

Det Veterinære Sundhedsråds Årsberetning for 2005

Kolofon

Det Veterinære Sundhedsråds Årsberetning for 2005

Denne årsberetning er udarbejdet af Det Veterinære Sundhedsråd i 2007

Bidragyder(e): Ansvarshavende for redaktionen: Anitta H. V. Henriksen og Lissi V. Karlsen

© Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri

Fødevarestyrelsen
Mørkhøj Bygade 19
2860 Søborg
Tlf.: 3395 6000
Fax: 3395 6001
E-mail: fvst@fvst.dk
Websted: <http://www.fvst.dk>

ISBN (Tryk)
ISBN 978-87-92109-63-7 (Web)

Det Veterinære Sundhedsråd
Mørkhøj Bygade 19, DK-2860 Søborg
Tlf. + 45 33 95 60 00, fax + 45 33 95 60 01
Hjemmeside: www.dvs.foedevarestyrelsen.dk

Det Veterinære Sundhedsråd:

Det Veterinære Sundhedsråd er oprettet ved kongelig resolution af 8. juni 1851 og er et uafhængigt og uvildigt organ, som afgiver veterinærfaglige udtalelser i enkeltsager på begæring og om generelle forhold enten på begæring eller af egen drift. Rådets opgaver og beføjelser er fastlagt i lov om dyrlægegerning m.v. jf. lovbekendtgørelse nr. 433 af den 9. juni 2004.

Det Veterinære Sundhedsråd består af 5 medlemmer. Rådet nedsættes af ministeren. Ministeren skal ved sammensætningen af Rådet så vidt muligt sikre, at der blandt Rådets medlemmer er personer med indsigt i de faglige discipliner, der er af særlig betydning for løsning af de opgaver, der er henlagt til Rådet. Ministeren udpeger blandt Rådets medlemmer en formand og en næstformand.

Det Veterinære Sundhedsråd afgiver veterinærfaglige udtalelser i sager, der forelægges Rådet af ministeren. Ministeren kan fastsætte regler om, hvilke myndigheder der over for Rådet kan fremsætte begæring om en udtalelse fra Rådet, og i hvilke sager dette kan ske.

Rådet skal på begæring af de før nævnte myndigheder inden for disses ressort afgive udtalelser om særlige spørgsmål af principiel karakter vedrørende forhold af veterinær betydning. Endvidere afgiver Det Veterinære Sundhedsråd udtalelser om veterinærfaglige spørgsmål fra parter i borgerlige sager, hvorunder sådanne spørgsmål opstår.

Rådet udarbejder en årsberetning, hvor hovedparten af de sager som er forelagt Rådet fremgår.

Indholdsfortegnelse

Det Veterinære Sundhedsråd	2
1.1 Rådets virksomhed	2
1.2 Sager i Rådet 2005	4
1.3 Dyrehold som hobby og mode	5
2 Afgørelser i tidligere refererede sager	6
3 Handelssager	13
3.1 Handelssager vedrørende heste	13
3.2 Handelssager vedrørende hunde og katte.....	38
3.3 Handelssager vedrørende andre dyr.....	46
4. Ansvarssager.....	49
4.1 Ansvarssager vedrørende heste	49
4.2 Ansvarssager vedrørende svin.....	57
4.3 Ansvarssager vedrørende hunde og katte.....	60
5 Dyreværns sager	61
5.1 Dyreværns sager vedrørende heste	61
5.2 Dyreværns sager vedrørende kvæg.....	84
5.3 Dyreværns sager vedrørende svin	158
5.4 Dyreværns sager vedrørende hunde og katte.....	263
5.5 Dyreværns sager vedrørende får og geder	293
5.6 Dyreværns sager vedrørende andre dyr	302
5.7 Dyreværns sager vedrørende blandede besætninger	321
6 Sager vedrørende dyrlægers virksomhed.....	340
7 Høringer	374
8 Andre sager.....	382
9 Rådets generelle udtalelser.....	394
10 Fødevarestyrelsens sager.....	399
10.1 Fødevarestyrelsens sager vedrørende svin	399
10.2 Fødevarestyrelsens sager vedrørende kreaturer.....	415
Register	417

Det Veterinære Sundhedsråd

1.1 Rådets virksomhed

Det Veterinære Sundhedsråd er oprettet ved kongelig resolution af 8. juni 1851. Rådets opgaver og beføjelser er fastlagt i lov om dyrlægegerning m.v. jf. lovbekendtgørelse nr. 433 af den 9. juni 2004

Medlemmer:

Formand: Professor, dr. med. Ove Svendsen

Næstformand: Fagdyrlæge, Ph.d. Carl Kortbæk Svendsen,

Professor, dr. med. vet. Torben Greve (udtrådt den 1. juni 2005)

Professor, dr. med. vet., Eiliv Svalastoga

Veterinærdirektør, dr. med. vet., dr. med. vet. h.c., Preben Willeberg (udtrådt den 1. maj 2005)

Fagdyrlæge Svend Kargo Jensen

Klinikchef, Ph.d. dip. ECEIM, Susanne Nautrup Olsen (tiltrådt den 1. juni 2005)

Sekretariatet:

Faglig sekretær: Dyrlæge Lissi Vestergaard Karlsen

Adresse: Mørkhøj Bygade 19

2860 Søborg

TLF.: 33 95 60 00

Præparater og andet materiale til undersøgelse sendes, efter aftale med den faglige sekretær, til følgende adresse:

Den Kgl. Veterinær- og Landbohøjskole

Laboratorium for Veterinær Patologi

Bülowsvej 17

1870 Frederiksberg C

Det Veterinære Sundhedsråd består af 5 medlemmer. Rådet nedsættes af ministeren. Ministeren skal ved sammensætningen af Rådet så vidt muligt sikre, at der blandt Rådets medlemmer er personer med indsigt i de faglige discipliner, der er af særlig betydning for løsning af de opgaver, der er henlagt til Rådet. Ministeren udpeger blandt Rådets medlemmer en formand og en næstformand.

Det Veterinære Sundhedsråd afgiver veterinærfaglige udtalelser i sager, der forelægges Rådet af ministeren. Ministeren kan fastsætte regler om, hvilke myndigheder der over for Rådet kan fremsætte begæring om en udtalelse fra Rådet, og i hvilke sager dette kan ske.

Rådet skal på begæring af de i før nævnte myndigheder inden for disses ressort afgive udtalelser om særlige spørgsmål af principiel karakter vedrørende forhold af veterinær betydning.

Rådet kan indhente udtalelser hos særligt sagkyndige eller anmode sådanne sagkyndige om at deltage i sagens behandling eller i behandlingen af det forelagte spørgsmål, når behandlingen af en for Rådet forelagt sag eller et forelagt spørgsmål forudsætter en sagkundskab, som Rådets medlemmer ikke i tilstrækkeligt omfang er i besiddelse af.

[Lov om dyrlæger](#)

[Bekendtgørelse om forelæggelse af veterinærfaglige spørgsmål for Det Veterinære Sundhedsråd og Fødevarestyrelsen](#)

[Bekendtgørelse om forretningsorden for Det Veterinære Sundhedsråd](#)

1.2 Sager i Rådet 2005

Rådet har i beretningsåret 2005 behandlet 14 handelssager, 10 ansvarssager, 176 dyreværns-sager, 10 sager vedrørende dyrlægers virksomhed, 6 andre sager, 18 høringer og 3 generelle udtalelser. I alt 237 sager, hvoraf hovedparten er med i denne årsberetning.

Handels-, ansvars- og dyreværns-sager fordeler sig efter dyreart således:

	HANDELSSAGER	ANSVARSSAGER	DYREVÆRNSSAGER	IALT
HESTE	10	6	11	27
KVÆG			48	48
SVIN		3	71	74
HUNDE OG KATTE	3	1	22	26
FÅR OG GEDER			5	5
ANDRE DYR	1		10	11
BLANDEDE BE-SÆTNINGER		1	9	10
I ALT	14	11	176	201

1.3 Dyrehold som hobby og mode

Rådet ser i dag i stigende omfang, at mange mennesker nærer en meget stor omsorg og interesse for dyr. Det er Rådets opfattelse, at omsorgen ikke nødvendigvis følges af den viden og økonomiske formåen, som er nødvendig for hold af dyr på forsvarlig vis. Af dyreværnsloven fremgår det, at alle dyr skal behandles omsorgsfuldt, herunder huses, fodres, vandes og passes under hensyntagen til deres fysiologiske, adfærdsmæssige og sundhedsmæssige behov.

Et dyrehold bestående af lamaer, vildsvin, heste og flere eksotiske dyrearter; et ønske om at medbringe familiehunden på 14 dages ferie i Thailand; 2 gamle heste ”reddet” fra hesteslagteren; en gadehund hjembragt fra Sydeuropa; et større fårehold som fritidsinteresse; import af modehunde fra Østeuropa er alle eksempler på, at moderne hold og brug af dyr rejser nye problemstillinger som også – og især - veterinærer skal forholde sig til.

”Hobby farmer syndromet” har ikke uden grund været omtalt i de veterinærmedicinske lærebøger i flere år og beskriver den tilstand som dyrene efterlades i, når ejerens manglende viden om dyrenes fysiologiske, adfærdsmæssige og sundhedsmæssige behov giver sig udslag i manglende eller misforstået omsorgsfuld behandling – en behandling, som et nok så stort følelsesmæssigt engagement ikke kan kompensere for.

Når hunde f.eks. hjembringes fra ferie i udlandet er der en åbenlys risiko for indførsel af nye smitsomme sygdomme til Danmark. Sygdomme som den nuværende lovgivning ikke tager højde for og som Rådet finder kan have katastrofale følger for det samlede danske dyrehold – følger som nok så gode bevæggrunde for ferieturen næppe kan kompensere for.

Den stigende omsorg og menneskeliggørelse af dyr, herunder ønsket om og muligheder for fortsat behandling af kronisk syge dyr og ønsket om en stigende levealder, skal følges af jævnlige revurderinger af, om dyrets fysiologiske, adfærdsmæssige, og sundhedsmæssige behov fortsat opfyldes. Lidelsen for det enkelte dyr må ikke kompenseres af følelsesmæssigt engagement eller økonomisk formåen, og veterinærens rådgivende rolle er afgørende for at de for dyret rigtige beslutninger tages.

Når holdet/brugen af dyr betinges af et ønske om gennem dyreholdet at skabe sig et specielt image, eksemplificeret ved et pludseligt stigende marked for forskellige typer af ”modehunde”, skal hensynet til at dyret under opvæksten og hos sin nye ejer får en omsorgsfuld behandling og passes under hensyntagen til dets behov ligeledes være opfyldt. Også i denne type dyrehold er veterinærens rådgivende rolle central for at opnå, at dyrenes behov tilgodeses.

Rådet skal påpege, at uanset om motivet for dyreholdet er et stærkt følelsesmæssigt engagement, interesse, underholdningsværdi, image eller økonomisk vinding skal alle dyr behandles omsorgsfuldt, herunder huses, fodres, vandes og passes under hensyntagen til deres fysiologiske, adfærdsmæssige og sundhedsmæssige behov i overensstemmelse med anerkendte praktiske og videnskabelige erfaringer.

2 Afgørelser i tidligere refererede sager

2003-20-09-00045

Vedr.: I forbindelse med udbrud af Newcastle Disease (ND) i Danmark hvor sygdommen spredte sig fra besætning A til andre via salg herunder besætning B. Side 350 i Årsberetningen 2003.

Afgørelsen forelå ikke på tidspunktet for årsberetningens afslutning.

0634-36.01

Vedr.: Hundeejer havde efterladt flere hunde uden aftale med andre om at passe dem, samt manglende pasning og behandling af en syg hund. Side 137 i Årsberetningen 2001.

Afgørelsen forelå ikke på tidspunktet for årsberetningens afslutning.

2002-20-04-00001

Vedr.: Smitteoverførsel med ondartet lungesyge. Side 71 i Årsberetningen 2002.

Afgørelsen forelå ikke på tidspunktet for årsberetningens afslutning.

2003-20-04-00026

Vedr.: Sagsøgte leverede minkfoder inficeret med salmonella dublin til i alt 16 sagsøgere. Sagerne vedrørte yderligere, hvorvidt sagsøgte var erstatningsansvarlig over for sagsøgerne i forbindelse med dødsfald og hvalpekastninger i deres mink- og rævebesætninger. Side 77 i Årsberetningen 2003.

Retten fandt, at sagsøgte:

Sag A: Inden 14 dage skulle betale 516.335 kr. med procesrente fra d. 5. marts 2001. I sagsomkostninger skulle sagsøgte inden 14 dage betale 50.000 kr. til sagsøger.

Sag B: Inden 14 dage skulle betale 167.264 kr. med procesrente fra d. 5. marts 2001 til sagsøger. I sagsomkostninger skulle sagsøgte inden 14 dage betale 25.000 kr. til sagsøger.

Sag C: Inden 14 dage betale 133.939 kr. med procesrente fra d. 5. marts 2001 til sagsøger. I sagsomkostninger skulle sagsøgte inden 14 dage betale 15.000 kr. til sagsøger.

Sag D: Sagsøgte frifindes for det af sagsøgerens rejste krav. I sagsomkostninger skulle sagsøger inden 14 dage betale 25.000 kr. til sagsøgte.

Sag E: Inden 14 dage betale 315.142 kr. med procesrente fra d. 5. marts 2001 til sagsøger. I sagsomkostninger skulle sagsøgte inden 14 dage betale 20.000 kr. til sagsøger.

Sag F: Inden 14 dage betale 293.209 kr. med procesrente fra d. 5. marts 2001 til sagsøger. I forholdet mellem sagsøger og sagsøgte skal ingen af parterne betale sagsomkostningerne til den anden part.

Sag G: Inden 14 dage betale 1.242.982 kr. med procesrente af 997.574 kr. fra d. 5. marts 2001 og af 245.408 kr. fra d. 4. juli 2002 til sagsøger. I sagsomkostninger skulle sagsøgte inden 14 dage betale 90.000 kr. til sagsøger.

Sag H: Inden 14 dage betale 117.383 kr. med procesrente fra d. 5. marts 2001 til sagsøger. I sagsomkostninger skulle sagsøgte inden 14 dage betale 15.000 kr. til sagsøger.

Sag I: Inden 14 dage betale 642.395 kr. med procesrente fra d. 5. marts 2001 til sagsøger. I sagsomkostninger skulle sagsøgte inden 14 dage betale 60.000 kr. til sagsøger.

Sag J: Inden 14 dage betale 137.085 kr. med procesrente fra d. 5. marts 2001 til sagsøger. I sagsomkostninger skulle sagsøgte inden 14 dage betale 15.000 kr. til sagsøger.

Sag K: Inden 14 dage betale 122.913 kr. med procesrente fra d. 5. marts 2001 til sagsøger. I sagsomkostninger skulle sagsøgte inden 14 dage betale 15.000 kr. til sagsøger.

Sag L: Inden 14 dage betale 146.360 kr. med procesrente fra d. 5. marts 2001 til sagsøger. I sagsomkostninger skulle sagsøgte inden 14 dage betale 15.000 kr. til sagsøger.

Sag M: Inden 14 dage betale 166.263 kr. med procesrente af 124.007 kr. fra d. 5. marts 2001, af 13.593 kr. fra d. 4. juli 2002, af 18.167 kr. fra d. 21. december 2005 og af 10.496 kr. fra d. 12. oktober 2006 til sagsøger. I sagsomkostninger skulle sagsøgte inden 14 dage betale 25.000 kr. til sagsøger.

Sag N: Inden 14 dage betale 60.718 kr. med procesrente fra d. 5. marts 2001 til sagsøger. I sagsomkostninger skulle sagsøgte inden 14 dage betale 12.000 kr. til sagsøger.

Sag O: Inden 14 dage betale 457.722 kr. med procesrente fra d. 5. marts 2001 til sagsøger. I sagsomkostninger skulle sagsøgte inden 14 dage betale 30.000 kr. til sagsøger.

Sag P: Inden 14 dage betale 40.204 kr. med procesrente af 31.572 kr. fra d. 5. marts 2001 og af 8.632 kr. fra d. 4. juli 2002 til sagsøger. I sagsomkostninger skulle sagsøgte inden 14 dage betale 10.000 kr. til sagsøger.

2003-20-051-00013

Vedr.: Hestetransport fra Belgien til Finland af 4 heste, hvoraf 3 belgiske heste havde transportpapirer, medens den midtjyske ingen papirer havde med. Transportvognen var ikke godkendt til hestetransport, den udfærdigede ruteplan var ikke fulgt, og de 3 belgiske heste var fyldt med blødende sår. Side 95 fra Årsberetningen 2003.

Afgørelsen forelå ikke på tidspunktet for årsberetningens afslutning, idet den d. 15. maj 2007 blev udsat.

0632-80.02

Skrivelse af 13. november 2002 til politimesteren i Thisted

En landmand blev meldt til politiet på grund af en stærkt afmagret ko, der ikke kunne rejse sig. Koen var anbragt på marken udenfor ejendommen. Politiet foretog tilsyn af ejendommen først sammen med den praktiserende dyrlæge i området og senere med veterinærchefen fra fødevarer-

regionen. Den praktiserende dyrlæge aflivede koen på marken udenfor ejendommen, og ved tilsyn af den øvrige besætning aflivedes yderligere 3 stærkt afmagrede køer og 1 tyr.

Besætningen bestod af 67 kreaturer, 2 søer, 1 gylt, 8 fravænnede grise og et antal pattegrise, 1 får, 1 hest og 1 hund. Alle staldene bar præg af manglende eller dårlig vedligeholdelse. Overalt i stalden var der stærkt tilsvinet, og dyrene havde kun sparsom og fugtig strøelse. En del dyr stod bundet ved tilfældige stolper, og 2 kalve rendte løse rundt imellem nedfalden mur og lægter. I kostalden stod 17 køer og 14 ungd kreaturer bundet, og 6 køer gik løse. En af staldene havde utilstrækkeligt lys. En tyr stod med en grime, der var nedgroet i næseryggen, og 9 andre kreaturer havde ar efter grimeskader. Tolv dyr havde stærkt forvoksede klove, og mange af kreaturerne trængte til beskæring. 3 dyr havde stinkende, betændte skader. En stor del af vandrørene var utætte, hvorfor der ikke var åbent for vandet ved tilsynet, og dyrene blev vandet med spand, eller der blev åbnet for vandet i en kortere periode, hvor vandet sprøjtede ud af utæthederne. Flere af dyrene havde indsunkne øjne p.g.a. vandmangel. På ejendommen fandtes rigeligt med halm, men kun en smule ensilage og valset byg. Der havde ikke været tilkaldt dyrlæge til dyrene i over 1 år. Ved obduktion af de aflivede dyr konstateredes disse som magre og tilsmudsede, med tørt indhold i vommen bestående af strå, 2 af dyrene havde trykninger i lårene, 3 havde forvoksede klove, og 1 havde en kronisk yverbetændelse.

Rådet udtalte:

Forhold:

1. På ejendommen fandtes ikke foder af rette sammensætning og i den nødvendige og tilstrækkelige mængde. Fem radmagre kreaturer var straks aflivet allerede den 16. juni på en praktiserende dyrlæges foranledning og yderligere 10 kreaturer befandt sig på grænsen til sygelig afmagring.
2. 48 kreaturer var uden adgang til drikkevand. Når der blev vandet havde dyrene kun i kortere tidsrum adgang til vand, enten fra en spand eller vandkopper og vandrør som sprøjtede på dyrene eller sivede ned gennem dyrenes lejer, med risiko for, at dyrene ikke fik lejlighed til at optage tilstrækkelige mængder drikkevand, og der var fundet tegn herpå (indsunkne øjne).
3. Kun ganske få af besætningens dyr var i stand til at finde hvile på rene og tørre lejer.
4. Dyr var placeret i båse der ikke svarede til deres størrelse og der var ikke tilstrækkeligt lys i en stald med 10 kreaturer. Løsgående dyr kunne komme til skade, da omgivelserne ikke var beregnet på løsdrift.
5. 15 kreaturer (incl. de døde) trængte stærkt til klovbeskæring, medens andre blot skulle beskæres.
6. 1 kreatur stod med nedgroet grime, mens 9 andre kreaturer bar tydeligt præg af at have været udsat for samme skade, nogle endda flere gange.
7. 3 kreaturer havde skader der krævede behandling, isolation eller undersøgelse af en sagkyndig.
8. Utallige krybber var gået i stykker og var derved uhygiejniske og forurenede.

Spørgsmål 1:

Der anmodes om en udtalelse om, hvorvidt de under pkt. 1-8 nævnte forhold - såfremt disse lægges til grund - indebærer en uforsvarlig behandling/groft uforsvarlig behandling/eller mishandling af dyr, jfr. dyreværnslovens §§ 1-3, § 28, stk. 1 og § 29, stk. 1.

Svar ad 1:

Såfremt de under pkt. 1-8 nævnte forhold lægges til grund, finder Rådet, at der ikke har været forsvarlig og omsorgsfuld pleje af dyrene. Forsømmelserne har påført dyrene højeste grad af smerte, lidelse, angst og væsentlig ulempe.

Rådet vil betragte forholdet som groft uforsvarlig behandling af dyr med karakter af mishandling jf. §§ 1, 2 og 3, stk.1, 1. og 2. punktum, og stk. 2.

Spørgsmål 2:

Det ønskes endeligt oplyst, om sagens fakta giver Rådet anledning til yderligere bemærkninger.

Svar ad 2:

Det fremgår af sagsakterne, at den ansvarshavende ikke har magtet eller haft forståelse for forsvarlig behandling af sit dyrehold. Dette bør efter rådets opfattelse føre til overvejelser af, om hvorvidt den ansvarshavende er egnet til at eje, bruge eller passe dyr, jf. dyreværnslovens § 29.

Rådet finder det endvidere kritisabelt, at Falcks personale ikke har foretaget politianmeldelse ved synet af de dyreværns-mæssige forhold i besætningen. Ligeledes burde det have været sikret, at dyret, der forlangtes flyttet af besætningsejeren, i forvejen havde været tilset af en dyrlæge.

Afgørelse:

Retten fandt, at tiltalte på gerningstidspunktet havde været utilregnelig på grund af sindssygdом eller en tilstand, der må ligestilles med sindssygdом. Tiltalte blev derfor ikke straffet, jf. straffelovens § 16, stk. 1. Men tiltalte skulle undergive sig tilsyn af Kriminalforsorgen og efter tilsynsmyndighedens bestemmelse underkaste sig psykiatrisk behandling. Længstetiden for den idømte foranstaltning er 1 år.

Tiltalte skulle betale sagens omkostninger.

0611-15.02

Vedr.: Erstatningskrav mod dyrlæge, som ved en handelsundersøgelse ikke opdagede at hesten havde en stor ledmus. Side 25 i Årsberetningen 2002.

Afgørelsen forelå ikke på tidspunktet for årsberetningens afslutning.

2004-20-053-00120

Vedr.: En slagtermester leverede i forbindelse med PRRS-sanering af sin slagtesvinebesætning grise til et slagteri, hvoraf flere havde forskellige lidelser. Side 313 i Årsberetningen 2004.

Byrettens afgørelse: Begge de tiltalte blev frifundet i byretten.

Statskassen betalte sagens omkostninger.

Landsrettens afgørelse: I landsretten blev tiltalte leverandør straffet med en bøde på 10.000 kr. Forvandlingsstraffen var fængsel i 10 dage.
Tiltalte transportør blev straffet med en bøde på 3.000 kr.
Forvandlingsstraffen var fængsel i 6 dage.
De tiltalte betalte sagens omkostninger for begge retter, herunder salæret til egen forsvarer.

2004-20-052-00099

Vedr.: En kreaturtransport uden anvendelse af strøelse i ladbunden. Ladbunden var belagt med gummi og påhængsvognenes ladbund med aluminiums dørklader. Der løb urin ud på vejen fra lastbilens lad. Side 126 i Årsberetningen 2004.
Påtale blev opgivet.

2004-20-051-00027

Vedr.: En over 20 år gammel sygeligt afmagret pony. Den stærkt afmagrede tilstand skyldtes overvejende sandsynligt tandsættets dårlige tilstand, hvilket har hindret ponyen i at æde og tygge føden. Tygning af føden har antagelig medført betydelig smerte fra de løse kindtænder. Side 86 i Årsberetningen 2004.

Tiltalte blev straffet med bøde på 5.000 kr. Forvandlingsstraffen var fængsel i 8 dage.
Tiltalte frakendes retten til at eje, bruge, passe eller slagte eller i det hele taget at beskæftige sig personligt med dyr i 3 år fra endelig dom.
Tiltalte skulle betale sagens omkostninger, herunder salær til den beskikkede forsvarer. Dog skulle 5.000 kr. + moms ud af det samlede salær på 15.000 kr. + moms afholdes af det offentlige.

2004-20-09-00052

Vedr.: Aflivning af ål. Side 410 i Årsberetningen 2004.

Udtalelsen blev lagt til grund, når fødevareregionerne udførte kontrol vedrørende fisk og fiskeprodukter.

2004-20-052-00076

Vedr.: Drægtig ko på mark ude af stand til at rejse sig. Side 132 i Årsberetningen 2004.

Afgørelsen forelå ikke på tidspunktet for årsberetningens afslutning.

2004-20-056-00030

Vedr.: En person havde slået 3 kaniner ihjel, idet alle tre kaniner blev druknet, ligesom 1 kanin forud for drukningen blev kastet hårdt ned på et badeværelsesgulv, måske anbragt i en kurv og trampet på, ligesom en kanin forud for drukningen blev slået med en grøn sprittusch. Side 363 i Årsberetningen 2004.

Retten fandt, at advokatens salær på 4.000 kr. med tillæg af moms til den beskikkede forsvarer, skulle betales af tiltalte. Der blev desuden beskikket en bistandsværge for tiltalte.

2004-20-03-00039

Vedr.: Erstatningskrav mod en dyrlæge om, hvorvidt der var begået en ansvarspådragende fejl i forbindelse med en handelsundersøgelse af en hest. Side 26 i Årsberetningen 2004.

Sagsøger opgav tiltale mod sagsøgte. Sagsøgte skulle inden 14 dage betale 25.000 kr. i sagsomkostninger.

2004-20-03-00042

Vedr.: Klagesag om køb af en hvalp, der blev aflivet efter dyrlægeanbefaling pga. smerter. Side 37 i Årsberetningen 2004.

Afgørelsen forelå ikke på tidspunktet for årsberetningens afslutning.

2004-20-04-00029

Vedr.: Nedslagtning af en dansk kvægbesætning efter, at der i Portugal var påvist BSE hos en 39 måneder gammel ko, der som kvie var eksporteret fra besætningen. Side 66 i Årsberetningen 2004.

Retten fandt, at sagsøgte frifandtes, hvorefter sagsøger skulle betale sagens omkostninger til sagsøgte på 60.201 kr.

2004-20-04-00030/2003-20-04-00022

Vedr.: Indkøbt hest udviste ataksi/slingerhed efter handels indgåelse. Side 49 i Årsberetningen 2004.

Retten fandt, at sagsøger ikke kunne kræve erstatning, idet denne havde reklameret for sent. Sagsøger kunne i stedet kræve forholdsmæssigt afslag, og sagen forligtes efterfølgende ved at sagsøgte til sagsøger betalte 7000 kr., og sagsøger frafaldt anke.

2004-20-052-00097

Vedr.: Herefordko havde ved ankomsten til slagteriet en stor rektalprolaps og en vaginalprolaps. Side 99 i Årsberetningen 2004

Afgørelsen for tiltalte landmand forelå ikke på tidspunktet for årsberetningens afslutning.

Tiltale mod tiltalte chauffør blev opgivet, da videre forfølgning ikke kunne ventes at føre til straf.

Tiltale mod tiltalte dyrlæge blev opgivet, da videre forfølgning ikke kunne ventes at føre til straf.

2004-20-53-00107

Vedr.: Gris, der som følge af akut fibrinøs ledbetændelse, var springhalt på venstre bagben, blev transporteret levende til slagtning. Side 206 i Årsberetningen 2004.

Tiltalte transportør A blev straffet med en bøde på 6.000 kr. Forvandlingsstraffen var fængsel i 8 dage.

Tiltalte B blev straffet med en møde på 3.000 kr.

De tiltalte skulle betale sagens omkostninger med halvdelen til hver.

2004-20-54-00025

Vedr.: Tre hunde med en række sygdomsproblemer samt manglende behandling og pleje. Side 318 i Årsberetningen 2004.

De to tiltalte vedtog en udenretlig bøde på hver 5000 kr.

2004-20-056-00028

Vedr.: Kyllinger fra en producent blev bragt til slagteriet af et vognmandsfirma. Ved ankomsten konstateredes, at transportkasserne med kyllinger var overfyldte, og at der var flere døde kyllinger i kasserne. Side 352 i Årsberetningen 2004.

Supplerende skrivelse af 21. maj 2007 fra Det Veterinære Sundhedsråd.

Rådet udtalte:

Spørgsmål:

Rådet skriver i sit svar af 10. januar 2005 under svar ad 1,3. afsnit, at ”lægges ovennævnte til grund med dødsfald blandt kyllinger som følge af overfyldte transportkasser, finder Rådet, at kyllingerne har været udsat for groft uansvarlig behandling, jf. dyreværnsloven §§ 1 og 2”. Sagen blev d. 7. november 2006 behandlet i retten. Dyrlægen forklarede under retsmødet, at han ikke havde gjort sig nogen bemærkninger om, at der skulle have været flere døde kyllinger end normalt. På baggrund heraf, skal jeg anmode Rådet om at tage stilling, om kyllingerne under transporten har været udsat for uforsvarlig behandling eller groft uforsvarlig behandling, såfremt dyrlægens forklaring lægges til grund, hvilket efter min opfattelse medfører, at det ikke kan lægges til grund at kyllingerne døde som følge af overfyldte transportkasser.

Svar:

Det fremgår af dyrlægens anmeldelse af 29. juni 2004 til politiet, at ”Veterinærkontrollen konstaterede ved det levende syn, at kasserne var overfyldte, og at der var flere døde kyllinger i kasserne”. Lægges dette til grund, finder Rådet, at anmeldelsen blev foretaget med baggrund i, 1) at transportkasserne var overfyldte, og 2) at der var flere døde kyllinger i transportkasserne.

Det fremgår nu jf. udskrift af retsbogen fra retsmødet ved retten d. 7. november 2006, at dyrlægen ikke havde gjort nogen bemærkninger om, at der skulle have været flere døde kyllinger end normalt. Lægges dette til grund, finder Rådet, at kyllingerne i de overfyldte transportkasser har været udsat for uforsvarlig behandling, jf. dyreværnsloven §§ 1 og 2.

Afgørelse:

Tiltalte blev straffet med bøde på 5000 kr. Forvandlingsstraffen er fængsel i 8 dage.

Tiltalte skal betale sagens omkostninger.

3 Handelssager

3.1 Handelssager vedrørende heste

2005-20-03-00045

Skrivelse af 21. juli 2005 til Retten i Viborg

Køber 1 købte en hest af ejer efter at dyrlæge A havde foretaget en handelsundersøgelse inklusiv røntgenoptagelser. Ved dyrlæge A's undersøgelse den 6. maj 2002, fremgik det, at undersøgelsen var uden anmærkninger med en bemærkning om "tiltrængt beskæring", også røntgenundersøgelsen var uden anmærkninger "standardrøntgen af DB uden fund af afvigelser fra normal variationen". På denne baggrund blev hesten købt af køber 1 den 8. maj 2002.

Som følge af en hændelse ønskede køber 1 ikke at beholde hesten, hvorfor den blev sat til salg den 6. juli 2002. I forbindelse med en potentiel købers interesse for hesten, blev denne nu handelsundersøgt af dyrlæge B. Dyrlæge B fandt i forbindelse med undersøgelsen diverse røntgenologiske forandringer, hvorfor den potentielle køber 2 mistede interessen. Den 1. juli fik køber 1 oplyst, at dyrlæge B også på de optagelser som var foretaget af dyrlæge A den 6. maj 2002 i forbindelse med køber 1's køb af hesten; kunne se nogle af de forandringer han havde observeret ved sin røntgenundersøgelse.

Køber 1 ønskede herefter at hæve handlen, og sagen verserer nu ved retten.

Rådet udtalte:

I forbindelse med Det Veterinære Sundhedsråds behandling af sagen har de medsendte røntgenoptagelser været gjort til genstand for ekstern ekspertvurdering.

Røntgenbilledvurdering:

Der foreligger 16 røntgenbilleder af en hests lemmer; alle mærket med samme mærke.

Beskrivelse af røntgenologiske fund:

På billederne af venstre bagbens haseled findes den nederste kontur af skinnebenet uregelmæssig og neden for ses et fritliggende knoglelegeme 10 x 4 mm. Dette legeme kan ikke ses i billedet optaget bagfra.

På sideoptagelsen af højre (bagben) koderegion ses et fritliggende knoglelegeme mellem pibe-knoglen, kodebenet og kodesenebenene, 2 x 5 mm. Dette kan ikke ses på en skrå optagelse af samme region.

I hovsenebenenes nederste rand ses nogle små opklaringer, hvoraf nogle ikke er i relation til hovsenebenene, men snarere henfald i strålen, idet de fortsætter neden for hovsenebenenes konturer.

Radiologisk diagnose: OCD i venstre has og højre bagbens kode.

Forandringerne i relation til OCD er på grund hestens unge alder vanskeligt at vurdere med mindre man er sikker på, at hesten er i fuld træning og arbejde og har været det i nogen tid. OCD i has og knæled er som regel hyppigere årsag til kliniske manifestationer end, hvis lidelsen har sæde i kodeleddene.

Hovsenebenenes små forandringer er ligeledes vanskelige at vurdere i forhold til klinisk betydning, men ved 4 års alderen begynder man at se små opklaringer i normale heste.

Der er således mulighed for at vurdere, at ingen af disse forhold betyder noget for hesten, men forholdene bør beskrives for ejer og forklares i relation til hestens aktuelle belastning.

Spørgsmål A:

Det Veterinære Sundhedsråd bedes gennemgå sagens agter som angivet i spørgetema fra advokaten og på grundlag af de røntgenbilleder der foreligger, optaget den 6. maj 2002 af dyrlægen, oplyse om denne har overset mangler ved hesten som medfører, at den undersøgelse der er foretaget og den godkendelse af hesten som dyrlægen har givet anses for at være behæftet med fejl, således at dyrlægen ikke burde have godkendt hesten? Specielt bedes meddelt om der findes variationer i røntgenbillederne optaget af dyrlægen, som ikke ligger inden for normalvariation?

Svar ad A:

Hvis den undersøgende dyrlæge har diskuteret hestens kondition og sammenholdt denne med OCD fundene og de små forandringer i hovsenebenene, kan hans konklusion være berettiget.

Spørgsmål B:

Det Veterinære Sundhedsråd bedes oplyse, om ledspalteafstand beror på en subjektiv vurdering og isoleret set ikke er af prognostisk værdi?

Svar ad B:

Da der er tale om skrå optagelser vil dele af hasernes glideled se mindre ud end de led, der er optaget helt parallelt med røntgenstrålerne. Derfor anses disse at være inden for normale variationer.

Spørgsmål C:

Såfremt Det Veterinære Sundhedsråd på billederne ikke finder det af sagsøgerne nævnte OCD-fragment spørges der, om hvilken betydning det har for den samlede veterinære evaluering af hesten hvis OCD-fragmentet havde været der?

Svar ad C:

OCD kan ses hos normalt fungerende heste, men det er en uønsket egenskab, og derfor bør tilstedeværelsen vurderes sammen med ejeren.

Spørgsmål D:

Det Veterinære Sundhedsråd anmodes om at oplyse, om skønsmandens undersøgelse af hesten giver anledning til nogle bemærkninger i relation til vurderingen af hesten på handelstidspunktet?

Svar ad D:

Nej

Spørgsmål E:

Det Veterinære Sundhedsråd anmodes om at oplyse, om de efter gennemsyn af røntgenbilleder og gennemgang af sagen finder, at eventuelle fejl som påstås af sagsøgers advokat, kan tilbage-dateres til handelstidspunktet?

Svar ad E:

OCD forandringerne anses for at have været tilstede siden hestens 2. leveår.

Supplerende skrivelse af 22. februar 2006 til retten i Viborg:

Rådet udtalte:

Spørgsmål 1:

Var opklaringerne/uregelmæssighederne i den distale rand af hovseneben VF hhv. HF tilstede ved dyrlægens undersøgelse af hesten d. 6. maj 2002?

Såfremt spørgsmål 1 besvares bekræftende bedes spørgsmål 2 og 3 besvares.

Svar ad 1:

Ja

Spørgsmål 2:

Skulle dyrlægen have givet anmærkninger herom ved sin undersøgelse af hesten den 6. maj 2002? Svaret bedes begrundet.

Svar ad 2:

Ja. I betragtning af at hesten var nøjagtig 4 år, bør man orientere ejeren om disse fund, som kan være indikative for en begyndende hovsenebensbetændelse netop på dette tidspunkt.

Spørgsmål 3:

Har de i spørgsmål 1 nævnte opklaringer/ uregelmæssigheder betydning for hestens anvendelse og i givet fald, hvilken?

Specielt ønskes oplyst om, opklaringerne/ uregelmæssighederne har/kan få betydning for hestens anvendelse til dressur.

Svar ad 3:

Uregelmæssige og for mange opklaringer i hovsenebenene er ofte tegn på, at hesten vil udvikle hovsenebensbetændelse, og flere undersøgelser viser, at sådanne heste ikke kan holde til hårdt arbejde, hvad enten det drejer sig om dressur- eller spring- heste.

Spørgsmål 4:

Var forsnævringerne af ledspalten i midterste glideled i has VB hhv. HB tilstede ved dyrlægens undersøgelse af hesten den 6. maj 2002?

Såfremt spørgsmål 4 besvares bekræftende bedes spørgsmål 5 og 6 besvaret.

Svar ad 4:

Ja, men da der er tale om skråoptagelser er disse forsnævring ikke reelle, men artefakter fremkommet ved skråoptagelserne, og dermed uden betydning for hesten.

Spørgsmål 5:

Skulle dyrlægen have givet anmærkninger herom ved sin undersøgelse af hesten den 6. maj 2002? Svaret bedes begrundet.

Svar ad 5:

Nej. Se svar ad 4.

Spørgsmål 6:

Har de i spørgsmål 4 nævnte forsnævninger betydning for hestens anvendelse og i givet fald, hvilken? Specielt ønskes oplyst, om forsnævningerne har/kan få betydning for hestens anvendelse til dressur?

Svar ad 6:

Nej.

Spørgsmål 7:

Kan der konstateres OCD-fragment ved crista intermedia tibia i hasen VB? I bekræftende fald bedes forandringen nærmere beskrevet, ligesom spørgsmål 8-10 bedes besvaret.

Svar ad 7:

Ja. Der henvises til Rådets svar af 21. juli 2005: Beskrivelse af røntgenologiske fund samt svar ad spørgsmål A, C og E.

Spørgsmål 8:

Var det i spørgsmål 7 nævnte OCD-fragment tilstede ved dyrlægens undersøgelse 6. maj 2002 af hesten?

Svar ad 8:

Ja.

Spørgsmål 9:

Skulle dyrlægen have givet anmærkning herom ved sin undersøgelse af 6. maj 2002 af hesten? Svaret bedes begrundet.

Svar ad 9:

Ja. Hos en ung hest, som ikke har været i fuld træning i længere tid, kan man ikke forudse betydningen af OCD hos den pågældende hest, idet de kliniske symptomer evt. først udvikles ved brugen af hesten.

Spørgsmål 10:

Har det i spørgsmål 7 nævnte OCD-fragment betydning for hestens anvendelse og i givet fald, hvilken? Specielt ønskes oplyst, om OCD-fragmentet har/kan få betydning for hestens anvendelse til dressur?

Svar ad 10:

Først efter nogen tids hård træningsbrug kan man udtale sig om OCD får betydning for hesten, idet forskellige kategorier af heste kan udvikle forskellige følgelidelser til OCD, afhængig af forandringernes størrelse og lidelsens sæde.

Afgørelse:

Efter Det Veterinære Sundhedsråds udtalelse blev sagen mellem sagsøger og sagsøgte dyrlæge forligt ved, at forsikringsselskabet, som ansvarsforsikrer for dyrlægen, betalte sagsøgers udgifter ved hestens pasning og pleje fra købet, i alt 97.706,87 kr. Det blev overladt til retten at bestemme sagsomkostningernes fordeling.

2005-20-03-00047

Skrivelse af 26. august 2005 til advokaterne

I forbindelse med køb af en hest var der tilføjet specielle betingelser i købekontrakten udarbejdet 18. juni 2003 hvoraf det i paragraf 6 fremgår: ”som særligt vilkår for nærværende aftale gælder i øvrigt følgende: denne hest er klinisk ren på salgsdagen, men røntgen viser spat i venstre glideled, men uden gener. Hesten sælges til køber, som er bekendt med denne fejl. Der betales kr. 50.000 ved køb og kr. 15.000 om et år på betingelse af, at røntgen og klinisk prøve ikke viser forværring.”

Ved kontrolrøntgen den 11. maj 2004 fremgik af dyrlægens attest af 10. august 2004: ”det kan konkluderes, at hesten fortsat lider af en kronisk aktiv ankylosing af VB midterste glideled og at denne proces endnu ikke er overstået.”

Det Veterinære Sundhedsråd har ved udarbejdelse af svar gjort brug af eksternt ekspertvurdering.

Rådet udtalte:

Røntgenbilledvurdering:

Der foreligger 2 sæt røntgenbilleder af en hest's lemmer, som er mærket ens, optaget 25. april 2003 (7 billeder af haserne) og 11. maj 2004 (4 billeder af venstre has) alle optaget af samme dyrehospital.

I begge sæt billeder ses de distale intertarsalled (næst-nederste glideled i hasen) at have mindre ledspalte end de øvrige glideled i haserne. Spaltebredden synes lidt smallere i VB end tilsvarende i HB.

Der ses ingen signifikant ændring i spaltebredden eller øvrige røntgenfund i billederne optaget 11. maj 2004 i forhold til billederne optaget 25. april 2003.

Radiologisk Diagnose:

Nedsat spaltebredde i distale intertarsalled B.B.

Spørgsmål:

Kan der på baggrund af den undersøgelse og de røntgenbilleder, der blev foretaget den 11. maj 2004, jf. bilag A fastslås, at der foreligger en forværring af den lidelse, som blev diagnosticeret d. 25. april 2003, som den er beskrevet i sagens bilag 3 med tilhørende røntgenbilleder.

Svar:

Nej, det kan ikke vurderes ud fra røntgenbillederne. Som det fremgår af de kliniske undersøgelser, er den kliniske betydning af dette røntgenologiske fund ofte diskutabel og bør nøje undersøges i hvert enkelt tilfælde.

Afgørelse:

Afgørelsen forelå ikke på tidspunktet for årsberetningens afslutning.

2005-20-03-00048

Skrivelse af 23. september 2005 til advokaterne

A erhvervede 20. juni 2004 en hoppe med føl, som A angiveligt ønskede at anvende til avl. Det viste sig efterfølgende ikke at kunne lade sig gøre, hvorefter A reklamerede; reklamationen blev afvist og A opgav at forfølge sagen. Da A senere søgte at videresælge hesten blev det imidlertid

konstateret, at der var mus i højre haseled. Det blev dokumenteret ved røntgenoptagelser, hvorefter A fremførte en ny reklamation, men også denne blev afvist af sælger.

I forbindelse med sagens behandling ved retten blev der udarbejdet syns- og skøns tema, hvor Rådet blev anmodet om at besvare spørgsmålene 1, 2, 4, og 6.

Sagens akter samt medsendte røntgenoptagelser blev gjort til genstand for ekstern ekspertvurdering.

Rådet udtalte:

Røntgenbilledvurdering:

Der foreligger 13 røntgenbilleder af en hests lemmer mærket "xxx" optaget 26. august 2004 af dyrlæge A. I et af billederne af højre haseregion ses et uregelmæssigt fritliggende knoglelegeme (ca. 5 x 2 mm) foran leddet mellem thalus og øverste række haseknogler (thalo-tarsalleddet). Samtidigt ses en af rullekammene (formentlig den udvendige) at være sæde for en konkavitet (ca. 7 x 1 mm) begyndende ca. 1 cm oven for den nederste ende af rullekammen.

Radiologisk diagnose:

Osteochondrose på rullekam højre has med mus-dannelse.

Rådet skal indledningsvis bemærke, at Rådet udelukkende har modtaget røntgenfotos optaget af dyrlæge A den 26. august 2004 og ikke fra dyrlæge B og derfor udelukkende forholder sig til billederne optaget af dyrlæge A den 26. august 2004.

Spørgsmål 1:

Skønsmanden bedes besvare om den friserhoppe, som sagsøgte sælger sagsøger ved stævningens bilag 1, med overtalelsesdag den 20. juni 2004 kan konstateres at have en mus i højre haseled, idet sagsøger samtidig oplyser at der foreligger røntgenfotos af hesten den 26. august 2004 fra dyrlæge B?

Svar ad 1:

Ja - osteochondrose med mus-dannelse kan ses i højre haseleds rullekam.

Spørgsmål 2:

Skønsmanden bedes besvare om diagnosen af mus i haseledet er en diagnose som pludselig opstår, eller om denne efter skønsmandens opfattelse, tillige kunne stilles hoppen på overtagelsesdatoen den 20. juni 2004?

Svar ad 2:

Led mus (osteochondrose) dannes i hestens første leveår og i haseledet inden hesten er 3½ år. Denne forandring har med høj grad af sandsynlighed været tilstede på overtagelsesdatoen den 20. juni 2004.

Spørgsmål 4:

Skønsmandens bedes tillige besvare, om diagnosen kan afhjælpes ved operation, herunder om operationen vil føre til at hoppens tilstand vil blive ligeså god som hvis den aldrig havde haft mus i højre haseled samt oplyse prisen på en sådan operation?

Svar ad 4:

Musen i sig selv er ikke interessant. Den konkave defekt i rullekammen kan inspiceres ved operation (kikkert-operation). Efter operation og genoptræning kan hesten revurderes, og først da

kan man udtale sig om hestens fremtidsudsigter. Det Veterinære Sundhedsråd oplyser ikke om takster og priser for den type af ydelser.

Spørgsmål 6:

Skønsmanden bedes ligeledes besvare om hesten kan diagnosticeres som periodisk halt, herunder om den er rentgående? Såfremt et af disse to spørgsmål besvares benægtende, anmodes skønsmanden om at tage stilling til om denne diagnose var til stede på overtagelsesdagen den 20. juni 2004 samt besvare, hvilken betydning dette må have for hestens pris og om forholdene kan udbedres ved operation og omkostninger ved en sådan operation?

Svar ad 6:

Lidelsens udbredelse og sæde vil typisk give symptomer på lettere og evt. kortvarige bevægelsesforstyrrelser, især hvis hesten ikke bruges for hårdt. De røntgenologiske forandringer har med meget høj grad af sikkerhed været til stede i handelsøjeblikket, men ikke nødvendigvis symptomgivende. Det Veterinære Sundhedsråd oplyser ikke takster og priser jævnfør svar ad spørgsmål 4.

2005-20-03-00049

Skrivelse af 23. september 2005 til advokaterne.

Køber købte den 9. maj 2003 en 10 år gammel vallak af sælger. Købet var betinget af, at en dyrlæge kunne godkende hesten. Den 12. maj undersøgte dyrlæge A hesten, som blev godkendt. Sidst i juli måned brød hesten ud af en fold og endte via et skovstykke på motorvejen, hvor den blev indfanget uden, at der var indtruffet ulykker. Hesten havde da slidt skoene af og dens hove var stærkt medtaget af løb på asfalten på motorvejen. Derfor stod hesten stille i cirka 2 måneder før køber igen begyndte at ride den. Køber fornemmede da, at der var noget galt med hesten, hvorfor hun kontaktede sælger. Sælger sendte køber en videooptagelse af sig selv ridende på hesten optaget den 26. marts 2003. Hesten blev herefter sat i professionel ridning i september 2003, hvorved det konstateredes, at hestens adfærd ikke var ride betinget. Køber lod derfor den 30. september 2003 hesten undersøge af dyrlæge B, som udfærdigede en erklæring 17. november 2003, hvoraf det fremgik, at hesten med jævne mellemrum, specielt jo mere den blev varm, slog med hovedet og i perioder gik med næsen højt og bevægede mulen, til andre tider forsøgte hesten at klø næsen på piben.

Konklusionen på undersøgelsen var, at hesten var ukoncentreret og ud fra et ridemæssigt synspunkt uegnet til ridebrug. Af attesten fremgik endvidere, at dyrlæge B gennemgik videoen optaget 20. marts 2003, hvor han kunne iagttage samme symptomer på en hest, der passede til signalementet på køber's hest.

Køber reklamerede herefter overfor sælger og gav sælger tilladelse til at antage en dyrlæge C til at undersøge hesten nærmere. Denne undersøgelse fandt sted den 9. december 2003. Der blev ved denne undersøgelse fundet, at hesten var halt på venstre forben ved longering på højre volte. Under ridning dels af køber og dels ved fremmed rytter fandtes, at hesten specielt i små volter slog kraftigt med hovedet og blev 1 af 5 grader halt på venstre forben på højre volte og en halv af 5 grader på højre forben på venstre volte. Mens køber red hesten, var den anspændt og ilede fremad med en meget høj hovedholdning, hvor hesten momentvis kastede med hovedet mest på højre volte. Når køber på opfordring holdt mindre hårdt på tøjlerne, slappede hesten mere af, sænkede halsen og fik derved en mere naturlig nakkebøjning. Køber oplyste i øvrigt, at hesten godt kan være anspændt og meget fremadgående på nye steder.

Der var under hele ridningen problemer med, at sadlen klemte i forreste saddelleje mest udtalt i højre side, endvidere fandtes muskulaturen meget øm bag højre skulderblad. Ved tryk på trekant

musklen bag skulderbladet i højre side slog hesten kraftigt med hovedet således som under rytter. Ved afsluttende longering var hesten 1 af 5 grader halt på venstre forben i højre volte. Dyrlæge C konkluderede, at hesten momentvis slog med hovedet under rytter, værre når den blev holdt mere tilbage, værre på højre volte, værre med ejeren og værre med dressursadlen på og værst på små volter. Hestens kast med hovedet kunne fremprovokeres ved at trykke den bag højre skulderblad. På denne baggrund blev hesten ikke anset for at være en "headshaker"; men at hesten slår med hovedet som følge af, at sadlen klemmer. Dyrlæge C udarbejdede sin attest den 12. december 2003.

Herefter blev der via civilretten udmeldt syns- og skønssag, hvor dyrlæge D den 11. februar 2004 undersøgte hesten i henhold til udarbejdet spørgeskema. Af dyrlæge D's undersøgelse og inspektion af hesten de forudgående 2 dage fremgår, at der kunne observeres meget tydelige muskelsvind på/over højre skulderblad, at hesten ikke var rentgående i longe. Dyrlæge D fandt, at den på begge volter var 1 grad ud af 5 halt på indvendig bagben og endvidere 1 grad halt på højre forben. Bøjeprøve af haser og bagknæ øgede haltheden på begge bagben. Hesten vægrede sig ved at få udført bøjeprøve på højre forben. Under rytter var hesten stiv i højre volte, den vægrede sig mod ridning ved at slå med hovedet og i galoppen kunne den stikke næsen opad og forsøge at "løbe fra rytteren". Ved denne ridning blev hesten redet med den sadel, der fulgte med. Næste dag blev den redet med en anden sadel og gik meget mere frigjort visende sig ved, at den kun slog med hovedet 2 gange og kun 2 gange forsøgte at løbe væk i galoppen. Ved synsmandens gennemgang af video optaget 26. marts 2003 observerede han, at hesten var halt på højre forben og venstre bagben og at den under ridning slog med hovedet især når den blev redet på højre volte, og især når volten var snæver, så belastningen af højre forben var størst. Der blev ved synsmandens undersøgelse endvidere foretaget lokalbedøvelser af højre forkode med positivt resultat, det vil sige, at hesten efter lokalbedøvelsen af leddet ikke længere var halt på dette ben. Det var på tilsvarende vis muligt at bedøve hestens haseled således, at hesten blev helt rentgående. Yderligere blev der ved røntgenfotografering fundet nydannelser i nederste og midterste glideled på begge haseled forenelig med diagnosen spat. Med baggrund i undersøgelsen besvarede dyrlæge D syns- og spørgeskemaet.

Rådet udtalte:

Spørgsmål 1:

Har dyrlæge A i sin handelsundersøgelse primo maj 2003 på grundlag af de skønserklæringer og de dyrlæge erklæringer der forefindes begået nogen fejl ved handelsundersøgelsen af hesten?

Svar ad 1:

Det Veterinære Sundhedsråd finder ikke, at dyrlæge A i sin handelsundersøgelse med henblik på begæring om hesteforsikring af 12. maj 2003 har begået nogen fejl ved undersøgelsen af hesten "xxx".

Spørgsmål 2:

Omfatter en almindelig handelsundersøgelse af en hest en røntgenfotografering?

Svar ad 2:

En almindelig undersøgelse af en hest omfatter ikke nødvendigvis røntgenfotografering. Forsikringsselskaber har indført krav om røntgenfotografering af heste, hvor forsikringssummen overstiger en vis størrelse.

Spørgsmål 2A:

Af retsbogsudskriften af 4. februar 2005 sag 2, sagsøgers udsagn, fremgår det, at hesten "xxx" inden denne blev undersøgt at skønsmændene har været en tur ude på en motorvej.

Det Veterinære Sundhedsråd bedes oplyse om en sådan tur, som den er beskrevet, kan have haft indflydelse på udviklingen af hestens halthed inden skønsmanden, dyrlæge B foretager sin besvarelse af spørgsmålene?

Derudover ønskes besvaret, om hestens almindelige tilstand kan være bleven forværret udover det normal ridning af hesten ville have medført ved den pågældende tur på motorvejen?

Svar ad 2A:

Det Veterinære Sundhedsråd finder, at en sådan tur, som her beskrevet, kan have haft indflydelse på udviklingen af hestens halthed, inden skønsmanden foretager sine besvarelser af spørgsmålene. Syns- og skønsmanden karakteriserer haltheden i sin besvarelse af 17. februar 2004 spørgsmål 6. således, ”Haltheden i alle 4 led kan karakteriseres som af slidgigttype uden at den eksakte årsag derudover kan angives”.

En ca. 11 år gammel i øvrigt velfungerende hest eventuelt med lette slidgigt forandringer i et eller flere led vil efter Rådets opfattelse ved at blive udsat for overbelastning af led og lemmer i den grad, at alle sko var slidt af, hovene stærkt medtaget, hvilket fordrede måneders hvile, før den kunne anvendes igen, samlet set have betydelig negativ indflydelse på hestens atletiske funktion. Det er efter Rådets opfattelse forventeligt, at en hest der udsættes for en så strabadserende hændelse, eventuelt ikke vender tilbage til samme atletiske funktion, som før hændelsen. Det Veterinære Sundhedsråd forstår ikke delspørgsmålet, om hestens almindelige tilstand kan være blevet forværret.

Spørgsmål 2B:

Skal en dyrlæge tage røntgenbilleder af en hest, hvis dette ikke pålægges?

Ved besvarelsen bedes lagt til grund, at prisen på hesten var 25.000 kr.

Svar ad 2B:

Nej, en dyrlæge skal ikke tage røntgenbilleder af en hest, hvis dette ikke pålægges. Det er efter Rådets opfattelse, dyrlægens opgave ved en handelsundersøgelse bedst muligt at sikre, at hesten er klinisk sund og rask, og at køberen får en hest, der efter dyrlægens bedste skøn og undersøgelser kan leve op til ejerens forventninger og fremtidige brug af hesten. Dyrlægen kan i den forbindelse gøre brug af undersøgelser som f.eks. røntgenfotografering og blodundersøgelser. Jævnfør i øvrigt svar ad spørgsmål 2.

Spørgsmål 3:

Det Veterinære Sundhedsråd bedes oplyse, om en hest som har slidgigt undertiden ikke viser nogen halthed, for eksempel som følge af vejrlig med videre?

Svar ad spørgsmål 3:

Heste med slidgigt behøver ikke at vise symptomer.

Spørgsmål 4:

Det Veterinære Sundhedsråd bedes oplyse, om en hest som er 12 år ofte har slidgigt?

Svar ad spørgsmål 4:

Ledslidgigt er en kronisk fremadskridende destruktiv ledlidelse, der giver anledning til forandringer såvel i ledbrusk, ledkapsel og i det underliggende knoglevæv. Da lidelsen har såvel en arvelig som en miljøkomponent, kan spørgsmålet ikke besvares entydigt, men det er selvfølgelig klart, at alt andet lige, vil en hest, der er 12 år gammel, med større sandsynlighed have ledslidgigt i et eller flere led end en tilsvarende yngre hest af samme race, under forudsætning af, at de begge belastes i forhold til deres konstitution.

Spørgsmål 5:

Det Veterinære Sundhedsråd bedes oplyse om, hvorfor dyrlæge B konstaterer halthed på et forben, bilag nummer 7 punkt 4, medens skønsmanden konstaterede halthed på to forben, ligesom Det Veterinære Sundhedsråd bedes oplyse, om der er nogen fornuftig forklaring på at dyrlæge C ikke konstaterer halthed på bagbenene, mens skønsmanden Dyrlæge D gør dette?

Svar ad spørgsmål 5:

Rådet kan konstatere, at både dyrlæge B og skønsmanden finder halthed på et forben jævnt før bilag 9 og bilag 7. Endvidere finder dyrlæge B halthed på det andet forben under rytter. Hvorvidt der er nogen fornuftig forklaring på, at dyrlæge B ikke konstaterer halthed på bagbenene, kan Rådet ikke besvare med nogen grad af sandsynlighed; men forudsætningerne for de to undersøgelser var forskellige. Dyrlæge B havde til opgave på vegne af sælger at gennemføre en undersøgelse med det formål at klarlægge, om hesten var "headshaker" i klinisk forstand således som beskrevet i attesten fra dyrlæge C og har således ikke udført diagnostiske bedøvelser eller røntgenfotografering af suspekte led, men derimod fokuseret på det, der var det primære formål, at afklare om hesten var en headshaker eller ej. Skønsmanden, derimod undersøgte hesten over flere dage, hvor han gennemførte en regelret halthedsundersøgelse af alle 4 ben inklusive diagnostiske test som bøjeprobe samt diagnostiske bedøvelser og røntgenfotografering af suspekte led. Da de to undersøgelser af henholdsvis skønsmanden og dyrlæge B finder sted med ca. 2 måneders mellemrum, er der for Rådet ikke noget usædvanligt i, at resultaterne ikke blev identiske, dels som følge af, at opgaverne har været forskellige for de to dyrlæger, dels at det er usikkert, om hesten har været i samme træningstilstand, det vil sige har haft den samme atletiske performance og brug, på de to forskellige tidspunkter.

Spørgsmål 6:

Det Veterinære Sundhedsråd bedes oplyse, om en videofilm er velegnet som bevismiddel for om hesten er halt eller ej?

Eventuelt bedes Det Veterinære Sundhedsråd se filmen, hvis der er praksis for at man gør det, og udtale sig om, i hvilket omfang hesten er halt eller ej?

Svar ad spørgsmål 6:

Rådet finder ikke, at en videofilm af en hest alene er velegnet som bevismiddel for, om en hest er halt eller ej. Rådet finder på baggrund af de to attester, fra henholdsvis syns- og skønsmanden dateret 17. februar 2004 og fra dyrlæge B dateret 12. december 2003 at have tilstrækkelig information om, at hesten var halt på de to undersøgelsestidspunkter.

Spørgsmål 7:

Kan en hest godt være rengående på longe og halt under rytter?

Svar ad 7:

Ja.

Spørgsmål 8:

Kan der på grundlag af de nu foreliggende oplysninger fastslås at hesten var halt på handelstidspunktet?

Svar ad 8:

Nej.

Spørgsmål A:

Er det udtryk for omhu og samvittighedsfuldhed og dyrlægefagligt korrekt, når dyrlæge C november 2003, jf. sagens bilag 2, har stillet diagnosen headshaker på hesten?

Svar ad A:

Headshaking beskrives som pludselige intermitterende og tilsyneladende ufrivillige kast med hovedet. En hest, som er headshaker, gør dette uden nogen tilsyneladende grund, når den bliver redet eller når den løber frit. Symptomerne kan karakteriseres som ufrivillige mere eller mindre voldsomme til eksplosive horisontale eller roterende hovedbevægelser, hurtige og skarpe nik, flikning af overlæbe eller næse, som om noget var kravlet op i næsen, udbredt snorken, tunge-spil som om hesten vil fjerne et fremmedlegeme fra tænderne eller kinderne eller uvillighed til at bevæge sig fremad under rytter eller for hånd. Hesten kan være let at ophidse, kan desuden blive hurtigt træt, hviler ofte og taber vægt; disse symptomer er typiske symptomer ved headshaking. Symptomernes intensitet kan variere mellem forskellige heste og kan være så voldsomme, at både hest og rytter bringes ud af balance.

De mest oplagte årsager til headshaking er velkendte, andre som idiopatisk headshaking (det vil sige hos de heste der udviser symptomer på headshaking, men hvor der ikke kan findes en årsag) er stadig genstand for intens forskning.

Blandt årsager kan nævnes øre-, tand-, kæbe-, tandkødsproblemer, øjenforandringer, herunder sensitivitet for lys, allergisk rhinitis, tumor i de paranasale sinus, traumatisk neuropati med flere.

Diagnosen headshaker er derfor ikke en entydig beskrivelse af hverken årsagsforhold, sygdommens udvikling, sygdommens symptomer eller giver indikationer for mulig behandling. Når en hest beskrives som headshaker er det et udtryk for, at den viser et eller flere af de karakteristiske tegn herpå: årsagen hertil kan være meget forskellig og i visse tilfælde umulig at afklare.

På denne baggrund finder Rådet, at dyrlæge C ved sin undersøgelse 30. september 2003 har udvist omhu og samvittighedsfuldhed samt handlet dyrlægefagligt korrekt i forbindelse med den kliniske undersøgelse af hesten, hvor diagnosen headshaker stilles. Det Veterinære Sundhedsråd finder dog ikke, at dyrlæge C i tilstrækkelig grad har informeret om lidelsens natur og årsagsforhold, herunder de diagnostiske undersøgelser, der måtte skulle udføres for at afklare forholdene.

Spørgsmål B:

Er headshaker en diagnose eller snarere et symptom på et tilgrundliggende lidelse?

Svar ad B:

Headshaker er ikke en specifik diagnose med en årsag, men snarere et symptom på en tilgrundliggende lidelse, hvis årsag ikke altid er kendt. Se svar ad spørgsmål A.

Afgørelse:

Sagsøgte sælger blev frifundet.

Sagsøgte dyreklinik, som forestod handelsundersøgelsen, blev frifundet.

Sagsøgeren betalte sagsomkostninger til de sagsøgte.

2005-20-03-00053

Skrivelse af 24. april 2006 til retten i Korsør

Køber købte 1. juni 2004 en hest af sælger, efter at dyrlæge A havde udført en handelsundersøgelse inklusive røntgenoptagelser. I november 2004 kontaktede køber dyrlæge B som undersøgte

hesten den 3. og 11. november 2004. Ved undersøgelsen konstaterede dyrlæge B, at hesten var halt på højre bagben og at der var positiv bøjeprobe. Haltheden blev lokaliseret til knæled og der konstateres røntgenforandringer bag til i leddet. Køber kontaktede herefter sælger om dyrlæge B's fund.

Dyrlæge B kontakter herefter dyrlæge C med henblik på at få en "second opinion" og der foretages en fornyet røntgenundersøgelse hos dyrlæge C den 15. februar 2005.

Dyrlæge C konfirmerer i attest af 15. februar 2004 de af dyrlæge B observerede forandringer. I forbindelse med køber's ønske om at hæve handelen har der endvidere været afholdt syn og skøn ved dyrlæge D den 18. september 2005. Ved dyrlæge D's undersøgelse udviste hesten symptomer og reagerede på diagnostiske tests inklusive diagnostisk bedøvelse og udviste røntgenforandringer svarende til de af dyrlæge B observerede den 11. november 2004.

Rådet udtalte:

I forbindelse med Rådets besvarelse af sagen har Rådet benyttet ekstern ekspert bistand.

Røntgenbilledevurdering:

Der foreligger 1 CD med 13 røntgenbilleder af en hest's HB knæregion optaget 09. september 2005 af dyrlæge; 12 billeder på en CD hvor billederne er mærket f: 1.1.99" optaget af dyrlægen den 1. februar 2005, et sæt røntgenbilleder (9) af en hests bagbens knæregioner – 2 af venstre og 7 af højre – alle mærket "X" samt 1 CD med 14 billeder, hvoraf 2 er af bagbenenes knæregioner (nr 6 og 7), alle mærket "Y" optaget 01.06.2004.

Billederne optaget af dyrlæge A er alle mærket HB, og der findes en serie på 15 numre, hvoraf numrene 10 og 14 ikke findes på CD'en. Den fritliggende knoglestump kan ses på billederne nummeret 3, 4, 5, 8, 11 og 12 beliggende ved den caudale kant af Tuberculum Intercondylare, hvorpå cruciata ligamenterne (korsbåndsligamenterne) sædvanligvis hæfter. På de enkelte billeder har knoglestumpen varierende størrelse afhængig af projektionen, men den måler formentlig ca. 5 x 20 mm og ses primært i lateromediale optagelser, idet knoglestumpen er så lille i forhold til de øvrige knogledele, at de store kondyler (knogler) dækker over det lille knoglestykke, når det ikke er friprojiceret.

På billederne optaget af dyrlæge B (kun mærket ved det tidspunkt, de er optaget) kan det fritliggende knoglestykke iagttages på alle LM optagelser (side/skrå-optagelser) med undtagelse af 2, hvor den bagerste del ikke er eksponeret (fokuseret), men kun på ét af billederne i AP-optagelserne ses en skygge under den indvendige (mediale) ledrulle, som kunne tolkes som det fritliggende knoglestykke?

På billederne optaget af en dyrlæge C kan det fritliggende knoglestykke ses i 2 af LM-optagelserne og 1 af AP-optagelserne. På disse optagelser måler knoglestykket ca. 20 % mere end i de øvrige serier, forskellen i størrelse er af teknisk karakter.

På billederne optaget af Dyrlæge D findes de bagerste dele af bagbenenes knæregioner ikke eksponeret. Derfor ses ikke det område, som i andre studier viser et fritliggende knoglestykke.

Radiologisk Diagnose:

Fritliggende knoglestykke bagerst i HB knæled (ikke påvist i optagelserne foretaget af dyrlæge D).

Spørgsmål 1:

De foreliggende røntgenbilleder af hestens HB bedes beskrevet med hensyn til antal, optagevinkler (projektioner) og eventuelle abnorme fund?

Svar ad 1:

Se den generelle beskrivelse

Spørgsmål 2:

Skal ”KNÆ” i sagens bilag 1 forstås som hele hestens knæled?

Svar ad 2:

Ja.

Spørgsmål 3:

Er de af dyrlæge D 1. juni 2004 optagne røntgenbilleder af HB knæled af diagnostisk kvalitet for så vidt angår henholdsvis forreste og bagerste del af leddet?

I benægtende fald bedes oplyst, om dyrlægen burde have informeret den potentielle køber af hesten, foretaget supplerende optagelser eller hvad det relevante tiltag for dyrlægen var i situationen?

Svar ad 3:

Ja, for så vidt angår den forreste del af knæleddene. Nej, de af hestepraktis's 1. juni 2004 optagne røntgenbilleder af HB knæled er ikke af diagnostisk kvalitet for så vidt angår bagerste del af leddet.

Hvis den kliniske undersøgelse ikke afslører abnorme fund er røntgenfotograferingen af knæledet primært en undersøgelse for tilstedeværelsen af OCD (ledmus). Disse forandringer ses hyppigst i de forreste dele af knæleddene. Derfor er det sædvane, at det er dette område der fokuseres på ved den rutinemæssige røntgenundersøgelse.

Det Veterinære Sundhedsråd finder i den givne situation ikke at dyrlægen burde have foretaget supplerende røntgenoptagelser eller foreslå andre tiltag. Det er i denne forbindelse vigtigt at være opmærksom på, at røntgen fotografering i forbindelse med en handelsundersøgelse af en hest uden symptomer har til formål at udelukke tilstedeværelsen af skjulte fejl der kan optræde med en vis hyppighed uden at de nødvendigvis giver sig til kende ved den kliniske undersøgelse. At en hest er røntgenfotograferet i forbindelse med handel udelukker ikke, at hesten kan have røntgen forandringer de steder der ikke er friprojekteret eller centreret på.

Rådet finder, at den af Dyrlæge D gennemførte handelsundersøgelse den 1. juni 2004, som beskrevet i bilag 1 samt udtalelse af 20. april 2005 fra dyrlægen repræsenterer en korrekt udført handelsundersøgelse helt i overensstemmelse med det, der er standart i dagens Danmark.

Spørgsmål 4:

Hvis de på dyrlæge B 1. februar 2005 konstaterede forandringer i HB knæled, bagerste del, forudsættes at have været til stede 1. juni 2004, bedes det oplyst, om disse forandringer da ville være blevet visualiseret, hvis hele knæledet havde været eksponeret?

Svar ad 4:

Ja - det er højst sandsynligt, idet billederne optaget 11. november 2004 af dyrlæge C viser forandringerne tydeligt.

Afgørelse:

Sagsøgeren skulle inden 14 dage betale sagens omkostninger med 7.500 kr. til sagsøgte sælgere og 7.500 kr. mod sagsøgte.

2005-20-03-00054

Skrivelse af 24. marts 2006 til retten i Herning

Køber købte 12. januar 2003 en hest af sælger. Sælger oplyste at hesten var handelsundersøgt af dyrlæge A.

Køber fandt, i løbet af foråret 2003, imidlertid ud af, at hesten ikke fungerede tilfredsstillende. I juni måned forsøgte køber at lade hesten opstalde på et stutteri, men opgav alligevel at få hesten til at gå tilfredsstillende. Derefter valgte køber i november 2003 at lade hesten transportere tilbage til sælger og indgik en aftale med denne om, at sælger skulle forsøge at sælge hesten til anden side.

I løbet af februar/marts måned 2004 viste der sig en potentiel interesseret køber. Denne køber lod hesten undersøge af dyrlæge B. Dyrlæge B frarådede køb af hesten, idet der blev fundet røntgen forandringer.

Køber ønskede herefter at ophæve handelen. Det fremgår endvidere af skrivelse af 29. marts 2004 fra dyrlæge A, at der ved dennes undersøgelse af hesten den 19. december 2002 kunne konstateres røntgenforandringer ved hesten.

Køber gør gældende at sælger burde have oplyst om dyrlæge A's fund ved undersøgelsen. I forbindelse med sagen havde der været afholdt syn og skøn den 16. og 17. november 2004 ved dyrlæge C.

Rådet udtalte:

I forbindelse med Rådets besvarelse af sagen har Rådet benyttet eksternt ekspertbistand.

Røntgenbilledvurdering:

Der foreligger 40 røntgenbilleder af en hest's lemmer mærket "X" optaget 19. december 2002 af dyrehospital A; 22 billeder mærket "Y" optaget af dyrehospital B den 16. januar 2004, samt 12 billeder mærket "Z" brun hoppe f. 1992" optaget af dyrehospital C den 3. maj 2004.

De af syns- og skønsmanden beskrevne uregelmæssigheder i hovsenebenene i forbenene og exostosedannelse bag på HF kodeben kan erkendes på diverse sæt. Desuden kan der iagttages en uregelmæssigt kontureret og densiteret forøgelse af de mediale (indvendige) konturer af den proximale (øverste) kant af højre tibia i en udstrækning af ca. 1 x 1 cm i forbindelse med menisk fastgørelsen på tibia (skinnebenet). Denne konturændring har sikkert forbindelse til traumaet i 2001, men p.t. måske uden betydning for hestens kliniske præstationer jvnf. syns- og skønsmandens undersøgelse 10. maj 2005.

Radiologisk Diagnose:

Leist HF

Uregelmæssig kontur af højre tibia (muligvis arthrose)

Spørgsmål til Det Veterinære Sundhedsråd af 4. maj 2005 fra advokaten A

Spørgsmål 1:

Hvad er leist?

Svar ad 1:

"Leist" er en ældre (tysk) betegnelse for en forbenet knoglehindereaktion (exostose) der som regel opstår i hestens yngre år. Årsagsforholdene er ikke klarlagt, men overanstrengelse af ligamenterne bag på koderegionen anses for en af hovedårsagerne evt. i forbindelse med kraftig vækst og uregelmæssig mineralindhold i foderet i opvæksten. Leist kan som regel kun iagttages på røntgenbilleder, da hævelsen ligger under flere sener og bånd, som slører knoglens konturer.

Spørgsmål 2:

I erklæring af 2004, anfører dyrlæge A, at senetilhæftningsforkalkningen strækker sig ca. 5 mm op fra midt på kodeben, højre for. I syns- og skønserklæring af 2. december 2004 udarbejdet af dyrlæge B anføres under B I, side 2, "forkalkninger strækker sig fra kodeben og 22 mm op i distrale sesamoide legamenter".

Rådet bedes sammenholde dette med de fremsendte røntgenbilleder og oplyse, om Rådet herefter er enig i, at der ikke er sket nogen udvikling i de omtalte røntgenologiske forandringer, j f. syns- og skønsmændens besvarelse af spørgsmål 13 i erklæring af 10. april 2005.

Svar ad 2:

Ja.

Spørgsmål 3:

Bør det ved salg oplyses, at en hest har leist?

Svar ad 3:

Ja - Da der er tale om en skjult anomali, hvis årsag ikke er fuldt afklaret, bør det sikres, at de/det pågældende ben klinisk undersøges mere specielt med hensyn til andre lidelser og mekanisk bevægelighed, og det bør omtales, selvom konklusionen oftest ender med, at det ingen betydning har i det kroniske stadie.

Spørgsmål 4:

I bilag A anføres det, at hesten vurderes til at være i en gruppe II.

Rådet bedes oplyse, om der er tale om et klassificeringssystem, som sædvanligvis anvendes i Danmark, og som er almindeligt anerkendt. Hvis spørgsmålet besvares bekræftende, bedes Rådet oplyse, hvornår en hest betegnes som hørende til gruppe I, II eller III.

Svar ad 4:

Ja – betegnelsen bruges ofte i forbindelse med udfærdigelse af forsikrings- og handelsattester.

I: Undersøgelser, hvor man ikke påviser uregelmæssigheder.

II: Undersøgelser, hvor uregelmæssigheder påvises, men hvor den kliniske undersøgelse ikke viser sygelige tegn og erfaringerne viser, at sådanne kroniske lidelser ikke forårsager vedvarende eller gentagne opblusning af vedkommende uregelmæssighed.

III: Undersøgelser, hvor der påvises uregelmæssigheder, som ved klinisk undersøgelse viser kliniske tegn eller erfaringerne viser, at kliniske tegn kan opstå igen efter en eventuel symptomfri periode.

Spørgsmål 5:

Hvis spørgsmål 4 besvares bekræftende, bedes Rådet oplyse, om man er enig i, at det er korrekt at klassificere hesten i gruppe II henset til de fund, som diverse undersøgelser har vist og til hestens "sygejournal", j f. bilag S.

Svar ad 5:

Nej - Forandringerne i højre knæregion bør klassificeres i kategori III indtil en nærmere undersøgelse (kikkertundersøgelse) er foretaget.

Supplerende spørgsmål til Det Veterinære Sundhedsråd den 8. august 2005 fra advokat B

Spørgsmål A:

Kan Det Veterinære Sundhedsråd bekræfte, at de den 19. december 2002 optagne røntgenbilleder af hesten viser:

1. Opklaring i begge forbens hovseneben
2. Nydannelse bagtil på højre forbens kodeben (leist) ved ledbåndstilhæftningen

Svar ad A:

Ja.

Spørgsmål B:

Kan Det Veterinære Sundhedsråd bekræfte, at det sæt røntgenbilleder dateret 3. maj 2004, udviser de samme røntgenforandringer som beskrevet i røntgenbillederne optaget den 19. december 2002.

Svar ad B:

Ja.

Spørgsmål C:

Kan Det Veterinære Sundhedsråd bekræfte, at der på røntgenoptagelserne dateret 3. maj 2004 og 19. december 2002 findes en senetilhæftningsforkalkning strækkende sig ca. 5 mm. op fra midt på kodeben, højre forben.

Svar ad C:

Ja, dog ca. 2 cm.

Spørgsmål D:

Kan Det Veterinære Sundhedsråd bekræfte, at disse fund er indenfor normalvariation på en hest, der er født i 1992 og således er henholdsvis godt 10 år og 13 år gammel på undersøgelsestidspunkterne.

Svar ad D:

Nej, det er ikke en normal variation, men en ikke helt sjældent forekommende afvigelse, som efter det akutte stadie i hestens yngre år meget sjældent har klinisk betydning for hesten senere i livet.

Spørgsmål E:

Kan Det Veterinære Sundhedsråd bekræfte, at røntgenfund, der klassificeres som gruppe II, antages at være uden klinisk betydning for hestens brug.

Svar ad E:

Ja.

Spørgsmål F:

Dersom det lægges til grund, at hesten kunne anbefales ved den kliniske undersøgelse, bedes Det Veterinære Sundhedsråd oplyse, om det var forventeligt, at røntgenfundene blev klassificeret som gruppe II, det vil sige uden klinisk betydning for hestens brug.

Svar ad F:

Ja.

Spørgsmål G:

Dersom det kan lægges til grund, at hesten ikke har haft en lidelse, der kan relateres til det omhandlede røntgenologiske fund, bedes Det Veterinære Sundhedsråd oplyse, om det må antages, at hesten, uanset røntgenfundene, ikke har en forøget risiko for at få skader i forhold til heste med samme alder og med samme anvendelse.

Svar ad G:

Nej.

Spørgsmål H:

I "journalen" for hesten er anført 9. juni 2001:

"Knæled hævet. Hesten støtter ikke på højre bagben.

Hospitalsbehandling: Knæled gennemskyllet og behandlet med antibiotica.

Ved røntgenundersøgelse ses at et lille knoglestykke er brækket af knoglen (Tibia) lige under knæled.

Knoglefrasprenningen angives at "være adskilt fra knæled".

Hesten bedøves. Såret ved knæled åbnes og sårkanter m. m. renskæres. Knoglestykke på "1 cm.", som var frasprenget, bliver fjernet."

Såfremt det lægges til grund, at hesten ikke har været halt på højre bagben siden operationen, bedes det oplyst, om det er sandsynligt, at den oprindelige skade, der blev behandlet i juni 2001 fremadrettet må forventes at få betydning for hestens egnethed som konkurrencehest.

Svar ad H:

Det kan ikke udelukkes, at det trauma, som hesten har været udsat for, har svækket meniskerne.

Afgørelse:

Sagsøgte stutteri blev i byretten frifundet.

Sagsøgeren skulle inden 14 dage godtgøre sagsøgte sagens omkostninger med 50.000 kr.

Sagen blev anket til landsretten. Denne afgørelse eforelå ikke ved redaktionens afslutning.

2005-20-03-00055

Skrivelse af 24. april 2006 til retten i Kolding

En hest blev den 29. oktober 2002 handlet. Af købsaftalen fremgik det, at hesten havde en lidelse "muskelkrampe/muskelforskelligheder i venstre/højre side i baglåret". Endvidere fremgik det, at køber skulle betale 50.000 kr. + moms, der skulle fordeles over 2 rater med 20.000 kr. + moms ved handlens indgåelse og det resterende beløb et år efter, såfremt hesten kunne godken-

des til videre salg og hesten dermed ikke længere havde lidelsen/diagnosen såfremt forsikringssummen blev udbetalt. Der forelå ingen oplysninger fra en dyrlæge om en eventuel diagnose. Køber A satte den i træning. Hesten havde svært ved at gå baglæns, idet den fik krampe, og dette forværredes som hesten blev mere muskuløs ved træning. Et år efter var situationen ikke bedre og køber A tilbød sælger, at han kunne købe hesten tilbage for samme beløb, som der var betalt for hesten. Sælger A valgte ikke at reagere på køber A's henvendelse om at betale pengene. Køber A valgte da den 15. august 2004 at sælge hesten videre for 25.000 kr til en køber B i Sverige. Køber B fik hesten tilset af en dyrlæge, som stillede diagnosen patellafixation, hvilket den blev opereret for. Sælger A sagsøgte køber A, idet det hævdedes, at hesten ved at blive solgt var salgsgodkendt.

Rådet udtalte:

Spørgsmål 1:

Rådet anmodes om en udtalelse om, hvorvidt den diagnose, der indeholdes i den som bilag 1 fremlagte købsaftale, svarer til den beskrivelse, der indeholdes i den som bilag B fremlagte journalskrift.

Svar ad 1:

Af købsaftalen, fremgår det at hesten skulle have fået stillet diagnosen: Muskelkrampe/muskelforskelligheder i venstre/højre side i baglåret.

Muskelkrampe/muskelforskelligheder er ikke en veterinærfaglig diagnose, men en beskrivelse af symptomer, der kan forårsages af mange og forskelligartede lidelser, og her iblandt patellafixation.

Lægges ovennævnte samt fremsendte sagsakter til grund, kan Rådet ikke med nogen grad af sandsynlighed på det foreliggende grundlag sammenligne det i bilag 1 anførte med den i bilag B, stillede diagnose, patellafixation begge bagben.

Rådet skal bemærke, at Rådet finder det bemærkelsesværdigt, at der ikke foreligger en dyrlægeerklæring/journal for hesten inden købet den 29. oktober 2002 eller i forbindelse med denne.

Spørgsmål fra sagsøgers advokat stillet i tilknytning til sagsøgte advokats spørgsmål.

Spørgsmål 2:

Det bedes således på denne baggrund oplyst, hvorvidt det på den baggrund utvivlsomt kan lægges til grund, at hesten den 8. marts 2005 fortsat havde lidelsen muskelkrampe/muskelforskelligheder i venstre/højre side i baglåret. I bekræftende fald bedes anført med citater oversat til dansk, hvor ifølge bilag B dette må fremgå.

Svar ad 2:

Rådet kan ikke på det foreliggende grundlag besvare spørgsmålet, se svar ad 1.

Spørgsmål 3:

Endvidere bedes det oplyst, hvorvidt det ifølge bilag B utvivlsomt er den samme hest, der er undersøgt ifølge sagens bilag B, som er solgt ifølge sagens bilag 1. I bekræftende fald bedes anført med citater oversat til dansk, hvor ifølge bilag B dette måtte fremgå. Årsagen til nærværende spørgsmål er, at den ene part bestrider, at der er tale om den samme hest.

Svar ad 3:

Rådet kan ikke besvare spørgsmålet, idet der ikke foreligger et detaljeret signalement af hesten ved købet den 29. oktober 2002 eller ved undersøgelsen af hesten den 30. august 2004.

Afgørelse:

Afgørelsen forelå ikke på tidspunktet for årsberetningens afslutning.

2005-20-03-00056

Skrivelse af 13. juli 2006 til retten i Køge

Inden køb af en pony, der ønskedes anvendt til dressurridning, blev den prøvereddet af køber i nærværelse af ejer. Ponyen hostede ifølge køber nogle gange, hvortil sælger oplyste, at det gjorde den altid, når den startede. Ponyen blev handelsundersøgt d. 4. august 2004 af dyrlæge A, der forelå ingen dokumentation fra denne undersøgelse og hesten blev købt. Køber oplyste, at ponyen allerede dagen efter købet hostede. Den 20. august 2004 blev ponyen flyttet til nye – angiveligt mere støvfrie - omgivelser og d. 24. august 2004 undersøgtes ponyen på købers foranledning af dyrlæge B, som konstaterede astma med forøget abdominal respirationfrekvens samt udspilede næsebor. Der observeredes ikke feber eller hævede lymfeknuder. Køber gjorde herefter mundtlig indsigelse mod handlen, som blev fulgt op af en skriftlig indsigelse d. 27. august 2004. Da sælger protesterede mod ophævelse af handlen fandt køber ud af, at ponyen i 2003 hos den forrige ejer blev behandlet to gange for bronkitis af dyrlæge C.

Der forelå en meget kortfattet erklæring fra dyrlæge A, 2 fakturaer fra dyrlæge C, mens den øvrige dokumentation baseredes på sagsfremstilling fra de to parter samt disses advokater.

Rådet udtalte:

Spørgsmål 1:

Det Veterinære Sundhedsråd bedes efter en gennemgang af sagens akter om muligt beskrive hestens tilstand den 24. august 2004?

Svar ad 1:

Det fremgår af sagsakterne, at køber inden køb af en 9 årig New Forest/Araber pony, der ønskedes anvendt til dressurridning, prøvered den hos sælger i nærværelse af sælger. Ponyen hostede i følge køber her nogle gange, hvortil sælger oplyste, at det gjorde den altid, når den startede. Ponyen blev handelsundersøgt d. 4. august 2004 af dyrlæge A. Der foreligger ingen dokumentation fra denne undersøgelse og hestens købes. Køber oplyser, at ponyen allerede dagen efter købet hostede. Den 20. august 2004 flyttes ponyen til nye – angiveligt mere støvfrie - omgivelser og d. 24. august 2004 undersøgtes ponyen på købers foranledning af dyrlæge B, som konstaterede astma med forøget abdominal respirationfrekvens samt udspilede næsebor. Der observeredes ikke feber eller hævede lymfeknuder. Køber gjorde herefter mundtlig indsigelse mod handlen, hvilket blev fulgt op af en skriftlig indsigelse d. 27. august 2004. Da sælger protesterede mod ophævelsen af handlen, fandt køber ud af, at ponyen i 2003 hos den forrige ejer var blevet behandlet to gange for bronkitis af dyrlæge C.

Symptomerne forøget abdominal respirationsfrekvens samt udspilede næsebor kan forårsages af en lang række tilstande og lidelser i blandt andet respirations- og kredsløbsorganer, infektiøse som ikke-infektiøse, men vil også kunne iagttages efter eksempelvis fysisk belastning. Ved infektioner forårsaget af bakterier eller virus vil der ofte samtidigt ses symptomerne feber og eventuelt hævede lymfeknuder. Disse symptomer konstateres ikke ved dyrlæge A's undersøgelse d. 24. august 2004.

Det er ikke ukendt, at heste med kronisk tilbagevendende respirationssvejslidelse (populært kaldet blandt andet astma) kan holdes symptomfrie og præstere på højt plan gennem flere år ved optimering af miljøforholdene, f.eks. ved at holde hestene ude året rundt eller i velventilerede stalde med anvendelse af så støvfrie foderemner som muligt. Såfremt disse heste eksponeres for irritationsfremkaldende stoffer i miljøet, kan det udløse hoste og vejrtrækningsbesvær.

En egentlig diagnose kan ofte være vanskelig at stille på disse heste og baserer sig på hestens sygehistorie kombineret med flere kliniske undersøgelser af hesten i såvel ro som under brug og herunder iagttagelse af det miljø, som hesten aktuelt opholder sig i. Ved den kliniske undersøgelse noteres blandt andet respirationsfrekvens i hvile, optræden af hoste og typen af denne, tilstedeværelse af eventuelt næseflåd, respirationstypen, fund ved auskultation af lungerne, perkussionsfund, samt tilstedeværelse eller ej af engbrystighedsfure. Ofte kan supplerende undersøgelser i form af kikkertundersøgelser og undersøgelser af sekret fra luftvejene være nødvendig før en egentlig diagnose kan stilles.

Rådet kan ikke på det foreliggende grundlag udtale sig nærmere om ponyens tilstand herunder af- eller bekræfte dyrlæge A's diagnose.

Spørgsmål 2:

Det Veterinære Sundhedsråd bedes efter en gennemgang af sagens akter om muligt beskrive hestens tilstand den 4. august 2004?

Svar ad 2:

Ponyen handelsundersøges ifølge sagsakterne af dyrlæge B d. 4. august 2004. Der foreligger ikke dokumentation for denne undersøgelse, dens resultat eller konklusion i sagsakterne.

Rådet kan ikke på det foreliggende grundlag udtale sig om hestens tilstand 4. august 2004.

Spørgsmål 3:

Såfremt besvarelsen af spørgsmål 1 viser, at hesten ikke var sund og rask den 24. august 2004 bedes det oplyst, om der

- a) må antages at være tale om en forbigående tilstand,
- b) om det er sandsynligt, at tilstanden var den samme den 4. august 2004, og
- c) om tilstanden kan have betydning for hestens anvendelighed til dressurridning?

Svar ad 3a:

Det fremgår af sagsakterne, at ponyen blev tilset og behandlet af dyrlæge for bronkitis hos en tidligere ejer henholdsvis d. 1. februar 2003 samt d. 5. marts 2003. Sælger oplyser, at ponyen havde været redet dagligt uden problemer det seneste år, samt at ponyen ikke havde været behandlet for sygdom i denne periode. I både sælger og købers sagsfremstilling oplyses det, at ponyen under fremvisning hostede enkelte gange. Dyrlæge B undersøger hesten inden handlen afsluttes. Resultatet af denne undersøgelse er ikke bilagt sagsfremstillingen. Køber oplyser, at ponyen i perioden fra køb d. 4. august 2004 til ponyen undersøges af dyrlæge A d. 24. august 2004 dagligt hostede. D. 24. august 2004 diagnosticerer dyrlæge A astma på baggrund af symptomerne forøget abdominal respirationsfrekvens, udspillede næsebor, ingen feber og ingen hævede lymfeknuder.

På det foreliggende grundlag – dyrlægeundersøgelse med 1,5 års mellemrum - kan Rådet ikke udelukke, at der kan være tale om en forbigående tilstand.

Svar ad 3b:

Der foreligger oplysning om, at hesten blev behandlet for bronkitis i foråret 2003 og siden ikke er behandlet pga. eller som følge af sygdom, før dyrlæge A ca. 1½ år senere tilser hesten d. 24. august 2004. Der er ingen dyrlægefaglige oplysninger om hestens sundhedstilstand i den mellemliggende periode. Sælger og ejers oplysning om, at hesten hostede under rytter ved fremvisningen, kunne sandsynliggøre, at tilstanden var til stede ved handlen d. 4. august, men Rådet kan ikke udtale sig med sikkerhed herom på det foreliggende grundlag.

Svar ad 3c:

Ja, såfremt der ikke er tale om en forbigående tilstand.

Spørgsmål 4:

Giver sagen i øvrigt Det Veterinære Sundhedsråd anledning til andre bemærkninger?

Svar ad 4:

Nej.

Afgørelse:

Afgørelsen forelå ikke på tidspunktet for årsberetningens afslutning.

2005-20-03-00057

Skrivelse af 6. april 2006 til retten i Køge

Køber købte den 29. oktober en hest af sælger. Den 30. december 2003 blev hesten undersøgt af dyrlæge A som fandt at hesten led af væsentlige mangler. Ved denne undersøgelse blev der foretaget såvel en klinisk som røntgenologisk undersøgelse af hesten. Den 6. januar 2004 skrev køber til sælger for at hæve handelen. Til retten i Køge er der den 31. maj 2005 fra dyrlæge B fremsendt en vurdering af røntgenbillederne optaget af dyrlæge A.

Rådet udtalte:

Det Veterinære Sundhedsråd har benyttet ekstern ekspert bistand i forbindelse med sagens behandling.

Røntgenvurdering:

Der foreligger 1 video film med optagelser af hesten frit på bane og under rytter såvel på bane som i ridehus optaget henholdsvis den 20. marts, 21. maj og 19. oktober 2003 med 15 røntgenbilleder af en hests knæ- og haseregioner samt ryghvirvlernes torntappe fra overgangen mellem bryst og lænd, alle mærket "xxx" optaget 30. december 2003 af dyrlæge A.

Beskrivelse:

På billederne af begge bagbens knæled findes et uregelmæssigt kontureret og densiteret område af kanten af den udvendige (laterale) femur-kondyl på ca. 1 x 0,5 cm stort område.

I VB haseregion ses i antero-posterialt plan et fritliggende osseøst legeme på ca. 0,7 x 1,8 cm mellem den indvendige tibia kondyl og thalus knoglen. Samtidigt findes en næsten tilsvarende cavitet i thalus knoglen. Der iagttages ingen væsentlige bløddelhævelser i ledområderne som tegn på ledgalle.

I torntappen på ryghvirvlerne mærket T 17 og T 18 findes uregelmæssige opklaringer omgivet af skleroseret ringdannelse bagerst i 17. og forrest i 18. torntap. Torntappene ligger meget tæt på hinanden.

Radiologisk Diagnose:

OCD i begge knæled.

Obs. OCD / tidlig afsprængning af thalus knoglen VB

Obs. Kissing Spines T 17/18

Forandringerne i knæleddene er typiske for ostochondrose (OCD), hvorimod det fritliggende knoglestykke er større end sædvanligt og beliggende på et usædvanligt sted, men på grund af strukturerne og konturerne er anden diagnose næppe mere sandsynligt end osteochondrose.

Forandringerne i torntappene er ikke særligt typiske for en aktiv Kissing Spines, idet der mangler tydelige sklerotiske overflader, hvor de to torntappe gnider mod hinanden.

Der er ingen tvivl om, at alle forandringerne har været til stede på handelstidspunktet (2,5 mdr gamle) og formentlig er mere end 6 mdr gamle. OCD forandringerne er mere end et år gamle.

Den kliniske betydning kan kun vurderes i forbindelse med lokalbedøvelse af de pågældende områder efter påvisning af halthed/uregelmæssig gang.

Optagelserne på video-båndet er ikke velegnet til at udelukke/påvise eventuelle mindre uregelmæssigheder, idet mindre forandringer ikke kan ses på grund af skyggeforhold og det forhold, at optagelserne ikke også er foretaget lige bagfra/forfra. Der findes heller ikke optagelser af halthedsundersøgelser efter stress (bøje-prøver) af led og ryg, ligesom specifikke optagelser af de afficerede led ikke er fremstillet.

Spørgsmål 1:

Kan Sundhedsrådet udtale sig om, hvordan hesten havde det på handelstidspunktet 29. oktober 2003, og i givet fald stille en diagnose?

Svar ad 1:

Røntgenologisk var forandringerne tilstede, men de kliniske symptomer var sandsynligvis ikke udtalte, jf. video optagelserne.

Spørgsmål 2:

Kan Sundhedsrådet i bekræftende fald udtale sig om hestens anvendelse på handelstidspunktet 29. oktober 2003 som ridehest?

Svar ad 2:

Nej. Det er meget afhængigt af hestens træningstilstand, idet flere af lidelserne måske først viser sig ved fuld belastning af hesten.

Spørgsmål 3:

Kan det på den vedlagt videofilm konstateres, at hesten ved ridning har gener, som følge af Kissing spines, der åbenbart er konstateret ved røntgenbillederne?

Svar ad 3:

Nej. Videofilm er ikke egnet til at vise uspecifikke og/eller mindre grader af gener eller haltheder.

Spørgsmål 4:

Vil det være sandsynligt eller overvejende sandsynligt, at hestens gener ville have vist sig/have været opstået inden salget og under/i forbindelse med sælgers tilridning af hesten op til salget og op til deltagelse i stævner?

Svar ad 4:

Nej - ikke nødvendigvis. Hvis ikke hesten har været i fuld træning i nogen tid, vil disse lidelser ikke altid vise sig med kliniske manifestationer.

Spørgsmål 5:

Kan ændring af tilridningsform og ridning med ny rytter være udslagsgivende?

Svar ad 5:

Ja - hvis belastningen bliver større og måske lidt anderledes, kan de kliniske manifestationer vise sig.

Spørgsmål 6:

Hvor ofte giver lidelsen Kissing Spines anledning til problemer?

Svar ad 6:

Ingen af de røntgenologiske forandringer behøver at give anledning til kliniske manifestationer. Derfor bør man med lokalbedøvning sikre sig, at de pågældende kliniske manifestationer står i forbindelse med de røntgenologiske forandringer, dvs. at de kliniske manifestationer forsvinder efter lokalbedøvelse.

Spørgsmål 7:

Kan man udelukkende på baggrund af røntgenbilleder, optaget i december 2003, vurdere, om hesten fremover vil kunne anvendes til ridebrug?

Svar ad 7:

Nej – se svar på spørgsmål 6.

Spørgsmål 8:

Giver sagen Sundhedsrådet anledning til yderligere kommentarer?

Svar ad 8:

Nej.

Afgørelse:

Sagsøgte blev frifundet.

Statskassen betalte til sagsøgte i sagsomkostninger 25.000 kr.

2005-20-03-00058

Skrivelse af 24. marts 2006 til Aabenraa

D. 29. august 2000 foretog en dyrlæge en udvidet handelsundersøgelse af en brun vallak, hvorefter dyrlægen intet bemærkede. Hesten viste sig dog efterfølgende at have væsentlige gener, hvilket yderligere underbygges af røntgenbillederne fra handelsundersøgelsen af hestens venstre forben. Billederne viste at der forekom forandringer, som faldt udenfor den normale røntgenologiske variation. Dette gjorde hesten uanvendelig til det formål dens ejer havde købt den til. Begge parter ønsker en udtalelse fra Det Veterinære Sundhedsråd på baggrund af et udarbejdet spørgetema.

Der blev anmodet om isoleret bevisoptagelse. Anmodning om isoleret bevisoptagelse anvendes hovedsageligt, hvor der er risiko for at beviset ellers ville være gået tabt når retssagen finder sted.

Rådet udtalte:

Det Veterinære Sundhedsråd har benyttet ekstern ekspertbistand i forbindelse med behandlingen af sagen.

Røntgenbilledvurdering:

I venstre forben er de forreste, øverste konturer af kronbenet sæde for en lettere forøgelse (1 x 3 mm) af knoglekonturerne. Forøgelsen er glat kontureret men uregelmæssigt struktureret (pletet opklaret i stedet for trabekulær i strukturen) beliggende umiddelbart uden for leddet.

Radiologisk Diagnose:

Uregelmæssig kronbens kontur venstre forben.

Den kliniske betydning af forandringen behøver ikke at være særligt fremtrædende på undersøgelsestidspunktet. Den er af ældre oprindelse og p.t. formentlig betydningsløs, idet overfladen er helt glat. På grund af den uregelmæssige struktur bør nydannelsen dog give anledning til nøjere diskussion med ejeren, idet der kan være tale om en skade, der kan blive aktiv igen, især hvis man ikke kender til dens oprindelse. Hvis forandringen har været fulgt i en længere periode (6 – 9 mdr), hvor hesten har været i fuld træning uden kliniske symptomer og uden at den derved ændres, kan der være tale om en afhelet og dermed betydningsløs knoglenydannelse.

Spørgsmål 1:

Efter gennemgang af røntgenbillederne fra handelsundersøgelsen den 29. august 2000 optaget på et dyrehospital bedes Det Veterinære Sundhedsråd venligst oplyse, om der på røntgenbillederne af venstre forben, forekommer forandringer, der falder udenfor den normale røntgenologiske variation?

Svar ad 1:

Ja

Spørgsmål 2:

Såfremt spørgsmål 1 besvares bekræftende, bedes Det Veterinære Sundhedsråd oplyse karakteren og omfanget heraf.

Svar ad 2:

Der er tale om en ældre kronisk forandring af kronbenet med uregelmæssig struktur i en udstrækning af 1 x 3 mm beliggende umiddelbart i relation til ledkapslen.

Spørgsmål 3:

I relation til spørgsmål 2 bedes Det Veterinære Sundhedsråd endvidere oplyse, hvorvidt en handelsundersøgende dyrlæge ved en udvidet handelsundersøgelse skulle tage forbehold for de konstaterede røntgenologiske forandringer?

Svar ad 3:

Ja, der er tale om en lednær forandring, der ikke er afhelet fuldstændig med normal knoglestruktur, hvorfor der kan være tale om, at lidelsen kan aktiveres igen, med mindre hestens fulde præstation er kendt det sidste halve-hele år, således at man kan godtgøre, at hesten ikke er generet af lidelsen.

Spørgsmål 4:

Såfremt spørgsmål 3 besvares bekræftende, bedes det oplyst, om en handelsundersøgende dyrlæge også skal tage forbehold for de røntgenologiske forandringer, såfremt det bevismæssigt kan lægges til grund, at der ikke var tilstedeværende kliniske symptomer.

Svar ad 4:

Ja, der er tale om en gigtagtig lidelse, hvor der kan være symptomfrie perioder, specielt hvis ikke hesten har været i fuld træning det sidste halve-hele år. Lidelsen kan måske aktiveres igen, da dens indre struktur ikke er helt afsluttet i sit helings-forløb.

Afgørelse:

Sagen blev sluttet, da ingen af parterne havde fremkommet med ønske om supplerende spørgsmål. Ingen af parterne havde indledt retssag.

3.2 Handelssager vedrørende hunde og katte

2005-20-03-00046

Skrivelse af 21. juni 2005 til Forbrugerklagenævnet

Ved forbrugerklagenævnet verserede en klagesag vedrørende køb af en hund, der kort tid efter købet blev aflivet på grund af hoftedysplasi.

Af sagens oplysninger fremgik følgende:

Hunden blev født den 28. januar 2002. Den 15. maj 2003 fik sælgeren taget røntgenbilleder af hunden på Dyrehospital 1. Den 21. juni 2003 købte klageren hunden.

Den 29. september 2003 fik klageren taget røntgenbilleder af hunden på Dyrehospital 2. Den 8. oktober 2003 blev hunden aflivet.

Rådet udtalte:

Spørgsmål 1:

Hvilken grad af hoftedysplasi viser røntgenbillederne af 15. maj 2003 fra Dyrehospital 1?

Svar ad 1:

Rådet forstår spørgsmålet således, at det angår røntgenbilledet af hofted og knæ af den 15. maj 2003 fra dyrehospital 1. Rådet vil vurdere, at billedet henset til eksponering og positionering egner sig til en vurdering af graden af hoftedysplasi. Der ses i *højre hofted* udtalte dysplastiske forandringer med distinkt sublaksation, Norbergvinkel under 90 grader, moderat affladigelse af den kranio-laterale acetabularrand, tydelig røntgenfortætning af craniale acetabularrand og let deformering af caput femoris, der viser lette exostotiske forandringer. I *venstre hofted* ses moderate dysplastiske forandringer med tydelig inkongruens mellem caput femoris og acetabulum med sublaksation, Norbergvinkel over 90 grader, moderat affladigelse af den kranio-laterale acetabularrand, tydelig røntgenfortætning af craniale acetabularrand og let deformering af caput femoris, der viser lette exostotiske forandringer.

Lægges ovennævnte til grund, vil Rådet vurdere, at røntgenbillederne af 15. maj 2003 fra Dyrehospital 1 viser HD status grad E efter FCI's internationale 5-delte skala.

Spørgsmål 1a:

Skønnes en hund med denne grad af hoftedysplasi at kunne få et godt liv som familiehund?

Svar ad 1a:

Sygdommen er en udviklingsdefekt, der fremkommer under hundens opvækst som resultat af et samspil mellem ydre forhold under hundens opvækst og en arvelig disposition. Sygdommens sværhedsgrad bedømt på røntgenbilleder står i ringe sammenhæng med patientens aktuelle symptomer, idet det forekommer, at selv hunde med de svære grader af hoftedysplasi klarer sig godt som familiehunde, hvis der ikke stilles for store krav til fysisk udfoldelse. Omvendt kan hunde med mildere grader af hoftedysplasi være plaget af stærke smerter. Rådet kan således ikke besvare spørgsmålet med nogen grad af sandsynlighed.

Spørgsmål 2:

Hvilken grad af hoftedysplasi viser røntgenbillederne af 29. september 2003 fra Dyrehospital 2?

Svar ad 2:

Rådet forstår spørgsmålet således, at det angår røntgenbilledet af hoftelod og knæ af 29. september 2003, der bl.a. er mærket med "dyrehospital 2, 29. september 2003". Rådet vil vurdere, at billedet henset til positionering *ikke* egner sig til en præcis vurdering af graden af hoftelodsdysplasi. Dette vil Rådet begrunde med, at bækkenet er tildet lidt til højre, der er ikke parallelle lårben, lårbenene er ikke parallelle med underlaget således, at knæene er eleverede fra underlaget i forhold til bækkenet, og begge knæ er utilstrækkeligt pronerede, hvilket især er udtalt for højre knæ. Billedkvaliteten henset til eksponering er god. Desuagtet vil Rådet vurdere, at billedet egner sig til at konstatere, at der er en ledslaphed i begge hoftelod, der tyder på moderat til svær grad af hoftelodsdysplasi (grad D til E).

Spørgsmål 2a:

Må det antages, at en hund med denne grad af hoftelodsdysplasi, har så store lidelser, at en aflivning vil være tilrådelig?

Svar ad 2a:

Rådet kan ikke besvare spørgsmålet med nogen grad af sandsynlighed. Jf. svar ad 1a.

Spørgsmål 3:

Skønnes det overvejende sandsynligt, at hunden ved leveringen den 21. juni 2003 led af en sådan grad af hoftelodsdysplasi, at den ikke - eller ikke uden væsentlige dyrlægeomkostninger - kunne få et godt liv som familiehund?

Svar ad 3:

Rådet vil vurdere, at hundens grad af hoftelodsdysplasi var den samme på leveringstidspunktet d. 21. juni 2003 som på fotograferingstidspunktet den 15. maj 2003.

Rådet kan ikke udtale sig med nogen grad af sandsynlighed om hundens muligheder for et godt liv som familiehund, jf. svarene ad 1a og 2a.

Det ligger uden for Rådets kompetence at vurdere omkostninger ved dyrlægebehandling.

Afgørelse:

Indklagede skulle inden 30 dage til klageren betale 5.116,53 kr. samt rente heraf.

Indklagede skulle endvidere i sagsomkostninger til Forbrugerstyrelsen betale 4.000 kr., der skal betales 30 dage efter datoen for udsendelse af Forbrugerstyrelsens opkrævning af beløbet.

2005-20-03-00052

Skrivelse af 18. november 2005 til Forbrugerklagenævnet

Ved Forbrugerklagenævnet verserede en klagesag om klagers køb af en hund af racen Labrador Retriever.

Af sagens oplysninger fremgik følgende:

Hunden blev født den 7. december 2003 og leveret til klageren den 8. februar 2004. Den 15. marts 2004 blev hunden konstateret syg og havde første dyrlægekontakt den 7. april 2004. Hunden blev aflivet den 12. august 2004. Erklæringen fra klagers dyrlæge af 5. oktober 2004 oplyste, at der havde været sygdom i længere tid inden aflivningen. Sygdommen ytrede sig ved, at hunden havde smerter i bagparten (første dyrlægebesøg), hunden var halt med hævede haseled på begge bagben - diagnose 'mus i haserne' (6. og 12. august 2004).

Rådet udtalte:

Spørgsmål 1:

Det fremgår af sagen, at hunden blev syg kort tid efter leveringen.

Rådet bedes oplyse, om det må anses for overvejende sandsynligt, at dyret allerede på leveringstidspunktet var sygt eller at sygdom var under udvikling som årsag til de sygdomstilstande, der indtrådte efter leveringen og senere førte til aflivning?

Besvarelsen bedes venligst begrundet.

Hvis rådet ikke umiddelbart kan konstatere på hvilket tidspunkt sygdom opstod hos hunden, bedes følgende spørgsmål besvaret:

I) Kan det udelukkes, at sygdommen var under udvikling allerede ved leveringen af hunden? Hvis ja, hvorfor?

II) Er der tegn på, at sygdommen skyldes en uhensigtsmæssig pasning eller påvirkning som hunden var udsat for efter leveringen? Svaret skal begrundes.

III) Hvad er efter Rådes opfattelse den mest sandsynlige årsag til sygdommen? Rådet skal angive, hvilke omstændigheder, antagelsen bygger på, hvis enten I eller II findes mere sandsynligt end det andet.

Svar ad 1:

Det fremgik af forløbsbeskrivelse af 5. oktober 2004 fra klager, at denne konstaterede halthed hos hunden medio marts 2004 og at første dyrlægekontakt skete d. 7. april 2004. D. 12. juni 2004 afleveres hunden til indklagede, der foranlediger hundens første røntgenundersøgelse medio juni 2004 hos en dyrlæge. Ved denne undersøgelse blev begyndende misdannelser konstateret i begge haseled.

Det fremgik af erklæring af 5. oktober 2004 fra dyrlægen vedr. den gule Labrador Retriever:

“Den 7. april 2004 ankom hunden med smerter i bagparten, hvor det fremherskende symptom var at hunden nødtigt ville stå, og havde svært ved at rejse sig. Der var ingen tegn på hævelser i bagbenene, hvorfor opmærksomheden blev henledt på hofterne. Det blev anbefalet at lade hunden røntgenundersøge, men denne undersøgelse blev aldrig udført hos os, da hunden i stedet blev sendt til undersøgelse hos opdrætterens dyrlæge.

Den 6. august 2004 ser jeg igen på hunden, som stadig er meget halt. Nu er der tydelig hævelse i haseleddene på begge bagben. Hvalpen får smertebehandling, og der aftales tid for røntgenundersøgelse.

Den 12. august 2004 udføres røntgenundersøgelse, som afslørede voldsomme slidreaktioner i begge haseled, og flere løse fragmenter - "mus". Der blev foretaget en sammenligning med røntgenbilleder taget på Dyreklinikken i juni 2004, og det kunne konstateres, at der var sket en væsentlig forværring af tilstanden, og med det kliniske billede in mente blev det tilrådet at lade hvalpen aflive. Dette blev foretaget samme dag.”

Rådet lægger i sin vurdering vægt på, at der ikke i sagsakterne er fremlagt en diagnose for hundens lidelse i haseleddene og at der er gået ca. 4 måneder fra leveringen af hunden d. 8. februar 2004 til første undersøgelse med røntgenfotografering af hundens haseled medio juni 2004.

Lægges ovennævnte til grund, kan Rådet ikke besvare spørgsmål 1 med nogen grad af sandsynlighed.

Svar ad 1 I):

På det foreliggende grundlag uden diagnose for sygdommen kan Rådet ikke udelukke, at sygdommen var under udvikling allerede ved leveringen af hunden. Se svar ad 1.

Svar ad 1 II):

Sagsakterne indeholder ikke oplysninger til støtte for en antagelse om, at sygdommen skyldes en uhensigtsmæssig pasning eller påvirkning, som hunden var udsat for efter leveringen.

Svar ad 1 III):

På det foreliggende grundlag uden diagnose for sygdommen kan Rådet ikke udtale sig om sandsynligheden for årsagsforhold vedrørende lidelsen.

Spørgsmål 2:

Hvis spørgsmål 1 besvares med ja, må det da antages, at sælger vidste eller burde have vidst, at dyret var sygt på leveringstidspunktet?

Besvarelsen bedes venligst begrundet.

Svar ad 2:

Bortfalder.

Spørgsmål 3:

Er der mulighed for at behandle de fundne sygdomme (hvis ja, bedes behandlingen beskrevet) eller er det kroniske lidelser (eventuel behandling bedes beskrevet)? Det bedes oplyst, hvorvidt hundens lidelse er arvelig?

Besvarelsen bedes venligst begrundet.

Svar ad 3:

På det foreliggende grundlag uden diagnose for sygdommen kan Rådet ikke udtale sig detaljeret om behandlingsmuligheder eller arvelighed for lidelsen. Det kan dog tilføjes, at ledmus almindeligvis kan fjernes operativt.

Spørgsmål 4:

Andre oplysninger af betydning for sagen?

Svar ad 4.

Nej.

Afgørelse:

Klageren kunne ikke få medhold i sagen, da det ikke kunne afgøres, hvorvidt hunden led af en mangel, der var tilstede på leveringstidspunktet.

Der blev lagt stor vægt på Det Veterinære Sundhedsråds udtalelse.

2005-20-03-00050

Skrivelse af 23. september 2005 til Forbrugerstyrelsen

Ved Forbrugerklagenævnet verserede en klagesag vedrørende køb af to katte A og B af racen "skovkat".

Kattene var født den 15. august og leveret til klageren den 20. november samme år. Den 24. november samme år blev kattene undersøgt af klagers dyrlæge, der konstaterede, at begge katte var magre, havde øremider, ørevoks, øjenbetændelse, og at B tillige havde næsehulebetændelse. Kattene blev behandlet mod disse tilstande.

Ved efterfølgende kontrol den 15., 19. og 29. december samme år og den 15. og 16. januar året efter viste der sig kun en kortvarig bedring af tilstanden hos B, der derfor blev aflivet den 26. januar dette år. Der blev efterfølgende i februar året efter taget blodprøver på A, der viste antistoffer mod felint coronavirus. Dyrlægen havde ved attest uddybende forklaret, at begge katte ved leveringen var inficeret af kattesyge/katteinfluenza, og at katten B tillige fik lungebetændelse, hvilket forværrede sygdommen. Derudover var katten A smittet med coronavirus og katten B sandsynligvis ligeså.

Rådet udtalte:

Spørgsmål 1:

Det fremgår af sagen, at kattene var syge kort tid efter leveringen.

A: Er det muligt på baggrund af sagens bilag at fastslå, at kattene på leveringstidspunktet led af de konstaterede lidelser, herunder kattesyge/katteinfluenza og/eller var inficeret med felint coronavirus, eller om de konstaterede lidelser skyldtes forhold, der var til stede på leveringstidspunktet?

B: Hvis nej, kan det da udelukkes, at kattene led af den/de omhandlede lidelser på leveringstidspunktet (i givet fald hvilke)?

C: Hvis det ikke kan udelukkes, hvad er da mest sandsynligt?

Besvarelsen bedes venligst begrundet.

Svar ad 1:

A. Det fremgår af sagsakterne, at de to norske skovkattetilskudninger A og B blev leveret til klager den 20. november 2003 og undersøgt på en dyreklinik af en dyrlæge den 24. november 2003. Det fremgår af attest af den 3. marts 2004 fra dyrlægen, at det ved undersøgelsen blev konstateret, at begge killinger fremtrådte magre, der blev påvist øremider og en del ørevoks samt dobbeltsidig øjenbetændelse (bilateral conjunctivitis). Killingen A fik tillige konstateret næsehulebetændelse (purulent rhinitis).

Det fremgår af E-mail korrespondance mellem klager og indklagede i tiden omkring leveringen den 20. november 2003, at killingerne blev behandlet hos indklagedes dyrlæge før leveringen, B for et øjenproblem og A for forkølelse. I E-mail fra indklagede til klager den 20. november 2003 kort før leveringen senere samme dag blev det oplyst om killingerne, at "De er en lille smule snottede, ..."

Lægges ovennævnte til grund, vil Rådet vurdere, at øremider og ørevoks har været til stede på leveringstidspunktet den 20. november 2003.

Sagsakterne indeholder ikke tilstrækkeligt detaljerede oplysninger til støtte for en sikker vurdering af, om den dobbeltsidige øjenbetændelse (bilateral conjunctivitis) hos begge killinger og næsehulebetændelsen hos killingen A (purulent rhinitis), der blev konstateret den 24. november 2003, var tilstede på leveringstidspunktet den 20. november 2003.

Rådet finder ligeledes ikke i sagsakterne dokumentation i form af laboratorieundersøgelser eller andre oplysninger til støtte for en antagelse om, at kattesyge/katteinfluenza og felint coronavirus var til stede ved leveringen den 20. november 2003.

B. Rådet kan ikke med nogen grad af sandsynlighed vurdere, hvorvidt det kan udelukkes, at killingerne led af dobbeltsidig øjenbetændelse hos begge killinger, næsehulebetændelsen hos killingen A samt kattesyge/katteinfluenza og felint coronavirus ved leveringen den 20. november 2003. Se svar ad 1 A.

C. Rådet kan ikke besvare spørgsmålet med nogen grad af sandsynlighed.

Spørgsmål 2:

Hvilken betydning har det for en kat, at der i givet fald er konstateret antistoffer mod felint coronavirus?

Besvarelsen bedes venligst begrundet.

Svar ad 2:

Påvisningen af antistoffer mod coronavirus i blodet hos en kat har den betydning, at katten gennemgår eller har gennemgået en infektion med coronavirus. Under infektionen med coronavirus danner katten antistoffer mod virusset, og de fleste katte vil herunder rense sig for infektionen. Enkelte katte vil under infektionsfasen udvikle en særlig form af sygdommen kaldet FIP, der er en forkortelse for Felin Infeksiøs Peritonitis.

Spørgsmål 3:

Må de behandlinger, som dyrlægen ifølge oplysningerne i sagen har givet kattene, betragtes som nødvendige og relevante?

Besvarelsen bedes venligst begrundet.

Svar ad 3:

Sagsakterne indeholder ikke tilstrækkeligt detaljerede oplysninger til støtte for en sikker vurdering af karakteren af og årsagsforholdene for den dobbeltsidige øjenbetændelse (bilateral conjunctivitis) hos begge killinger og næsehulebetændelsen hos killingen A (purulent rhinitis), der blev konstateret den 24. november 2003. Samme dag blev killingerne behandlet lokalt for øremiderne med midedråbende middel (Frontline) og der blev udleveret Clamoxyl tabletter 40 mg (1/4 tablet 2 gange daglig uden angivelse af behandlingstid) og Fucithalmic øjendråber (detaljer om behandlingsinstruktion ikke anført).

Det fremgår af attest af den 3. marts 2004 fra dyrlægen, at:

Ved kontrolbesøg den 15. december 2003 fandtes B's almenbefindende ok, lidt ørevoks og let ørebetændelse (otitis externa bilat.). A havde fortsat øjenbetændelse og næsehulebetændelse samt lidt ørevoks og ørebetændelse; vægt 1,35 kg. Behandling af A fortsattes, der udleveredes Anotit øredråber til begge katte.

Kontrol af A den 19. december 2003 viste uforandret tilstand. Der skiftedes til Terramycin-PolymyxinB øjendråber og Ronaxan tabletter (detaljer om behandlingsinstruktion ikke anført).

Ved kontrol den 29. december 2003 af A var dennes almenbefindende bedret, vægt 1,55 kg. Der var fortsat øjenbetændelse og næsehulebetændelse. Ører ok. Behandling fortsattes.

Ved kontrol den 15. januar 2004 - A spiste ikke, var let dehydreret, vægt 1,35 kg, temp. 40,4, næsehulebetændelse, bilyd på lungen. Sygdomsforløb kompliceret med lungebetændelse (pneumoni). Væskebehandling, inj. Noromox, udleveret Clamoxyl tabletter.

Ved kontrol den 16. januar 2004: A havde spist lidt, almenbefindende bedret lidt. Behandling fortsattes.

Den 26. januar 2004 havde A haft krampeanfald, vejede 1,2 kg, æde og drikkelyst var begrænset. Kronisk luftvejsinfektion. Prognose m.h.t. helbredelse slet. Euthanasi.

Lægges ovennævnte til grund, vil Rådet vurdere følgende:

Den 24. november 2003 blev killingerne behandlet lokalt for øremider med midedræbende middel (Frontline).

Den 24. november 2003 blev der udleveret Clamoxyl tabletter 40 mg (1/4 tablet 2 gange daglig uden angivelse af behandlingstid) og Fucithalmic øjendråber (detaljer om behandlingsinstruktion ikke anført). Rådet finder ikke i sagsakterne en angivelse af, om de udleverede tabletter skulle anvendes til begge killinger, eller om tabletterne kun skulle anvendes til killingen A med purulent rhinitis. Lægges ovennævnte til grund samt de manglende tilstrækkeligt detaljerede oplysninger til støtte for en sikker vurdering af karakteren af og årsagsforholdene for den dobbeltsidige øjenbetændelse (bilateral conjunctivitis) hos begge killinger og næsehulebetændelsen hos killingen A (purulent rhinitis), kan Rådet ikke besvare spørgsmålet med nogen grad af sikkerhed. Rådet vil anlægge samme vurdering for den fortsatte behandling af killingerne ved de efterfølgende kontrolbesøg.

Spørgsmål 4:

Er det på baggrund af de foreliggende oplysninger muligt at udtale sig om, hvorvidt sælger i givet fald på salgstidspunktet vidste eller burde vide, at kattene led af, eller var smittet med de pågældende lidelser?

Svar ad 4:

Det fremgår af sagsakterne, at de to norske skovkattckillinger A og B blev leveret til klager den 20. november 2003 og undersøgt på en dyreklinik af en dyrlæge den 24. november 2003. Det fremgår af attest af den 3. marts 2004 fra dyrlægen, at det ved undersøgelsen blev konstateret, at begge killinger fremtrådte magre, der blev påvist øremider og en del ørevoks samt dobbeltsidig øjenbetændelse (bilateral conjunctivitis). Killingen A fik tillige konstateret næsehulebetændelse (purulent rhinitis).

Det fremgår af E-mail korrespondance mellem klager og indklagede i tiden omkring leveringen den 20. november 2003, at killingerne blev behandlet hos indklagedes dyrlæge før leveringen, B for et øjenproblem og A for forkølelse. I E-mail fra indklagede til klager den 20. november 2003 kort før leveringen senere samme dag blev det oplyst om killingerne, at ”De er en lille smule snottede, ...”

Til disse oplysninger vil Rådet tilføje, at tilstedeværelse af øremider almindeligvis giver anledning til tydelige gener hos de angrebne dyr i form af hyppig hovedrysten og kradsen i ører.

Lægges ovennævnte til grund, er der Rådets vurdering, at sælger på salgstidspunktet den 20. november 2003 kunne vide, at kattene led af øremider, og at sælger vidste, at kattene led af øjen- og luftvejsbetændelse.

Spørgsmål 5:

Andre oplysninger af betydning for sagen?
Besvarelsen bedes venligst begrundet.

Svar ad 5:

Nej.

Afgørelse:

Indklagede skulle inden 30 dage fra afgørelsen i Forbrugerklagenævnet betale 3.750 kr. samt rente heraf til klageren.

Indklagede skulle betale 4.000 kr. i sagsomkostninger til Forbrugerstyrelsen.

3.3 Handelssager vedrørende andre dyr

2005-20-03-00051

Skrivelse af 18. november 2005 til Forbrugerklagenævnet

Ved Forbrugerklagenævnet verserede en klagesag om klagers køb af en grøn/rød Amazon papegøje. Indklagede påstod, at der var købt en Tuckermanns papegøje. Amazon papegøjen blev ifølge klageren født den 15. juni 2003, og leveret til klageren den 5. september 2003. Den 19. november 2003 blev papegøjen konstateret syg og havde første dyrlægekontakt den 20. november 2003. Papegøjen blev indlagt den 23. november 2003 og døde samme eftermiddag. Obduktionserklæring fra klagers dyrlæge af 6. december 2003 oplyste, at der havde været sygdom i længere tid. Indklagede oplyste, at der var solgt en Tuckermanns papegøje, og at den var solgt i juni 2003.

Rådet udtalte:

Spørgsmål 1:

Det fremgår af sagen, at fuglen blev syg kort tid efter leveringen. Rådet bedes oplyse, om det må anses for overvejende sandsynligt, at dyret allerede på leverings- tidspunktet var sygt eller at sygdom var under udvikling som årsag til de sygdomstilstande, der indtrådte efter leveringen og senere førte til død?

Der ønskes en besvarelse hvor der tages hensyn til at det drejer sig om både situation a og b.

a) det drejer sig om en Amazon papegøje leveret den 5. september 2003

b) det drejer sig om en Tuckermanns papegøje leveret juni 2003

Besvarelsen bedes venligst begrundet.

Hvis Rådet ikke umiddelbart kan konstatere på hvilket tidspunkt sygdom opstod hos fuglen, bedes følgende spørgsmål besvaret:

I) Kan det udelukkes, at sygdommen var under udvikling allerede ved leveringen af fuglen?

Hvis ja, hvorfor? Der ønskes en besvarelse hvor der tages hensyn til at det drejer sig om både situation a og b.

a) det drejer sig om en Amazon papegøje leveret den 5. september 2003

b) det drejer sig om en Tuckermanns papegøje leveret juni 2003

II) Er der tegn på, at sygdommen skyldes en uhensigtsmæssig pasning eller påvirkning som fuglen var udsat for efter leveringen? Svaret skal begrundes

Der ønskes en besvarelse hvor der tages hensyn til at det drejer sig om både situation a og b.

a) det drejer sig om en Amazon papegøje leveret den 5. september 2003

b) det drejer sig om en Tuckermanns papegøje leveret juni 2003

III) Hvad er efter Rådes opfattelse den mest sandsynlige årsag til sygdommen? Rådet skal angive, hvilke omstændigheder, antagelsen bygger på, hvis enten I eller II findes mere sandsynligt end det andet.

Der ønskes en besvarelse hvor der tages hensyn til at det drejer sig om både situation a og b.

a) det drejer sig om en Amazon papegøje leveret den 5. september 2003

b) det drejer sig om en Tuckermanns papegøje leveret juni 2003

Svar ad 1 a) og b):

Det fremgår af sagsakterne, at Amazonpapegøjen blev leveret til klageren den 5. september 2003 og konstateret syg den 19. november 2003. Det fremgår at klager opdager fejl ved fuglen d. 19. november 2003.

Første dyrlægekontakt sker den 20. november 2003. Dyret blev indlagt den 23. november 2003 og døde samme eftermiddag. Det fremgår af obduktionserklæring af 6. december 2003 fra dyrlægen, at:

Undertegnede dyrlæge har den 23 nov. 2003 undersøgt ovennævnte blåpandede amazone. Fuglen var mager. Fuglen døde om eftermiddagen samme dag den blev indlagt.

Fuglen har tidligere i forløbet været behandlet hos anden dyrlæge.

Ved obduktion fandtes den mager, og der var tegn på en voldsom mave- tarminfektion. Indholdet i tarmene var vandigt og blodigt. Grundet afmagring må det antages, at fuglen har været syg i en længere periode. Rådet finder ikke i de fremlagte sagsakter oplysninger til støtte for en antagelse om, at papegøjen var syg allerede ved leveringen d. 5. september 2003. Et sygdomsforløb som det beskrevne med voldsom mave-tarminfektion og afmagring hos fugle kan opstå og forløbe inden for langt kortere tid end de 2½ måned, der er gået siden levering af fuglen og til den dør.

Lægges ovennævnte til grund, kan Rådet ikke besvare spørgsmål 1 med nogen grad af sandsynlighed.

Svar ad 1 I) a) og b):

Det fremgår af obduktionserklæring af 6. december 2003 fra dyrlægen, at fuglen ved obduktion fandtes mager, og der var tegn på en voldsom mave- tarminfektion. Indholdet i tarmene var vandigt og blodigt. Grundet afmagring må det antages, at fuglen har været syg i en længere periode. Der er ikke i sagsakterne fremlagt oplysninger til dokumentation for årsagen til sygdommen.

Lægges ovennævnte til grund, kan Rådet ikke besvare spørgsmålet med nogen grad af sandsynlighed.

Svar ad 1 II) a) og b):

Der ses ikke i sagsakterne fremlagt detaljerede oplysninger om fuglens pasning eller den påvirkning, som fuglen var udsat for efter leveringen. Der er ikke i sagsakterne fremlagt oplysninger til dokumentation for årsagen til sygdommen. Rådet kan således ikke besvare spørgsmålet.

Svar ad 1 III) a) og b):

Rådet finder ikke i de fremlagte sagsakter oplysninger til støtte for nogen antagelse om årsagen til sygdommen, jf. svar ad 1 I) og 1 II). Rådet kan således ikke besvare spørgsmålet med nogen grad af sandsynlighed.

Spørgsmål 2:

Hvis spørgsmål 1 besvares med ja, må det da antages, at sælger vidste eller burde have vidst, at dyret var sygt på leveringstidspunktet?

Besvarelsen bedes venligst begrundet.

Der ønskes en besvarelse hvor der tages hensyn til at det drejer sig om både situation a og b.

a) det drejer sig om en Amazon papegøje leveret den 5. september 2003

b) det drejer sig om en Tuckermanns papegøje leveret juni 2003

Svar ad 2:
Bortfalder.

Spørgsmål 3:

Er der mulighed for at behandle de fundne sygdomme (hvis ja, bedes behandlingen beskrevet) eller er det kroniske lidelser (eventuel behandling bedes beskrevet)?

Besvarelsen bedes venligst begrundet.

Der ønskes en besvarelse hvor der tages hensyn til at det drejer sig om både situation a og b.

a) det drejer sig om en Amazon papegøje leveret den 5. september 2003

b) det drejer sig om en Tuckermanns papegøje leveret juni 2003

Svar ad 3:

Uden viden om årsagen til og forløbet af sygdommen kan Rådet ikke udtale sig om muligheder for behandling.

Spørgsmål 4:

Andre oplysninger af betydning for sagen?

Svar ad 4:

Rådet er i besvarelsen af spørgsmålene gået ud fra, at der med Tuckermanns papegøje menes en "Tucuman Amazon", *Amazona tucumana*.

Fugle kan være syge længe uden at vise tydelige kliniske symptomer, indtil en evt. akut forværring indtræder med tydelige symptomer. Omvendt kan alvorlig sygdom opstå og forløbe hurtigt. Uden kendskab til sygdomsårsagen er det ikke muligt at vurdere tidspunktet for opståen eller varigheden af sygdommen.

Afgørelse:

Klageren fik ikke medhold, da det ikke fandtes at være godtgjort, at der forelå en køberetlig mangel.

Der blev lagt stor vægt på Det Veterinære Sundhedsråds udtalelse.

4. Ansvarssager

4.1 Ansvarssager vedrørende heste

2005-20-04-00033

Skrivelse af 26. august 2005 til retten i Randers

Ejerne af en hest konstaterede den 25. juli 2003 om aftenen, at hesten var død. Dyrlæge A blev tilkaldt og han obducerede kadaveret og udfærdigede 8. august 2003 en attest, hvoraf det fremgik: ”sandsynlig dødsårsag: chok som følge af lynnedslag”.

Det Veterinære Sundhedsråd har gjort de fremsendte spørgsmål til genstand for ekstern ekspertvurdering.

Rådet udtalte:

Spørgsmål 1:

Vil der kunne konstateres synlige tegn – indvortes og/eller udvortes på en hest, såfremt et lyn slår direkte ned i denne?

I bekræftende fald bedes disse beskrevet.

Svar ad spørgsmål 1:

Nej, der vil ikke i alle tilfælde kunne konstateres synlige tegn indvortes og/eller udvortes på en hest såfremt et lyn slår direkte ned i denne. De typiske udvortes tegn vil være afsvedne hår og eventuel forbrænding af den underliggende hud. Indvortes vil forandringer typisk bestå af blodophobning og/eller blødning på slimhinderne i respirationssystemet. I nogle tilfælde ses endvidere blødning på og/eller i hjertemuskulaturen.

Spørgsmål 2:

Dyrlæge A har fortaget obduktion på den pågældende hest, og som bilag 18 er vedlagt dyrlægens beskrivelse.

Dyrlæge A har endvidere udarbejdet bilag 3 og 6.

Er det – henset til de i sagen værende observationer – sandsynligt, at den pågældende hest er død af, at et lyn har slået direkte ned i denne?

Graden af sandsynlighed bedes anført.

Svar ad spørgsmål 2:

Nej, det er ikke umiddelbart sandsynligt, at den pågældende hest er død af, at et lyn har slået direkte ned i den. Det fremgår af en artikel af Ramsey og Howard fra 1970 at mangel på makroskopiske forandringer i brystets- og bughulens organer ikke bør tages som alibi for en dødsårsag relateret til lynnedslag, idet årsagen til døden eventuelt kan findes i andre dele af kadaveret.

Afgørelse:

Sagsøgte blev frifundet.

Sagsøgerne skal inden 14 dage i sagsomkostninger betale 10.000 kr. til sagsøgte.

2005-20-04-00034

Skrivelse af 28. oktober 2005 til advokaterne

En hest, som var blevet sparket ud for albueregionen, blev efter 3 uger transporteret til et dyrehospital. Hesten var 4 grader halt på venstre forben og udfor albueleddet fandtes en fast hævelse med fisteldannelse. Fistelen strakte sig ovenfor albueleddet og i dybden. Ved scanning fandtes et anekkogent område i bunden af fisteldannelsen som tegn på tilstedeværelse af en byld eller en blodansamling. Hesten blev opereret, hvor der blev åbnet til bylden/blodansamlingen og der blev bl.a. ilagt et dræn. Hesten blev hjemsendt den 3. februar 2003. Hesten fik en hævelse i det gamle arvæv og blev indlagt den 16. juni 2003. Ved undersøgelsen fandtes hesten ikke halt og ved røntgen fandtes bløddelshævelse og ellers intet unormalt. Ved scanning fandtes der et ca. ½ tændstikhovedstort ekkogent område, som kunne tyde på et sekvester/fremmedlegeme. Hesten blev opereret og der blev fjernet store mængder fibrøst væv. Såret blev sutureret. Som følge af at der skulle fjernes store mængder arvæv, var der en del bløddelshævelse, som var svundet væsentligt ved hjemsendelsen den 1. juli 2003. Den 29. juli 2003 blev hesten forsøgt undersøgt igen, idet såret ikke var helet fuldstændigt. Hesten blev lagt i en kort narkose, idet det ikke var muligt at undersøge såret, da hesten undveg berøring af såret. Såret blev skyllet og jod-touceret og helede herefter op. Hesten blev sendt hjem den 6. august. Ejeren fik faktura på 1. og 2. operation, mens 3. behandling blev udført pr. kulance. Ejeren oplyste, det var blevet ham oplyst, at dyrehospitalet havde glemt noget i såret og ville derfor ikke betale for 2. behandling. Dette kunne dyrehospitalet ikke erkende, de oplyste, at de til ejeren havde informeret om hvilke muligheder der kunne repræsentere det ekkogene område, herunder rest af dræn. Dyrehospitalet sagsøgte ejeren for manglende betaling.

Rådet udtalte:

Spørgsmål 1:

Det Veterinære Sundhedsråd bedes oplyse, om der efter den første operation af hesten i januar 2003 efter sagens oplysninger blev efterladt et objekt i operationssåret?

Svar ad 1:

Rådet kan på baggrund af sagens foreliggende akter ikke afgøre, om der er efterladt et objekt i såret efter den første operation i jan. 2003.

Spørgsmål 2:

Det Veterinære Sundhedsråd bedes ud fra sagens oplysninger oplyse om de mulige årsager til tilstedeværelsen af det i spørgsmål 1 omtalte objekt?

Svar ad 2:

I det aktuelle tilfælde kan tilstedeværelsen af et objekt der hindrede sårhelingen skyldes:

- i) at vævsbeskadigelsen efter det oprindelige traume har været større end umiddelbart skønnet af kirurgen, og at der derfor har været - eller er opstået - et område med dødt afstødt eller inficeret væv i såret (sekvesterdannelse eller pyogranulomatøs reaktion).
- ii) at der er blevet introduceret et fremmedlegeme i såret. Dette kan være sket i forbindelse med den oprindelige skade, ved operationen eller efter operationen.
- iii) endelig er det muligt, men næppe sandsynligt, at drænet er brækket, og at fragmentet efterfølgende har siddet fast i såret.

Spørgsmål 3:

Det Veterinære Sundhedsråd bedes oplyse, om det kan karakteriseres som en tilstrækkelig omhu og samvittighedsfuldhed, såfremt der i forbindelse med en operation efterlades objekter i operationssåret?

Svaret bedes begrundet.

Svar ad 3:

Rådet kan i den konkrete sag ikke på det foreliggende grundlag besvare spørgsmålet.

Spørgsmål 4:

Det Veterinære Sundhedsråd bedes oplyse, hvilke undersøgelser, f.eks. scanninger af hesten stående og/eller liggende, en dyrlæge bør foretage efter udførelsen af en operation med indlæggelse af dræn med henblik på at sikre, at operationen er udført korrekt?

Svar ad 4:

Det anses ikke for værende nødvendigt - og er derfor ikke normal veterinær praksis - at foretage yderligere undersøgelser, der skal sikre, at en operation med placering (eller senere fjernelse) af dræn er foretaget korrekt.

Spørgsmål 5:

Det Veterinære Sundhedsråd bedes oplyse, om det forekommer sandsynligt, at objektet i bylden skyldes en af følgende kilder:

- a) Gummislange
- b) Afskallet maling
- c) Andet

Svar ad 5:

I henhold til dyrlægens beskrivelse af objektet finder Rådet det ikke sandsynligt, at der er tale om biologisk materiale, - dvs. afstødt væv. Rådet kan på det foreliggende grundlag ikke udtale sig yderligere om objektets karakter.

Spørgsmål 6:

Det Veterinære Sundhedsråd bedes oplyse, om det kan karakteriseres som tilstrækkelig omhu og samvittighedsfuldhed såfremt et operationssår ikke forbindes således, at der ikke kan trænge objekter ind i såret?

Svar ad 6:

Efter endt operation bør alle operationssår så vidt muligt forbindes. Albueregionen er imidlertid et af de steder på hestens krop, hvor placering af forbindelse er særdeles vanskelig. Det kan derfor ikke karakteriseres som manglende omhu og samvittighedsfuldhed, såfremt et sår på dette sted efterlades til heling uden forbindelse.

Spørgsmål A:

Kan Det Veterinære Sundhedsråd på scanningsbillederne fra 16. juni 2003 konstatere et objekt?

I bekræftende fald spørges yderligere:

- a) Hvad kan objektet være?
- b) Hvor sandsynligt er det, at objektet var til stede, da hesten indsattes til operation den 24. januar 2003?

Svaret bedes begrundet.

Svar ad A:

Rådet skal bemærke, at Rådet ikke har modtaget scanningsbillerne til vurdering.

a) Vurderingen af en ultralydsundersøgelse kræver, at undersøgeren sammenholder transducerens (skanningshovedets) bevægelse med skærbilledet. En ultralydsundersøgelse er således dynamisk og beror på undersøgerens subjektive vurdering. Rådet ønsker derfor ikke at udtale sig om enkelte scanningsbilleder.

b) Rådet kan ikke udtale sig om sandsynligheden for, at objektet har været tilstede d. 24. januar 2003, hvor hesten modtages til operation.

Spørgsmål B:

Dersom objektet var til stede, da hesten opereredes den 24. januar 2003, spørges, om det, henset til objektets størrelse, kan bebrejdes dyrlægen, at han ikke da fandt objektet?

Svaret bedes begrundet.

Svar ad B:

Rådet kan ikke udtale sig om objektets størrelse i den aktuelle sag. Se svar ad A.

Rådet finder, at dyrehospitalet har brugt relevante diagnostiske tests henset til graden af symptomer og de kliniske fund og resultaterne ved operationen.

Spørgsmål C:

Dersom objektet er et stykke fra det under operationen den 24. januar 2003 ilagte gummidræn spørges, om det kan bebrejdes dyrlægen, at stykket blev efterladt efter operationen.

Svaret bedes begrundet.

Svar ad C:

Rådet finder i den konkrete situation, at dyrlægen på baggrund af en grundig veterinærfaglig undersøgelse har foretaget en vurdering. Hvis denne vurdering senere viser sig at være forkert, og senere fører til komplikationer, må disse komplikationer betegnes som værende hændelige. Se endvidere svar ad B.

Afgørelse:

Sagsøgte skulle inden 14 dage betale til sagsøgeren, dyrehospitalet, 9.406,09 kr. med procesrente, samt sagens omkostninger med 6.000 kr.

2005-20-04-00036

Skrivelse af 24. marts 2006 til retten i Brædstrup

En 4 år gammel hingst blev den 4. august 2003 kastreret liggende. Ejeren oplyste, at hesten den 6. august 2003, blev sløj og dyrlæge A, som havde foretaget operationen, blev tilkaldt. Dyrlæge

A fandt at hesten var stærkt ødematøst hævet i pungen og forhuden og at der var sparsomt flåd fra operationssåret og hesten havde let feber 38,3° C. Han fandt, at hestes bevægelser var generet af hævelsen. Hesten blev behandlet med 10 ml Finadyne, 40 ml Norodine og der blev udleveret Quadrisol (NSAID, smertestillende) til efterbehandling. Ejeren blev instrueret i at rette henvendelse, såfremt hesten på nogen måde var hæmmet de næste dage. Ejeren oplyste, at hun den 7. august 2003 kontaktede dyrlæge A, idet der var en stor blodpøl på marken og at dyrlæge A havde oplyst, at dette var normalt og ikke krævede tilsyn af en dyrlæge. Den 12. august ophørte ejeren med at give hesten Quadrisol efter aftale med dyrlæge A. Den 13. august, fandtes hesten død på marken. Dyrlæge B blev tilkaldt og obducerede hesten. Af obduktionsattesten fremgik det, at hesten antagelig var død nogle timer for inden. Kadaveret havde begyndende gasudvikling i lysken. Pungen fandtes håndboldstor med 2 åbne sår efter kastrationen. Ved indskæring i pungen fandtes pustilblandet væske strækkende sig op igennem lyskekanalen til bughulen, hvor der var mængder af plumret (fibrin/pus) væske. Dette pus/fibrin havde i mange partier begyndende organisering, som udtryk for, at infektionen var flere dage gammel på dødstidspunktet. Ved udskæring under huden i lyskeområdet var der voldsom gasudvikling. Øvrige organer fandtes normale og hjertet var slapt. Det blev antaget, at hesten var død som følge af intoxication. Dyrlæge B vurderede, at gasudviklingen i lysken var opstået i terminalstadiet/efter døden og antagelig ikke var dødsårsagen, eller i hvert fald ikke den primære lidelse.

Dyrlæge A oplyste endvidere, at hesten var kastreret liggende med steriliserede instrumenter. Operationsområdet var efter kastrering blevet grundigt vasket med vand tilsat desinfektionsmiddel og hesten blev efterfølgende barberet og vasket 3 gange. Operationsfelt og operatørens hænder blev herefter desinficeret med hospitalssprit. Der blev lagt lokalbedøvelse og operationsområdet samt hænder blev desinficeret med hospitalssprit igen. Inden hesten rejste sig efter operationen, blev den behandlet med stivkrampeserum og penicillin. Hesten faldt et par gange efter at have rejst sig.

Rådet udtalte:

Spørgsmål 1:

Er sagsøgtens beskrivelse af operationen, jf. den supplerende sagsfremstilling i svarskriftet, udtryk for en korrekt udført operation med overholdelse af forholdsregler med henblik på opnåelse af aseptiske betingelser?

Svar ad 1:

Nej. Ved kastration af heste skal dyrlægen under selve det operative indgreb være iført sterile handsker, hvilket ikke fremgår af beskrivelsen.

Spørgsmål 2:

Er det sædvanligt, at der ved kastration af en hingst fremkommer nogen hævelse i form af post-traumatisk ødem i regionen?

Svar ad 2:

Ja.

Spørgsmål 3:

Er en behandlingskrævende sårinfektion ofte eller sjældent forekommende?

Svar ad 3:

I ca. 22 % af tilfælde opstår der behandlingskrævende sårinfektion i forbindelse med kastration af hest i praksis.

Spørgsmål 4:

Ifølge obduktionsbeskrivelsen var der voldsom gasudvikling i lyskeområdet. Tyder dette på en sekundær infektion med gasproducerende bakterier (clostridier)?

Svar ad 4:

Rådet kan på det foreliggende grundlag ikke tage stilling til gasudviklingens årsag. Gasudviklingen kan være opstået før såvel som efter dødens indtræden.

Spørgsmål 5:

Såfremt spørgsmål 4 besvares bekræftende, bedes det oplyst, om en sådan sekundær infektion er ofte eller sjældent forekommende?

Svar ad 5:

Bortfalder.

Spørgsmål 6:

Da hesten blev tilset den 6. august 2003 (2 dage efter operationen), var den stærkt hævet i scrotum og præputium. Der var tale om en ødematøs hævelse, og der var et sparsomt flåd fra operationsåret. Desuden havde hesten let feber (38,3°C) og dens bevægelse var generet af hævelsen. Er det på baggrund af disse iagttagelser korrekt at bedømme tilfældet som et relativt harmløst posttraumatisk ødem?

Svar ad 6:

Lægges sagens akter til grund, finder Rådet, at det ikke er korrekt at bedømme tilfældet som et relativt harmløst posttraumatisk ødem.

Spørgsmål 7:

Såfremt spørgsmål 6 besvares bekræftende, bedes det oplyst, om det er korrekt at behandle hesten med 10 ml Finadyne og 40 ml Norodine intravenøst samt at efterbehandle hesten med Quadrisol?

Svar ad 7:

Behandling af postoperativ sårinfektion strækker sig normalt over 3-7 dage og består af :

- Adækvat antibiotisk behandling.
- Smerte og betændelsesdæmpende behandling (anti-inflammatorisk behandling).
- Kontrolleret motion.
- Evt. drænering af såret.

Det fremgår, at hesten d. 6. august 2005 har modtaget behandling mod sårinfektion, i form af Norodine samt smerte og betændelsesdæmpende medicin i form af Finadyne samt endvidere efterbehandling med betændelsesdæmpende i form af Quadrisol. En enkelt injektion af Norodine kan imidlertid ikke i sådanne tilfælde anses for at være tilstrækkelig behandling af infektionen.

Spørgsmål 8:

Såfremt spørgsmål 6 besvares bekræftende, bedes det oplyst, om det er korrekt at behandle hesten med 10 ml Finadyne intravenøst og at efterbehandle hesten med Quadrisol?

Svar ad 8:

Såfremt der menes om behandlingen er sufficient i forhold til smertebehandlingen er svaret ja.

Spørgsmål 9:

Er det sandsynligt, at hesten er død af en tilfældig/hændelig sekundær infektion?

Svar ad 9:

Ja. På baggrund af obduktionserklæringen anser Rådet det overvejende sandsynligt, at hesten er død pga. af bughindebetændelse som følge af infektionsspredning fra kastrationssåret op gennem lyskekanalen til bughulen.

Spørgsmål 10:

Er det karakteristisk, at en infektion med gasproducerende bakterier medfører et kortvarigt forløb?

Svar ad 10:

Rådet ønsker spørgsmålet uddybet.

Spørgsmål 11:

Giver sagen i øvrigt Det Veterinære Sundhedsråd anledning til bemærkninger?

Svar ad 11:

Nej.

Supplerende skrivelse af 25. september 2006 til advokaterne

Rådet udtalte:

Spørgsmål 12:

Idet der henvises til besvarelse af spørgsmål 7, hvoraf det fremgår: ”en enkelt injektion af Norodine kan imidlertid ikke i sådanne tilfælde anses at være tilstrækkelig behandling af infektionen” forespørges, om prognosen for en helbredelse, såfremt der havde været en adækvat behandling?

Svar ad 12:

Prognosen anses i sådanne tilfælde for værende god.

Afgørelse:

Afgørelsen forelå ikke på tidspunktet for årsberetningens afslutning.

2005-20-04-00040

Skrivelse af 24. april 2006 til advokaterne

En hest, som var blevet kastreret stående hos ejer, fik i løbet af eftermiddagen samme dag tarmfremfald. Hesten blev aflivet. Ejer sagsøgte dyrlægen.

Rådet udtalte:

Spørgsmål 1:

Der forespørges, om det er normal procedure ved kastration af en hest, at såret ikke sys?

Svar ad 1:

Ja.

Spørgsmål 2:

Såfremt spørgsmål 1 besvares bekræftende forespørges, om heste med stor lyskeåbning bør sys?

Svar ad 2:

Ja. Ved syning efter kastration er det ikke selve hudsnittet der syes, men skedehinden der fasthæftes til sædstreng og blodkar.

Spørgsmål 3:

Det forespørges, om speciel behandling af hesten efter kastration kunne have forhindret tarmfremfald og i bekræftende fald hvilken behandling?

Svar ad 3:

Nej.

Afgørelse:

Sagsøgte skulle inden 14 dage betale 6.383,23 kr. med procesrente til sagsøgeren, samt sagens omkostninger med 2.410 kr.

4.2 Ansvarssager vedrørende svin

2005-20-04-00039

Skrivelse af 12. juni 2006 til advokaterne

En dyrlægepraksis sagsøgte af ejerne af en sobesætning med tilhørende slagtesvinebesætning for professionsansvar i forbindelse med introduktion af nysesygge i besætningen med produktionsstab til følge. Det hævdedes, at dyrlægerne, efter at sygdommen var blevet konstateret i deres slagtesvinebesætning, ikke havde iværksat en specifik behandling rettet mod nysesyggeudbruddet hos pattegrisene i sobesætningen, men udelukkende havde iværksat vaccination af søerne.

Sagsøgte dyrlægepraksis gjorde gældende, at der i besætningen tidligere i samme måned var iværksat behandling mod Pasteurella og Streptokokker med injektion af Excenel til samtlige pattegrise på 1. og 12. levedøgn. Da denne behandling var iværksat inden udbruddet af nysesygge og var virksom mod sygdommen, mente dyrlægerne ikke, at yderligere behandling var nødvendig. Fodermesteren i besætningen havde uden drøftelse med dyrlægerne og således uden deres accept seponeret behandlingen med Excenel, da han ikke mente at kunne se en virkning og derfor ikke "gad behandle så mange grise".

Efter en klage til den lokale fødevareregion vurderede denne, at dyrlægerne havde undladt at udvise omhu og samvittighedsfuldhed, idet de i det indledende forløb af nysesyggeudbruddet havde undladt at iværksætte behandling af pattegrisene mod nysesygge, koblet med, at dyrlægerne i den konkrete situation ikke havde forsikret sig om, at den igangværende behandling af pattegrisene fortsat blev fulgt.

Rådet udtalte:

Rådet skal indledningsvis oplyse, at Rådet udelukkende udtaler sig om veterinærfaglige forhold, hvorfor besvarelse af de fremsendte Spørgsmål 9 og 10 falder uden for Rådets kompetenceområde, da de omhandler økonomiske forhold.

Spørgsmål 1:

Var den af sagsøgte foretagne ordination af Excenel pr. den 4. marts 2003 en korrekt ordination på baggrund af de på daværende tidspunkt kendte forhold?

Svar ad 1:

Ja.

Det fremgår af bilag 16, at der i grise indsendt den 21. januar 2003 blev påvist både Pasteurella og Streptokokbakterier, og at disse var følsomme overfor det aktive stof i Excenel. Lægges dette til grund, finder Rådet, at den foretagne ordination med behandling af grisene på 1., 6. og 12 levedag var korrekt.

Spørgsmål 2:

Virker medikamentet Excenel også på nysesygge og hvad er i givet fald effekten?

Svar ad 2:

Ja.

Nysesygge fremkaldes ved infektion med den toksinproducerende Pasteurella multocida alene eller ved infektion med denne i kombination med en anden bakterie med navnet Bordetella bronchiseptica.

Medikamentet Excenel, der indeholder det aktive stof ceftiofur, virker bakteriedræbende. Det er fuldt virksomt overfor den toksinproducerende *Pasteurella multocida* bakterie, der anses for værende hovedansvarlig for sygdommen.

Spørgsmål 3:

Var det nødvendigt for at forhindre udbredelse og forværring af nysesygge i besætningen at foretage en specifik ordination af Excenel eller lignende medikamenter mod nysesygge?

Svar ad 3:

Konsekvenserne af en introduktion af nysesygge i en svinebesætning varierer meget afhængig af faktorer som bl. a. grad af sektionering, ventilation, belægningsgrad, placering af aldersgrupperne i forhold til hinanden og den generelle management i besætningen. Rådet finder ikke i sagsakterne angivelser, der kan danne grundlag for en bedømmelse af konsekvenserne af nysesyggeudbruddet.

Generelt består behandlingen af en nyintroduceret smitte med nysesygge i en kombination af vaccination af søerne, behandling af syge grise mod følgelidelser og forbedring af management. Herudover er det almindelig praksis i en opstartsfasen at foretage en forebyggende behandling af pattegrisene med et virksomt antibiotikum, indtil besætningens søer er gennemvaccinerede for at holde smittepresset nede.

Rådet kan ikke ud fra oplysningerne i sagen vurdere, om en specifik ordination af Excenel eller lignende var nødvendig, men Rådet finder en sådan ordination fornuftig, da det ikke på forhånd kan vurderes, hvor aggressivt et forløb sygdommen ellers ville kunne få.

Spørgsmål 4:

Såfremt behandling med Excenel var fortsat efter 25. marts 2003 havde dette i givet fald haft betydning for udbredelsen og forværring af nysesygge i besætningen?

Svar ad 4:

Når en besætning er inficeret, vil smitten brede sig til hele besætningen uafhængig af igangsatte tiltag. Behandling med Excenel efter 25. marts 2003 ville højst sandsynlig have medvirket til en reduktion af antal syge grise, jf. svar ad 3, i perioden indtil der var antistoffer i alle vaccinerede søers råmælk.

Spørgsmål 5:

Hvor stor en del af vækstproblemet ved nysesygge løses ved Excenelbehandling? Svaret bedes udtrykt i procent af foderudnyttelse.

Svar ad 5:

Rådet kan ikke besvare spørgsmålet, da dette jf. svar ad 1 afhænger af mange besætnings-specifikke forhold.

Spørgsmål 6:

Var det en fejl, at alene søerne blev vaccineret mod nysesygge og at der ikke blev foretaget supplerende behandling i diegivningsperioden?

Svar ad 6:

En effektiv kontrol af et besætningsudbrud af nysesyge kræver en særskilt vurdering af forholdene i den enkelte besætning. Nysesyge i en besætning kan ikke udryddes men kun kontrolleres. Strategien går ud på at reducere smittetrykket med de sygdomsfremkaldende bakterier hos de yngste grise. Dette opnås dels ved vaccination af søerne, dels ved medicinsk behandling af grisene og dels ved indførelse af rutiner, der tager sigte på at mindske smittetrykket og derved minimere antallet af udbrud.

Lægges dette til grund, finder Rådet, at det er en fejl, hvis der ikke ved introduktion af nysesyge i en besætning i en periode efter påbegyndt sovaccination gennemføres en forebyggende behandling af pattegrisene med et egnet antibiotikum.

Spørgsmål 7:

Udvikler smågrisene resistens overfor nysesyge i kraft af diegivning fra moderdyret og i givet fald, hvor lang tid går der fra vaccinationen før smågrisene kan klare sig uden supplerende behandling?

Svar ad 7:

Smågrisene optager antistoffer overfor nysesyge, når de optager råmælk fra søer, der er regelret vaccineret imod nysesyge, og grisene opnår herved straks en vis beskyttelse imod, at nysesygebakterierne angriber deres slimhinder og giver anledning til sygdom.

Hos den enkelte so opnås der maksimal udskillelse af antistoffer i mælken ca. 14 dage efter 2. vaccination. Samtidig nedsættes soens udskillelse af nysesygebakterier til omgivelserne. For at kontrollere sygdommen hos grisene skal disse både tilføres beskyttelse via modermælken og samtidig opholde sig i et miljø med nedsat smittetryk for at sygdommen ikke bryder igennem. Derfor kan grisene i mange angrebne besætninger først klare sig uden supplerende antibiotikabehandling, når samtlige søer i besætningen er vaccinerede. Dette vil typisk tage en faringsrunde, hvilket svarer til ca. 5 måneder.

Spørgsmål 8:

Medfører nysesyge øget dødelighed i en SPF-besætning?

Svar ad 8:

Dødeligheden i en besætning, der får nysesyge, herunder også en SPF-besætning, behøver ikke nødvendigvis at stige. Hvorvidt dette sker, afhænger dels af, hvor effektivt, der iværksættes forebyggende foranstaltninger med henblik på at øge grisenes modstandskraft mod sygdommen og dels af, hvor effektivt de angrebne grise i startfasen bliver behandlet for de følgelidelser, der let kan opstå hos grise med klinisk nysesyge.

Afgørelse:

Sagsøgte dyrehospital skulle inden 14 dage betale 155.000 kr. til sagsøger.

4.3 Ansvarssager vedrørende hunde og katte

2005-20-04-00035

Skrivelse af 30. januar 2006 til advokaterne

En hunkat blev steriliseret hos dyrlæge A. Allerede dagen efter om aftenen var operationssåret, der var ca. 8 – 10 cm langt, gået op. Kattens ejer henvendte sig flere gange til dyrlæge A, der blot afviste enhver henvendelse. Ifølge kattens ejer så dyrlæge A sig ikke ansvarlig for det skete og ønskede derfor ikke at foretage sig yderligere. Kattens ejer henvendte sig herefter til dyrlæge B, der foretog rensning og fornyet syning af kattens sår. Kattens ejer anlagde sag mod dyrlæge A med henblik på erstatning af de påløbne udgifter hos dyrlæge B.

Rådet udtalte:

Spørgsmål 1:

Det Veterinære Sundhedsråd anmodes om, på en for lægfolk forståelig måde, at forklare indholdet af stævnings bilag 3.

Svar ad 1:

Bilag 3 er en journaludskrift dateret 11. august 2004, der beskriver behandlingen af huskatten på et år og en måned d. 20. og 21. marts 2004 på dyrehospital A. Katten var blevet operativt steriliseret d. 19. marts 2004 hos dyrlæge A. Af udskriften og sagsakterne i øvrigt fremgår, at katten blev bragt til dyrehospital A d. 20. marts 2004 om aftenen, fordi operationssåret var sprunget op. Der var kun et sting, der lignede Catgut, tilbage i den forreste del af hudsåret. Den bagerste del af den indre syning i bugmusklerne var delvis sprunget op. Såret blev rensset med klorhexidin, muskellaget syet med Monocryl 4-0 og huden fik kirurgisk skabt friske sårrende og syet med Supramid 3-0. Catgut, Monocryl og Supramid er alle kirurgisk sytråd.

På de næste linier beskrives kort og punktvis på dato, at katten blev bedøvet, overvåget, penicillin- og smertebehandlet, sårbehandlet som beskrevet ovenfor og øretatoveret. Derefter følger oplysninger om materialeforbrug til operation, sygeophold, kontrol af operationssåret d. 21. marts 2004, behandling med penicillin, udlevering af Clamoxyl tabletter, der er penicillin, og d. 31. marts indicerer ”suture” formodentlig, at katten har været til kontrol med fjernelse af sting i huden.

Spørgsmål 2:

Det Veterinære Sundhedsråd anmodes om at udtale sig om, hvorvidt det af sagens bilag 3, sammenholdt med sagens bilag 1 og 2, kan udledes, om den af dyrlæge A udførte behandling har været behæftet med fejl og i bekræftende fald, hvori disse består.

Svar ad 2:

Rådet finder ikke i sagsakterne en tilstrækkelig detaljeret beskrivelse af den af dyrlæge A udførte behandling til, at Rådet kan udtale sig om, hvorvidt behandlingen har været behæftet med fejl.

Rådet finder dog, at såfremt dyrlæge A den 20. marts 2004 har afvist klienten, har denne handlet med manglende omhu og samvittighedsfuldhed, jf. dyrlægelovens § 8, stk. 1, og herved udsat katten for smerte, lidelse, angst og væsentlig ulempe, jf. dyreværnslovens § 1.

Afgørelse:

Sagsøgeren besluttede at hæve sagen.

5 Dyreværnssager

5.1 Dyreværnssager vedrørende heste

2005-20-051-00032

Skrivelse af 23. september 2005 til politimesteren i Helsingør

En yngre mand skød i jalousi sin kærestes hest to gange på højre side af halsen med et jagtgevær. Den yngre mand var i telefonisk kontakt med politiet, mens han skød hesten. Han forsvandt straks fra stalden efterladende jagtgeværet. Ved politiets ankomst til stalden stod hesten op med et stærkt blødende sår på halsen. Hesten faldt senere om og døde kort efter som følge af forblødning.

Rådet udtalte:

Spørgsmål 1:

Hvorvidt der er tale om en forsvarlig aflivningsmetode, herunder særligt om aflivningsmetoden må antages at være sket så hurtigt og så smertefrit som muligt, jf. dyreværnslovens § 13, stk. 1?

Svar ad 1:

Det fremgår af sagsakterne, at en yngre mand med et jagtgevær to gange havde skudt en hest på højre side af halsen med et jagtgevær. Ved politiets ankomst til stalden stod en hest indsmurt i blod og på højre side af halsen ved overgangen til den nederste tredjedel af halsen var der et 2 x 6 cm skudsår, hvorfra blodet pumpede ud. Hesten trak vejret tungt og anstrengt. Ved den tilkaldte dyrlæges ankomst ca. en halv time senere fandt denne hesten liggende på højre side i en hesteboks. Hesten var oversmurt med blod, og den var i live, men tilsyneladende uden bevidsthed. Den udførte flere gange nogle voldsomme spark med bagbenene. I løbet af yderligere ti minutter døde hesten. Dyrlægen konstaterede, at hesten døde af forblødning efter overskydning af halspulsåren.

Den, der vil aflive et dyr, skal sikre sig, at dyret aflives så hurtigt og så smertefrit som muligt.

Lægges ovennævnte beskrivelse til grund, finder Rådet, at hesten ikke er blevet aflivet så hurtigt og så smertefrit som muligt, jf. dyreværnslovens § 13, stk. 1.

Spørgsmål 2:

Hvorvidt den beskrevne adfærd kan karakteriseres som en uforsvarlig behandling af hesten eller eventuelt som en mishandling, jf. dyreværnslovens § 28, stk. 1?

Svar ad 2:

Lægges beskrivelsen i svar ad 1 til grund, hvoraf det fremgår, at hesten først døde som følge af forblødning ca. tre kvarter efter skydning på halsen med et jagtgevær, finder Rådet, at hesten har været udsat for højeste grad af smerte, lidelse, angst, varigt mén og væsentlig ulempe. Rådet finder, at hesten har været udsat for groft uforsvarlig behandling med karakter af mishandling, jf. dyreværnslovens § 1 og § 13, stk. 1.

Spørgsmål 3:

Det bedes endvidere oplyst, om sagen i øvrigt giver Det Veterinære Sundhedsråd anledning til bemærkninger?

Svar ad 3:

Nej.

Afgørelse:

Tiltalte blev straffet med fængsel i 6 måneder.

Tiltalte betalte sagens omkostninger samt 2.471,25 kr. til hestens ejer.

Der blev hos tiltalte konfiskeret et dobbelt glatløbet haglgevær samt haglpatroner.

2005-20-051-00039

Skrivelse af 22. februar 2006 til politimesteren i Helsingør

En yngre mand har stået frem i flere blade og fortalt, at han i omkring ti år jævnligt havde haft sex med sine hopper. En dyrlæge foretog på den baggrund en anmeldelse af forholdet til politiet.

Rådet udtalte:

Spørgsmål 1:

Ved hvilke signaler viser en hoppe, at hun er i brunst?

Svar ad 1:

Man kan skelne mellem ydre og indre brunsttegn. Af ydre brunsttegn kan nævnes, at hoppen ofte står med let adskilte bagben og let bøjet bækken, har løftet hale, åbner og lukker den nederste del af skedeåbningen ("blinker") og afsætter en samlet mængde urin. Af indre brunsttegn kan nævnes en stor follikel i æggestokken samt væskeansamling i livmoderens slimhinde. Endvidere accepterer hoppen at blive besteget og bedækket af en hingst.

Spørgsmål 2:

Kan nogle af disse signaler aflæses/erkendes af mennesker?

Svar ad 2:

Ja, de ydre.

Spørgsmål 3:

Såfremt spørgsmål 2 besvares bekræftende, spørges om flytning af hale og spredning af bagben er tegn på, at hoppen er i brunst?

Svar ad 3:

Ja.

Spørgsmål 4:

Såfremt spørgsmål 2 besvares bekræftende, spørges om føring af halen ned over endetarmsåbning og skedeindgang og/eller klemmen sammen er tegn på, at hoppen ikke er i brunst?

Svar ad 4:

Disse tegn er ikke entydige tegn på, at hoppen ikke er brunstig

Spørgsmål 5:

Over hvor lang tid strækker en brunstperiode sig?

Svar ad 5:

Den er årstidsafhængig, men i gennemsnit ca. 5 døgn.

Spørgsmål 6:

Kommer en hoppe i brunst, uanset om en hingst er i området/nabofold/stald?

Svar ad 6:

Ja, men sædvanligvis har hopper ikke en brunstcyklus i vinterperioden.

Spørgsmål 7:

Hvis brunstfremkaldelse er afhængig af påvirkning af tilstedeværelse af hingst, spørges, om hvilke stoffer hos hingsten, der fremkalder brunsten?

Svar ad 7:

Bortfalder.

Spørgsmål 8:

Hvis brunstfremkaldelse er afhængig af påvirkning af tilstedeværelse af hingst, spørges om Rådet har kendskab til, om menneskemænd kan igangsætte brunstperiode hos hopper?

Svar ad 8:

Bortfalder.

Spørgsmål 9:

Vil en hoppe acceptere bedækning ved en hingst i hele brunstperioden?

Svar ad 9:

Ja.

Spørgsmål 10:

Sker der sammentrækninger i hoppens skede i forbindelse med, at der sker bedækning ved en hingst?

Svar ad 10:

Det er ikke Rådet bekendt, hvorvidt der forekommer sammentrækninger i selve skedevæggen ved bedækning med hingst.

Spørgsmål 11:

Såfremt spørgsmål 8 (10?) besvares bekræftende, har Rådet viden om sådanne sammentrækninger opleves som behagelige for hoppen?

Svar ad 11:

Bortfalder.

Spørgsmål 12:

Har Rådet viden om der vil kunne overføres sygdomsfremkaldende mikroorganismer eller lign. fra menneske til dyr ved indføring af et menneskes kønslem i en pony/hests skede?

Svar ad 12:

Nej.

Spørgsmål 13:

Kan der uden for en hoppers brunstperiode af mennesker foretages indføring af genstande i skeden?

Svar ad 13:

Ja.

Spørgsmål 14:

Tager en dyrlæge nogle forholdsregler, såfremt han i eller udenfor brunstperiode skal foretage undersøgelse af hoppen ved indføring af hånd eller genstand i skeden? I bekræftende fald, hvilke?

Svar ad 14:

Forholdsregler som f. eks. hildning, sedation, anbringelse i tvangsboks og lignende, der forhindrer, at dyrlægen bliver sparket, men sædvanligvis er dette ikke nødvendigt.

Spørgsmål 15:

Har Rådet viden om, hvorvidt det fysisk kan lade sig gøre at indføre et menneskes kønslem i en hoppers skede, når denne ikke er i brunst?

Svar ad 15:

De anatomiske forhold hos hoppen skulle ikke være til hinder for, at et mandligt erigeret lem kunne indføres i skeden. På den anden side er det meget lidt sandsynligt, at en ikke brunstig hoppe vil finde sig heri uden anvendelse af forholdsregler.

Spørgsmål 16 og 17:

Vil indføring af et menneskes kønslem i en shetlandsponys skede i brunstperioden og efterfølgende foretage samlejebevægelser, antages at påføre ponyen smerte, lidelse, angst, varigt mén eller væsentlig ulempe?

Vil indføring af et menneskes kønslem i en hests skede i brunstperioden og efterfølgende foretage samlejebevægelser, antages at påføre hesten smerte, lidelse, angst, varigt mén eller væsentlig ulempe?

Svar ad 16 og 17:

Nej. Det er overvejende sandsynligt, at de anatomiske størrelsesforskelle mellem på den ene side hoppen og den anden side et menneskes kønslem gør, at indføring af et menneskes kønslem med efterfølgende samlejebevægelser ikke kan påføre en pony/hest smerte, lidelse, angst, varigt mén eller væsentlig ulempe.

Spørgsmål 18:

Vil indføring af et menneskes kønslem i en ponys eller hests skede i brunstperioden og efterfølgende foretage samlejebevægelser være pasning under hensyntagen til hesten/ponyens fysiologiske, adfærdsmæssige og sundhedsmæssige behov?

Svar ad 18:

Rådet finder ikke, at indførelse af et menneskes kønslem i skeden på en hest opfylder hestens fysiologiske, adfærdsmæssige og sundhedsmæssige behov, hvad enten hesten er brunstig eller ej.

Spørgsmål 19:

Vil indføring af et menneskes kønslem i en ponys eller hests skede i brunstperioden og efterfølgende foretagelse af samlejebevægelser være en uforsvarlig behandling af dyret, groft uforsvarlig behandling af dyret eller vil det være mishandling?

Svar ad 19:

Rådet kan ikke på det foreliggende grundlag veterinærfagligt vurdere graden af uforsvarlighed ved indføring af et menneskes kønslem i en hests skede, da der ikke ses at være tilstrækkelig med oplysninger til at belyse en grad af uforsvarlighed.

Spørgsmål 20 og 21:

Vil indføring af et menneskes kønslem i en shetlandsponys skede udenfor brunstperioden og efterfølgende foretagelse af samlejebevægelser, antages at påføre ponyen smerte, lidelse, angst, varigt mén eller væsentlig ulempe?

Vil indføring af et menneskes kønslem i en hests skede udenfor brunstperioden og efterfølgende foretagelse af samlejebevægelser, antages at påføre hesten smerte, lidelse, angst, varigt mén eller væsentlig ulempe?

Svar ad 20 og 21:

Når hoppen ikke er brunstig, er dens skedeåbning og skeden i sig selv mindre elastisk og fugtig, og det kan ikke udelukkes, at dette, om end der jf. svar på spørgsmål 15 rent anatomisk kan indføres et menneskes kønslem i skeden, kan være forbundet med smerte, lidelse, angst eller væsentlig ulempe.

Spørgsmål 22:

Vil indføring af et menneskes kønslem i en ponys eller hests skede udenfor brunstperioden og efterfølgende foretagelse af samlejebevægelser være pasning under hensyntagen til hesten/ponyens fysiologiske, adfærdsmæssige og sundhedsmæssige behov?

Svar ad 22:

Se svar ad 18.

Spørgsmål 23:

Vil indføring af et menneskes kønslem i en ponys eller hests skede udenfor brunstperioden og efterfølgende foretagelse af samlejebevægelser være en uforsvarlig behandling af dyret, groft uforsvarlig behandling af dyret eller vil det være mishandling?

Svar ad 23:

Se svar ad 19.

Spørgsmål 24:

Giver sagen i øvrigt Rådet anledning til bemærkninger?

Svar ad 24:

Rådet skal pointere, at Rådet alene afgiver veterinærfaglige udtalelser og således ikke baserer udtalelser på moralske, etiske eller æstetiske overvejelser.

Afgørelse:

Påtalen for mulig mishandling blev opgivet, dels fordi forholdet ikke ville kunne anses som værende mishandling, og dels fordi forholdet vedrørende mulig uforsvarlig behandling af hestene er strafferetligt forældet.

Der blev lagt vægt på Det Veterinære Sundhedsråds udtalelse.

2005-20-051-00031

Skrivelse af 1. april 2005 til politimesteren i Varde

I forbindelse med indfangning af et føl konstaterede dyrlægen, at føllet bar en grime, som under dets opvækst var blevet for lille. Grimen bestod af et 1½-2 cm bredt nylon reb. Grimen havde forårsaget et 3/4 cm dybt åbent sår i underkæben samt et ½ cm dybt åbent sår over næseryggen. Den ene ejer, en ældre pensionist, forklarede, at han sammen med sin søn ejede føllet og hoppen. Det var ham selv, som stod for pasningen, idet hans søn dagligt arbejdede på Sjælland. Han følte ikke, at han magtede det, idet han både var stærkt syns- og hørehæmmet samt gangbesværet. Når han besøgte dyrene på marken, havde han som regel en nabo med. Sønnen og han selv havde forsøgt at fange føllet uden held, idet sønnen kunne se, at der var noget galt med føllets grime og havde derfor tilkaldt dyrlægen. Efter at dyrlægen havde været der, havde de opstaldet hestene hos nogle bekendte. Dyrlægen anmeldte forholdet.

Rådet udtalte:

Spørgsmål 1:

Lægges til grund, at der den 19. september 2004 på føllet fandtes et ¾ cm dybt og åbent sår i underkæben og et ca. ½ cm dybt og åbent sår over næseryggen afsat af grimen, vil det da efter Sundhedsrådets opfattelse indebære en uforsvarlig behandling, grovere uforsvarlig behandling eller eventuelt mishandling af føllet?

Svar ad 1:

Grimer skal kontrolleres og justeres med jævne mellemrum, idet der let opstår læsioner, som her beskrevet, specielt hos føl i kraftig vækst. De beskrevne læsioners omfang peger på, at grimen ikke har været justeret igennem længere tid.

Ved at undlade at foretage regelmæssigt eftersyn og justeringer af grimen har føllet været udsat for smerte, lidelse, angst, varigt mén og væsentlig ulempe.

Rådet finder, at føllet herved har været udsat for uforsvarlig behandling, jf. dyreværnslovens §§ 1, 2 og 3, stk. 3.

Spørgsmål 2:

Lægges til grund, at ovennævnte grime havde gnavet sig ind i føllets hud i mindst 14 dage, vil det da efter Sundhedsrådets opfattelse indebære en uforsvarlig behandling, grovere uforsvarlig behandling eller eventuelt mishandling af føllet?

Svar ad 2:

Lægges de i spørgsmål 2 angivne oplysninger til grund, finder Rådet, at føllet herved har været udsat for uforsvarlig behandling, jf. dyreværnslovens §§ 1, 2 og 3, stk. 3. Se tillige svar ad 1.

Spørgsmål 3:

Giver sagen i øvrigt Rådet anledning til bemærkninger.

Svar ad 3:

Nej.

Afgørelse:

Begge tiltalte vedtog udenretlig bøde på 2.000 kr. hver.

2005-20-051-00035

Skrivelse af 28. oktober 2005 til politimesteren i Køge

En ejer af to heste var blevet meldt til politiet, som ved en besigtigelse sammen med to dyrlæger d. 24. januar 2005 konstaterede følgende. I en indhegning på ca. 2 tønder land gik to heste. Knap halvdel af indhegningen var dækket af is, mens resten af indhegningen bestod af optrådt frosset mudder. I indhegningen fandtes et læskur (ca. 8 x 3 m) delvist beklædt med metalplader. Mod marken var læskuret helt åbent. Bunden i læskuret bestod af optrådt frossen jord.

En skimlet hest virkede opkneben i bugen med muskelfattigt kryds og lår, og den stod med ekstremt understillede lemmer. Hesten havde forvoksede hove. På venstre forhov fandtes midt for en 3-4 cm lang revne udgående fra hovranden mod kronen. På højre forhov fandtes en lignende revne både midt for og indvendigt på hovens sidevæg. Hesten var modvillig til at bevæge sig og var ved kraftig fremad drivning halt på begge forben i skridt og særdeles halt i trav. Hesten havde let forøget puls til hoven på begge forben, og den var visiteringsøm omkring kløfterne. Desuden var den let hævet på begge bagben.

En gulbrun hest havde forvoksede hove. Der var intet foder eller drikkevand i indhegningen. Den 27. januar 2005 blev der til ejeren af hestene givet mundtligt pålæg om inden den 28. januar 2005 kl. 16.00 at have sørget for, at der i hestenes læskur etableredes et tørt leje af strå, adgang til frisk drikkevand og supplerende foder, ligesom det blev pålagt at sørge for, at læskuret fik påsat en manglende plade, så der var tre lukkede sider på skuret. Endelig blev det pålagt at få den halte hest tilset af en dyrlæge.

Den 28. januar 2005 foretog politiet besigtigelse og fandt, at læskuret ikke var ændret. Der manglede fortsat beklædning på den ene side, og der var ingen strøelse. Ved en ny besigtigelse foretaget af politiet d. 31. januar 2005 var der sat beklædning på læskuret og der var tørt halm på jorden i læskuret. Der var stadig en åbning på læskurets sider mod jorden, så der kunne forekomme træk for hestene. Hovene på den halte hest var ikke blevet beskåret. Der var næsten ingen drikkevand i to spande. Hestene havde adgang til vand i et optøet vandhul. Ejeren blev mundtligt pålagt at lukke åbningen på læskuret ned mod jorden og at få hesten til beslagsmed. Et skriftligt pålæg blev udstedt af politiet samme dato. Den 9. februar 2005 foranstaltede politiet hestene fjernet med henvisning til, at pålægget ikke var efterkommet.

Rådet udtalte:

Spørgsmål 1:

Har skimlen af varmbloedstypen været udsat for smerte, lidelse, angst, varigt mén eller væsentlig ulempe på et tidspunkt før politiet fjernede den? Der tænkes bl.a. på, om hestens hove har givet anledning til smerte, lidelse eller lignende?

Svar ad 1:

Det fremgår af sagsakterne, at den skimlede hest virkede opkneben i bugen med muskelfattigt kryds og lår, og den stod med ekstremt understillede lemmer. Hesten havde stærkt forvoksede hove. På venstre forhov fandtes midt for en 3-4 cm lang revne udgående fra hovranden mod kronen. På højre forhov fandtes en lignende revne både midt for og indvendigt på hovens sidevæg. Hesten var modvillig til at bevæge sig og var ved kraftig fremad drivning halt på begge forben i skridt og særdeles halt i trav. Hesten havde let forøget puls til hoven på begge forben, og den var visiteringsøom omkring kløfterne. Desuden var den let hævet på begge bagben. En tilstand, som her beskrevet hos hesten, er ledsaget af smerte, lidelse, angst og væsentlig ulempe.

Det fremgår tillige af sagsakterne, at hesten ikke havde adgang til forsvarligt læskur med tørt, strøet leje, og at den ikke havde adgang til rent drikkevand. Disse forhold har resulteret i lidelse og væsentlig ulempe for hesten.

Spørgsmål 2:

Har den gulbrune vallak af koldblodstypen været udsat for smerte, lidelse, angst, varigt mén eller væsentlig ulempe. Der tænkes bl.a. på, om hestens hove har givet anledning til smerte, lidelse eller lignende?

Svar ad 2:

Det fremgår af sagsakterne, at hesten havde forvoksede hove, ikke havde adgang til forsvarligt læskur med tørt, strøet leje, og at den ikke havde adgang til rent drikkevand. Disse forhold har resulteret i lidelse og væsentlig ulempe for hesten.

Spørgsmål 3.1:

Har hestene været behandlet omsorgsfuldt, herunder huset, fodret, vandet og passet under hensyntagen til deres fysiologiske, adfærdsmæssige og sundhedsmæssige behov i overensstemmelse med anerkendte praktiske og videnskabelige erfaringer? Der tænkes bl.a. på

- husning af hestene, når det lægges til grund, at hestene har gået ude som bl.a. beskrevet i bilag 6, ikke konstant har haft adgang til frisk drikkevand som bl.a. beskrevet i bilag 4, 8 og 10, læskuret er som det fremgår af fotomappen og beskrevet i bl.a. bilag 1, 4 og 10, og folden, som det fremgår af fotomappen samt som beskrevet i bl.a. bilag 1, 10, 13, 15 og 21?
- pasning af hestenes hove, jf. spørgsmål 1 og 2?
- fodring af hestene, når beskrivelsen af hestene i bl.a. bilag 10 lægges til grund, sammenholdt med at der den 20. januar 2005 kl. 9.30 ikke blev konstateret foder i folden, jf. bilag 1, der den 24. januar 2005 kl. 11.00 blev konstateret rester af havre, jf. bilag 4 og 8, og der den 31. januar 2005 kl. 13.30 blev konstateret rester af havre, jf. bilag 17, der den 28. januar 2005 kl. 16.00 blev konstateret rester af foder, jf. bilag 15, samt beskrivelsen i bilag 29 af at skimlen ikke kendte til at spise hør?
- vanding af hesten, når beskrivelsen af hestene i bl.a. bilag 10 lægges til grund, sammenholdt med at der den 24. januar 2005 kl. 11.00 ikke var adgang til frisk drikkevand, jf. bilag 4 og 8, og der den 9. februar 2005 kl. 9.30 ikke var adgang til frisk drikkevand, jf. bilag 24?

Svar ad 3.1:

Lægges oplysningerne i spørgsmålet, sagens akter og svarene ad 1 og 2 til grund, finder Rådet, at hestene ikke har været behandlet omsorgsfuldt, herunder huset, fodret, vandet og passet under

hensyntagen til deres fysiologiske, adfærdsmæssige og sundhedsmæssige behov i overensstemmelse med anerkendte praktiske og videnskabelige erfaringer.

Spørgsmål 3.2:

Hvis man lægger observationerne i bilag 23 til grund, ændrer dette på besvarelsen af ovenstående punkter?

Svar ad 3.2:

Nej.

Spørgsmål 4:

Var det rum og areal, hvor hestene blev holdt, indrettet på en sådan måde, at hestenes behov blev tilgodeset? Bl.a. om hestene havde den fornødne bevægelsesfrihed under optagelse af foder og drikke og ved hvile? Samt om hestene var sikret mod vejr og vind i overensstemmelse med deres behov? Ved besvarelsen af spørgsmålet kan beskrivelsen i bilag 1, 4, 6, 8, 10, 15, 17, 21 og 24 lægges til grund.

Svar ad 4:

Det fremgår af sagsakterne, at knapt halvdelen af indhegningen var dækket af is, mens resten af indhegningen bestod af oprådt frosset mudder. I indhegningen fandtes et læskur (ca. 8 x 3 m) med tag og beklædt med metalplader på de to korte sider mens en side mod en vej var delvist beklædt med metalplader. Mod marken var læskuret helt åbent. Bunden i læskuret bestod af oprådt frossen jord. Der var intet foder eller drikkevand i indhegningen. Den 27. januar 2005 blev der til ejeren af hestene givet mundtligt pålæg om inden den 28. januar 2005 kl. 16.00 at have sørget for, at der i hestenes læskur etableredes et tørt leje af strå, adgang til frisk drikkevand og supplerende foder, ligesom det blev pålagt at sørge for, at læskuret fik påsat en manglende plade, så der var tre lukkede sider på skuret. Den 28. januar 2005 foretog politiet besigtigelse og fandt, at læskuret ikke var ændret. Der manglede fortsat beklædning på den ene side, og der var ingen strøelse. Ved en ny besigtigelse foretaget af politiet d. 31. januar 2005 var der sat beklædning på læskuret, og der var tørt halm på jorden i læskuret. Der var stadig en åbning på læskurets sider mod jorden, så der kunne forekomme træk for hestene. Der var næsten ingen drikkevand i to spande. Hestene havde adgang til vand i et optøet vandhul. Ejeren blev mundtligt pålagt at lukke åbningen på læskuret ned mod jorden. Et skriftligt pålæg blev udstedt af politiet samme dato. Den 9. februar 2005 foranstaltede politiet hestene fjernet med henvisning til, at pålægget ikke var efterkommet.

Rum eller arealer, hvor dyr holdes, skal indrettes på en sådan måde, at dyrets behov tilgodeses. Udegående dyr skal i vinterperioden og i perioder med vinterlignende vejr tilføres supplerende foder, og der skal hele tiden være adgang til frisk drikkevand. De arealer, som udegående dyr opholder sig på i vinterperioden og i perioder med vinterlignende vejr, skal i størrelsen være afpasset efter antallet af dyr samt være så store, at der altid er græsdækkede arealer, som dyrene ikke har trådt op. Udegående dyr skal i vinterperioden og i perioder med vinterlignende vejr have adgang til læskur eller bygning, hvor alle dyr samtidigt kan hvile på et tørt, strøet leje.

Lægges ovennævnte og oplysningerne i sagsakterne til grund, finder Rådet, at det rum og areal, hvor hestene blev holdt, ikke var indrettet på en sådan måde, at hestenes behov blev tilgodeset, og hestene var ikke sikret mod vejr og vind i overensstemmelse med deres behov.

Spørgsmål 5:

Om behandlingen af hestene på baggrund af besvarelsen af ovenstående spørgsmål kan betegnes som uforsvarlig, grovere uforsvarlig, eller mishandling?

Svar ad 5:

Lægges sagsakterne og besvarelsene i svar ad 1, 2, 3 og 4 til grund, finder Rådet, at hestene har været udsat for uforsvarlig behandling, jf. dyreværnslovens § 1, § 2, § 3, stk. 1 og Rådets udtalelse af 14. december 2001 om udendørs hold af dyr i vinterperioden og i perioder med vinterlignende vej.

Spørgsmål 6:

Om sagens dokumenter i øvrigt giver Fødevarestyrelsen anledning til bemærkninger?

Svar ad 6:

Nej.

Afgørelse:

Afgørelsen forelå ikke på tidspunktet for årsberetningens afslutning.

2005-20-051-00033

Skrivelse af 23. september 2005 til politimesteren i Silkeborg

I sagen indgik der tre heste, en hoppe på fold, en hingst i boks og en opbundet hoppeplag. Hoppen havde lange og flossede hove, og der var ikke adgang til frisk vand i folden, hvor hoppen gik. Hingsten stod opstaldet i en boks konstrueret af tilfældige hegnsmaterialer, der var bundet sammen med bindegarn. Boksen var 4 x 3 m, og lysforholdene var ringe. Hingsten gik på en ca. 50 cm tyk dybstrøelsesmåtte af halm, hvilket bevirkede, at hingsten ikke kunne stå oprejst i naturlig stilling uden berøring med loftet. I loftet var der en gennemgående jernbjælke, der yderligere forhindrede, at hesten kunne stå i naturlig stilling. I boksen fandtes en murerbalje med stærkt tilsmudset og halmtilblandet vand. Hingstens hove var lange og flossede. Der sås en tydelig underudvikling af de store muskelgrupper. Hingsten havde ikke været på fold igennem meget lang tid. Ved hovedet af den opbundne hoppeplag stod en murerbalje med stærkt tilsmudset og halmtilblandet vand. Desuden sås en tydelig underudvikling af de store muskelgrupper. Hoppeplagen havde ikke været på fold igennem meget lang tid.

Rådet udtalte:

På marken:

Der fandtes den 13. oktober 2004 på ejendommen en mark, hvor der gik en hoppe med et føl fra 2004. Hoppen var i normalt huld og viste ikke tegn på fejlnæring. Den led imidlertid af mangelfuld hovpleje, idet hovene var lange og flossede. Tilstanden kunne dog ikke bedømmes som værende smertefuld for dyret. Der var ikke adgang til frisk vand i folden. Der var rigelig adgang til græsdække.

Spørgsmål 1:

Indebærer det ovenover beskrevne en uforsvarlig behandling af dyr eller eventuelt en mishandling eller grovere uforsvarlig behandling af dyr, jfr. dyreværnslovens § 28, stk. 1?

Svar ad 1:

Det fremgår af sagsakterne, at hoppen havde lange og flossede hove, samt at der ikke var adgang til frisk vand i folden, hvor hoppen gik.

Dyr skal behandles forsvarligt og beskyttes bedst muligt mod smerte, lidelse, angst, varigt mén og væsentlig ulempe. Desuden skal enhver, der holder dyr, sørge for, at de behandles omsorgsfuldt, herunder at de fodres, vandes og passes under hensyntagen til deres fysiologiske og sundhedsmæssige behov.

Lægges ovennævnte til grund, finder Rådet, at hoppen har været genstand for uforsvarlig behandling, jf. dyreværnslovens §§ 1 og 2.

Spørgsmål 2:

Giver det beskrevne i øvrigt Rådet anledning til bemærkninger?

Svar ad 2:

Nej.

I stalden i bokse:

I staldbygningen fandtes to voksne heste. Den ene, en hingst af varmbloodstype, stod i en boks konstrueret af tilfældige hegnsmaterialer, der var bundet sammen med bindegarn, således at der ikke var umiddelbart adgang til boksen. Boksen var 4x3 m og lysforholdene var ringe. Hingsten gik på en ca. 50 cm tyk dybstrøelsesmåtte af halm, der bevirkede at hingsten ikke kunne stå oprejst i naturlig stilling uden berøring med loftet. I loftet var der en gennemgående jernbjælke, der forhindrede, at hesten kunne stå i naturlig stilling. I boksen fandtes en murerbalje med stærkt tilsmudset og halmtilblandet vand. Hingstens hove var lange og flossede, men benstillingen kunne bedømmes som normal. Hingstens ernæringstilstand kunne bedømmes som normal, men der sås en tydelig underudvikling af de store muskelgrupper som følge af begrænsede motionsforhold.

Spørgsmål 3:

Indebærer det ovenfor beskrevne en uforsvarlig behandling af dyr eller eventuelt en mishandling eller grovere uforsvarlig behandling af dyr, jfr. dyreværnslovens § 28, stk. 1?

Svar ad 3:

Det fremgår af sagsakterne, at en hingst stod opstaldet i en boks konstrueret af tilfældige hegnsmaterialer, der var bundet sammen med bindegarn. Boksen var 4x3 m, og lysforholdene var ringe. Hingsten gik på en ca. 50 cm tyk dybstrøelsesmåtte af halm, hvilket bevirkede, at hingsten ikke kunne stå oprejst i naturlig stilling uden berøring med loftet. I loftet var der en gennemgående jernbjælke, der yderligere forhindrede, at hingsten kunne stå i naturlig stilling. I boksen fandtes en murerbalje med stærkt tilsmudset og halmtilblandet vand. Hingstens hove var lange og flossede. Der sås en tydelig underudvikling af de store muskelgrupper som følge af begrænsede motionsforhold. Hingsten havde ikke været på fold igennem meget lang tid.

Dyr skal behandles forsvarligt og beskyttes bedst muligt mod smerte, lidelse, angst, varigt mén og væsentlig ulempe. Desuden skal enhver, der holder dyr, sørge for, at de behandles omsorgsfuldt, herunder at de vandes og passes under hensyntagen til deres fysiologiske, adfærdsmæssige og sundhedsmæssige behov. Rum eller arealer, hvor dyr holdes, skal indrettes på en sådan måde, at dyrets behov tilgodeses. Det skal herunder sikres, at dyret har den fornødne bevægelsesfrihed.

Lægges ovennævnte til grund, finder Rådet, at hingsten har været genstand for groft uforsvarlig behandling, jf. dyreværnslovens § 1, § 2 og § 3, stk. 1.

Spørgsmål 4:

Giver det beskrevne i øvrigt Rådet anledning til bemærkninger?

Svar ad 4:

Nej.

I stalden udenfor boks:

I stalden, udenfor boksen, stod en hoppeplag, ligeledes af varmblodstype på ca. 2 år, bundet i et ca. 70 cm langt reb. Der fandtes halmstrøelse, så den kunne ligge tørt. Ved hovedet stod en murerbalje med stærkt tilsmudset og halmtilblandet vand. Hestens ernæringstilstand kunne bedømmes som normal, men der sås en tydelig underudvikling af de store muskelgrupper. Lysforholdene for denne hest var tilfredsstillende.

Spørgsmål 5:

Indebærer det ovenfor beskrevne en uforsvarlig behandling af dyr eller eventuelt en mishandling eller grovere uforsvarlig behandling af dyr, jfr. dyreværnslovens § 28, stk. 1?

Svar ad 5:

Det fremgår af sagsakterne, at der ved hovedet af den opbundne hoppeplag stod en murerbalje med stærkt tilsmudset og halmtilblandet vand. Desuden sås en tydelig underudvikling af de store muskelgrupper. Hoppeplagen havde ikke været på fold igennem meget lang tid.

Dyr skal behandles forsvarligt. Desuden skal enhver, der holder dyr, sørge for, at de behandles omsorgsfuldt, herunder at de vandes og passes under hensyntagen til deres fysiologiske, adfærdsmæssige og sundhedsmæssige behov.

Lægges ovennævnte til grund, finder Rådet, at hoppeplagen har været genstand for uforsvarlig behandling, jf. dyreværnslovens §§ 1 og 2.

Spørgsmål 6:

Giver det beskrevne i øvrigt Rådet anledning til bemærkninger?

Svar ad 6:

Nej.

Spørgsmål 7:

Giver sagsøgte dyrehold i øvrigt Rådet anledning til bemærkninger?

Svar ad 7:

Nej.

Afgørelse:

Tiltalte blev straffet med fængsel i 30 dage.

Straffen skulle ikke fuldbyrdes, hvis tiltalte overholdte følgende betingelser: Tiltalte måtte ikke i en prøvetid på ét år begå nyt strafbart forhold, og tiltalte skulle betale en bøde på 10.000 kr.

Forvandlingsstraffen var fængsel i 10 dage.

Tiltalte blev for bestandigt frakendt retten til at eje, bruge, passe, slagte eller i det hele beskæftige sig personligt med dyr.

Tiltalte betalte sagens omkostninger.

2005-20-051-00036

Skrivelse af 28. oktober 2005 til politimesteren i Køge

Efter en anmeldelse til politiet, aflagde politiet og en dyrlæge besøg og fandt i et større hestehold en stald med en ponyhoppe med føl. Ponyhoppen, der var 24 år, var kraftigt underernæret med tydelige ribben, rygsøjle, skulder- og bækkenknogler, lettere dehydreret, ingen subkutan fedt og nedsat muskelmasse. Store områder på hoppen var uden pels med småsår og hudfortykkelse, og resten af pelsen kunne trækkes af i store totter. På dyrehospitalet blev det konstateret, at hoppen havde tydelig betændelse i gummerne ved kindtænderne og sår på tungen. Der var ikke blevet tilkaldt dyrlæge til undersøgelse og behandling af hoppen.

Rådet udtalte:

Spørgsmål 1:

Bør behandlingen af ponyhoppen betegnes som værende uforsvarlig eller grovere uforsvarlig behandling af dyr?

Svar ad 1:

Det fremgår af sagsakterne, at en 24-årig ponyhoppe med føl var kraftigt underernæret med tydelige ribben, rygsøjle, skulder- og bækkenknogler, lettere dehydreret, ingen subkutan fedt og nedsat muskelmasse. Store hudområder på hoppen var uden pels med småsår og hudfortykkelse, og resten af pelsen kunne trækkes af i store totter. På dyrehospital blev det konstateret, at hoppen havde tydelig betændelse i gummerne ved kindtænderne og sår på tungen. Der var ikke blevet tilkaldt dyrlæge til undersøgelse og behandling af hoppen.

Dyr skal behandles forsvarligt og beskyttes bedst muligt mod smerte, lidelse, angst, varigt mén og væsentlig ulempe. Desuden skal enhver, der holder dyr, sørge for, at de behandles omsorgsfuldt, herunder at de fodres, vandes og passes under hensyntagen til deres fysiologiske og sundhedsmæssige behov. Ved sygdom hos en hest bør der tilkaldes dyrlæge.

Lægges ovennævnte og sagsakterne til grund, finder Rådet, at ponyhoppen har været udsat for groft uforsvarlig behandling, jf. dyreværnslovens §§ 1 og 2.

Spørgsmål 2:

Kan forholdene ligefrem have karakter af mishandling?

Svar ad 2:

Se svar ad 1.

Spørgsmål 3:

Giver sagen i øvrigt anledning til bemærkninger?

Svar ad 3:

Nej.

Afgørelse:

Tiltalte vedtog udenretlig bøde på 5.000 kr.

2005-20-051-00037

Skrivelse af 18. november 2005 til politimesteren i Hobro

I en længe på en ejendom blev 30 heste, heraf 5-6 åringer og 3 føl, huset under kritisable forhold. Et stort antal af hestene gik i "løsdrift" på en staldgang med åbne staldarealer eller bokse til begge sider. I den ene side var der 5 bokse til plage og i den anden side 6 bokse til hopper med føl. I staldrummet/staldgangen mellem boksene husedes 17 hopper og hoppe-plage. Gulvet var dækket af et ca. 10 cm lag af oprådt gødning og halmrester. Plagene var tilsølede i indtørret gødning, og deres foderstand var under middel. En hest fremstod mager med opkneben bug, og pelsen var mat med hårløse partier og indtørrede gødningskager på lårene. Hestene havde ikke adgang til vand. Murbaljer til vanding var tomme. Vandkopperne i boksene var defekte og ikke tilknyttet vandsystemet. Generelt var hestenes foderstand under middel og enkelte var magre, og de var sløve og apatiske. Pelsen på hovedparten af hestene i mellemgangen var mat, glansløs med hårløse partier og indtørret gødning på lårene. Lysforholdene i stalden var utilstrækkelige, idet der kun kom lys ind gennem to vinduer. I loftet var der kun få neonrør til belysning. Luften i stalden var meget ram af gødning og urin fra hestene. I stalden fandtes mange genstande, som hestene kunne beskadige sig på.

Rådet udtalte:

Spørgsmål 1:

Hvornår der foreligger uforvarlig behandling, grovere uforvarlig behandling eller eventuelt mishandling af de pågældende dyr, jfr. dyreværnslovens § 1, jfr. § 28, stk. 1 og § 29, stk. 1?

Svar ad 1:

Det fremgår af sagsakterne, at der i staldgangen mellem bokse og i den åbne del af stalden på hver side af staldgangen husedes 17 hopper og hoppe-plage. Gulvet i dette område var dækket af et ca. 10 cm lag af oprådt gødning og halmrester. Plagene var tilsølede i indtørret gødning, og deres foderstand var under middel. En hest fremstod mager med opkneben bug, og pelsen var mat med hårløse partier og indtørrede gødningskager på lårene. Hestene havde ikke adgang til vand. Murbaljer til vanding var tomme. Vandkopperne i boksene var defekte og ikke tilknyttet vandsystemet. Generelt var hestenes foderstand under middel og enkelte var magre, og de var sløve og apatiske. Pelsen på hovedparten af hestene i mellemgangen var mat, glansløs med hårløse partier og indtørret gødning på lårene. Lysforholdene i stalden var utilstrækkelig, idet der kun kom lys ind gennem to vinduer. I loftet var der kun få neonrør til belysning. Luften i stalden var meget ram af gødning og urin fra hestene. I stalden fandtes mange genstande og midlertidige adskillelser, som hestene kunne beskadige sig på.

Dyr skal behandles forsvarligt og beskyttes bedst muligt mod smerte, lidelse, angst, varigt mén og væsentlig ulempe. Desuden skal enhver, der holder dyr, sørge for, at de behandles omsorgsfuldt, herunder at de fodres, vandes og passes under hensyntagen til deres fysiologiske, adfærdsmæssige og sundhedsmæssige behov. Rum eller arealer, hvor dyr holdes, skal indrettes på en sådan måde, at dyrenes behov tilgodeses. Det skal herunder sikres, at dyrene har den fornødne bevægelsesfrihed også under optagelse af foder og drikke. Ved at være fodret, vandet, passet og huset på de måder som beskrevet i sagsakterne, finder Rådet, at hestene ikke har været behandlet forsvarligt og beskyttet bedst muligt mod lidelse, angst, varigt mén og væsentlig ulempe. Rådet finder tillige, at hestene ikke har været behandlet omsorgsfuldt, og at de ikke er blevet fodret, vandet og passet efter deres behov. Desuden finder Rådet, at stalden lys- og ventilationsmæssigt ikke har været indrettet på en måde, så hestenes behov har været tilgodeset. Endelig finder Rådet, at hestene ikke har været behandlet forsvarligt og omsorgsfuldt, idet de har kunnet komme til skade på de mange genstande og midlertidige adskillelser.

Lægges ovennævnte til grund, finder Rådet, at hestene har været genstand for groft uforsvarlig behandling, jf. dyreværnslovens §§ 1 og 2 samt § 3, stk. 1.

Spørgsmål 2:

Om sagen i øvrigt giver Det veterinære Sundhedsråd anledning til bemærkninger?

Svar ad 2:

Nej.

Afgørelse:

Tiltalte blev straffet med bøde på 3.000 kr.

Forvandlingsstraffen var fængsel i 6 dage.

Tiltalte betalte sagens omkostninger.

2005-20-051-00034

Skrivelse af 23. september 2005 til politimesteren i Aalborg

Efter en anmeldelse til politiet konstateredes det, at en 4-5 år gammel vallak af typen arbejdshest i god foderstand stod med fremadstrakte forben og var meget gangbesværet. Den tilkaldte dyrlæge fandt kraftigt øget puls på den nederste del af forbenet, og der var øget varme i hoven. Begge forhove trængte til beskæring. Ejeren af hesten oplyste, at hesten havde haft lidelsen i 4-5 dage, men havde ikke tilkaldt dyrlæge til behandling af hesten. Dyrlægen stillede diagnosen akut forfangenhed. Hesten blev sat i behandling af en tilkaldt praktiserende dyrlæge. Hesten kom sig i løbet af nogle dage i forbindelse med behandlingen.

Rådet udtalte:

Spørgsmål 1:

Hvorvidt det, at hesten adskillige dage har lidt af forfangenhed i højre forben uden dyrlæge er blevet tilkaldt og behandling påbegyndt, har indebåret en uforsvarlig behandling af hesten eller eventuelt en mishandling eller grovere uforsvarlig behandling, jf. herved dyreværnslovens § 1 og § 2, jf. § 28, stk. 1, og § 29, stk. 1?

Svar ad 1:

Det fremgår af sagsakterne, at en hest stod med fremadstrakte forben og var meget gangbesværet. En tilkaldt dyrlæge fandt kraftigt øget puls på den nederste del af forbenet, og der var øget varme i hoven. Dyrlægen stillede diagnosen akut forfangenhed. Begge forhove trængte til beskæring. Ejeren af hesten oplyste, at hesten havde haft lidelsen i 4-5 dage, men havde ikke tilkaldt dyrlæge til behandling af hesten.

Dyr skal behandles forsvarligt og beskyttes bedst muligt mod smerte, lidelse, angst, varigt mén og væsentlig ulempe. Desuden skal enhver, der holder dyr, sørge for, at de behandles omsorgsfuldt og passes under hensyntagen til deres sundhedsmæssige behov. Dette ville være bedst tilgodeset ved, at dyrlæge var blevet tilkaldt til behandling af hesten straks efter at symptomerne var konstateret.

Lægges sagsakterne og ovennævnte til grund, finder Rådet, at hesten har været udsat for uforsvarlig behandling, jf. dyreværnslovens §§ 1 og 2.

Spørgsmål 2:

Giver spørgsmålet Rådet anledning til bemærkninger?

Svar ad 2:
Nej.

Afgørelse:

Tiltalte vedtog udenretlig bøde på 2.000 kr. som blev nedsat til 1.000 kr.

2005-20-051-00038

Skrivelse af 17. februar 2006 til politimesteren i Middelfart

Et hestehold blev af en dyreværnsorganisation meldt til politiet for dyreværnsmæssige kritisable forhold. Der var ikke tørt under hestene, og de havde alle møg i pelsen. En pony var springhalt på det ene bagben som følge af et ca. 14 dage gammelt granulerende og inficeret sår udvendigt i og lige over kronranden. Ponyen havde ikke været tilset af dyrlæge. Da der efter nogle dages behandling af dyrlæge ikke var udsigt til bedring af tilstanden, blev ponyen aflivet. Tre ponyer havde lange hove og trængte til beskæring. En af ponyerne havde så lange hove, at de var begyndt at gro opad med en begyndende dannelse af snabelsko.

Rådet udtalte:

Spørgsmål 1:

Om de pågældende heste, såfremt de i attest af 16. februar 2005 fra Hestehospitalets beskrevne forhold, hvorefter der ikke var tørt under hestene, og de alle havde møg i pelsen, lægges til grund, som følge heraf har været udsat for væsentlig ulempe, jf. dyreværnslovens § 28, stk. 2 nr. 1, jf. § 2, eller om der har været tale om uforsvarlig behandling omfattet af § 28, stk. 1?

Svar ad 1:

Det fremgår af sagsakterne, at der i et hestehold ikke var tørt under hestene, og at de alle havde møg i pelsen.

Dyr skal behandles forsvarligt og beskyttes bedst muligt mod væsentlig ulempe. Desuden skal enhver, der holder dyr, sørge for, at de behandles omsorgsfuldt, herunder at de passes under hensyntagen til deres fysiologiske og sundhedsmæssige behov.

Lægges ovennævnte til grund, finder Rådet, at hestene har været genstand for uforsvarlig behandling, jf. dyreværnslovens §§ 1 og 2.

Spørgsmål 2:

Om den skadede pony ved manglende dyrlægebehandling har været udsat for uforsvarlig eller grovere uforsvarlig behandling, jf. dyreværnslovens § 28, stk. 1?

Svar ad 2:

Det fremgår af sagsakterne, at ponyen var springhalt på det ene bagben som følge af et ca. 14 dage gammelt granulerende og inficeret sår udvendigt i og lige over kronranden. Ponyen havde ikke været tilset af dyrlæge. Da der efter nogle dages behandling af dyrlæge ikke var udsigt til bedring af tilstanden, blev ponyen aflivet.

Dyr skal behandles forsvarligt og beskyttes bedst muligt mod smerte, lidelse, angst, varigt mén og væsentlig ulempe. Desuden skal enhver, der holder dyr, sørge for, at de behandles omsorgsfuldt, herunder at de passes under hensyntagen til deres fysiologiske og sundhedsmæssige behov.

Ved ikke at være behandlet har ponyen ikke været behandlet omsorgsfuldt. Den har været genstand for meget høj grad af smerte, lidelse, angst, varigt mén og væsentlig ulempe.

Lægges ovennævnte til grund, finder Rådet, at hestene har været genstand for groft uforsvarlig behandling, jf. dyreværnslovens §§ 1 og 2.

Spørgsmål 3:

Om ponyerne på grund af manglende hovpleje har været udsat for uforsvarlig eller grovere uforsvarlig behandling ved manglende hovpleje og herunder udsat for smerte, lidelse, angst, varigt mén eller væsentlig ulempe?

Svar ad 3:

Det fremgår af sagsakterne, at 3 ponyer havde forvoksede hove og trængte til beskæring. En af ponyerne havde så lange hove, at de var begyndt at gro opad med en begyndende dannelse af snabelsko.

Forvoksede hove kan være ledsaget af smerte, lidelse, angst, varigt mén og væsentlig ulempe.

Dyr skal behandles forsvarligt og beskyttes bedst muligt mod smerte, lidelse, angst, varigt mén og væsentlig ulempe. Desuden skal enhver, der holder dyr, sørge for, at de behandles omsorgsfuldt, herunder at de passes under hensyntagen til deres fysiologiske og sundhedsmæssige behov.

Lægges ovennævnte til grund, finder Rådet, at hestene har været genstand for uforsvarlig behandling, jf. dyreværnslovens §§ 1 og 2.

Spørgsmål 4:

I øvrigt udbedes Rådets eventuelle yderligere bemærkninger.

Svar ad 4:

Se svar ad 5.

Spørgsmål 5:

Der ønskes endvidere en udtalelse om, hvorvidt der bør ske rettighedsfrakendelse efter § 29, stk. 1, såfremt det må lægges til grund, at der er tale om gentagne uforsvarlige eller grovere uforsvarlige behandling af dyr, samt at sigtede er hestehandler?

Svar ad 5:

Oplysningerne i sagsakterne peger på, at sigtede ikke viser vilje eller evne til at tilvejebringe dyreværnsmæssigt forsvarlige forhold i sit dyrehold. Dette bør efter Rådets opfattelse føre til overvejelser om, hvorvidt der skal ske helt eller delvis frakendelse af retten til dyrehold, jf. dyreværnslovens § 29. Anvendelse af § 29 beror imidlertid på en juridisk vurdering, der alene foretages af domstolene.

Afgørelse:

Tiltalte blev straffet med bøde på 5.000 kr.

Forvandlingsstraffen var fængsel i 8 dage.

Tiltalte blev frakendt retten til at eje, bruge, passe, slagte eller i det hele taget beskæftige sig personligt med dyr i 3 år.

Tiltalte betalte sagens omkostninger.

2005-20-051-00040

Skrivelse af 17. februar 2006 til politimesteren i Gladsaxe

En hesteejer havde ladet sin hests hove beskære af en ”hovtrimmer” efter et såkaldt barfodsprincip, hvor det efter den pågældende type af beskæring ikke er nødvendigt at forsyne hestens hove med sko. Herefter blev hesten meget dårligt gående, og staldens ejer tilkaldte dyrlæge, som stillede diagnosen traumatisk forfangerhed på alle fire ben og anmeldte forholdet til politiet samt afgav en indberetning til Den Danske Dyrlægeforening. Tre døgn senere blev hesten tilset af en anden dyrlæge, som ligeledes stillede diagnosen traumatisk forfangerhed. Tilstanden var opstået som følge af fejlagtig beskæring af hovene. Personen, som trimmede hovene, var ikke uddannet som beslagsmed, men påberåbte sig at have en tysk uddannelse som hovtrimmer.

Rådet udtalte:

Spørgsmål 1:

Anmodning om udtalelse om, hvorvidt en hovbeskæring som beskrevet udført i dyrlæge A's vedlagte skrivelse af 16. september 2005 indebærer en uforsvarlig behandling, en grovere uforsvarlig behandling eller en mishandling af hesten?

Svar ad 1:

Det fremgår af sagsakterne, at hesten to dage efter at have fået hovene beskåret af en person, der påberåbte sig at være hovtrimmer, var meget dårligt gående. En tilkaldt dyrlæge konstaterede, at hesten, da den skulle trækkes ud på staldgangen, vægrede sig ved at gå. Selv om den blev støttet, kunne den kun med besvær bevæge sig de få meter ud på staldgangen. Herunder var næseborerne udspilede. Ved drejning af hesten, hvor kun et ben skulle bære forparten, opstod der svedudbrud. Der var pulsation på piben på alle fire lemmer, og alle fire hove var varmere end normalt. Der var blodudtrædninger i den hvide linie på alle hove. Ved tryk med en finger på hovens såleflade kunne der fremprovokeres afværgereaktion på alle fire hove. Alle hove var skævt beskåret, og hovranden var beskåret omvendt kegleformet, så hesten ikke kunne aflastes ved pålægning af sko. Hesten blev behandlet med smertestillende lægemiddel samt kolde omslag og placeret i en boks med dybstrøelse. Fire dage senere blev hestens hove undersøgt af en anden dyrlæge, der konstaterede de samme forhold, som beskrevet af den første dyrlæge. Desuden konstateredes det, at strålen på højre hov var inficeret, og ca. halvdelen af strålen var blottet for horn og der opstod blødning alene ved rensning af hoven.

Lægges ovennævnte til grund, finder Rådet, at hesten som følge af beskæringen af hovene har været udsat for høj grad af smerte, lidelse, angst, varigt mén og væsentlig ulempe.

Dyr skal behandles forsvarligt og beskyttes bedst muligt mod smerte, lidelse, angst, varigt mén og væsentlig ulempe. Desuden skal enhver, der holder dyr, sørge for, at de behandles omsorgsfuldt, herunder at de passes under hensyntagen til deres fysiologiske og sundhedsmæssige behov.

Lægges dette til grund, finder Rådet, at hesten ved den foretagne beskæring har været genstand for groft uforsvarlig behandling, jf. dyreværnslovens §§ 1 og 2.

Spørgsmål 2:

Om det beskrevne indgreb forudsætter autorisation som dyrlæge?

Svar ad 2:

Det fremgår af sagsakterne, at en usagkyndig person har beskåret hestens hove på en sådan måde, at hesten pådrog sig traumatisk forfangerhed.

Operative indgreb, der kan påføre dyret lidelse bortset fra uvæsentlig smerte af forbigående beskaffenhed, må kun foretages af en dyrlæge, med mindre indgrebet er uopsætteligt.

Beskæring kan normalt udføres af ikke-dyrlæger, men da det her beskrevne indgreb har karakter af et operativt indgreb finder Rådet, at den i sagen usagkyndige person har handlet uforsvarligt, jævnfør dyreværnslovens § 14, stk. 1 og dyrlægelovens § 2, stk. 2.

Spørgsmål 3:

Giver sagen i øvrigt Rådet anledning til bemærkninger?

Svar ad 3:

Det fremgår af sagsakterne, at hestens ejer havde tilkaldt den usagkyndige person og ladet denne foretage den under svar ad 1 anførte beskæring af hovene.

Dyr skal behandles forsvarligt og beskyttes bedst muligt mod smerte, lidelse, angst, varigt mén og væsentlig ulempe. Desuden skal enhver, der holder dyr, sørge for, at dyret behandles omsorgsfuldt, herunder at det passes under hensyntagen til dets fysiologiske og sundhedsmæssige behov.

Lægges dette til grund, finder Rådet, at ejeren ved at lade hesten behandle af en usagkyndig person har udsat hesten for uforsvarlig behandling, jf. dyreværnslovens §§ 1 og 2.

Supplerende skrivelse 20. november 2007 til politimesteren i Gladsaxe

Sigtedes advokat har gennem Politimesteren i Gladsaxe stillet 11 supplerende spørgsmål til Rådet.

Rådet udtalte:

Spørgsmål A:

Underbygger de optagne fotos, sagens bilag 1-13, den udarbejdede erklæring fra af 16. september 2005 om beskæringens omfang, herunder at hovene skulle være skævt beskåret, at hovene skulle være beskåret omvendt kegleformet m.v.?

Svar ad A:

Ja, det fremgår af de til sagen vedlagte fotos af hovens sål og hovrand efter trimningen, at hoven på alle fire lemmer er beskåret omvendt kegleformet. Hovranden er stærkt fortyndet ved indvendig udskæring af dele af hovranden og ved udvendig filing af nederste del af hovvæggen. Det fremgår tillige, at især baghovene er skævt beskåret.

Spørgsmål B:

Underbygger de fremsendte fotos, sagens bilag 1-13, at der er tale om en beskæring, der går ud over den sædvanlige beskæring og dermed konstituerer et operativt indgreb?

Det ønskes i denne sammenhæng nærmere oplyst, hvori forskellen mellem en almindelig beskæring og et operativt indgreb på hoven består?

Svar ad B:

Ved en normal beskæring af hoven foretages en flad beskæring af hovranden, således at forbenet fra piben til hoven har en lige hovlinie og en flad hovrand med fuld bredde. En flad hovrand med fuld bredde er afgørende for normal hovfunktion og hovstyrke uanset hoven efterfølgende pålægges hestesko.

Den udførte trimning af hovene er udført på en sådan måde, at hovranden er tilspidset, hvorved hesten alene kan tage støtte på den tilspidsede hovrand. Dette indebærer et meget stort skråtstillet pres på hovvæggen, når hesten tager støtte på benet. Dette pres kan give anledning til delvis løsning af hovkapselen med traumatisk forfangenhed til følge. De af dyrlæge A beskrevne blødninger i den hvide linie er forenelige med en sådan delvis løsning af hovkapselen. De af beslagsmede tilladte almindelige beskæringer findes beskrevet i lærebogsmateriale for beslagsmede. Den udførte trimning findes ikke beskrevet i dette materiale, hvorfor den må opfattes som et operativt indgreb.

Spørgsmål C:

Kan det udelukkes, at hestens halthed kan være begrundet i, at hesten allerede før min klients beskæring var skævt beskåret, at der ikke var taget højde for balleforskydninger eller at hesten generelt havde for lange og uens hove?

Har det betydning, at hesten forinden havde gået 8-9 uger med de samme sko, herunder at venstre forhov af sigtede blev målt til at være 15 cm lang, men alene 10 cm bred?

Svar ad C:

Det fremgår af sagsakterne, at hesten forud for trimningen ikke var halt. Det fremgår tillige af sagsakterne, at hesten to døgn efter trimningen led af traumatisk forfangenhed i hovene på alle fire trimmede lemmer. Der er i sagen ikke medgået oplysninger om andre forhold eller hændelsesforløb, der kan udløse den konstaterede traumatiske forfangenhed. Lægges dette til grund, finder Rådet, at det kan udelukkes, at andre faktorer ved hesten end den udførte trimning kan begrunde hestens tilstand.

Spørgsmål D:

Kan hesten være blevet halt af smedens afskoning og dermed ikke af beskæringen, idet hovene som anført var lange og hornet mørt?

Svar ad D:

Der er ikke vidnesbyrd i sagen eller i fotos af hovene før trimningen om, at der ved smedens afskoning skulle være opstået beskadigelser af hoven. Lægges dette til grund, finder Rådet, at det kan udelukkes, at andre faktorer ved hesten end den udførte trimning kan begrunde hestens tilstand.

Spørgsmål E:

Er det usædvanligt, at der efter skoning, afskoning eller beskæring af hovene kan være en vis, forbigående ømhed?

Svar ad E:

Det er meget sædvanligt, at der efter beskæring og efterfølgende skoning af hovene kan være en vis, forbigående ømhed. Det er i meget høj grad sædvanligt, at der efter afskoning af hovene kan være en vis, forbigående ømhed. Den i sagen beskrevne traumatiske forfangenhed kan på ingen måde sammenlignes med en vis forbigående ømhed. Tilstanden er ledsaget af voldsomme smerter og deraf følgende udtalte bevægelsesforstyrrelser.

Spørgsmål F:

Kan det have betydning for dyrlægens vurdering, at hesten havde stået 4 dage på boks i fugtig strøelse før besigtigelsen 15. september 2005?

Svar ad F:

Det fremgår af sagsakterne, at hestens hove blev trimmet omvendt kegleformet d. 13. september 2005. Hesten kan således kun have stået ca. 1½ døgn på fugtig strøelse. Opstaldning på fugtig strøelse kan ikke have betydning for de i dyrlægeattesten beskrevne forandringer.

Spørgsmål G:

Er udsagnene fra de to dyrlæger, sagens bilag 1-8 og 1-10, underbygget ved billeder, videooptagelser, røntgen eller på anden måde?

Svar ad G:

Udsagnene fra de to dyrlæger fremgår af en dyrlægeattest fra hver af de to dyrlæger efter klinisk undersøgelse af hesten henholdsvis d. 15. og d. 19. september 2005. Dyrlægernes beskrivelse af forholdene kan stå alene uden underbygning ved billeder, video, røntgen eller på anden måde.

Spørgsmål H:

Kan den konstaterede forfangenhed været opstået af andre årsager, herunder stress, fodring på efterårsgræs, hovbylder og sur stråle?

Er det korrekt, at forfangenhed sædvanligvis er en multifaktoriel sygdom, d.v.s. at forfangenhed meget sjældent opstår på grund af en enkelt udløsende faktor?

Svar ad H:

Det fremgår af sagsakterne, at hesten led af traumatisk forfangenhed. Denne tilstand er udløst af et direkte traume mod hovene. Traumatisk forfangenhed kan derfor ikke udløses af stress, fodring på efterårsgræs, hovbylder og sur stråle. Det fremgår af sagsakterne, at hesten ikke kan have haft adgang til efterårsgræs, da den var opstaldet i boks. Tilstedeværelse af hovbylder og sur stråle fremgår ikke af sagsakterne.

Traumatisk forfangenhed er ikke en multifaktoriel sygdom. Det er en tilstand udløst af et direkte traume mod hoven.

Spørgsmål I:

Hvorledes er Rådet blevet bekendt med, at hesten skulle have fået varige mén, idet sigtede er bekendt med, at hesten kun forbigående var halt og efter 14 dage var rentgående?

Svar ad I:

Hesten har fået varigt mén, idet et udløst tilfælde af forfangenhed disponerer for gentagne tilfælde af forfangenhed. Desuden er der en risiko for, at forfangenheden har forårsaget en vedvarende drejning af hovbenet.

Spørgsmål J:

Er det generelt uforsvarligt at lade heste gå uden sko?

Svar ad J:

Nej.

Spørgsmål K:

Har Justitsministeriet udfærdiget regler, jfr. Dyreværnslovens § 14, stk. 3 om beskæring af hove?

Svar ad K:

Nej.

Afgørelse:

Afgørelsen forelå ikke på tidspunktet for årsberetningens afslutning.

2005-20-051-00041

Skrivelse af 16. marts 2006 til politimesteren i Ringkøbing

En gårdejer blev meldt til politiet, idet der på hans mark gik en afmagret hoppe med et føl. Hoppen ville ikke flytte sig fra stedet. Politiet tilkaldte en dyrlæge, som efter en gennemgang af hoppen og føllet foranledigede, at hoppen blev aflivet. En anden dyrlæge foretog en obduktion af hoppen og konstaterede forskellige sygelige tilstande.

Rådet udtalte:

Spørgsmål 1:

Er det Rådets vurdering, at hesten er behandlet uforsvarligt, grovere uforsvarligt eller eventuelt med karakter af mishandling?

Svar ad 1:

Det fremgår af sagsakterne, at en hoppe var sygeligt afmagret med tydeligt fremstående ribben, skulder-, ryg- og hofteknogler. Kranieknoglerne var stærkt markerede og hudelasticiteten var under normal. Hoppen stod med alle fire lemmer understillede, trippende på benene og knækkede med mellemrum over i forkoderne som om den var ved at falde. Ved træk i grimen vægrede hoppen sig kraftigt mod at flytte sig. På venstre bagben fandtes en hævelse strækkende sig fra kronranden op over hasen og i hele benets omkreds. Mellem kronled og kodeled var der en unormal vinkel, hvorved den bageste del af kodeleddet flugtede med underlaget (bjørnefodet stilling). Underlaget hvor hoppen stod bar tydelige præg af, at den ikke havde flyttet sig i nogle dage. Herved har den ikke haft mulighed for at indtage føde eller drikkevand. Der havde ikke været tilkaldt dyrlæge til hoppen. Hoppen blev som følge af sin tilstand aflivet. Ved obduktion fandtes hoppen afmagret uden noget subkutant fedtvæv og med fremstående knogleprominenser på skulder og hofte. Begge nyrer havde fastere konsistens end normalt og nyrekapslen var sammenvokset med nyrevævet. I begge nyrebækkener fandtes et tyktflydende gulligt sekret som tegn på længerevarende kronisk indurativ nyrebetændelse.

Dyr skal behandles forsvarligt og beskyttes bedst muligt mod smerte, lidelse, angst, varigt mén og væsentlig ulempe. Desuden skal enhver, der holder dyr, sørge for, at de behandles omsorgsfuldt, herunder at de fodres, vandes og passes under hensyntagen til deres fysiologiske og sundhedsmæssige behov. Ved sygdom bør dyr tilses af dyrlæge eller aflives.

Lægges ovennævnte til grund, finder Rådet, at hoppen har været genstand for groft uforsvarlig behandling, jf. dyreværnslovens §§ 1 og 2.

Spørgsmål 2:

Kan der på baggrund af erklæringerne gives en vurdering af, hvor længe forud for aflivningen den 13. september 2005 behandlingen kan karakteriseres som uforsvarligt, groft uforsvarligt eller eventuelt med karakter af mishandling (forudsat punkt 1 besvares bekræftende)?

Svar ad 2:

På baggrund af sagsmaterialet refereret under svar ad 1 finder Rådet, at tilstanden igennem længere tid er blevet gradvist forværret. Rådet kan ikke med nogen grad af sandsynlighed udtale sig om, hvor længe der har været tale om en uforsvarlig behandling.

Spørgsmål 3

Giver sagen i øvrigt Rådet anledning til bemærkninger?

Svar ad 3

Oplysningerne i sagsakterne peger på, at sigtede gennem længere tid ikke har vist evne eller vilje til at tilvejebringe dyreværnsmæssigt forsvarlige forhold i sit dyrehold. Dette bør efter Rådets opfattelse føre til overvejelser om, hvorvidt der skal ske helt eller delvis frakendelse af retten til dyrehold, jvf. dyreværnsloven. Dette beror imidlertid på en juridisk vurdering, der alene foretages af domstolene.

Afgørelse:

Tiltalte blev straffet med en bøde på 15.000 kr.

Forvandlingsstraffen var fængsel i 10 dage.

Tiltalte og statskassen betalte hver halvdelen af sagens omkostninger.

5.2 Dyreværnsager vedrørende kvæg

2005-20-052-00101

Skrivelse af 9. marts 2005 til politimesteren i Løgstør

En ko af racen SDM blev transporteret til slagtning, og ved veterinærkontrollen blev det konstateret at den var drægtig med et nærmest fuldbåret foster, idet der var frembrud af fortænderne i underkæben.

Rådet udtalte:

Politimesteren i Løgstør har bedt Rådet svare på følgende spørgsmål:

1. Kan Rådet ud fra oplysningerne i den skriftlige anmeldelse bekræfte, at koen blev slagtet i den sidste tiendedel af drægtigheden?
2. Blev koen ved transport til slagteriet – afstand 47,1 km. – udsat for uforsvarlig behandling? Eller evt. groft uforsvarlig behandling?
3. Giver sagen i øvrigt Rådet anledning til bemærkninger?

Svar ad 1:

Det fremgår af embedsdyrlægens rapport af 9. november 2004, at han ved den rutinemæssige veterinærkontrol fandt, at ejers SDM ko var drægtig med et foster, tyr, som vejede 42,5 kg., og hvor tænderne i underkæben var brudt frem. Ifølge de accepterede standarder vedrørende tidsbestemmelse af drægtighedsstadier hos kvæg viser dette, at der var ca. 14 dage til termin. Koen blev derfor slagtet i den sidste tiendedel af drægtigheden.

Svar ad 2:

Det fremgår af det vedlagte materiale, at koen blev transporteret 47,1 km. Dette udgjorde en stor fysiologisk belastning af koen, og dermed er den ikke behandlet i overensstemmelse med sine behov. Rådet vil betegne det som uforsvarlig behandling, jf. dyreværnslovens § 1 og 2.

Svar ad 3:

Nej.

Afgørelse:

Tiltalte vedtog udenretligt en bøde på 5000 kr.

2005-20-052-00102

Skrivelse af 23. september 2005 til politimesteren i Haderslev

En drægtig ko blev via en Eksportstald, transporteret til et slagteri, hvor den blev slagtet. Embedsdyrlægen vurderede, at koen var højdrægtig i den sidste 10.-del af drægtighedsperioden, forholdet blev anmeldt.

Rådet udtalte:

Spørgsmål 1 a:

Kan man ud fra det oplyste samt eventuelle yderligere undersøgelser vurdere alderen på fostret – herunder så præcist som muligt: hvornår i forløbet fosteret døde, og hvor lang tid der under normale omstændigheder ville have været til fødsel?

Svar ad 1a:

Det fremgår af politirapporten, at koen blev insemineret den 3. december 2003, at fodermeisteren efter en drægtighedsundersøgelse havde erklæret koen for ikke drægtig, og endelig at ejeren og hans personale vurderede, at den havde båret et lille dødt foster.

Chefembedsdyrlægen erklærede imidlertid på grundlag af sine målinger på det udskårne foster (vægt: 64 kg; længde fra panden til halerod; fuld behåring; frembrud af tænder i undermundten), at koen var højdrægtig i den sidste tiendedel af drægtighedsperioden, og at der har været kort tid til fødslen.

Endelig har Faggruppen Veterinær Reproduktion og Obstetrik, IPH, KVL på grundlag af registrering af fosterets køn (tyr), race (SDM), vægt (64 kg.), behåring (fuldt behåret), tandfrembrud (frembrud af I1: lateralt 45 og mediant 50%; I2: lateralt 50% og mediant 30%; I3: lateralt 20% og mediant 22%), pande-halerodslængde (120 cm.) og endelige 1 placentom størrelse på 13 x 8 x 2 cm konkluderet, at fosteret var ældre end 254 dage.

Rådet kan på grundlag af ovenstående bekræfte, at fosteret var i den sidste 10.- del af drægtighedsperioden.

Rådet kan med sikkerhed anføre, at fostret døde i forbindelse med slagtingen af moderdyret, idet der ikke har været tegn på tidligere død så som hårløsning eller emfysema.

Spørgsmål 2:

- a) Om en landmand bør vide, at en ko er drægtig i den sidste 10.-del af drægtighedsperioden?
- b) Hvis ja: hvorfor og hvor tidligt i forløbet?

Svar ad 2:

Nej, det vil ikke ud fra ydre tegn altid være muligt at afgøre om en ko er drægtig i den sidste 10.-del af drægtighedsperioden.

Spørgsmål 3:

Hvad en landmand i givet fald bør gøre?

Svar ad 3:

Landmanden bør undlade at lade dyret transportere og slagte.

Spørgsmål 4:

Om en landmand i en sådan situation bør tilkalde dyrlæge frem for selv at forsøge med en konstatering af, om der er et (dødt) foster eller ej?

Svar ad 4:

Landmanden bør tilkalde dyrlæge frem for selv at forsøge at afgøre, om koen er drægtig med levende eller et dødt foster.

Spørgsmål 5:

Om en rektalundersøgelse foretaget af lægmand til konstatering af om en ko er drægtig eller ej – herunder med et dødt foster – indebærer en uforsvarlig behandling af en ko eller eventuelt mis-handling eller grovere uforsvarlig behandling, herunder om koen kan siges at være påført smerte, lidelse, angst, varigt men eller væsentlig ulempe derved?

Svar ad 5:

Rektalundersøgelse, som er den mest almindelige måde til konstatering af drægtighed hos kvæg, kræver grundig uddannelse og betydelig erfaring. En afgørelse af, hvorvidt en ko er påført unødigt smerte, lidelse, angst og væsentlig ulempe jf. Dyreværnslovens § 1, må baseres på en konkret vurdering af, om den lægmand, som har undersøgt den pågældende ko, har den tilstrækkelige uddannelse og erfaring, som minimum svarende til den, der opnås på et ejerinsemineringskursus.

Spørgsmål 6:

Om en højdrægtig ko efter det oplyste var egnet til transport eller burde den have været nød-/slagtet forinden?

Svar ad 6:

Den burde ikke være transporteret til slagteri, og nødslagting kunne være et alternativ.

Spørgsmål 7(5):

- a) Om en højdrægtig ko kan blive påført smerte, lidelse, angst, varigt mén og/eller væsentlig ulempe som følge af transport via Eksportstald til Århus?
- b) Hvis ja: indebærer transport af en ko med den pågældende lidelse en uforsvarlig behandling af koen eller en grovere uforsvarlig behandling af koen?

Svar ad 7 (5):

a: Et svar på dette må bero på en konkret vurdering af koens almentilstand herunder vurdering af dens gang og bevægeapparat. Sagens akter giver ikke mulighed for at kunne udtale sig om dette.

b: Bortfalder.

Spørgsmål 8(6):

Om den beskrevne adfærd eller fremgangsmåde indebærer en uforsvarlig behandling af en ko eller eventuelt mishandling eller grovere uforsvarlig behandling, herunder om koen kan siges at være påført smerte, lidelse, angst, varigt mén eller væsentlig ulempe?

Svar ad 8 (6):

Det står ikke Rådet ganske klart, hvilken adfærd eller fremgangsmåde, der ønskes en udtalelse om.

Spørgsmål 9(7):

Om den beskrevne adfærd eller fremgangsmåde ved behandling af dyr er anerkendt eller forsvarelig?

Svar ad 9 (7):

Se svar ad 8 .

Spørgsmål 10(8):

Om sagen i øvrigt giver Rådet anledning til bemærkninger?

Svar ad 10 (8):

Nej.

Afgørelse:

Tiltalte blev straffet med en bøde på 3.000 kr. Forvandlingsstraffen er fængsel i 6 dage. Tiltalte skal betale sagens omkostninger.

2005-20-052-00103

Skrivelse af 18. november 2005 til politimesteren i Assens

En drægtig ko blev transporteret til slagteriet, hvor den herefter blev slagtet. Embedsdyrlæge vurderede, at koen var højdrægtig i den sidste 10.-del af drægtighedsperioden, og Politimesteren stiller på den baggrund Rådet 5 spørgsmål:

Rådet udtalte:

Spørgsmål 1:

Har koen været behandlet forsvarligt og herunder beskyttet mod smerte, lidelse, angst og væsentlig ulempe, jf. dyreværnslovens regler herom ?

Svar ad 1:

Det fremgår af politirapporten, at ejeren af sin dyrlæge havde fået oplyst, at den havde cyster på livmoderen og ikke var drægtig. Dyrlægen kunne ikke huske den specielle ko, herunder at han skulle have erklæret den for ikke drægtig.

Embedsdyrlægen fra slagteriet, erklærede imidlertid på grundlag af sine målinger på det udskårne foster, hvoraf der er optaget billeder (vægt: 41 kg; længde fra panden til halerod: 92; veludviklet pels; frembrud af fortænder i undermund), at koen var højdrægtig i den sidste tiendedel af drægtighedsperioden, og at der har været kort tid til fødslen.

Endelig har Faggruppen Veterinær Reproduktion og Obstetrik, IPH, KVL på grundlag af registrering af fosterets køn (tyr), race (RDM), vægt (41 kg.), behåring (fostrets hoved er fuldt behåret), tandfrembrud (frembrud af I1: lateralt 40% og medialt: 25%; I2: lateralt: ingen og medialt: 25%; I3: lateralt: ingen og medialt: ingen), pande-halerodslængde (92 cm.) konkluderet, at fosteret var ældre end 254 dage.

Rådet kan på grundlag af ovenstående bekræfte at fosteret var i den sidste 10.- del af drægtighedsperioden.

Dyr skal behandles forsvarligt og i overensstemmelse med deres fysiologiske behov. Ved at blive transporteret i højdrægtig tilstand har koen været udsat for smerte lidelse, angst og væsentlig ulempe.

Rådet finder at koen har været udsat for uforsvarlig behandling, jf. dyreværnslovens § 1 og 2.

Spørgsmål 2:

Kan det i benægtende fald beskrives hvori manglerne består?

Svar ad 2:

Ved at blive transporteret i højdrægtig tilstand har koen været udsat for smerte lidelse, angst og væsentlig ulempe og er ikke behandlet i overensstemmelse med dens fysiologiske behov.

Spørgsmål 3:

Har kalven ved koens slagtning været behandlet forsvarligt og herunder beskyttet mod smerte, lidelse, angst og væsentlig ulempe, jf. dyreværnslovens regler herom?

Svar ad 3:

Rådet finder såfremt at koen er slagtet i overensstemmelse med gældende regler, at kalven har været behandlet forsvarligt.

Spørgsmål 4:

Vil det være muligt for sigtede og dennes dyrlæge at være uvidende om, at koen var højdrægtig?

Svar ad 4:

Ja.

Spørgsmål 5:

Giver sagen i øvrigt Det Veterinære Sundhedsråd anledning til bemærkninger ?

Svar ad 5:

Nej.

Afgørelse:

Tiltalte vedtog udenretlig bøde på 3.000 kr.

2005-20-052-00114

Skrivelse af 4. oktober 2005 til politimesteren i Randers

En ko som blev transporteret levende til slagteriet, blev konstateret at være i sidste 10. del af drægtigheden.

Rådet udtalte:

Spørgsmål:

Rådet anmodes om en udtalelse om, hvorvidt læsning, transport og slagtning har indebåret en uforsvarlig, groft uforsvarlig eller mishandling af koen?

Svar ad spørgsmål:

Det fremgår af politirapporten, at koen tilhørende racen Limousine, ikke var insemineret, men at den havde gået med besætningens avlstyr i juli måned, og at den ikke var blevet drægtighedsundersøgt. Embedsdyrlægen fra Veterinærkontrollen, erklærede på grundlag af sine målinger på det udskårne foster (vægt: 32,5 ; pande-halerods længde: 99 cm; frembrud af fortænder; veludviklet pels), at koen var højdrægtig i den sidste tiendedel af drægtighedsperioden, og at der havde været kort tid til fødslen.

Endelig har Faggruppen Veterinær Reproduktion og Obstetrik, Institut for Produktionsdyr og Heste, KVL, på grundlag af registrering af fosterets køn (kvie), race (Limousine), vægt (32,5 kg.), behåring (fuldt behåret), tandfrembrud (frembrud af I1: lateralt: 36% og medialt: 10%; af I2: lateralt: 25% og medialt: ingen samt af I3: lateralt: 20% og medialt: 22%), pande-halerodslængde (99 cm.) og endelige 3 placentomers størrelser (14x4x2 cm; 14x4x2 cm; 10x5x2 cm) konkluderet, at fosteret var ældre end 254 dage.

Rådet kan på grundlag af ovenstående bekræfte at koen blev slagtet i den sidste tiendedele af drægtighedsperioden.

Lægges ovennævnte til grund, finder Rådet at koen ved at blive læsset og transporteret har været udsat for uforsvarlig behandling, jf. dyreværnslovens §§ 1 og 2.

Afgørelse:

Tiltalte vedtog udenretlig bøde på 5.000 kr.

2005-20-052-00120

Skrivelse af 4. oktober 2005 til politimesteren i Løgstør

En drægtig ko blev transporteret til slagteri, hvor den blev slagtet. Embedsdyrlægen vurderede, at den var drægtig i den sidste tiendedel af drægtighedsperioden.

Rådet udtalte:

Spørgsmål 1:

Kan Rådet ud fra oplysninger i den skriftlige anmeldelse bekræfte, at koen blev slagtet i den sidste tiende del af drægtighedsperioden?

Svar ad 1:

Det fremgår af politirapporten, at ejeren var af den opfattelse, at koen ikke var drægtig, idet han var overbevist om, at besætningsdyrlægen havde erklæret den ikke drægtig i august eller september 2004.

Embedsdyrlægen fra Veterinærkontrollen, erklærede imidlertid på grundlag af sine målinger på det udskårne foster (vægt og mule-halerods længde), at koen var højdrægtig i den sidste tiendedel af drægtighedsperioden.

Endelig har Faggruppen Veterinær Reproduktion og Obstetrik, IPH, KVL på grundlag af registrering af fosterets køn (tyr), race (SDM), vægt (31,6 kg.), behåring (fostrets hoved er fuldt behåret), tandfrembrud (frembrud af I1), pande-halerodslængde (85 cm.) og endelige 3 placentomers størrelser (12x6x2,5 cm; 11x6x3,5 cm; 11x5x2,5 cm) konkluderet, at fostret ikke med sikkerhed er ældre end 254 dage.

Rådet kan på grundlag af ovenstående ikke bekræfte, at koen blev slagtet i den sidste tiendedele af drægtigheden.

Spørgsmål 2:

Blev koen ved transporten til slagteriet – afstand mindst 54,7 km. – udsat for uforsvarlig behandling? Eller evt. groft uforsvarlig behandling?

Svar ad 2:

Såfremt koens almenbefindende var uden anmærkning, finder Rådet på det foreliggende grundlag, at koen har været behandlet forsvarligt ved at blive transporteret.

Spørgsmål 3:

Giver sagen i øvrigt Rådet anledning til bemærkninger ?

Svar ad 3:

Rådet har ikke yderligere bemærkninger til sagen.

Afgørelse:

Sagen blev afvist, idet den fandtes grundløs.

2005-20-052-00124

Skrivelse af 28. oktober 2005 til politimesteren i Haderslev

En SDM-ko blev leveret til slagtning. Ved den rutinemæssige veterinærkontrol på slagtegangen konstateredes, at koen var højdrægtig med et fuldbåret foster. Fosteret havde frembrud af fortænderne i undermund og pelsen var veludviklet og lang som hos et foster tæt på fødsel. Det konkluderedes, at koen havde været drægtig i sidste 10. del af drægtigheden, hvorfor forholdet anmeldtes som en formodet overtrædelse af Lov nr. 269 af 21. april 2004 om forbud mod slagtning og aflivning af drægtige produktionsdyr og heste i sidste tiendedel af drægtighedsperioden, § 1 samt Bekendtgørelse nr. 201 af 6. juni 1991 om beskyttelse af dyr under transport, § 5, stk. 2.

Ejeren af koen kunne ikke erkende forholdet, idet koen, hvis sidste inseminationsdato blev lagt til grund havde været 242 dage drægtig på slagtetidspunktet og først var inde i den sidste tiendedel af drægtigheden efter ca. 254 dage.

Rådet udtalte:

Spørgsmål 1:

Kan det afvises, at det foster, der er afbilledet i sagen som bilag 4 er ca. 242 dage gammelt, og at der altså, hvis dette er rigtigt, er ca. 38 dage til fødsel eller er fosteret ældre end de 242 dage?

Svar ad 1:

Rådet har forsøgt at rekvirere materiale fra det sagen omhandlende foster fra slagteriet, men materialet er ikke længere til stede.

Rådet har forelagt sagen til vurdering på Den Kongelige Veterinær- og Landbohøjskole, Afdeling for Veterinær Reproduktion og Obstetrik, heraf fremgår det at tandfrembruddet er vanskeligt at vurdere på det fremsendte billedmateriale. De oplyste tal for vægt og pandehalerodslængde svarer til et foster ca. 1 måned før termin, men dette kan ikke entydigt afgøres ud fra det forelagte. Udfra insemineringsdatoen var slagtetidspunktet på 242. drægtighedsdag og den angivne vægt og pandehalerodslængde ligger indenfor den variation, der kan forventes på dette tidspunkt hos fostre af flergangskælvende af racen SDM.

Lægges ovennævnte til grund, kan Rådet ikke afvise, at fostret var 242 dage gammelt.

Spørgsmål 2:

Har Rådet yderligere kommentarer til sagen?

Svar ad 2:

Nej.

Afgørelse:

Det blev besluttet at opgive påtale efter retsplejelovens § 721, stk. 1, nr. 2 idet viderefølgning ikke kunne ventes at føre til straf.

2005-20-052-00130

Skrivelse af 4. oktober 2005 til politimesteren i Varde

En landmand leverede 2 højdrægtige køer til slagtning. Køerne havde i en længere periode gået med en foldtyr og blev derfor forud for leveringen drægtighedsundersøgt af dyrlæge.

Rådet udtalte:

Spørgsmål 1:

Såfremt følgende lægges til grund:

- At ko A blev slagtet den 21. oktober 2004 med et fuldbåret foster. Koen blev drægtighedsundersøgt den 12. oktober 2004 af en dyrlæge, der bedømte koen til at være lavdrægtig i 4-5 måned, allerhøjst i 6. måned?

Vil det oplyste efter Sundhedsrådets opfattelse være på grund af fysiologiske forhold eller andre forhold, at en dyrlæge under en drægtighedsundersøgelse kan bedømme koen til at være lavdrægtig, 4.-5. måned, selv om den er tæt på den sidste tiendedel i drægtighedsperioden?

Svar ad 1:

Det forudsættes, at dyrlægen har foretaget drægtighedsundersøgelsen ved hjælp af rektal palpation, herved kan en række forhold herunder specielt uro i forbindelse med selve undersøgelsen, dyb placering af livmoderen i bughulen, samt trængninger bevirke, at dyrlægen kan have bedømt koen til at være drægtig i 4.- 5.måned, omend den var nær termin.

En række symptomer som fx livmoderens placering i bughulen, diameteren af og karsvirren i a. uterina media, placentomernes størrelse og erkendelse af fosterdele lægges til grund for vurdering af drægtighedsstadiet, men ingen af disse kan hver for sig eller samlet give en præcis (med tiendedeles nøjagtighed) angivelse af drægtighedsstadiet. Der er betydelige individuelle variationer, som betyder, at koen kan være bedømt til at have været uden for den sidste tiendedel af drægtigheden.

Spørgsmål 2:

Såfremt følgende lægges til grund:

- At ko B blev slagtet den 28. oktober 2004 med fuldbåret foster. Koen blev drægtighedsundersøgt den 23. oktober 2004 af en dyrlæge, der bedømte koen uden for den sidste tiendedel af drægtighedsperioden, idet kalven ikke kunne nås og der var delvis afgrænsning af børen.

Vil det oplyste efter Sundhedsrådets opfattelse være på grund af fysiologiske forhold eller andre forhold, at en dyrlæge under en drægtighedsundersøgelse kan bedømme koen til at være uden for den sidste tiendedel i drægtighedsperioden?

Svar ad 2:

Se svar ad 1.

Spørgsmål 3:

Vil det efter Sundhedsrådets opfattelse være mulig under en drægtighedsundersøgelse af en ko at bedømme, hvor langt den er henne i dens drægtighedsperiode?

Svar ad 3:

Som angivet i svar ad 1) er det ikke muligt præcist at bedømme, hvor langt en ko er henne i drægtighedsperioden.

Rådet finder, at en drægtighedsundersøgelse ved rektaleksploration altid vil være forbundet med en vis grad af usikkerhed i angivelsen af, hvor langt koen eller kvien er henne i drægtigheden. Denne usikkerhed i bedømmelsen vil være stigende jo længere henne i drægtigheden koen befinder sig.

Spørgsmål 4:

Vil det være Sundhedsrådets opfattelse, at en dyrlæge under en drægtighedsundersøgelse altid kan bedømme en ko, om den er tæt på eller i den sidste tiendedel i en drægtighedsperiode.

Svar ad 4:

Som angivet i svar ad 1) og ad 3), kan en dyrlæge ved en rektal undersøgelse ikke altid bedømme om den er tæt på eller i den sidste tiendedel af drægtigheden.

Spørgsmål 5:

Giver sagen i øvrigt anledning til bemærkninger?

Svar ad 5:

Rådet har ingen yderligere bemærkninger til sagen.

Afgørelse:

Politiet opgav at rejse tiltalte i medfør af retsplejelovens § 721, stk. 1, nr. 2, idet videre forfølgning ikke kunne ventes at føre til straf.

2005-20-052-00133

Skrivelse af 23. december 2005 til politimesteren i Svendborg

På slagteriet fandt veterinærkontrollen den 17. august 2005 efter slagtingen af en SDM-ko, at koen havde været højdrægtig med et foster, der havde frembrud af fortænder, veludviklet pels og en længde som et næsten fuldbåret foster. Da det vurderedes, at koen havde haft mindre end 28 dage til fødsel, anmeldtes ejeren af koen for forholdet.

Ejeren oplyste, at koen var insemineret 3 gange (3. nov. 2004, 26. nov. 2004 og 20. dec. 2004), men efterfølgende havde vist brunst og blødning, hvorfor han havde vurderet, at den ikke var drægtig. Den var ikke blevet undersøgt af hverken inseminør eller dyrlæge. Efter sidste insemineringsdato skulle koen kælte den 27. september 2005 og kunne altså ikke være i den sidste 10. del af drægtigheden.

Rådet udtalte:

Spørgsmål 1:

Der anmodes om en udtalelse, hvorvidt ejeren efter Rådets opfattelse har sendt koen til slagting i den sidste tiendedel af drægtighedsperioden hvis inseminationen var:

A: den 03.11.2004?

B: den 26.11.2004?

C: den 20.12.2004?

Svar ad 1:

Rådet har rekvireret materiale fra den i sagen omhandlede ko og foster og ladet det obducere på Institut for Produktionsdyr og Heste, Veterinær Reproduktion og Obstetrik, Den Kgl. Veterinær- og Landbohøjskole.

Ved undersøgelse af materialet bestående af fosterhoved, forklov, placentom og æggestokke sammenholdt med oplysninger om race, køn, vægt og længde fra pande til halerod (crown-rump

længde) kan det ikke med sikkerhed konkluderes, at fosteret er ældre end 254 dage i gestation-salder.

Lægges dette til grund, finder Rådet ikke, at ejeren har sendt koen til slagting i den sidste tiendedel af drægtighedsperioden.

Spørgsmål 2:

Under henvisning til, at koen er insemineret tre gange, kan det da ud fra oplysningerne i sagen afgøres med sikkerhed på hvilken dag inseminationen lykkedes?

Svar ad 2:

Rådet finder det på baggrund af obduktionsresultatet mest sandsynligt, at koen er blevet drægtig efter inseminationen foretaget den 20. december 2004, når de 3 angivne datoer lægges til grund.

Spørgsmål 3:

Under henvisning til sigtedes forklaring kan man da antage, at sigtede var i god tro, da han sendte koen til slagting?

Svar ad 3:

Ja.

Afgørelse:

Politimesteren valgte at opgive påtale af tiltalte, da denne ikke mente at videre forfølgning kunne ventes, at føre til skyldig straf.

2005-20-052-00138

Skrivelse af 4. maj 2006 til politimesteren i Haderslev

Ved den rutinemæssige kontrol på et slagteri fandtes to køer at have fuldbårne kalvefostre. Veterinærkontrollen fandt, i begge forhold, at fostrene havde frembrud af fortænderne i undermund, pelsen veludviklet og lang som hos et foster tæt på fødsel. Det blev konkluderet, at køerne var transporteret og slagtet senere end 28 døgn før fødsel.

I forhold 1 vedrørende en SDM-ko var fosteret og andet materiale smidt væk af veterinærkontrollen. Der var således udelukkende fotos og anmeldelse til bedømmelse af forholdet.

I forhold 2 vedrørende en DRH- ko var materiale tilgængeligt for obduktion.

Rådet udtalte:

Spørgsmål 1:

Kan det på baggrund af Fødevarerregionens skrivelse af 28. februar 2005 (bilag 2 ad forhold 1 i omslag af 2. maj 2005) anførte beskrivelse af fostret og vedhæftede fotos lægges til grund med fuldstændig sikkerhed, at ko A var drægtig i sidste tiendedel af drægtighedsperioden?

Svar ad 1:

Nej. Rådet kan ikke på baggrund af de i spørgsmål 1 nævnte bilag afgøre hvorvidt koen var i sidste tiendedel af drægtighedsperioden.

Spørgsmål 2:

Kan det på baggrund af den i Fødevarerregion Sønderjyllands skrivelse af 1. juli 2005 (bilag 5 ad forhold 2 i omslag af 27. september 2005) anførte beskrivelse af fostret og vedhæftede fotos

lægges til grund med fuldstændig sikkerhed, at ko B var drægtig i sidste tiendedel af drægtighedsperioden?

Svar ad 2:

Faggruppen Veterinær Reproduktion og Obstetrik, Institut for Produktionsdyr og Heste, KVL, har på grundlag af følgende registreringer:

1. fosterets køn: kvie,
2. race: DHR,
3. vægt: 37 kg.,
4. behåring: fostrets hoved fuldt behåret med mellemlang pels
5. tandfrembrud:
 - I1: lateralt: 46 % og medialt: 33 %;
 - I2: lateralt: 50 % og medialt: 38 %
 - I3: lateralt: 50 % og medialt: 38 %,
6. pande-halerodslængde 92 cm.
7. placentom størrelse: 9 x 6 x 3,5 cm

konkluderet, at fosteret var ældre end 254 dage i gestationsalder.

Rådet finder på baggrund af ovenstående at koen ved slagtning var drægtig i den sidste tiendedel af drægtighedsperioden.

Spørgsmål 3:

Giver sagen i øvrigt Sundhedsrådet anledning til bemærkninger?

Svar ad 3:

Nej.

Afgørelse:

Tiltalte blev straffet med en bøde på 3.000 kr.
Forvandlingsstraffen var fængsel i 6 dage.
Tiltalte betalte sagens omkostninger.

Anklagemyndigheden ankede sagen for så vidt angik forhold 2.

2005-20-052-00142

Skrivelse af 24. april 2006 til politimesteren i Randers

Den 24. oktober 2005 blev en ko af racen SDM transporteret til et slagteri. Ved slagtningen viste det sig, at koen havde et foster med frembrud af tænder i undermund, at pelsen var veludviklet og lang, som hos et foster tæt ved fødslen. Endvidere fandtes fostret at være en tyrekalv, vægt 39 kg, leverens vægt afdryppet 1040 gr. Veterinærkontrollen vurderede, at koen var højdrægtig i sidste tiendedel af drægtighedsperioden. Ejeren oplyste, at koen var blevet insemineret sidste gang den 28. januar 2005 og erklæret ikke drægtig den 4. marts 2005, hvilket ligeledes fremgik af kvægdatabasen. Koen blev således betegnet som en udsætterko. I oktober måned besluttede ejeren at sende koen til slagtning, da han syntes koen var godt i stand.

Rådet udtalte:

Spørgsmål 1:

Rådet anmodes om en udtalelse om, hvorvidt det er muligt, at en ko der er drægtig med en kalv i ovenfor beskrevne tilstand, i sidste tiendedel af drægtighedsperioden kan forveksles med en ko ”i god stand”?

Svar ad 1:

Ja det er muligt.

Spørgsmål 2:

Hvorvidt det kan karakteriseres som uforsvarlig, grovere uforsvarlig behandling eller mishandling af koen at lade den transportere og slagte under de beskrevne omstændigheder, jf. dyreværnslovens § 28, stk. 1 jf. § 1?

Svar ad 2:

Faggruppen Veterinær Reproduktion og Obstetrik, Institut for Produktionsdyr og Heste, KVL, har på grundlag af følgende registreringer:

1. fosterets køn: tyrekalv,
2. koens race: SDM,
3. vægt : 39 kg,
4. behåring: fostrets hoved fuldt behåret med middellang pels,
5. tandfrembrud
 - I1: lateralt: 25% og medalt: 0 %;
 - I2: lateralt: 0 % og medalt: 0 %
 - I3: lateralt: 0 % og medalt: 0 %,
6. placentom størrelse: 12 x 7 x 2 cm,

konkluderet, at det på grundlag af det ovenstående ikke med sikkerhed kan konkluderes, at fostret er ældre en 254 dage i gestationsalder.

Lægges ovennævnte til grund, finder Rådet, at koen har været behandlet forsvarligt.

Afgørelse:

Det blev besluttet at opgive påtale mod begge tiltalte, begrundet i at viderefølgning ikke kunne ventes at føre til straf.

Der blev lagt vægt på Det Veterinære Sundhedsråds udtalelse.

2005-20-052-00144

Skrivelse af 24. april 2006 til politimesteren i Haderslev

En kvie af racen SDM, fandtes den 18. oktober 2004 ved den rutinemæssige veterinærkontrol på slagtegangen at være drægtig . Ved nærmere undersøgelse fandtes fostret at have frembrud af fortænder i undermundten, pelsen var veludviklet og lang som hos et foster tæt ved fødsel. Det var en tyrekalv med en vægt på 38 kg og længde fra pande til halerod på 90 cm. Det blev konkluderet, at kvien var højdrægtig i den sidste tiendedel af drægtigheden. Ejeren oplyste, at kvien var insemineret den 30. januar 2004 og erklæret ikke drægtig den 9 marts 2004. I slutningen af april blev kvien sendt på græs sammen med 60-70 andre kreaturer. Da kvien blev transporteret hjem den 16. oktober 2004 kom den lettere til skade med det ene bagben. Kvien blev tilset den 18. oktober 2004 af en dyrlæge og det blev besluttet at sende kvien til slagtning samme dag. Dyrlægen oplyste, at han havde tilset kvien, idet den var blevet skadet på det ene bagben, og

havde skønnet, at den skulle slagtes. Han kunne se, at kvien var drægtig og havde skønnet, at der var ca. 6 uger til den skulle kælte. Han havde ikke fået oplyst nogen inseminationsdato.

Rådet udtalte:

Spørgsmål 1:

Til brug for vurderingen af tiltalsspørgsmålet anmodes om en udtalelse om kalvens alder ud fra det oplyste og billederne kan vurderes – og i givet fald om kvien da var i den sidste tiendedel af drægtighedsperioden?

Svar ad 1:

Faggruppen Veterinær Reproduktion og Obstetrik, Institut for Produktionsdyr og Heste, KVL, har på grundlag af følgende registreringer

1. fosterets køn: tyrekalv,
2. race: SDM,
3. vægt: 38 kg,
4. behåring: fostrets hoved fuldt behåret med lang pels,
5. tandfrembrud:
 - I1: lateralt: 10 % og mediant: 0 %
 - I2: lateralt: 10 % og mediant: 0 %
 - I3: lateralt: 11 % og mediant: 0 %,
6. pande-halerodslængde 90 cm.

konkluderet, at det ikke med sikkerhed kan konkluderes, at fostret er ældre end 254 dage i gestationsalder.

Lægges ovennævnte til grund, finder Rådet ikke, at koen var drægtig i sidste tiendedel af drægtighedsperioden.

Spørgsmål 2:

- a) Rådet anmodes om en udtalelse om en besætningsejer, som kender inseminationsdatoen for en kvie på græs, og som tilser kvien i den sidste tiendedel af drægtighedsperioden burde være klar over, at kvien er drægtig/drægtig i den sidste tiendedel af drægtighedsperioden
- b) Hvis ja: Hvorfor og hvor tidligt i drægtighedsperioden?

Svar ad 2:

a) Rådet finder ikke, at en besætningsejer altid kan vurdere, hvorvidt en kvie er drægtig bortset fra den sidste 2-3 uger før termin, hvor en opsvulmning af yveret afslører kvies drægtighed. I dette tilfælde, hvor kvien er blevet erklæret ikke drægtig d. 9. marts 2004 og hvor fosteret efterfølgende ikke med sikkerhed kan siges at være i den sidste tiendedel af drægtigheden, finder Rådet ikke, at besætningsejeren burde være klar over at kvien var drægtig

b) Bortfalder.

Spørgsmål 3:

Rådet anmodes om en udtalelse om en kvie i sidste tiendedel af drægtighedsperioden er egnet til transport eller bør en sådan kvie aflives/nødslagtes forinden?

Svar ad 3:

Rådet finder, at transport af en ko/kvie i den sidste tiendedel af drægtigheden kan udgøre en betydelig belastning for moderdyret og finder derfor, at et sådant dyr bør aflives/nødslagtes inden transport.

Spørgsmål 4:

Rådet anmodes om en udtalelse om hvorvidt kvien efter det oplyste kan være påført smerte, lidelse, angst, varige mén og/eller væsentlig ulempe som følge af transporten?

Svar ad 4:

Lægges svar ad 1 til grund, vil Rådet nære betænkelighed ved at anse, at kvien har været udsat for smerte, lidelse, angst, varige mén og/eller væsentlig ulempe som følge af transporten.

Spørgsmål 5:

- a) Rådet anmodes om en udtalelse om en dyrlæge som ikke kender inseminationsdatoen, men tilser en kvie på græs i den sidste tiendedel af drægtighedsperioden bør være klar over, at kvien er drægtig/drægtig i sidste tiendedel af drægtighedsperioden.
- b) Hvis ja: hvad bør en dyrlæge da gøre?
- c) Hvis nej: Hvorfor ikke?

Svar ad 5:

- a) En dyrlæge som tilser en kvie på græs i den sidste tiendedel af drægtighedsperioden bør ikke nødvendigvis være klar over, at kvien er drægtig/drægtig i sidste tiendedel af drægtighedsperioden.
- b) Bortfalder
- c) Se svar ad 2a.

Spørgsmål 6:

Om den beskrevne adfærd eller fremgangsmåde ved behandlingen af kvien for en besætningsejer/en dyrlæge er anerkendt eller forsvarlig?

Svar ad 6:

Rådet finder at spørgsmålet skal præciseres.

Spørgsmål 7:

Om den beskrevne adfærd eller fremgangsmåde fra en besætningsejer/dyrlæge indebærer en uforsvarlig behandling af en kvie i den pågældende tilstand eller grovere uforsvarlig behandling eller eventuelt mishandling af en kvie – herunder om kvien kan siges at være påført smerte, lidelse, angst, varigt mén eller væsentlig ulempe under transporten?

Svar ad 7:

Rådet finder spørgsmålet bør præciseres. Se endvidere svar ad 4.

Spørgsmål 8:

Giver sagen i øvrigt Rådet anledning til bemærkninger?

Svar ad 8:

Nej.

Afgørelse:

Det blev besluttet at opgive påtale efter retsplejelovens § 721, stk. 1, nr. 2 idet viderefølgning ikke kunne ventes at føre til straf.

2005-20-052-00147

Skrivelse af 5. maj 2006 til politimesteren i Haderslev

På et slagteri blev det den 2. juni 2005 vurderet, at en ko af racen SDM var i sidste tiendedel af drægtigheden. Ejeren oplyste, at koen havde vist tegn på brunst sidst i april 2005. Inden han leverede koen havde han kontrolleret om den var drægtig ved at trykke den i siden. Han oplyste, at han havde 130 køer i løsdrift. De blev insemineret og endvidere havde han en tyr til at gå løs blandt køerne.

Rådet udtalte:

Spørgsmål 1:

En udtalelse om, kalvens alder ud fra det oplyste og billederne kan vurderes – og i givet fald da om koen var i den sidste tiendedel af drægtighedsperioden?

Svar ad 1:

Faggruppen Veterinær Reproduktion og Obstetrik, Institut for Produktionsdyr og Heste, KVL, har på grundlag af følgende registreringer:

1. fosterets køn: kviekalv,
2. vægt: 35 kg,
3. behåring: fostrets hoved fuldt behåret med middellang pels,
4. tandfrembrud:
I1: lateralt: 40 % og medalt: 13 %
I2: lateralt: 20 % og medalt: 13 %
I3: lateralt: 11 % og medalt: 11 %,
5. pande-halerodslængde 82 cm,
6. placentom størrelser: 12 x 5 x 3

konkluderet, at fostret var ældre end 254 dage i gestationsalder.

Lægges ovennævnte til grund, vurderer Rådet, at koen var drægtig i sidste tiendedel af drægtighedsperioden.

Spørgsmål 2:

- a) En udtalelse om, en besætningsejer, som har omkring 130 køer i løsdrift samt en løsgående tyr og som undersøger en ko fra en sådan besætning for drægtighed ved at trykke den i siden, burde være klar over, at kvien er drægtig/drægtig i den sidste tiendedel af drægtighedsperioden?
- b) Hvis ja: Hvorfor og hvor tidligt i drægtighedsperioden?
- c) Hvis nej: burde en besætningsejer da have foretaget andre undersøgelser for at kunne konstatere om koen var drægtig i den sidste tiendedel af drægtighedsperioden? I givet fald hvilke?

Svar ad 2:

Rådet finder ikke, at metoden, som anvendt af pågældende besætningsejer, er en sikker metode til diagnosticering af, hvorvidt en ko/kvie er drægtig/ikke drægtig. Anvendelse af metoden vil dels give mange falsk negative resultater, idet metodens anvendelighed afhænger af lejringen af livmoderen i forhold til bugvæggen og metoden er udelukkende anvendelig i de sidste ca. 2 måneder af drægtigheden.

Rådet finder således ikke, at besætningsejeren ud fra dette kan vurdere, at en ko er ikke-drægtig ligesom en præcis vurdering af, om koen er i den sidste tiendedel af drægtigheden ikke er mulig. Ejeren burde således have ladet koen drægtighedsundersøge af en dyrlæge eller en inseminør.

Spørgsmål 3:

En udtalelse om en ko i sidste tiendedel af drægtighedsperioden er egnet til transport eller bør en sådan kvie aflives/nødslagtes forinden?

Svar ad 3:

Rådet finder, at transport af en ko/kvie i sidste tiendedel af drægtigheden kan udgøre en betydelig belastning for moderdyret og finder derfor, at dyret bør aflives/nødslagtes inden transport.

Spørgsmål 4:

En udtalelse om, hvorvidt kvien efter det oplyste kan være påført smerte, lidelse, angst, varige mén og/eller væsentlig ulempe som følge af transporten?

Svar ad 4:

Lægges svar ad 1 til grund, kan Rådet ikke udelukke, at koen har været udsat for smerte, lidelse, angst og væsentlig ulempe som følge af transporten.

Spørgsmål 5:

Om den beskrevne adfærd eller fremgangsmåde ved behandlingen af koen for en besætningsejer er anerkendt eller forsvarlig?

Svar ad 5:

Rådet finder ikke, at den beskrevne adfærd ved behandlingen af koen er anerkendt eller forsvarlig.

Spørgsmål 6:

Om den beskrevne adfærd eller fremgangsmåde fra en besætningsejer indebærer en uforsvarlig behandling af en ko i den pågældende tilstand eller grovere uforsvarlig behandling eller eventuelt mishandling af en ko?

Svar ad 6:

Dyr skal behandles forsvarligt og beskyttes bedst muligt mod smerte, lidelse, angst, varigt mén og væsentligt ulempe, samt passes omsorgsfuldt, jf. dyreværnslovens §§ 1 og 2.

Lægges ovennævnte til grund, finder Rådet, at koen ved at blive transporteret i den sidste tiendedel af drægtigheden, har været udsat for uforsvarlig behandling, jf. dyreværnslovens §§ 1 og 2.

Spørgsmål 7:

Om sagen i øvrigt giver anledning til bemærkninger?

Svar ad 7:

Nej.

Afgørelse:

Afgørelsen forelå ikke på tidspunktet for årsberetningens afslutning.

2005-20-052-00148

Skrivelse af 5. maj 2006 til politimesteren i Haderslev

Den 1. marts 2005 blev en ko af racen SDM transporteret til slagtning. Ved den rutinemæssige veterinærkontrol blev det konstateret, at koen var drægtig med fuldbåret foster. Ejeren oplyste, at koen var insemineret den 23. maj 2004 og inseminøren havde erklæret den ikke drægtig den 19. august 2004, hvilket fremgik af udskrift vedrørende insemineringer i besætningen. Han havde 125 malkekøer og 170 kvier. Koen var alene sendt til slagtning, fordi den var erklæret ikke drægtig.

Rådet udtalte:

Spørgsmål 1:

En udtalelse om, hvorvidt kalvens alder ud fra det oplyste og billederne kan vurderes – og i givet fald da om koen var i den sidste tiendedel af drægtighedsperioden.

Svar ad 1:

Faggruppen Veterinær Reproduktion og Obstetrik, Institut for Produktionsdyr og Heste, KVL, har på grundlag af følgende registreringer:

1. fosterets køn: kviekalv,
2. vægt: 52,5 kg,
3. behåring: fostrets hoved fuldt behåret med lang pels,
4. tandfrembrud:
 - I1: lateralt: 50 % og medialt: 33 %,
 - I2: lateralt: 50 % og medialt: 33 % ,
 - I3: lateralt: 33 % og medialt: 33 %,
5. pande-halerodslængde 101 cm.,
6. Placentom størrelser: 12 x 8 x 3

konkluderet, at fostret var ældre end 254 dage i gestationsalder.

Lægges ovennævnte til grund, vurderer Rådet, at koen var drægtig i sidste tiendedel af drægtighedsperioden.

Spørgsmål 2:

- a) En udtalelse om, hvorvidt en besætningsejer, uagtet en inseminørs erklæring om ikke-drægtig afgivet ca. 3 måneder efter insemineringen, burde være klar over, at koen er drægtig/drægtig i den sidste del af drægtighedsperioden?
- b) Hvis ja: Hvorfor og hvor tidligt i drægtighedsperioden?
- c) Hvis nej: Burde en besætningsejer da have foretaget andre undersøgelser for at kunne konstatere om koen var drægtig i den sidste tiendedel af drægtighedsperioden? I givet fald hvilke?

Svar ad 2:

Rådet finder ikke, at besætningsejeren, uagtet en inseminørs erklæring om ikke-drægtig afgivet ca. 3 måneder efter insemineringen, burde være klar over, at koen var drægtig/drægtig i den sidste del af drægtighedsperioden. Rådet finder dog, at såfremt besætningsejeren ved de daglige tilsyn har kunnet konstatere ydre tegn, som kunne tyde på, at koen var drægtig/tæt på termin, bur-

de han have overvejet koens status og have fået den undersøgt af dyrlæge eller inseminør, inden den blev sendt til slagtning.

Spørgsmål 3:

En udtalelse om, hvorvidt en ko i sidste tiendedel af drægtighedsperioden er egnet til transport eller bør en sådan ko aflives/nødslagtes forinden?

Svar ad 3:

Rådet finder, at transport af en ko i sidste tiendedel af drægtigheden kan udgøre en betydelig belastning for moderdyret og finder derfor, at et sådant dyr bør aflives/nødslagtes inden transporten.

Spørgsmål 4:

En udtalelse om, hvorvidt koen efter det oplyste kan være påført smerte, lidelse, angst, varige mén og/eller væsentlig ulempe som følge af transporten?

Svar ad 4:

Dyr skal behandles forsvarligt og beskyttes bedst muligt mod smerte, lidelse, angst, varigt mén og væsentligt ulempe, samt passes omsorgsfuldt, jf. dyreværnslovens §§ 1 og 2.

Lægges ovennævnte til grund, finder Rådet, at koen ved at blive transporteret i den sidste tiendedel af drægtigheden, har været udsat for uforsvarlig behandling, jf. dyreværnslovens §§ 1 og 2.

Spørgsmål 5:

Om den beskrevne adfærd eller fremgangsmåde ved behandlingen af koen for en besætningsejer er anerkendt eller forsvarlig?

Svar ad 5:

Rådet forstår ikke spørgsmålet.

Spørgsmål 6:

Om den beskrevne adfærd eller fremgangsmåde fra en besætningsejer indebærer en uforsvarlig behandling af en ko i den pågældende tilstand eller grovere uforsvarlig behandling eller eventuelt mishandling af en ko?

Svar ad 6:

Rådet kan ikke besvare spørgsmålet. Se svar ad 5.

Spørgsmål 7:

Om sagen i øvrigt giver anledning til bemærkninger?

Svar ad 7:

Nej

Afgørelse:

Tiltalte blev frifundet.

Det offentlige betalte sagens omkostninger.

2005-20-052-00106

Skrivelse af 1. juli 2005 til politimesteren i Thisted

En dyrlæge foretog om aftenen d. 18. september på begæring af politiet besigtigelse af en kvie, der lå tilsyneladende syg på en mark. Dyrlægen vurderede, at kvien led af græstetani og iværksatte behandling med infusion af magnesium, uagtet prognosen er slet, når dyret har ligget længe. Under behandlingen afgik kvien ved døden.

Rådet udtalte:

Spørgsmål 1:

Den 18. September 2004 om aftenen foretog en dyrlæge, på begæring af politiet, besigtigelse af en kvie, der lå tilsyneladende syg på en mark. Dyrlægen vurderede, at kvien led af græstetani og iværksatte behandling med infusion af magnesium, uagtet prognosen er slet, når dyret har ligget længe. Under behandlingen afgik kvien ved døden, jfr. herved bilag 2/4.

Rådet bedes udtale sig om, hvorvidt den konkrete adfærd forinden dyrlægens besigtigelse af dyret indebærer en uforsvarlig behandling af dyr eller eventuelt mishandling eller grovere uforsvarlig behandling, jfr. dyreværnslovens §§ 1, 2, 3, 28 og 29?

Svar ad 1:

Det fremgår af erklæring af den 14. oktober 2004 fra dyrlægen, at denne om aftenen kl. 21-22 den 18. september 2004 blev tilkaldt til en syg kvie på en mark. Kvien blev af dyrlægen fundet liggende i brystleje med hovedet ned langs siden. Et vidne oplyste til dyrlægen, at kvien havde ligget uden at kunne rejse sig det meste af dagen, samt at dyret havde haft muskelspasmer og lå og rystede. Ud fra det oplyste samt dyrets kropstemperatur på ca. 38,5 grader C og de kliniske tegn på almen svækkelse samt fraværende tegn på lungebetændelse (intet åndedrætsbesvær, ingen rallelyde m. v.) stillede dyrlægen observationsdiagnosen græstetani (magnesium-mangel).

Dyrlægen blev senere af politiet gjort opmærksom på, at ejerne om aftenen d. 17. september 2004 ved 20-tiden havde iværksat en behandling af lungebetændelse hos det pågældende dyr. Som oplyst kunne dyrlægen ikke konstatere tegn på lungebetændelse hos dyret d. 18. september 2004.

Dyr skal behandles forsvarligt og må ikke udsættes for smerte, lidelse, angst, varigt men og væsentlig ulempe. De skal behandles omsorgsfuldt, herunder huses, fodres, vandes og passes under hensyntagen til deres fysiologiske, adfærdsmæssige og sundhedsmæssige behov. Enhver, der holder dyr, skal sørge for, at dyret tilses mindst en gang om dagen.

Lægges det til grund, at kvien har ligget uden tilsyn og behandling for græstetani fra om aftenen den 17. september 2004 ved 20-tiden til om aftenen den 18. september 2004 kl. 21-22, har den ikke været behandlet omsorgsfuldt, og den har været udsat for meget høj grad af smerte, lidelse, angst og væsentlig ulempe. Rådet vil anse, at den konkrete adfærd forinden dyrlægens besigtigelse af dyret indebærer en groft uforsvarlig behandling af dyr, jf. dyreværnslovens §§1, 2 og 3, stk. 3, 1. punktum.

Spørgsmål 2:

Sigtede har til politiet udtalt, at han besigtigede kvien to gange den 18. september 2004, første gang ca. kl. 09.30, hvor han stillede diagnosen lungebetændelse. Han gav den noget vand, og senere samme dag, ca. kl. 19.00, behandlede han kvien med penicillin, udleveret af dyrlæge D, jfr. bilag 2/2.

Såfremt denne forklaring lægges til grund, bedes Rådet udtale sig om hvorvidt den konkrete adfærd forinden dyrlægens besigtigelse af dyret indebærer en uforsvarlig behandling af dyr eller eventuelt mishandling eller grovere uforsvarlig behandling, jf. dyreværnslovens §§ 1, 2, 3, 28 og 29.

Svar ad 2:

Rådet kan ikke i de fremlagte sagsakter se dokumentation for, at kvien har lidt af lungebetændelse. Det anføres i dyrlægens erklæring (bilag 4), at der var fravær af tegn på lungebetændelse, intet åndedrætsbesvær, ingen rallelyde m.v. samt en kropstemperatur på 38,5 °C.

Ved opslag i det Centrale Kvæg Register ses kvien, at have været ca. 1½ år gammel. Dette medfører, at ejeren, såfremt han på behandlingstidspunktet havde indgået en aftale med sin dyrlæge om sundhedsrådgivning for kvægbesætningen, skulle have tilkaldt dyrlæge, med henblik på at få stillet en diagnose og påbegyndelse af behandling, hvorefter ejeren selv kunne efterbehandle kvien, jf. lov nr. 433 af 9. juni 2004 om dyrlæger, § 13, stk. 1 og § 14, stk. 2 samt bekendtgørelse nr. 134 af 6. marts 2003 om lægemidler til dyr, § 28, nr. 1 samt dyreværnslovens §§ 1 og 2. Såfremt ejeren ikke havde en besætningsaftale på behandlingstidspunktet skulle han have tilkaldt en dyrlæge med henblik på diagnosticering og behandling af lidelsen jf. bekendtgørelse nr. 134 af 6. marts 2003 om lægemidler til dyr, § 28, stk. 1, samt dyreværnslovens §§ 1 og 2.

Lægges dette til grund, finder Rådet, at kvien i mange timer har været lidende af græstetani uden at have fået stillet den korrekte diagnose af en dyrlæge og uden at være blevet behandlet herfor. Kvien er ved denne handle måde ikke behandlet omsorgsfuldt og den har været udsat for en høj grad af smerte, lidelse, angst, varigt mén og væsentlig ulempe.

Rådet vil karakterisere den konkrete adfærd, forinden dyrlægens besigtigelse af dyret, som groft uforsvarlig behandling af dyr, jf. dyreværnslovens §§ 1 og 2, samt bekendtgørelse nr. 707 af 18. juli 2000 om mindstekrav til beskyttelse af landbrugsdyr, § 5.

Spørgsmål 3:

Det bedes endvidere oplyst, om sagen giver Rådet anledning til yderligere bemærkninger.

Svar ad 3:

Nej.

Afgørelse:

Tiltalte 1 blev straffet med fængsel i 10 dage.

Straffen skulle ikke fuldbyrdes, hvis tiltalte overholdte følgende betingelse: 1) Tiltalte måtte ikke begå noget strafbart i 2 år fra dommen.

Tiltalte skulle betale en tillægsgbøde på 10.000 kr.

Forvandlingsstraffen var fængsel i 10 dage.

Tiltalte 2 blev straffet med fængsel i 10 dage.

Straffen skulle ikke fuldbyrdes, hvis tiltalte overholdte følgende betingelse: 1) Tiltalte måtte ikke begå noget strafbart i 2 år fra dommen.

Tiltalte skulle betale en tillægsgbøde på 10.000 kr.

Forvandlingsstraffen var fængsel i 10 dage.

De tiltalte betalte de dem hver berørende sagsomkostninger.

2005-20-052-00111

Skrivelse af 13. oktober 2005 til politimesteren i Hobro

En mælkeproducent fik på mejeriet påvist antibiotika i den leverede mælk. Under det efterfølgende medicinkontrolbesøg fra Fødevareregionen påvist et lager af ikke forbrugt medicin efter ordineringsperiodens udløb og uden genordineringsperiode, fejlagtigt førte, mangelfulde eller ingen optegnelser over medicinanvendelse og sygdomstilfælde og flere klare undladelser af at anvende udleverede lægemidler i overensstemmelse med dyrlægens anvisninger. Besætningsejeren anmeldtes for forholdet.

Rådet udtalte:

Spørgsmål 1:

Finder Rådet, at det er forsvarligt, at tiltalte/besætningsejeren i flere tilfælde har undladt at følge dyrlægens anvisning på genbehandling af yverbetændelse og børbetændelse hos køer i sin besætning?

Svar ad 1

En besætningsejer skal anvende den udleverede medicin efter dyrlægens anvisning jf. § 18 i bekendtgørelse nr. 134 af 6. marts 2003 om lægemidler til dyr. Rådet finder, at undladelse af eller ændring i forhold til at følge dyrlægens anvisning, indebærer risiko for en fejlbehandling, et unødigt eller forkert brug af medicin, en øget udvikling af antibiotikaresistens og en nedsat fødevareresikkerhed.

Lægges dette til grund, finder Rådet ikke, at det er forsvarligt, at en besætningsejer undlader at følge dyrlægens anvisning på genbehandling af yverbetændelse og børbetændelse hos køer i sin besætning.

Spørgsmål 2:

Hvilken konsekvens har det for tiltaltes besætning, at tiltalte ikke har gennemført behandling med antibiotika i overensstemmelse med dyrlægens anvisning?

Det bedes herunder diskuteret, om der er risiko for, at der i besætningen vil udvikles antibiotikaresistens hos sygdomsfremkaldende bakterier?

Svar ad 2:

En helt afgørende forudsætning for, at besætningsdyrlægen sikres et godt kendskab til det sygdomsmønster og behandlingen af de sygdomme, der måtte være i en besætning, er, at ejeren følger de anvisninger om sygdomsbehandling, som anføres af dyrlægen. Derfor er pligten til at følge anvisningerne og pligten til at foretage nøje registreringer af sygdomme og behandlinger nogle af betingelserne for indgåelse af en sundhedsrådgivningsaftale med ret til selv at efterbehandle syge kreaturer i besætningen.

Undladelse af behandling efter dyrlægens anvisning, f.eks. i form af seponering af behandlingen indenfor ordinationsperioden, kunne bl.a. medføre, at det dyr, som dyrlægen har ordineret medicinen til, ikke fik en sufficient behandling og måske ikke blev kureret for sin sygdom. En sådan patient risikerer på et senere tidspunkt at skulle have en fornyet behandling resulterende i et samlet forøget medicinforbrug.

Herudover kan en eventuel behandling af andre dyr med eventuel ikke-forbrugt medicin, uden at der af en dyrlæge er stillet en diagnose, indebære en risiko for en unødvendig eller forkert behandling.

Et af formålene med reglerne om brug af veterinære antibiotika er at forebygge udviklingen af resistente bakterier. Rådet finder, at unødvendig eller forkert behandling med antibiotika i en besætning øger risikoen for, at der i besætningen udvikles resistente bakterier, således at der fremover i besætningen kunne være reducerede muligheder for en effektiv behandling af infektioner. En sådan eventuel øget resistens risikerer efterfølgende gennem f. eks. omsætning af dyr at overføres til andre besætninger.

Rådet finder derudover, at resistensoverførsel til humane bakteriestammer af den gennem forkert eller unødvendig brug af antibiotika inducerede resistens ligeledes er en mulighed, der må tages i betragtning.

Spørgsmål 3:

Hvilken konsekvens har det for tiltaltes mælkeproduktion, at tiltalte ikke har gennemført behandling med antibiotika i overensstemmelse med dyrlægens anvisning?

Det bedes herunder diskuteret, om der i tiltaltes mælkeproduktion kan udvikle sig antibiotikaresistente bakterier af betydning for dyre- og folkesundheden?

Svar ad 3:

Rådet skal henvise til Svar ad 2 vedrørende resistensudvikling. Herudover finder Rådet, at der kunne være en risiko for mælke kvaliteten i form af et for højt celletal hos de ikke suffieient behandlede tilfælde af yverbetændelse i forhold til situationen, hvor de fik den af dyrlægen anviste behandling.

Spørgsmål 4:

Har ejerinitieret seponering indenfor ordinationsperioden af indledt behandling mod yverbetændelse og børbetændelse i øvrigt nogen indflydelse på de behandlede dyrs velfærd?

Svar ad 4:

Se Svar ad 2.

Supplerende skrivelse af 30. juni 2006 til politimesteren i Hobro

Rådets besvarelse af spørgsmål i denne sag gav anledning til, at tiltaltes forsvarer gennem politimesteren anmodede om Rådets besvarelse af supplerende spørgsmål.

Rådet udtalte:

Spørgsmål 4:

Er Rådets svar udtryk for en generel vurdering af den mulige sammenhæng mellem undladelse af, at en besætningsejer følger op på dyrlægens anvisninger med hensyn til fortsat behandling med antibiotika, eller er det/ er det tillige en vurdering af forholdene i den konkrete besætning?

I sidstnævnte tilfælde bedes det angivet, hvilke forhold i tiltaltes besætning, der ved besvarelsen er tillagt betydning?

Svar ad 4:

Rådets svar er udtryk for en generel vurdering af konsekvenserne af, at en besætningsejer undlader at følge dyrlægens anvisninger i forbindelse med brugen af ordineret antibiotika.

Rådet finder i sagsakterne kun sparsomme oplysninger om besætningen og Rådet kan ikke forestille sig, hvilke specielle konkrete forhold i en besætning, der skulle kunne danne grundlag for en ændret besvarelse.

Spørgsmål 5:

Findes der videnskabelige undersøgelser, der dokumenterer den af Rådet anførte mulige sammenhæng mellem besætningsejerens manglende opfølgning af dyrlægens anvisninger med hensyn til fortsat behandling med antibiotika og risikoen for resistensudvikling m.m.? I bekræftende fald bedes Rådet henvise hertil.

Svar ad 5:

Rådet kan ikke henvise til videnskabelige undersøgelser, der dokumenterer en specifik sammenhæng mellem en besætningsejers seponering af en af dyrlægen anvist antibiotikabehandling og risikoen for resistensudvikling

Rådets vurderinger såvel som den lovgivning, der er gældende til sikring af en forsvarlig anvendelse af antibiotika til dyr, baserer sig på en længere række af såvel veterinære som humane videnskabelige undersøgelser og praktiske erfaringer vedrørende behandling af bakterieinfektioner med antibiotika.

Spørgsmål 6:

Er det efter Rådets opfattelse således, at en besætningsejer *ubetinget* skal følge dyrlægens anvisninger med hensyn til fortsat behandling med antibiotika, og således ikke selv må udøve et skøn over behovet for fortsat behandling med antibiotika, og dermed om han skal tilkalde dyrlægen hver gang spørgsmålet om fortsat behandling opstår?

Svar ad 6:

Rådet finder, at en besætningsejer generelt og ubetinget skal følge dyrlægens anvisninger med hensyn til fortsat behandling med anvist antibiotika.

Såfremt besætningsejeren af helt specielle grunde mener, at anvisningen er forkert, skal enhver afvigelse herfra ske i samråd med den anvisende dyrlæge, der så foretager en vurdering og en eventuel ændret anvisning, ligesom en eventuel herved opstået mængde af overskydende medicin straks skal destrueres, jf. bekendtgørelse nr. 134 af 6. marts 2003 om lægemidler til dyr, §§ 18 og 20, stk. 1.

Spørgsmål 7:

Har det betydning for den af Rådet anførte mulige sammenhæng mellem manglende opfølgning på dyrlægens anvisning med hensyn til fortsat behandling med antibiotika og risiko for resistensudvikling m.m., hvis det lægges til grund, at såvel celletallet som medicinforbruget i den pågældende besætning er lavt, dvs. under middel?

Svar ad 7:

Nej.

Spørgsmål 8:

Kan en behandlingsslængde på mastitis på 1-2 behandlinger med antibiotika efter Rådets opfattelse også føre til resistens m.m., som påpeget i Rådets svar af 13. oktober?

Svar ad 8:

Ja.

Afgørelse:

Tiltalte blev straffet med bøde på 5.000 kr.

Forvandlingsstraffen var fængsel i 8 dage.

Tiltalte betalte sagens omkostninger.

2005-20-052-00113

Skrivelse af 26. august 2005 til politimesteren i Tønder

I forbindelse med en ankesag vedrørende overtrædelse af dyreværnsloven aflagde politiet og en dyrlæge fra Fødevarerregionen et varslet besøg i en kvægbesætning. I en svinestald, hvor ejeren på grund af bygningens beskaffenhed ikke havde tilladelse til at have dyr, fandtes en knapt 1½ år gammel tyr. Tyren var meget afmagret, dehydreret og vejede ca. 250 kg, hvor normalvægten for en tyr på den alder ville have været ca. 500 kg. Tyren skar tænder. Tyren ville ikke umiddelbart rejse sig, men gjorde det ved tilskyndelse. Tyren var springhalt på venstre bagben, havde afkortet hale til ca. halvdelen, hvor halestumpen var fortykket i hele længden og havde en bøjning. Der var atrofi af venstre bagbens muskulatur og ryggen var krum. Højre has var hævet. Ribbenene var tydelige. Tyren lagde sig igen efter at have stået op i få minutter. Ejeren oplyste, at tyren indtil for ca. en uge siden havde gået på spalter. Den var flyttet på grund af haltheden. Han havde ikke haft en dyrlæge til at tilse tyren. Ejeren anmeldtes for overtrædelse af dyreværnsloven.

Rådet udtalte:

I forbindelse med tiltalen for formodet overtrædelse af dyreværnsloven anmodedes Rådet om på baggrund af tilsendte dokumenter i sagen at besvare følgende spørgsmål:

Rådet kan lægge følgende til grund for bedømmelsen: Ejeren har undladt at tilkalde dyrlæge til tyren, der var afmagret og dehydreret, ligesom den var springhalt på venstre bagben. Den vejede ca. 250 kg, hvor normalvægten skulle have været ca. 500 kg. Som tegn på smerte skar den tænder og først efter tilskyndelse ville tyren rejse sig. Tyren havde afkortet hale til ca. halvdelen. Halestumpen var i hele længden fortykket. Der var atrofi af venstre bagbens muskulatur, ryggen var krum, og højre has var hævet, hvilket muligvis skyldes overbelastning af det højre bagben. Ribbenene var tydelige. Tyren havde tydelige smerter ved at stå op, og efter få minutter lagde den sig ned igen.

Spørgsmål 1:

Anser Rådet det ovennævnte som forsvarlig eller sædvanlig behandling af dyr?

Svar ad 1:

Ud over ovennævnte fremgår det af anmeldelsen, at lidelsen bedømt ud fra atrofien af lår-musklerne har stået på i mindst nogle uger. Det fremgår herudover, at den meget magre og undervægtige tyr ikke har været rask i længere tid. Den var ikke blevet tilset af en dyrlæge og var flyttet til sygeboks for sent.

Lægges disse forhold til grund, finder Rådet, at tyren over en længere periode har været udsat for en høj grad af smerte, lidelse, varigt mén og væsentlig ulempe og således ikke er passet omsorgsfuldt under hensyntagen til dens behov.

Rådet vil karakterisere forholdet som groft uforsvarlig behandling af tyren, jf. dyreværnslovens §§ 1 og 2 samt bekendtgørelse nr. 707 af 18. juli 2000 om mindstekrav til beskyttelse af landbrugsdyr, § 5.

Spørgsmål 2:

Anser Rådet det ovennævnte som uforsvarlig behandling af dyr?

Svar ad 2:

Se Svar ad 1.

Spørgsmål 3:

Anser Rådet det ovennævnte som grovere uforsvarlig behandling af dyr?

Svar ad 3:

Se Svar ad 1.

Spørgsmål 4:

Må ovennævnte efter Rådets opfattelse betegnes som mishandling af dyr?

Svar ad 4:

Se Svar ad 1.

Afgørelse:

Tiltalte blev straffet med fængsel i 30 dage.

Tiltalte blev frakendt retten til at eje, bruge, passe, slagte eller i det hele beskæftige sig personligt med dyr for bestandigt.

Tiltalte betalte sagens omkostninger.

2005-20-052-00105

Skrivelse af 21. juni 2005 til politimesteren i Svendborg

En landmand anmeldtes for vanrøgt af sin kvægbesætning. Ved veterinærchefens gennemgang af besætningen fandtes der i staldene 45 levende og 7 døde kreaturer og udenfor staldene lå der 2 døde kreaturer. De døde dyr i staldene lå i båsene, i bokse og på fodergangen.

De døde kreaturer skønnedes at være døde inden for de sidste 8 dage og nogle var i begyndende forrådnelse.

De levende kreaturer var alle afmagrede til stærkt afmagrede med udtalt svind af muskulaturen på ryg og kryds. Dyrene virkede matte og nedstemte. Der var ikke umiddelbart tegn på sygdom hos dyrene og det vurderedes som overvejende sandsynligt, at de 9 døde kreaturer var døde af sult.

Der fandtes foder på ejendommen, men ejeren orkede ikke at give det til dyrene.

Ejeren vedgik, at han nok ikke havde givet dyrene foder nok og at han nok ikke magtede at passe besætningen. Han oplyste, at han ca. 8 måneder tidligere havde fået så højt et celletal i den leverede mælk, at mejeriet ikke længere ville modtage mælken. Han havde efterfølgende solgt mælkekvoten.

Besætningen blev efterfølgende tømt for dyr, idet nogle blev aflivet medens resten blev solgt til opfedning.

Rådet udtalte:

Spørgsmål 1:

Der anmodes om en udtalelse om, hvorvidt kreaturerne ved den beskrevne behandling har været udsat for smerte, lidelse og væsentlig ulempe, ligesom det bedes vurderet, om kreaturerne er blevet behandlet omsorgsfuldt, herunder fodret og passet under hensyntagen til deres fysiologi-

ske og sundhedsmæssige behov i overensstemmelse med anerkendte praktiske og videnskabelige erfaringer?

Svar ad 1:

Det fremgår af sagsakterne, at de levende kreaturer brølede ved veterinærchefens ankomst til gården som tegn på, at de var sultne. Der fandtes 45 levende og 9 døde kreaturer. De fleste døde lå i båsene, i bokse eller på fodergangen. Udenfor staldene lå 2 døde kreaturer.

Alle levende kreaturer var afmagrede til stærkt afmagrede med udtalt svind af muskulaturen på ryg og kryds. Dyrene virkede matte og nedstemte, men derudover var der ingen tegn på sygdom hos dem. Nogle af de døde dyr var i begyndende forrådnelse og skønnedes døde inden for de sidste 8 dage. Da hele besætningen var afmagret til stærkt afmagret, vurderes det, at de døde dyr med overvejende sandsynlighed var døde af sult. Der konstateredes foder på ejendommen i form af lidt kraftfoder, ensilage og halm.

Lægges dette til grund, finder Rådet, at kreaturerne ved at blive underforsynet med foder i en sådan grad, at de blev afmagrede til stærkt afmagrede i en sådan grad, at 9 kreaturer var døde heraf, har været udsat for højeste grad af smerte, lidelse, angst, varigt mén og væsentlig ulempe og ikke er passet omsorgsfuldt, herunder fodret og passet under hensyntagen til deres fysiologiske og sundhedsmæssige behov i overensstemmelse med anerkendte praktiske og videnskabelige erfaringer.

Spørgsmål 2:

Der anmodes om en vurdering af, hvorvidt der ved den beskrevne behandling foreligger vanrøgt, uforsvarlig behandling eller grovere uforsvarlig behandling af besætningen?

Svar ad 2:

Rådet vil karakterisere forholdet for dyrene som groft uforsvarlig behandling med karakter af mishandling, jf. dyreværnslovens §§ 1 og 2.

Spørgsmål 3:

Endelig bedes oplyst, om sagen giver Rådet anledning til bemærkninger?

Svar ad 3:

Oplysningerne i sagsakterne peger på, at sigtede gennem længere tid ikke har vist evne eller vilje til at tilvejebringe dyreværnsomt forsvarlige forhold i sit dyrehold. Dette bør efter Rådets opfattelse føre til overvejelser om, hvorvidt der skal ske helt eller delvis frakendelse af retten til dyrehold, jvf. dyreværnslovens § 29. Anvendelse af § 29 beror imidlertid på en juridisk vurdering, der alene foretages af domstolene.

Afgørelse:

Tiltalte blev fundet skyldig i overtrædelsen af dyreværnslovens § 28, stk. 1, 3. pkt., idet denne har udvist manglende omsorg og grov uforsvarlig behandling af sine kreaturer med karakter af mishandling.

Tiltalte blev herefter idømt 30 dages fængsel, og blev frakendt retten til at eje, bruge, passe, slagte eller i det hele taget at beskæftige sig personligt med dyr i 5 år. Tiltalte betalte desuden sagens omkostninger.

2005-20-052-00110

Skrivelse af 23. september 2005 til politimesteren i Ribe

En vognmand indtransporteredes til et kreaturslagteri et læs kreaturer. Ved ankomsten lå en jerseyko død på vognen. En anden ko på vognen var mager og kunne ikke rejse sig, medens en tredje kunne rejse sig med besvær, idet den kun kunne tage støtte på tre ben og var ude af stand til at gå. Begge de levende køer blev aflivet på vognen og efterfølgende slagtemæssigt behandlet. Ved kødkontrollen fandtes den liggende ko lidende af kronisk hyperplastisk enteritis. Den var afmagret, dehydreret, anæmisk og misfarvet og væskedrivende. Koen, der udelukkende kunne tage støtte på 3 ben, fandtes lidende af en kronisk purulent arthritis i højre knæled med muskelatrofi.

Vognmanden anmeldtes for transporten og de tre køers ejere anmeldtes dels for ikke at have grebet ind i tide overfor køernes lidelser og dels for at have ladet køerne transportere.

Rådet udtalte:

Af sagsakterne, herunder fotos, fremgår følgende vedrørende de 3 køer:

SDM-ko A:

Koen rejste sig ved ankomsten til slagteriet med besvær ved det levende syn på lastbilen. Den kunne ikke gå og kunne kun stå på 3 ben. Den havde tydelig muskelatrofi i lårmuskulaturen i højre bagben. Den blev aflivet på bilen.

Ved den efterfølgende kødkontrol fandtes en kronisk ledbetændelse i højre knæled. Højre kølle blev kasseret. Bagbenet blev obduceret på Institut for Veterinær Patobiologi, Den Kgl. Veterinær- og Landbohøjskole. Der fandtes her en kronisk purulent, ulcerativ og deformerende arthritis i knæleddet med markant proliferation af synovialmembranen og periartikulær fibrose. Der var omfattende og dybtgående brusklæsioner. Tilstanden bedømtes som værende kronisk og af ugers varighed.

Chaufføren oplyste, at koen under transporten havde været adskilt i boks fra de øvrige dyr på vognen.

Ejeren oplyste, at koen gennem længere tid havde været ”trebenet”, men at det efter hans skøn ikke hæmmede koens velfærd. Den havde gået alene i boks og havde ikke haft problemer med at rejse sig. Han havde flere gange haft dyrlæge til at se på koens ben. Da der efter en penicillinkur ikke var fremgang i koens tilstand, blev den efter 60 dage sendt til slagtning som særtransport. Han kunne ikke erkende overtrædelse af dyreværnsloven, idet koen ikke led.

Af fotos fremgår, at koens højre knæ er stærkt hævet, at koens lårmuskulatur er sæde for tydelig atrofi og at koen ikke tager støtte på benet.

SDM -ko B:

Koen var ved ankomsten til slagteriet skredet ud på lastbilen og var ude af stand til at rejse sig. Den blev aflivet på vognen. Den vurderedes afmagret og dehydreret.

Ved den efterfølgende kødkontrol fandtes en hyperplastisk enteritis (kronisk udbredt tarmbetændelse), koen var anæmisk (bleg), afmagret, misfarvet og ødematøs (væskedrivende). Koen blev kasseret.

Chaufføren oplyste, at koen under transporten fra start havde været opbundet, men senere var løsnet, da den var skredet om og lå ovenpå ko C. Han kunne ved den lejlighed ikke få koen op at stå igen.

Koens ejer oplyste, at koen havde gået og havde ædt normalt. Koen gav mælk, men havde haft tynd afføring og blev lidt afmagret, hvorfor den var sendt til slagtning. Han erkendte koens helbredsmæssige tilstand, men mente ikke, at koen led, hvorfor han ikke kunne erkende en overtrædelse af dyreværnsloven.

Af fotos fremgår, at koen er afmagret og svækket.

Jersey-ko C:

Ved ankomsten til slagteriet fandtes koen liggende død på lastbilen. Koen vurderedes af dyrlægen fremskreden afmagret og fremskreden dehydreret (udtørret) og havde generel muskelatrofi (svind).

Chaufføren oplyste, at koen under transporten fra start havde været opbundet, men senere var løsnet, da den var skredet om med ko B liggende over sig. Han kunne ved den lejlighed ikke få koen op at stå igen.

Koens ejer erkendte, at koen var afmagret efter en periode med diarre, men kunne ikke erkende, at der var tale om dyremishandling. Han hæftede sig ved chaufførens oplysninger om, at køerne havde været urolige under transporten og at koen lå under en anden ko, da de nåede frem til slagteriet.

Af fotos fremgår ikke klart for Rådet, at koen skulle være afmagret eller dehydreret.

Spørgsmål 1:

Er det Rådets vurdering, at nogen af dyrene (i bekræftende fald hvilke) må betegnes som syge eller tilskadekomne og således uegnede til transport, jf. bekendtgørelse nr. 201 af 16. april 1993, § 13, stk. 1?

Svar ad 1:

Vedrørende ko A:

Lægges ovennævnte oplysninger vedrørende koen til grund, finder Rådet, at koen ved at gå i besætningen med en kronisk knæledsbetændelse i højre knæ gennem mere end 2 måneder resulterende i, at koen ikke kunne tage støtte på benet og fik udtalt muskelsvind i muskulaturen, har været syg og tilskadekommet. Den har herved været udsat for en høj grad af lidelse, smerte, angst, varigt mén og væsentlig ulempe og er ikke passet omsorgsfuldt. Koen burde på et tidligt tidspunkt, straks det stod klart, at den ikke kunne blive rask, have været aflivet.

Rådet finder på samme baggrund koen absolut uegnet til transport og finder, at den under transporten har været udsat for en høj grad af smerte, lidelse, angst, varigt mén og væsentlig ulempe. Dyr må kun transporteres, hvis de kan tåle det, og syge eller tilskadekomne dyr beteges ikke som transportegnede

Rådet vil karakterisere såvel opholdet i besætningen som transporten til slagteriet som groft uforsvarlig behandling af koen, jf. dyreværnslovens §§ 1 og 2 og bekendtgørelse nr. 201 af 16. april 1993 om beskyttelse af dyr under transport, § 13, stk. 1 og Redegørelse fra Det Veterinære Sundhedsråd om transport af syge eller tilskadekomne dyr af 20. december 1991.

Vedrørende ko B:

Lægges ovennævnte oplysninger vedrørende koen til grund, finder Rådet, at koen ved at gå i besætningen med en kronisk udbredt tarmbetændelse, der gjorde, at koen fik anæmi, blev af-

magret, misfarvet og fremskreden dehydreret, har været syg. Den har herved været udsat for en høj grad af lidelse, smerte, angst, varigt mén og væsentlig ulempe og er ikke passet omsorgsfuldt. Koen burde på et tidligt tidspunkt, straks det stod klart, at den ikke kunne blive rask, have været aflivet.

Rådet finder på samme baggrund koen uegnet til transport og finder, at den under transporten har været udsat for en høj grad af smerte, lidelse, angst, varigt mén og væsentlig ulempe. Dyr må kun transporteres, hvis de kan tåle det og syge eller tilskadekomne dyr betegnes ikke som transportegnede, jf. bekendtgørelse nr. 201 af 16. april 1993 om beskyttelse af dyr under transport, § 13, stk. 1 og Redegørelse fra Det Veterinære Sundhedsråd om transport af syge eller tilskadekomne dyr af 20. december 1991.

Rådet vil karakterisere såvel opholdet i besætningen som transporten til slagteriet som groft uforsvarlig behandling af koen, jf. dyreværnslovens §§ 1 og 2 og bekendtgørelse nr. 201 af 16. april 1993 om beskyttelse af dyr under transport, § 13, stk. 1 og Redegørelse fra Det Veterinære Sundhedsråd om transport af syge eller tilskadekomne dyr af 20. december 1991.

Vedrørende ko C:

Hvis det kan lægges til grund, at koen, jf. de indledende oplysninger og som angivet af modtagende dyrlæge, ved ankomsten til slagteriet var død som følge af fremskreden afmagring og fremskreden dehydrering, finder Rådet, at koen har været syg inden transporten. Den har herved såvel i besætningen som under læsning og transport været udsat for en høj grad af smerte, lidelse, angst, varigt mén og væsentlig ulempe. Koen burde således ikke have været transporteret, men aflivet i besætningen.

Rådet vil i så fald karakterisere såvel opholdet i besætningen som transporten til slagteriet som groft uforsvarlig behandling af koen, jf. dyreværnslovens §§ 1 og 2 og bekendtgørelse nr. 201 af 16. april 1993 om beskyttelse af dyr under transport, § 13, stk. 1 og Redegørelse fra Det Veterinære Sundhedsråd om transport af syge eller tilskadekomne dyr af 20. december 1991.

Hvis det derimod kan lægges til grund, at koen ikke er død som følge af afmagring og dehydrering, men ved det beskrevne uheld under transporten, nærer Rådet betænkelighed ved at udtale sig om, hvorvidt koen i besætningen og ved læsningen var syg eller transportegnet.

Spørgsmål 2:

Har nogen af dyrene (i bekræftende fald hvilke) før eller under transporten været udsat for uforsvarlig behandling, jf. dyreværnslovens § 28, stk. 1, 1. punktum?

Svar ad 2:

Se svar ad 1.

Spørgsmål 3:

Har nogen af dyrene (i bekræftende fald hvilke) før eller under transporten været udsat for grovere uforsvarlig behandling, jf. dyreværnslovens § 28, stk. 1, 2. punktum?

Svar ad 3:

Se svar ad 1

Spørgsmål 4:

Har nogen af dyrene (i bekræftende fald hvilke) før eller under transporten været udsat for mishandling, jf. dyreværnslovens § 28, stk. 1, 3. punktum?

Svar ad 4:

Se svar ad 1.

Afgørelse:

Tiltalte vedtog udenretligt en bøde på 10.000 kr.

2005-20-052-00115

Skrivelse af 28. oktober 2005 til politimesteren i Haderslev

Ejeren af en afmagret ko og vognmanden, der havde transporteret den, anmeldtes af embedsdyrlægen på en eksportstald for levering og transport af koen, der ved ankomsten skønnedes så afmagret, at den var uegnet til transport og derfor blev aflivet.

Koen havde ikke under transporten været adskilt fra de øvrige dyr. Der var ikke præcise oplysninger om koens tilstand udover at den vurderedes uegnet til transport.

Ejeren havde sendt koen, fordi den tabte sig men i øvrigt var frisk og rask.

Chaufføren oplyste, at koen ud over at være tynd virkede frisk og helt rask.

Rådet udtalte:

Spørgsmål 1:

- a) Kan man ud fra det oplyste og billederne vurdere mulige årsager til afmagringen og hvornår lidelsen er udviklet?
- b) Hvis ja: bedes det oplyst, hvad der kan have forårsaget afmagringen og, hvor langt lidelsen kan tilbagedateres?

Svar ad 1:

Det fremgår af anmeldelsen, at koen var stærkt afmagret og ikke skønnedes transportegnet ligesom det skønnedes, at koen var transporteret sammen med andre uden adskillelse til disse øvrige kreaturer. Der er ikke beskrevet yderligere kliniske observationer vedrørende koen.

Koens ejer oplyste, at koen under drægtigheden havde tabt sig, men i de første 14 dage efter fødsel af et stenfoster var den i normal fremgang og gav 20-25 liter mælk. Efter yderligere 14 dage faldt mælkeydelsen drastisk og koen fik yderligere vægttab. Koen havde på intet tidspunkt vist tegn på at være afkræftet, men havde haft blanke klare øjne og havde altid opført sig normalt i stalden, herunder rejst sig normalt og gik rundt i stalden blandt de øvrige køer.

Chaufføren oplyste, at koen udover at være tynd virkede frisk og helt rask.

Af fotomaterialet, hvor koen ses dels stående og dels liggende efter aflivning, fremgår, at koen er afmagret med fremstående ribben og tværtappe og med markerede bækkenknogler.

Lægges ovennævnte til grund, kan Rådet ikke med en acceptabel grad af sandsynlighed vurdere mulige årsager til afmagringen og hvornår lidelsen er udviklet.

Spørgsmål 2:

På hvilken måde ville lidelsen komme til udtryk, hvis man kunne se koen i levende live?

Svar ad 2:

Udover, at koen ville fremstå afmagret med fremstående ribben og tværtappe og med markerede bækkenknogler, finder Rådet ikke i sagsakterne oplysninger, der kan danne baggrund for en yderligere beskrivelse af koens kliniske fremtoning.

Spørgsmål 3:

- a) Burde en besætningsejer blive opmærksom på en ko med tilsvarende lidelse?
- b) Hvis ja: hvorfor og hvor tidligt i sygdomsforholdet – og hvad bør en besætningsejer i givet fald gøre?

Svar ad 3:

- a) Rådet finder, at en besætningsejer under de daglige tilsyn bør være opmærksom på, om dyrene fremstår sunde og raske og om de trives normalt. Det fremgår af sagsakterne, at ejeren var opmærksom på, at koen tabte i vægt.
- b) Enhver, der holder dyr, skal sørge for, at de behandles omsorgsfuldt, herunder huses, fodres, vandes og passes under hensyntagen til deres fysiologiske, adfærdsmæssige og sundhedsmæssige behov. Virker et dyr sygt, skal det straks have behandling, og kommer det sig ikke umiddelbart, skal det enten tilses af en dyrlæge eller slagtes/aflives.

Spørgsmål 4:

Var koen efter det oplyste egnet til transport, eller burde den have været nødslagt forinden?

Svar ad 4:

Rådet vurderer, at koen ved leveringen var afmagret og med en deraf følgende stærk nedsat modstandskraft.

En sådan afmagret og svækket ko, der udsættes for læsning og transport, udsættes for en stor fysisk krævende og stressende belastning, der ofte vil resultere i, at koen hurtigt bliver yderligere afkræftet og udmattet. Transporteres den sammen med andre dyr, er der stor risiko for, at den bliver trampet ned og lider yderligere overlast. Rådet finder, at enhver tvivl om, hvorvidt en ko er så robust, at den kan tåle en transport, skal komme koen til gode.

Rådet finder generelt på den baggrund, at udtalt magre og afmagrede dyr ikke er transportegnede, men bør aflives eventuelt slagtes på ejendommen, da en transport udgør en stor risiko for, at de påføres smerte, lidelse, angst, varigt mén og væsentlig ulempe. Hvis de skønnes transportegnede, skal de transporteres adskilt fra øvrige dyr på vognen, have et velstrøet leje og skal transporteres direkte til et nærtliggende slagteri.

Spørgsmål 5:

Kan koen være påført smerte, lidelse, angst, varige mén og/eller væsentlig ulempe som følge af transporten?

Svar ad 5:

Ja. Se Svar ad 4.

Spørgsmål 6:

Burde en chauffør have undladt at transportere en ko med en pågældende lidelse i et læs på i alt ca. 12 køer eller burde en ko med tilsvarende lidelse have været transporteret adskilt fra de andre køer?

Svar ad 6:

Ja. Se svar ad 4.

Spørgsmål 7:

Indebærer den beskrevne adfærd eller fremgangsmåde en uforsvarlig behandling af en ko med en pågældende lidelse eller grovere uforsvarlig behandling eller eventuelt mishandling af en ko, herunder om koen kan siges at være påført smerte, lidelse, angst, varigt mén eller væsentlig ulempe i besætningen og/eller under transporten?

Svar ad 7:

Rådet vil karakterisere de forhold, at ejeren lod koen transportere og at chaufføren transporterede koen uden at adskille den fra de øvrige dyr på vognen i et velstrøet aflukke og til en eksportstald frem for direkte til slagteriet, hvilket ville indebære yderligere en læsning og transport, som en uforsvarlig behandling af koen, jf. dyreværnsloven §§ 1 og 2 samt bekendtgørelse nr. 201 af 16. april 1993 om beskyttelse af dyr under transport, § 13, stk. 1.

Spørgsmål 8:

Er den beskrevne adfærd eller fremgangsmåde ved behandling af dyr anerkendt eller forsvarlig?

Svar ad 8:

Nej. Se Svar ad 7.

Spørgsmål 9:

Giver sagen i øvrigt Rådet anledning til bemærkninger?

Svar ad 9:

Nej.

Afgørelse:

Tiltalte chauffør blev straffet med bøde på 5.000 kr.

Forvandlingsstraffen var fængsel i 8 dage.

Tiltalte leverandør blev straffet med bøde på 8.000 kr.

Forvandlingsstraffen var fængsel i 10 dage.

De to tiltalte betalte sagens omkostninger.

2005-20-052-00116

Skrivelse af 28. oktober 2005 til politimesteren i Haderslev

Ejeren af en afmagret ko og vognmanden, der havde transporteret den, anmeldtes af embedsdyrlægen på en eksportstald for levering og transport af koen, der ved ankomsten skønnedes så afmagret, at den var uegnet til transport og derfor blev aflivet.

Der var ikke i anmeldelse eller i sagsakter i øvrigt oplysninger om, hvorvidt koen havde været adskilt fra de øvrige dyr under transporten, ligesom der ikke var præcise oplysninger om koens tilstand udover at den vurderedes uegnet til transport.

Ejeren angav paratuberkulose som årsag til koens tilstand og oplyste, at koen havde ædt normalt og havde færdedes uden problemer i stalden blandt andet kvæg. Ejer og vognmand oplyste, at koen selv gik gennem stalden og op ad læsserampen uden problemer og uden hjælp

Rådet udtalte:

Spørgsmål 1:

Indebar transporten af koen til Eksportstald som sket en uforsvarlig behandling af koen eller eventuelt grovere uforsvarlig behandling eller mishandling af koen, jf. dyreværnslovens § 1, jf. § 28, stk. 1?

Svar ad 1

Det fremgik af anmeldelsen, at koen ved ankomsten til eksportstalden var så afmagret, at embedsdyrlægen skønnede den uegnet til levende transport, hvorfor den straks aflivedes. Der var ingen oplysninger om koens tilstand i øvrigt med hensyn til bevægelsesevne, hvorvidt den havde været adskilt fra de andre dyr på vognen og hvorvidt koens afmagrede tilstand skønnedes forårsaget af nogen konkret sygdom.

Af fotomaterialet, hvor koen udelukkende ses liggende, fremgår, at koen er afmagret med fremstående ribben, tværtappe og markerede bækkenknogler. Herudover ses et ikke fuldt ophælet operationsar i højre flanke på koen.

Af ejerens oplysninger fremgår, at koens afmagrede tilstand skyldes, at koen havde lidt af sygdommen Paratuberkulose og at hans besætningsdyrlæge uden dog at have haft lejlighed til at undersøge koen, havde rådet ham til at sende den på slagteriet snarest.

Lægges disse oplysninger til grund, vurderer Rådet, at koen ved leveringen var afmagret og med en deraf følgende stærk nedsat modstandskraft.

En sådan afmagret og svækket ko, der udsættes for læsning og transport, udsættes for en stor fysisk krævende og stressende belastning, der ofte vil resultere i, at koen hurtigt bliver yderligere afkræftet og udmattet. Transporteres den sammen med andre dyr, er der stor risiko for, at den bliver trampet ned og lider yderligere overlast. Rådet finder, at enhver tvivl om, hvorvidt en ko er så robust, at den kan tåle en transport, skal komme koen til gode.

Rådet finder generelt på den baggrund, at udtalt magre og afmagrede dyr ikke er transportegnede, men bør aflives på ejendommen. Hvis de skønnes transportegnede, skal de transporteres adskilt fra øvrige dyr på vognen, have et velstrøet leje og skal transporteres direkte til et nærtliggende slagteri.

Såfremt det kan eftervises, at koen blev transporteret adskilt fra de øvrige dyr på vognen og med rigelig strøelse, finder Rådet ikke i sagsmaterialet oplysninger, der kan danne grundlag for en præcis vurdering af, hvorvidt transport af koen har været forsvarlig eller ej. Rådet finder dog, at ejeren og chaufføren, hvis de skønnede koen transportegnet som minimum burde have anvist og foretaget en skånsom transport af koen direkte til et nærtliggende slagteri begrundet i koens magre og dermed svækkede tilstand.

Såfremt det kan eftervises, at koen blev transporteret uden at være adskilt fra de øvrige dyr på vognen og uden rigelig strøelse, finder Rådet, at leveringen og transporten var uforsvarlig behandling af koen, jf. dyreværnslovens §§ 1 og 2 samt bekendtgørelse nr. 201 af 16. april 1993 om beskyttelse af dyr under transport, § 13, stk. 1.

Spørgsmål 2:

Var det muligt forud for transporten at konstatere lidelsen ved almindeligt tilsyn af besætningen, som koen var en del af og ville koen i den beskrevne tilstand være i stand til at gå 75 m igennem en stald og op ad en læsserampe uden problemer?

Svar ad 2:

Rådet finder, at det ved almindeligt tilsyn af besætningen har været muligt at konstatere, at koen var afmagret, hvilket også fremgår af rapporten vedrørende afhøringen af koens ejer, hvor det angives, at koens afmagrede tilstand skyldtes kraftig diarré på grund af lidelsen paratuberkulose.

Rådet finder det sandsynligt, at koen i den beskrevne tilstand har været i stand til at gå 75 m igennem stald og op ad læsserampe uden problemer.

Spørgsmål 3:

Kan koens afmagrede tilstand skyldes kraftig diarré på baggrund af lidelsen paratuberkulose?

Svar ad 3:

Ja.

Spørgsmål 4

Giver sagen i øvrigt Rådet anledning til bemærkninger?

Svar ad 4:

Nej.

Afgørelse:

Tiltalte leverandør og chauffør blev frifundet.

Statskassen betalte sagens omkostninger.

2005-20-052-00117

Skrivelse af 23. september 2005 til politimesteren i Ribe

Ejeren af en kvægbesætning anmeldtes af slagteriets dyrlæge for at have ladet en mager syg ko transportere til slagtning. Koen blev afvist til slagtning og skudt på rampen og ikke nærmere undersøgt for eventuelle sygdomme. Koen var en uge inden leveringen blevet undersøgt af besætningens dyrlæge, der skulle have fundet, at der intet var til hinder for transporten. Der var ikke af besætningsdyrlægen udfærdiget slagte- eller transportattest. På den baggrund blev det indstillet, at påtalen mod gårdejeren og vognmanden blev opgivet, hvilket blev meddelt anmeldende dyrlæge. Denne fastholdt anmeldelsen dels på baggrund af koens tilstand ved ankomsten til slagteriet (afmagret, opkneben, svag, rystende) og dels på baggrund af, at samme ejer tidligere ved levering af dårlige dyr havde fået tiltalefrafald med henvisning til, at besætningsdyrlægen havde sagt god for transporten. På denne baggrund udvidede slagteridylægen sin anmeldelse til også at omfatte besætningsdyrlægen for overtrædelse af dyreværnslov, transportbekendtgørelsen og dyrlægeloven.

Rådet udtalte:

Spørgsmål 1:

Er Rådet enig med dyrlæge A i, at der intet var til hinder for, at koen blev transporteret til slagtning?

Svar ad 1:

Det fremgår af anmeldelsen, at koen ved ankomsten til slagteriet ved det levende syn fandtes fremskreden afmagret, opkneben, svag og rystede. Ved nærmere undersøgelse fandtes koen herudover fremskreden dehydreret, havde generel muskel atrofi og havde svært ved at stå på

benene. Der er ingen oplysninger om, at koens tilstand var forårsaget af nogen konkret sygdom.

Det fremgår af besætningsdyrlægens optegnelser om koen den 12. januar 2005, at koen havde kælvet 7 dage tidligere og havde en huldkarakter på 2. Ingen oplysning om konkret sygdom hos koen som årsag til, at den var mager.

Af medsendte fotos af koen efter aflivningen fremgår, at koen var mager med skarp rygrad, fremtrædende ribben, synlige tværtappe, stærkt markerede bækkenknogler uden nogen form for fedtlag omkring haleroden og med begyndende atrofisk lårmuskulatur.

Lægges disse oplysninger til grund, vurderer Rådet, at koen ved leveringen var afmagret og med en deraf følgende stærk nedsat modstandskraft.

En sådan afmagret og svækket ko, der udsættes for læsning og transport sammen med andre langt mere robuste dyr udsættes for en stor fysisk krævende belastning, der ofte vil resultere i, at koen hurtigt bliver yderligere afkræftet og udmattet med stor risiko for, at den bliver trampet ned og lider yderligere overlast. Rådet finder, at enhver tvivl om, hvorvidt en ko er så robust, at den kan tåle en transport, skal komme koen til gode.

Rådet finder generelt på den baggrund, at magre og afmagrede dyr som minimum skal transporteres adskilt fra øvrige dyr på vognen, have et velstrøet leje og skal transporteres til et nærtliggende slagteri.

Rådet finder således, at besætningsdyrlægen burde have anvist en som ovenfor anført skånsom transport af koen begrundet i dens magre og dermed svækkede tilstand.

Spørgsmål 2:

Hvis spørgsmål 1 besvares benægtende: Finder Rådet, at en dyrlæges beslutning om, at en ko, som har befundet sig i den beskrevne tilstand, kan transporteres til slagtning, strider mod en dyrlæges pligt til at udvise omhu og samvittighedsfuldhed, jf. dyrlægelovens § 8, stk. 1?

Svar ad 2:

Rådet skal henvisse til Rådets betragtninger anført i Svar ad 1. Endvidere skal Rådet gøre opmærksom på, at Rådet ikke har kompetence til at udtale sig om, hvorvidt en adfærd er i strid med lovgivningen. Rådet udtaler sig alene om veterinærfaglige spørgsmål.

Rådet finder, at besætningsdyrlægen for at undgå tvivl om koens tilstand, transportmåde og givne instrukser, burde have udfærdiget en transport- eller nødslagtningssattest.

Rådet kan ikke ud fra Rådets kompetence samt oplysningerne i sagen vurdere, hvorvidt dyrlægen ved sin undersøgelse af koen den 12. januar 2005 har udvist den fornødne omhu og samvittighedsfuldhed ved vurderingen af koens transportegnethed.

Spørgsmål 3:

Hvis spørgsmål 2 besvares bekræftende: Indebærer en dyrlæges beslutning af den nævnte art under de givne omstændigheder efter Rådets vurdering en tilsidesættelse af væsentlige hensyn til dyresundheden, jf. dyrlægelovens § 23, stk. 1, nr. 1?

Svar ad 3:

Nej.

Supplerende skrivelse af 16. marts 2006 til politimesteren i Ribe

Politimesteren anmodede Rådet om besvarelse af supplerende spørgsmål til denne sag, der vedrørte levering af en afmagret ko til slagteriet. Koen var en uge før levering blevet undersøgt af besætningsdyrlægen, der havde sagt god for transporten.

Rådet udtalte:

Spørgsmål 1:

Hvor lang tid må den omhandlede ko antages at have været i den helbredstilstand, der blev konstateret, da koen blev leveret til slagteriet?

Svar ad 1:

Rådet finder ikke i anmeldelse eller øvrige sagsakter oplysninger, der kan danne grundlag for en bedømmelse af, hvor længe koen har befundet sig i den aktuelle helbredstilstand.

Spørgsmål 2:

Er helbredstilstanden af en sådan karakter, at det var muligt for en landmand, der beskæftiger sig med kvægbrug, at konstatere, at han udsatte dyret for unødigt smerte eller lidelse ved at undlade at søge dyret aflivet?

Svar ad 2:

Med henvisning til oplysningerne vedrørende koens helbredstilstand ved ankomsten til slagteriet finder Rådet, at det var muligt for en landmand at konstatere, at der her var tale om et dyr, der på grund af sin afmagrede tilstand havde en stærk nedsat modstandskraft og derfor som minimum skulle have været transporteret adskilt og på et velstrøet leje til et nærtliggende slagteri. Kunne dette ikke lade sig gøre, skulle den have været aflivet i besætningen.

Ved at være transporteret sammen med andre kreaturer har koen været udsat for unødigt smerte, lidelse, angst, varigt mén og væsentlig ulempe, jf. dyreværnslovens §§ 1 og 2 og Bekendtgørelse nr. 201 af 16. april 1993 om beskyttelse af dyr under transport, § 13.

Afgørelse:

Tiltalte dyrlæge blev straffet med en bøde på 5.000 kr.

Forvandlingsstraffen var fængsel i 8 dage.

Tiltalte leverandør blev straffet med en bøde på 3.000 kr.

Forvandlingsstraffen var fængsel i 6 dage.

2005-20-052-00134

Skrivelse af 6. april 2006 til politimesteren i Næstved

I forlængelse af en tidligere besvarelse vedr. en udendørs liggende afkræftet ko blev der tilvejebragt nye oplysninger som politiet anmodede Rådet om at medinddrage i sagen, herunder at koens race var "Galloway" samt erklæring fra ejers egen dyrlæge om ejers evner til at passe sine dyr samt det forhold at ejer trak den liggende ko i et tov i bagbenene ca. 6 m efter sin bil. Der blev desuden beskrevet et nyt forhold, idet der efter civil anmeldelse fandtes 2 afkræftede kalve hos ejeren, begge kalve blev aflivet og obduceredes efterfølgende på KVL. Ved obduktionen konstateredes, at den ene kalv var udsat for generel svækkelse sandsynligvis som følge af en kombination af diarre og mangelfuld fodring, mens den anden kalv havde medfødt senekontraktur på begge forben samt purulent ledbetændelse, hvorfor den havde måtte "gå" på forknæene.

Ved det efterfølgende kontroltilsyn 2 dage senere fandtes endnu en afkræftet kalv der blev aflivet.

Rådet udtalte:

Forhold 1:

Spørgsmål 1:

Hvorvidt de fremkomne nye oplysninger, herunder omkring koens race som ”Galloway ko” gør tiltaltes behandling af koen forsvarlig herunder med hensyn til: opholdssted, fodring/drikkelse samt med hensyn til tilsyn og behandling af koen, henset til dennes sygdom?

Svar ad 1:

Det fremgår af sagsakterne, herunder fotos, at en 6-7 måneder drægtig ko lå på marken i sne ude af stand til at rejse sig. En tilkaldt dyrlæge konstaterede, at koen var lam i bagparten og følelsesløs i bagbenene. Koen var muskelfattig og havde en fedmekvotient på under middel. Koens afføring var slimet og med lidt blodtilblanding. Koen havde et sår på højre øjes hornhinde og den havde jord/mudder i hele hovedet.

Hos koen stod uden for rækkevidde en spand med foder og ved dyret stod en spand vand, der var frosset til is. Koen havde ikke mulighed for ly og læ og havde ikke tørt leje. Ejeren oplyste at koen dagen forinden blev fundet liggende på siden uden at kunne rejse sig. Den var herefter blevet trukket uden for indhegningen og rejst i brystleje og fodret og vandet. Han havde ikke søgt dyrlæge til at vurdere koens tilstand.

Det oplyses nu supplerende, at ejeren trak den liggende ko ca. 6 m ved at binde et tov om bagbenene på koen og trække koen ved hjælp af sin bil. Det oplyses desuden, at koen var af racen Galloway, hvorom ejers dyrlæge udtaler, at det er en meget hårdfør race, der skal være meget syge før de opgiver og viser alvorlig sygdom. I denne situation virker de som regel meget medtagne, men talrige af håbløst udseende dyr er efter behandling blevet helbredt. Ejers dyrlæge giver udtryk for at ejer langt overvejende er i stand til at vurdere sygdomme og behandlingsbehov.

Lægges de nye oplysninger til grund finder Rådet ikke anledning til at ændre sin tidligere vurdering.

Spørgsmål 1a:

Giver de nye oplysninger i sagen i øvrigt rådet anledning til ændret eller supplerende udtalelse vedrørende forholdet?

Svar ad 1a:

Det fremgår, at ejeren trak den liggende ko ca. 6 m ved at binde et tov om bagbenene på koen og trække koen ved hjælp af sin bil.

Ved at trække koen i et tov i bagbenene har koen været udsat for smerte, lidelse, angst, varigt mén og væsentlig ulempe. Den er således ikke behandlet omsorgsfuldt og Rådet vil karakterisere forholdet som groft uforsvarlig behandling jf. dyreværnslovens §§ 1,2 og 3 og bekendt. Nr. 707 af 18. juli 2000 om mindstekrav til beskyttelse af landbrugsdyr § 5.

Forhold 2:

Spørgsmål 2:

Hvorvidt tiltaltes tilsyn samt behandling af de omhandlede kalve kan karakteriseres som forsvarelig?

Svar ad 2:

Det fremgår af sagsakterne herunder fotos, at der efter anmeldelse 12. april blev fundet 2 afkræftede kalve på ejendommen. Den tilkaldte dyrlæge vurderede kalvene i en sådan tilstand at de begge måtte aflives. Det fremgår af de medsendte fotos optaget 12. april, at kalvene var afkræftede og indsmurt i gødning. Den ene kalv (tyrekalv) lå livløs udendørs i en blanding af strøelse, vand, gødning og urin. Kalven var dehydreret og stærkt afmagret, idet rygrad og andre knogler sås tydeligt under huden. Der fandtes ikke foder eller vand i kalvens nærhed. Den anden kalv (kviekalv) lå i en lade på et leje af vådt halm, med 2 tomme spande foran sig. Kalven var ude af stand til at rejse sig og kunne ikke strække 3 af 4 ben normalt ud. Den havde åbne sår på begge bagbens yderside. Begge kalve blev aflivet og efterfølgende obduceret.

Af obduktionsattesten fra Den Kgl. Veterinær- og Landbohøjskole fremgår det, at tyrekalven var afmagret og lille af sin alder. Pelsen var stærkt tilsølet med gødning på bagparten. Indvendigt på begge forben, ud for kronled og kodeled, fandtes hudafskrabninger. Formaverne indeholdt rigelige mængder foder, men konsistensen var meget fast. I resten af tarmkanalen var indholdet sparsomt og meget tyktflydende. Det anses for sandsynligt at en kombination af diarre og mangelfuld fodring har bidraget til en generel svækkelse af kalven.

Kviekalven fandtes også afmagret og stærkt gødningstilsølet over hele kroppen. På begge forknæ og på siden af begge haser fandtes kroniske liggesår med omfattende bindevævsnydannelse. På bringen og indvendigt på begge bagben, ud for kronled og kodeled, fandtes mindre liggesår. Gennemskæring af venstre forknæ viste en byld i underhuden. Forbenene kunne ikke rettes ud på grund af for korte bøjesener. Omkring venstre haseled fandtes store mængder bindevæv, der gjorde, at benet ikke kunne rettes ud. Gennemskæring af venstre bagben viste, at den udvendige del af kodeledet indeholdt store mængder pus og at ledbrusken var afstødt og erstattet med bindevæv. Formaverne indeholdt rigelige mængder tyndtflydende foder. Indholdet i resten af tarmkanalen var sparsomt og tyndtflydende. Tilstanden vurderes som en medfødt sygdom, senekontraktur. Kalven har haft for korte bøjesener på forbenene, forbenene har ikke kunnet rettes ud og kalven har bevæget sig på forknæene. De andre liggesår er opstået som følge af denne lidelse.

2 dage senere findes ved det opfølgende tilsyn endnu en afkræftet kalv. Kalven er ude af stand til at rejse sig. Den er afmagret og tilsmudset af gødning. Kalven har porcelæns-hvide slimhinder og ved tilbud om vand af spand "taber" kalven hovedet ned i spanden efter få slurke. Kalven aflives.

Dyr skal behandles forsvarligt og beskyttes bedst muligt mod smerte, lidelse, angst, varigt mén og væsentlig ulempe. Desuden skal enhver, der holder dyr, sørge for, at de behandles omsorgsfuldt, herunder at de fodres, vandes og passes under hensyntagen til deres fysiologiske og sundhedsmæssige behov. Dette indebærer, at alle dyr, når det under det daglige tilsyn konstateres, at de er syge eller tilskadekomne, omgående skal have en passende behandling og om fornødent isoleres i et passende rum med tør strøelse. Kommer de sig ikke umiddelbart af denne behandling, skal de straks aflives eller tilses af dyrlæge.

Lægges ovenstående til grund, finder Rådet, at kalvene ved ikke at være anbragt i et passende rum med tør strøelse og ved ikke at være blevet behandlet for deres sygdomme, har været udsat for høj grad af smerte, lidelse, angst, varigt mén og væsentlig ulempe og ikke er passet omsorgsfuldt, jf. dyreværnslovens §§1 og 2 samt bekendtgørelse 707 af 18. juli 2000 om mindstekrav til beskyttelse af landbrugsdyr §5.

Rådet vil samlet karakterisere kalvenes forhold om groft uforsvarlig behandling, jf. dyreværnslovens §§ 1 og 2 samt § 3, stk 1.

Forhold 1 og 2:

Spørgsmål 3:

Hvorvidt den i forholdene beskrevne adfærd kan karakteriseres som uforsvarlig, groft uforsvarlig eller som mishandling?

Svar ad 3:

Se svar ad 1 og 2.

Spørgsmål 4:

Giver sagen i øvrigt Rådet anledning til bemærkninger?

Svar ad 4:

Nej

Afgørelse:

Tiltalte straffes med fængsel i 14 dage. Straffen skal ikke fuldbyrdes, hvis tiltalte overholder følgende betingelse: Tiltalte må ikke begå noget strafbart i 2 år.

Tiltalte skal betale en tillægsbøde på 10.000 kr. Forvandlingsstraffen er fængsel i 10 dage. Tiltalte skal betale sagens omkostninger.

2005-20-052-00108

Skrivelse af 23. september 2005 til politimesteren i Tønder

Efter anmeldelse fandtes en ko liggende fladt på siden med strakte ben og bagover bøjet hals. Engang imellem havde den krampeanfald. Der var betydelige læsioner omkring det øje, som koen havde ligget på, og på hoftehjørnet var der en stor hudafskrabning. Koen lå direkte på gulvet uden strøelse. Koen havde hele dagen været i denne situation. Koen havde ikke været tilset af dyrlæge. Der tilkaldtes dyrlæge, som behandlede koen, men behandlingen gav ikke det ønskede resultat, og koen blev aflivet.

I besætningen fandtes en anden ko, som havde hævede betændte bagben med hævelse til hasen. Huden på begge bagben var tyk, og der var små huller, hvorfra der strømmede gul betændelse. Forbenene var også hævede og huden delvist afskrabet bag på piben. Koen var meget halt på bagbenene. Koen havde ikke været tilset af dyrlæge. Koen blev aflivet.

Rådet udtalte:

Spørgsmål:

En dyreejer sigtes for overtrædelse af dyreværnslovens bestemmelser ved

1. at have undladt at tilkalde dyrlæge til ko A - uden strøelse eller andet, der kunne beskytte den mod skader fra underlaget – lå på baggangen i kostalden fladt om på siden

med strakte ben og bagover bøjet hals med krampeanfald og med forslået øje, hudafskrabninger omkring øjet og hævede øjenomgivelser, samt hudafskrabninger på hoftehjørnet med rødme på et 10x10 cm stort område.

2. at have undladt at tilkalde dyrlæge til ko B, der –bundet i stangbindsel – stod med hævede betændte bagben. Bagbenene var hævede til hasen, huden var tyk på begge ben, og der var små huller, hvor gul betændelse kom ud. Forbenene var hævede og huden delvist afskrabet bag på piben.

Med henblik på anklagemyndighedens overvejelser vedr. den endelige udformning af tiltalen anmoder politimesteren om en udtalelse om, hvorvidt det under forhold 1 og 2 beskrevne efter Rådets opfattelse må anses som

- forsvarlig og sædvanlig behandling af dyr?
- uforsvarlig behandling af dyr?
- grovere uforsvarlig behandling af dyr?
- mishandling af dyr?

Svar ad spørgsmål:

Det fremgår af sagsakterne, at ko A lå fladt på siden med strakte ben og bagover bøjet hals. Engang imellem havde den krampeanfald. Der var betydelige læsioner omkring det øje, som koen havde ligget på og på hoftehjørnet var der en stor hudafskrabning. Koen lå direkte på gulvet uden strøelse. Koen havde hele dagen været i denne situation. Koen havde ikke været tilset af dyrlæge. Der tilkaldtes dyrlæge, som behandlede koen, men behandlingen gav ikke det ønskede resultat, og koen blev aflivet.

Det fremgår også af sagsakterne, at ko B havde hævede betændte bagben med hævelse til hasen. Huden på begge bagben var tyk, og der var små huller, hvorfra der strømmede gul betændelse. Forbenene var også hævede og huden delvist afskrabet bag på piben. Koen var meget halt på bagbenene. Koen havde ikke været tilset af dyrlæge. Koen blev aflivet.

Dyr skal behandles forsvarligt og beskyttes bedst muligt mod smerte, lidelse, angst, varigt mén og væsentlig ulempe. Desuden skal enhver, der holder dyr, sørge for, at de behandles omsorgsfuldt, herunder at de fodres og passes under hensyntagen til deres fysiologiske og sundhedsmæssige behov.

Lægges dette og ovennævnte til grund, finder Rådet, at der på et tidligere tidspunkt for begge kreaturer burde have været tilkaldt dyrlæge til dyrene. Ved at undlade dette har kreaturerne været udsat for høj grad af smerte, lidelse, angst, varigt mén og væsentlig ulempe, og de er ikke behandlet forsvarligt eller omsorgsfuldt. På den baggrund finder Rådet, at de to kreaturer har været udsat for groft uforsvarlig behandling, jf. dyreværnslovens §§ 1 og 2.

Afgørelse:

Tiltalte blev straffet med fængsel i 30 dage.

Tiltalte blev frataget retten til at eje, bruge, passe, slagte eller i det hele beskæftige sig personligt med dyr for bestandigt.

Tiltalte betalte sagens omkostninger.

2005-20-052-00104

Skrivelse af 19. april 2005 til politimesteren i Svendborg

En landmand blev anmeldt, da der i hans kvægbesætning herskede dyreværnsmæssigt uacceptable forhold. Der fandtes ved gennemgang af besætningens dyr så mangelfuld klovpleje hos køer-

ne, at de fleste stod med deformede klove, der var 15-20 cm lange. Der var samtidig digital dermatitis i besætningen. Dette gjorde, at de fleste køer var stærkt ømbenede og stod i ufysiologiske stillinger og havde trykninger og sår. En enkelt kunne ikke rejse sig. Hos ungdyrene var der stærk overbelægning og en vandforsyning, der enten var væltet eller fyldt med gødning. To køer blev straks aflivet, og resten af køerne i bindestalden blev straks forlangt klovbeskåret.

Rådet udtalte:

Spørgsmål 1:

Såfremt det lægges til grund, at dyrenes tilstand (almentilstand og klove) den 29. april 2003 har været som beskrevet i forhold 1, bilag 11, jf. fotos, forhold 1, bilag 14 sammenholdt med forhold 1, bilag 10, skal jeg anmode om en udtalelse om, hvorvidt dyrene har været udsat for en uforsvarlig behandling, en grovere uforsvarlig behandling eller mishandling?

Svar ad 1:

Det fremgår af sagsakterne at der i kvægbesætningen, der på anmeldelsestidspunktet bestod af 40 køer, 35 kvier, 12 ungtyre, 3 foldtyre og 26 kalve herskede dyreværns-mæssigt kritisable forhold. Ved gennemgang af besætningens dyr foretaget af politiet og anmeldende dyrlæge fandtes en afmagret ko liggende ude af stand til at rejse sig og med trykninger og liggesår på højre lår og has samt ved venstre skulderparti. Koen blev straks aflivet. Under gennemgangen af besætningen foretaget af fødevarerregionens dyrlæge og politiet fandtes stalden generelt at bære præg af manglende vedligeholdelse og udmugning og flere køer var meget beskidte.

I bindestalden var der store problemer med klove og ben hos næsten alle dyr. Klovene var som følge af manglende klovbeskæring deformede og var 15-20 cm lange. De fleste køer led af smitsom betændelse i huden lige over kronranden og i klovspalten (digital dermatitis) og 10-12 dyr var synligt ømbenede af denne lidelse. To køer havde løsning af klovkapslen som følge af infektion, 10 dyr havde alvorlige trykninger gående igennem huden. Tre køer var alvorligt forfangne og var tydeligt påvirket af smerter og havde store trykninger. En af disse blev på grund af sine lidelser påbudt aflivet straks. De lange, deformede klove gav anledning til, at både krop og ben blev holdt i ufysiologiske stillinger.

I opdrætsstalden var der i flere af spalteboksene stærk overbelægning og vandforsyningen enten fyldt med gødning eller ikke tilstede.

Dyrene i bindestalden var generelt magre, enkelte afmagrede og i opdrætsstalden var dyrene i mager til normal foderstand.

Dyr skal behandles forsvarligt og beskyttes bedst muligt mod smerte, lidelse, angst, varigt mén og væsentlig ulempe og de skal behandles omsorgsfuldt, herunder huses, fodres, vandes og passes under hensyntagen til deres fysiologiske, adfærdsmæssige og sundhedsmæssige behov. Alle dyr, der synes syge eller tilskadekomne skal omgående have en passende behandling. Kommer de sig ikke hurtigt af denne behandling, skal de straks aflives eller en dyrlæge skal hurtigst muligt konsulteres.

Lægges ovennævnte til grund, finder Rådet, at kreaturerne i besætningen, ved ikke at være blevet klovbeskåret, ved ikke at være blevet behandlet for deres alvorlige lidelser, ved ikke at have haft tilstrækkelig adgang til drikkevand og ved at skulle opholde sig for mange dyr i for små bokse, har været udsat for en høj grad af smerte, lidelse, angst, varigt mén og væsentlig ulempe og således ikke er behandlet omsorgsfuldt.

Rådet vil karakterisere forholdene som groft uforsvarlig behandling af dyr, jf. dyreværnslovens §§ 1, 2 og 3, stk. 1, bekendtgørelse nr. 707 af 18. juli 2000 om mindstekrav til beskyttelse af landbrugsdyr, §§ 5 og 15 og bekendtgørelse nr. 999 af 14. december 1993 om beskyttelse af kalve, §§ 3, 14, stk. 2, 17 og 18.

Spørgsmål 2:

Giver sagen i øvrigt Rådet anledning til bemærkninger?

Svar ad 2:

Nej.

Afgørelse:

Tiltalte blev ved retten i Svendborg fundet skyldig i overtrædelse af dyreværnslovens § 28, stk.1, 1. pkt. og bkg. nr. 707 af 18. juli 2000 om mindstekrav til beskyttelse af landbrugsdyr. Der blev ved strafudmålingen lagt vægt på Det Veterinære Sundhedsråds udtalelse, hvoraf det fremgik, at der var tale om groft uforsvarlig behandling af dyr.

Tiltalte blev fundet skyldig i overtrædelsen af § 12, stk. 1, i bkg. nr. 733 af 2. juli 2004 om mærkning, registrering og flytning af kvæg, svin, får og geder, idet denne ikke senest 7 dage efter flytningen af kreaturerne foretog indberetning med henblik på registrering i CHR.

Tiltalte blev desuden fundet skyldig i en række andre forseelser.

Tiltalte blev idømt fængsel i 30 dages. Tiltalte blev frakendt retten til at eje, bruge, passe, slagte eller i det hele taget at beskæftige sig personligt med dyr i produktionsmæssig øjemed i 3 år. Tiltalte blev straffet yderligere ved tillægsgøde på 6.000kr. Forvandlingsstraffen blev fastsat til fængsel i 10 dage. Tiltalte betalte sagens omkostninger.

2005-20-052-00107

Skrivelse af 11. august 2005 til politimesteren i Hobro

En tyrekalv blev transporteret til slagteri adskilt fra de øvrige kalve på vognen. Efter aflæsningen på slagteriet kunne der konstateres en halthed på især venstre bagben og tyren gik med let krummet ryg. Ved undersøgelse af tyren fandtes forvoksede klove. Ved undersøgelsen af venstre bagben konstateredes en tydelig rødme og hævelse af balleregionen, en generel fortykkelse af klovene, desuden var biklovene ”bortslidte”. Ved kontakt med underlaget udviste tyren en tendens til aflastning af venstre bagbens udvendige side. Under hvile indtog tyren en unormal stilling med venstre bagben bagudrettet og støtte på ydersiden af højre bagben.

Leverandøren oplyste, at kalven havde gået på dybstrøelse sammen med andre tyre og den havde været normalt fungerende selv om han havde været opmærksom på tyren havde fortykkede og unormale klove. Han oplyste, at det ikke var unormalt, at kreaturer på dybstrøelse fik forvoksede klove, da klovene ikke blev slidt i dybstrøelsen.

Veterinærkontrollen på slagteriet anmeldte ejeren for forholdet.

Rådet udtalte:

Spørgsmål 1:

Hvorvidt omhandlede tyrekalv, med hensyn til de forvoksede klove på højre bagben, den tydelige rødmen og hævelse af balleregionen, den generelle fortykkelse af klovene og de bortslidte biklove, ligesom den tydelige smertereaktion ved berøring med stav på venstre bagben, anses at

have været behandlet forsvarligt og beskyttet bedst muligt mod smerte, lidelse, angst, varigt mén og væsentlig ulempe medens den var hos sin ejer?

Svar ad 1

Det fremgår af anmeldelsen, at tyren under transporten var adskilt fra de øvrige dyr på læsset. Efter aflæsningen på slagteriet kunne der konstateres en halthed på især venstre bagben og tyren gik med let krummet ryg. Ved undersøgelse af tyren fandtes forvoksede klove på højre bagben. Ved undersøgelsen af venstre bagben konstateredes en tydelig rødme og hævelse af balleregionen, en generel fortykkelse af klovene, desuden var biklovene ”bortslidte”. Ved berøring med stav var der tydelig smertereaktion. Ved kontakt med underlaget udviste tyren en tendens til aflastning af venstre bagbens udvendige side. Under hvile indtog tyren en unormal stilling med venstre bagben bagudrettet og støtte på ydersiden af højre bagben.

Af sagsakterne fremgår, at tyren som lille kalv fik ledbetændelse og blev behandlet herfor af dyrlæge. Dette gjorde, at tyren ikke trivedes i 1-1½ måned, hvorefter den var rask og trivedes normalt. Sigtede havde hele tiden været opmærksom på, at der var fortykkelse af klovene, men dette havde ikke givet tyren problemer. Tyren havde hele tiden gået på dybstrøelse sammen med andre dyr og havde været normalt fungerende i flokken og havde ikke haft problemer med at gå og stå. Ejeren oplyste, at det ikke var ualmindeligt, at kreaturer, der altid havde gået på dybstrøelse, kunne have problemer med at gå og stå på fast underlag, bl.a. fordi de havde forvoksede klove, da disse ikke slides i dybstrøelsen. Tyren blev afregnet over middel og havde en slagtevægt på 250 kg.

Rådet har rekvireret materiale i form af begge bagben fra haseled og ned fra den i sagen omtalte tyr og ladet det obducere på Laboratorium for Veterinær Patologi, Den Kgl. Veterinær- og Landbohøjskole.

Ved undersøgelse af højre bagben fandtes klovene forvoksede og deforme. Yderklovens kapsellængde var 9 cm (fra kronranden til væggens distale kant) dorsalt og 14 cm plantart, hvilket svarer til en forvoksning på henholdsvis ca. 2 og 7 cm. Graden af forvoksning var svær at vurdere pga. de deforme klove. Inderkloven målte 8 cm dorsalt og 15 cm plantart. Kronleddene havde deforme ledflader og var sæde for fibrøs ankylose. Yderklovens kronled var fikseret i flekteret stilling, og der fandtes begyndende fibrøs ankylose i yderklovens klovled.

Ved undersøgelse af venstre bagben fandtes begge klove forvoksede og stærkt deforme. Yderklovens kapsel målte 13 cm dorsalt og 9 cm plantart. Inderklovens kapsel målte 7 cm dorsalt og 10 cm plantart. Samtlige tåled (kodeled, begge kronled og begge klovled) var sæde for fibrøs og ossøs ankylose. Den mediale biklov manglede helt. Radiologisk undersøgelse af begge ben viste omfattende periostale nydannelser, især periartikulært, og svind af ledbrusk.

Der diagnostiseredes en mangelfuld beskæring af alle klove og en kronisk deformerende og ankyloserende artrose i begge kronled og yderklovens klovled på højre bagben og en kronisk deformerende og ankyloserende artrose i alle tåled på venstre bagben.

Det konkluderedes, at der var tale om kroniske og højgradige forandringer. Det var svært at afgøre med sikkerhed, hvordan og hvornår de er opstået. Klove vokser med ca. 7 mm om måneden, således at den mangelfulde klovbeskæring har en alder på flere måneder. Ledforandringerne og de ossøse nydannelser, der må antages at skyldes den manglende klovbeskæring, peger i samme retning.

Lægges ovenstående til grund, finder Rådet, at tyren under sit ophold i besætningen med ejerens viden om, at tyren havde deformede klove, burde have været genstand for en skærpet opmærksomhed med hensyn til klovenes beskæring. Tyren burde således med jævne mellemrum have haft sine klove kontrolleret og beskåret for at undgå forværring af tilstanden. Hvis det under disse kontroller ikke vurderedes, at tyren havde udsigt til at kunne blive normalt gående på fast bund burde den have været udsat hurtigst muligt.

Rådet finder, at kalve, der opholder sig på dybstrøelse, hvor klovsliddet ikke foregår normalt, kræver særlig opmærksomhed vedrørende klovenes tilstand, da kalvenes gangbesvær ofte først bliver fremtrædende, når dyrene kommer på et fast underlag.

Rådet finder, at tyren i besætningen har været udsat for smerte, lidelse, angst, varigt mén og væsentlig ulempe ved at have gået med forvoksede klove.

Rådet vil karakterisere forholdet som uforsvarlig behandling af dyr, jf. dyreværnslovens §§ 1 og 2.

Spørgsmål 2:

Hvorvidt samme kalv med hensyn til samme lidelser anses at have været behandlet forsvarligt og beskyttet bedst muligt mod smerte lidelse, angst, varigt mén og væsentlig ulempe, under transporten til slagteri?

Svar ad 2:

Lægges svar ad 1 samt fremsendte sagsmateriale til grund, finder Rådet ikke, at tyren var transportegnet. Rådet finder at tyren, under læsning samt transport har været udsat for uforsvarlig behandling, jf. dyreværnslovens § 1.

Spørgsmål 3:

Hvorvidt sagens fakta giver Det Veterinære Sundhedsråd anledning til yderligere bemærkninger?

Svar ad 3:

Rådet skal henvise til Rådets udtalelse af 20. april 2005 om forvoksede klove eller hove hos produktionsdyr.

Afgørelse:

Tiltalte blev straffet med en bøde på 5.000 kr.

Forvandlingsstraffen var fængsel i 8 dage.

Tiltalte betalte sagens omkostninger.

2005-20-052-00119

Skrivelse af 16. december 2005 til politimesteren i Holbæk

En kvægbesætning fik beskåret klovene på ca. 120 køer. Efterfølgende bemærkede besætningens ejer, at flere af køerne ikke gik som de plejede. Klovbeskæreren besigtigede derfor 13 udvalgte køer, men fandt ikke fejl ved beskæringen. Besætningsdyrlægen besluttede at sende de 3 værst angrebne køer til bedømmelse på dyrehospitalet, der konstaterede at disse køer var beskåret for kraftigt og aflivede og obducerede køerne, da de vurderedes uhelbredelige. Yderligere 3 køer fra besætningen blev efterfølgende aflivet.

Besætningsdyrlægen anmeldte efterfølgende klovbeskæreren for at have fejlbekåret mange af køerne og for at have undladt at mindske disse køers lidelser gennem anlæggelse af klovsko.

Rådet udtalte:

Politimesteren forelagde i forbindelse med anmeldelsen sagen for Rådet.

Om sagens fakta oplyser politimesteren:

Vedrørende sagens faktiske omstændigheder kan det oplyses, at begge de sigtede, den 21. og 22. juli 2004 foretog beskæring af ca. 120 køer på ejendommen. Efter klovbeskæringen bemærkede besætningens ejer, at flere af køerne ikke gik som de plejede. Besætningens ejer kontaktede derfor sigtede, som den 26. juli 2004 besigtigede 13 køer, udvalgt af ejer. Sigtede fandt i den forbindelse ikke fejl ved beskæringen. Efterfølgende kontaktede ejer en dyrlæge, som besigtigede køerne, og som besluttede at sende tre køer til dyrehospitalet. Dyrehospitalet konstaterede, at disse køer var beskåret for kraftigt, og aflivede køerne, jf. vedlagte rapport af 27. september 2004 fra dyrehospitalet.

Yderligere mindst tre køer blev aflivet efter klovbeskæringen. Den 18. august 2004 besigtigede en anden klovbeskærer besætningen og foretog behandling af 9 køer. Disse køer er i bedring.

Vedrørende sagens øvrige faktiske omstændigheder henvises til sagens akter.

Spørgsmål 1:

Ved dyrehospitalets undersøgelse fandtes på ko A følgende skader:

Meget tynd sål (0,4 – 0,6 cm) med voldsomme smerter ved palpation.

Meget lave dragter – tåvinkel under 45°.

Nekrose i området omkring yderkloven.

Nekrose i bagbenet.

Byld i bagbenets hvide linie med indgangsport i den hvide linie i tåspidsen.

Sprække i den hvide linie i tåen.

Er disse skader tegn på fejlbeskæring af koens klove?

Ad spørgsmål 1:

- a) Er der tale om uforsvarlig behandling af koen, hvis ovennævnte skader opstår i forbindelse med en professionel klovbeskærers beskæring af koens klove, jf. dyreværnslovens § 28, stk. 1, 1. pkt., jf. § 1?
- b) Er der tillige tale om grovere uforsvarlig behandling af koen, jf. dyreværnslovens § 29, stk. 1, jf. § 1?
- c) Kan de angivne skader være opstået på anden måde end ved fejlbeskæring af koens klove, herunder ved:

Koen har en særlig uregerlig adfærd?

Koen færdes i en niveauinddelt stald?

Koen skal passere et 1,5 m langt betongulv for at komme fra stald til græsmark?

Koen har sparket mod stålstolper?

Koen har forsøgt at hoppe over en 1,5 m høj jernlåge?

Svar ad 1:

Det fremgår af sagsakterne, at de tilbageværende halte køer i besætningen den 18. august 2004 blev undersøgt af en tilkaldt uvildig klovbeskærer. Af dennes erklæring, udfærdiget i samråd med besætningsdyrlægen fremgår, at de skader, der var til stede ved klovbeskæringen den 21.-22. juli 2004 ikke er blevet behandlet korrekt, idet oprensning af disse ikke er foretaget i det omfang det måtte forventes. Det erklæres herudover, at klovbeskæringen har været for hård af

ballen således at dragterne er blevet for lave. Det anføres herudover, at de halte dyr, der efter beskæringen var blevet undersøgt og erklæret i orden, burde have haft en kyndig pleje i form af anlæggelse af klovsko, hvilket højst sandsynligt ville have medført, at flere af de aflivede dyr muligvis ville have kunnet være reddet.

Efter obduktion af de 3 aflivede køer på dyrehospitalet konkluderes det, at årsagen til de tynde såler må anses at være beskæring. Herudover anføres det, at en række lidelser er blevet overset i forbindelse med beskæringen: Såleknusning med opbrud i balle, byld i den hvide linje og dobbeltsål.

Lægges ovennævnte til grund, finder Rådet, at de nævnte skader med overvejende sandsynlighed er tegn på en forkert beskæring af koens klove.

- a) Rådet vil karakterisere forholdet som uforsvarlig behandling af koen, jf. dyreværnslovens § 1 og 2.
- b) Bortfalder.
- c) Rådet finder det meget lidt sandsynligt, at de angivne skader kan være opstået på anden måde, herunder også de oplistede forhold, end ved fejlbeskæring af koens klove.

Spørgsmål 2:

Ved dyrehospitalets undersøgelse fandtes på ko B følgende skader:

Meget tynd sål (0,4 – 0,6 cm) med voldsomme smerter ved palpation.

Meget lave dragter – tåvinkel under 45°.

Sålesår med dobbeltsål.

Opbrud i bagbenets balle.

Dobbeltsål.

Løsning af hornvæggen lateralt.

Er disse skader tegn på fejlbeskæring af koens klove?

Ad spørgsmål 2:

- a) Er der tale om uforsvarlig behandling af koen, hvis ovennævnte skader opstår i forbindelse med en professionel klovbeskærers beskæring af koens klove, jf. dyreværnslovens § 28, stk. 1, 1. pkt., jf. § 1?
- b) Er der tillige tale om grovere uforsvarlig behandling af koen, jf. dyreværnslovens § 29, stk. 1, jf. § 1?
- c) Kan de angivne skader være opstået på anden måde end ved fejlbeskæring af koens klove, herunder ved:

Koen har en særlig uregerlig adfærd?

Koen færdes i en niveauinddelt stald?

Koen skal passere et 1,5 m langt betongulv for at komme fra stald til græsmark?

Koen har sparket mod stålstoelper?

Koen har forsøgt at hoppe over en 1,5 m høj jernlåge?

Svar ad 2:

Lægges ovennævnte samt oplysningerne i Svar ad 1 til grund, finder Rådet, at de nævnte skader med overvejende sandsynlighed er tegn på en forkert beskæring af koens klove.

- a) Rådet vil karakterisere forholdet som uforsvarlig behandling af koen, jf. dyreværnslovens § 1 og 2.

b) Bortfalder.

c) Rådet finder det meget lidt sandsynligt, at de angivne skader kan være opstået på anden måde, herunder også de oplyste forhold, end ved fejlbeskæring af koens klove.

Spørgsmål 3:

Ved dyrehospitalets undersøgelse fandtes på ko C følgende skader:

Meget tynd sål (0,4 – 0,6 cm) med voldsomme smerter ved palpation.

Meget lave dragter – tåvinkel under 45°.

Byld i den hvide linie med opbrud i kronrand.

Voldsom hæmorrhagi og nekrose af læderhudslameller.

Nekrose af læderhud i sålen.

Begyndende nekrose af klovben med indgangsport i den hvide linie i tåspidsen.

Er disse skader tegn på fejlbeskæring af koens klove?

Ad spørgsmål 3:

a) Er der tale om uforsvarlig behandling af en ko, hvis ovennævnte skader opstår i forbindelse med en professionel klovbeskærers beskæring af koens klove, jf. dyreværnslovens § 28, stk. 1, 1. pkt., jf. § 1?

b) Er der tillige tale om grovere uforsvarlig behandling af koen, jf. dyreværnslovens § 29, stk. 1, jf. § 1?

c) Kan de angivne skader være opstået på anden måde end ved fejlbeskæring af koens klove, herunder ved:

Koen har en særlig uregerlig adfærd?

Koen færdes i en niveauinddelt stald?

Koen skal passere et 1,5 m langt betongulv for at komme fra stald til græsmark?

Koen har sparket mod stålstolper?

Koen har forsøgt at hoppe over en 1,5 m høj jernlåge?

Svar ad 3:

Lægges ovennævnte samt oplysningerne i Svar ad 1 til grund, finder Rådet, at de nævnte skader med overvejende sandsynlighed er tegn på en forkert beskæring af koens klove.

a) Rådet vil karakterisere forholdet som uforsvarlig behandling af koen, jf. dyreværnslovens § 1 og 2.

b) Bortfalder.

c) Rådet finder det meget lidt sandsynligt, at de angivne skader kan være opstået på anden måde, herunder også de oplyste forhold, end ved fejlbeskæring af koens klove.

Spørgsmål 4:

Er det tegn på fejlbeskæring af en kos klove, hvis koen efterfølgende er halt og tynd i tåen?

Ad spørgsmål 4:

a) Er der tale om uforsvarlig behandling af en ko, hvis ovennævnte skader opstår i forbindelse med en professionel klovbeskærers beskæring af koens klove, jf. dyreværnslovens § 28, stk. 1, 1. pkt., jf. § 1?

b) Er der tillige tale om grovere uforsvarlig behandling af koen, jf. dyreværnslovens § 29, stk. 1, jf. § 1?

c) Kan de angivne skader være opstået på anden måde end ved fejlbeskæring af koens klove, herunder ved:

Koen har en særlig uregerlig adfærd?
Koen færdes i en niveauinddelt stald?
Koen skal passere et 1,5 m langt betongulv for at komme fra stald til græsmark?
Koen har sparket mod stålstolper?
Koen har forsøgt at hoppe over en 1,5 m høj jernlåge?

Svar ad 4:

Rådet finder, at det forhold, at en ko, der inden klovbeskæring er rimeligt gående og efter klovbeskæringen er blevet tynd i sålen og længerevarende halt, med høj grad af sandsynlighed har været udsat for en fejlbeskæring.

- a) Rådet vil karakterisere forholdet som uforsvarlig behandling af koen, jf. dyreværnslovens §§ 1 og 2.
- b) Bortfalder.
- c) Rådet finder det meget lidt sandsynligt, at de angivne skader kan være opstået på anden måde, herunder også de oplistede forhold, end ved fejlbeskæring af koens klove.

Spørgsmål 5:

Er en professionel klovbeskærers beskæring af en kos klove uforsvarlig behandling af koen, hvis koens klove allerede ved beskæringen var beskadiget, jf. dyreværnslovens § 28, stk. 1, 1. pkt., jf. § 1?

Ad spørgsmål 5: Såfremt spørgsmål 3 besvares bekræftende: Er der da tillige tale om grovere uforsvarlig behandling af koen, jf. dyreværnslovens § 29, stk. 1, jf. § 1?

Svar ad 5:

Rådet finder, at en professionel klovbeskærers beskæring af en ko's klove skal medvirke til, at kloven får korrigeret sin tåstilling så tæt på de normale forhold som muligt, så koen bliver normalt gående og undgår skader i klovene. Såfremt koens klove allerede ved beskæringen lider af skader i klovene, skal klovbeskæreren om muligt søge at rette disse op. Er dette ikke muligt, bør ejeren oplyses om forholdet og instrueres om den videre behandling af tilfældet. Gøres dette ikke, finder Rådet, at det er en uforsvarlig behandling af koen, jf. dyreværnslovens §§ 1 og 2.

Spørgsmål 6:

Er det uforsvarlig behandling af en ko, hvis en klovbeskærer ved besigtigelse af koen efter klovbeskæringen, ikke iværksætter smertelindrende tiltag over for skader som nævnt i spørgsmål 1 – 4, jf. dyreværnslovens § 28, stk. 1, 1. pkt., jf. § 1?

Ad spørgsmål 6: Såfremt spørgsmål 4 besvares bekræftende: Er der da tillige tale om grovere uforsvarlig behandling af koen, jf. dyreværnslovens § 29, stk. 1, jf. § 1?

Svar ad 6:

Rådet finder, at klovbeskæreren efter besigtigelse af de halte køer burde have iværksat smertelindrende behandling i form af pålæggelse af klovsko og/eller klovforbinding alt efter klovens tilstand. Gøres dette ikke, finder Rådet, at det er en uforsvarlig behandling af koen, jf. dyreværnslovens §§ 1 og 2.

Spørgsmål 7:

Giver sagen i øvrigt Det Veterinære Sundhedsråd anledning til yderligere kommentarer?

Svar ad 7:

Nej.

Afgørelse:

Tiltalte vedtog en udenretlig bøde på 10.000 kr.

2005-20-052-00112

Skrivelse af 28. oktober 2005 til politimesteren i Ribe

En SDM ko leveredes til slagteriet adskilt fra andre dyr på vognen. Ved aflæsningen konstateredes en læsion af højre øje med friske blødninger. Ved nærmere undersøgelse viste det sig at være en prominerende svulst på 9 x 5 cm, der helt havde udfyldt øjenhulen.

Ejeren mente ikke, der var noget kritisabelt ved at lade koen transportere og havde ikke oplyst til chaufføren, at koen havde øjenlidelsen.

Chaufføren havde ikke fundet noget hos koen, der skulle gøre transporten betænkelig. Han havde ikke observeret det læderede øje. Det havde været mørkt, da han sammen med ejeren læssede koen.

Såvel ejer som chauffør anmeldtes for forholdet.

Rådet udtalte:

Spørgsmål 1:

Kan der ud fra beskrivelsen og fotografierne af læsionen siges noget om, hvor gammel denne er?

Svar ad 1:

Rådet har rekvireret materiale fra den i sagen omtalte ko og ladet det obducere på Laboratorium for Patologi, Den Kgl. Veterinær- og Landbohøjskole. Ved undersøgelse af hovedet fandtes en blomkålsagtig, sårbelagt dannelse udgående fra højre øjenhule. Dannelsen målte 9 x 5 cm og prominerede på overfladen. Normale øjenstrukturer kunne ikke erkendes i øjenhulen. Der var tale om en ondartet svulst, der skønnedes at have haft en udviklingstid, der var mindst 4 uger.

Spørgsmål 2:

Har læsionen voldt koen smerte, lidelse eller væsentlig ulempe?

Svar ad 2:

Ejeren oplyste, at der intet var at bemærke på koen ud over, at man kunne konstatere, at koen havde et dårligt øje. Chaufføren havde ikke bemærket noget usædvanligt hos koen og at koen havde været godt gående.

Det oplyses i anmeldelsen, at læsionen ved ankomsten til slagteriet havde friske blødninger og det fremgår af obduktionsrapporten, at der var tale om en prominerende svulst og at normale øjenstrukturer ikke kunne erkendes i højre øjenhule.

Dyr skal behandles forsvarligt og beskyttes bedst muligt mod smerte, lidelse, angst, varigt mén og væsentlig ulempe og enhver, der holder dyr, skal sørge for, at de behandles omsorgsfuldt, herunder at de huses, fodres, vandes og passes under hensyntagen til deres fysiologiske, adfærdsmæssige og sundhedsmæssige behov.

Lægges dette til grund, finder Rådet, at koen i besætningen og under læsning og transporten til slagteriet har været udsat for smerte, lidelse, angst, varigt mén og væsentlig ulempe. Koen burde straks det observeredes, at der var problemer med det ene øje, have været undersøgt af en dyrlæge eller aflivet/slagt og ikke været transporteret levende til slagteriet, idet der herved har været en stor risiko for, at den beskadigede øjet yderligere.

Rådet vil karakterisere såvel opholdet i besætningen og transporten til slagteriet som uforsvarlig behandling af koen, jf. dyreværnslovens §§ 1 og 2, bekendtgørelse nr. 707 af 18. juli 2000 om mindstekrav til beskyttelse af landbrugsdyr, § 5 og bekendtgørelse nr. 201 af 16. april 1993 om beskyttelse af dyr under transport, § 13, stk. 1.

Spørgsmål 3:

Var det forsvarligt at transportere koen til slagteriet (ca. 60 km), idet det bemærkes, at koen efter det oplyste har været transporteret adskilt fra andre dyr?

Svar ad 3:

Se Svar ad 2.

Spørgsmål 4:

Var det forsvarligt at undlade dyrlægetilsyn til koen?

Svar ad 4:

Se Svar ad 2.

Spørgsmål 5:

Består der en selvstændig pligt for transportøren til nærmere at undersøge de dyr, der skal transporteres? (Det er oplyst, at landmanden ikke har fortalt chaufføren noget om læsionen, og at chaufføren oplyser ikke at have set læsionen, forinden transporten.)

Svar ad 5:

Rådet finder, at transportøren har en selvstændig pligt til at vurdere, hvorvidt et dyr er transportegnet. Der kan være undskyldende momenter vedrørende forholdene ved pålæsningen, der kan vanskeliggøre transportørens mulighed for at foretage en sådan bedømmelse. Dette kan være lysforhold, større grupper af dyr, der maser sig samlet op på bilen m.v.

Der påhviler derfor også leverandøren en forpligtigelse til at gøre opmærksom på syge, tilskadedkomne eller handicappede dyr inden pålæsningen, ligesom det er leverandørens pligt at sørge for tilstrækkelig belysning under pålæsningen.

Spørgsmål 6:

Indebærer den manglende behandling samt transporten en (grovere) uforsvarlig behandling af koen?

Svar ad 6:

Se Svar ad 2.

Spørgsmål 7:

Giver sagen Rådet anledning til yderligere bemærkninger?

Svar ad 7:

Nej.

Afgørelse:

Tiltalte gårdejer vedtog udenretligt en bøde på 5.000 kr.

Påtale mod tiltalte chauffør blev opgivet.

2005-20-052-00135

Skrivelse af 4. maj 2006 til politimesteren i Hjørring

En ko, som havde en råddent lugtende, blødende hævelse, hvor højre øje skulle have været, blev transporteret til slagtning. Koen var i normal foderstand, huld, 3-3,5. Koen havde stasevene og venepuls og lavede ikke næsetoilette. Overladt til sig selv stod koen med hængende hoved. Efter den slagtemæssige behandling fandtes højre øjenhule delvist fyldt op med ildelugtende, inficeret væv med flåd af pus, væske og blod. Hævelsen var ca. 10 x 10 cm hvælvende udenfor øjenhulen. I et område på ca. 8-10 cm omkring øjet var vævet hævet. Øjenæblet kunne ikke erkendes. Landmanden oplyste, at koen i august måned var blevet opereret og brændt, idet den havde en byld i øjet, og dyrlægen havde konstateret, at det var ondartet. I september var det blusset op igen og landmanden havde derfor valgt at sende den til slagtning samme måned. Dyrlægen oplyste, at han var blevet tilkaldt til koen og havde konstateret, at koen var blind, idet der var en mat hinde i øjenæblet. I nederste øjenlåg var der vokset et større arvæv frem, som han havde skønnet skulle fjernes; der havde ikke været betændelse ved øjet og heller ikke en byld. Han havde ved operationen bortopereret arvævet og efterfølgende udført en skorpebrænding, idet det ikke havde været muligt at sy i området. Dyrlægen oplyste endvidere, at han havde anbefalet, at koen blev sendt til slagtning, så snart såret var helet op. Han havde ikke hørt eller set mere til koen.

Rådet udtalte:

Spørgsmål:

Rådet anmodes om en udtalelse om hvorvidt dette – at besætningens ejer, den 14. september 2005 leverede en SDM ko til slagtning på et slagteri selvom koen havde en betændelsestilstand i højre øje – er uforsvarlig behandling – grovere uforsvarlig behandling eller mishandling af dyr, jf. dyreværnslovens §§ 1 og 2?

Svar:

Rådet har rekvireret materiale fra den i sagen omtalte ko og ladet det obducere på Laboratorium for Patologi, Den Kgl. Veterinær- og Landbohøjskole. Ved undersøgelse af hovedet fandtes på højre side en fast hævelse i øjenregionen på 10 x 10 cm. Der var sår på hele det nederste øjenlåg. Der var sår på halvdelen af øverste øjenlåg. Øjet var ikke umiddelbart erkendeligt. Ved undersøgelse i dybden kunne det ses, at øjenæblet og tredje øjenlåg ikke var involveret. Ved et tværsnit lige foran øjet gennem hævelsen kunne det ses, at denne fortsatte 7 cm ned i den underliggende knogle og videre ind i sinussystemet. Ved histologi af hævelsen fandtes koen at have et pladecellekarcinom i huden omkring højre øje med gennemvækst af den underliggende knogle og invasion af sinussystemet samt spredning til regionale lymfeknude. Processen/hævelsen skønnes at have varet i flere uger. Det fremgår endvidere af fødevarerregionens anmeldelse, at koen ved det levende syn fandtes lettere nedstemt med putridt lugtende og blødende hævelse udfor det højre øje. Koen havde stasevene og venepuls og lavede ikke næsetoilette. Overladt til sig selv stod koen med hængende hoved.

Lægges dette til grund, finder Rådet, at koen i besætningen og under transporten til slagteriet har været udsat for betydelig grad af smerte, lidelse, angst, varigt mén og væsentlig ulempe. Koen burde, straks det observeredes, at der fortsat var problemer med det ene øje, have været

undersøgt af en dyrlæge eller aflivet/slagt og ikke været transporteret levende til slagteriet, idet der herved har været en stor risiko for, at den beskadigede øjet yderligere.

Rådet vil karakterisere såvel opholdet i besætningen og transporten til slagteriet som uforsvarlig behandling af koen, jf. dyreværnslovens §§ 1 og 2.

Afgørelse:

Tiltalte vedtog udenretlig bøde på 5.000 kr.

2005-20-052-00126

Skrivelse af 17. januar 2006 til politimesteren i Ringsted

Denne sag drejer sig om to forhold.

Det første forhold drejer sig om 28 kreaturer gående ude i vinterperioden med manglende adgang til samtidig at kunne finde ly og læ samt muligheder for hvile på tørt, strøet leje. Forholdet blev anmeldt til politiet af en beslagsmed. Opstillede skure/containerne kunne ikke huse alle kreaturer på én gang, og bunden i skurene/containerne bestod af en optrådt blanding af halm og gødning. Det andet forhold drejede sig om en anden besætning med samme ejer. I en gammel malkestald stod ca. 60 kreaturer (køer, kvier og enkelte små kalve), overalt på gulvet var der et tykt lag af tykflydende gylle/gødning. Ingen af kreaturerne havde muligheder for at finde tørt leje, men måtte ligge i gylle-/gødningslaget. Hverken en skraber eller gylleanlægget virkede. Dette havde stået på i nogle dage. Forholdet blev anmeldt til politiet af en dyrlæge.

Rådet udtalte:

Spørgsmål 1:

Jeg skal anmode om en udtalelse om, hvorvidt vilkårene for vinteropbevaring af de 28 kreaturer, i perioden 19. november 2004 til d. 15. december 2004, hvor dyrene ikke havde adgang til samtidigt at finde ly og læ, og hvor ingen af dyrene havde adgang til tørt leje indebærer en uforsvarlig behandling eller en groft uforsvarlig behandling af dyrene eller mishandling?

Svar ad 1:

Det fremgår af sagsakterne, at bunden i opstillede skure/containerne bestod af en optrådt blanding af halm og gødning, hvorfor de 28 kreaturer ikke kunne finde tørt leje ved ophold heri. Skurene/containerne var i størrelse og indretning utilstrækkelige som læ- og lymulighed for alle kreaturer på en gang. Ved et besøg var alle fire tilgængelige drikkekar uden vand. Arealet omkring skur/container var stærkt optrådt og mudret, hvilket gjorde det vanskeligt for kreaturerne at komme ind heri. Disse kritisable forhold blev over en periode af ugers varighed ikke rettet til trods for gentagne henvendelser fra politiet og dyrlæge. Først nogen tid efter et pålæg efter dyreværnslovens § 21 blev de kritisable forhold rettet.

Dyr skal behandles forsvarligt og beskyttes bedst muligt mod smerte, lidelse, angst, varigt mén og væsentlig ulempe. Desuden skal enhver, der holder dyr, sørge for, at de behandles omsorgsfuldt, herunder at de fodres, vandes og passes under hensyntagen til deres fysiologiske og sundhedsmæssige behov. Tillige skal rum og arealer, hvor dyr holdes, indrettes på en sådan måde, at dyrets behov tilgodeses.

Udegående dyr skal i vinterperioden og i perioder med vinterlignende vejr have adgang til læskur eller bygning, hvor alle dyr samtidigt kan hvile på et tørt, strøet leje.

Lægges ovenstående til grund, finder Rådet, at kreaturerne ikke har været behandlet forsvarligt, jf. dyreværnslovens § 1, § 2 og § 3, stk. 1 samt Dyreværnsrådets og Det veterinære Sundhedsråds udtalelse om udendørs hold af dyr i vinterperioden og i perioder med vinterlignende vej af 14. december 2001.

Spørgsmål 2:

Jeg skal anmode om en udtalelse om, hvorvidt de vilkår, der fra 20. december 2004 og frem til politiets pålæg af 21. januar 2005 blev budt besætningen på ca. 100 kreaturer i malkestalden på en ejendom, hvor der ikke var adgang til tørt leje, hvor gulvet var dækket af et tykt lag gylle, hvor der ikke var funktionsdygtigt lys, og hvor ammoniakkoncentrationen i stalden var høj, indebærer en uforsvarlig behandling eller en groft uforsvarlig behandling af kreaturerne eller mis-handling?

Svar ad 2:

Det fremgår af sagsakterne, at der i en gammel malkestald med ca. 60 kreaturer (køer, kvier og enkelte små kalve) overalt på gulvet var et lag af tykflydende gylle/gødning. Ingen af kreaturerne havde muligheder for at finde tørt leje men måtte ligge i gylle- / gødningslaget. Hverken en skraber eller gylleanlægget virkede. Dette havde stået på i nogle dage. Der var en høj koncentration af ammoniak i stalden og eneste lyskilde var nogle snavsede ovenlysvinduer/tagplader. I nogle bokse med spaltegulv husedes 18 tyre (200-275 kg). I den ene boks stod gyllen over spalterne, så dyrene gik rundt i gylle uden adgang til tørt leje. Alle tyrene var meget snavsede med gylle på hovedet og på ryggen. Disse kritisable forhold blev over en periode af ugers varighed ikke rettet til trods for gentagne henvendelser fra politiet og dyrlæge. Først nogen tid efter et pålæg efter dyreværnslovens § 21 blev de kritisable forhold rettet.

Dyr skal behandles forsvarligt og beskyttes bedst muligt mod smerte, lidelse, angst, varigt mén og væsentlig ulempe. Desuden skal enhver, der holder dyr, sørge for, at de behandles omsorgsfuldt, herunder at de passes under hensyntagen til deres fysiologiske og sundhedsmæssige behov. Tillige skal rum, hvor dyr holdes, indrettes på en sådan måde, at dyrets behov tilgodeses.

Lægges ovenstående til grund, finder Rådet, at kreaturerne ikke har været behandlet forsvarligt, jf. dyreværnslovens § 1, § 2 og § 3, stk. 1.

Spørgsmål 3:

Giver spørgsmålene Rådet anledning til bemærkninger?

Svar ad 3:

Nej

Afgørelse:

Tiltalte blev straffet med en bøde på 15.000 kr.

Forvandlingsstraffen var fængsel i 10 dage.

Tiltalte betalte sagens omkostninger.

2005-20-052-00136

Skrivelse af 24. april 2006 til politimesteren i Assens

I et kreaturhold med udegående kreaturer om vinteren konstateredes en række velfærdsmæssige kritisable forhold bestående i underernærede kreaturer, manglende muligheder for kreaturerne til at kunne finde hvile på tørt, strøet leje i opstillede rundbuehaller, udtalt underernæring af en

kalv og bedækning af fire så unge kvier, at de ikke fandtes i stand til at gennemføre en normal fødsel. Til trods for gentagen påtale blev dyrenes underernæring forværret over en længere periode. Af den årsag blev en betydelig del af dyrene på politiets foranledning flyttet til en anden ejendom. Alligevel blev de resterende dyrs underernæring over uger yderligere forværret.

Rådet udtalte:

Spørgsmål 1:

Idet det i overensstemmelse med dyrlægens erklæring af 4. april 2005 bedes lagt til grund, at en kalv tilhørende ejers besætning den 23. marts 2005 blev konstateret afmagret, lidende af underudviklet muskulatur og ”vommet” samt i øvrigt i en tilstand som beskrevet i nævnte erklæring, ønskes det oplyst, hvorvidt denne kalv er blevet behandlet forsvarligt og beskyttet bedst muligt mod smerte, lidelse, angst, varigt mén og væsentlig ulempe?

Svar ad 1:

Det fremgår af sagsakterne, at en kalv vurderet til at være 8-11 måneder gammel var afmagret med tydeligt fremstående ribben og tværtappe med tydelig knoglefremspring ved skulder og hofter, den var vommet, den havde underudviklet muskulatur og den var let slinger angiveligt på grund af afkræftelse. Kalven blev straks aflivet. Kalven havde under forløbet ikke været tilset af dyrlæge.

Dyr skal behandles forsvarligt og beskyttes bedst muligt mod smerte, lidelse, angst, varigt mén og væsentlig ulempe. Desuden skal enhver, der holder dyr, sørge for, at de behandles omsorgsfuldt, herunder at de fodres, vandes og passes under hensyntagen til deres fysiologiske og sundhedsmæssige behov.

Lægges ovennævnte til grund, finder Rådet, at kalven har været genstand for groft uforsvarlig behandling, jf. dyreværnslovens §§ 1 og 2.

Spørgsmål 2:

Idet det i overensstemmelse med dyrlægens erklæring af 4. april 2005 bedes lagt til grund, at fire af de drægtige køer i dyreholdet den 1. april 2005 var for små og underudviklede til med rimelighed at være drægtige på daværende tidspunkt, ønskes det oplyst, hvorvidt disse kreaturer er blevet behandlet forsvarligt og beskyttet bedst muligt mod smerte, lidelse, angst, varigt mén og væsentlig ulempe.

Svar ad 2:

Det fremgår af sagsakterne, at fire drægtige kvier af en dyrlæge blev fundet for små og underudviklet til med rimelighed at være blevet bedækket og i stand til at gennemføre en normal fødsel, hvorfor dyrlægen behandlede kvierne med henblik på abortering.

Dyr skal behandles forsvarligt og beskyttes bedst muligt mod smerte, lidelse, angst, varigt mén og væsentlig ulempe. Desuden skal enhver, der holder dyr, sørge for, at de behandles omsorgsfuldt, herunder at de passes under hensyntagen til deres fysiologiske og sundhedsmæssige behov.

Lægges ovennævnte til grund, finder Rådet, at kvierne har været genstand for uforsvarlig behandling, jf. dyreværnslovens §§ 1 og 2.

Spørgsmål 3:

Idet det i overensstemmelse med udtalelserne fra Fødevareregionen bedes lagt til grund, at der i perioden fra den 25. februar til den 8. april 2005 skete en forringelse af fodertilstanden hos ejer, ønskes det oplyst, hvorvidt kreaturholdet er blevet behandlet forsvarligt og beskyttet bedst muligt mod smerte, lidelse, angst, varigt mén og væsentlig ulempe? Det bemærkes, at 18 af kreaturerne på politiets foranledning blev opstaldet hos en landmand den 18. marts 2005, mens den resterende del af kreaturholdet ligeledes på politiets foranledning blev opstaldet hos samme landmand den 15. april 2005.

Svar ad 3:

Det fremgår af sagsakterne, at et dyrehold bestående af 42 kreaturer d. 25. februar 2005 fandtes at være i en foderstand under middel samt at foderstanden af seks af kreaturerne var noget under middel. Ved gennemgang af kreaturerne d. 11. marts 2005 konstateredes, at kun få dyr var i normalt huld. Generelt fremstod hele dyreholdet som værende i en foderstand under middel, og dyrene fremstod generelt i en ringere foderstand end d. 25. februar 2005. Specielt var 16 kreaturer og en kalv i ringe foderstand. Ved gennemgang af den resterende bestand af kreaturer d. 8. april 2005 konstateredes det, at foderstanden var forringet siden gennemgangen d. 11. marts 2005. Der var ingen halm eller stråfoder til rådighed for dyrene, der var ingen tegn på at dyrene var blevet fodret, og der var ikke tegn på, at der var taget foder fra en silo i perioden 5.-8. april 2005.

Lægges ovennævnte til grund, finder Rådet, at kreaturerne ikke har været beskyttet bedst muligt mod smerte, lidelse, angst, varigt mén og væsentlig ulempe. Rådet finder, at kreaturerne har været genstand for groft uforsvarlig behandling, jf. dyreværnslovens §§ 1 og 2.

Spørgsmål 4:

Idet det i overensstemmelse med blandt andet udtalelserne fra Fødevareregionen bedes lagt til grund, at der ikke blev strøet tilstrækkeligt i rundbuehallerne på ejendommen, ønskes det oplyst, hvorvidt kreaturholdet herved er blevet behandlet forsvarligt og beskyttet bedst muligt mod smerte, lidelse, angst, varigt mén og væsentlig ulempe?

Svar ad 4:

Det fremgår af sagsakterne, at 40 kreaturer, der var udegående om vinteren, kunne søge læ og ly i to rundbuehaller hver på ca. 5x6 m opstillet på marken, hvor kreaturerne gik. Der var ikke strøet i nogen af rundbuehallerne og bunden var meget optrådt og stærkt mudret. Kreaturerne havde derfor ikke mulighed for i rundbuehallerne at hvile på tørt, strøet leje.

Udegående kreaturer skal i vinterperioden og i perioder med vinterlignende vejr have adgang til læskur eller bygning, hvor alle dyr samtidigt kan hvile på et tørt, strøet leje.

Lægges ovennævnte til grund, finder Rådet, at kreaturerne har været udsat for uforsvarlig behandling, jf. dyreværnslovens §§ 1 og 2.

Spørgsmål 5:

Hvorledes vil Rådet sammenfattende karakterisere den behandling, som kreaturholdet har været udsat for i den omhandlede periode?

Svar ad 5:

Lægges svarene ad 1-4 til grund, finder Rådet, at kreaturholdet har været udsat for groft uforsvarlig behandling, jf. dyreværnsloven §§ 1 og 2.

Spørgsmål 6:

Giver sagen i øvrigt Rådet anledning til bemærkninger?

Svar ad 6:

Oplysningerne i sagsakterne peger på, at sigtede ikke viser vilje eller evne til at tilvejebringe dyreværnsmæssigt forsvarlige forhold i sit dyrehold. Dette bør efter Rådets opfattelse føre til overvejelser om, hvorvidt der skal ske hel eller delvis frakendelse af retten til dyrehold, jf. dyreværnslovens § 29. Anvendelse af § 29 beror imidlertid på en juridisk vurdering, der alene foretages af domstolene.

Afgørelse:

Tiltalte blev straffet med fængsel i 30 dage.

Fuldbyrdelsen af fængselsstraffen blev udsat og bortfaldet efter en prøvetid på 1 år på vilkår af, at tiltalte ikke ville begå nyt strafbart forhold i prøvetiden.

Tiltalte blev frakendt retten til at eje, bruge, passe, slagte eller i det hele beskæftige sig personligt med dyr i 3 år.

Tiltalte betalte sagens omkostninger.

2005-20-052-00109

Skrivelse af 26. august 2005 til politimesteren i Tønder

En kvægholder blev anmeldt for en række forhold.

- Nakkebommen ved foderpladsen i en løsdriftsstald var forkert placeret, idet ca. 1/3 del af køerne havde hævelse, hudafskrabninger og i nogle tilfælde betændelse ved nakkeligamenthæftningen til skulderens torntappe, hvilket skyldtes, at nakkebommen sad for højt og for langt tilbage.
- Det højre horn på en ko var vokset ind mod huden, således at der var en bule i det underliggende væv på ca. 5 mm, hvilket gav koen ømhed.
- Der var ikke sørget for tørt leje og udmugning i en rundbuehal, hvor der gik ca. 32 kvier på 1
- 2 år i løsdrift, idet der i den første halvdel af stalden var blød gødning i 20 til 30 cm højde over det hele, og i den sidste del var der 10 til 15 cm gødning, ligesom der kun var 1 vand kop placeret hvor det optrådte gødningslag var 30 til 40 cm højt - til alle dyrene. Endvidere var der ikke kunstigt lys i hallen, ligesom der kun sparsomt kom dagslys ind i stalden fra et hul i hallens sydvendte gavl, hvor en plade var fjernet, og fra et hul i østvendt side, hvor en plade ligeledes var fjernet, og fra indgangen. I en anden rundbuehal ca. 50 m fra stuehuset, hvor der gik 21 kvier på 1 ½ - 2 år og en tyr, var der ikke sørget for tørt leje og udmugning, idet dyrene gik i et gødningslag på 20 - 40 cm, hvor de sank igennem til haser og forknæ.

Rådet udtalte:

Spørgsmål

Med henblik på anklagemyndighedens overvejelser vedr. den endelige udformning af tiltalen skal jeg anmode om en udtalelse om, hvorvidt de påsigtede forhold 1-2 efter rådets opfattelse må anses som;

- forsvarlig og sædvanlig behandling af dyr?
- forsvarlig behandling af dyr?
- grovere uforsvarlig behandling af dyr?
- mishandling af dyr?

Svar.

Rådet forstår spørgsmålet om de påsigtede forhold 1-2 som ensbetydende med sigtelserne 1. og 2. opført i vicepolitimesterens Forholds- og Bilagsfortegnelse af 11. februar 2005.

Det fremgår af politirapporten med vedlagte fotos samt af skrivelse af 6. december 2004 fra en dyrlæge fra Fødevareregionen, at

- Ca. 1/3 af køerne havde hævelse, hudafskrabninger og i nogle tilfælde betændelse ved nakkeligamenttilhæftningen til skulderens torntappe. Dette skyldtes sandsynligvis, at nakkebommen sad for højt og evt. også for langt tilbage. Nakkebommens højde over gulvet var 114 cm.
- På en ko var højre horn vokset ind mod huden, så der var en bule ind i det underliggende væv på ca. 5 mm; huden var intakt. Koen var øm, når man undersøgte området. Koen ville straks blive afhornet.
- I en rundbuehal ved kostalden gik ca. 32 kvier på 1 - 2 år i løsdrift. Den første halvdel af stalden var der blød gødning i 20 til 30 cm højde over det hele. I den sidste del var der 10 til 15 cm gødning. Kvierne gik igennem gødningsmåtten. Kvierne var snavsede på benene og på bugen. Der var kun 1 vandkop til alle dyr og den var placeret, hvor det optrådte gødningslag var 30 til 40 cm højt. Der var kun sparsomt dagslys i stalden, kun fra et hul efter at en plade var taget af i enden af hallen, et hul i siden og fra indgangen. Der var ikke kunstigt lys.
- I en rundbuehal, der lå 50 m fra stuehuset, gik 21 kvier på 1 ½ - 2 år og en tyr. De gik i et gødningslag på 20 - 40 cm, hvor de sank igennem til haser og forknæ.

Dyr skal behandles forsvarligt og beskyttes bedst muligt mod smerte, lidelse, angst, varigt men og væsentlig ulempe. Enhver, der holder dyr, skal sørge for, at de behandles omsorgsfuldt, herunder at de huses, fodres, vandes og passes under hensyntagen til deres fysiologiske, adfærdsmæssige og sundhedsmæssige behov. Rum eller arealer, hvor dyr holdes, skal indrettes på en sådan måde, at dyrets behov tilgodeses. Det skal herunder sikres, at dyrene har den fornødne bevægelsesfrihed også under optagelse af foder og drikke og ved hvile.

Lægges ovennævnte til grund, er dyrene under de beskrevne forhold ikke behandlet omsorgsfuldt eller i overensstemmelse med deres behov. De har været udsat for smerte, lidelse, angst, varigt men og væsentlig ulempe.

Rådet vil samlet betragte forholdet som uforsvarlig behandling af dyr, jf. dyreværnslovens §§ 1, 2 og 3, stk. 1, 1. og 2. punktum.

Afgørelse:

Tiltalte vedtog indenretlig bøde på 15.000 kr.

Forvandlingsstraffen var fængsel i 14 dage.

2005-20-052-00118

Skrivelse af 16. december 2005 til politimesteren i Holstebro

Ejeren af en SDM-tyrekalv anmeldtes af veterinærkontrollen på slagteriet for at have leveret kalven, der havde et fortykket forben. Ved aflæsningen var der ikke bemærkninger til kalven. Senere bemærkedes, at venstre forben på tyrekalven havde dobbelt tykkelse fra albue og ned til klovene. Der sås bagpå piben opbrud fra indvendige bylder og der flød pus fra såret. Benet var skævt udad drejet. Kalven blev slagtet og benet undersøgt, hvorved der fandtes indvendige byl-

der med opbrud til overfladen. Kalven blev totalkasseret p.g.a. bylder i knoglemarven. Der var ikke i anmeldelsen oplysninger om, at kalven skulle have været halt eller gangbesværet. Ejeren kunne ikke erkende at have overtrådt dyreværnsloven. Han oplyste, at kalven, der nu var ca. 1½ år gammel, da den var ca. ½ år havde fået forbenet i klemme i boksadskillelsen. Den var straks blevet isoleret fra de andre og behandlet med antibiotika og smertestillende medicin. Siden var den anbragt blandt helt små kalve i dybstrøelse og havde gået der siden uden problemer. Besætningsdyrlægen havde under besætningsbesøgene 2 gange undersøgt kalven og fundet den ligeså livlig som de øvrige kalve. En måned før leveringen havde han igen undersøgt kalven, idet ejeren havde bemærket en fugtig plet på det fortykkede ben. Ejeren og besætningsdyrlægen kunne ved den lejlighed ikke indfange kalven og, da kalven var i god foderstand og var meget livlig, fandt han på ingen måde, at der var noget alvorligt galt med kalven.

Rådet udtalte:

Politimesteren har i forbindelse med anmeldelsen og retssagen forelagt sagen for Rådet og anmodet om besvarelse af følgende spørgsmål, idet det ved besvarelsen ønskedes lagt til grund:

- At tyrekalven som lille fik venstre forben i klemme, hvilket resulterede i, at den på tidspunktet for slagtingen havde de i erklæringen fra Veterinærkontrollen ved slagteriet i Års beskrevne skader i venstre forben.
- At tyrekalven efter tilskadekomsten blev sat ud i det fri og af ejeren behandlet med penicillin og smertestillende medicin, hvorefter den den følgende dag blev anbragt i en boks med dybstrøelse sammen med nogle mindre kalve.
- At kalven ikke havde andre synlige skader end dobbelt fortykkelse af venstre forben samt at der cirka 2 måneder før slagtingen blev konstateret en våd plet på forbenet.
- At kalven ved afleveringen til vognmanden ikke havde hudafskrabningen.
- At tyrekalven under hele forløbet tilsyneladende var i velbefindende

Spørgsmål 1:

Det ønskes vurderet, om tyrekalvens ejer umiddelbart efter tilskadekomsten burde have foretaget sig andet og mere, end han gjorde?

Svar ad 1:

Det fremgår af sagsakterne, at kalven, der ved slagtingen var ca. 1½ år gammel, da den var ca. ½ år gammel havde fået forbenet i klemme i en boksadskillelse. Den blev isoleret fra andre jævnaldrende kalve og behandlet med antibiotika og smertestillende medicin. Tyrekalven blev anbragt blandt helt små kalve i dybstrøelse og havde på grund af dens temperament gået der indtil transporten til slagteriet. Den var særlig kønslig aktiv og enedes dårligt med jævnaldrende tyre.

Besætningsdyrlægen oplyste, at han under besætningsbesøg to gange havde undersøgt kalven og fundet den ligeså livlig som de øvrige kalve. En måned før leveringen havde dyrlægen undersøgt kalven, idet ejeren havde bemærket en fugtig plet på det skadede forben. Ejeren og besætningsdyrlægen kunne ved den lejlighed ikke indfange kalven, og da kalven var i god foderstand og meget livlig, mente dyrlægen ikke, at der var noget alvorligt galt med kalven. Ejeren fandt ikke, at han havde haft mulighed for mistanke om, at dyret led af en alvorlig betændelsestilstand, idet han i modsat fald ikke ville have tøvet med at lade tyren aflive.

Af anmeldelsen fremgår, at det straks bemærkedes, at venstre forben havde dobbelt tykkelse fra albue og ned til klovene. På bagsiden af piben var der opbrud fra indvendige bylder, og der flød ildelugtende pus ud fra området. Der var en skæv udad drejet vækst af pibeknoglen af ufysiologisk natur. Ved overgangen fra væv til klov sås en ældre betændelsesproces, der forårsagede en abnorm vækst af klovene, så disse lignede to knytnæver. Over forknæet sås et gammelt strangulationsar. Ved obduktionen sås en kraftig betændelsesreaktion i benhinden med fortykkelse/ukontrolleret vækst af benhinden. Den ukontrollerede vækst af benhinden medførte manglende bøjefunktion af benet. Endvidere var der overklemning af bøjesenerne, så bøjefunktion yderligere var forværret. Tyren blev kasseret p.g.a. bylder i knoglemarven. Det fremgår af sagsakterne, at tyren ved afhentningen ikke havde haft åbent sår på benet, som det fremgår af fotos fra slagteriet, hvorfor ejeren mente, at opbruddet måtte være opstået under transporten.

Dyrlægen havde haft lejlighed til sammen med ejeren på slagteriet at besigtige kalven og benet efter slagtning og havde der konstateret, at muskulaturen på det skadede foren var ligeså udviklet, som på det andet forben. Dyrlægen mente, at sigtede havde behandlet tyren forsvarligt.

Der er ikke i anmeldelsen oplysninger om, hvorvidt tyren skulle have været gangbesværet eller halt på benet. Under vidneforklaringen ved retsmødet oplyste den anmeldende dyrlæge, at det var tydeligt, at tyren ikke gik ordentligt på benet.

Lægges ovenstående til grund, finder Rådet, at tyrekalven efter tilskadekomsten og i det videre forløb frem til transporten til slagtningen har været behandlet forsvarligt.

Spørgsmål 2:

Det ønskes vurderet, om tyrekalvens ejer i det videre forløb frem til slagtningen burde have foretaget sig andet og mere end han gjorde?

Svar ad 2:

Se Svar ad 1.

Spørgsmål 3:

Det ønskes vurderet, om tyrekalvens skader for ejeren må anses for at have fremstået som alvorlige?

Svar ad 3:

Det fremgår af sagsakterne, at kalven efter den initiale behandling og aflastning i dybstrøelse har udvist normal trivsel og ikke har virket hæmmet i sine bevægelser selvom forbenet fremstod fortykket. Desuden har kalven flere gange været tilset af dyrlæge. Lægges dette til grund, finder Rådet, at tyrekalvens skader for ejeren ikke har fremstået som alvorlige.

Spørgsmål 4:

Finder Rådet, at det kan udelukkes, at den på slagteriet observerede halthed kan være opstået under transporten eller i forbindelse med aflæsningen i indleveringsboksen?

Besvares spørgsmålene bekræftende, ønskes en vurdering af, om forholdet kan betegnes som uforsvarlig behandling.

Svar ad 4:

Det fremgår af sagsakterne, at det var vanskeligt for ejeren og besætningsdyrlægen at indfange tyren for indgående undersøgelse. På den baggrund skønnedes det, at tilstanden var forsvarlig.

Ved læsningen på lastvognen bemærkede vognmanden tyrens tykke forben, samt at den haltede let.

Lægges dette til grund, finder Rådet, at den på slagteriet konstaterede halthed kan være resultatet af en forværring opstået under transporten eller i forbindelse med aflæsningen i indleveringsboksen. Det er velkendt, at let halthed hos dyr i betydelig grad kan forværres som følge af strabadser under transport eller ved aflæsning. Tyren blev ikke kontrolleret af dyrlæge ved aflæsningen på slagteriet, men først noget senere i forbindelse med ankomsten til slagteriet af et nyt vognlæs med kreaturer.

Spørgsmål 5:

Giver sagen i øvrigt Rådet anledning til bemærkninger?

Svar ad 5:

Nej.

Afgørelse:

Tiltalte blev frifundet.

Staten betalte sagens omkostninger.

2005-20-052-00122

Skrivelse af 23. september 2005 til politimesteren i Hobro

Efter en anmeldelse til politiet konstateredes følgende i en kvægbesætning. Dyrene havde ikke adgang til rent frisk drikkevand. Forholdene i stalden var således, at dyrene ikke havde adgang til tørt strøet leje at hvile på. Bjælkerne i spaltegulvet var flere steder skredet fra hinanden, så dyrene kunne beskadige sig. En kvie var halt på højre forben og venstre bagben. Ved gang slæbte kvien højre forben fremad. Der fandtes et dybtgående sår på piben strækkende sig i hele benets omkreds. Såret gik helt ind til knoglen. Læsionen var med al sandsynlighed opstået ved beskadigelse forårsaget af det defekte spaltegulv. I klovranden på venstre bagben fandtes en tydelig rød hævelse med opbrud og der var svind af muskulaturen i venstre baglår.

Rådet udtalte:

Spørgsmål 1:

Såfremt det lægges til grund, at forholdene på ejendommen den 17. marts 2005 var som beskrevet i udateret rapport fra Fødevareregionen, sagens bilag 6, skal jeg anmode om Rådets udtalelse om hvorvidt dyrene på ejendommen den 17. 2005 marts har været behandlet forsvarligt og beskyttet bedst muligt mod smerte, lidelse, angst, varigt mén og væsentlig ulempe?

Svar ad 1:

Det fremgår af sagsakterne, at kreaturerne og kalvene ikke havde adgang til rent frisk drikkevand. Forholdene på staldgulvet var af en sådan beskaffenhed, at dyrene ikke havde adgang til tørt strøet leje at hvile på. Bjælkerne i spaltegulvet var flere steder skredet fra hinanden, så dyrene kunne beskadige sig.

Dyr skal behandles forsvarligt og beskyttes bedst muligt mod smerte, lidelse, angst, varigt mén og væsentlig ulempe. Desuden skal enhver, der holder dyr, sørge for, at de behandles omsorgsfuldt, herunder at de fodres, vandes og passes under hensyntagen til deres fysiologi-

ske, adfærdsmæssige og sundhedsmæssige behov. Rum eller arealer, hvor dyr holdes, skal indrettes på en sådan måde, at dyrets behov tilgodeses.

Lægges sagsakterne og ovennævnte til grund, finder Rådet, at der i kreaturholdet er tale om uforsvarlig behandling af dyr, jf. dyreværnslovens § 1, § 2 og § 3, stk. 1.

Spørgsmål 2:

Såfremt det lægges til grund, at den i rapporten nævnte kalv var syg som beskrevet i obduktionsattest af 29. marts 2005, bilag 7, med tilhørende fotomappe, bilag 8, skal jeg anmode Rådets udtalelse om, hvorvidt kalven har været behandlet forsvarligt og beskyttet bedst muligt mod smerte, lidelse, angst, varigt mén og væsentlig ulempe?

Svar ad 2:

Det lægges til grund for udtalelsen, at der er tale om forholdene vedrørende kalven.

Det fremgår af sagsakterne, at en kvie var halt på højre forben og venstre bagben. Ved gang slæbte kvien højre forben fremad. Der fandtes et dybtgående sår på piben strækkende sig i hele benets omkreds. Såret gik helt ind til knoglen. Læsionen var med al sandsynlighed opstået ved beskadigelse forårsaget af det defekte spaltegulv. I klovranden på venstre bagben fandtes en tydelig rød hævelse med opbrud, og der var svind af muskulaturen i venstre baglår. Af obduktionsattesten fremgår, at såret på højre forben gik i dybden, så det underliggende knoglevæv på pibens forside var blottet, og strækkesenen var skåret over. På bagsiden af piben nåede såret ind til bøjesenen. På venstre bagben fandtes efter gennemsavning af inderkloven betændelse i klovleddet med store mængder pus i ledhulen samt vævsdød omfattende ledbrusken og det underliggende knoglevæv. En kanal førte fra ledhulen til opbruddet i kronranden. I den dybe bøjesenes seneskede fandtes store mængder pus. Der havde ikke været tilkaldt dyrlæge til behandling eller aflivning af kvien.

Dyr skal behandles forsvarligt og beskyttes bedst muligt mod smerte, lidelse, angst, varigt mén og væsentlig ulempe. Desuden skal enhver, der holder dyr, sørge for, at de behandles omsorgsfuldt. Rum, hvor dyr holdes, skal indrettes på en sådan måde, at dyrenes behov tilgodeses.

Lægges sagsakterne og ovennævnte til grund, finder Rådet, at kvien har været udsat for groft uforsvarlig behandling af dyr, jf. dyreværnslovens § 1, § 2 og § 3, stk. 1.

Spørgsmål 3:

Giver sagens fakta Det Veterinære Sundhedsråd anledning til yderligere bemærkninger?

Svar ad 3:

Oplysningerne i sagsakterne peger på, at sigtede ikke viser vilje eller evne til at tilvejebringe dyreværnmæssigt forsvarlige forhold i sit dyrehold. Dette bør efter Rådets opfattelse føre til overvejelser om, hvorvidt der skal ske hel eller delvis frakendelse af retten til dyrehold, jf. dyreværnslovens § 29. Anvendelse af § 29 beror imidlertid på en juridisk vurdering, der alene foretages af domstolene.

Afgørelse:

Tiltalte blev straffet med en bøde på 15.000 kr.
Forvandlingsstraffen var fængsel i 10 dage.

Tiltalte blev frakendt retten til at eje, bruge, passe, slagte eller i det hele taget beskæftige sig personligt med dyr i 3 år fra den endelige dom.

Tiltalte betalte sagens omkostninger.

2005-20-052-00125

Skrivelse af 23. december 2005 til politimesteren i Hjørring

En landmand anmeldtes, idet der på hans mark gik køer, hvoraf én var springhalt med klumpfod og lammelser i benet og de øvrige havde forskellige klov- og benlidelser, der forårsagede, at de var gangbesværede i vekslende grader.

Ved kontrolbesøg i besætningen af politiet og 2 dyrlæger fra Fødevareregionen fandtes følgende:

I stalden lå en ko, der var mager og havde trykninger og hudafskrabninger på hoftehjørner og haser. På venstre bagben sås en hævelse fra midt på piben og ned til klovranden. Trods gentagne forsøg på at få koen til at rejse sig mislykkedes dette.

På en græsfold gik 4 køer. Den ene ko var springhalt på venstre forben og havde en bandage af nyere dato på kloven. En anden ko var let støttehalt på venstre bagben og der var også her anlagt en klovforbinding. Koen havde en trykning på hasen og var mager. En tredje ko var stærkt støttehalt på højre bagben, hvor der sås en hævelse fra hasen og ned til kloven, der var pålagt en forbinding på højre bagbens klov. Koen var mager. Den fjerde ko var støttehalt på højre bagben med hævelse af koden og med klovforbinding. Vandkarret i græsfolden var på besøgstidspunktet tomt. Ejeren fik pålagt at få køerne tilset og behandlet af en dyrlæge.

Ved et senere kontrolbesøg beordredes koen, der under første besøg havde befundet sig i stalden, aflivet, da den ikke var i bedring, men kodede over, var meget mager, havde sår og trykninger og var meget gangbesværet. Vandkarret i græsfolden var igen på besøgstidspunktet tomt. De øvrige køer havde været under dyrlægebehandling og var alle i bedring.

Rådet udtalte:

Dyrenes faktiske forhold er indgående beskrevet i Fødevareregionens rapport af 23. februar 2005. Regionen konkluderer, at forholdene kan karakteriseres som groft uforsvarlig behandling af dyr. Jeg skal herved spørge, om Rådet er enig i denne vurdering, herunder om vurderingen er forskellig for så vidt angår ko A og de øvrige 4 køer.

Svar:

Det fremgår af rapporten fra Fødevareregionen, at man i stalden fandt ko A, der var mager og havde trykninger og hudafskrabninger på hoftehjørner og haser. Koen var yderst muskelfattig på bagparten. På venstre bagben sås en hævelse fra midt på piben og ned til klovranden. Trods gentagne forsøg på at få koen til at rejse sig mislykkedes dette.

På en græsfold gik 4 køer, hvoraf ko B var springhalt på venstre forben og havde en bandage af nyere dato på kloven. Ko C var let støttehalt på venstre bagben og der var også her anlagt en klovforbinding af nyere dato. Koen havde en trykning på hasen og var mager. Ko D var stærkt støttehalt på højre bagben, hvor der sås en hævelse fra hasen og ned til kloven, der var pålagt en forbinding på højre bagbens klov. Koen var mager med fremstående hoftehjørner og muskelfattig bagpart. Ko E var støttehalt på højre bagben. Koden var hævet og der var anlagt en bandage af nyere dato på kloven.

Ejeren fik pålagt at få køerne tilset og behandlet af en dyrlæge. Vandkarret i græsfolden var på besøgstidspunktet tomt.

Ved det opfølgende kontrolbesøg fandtes ko A trods dyrlægebehandling i en sådan forfatning, at den begærede aflivet, idet den kodede over, var meget mager, havde sår og trykninger og var meget gangbesværet.

De øvrige fire køer havde også været under dyrlægebehandling og var alle i bedring. Vandkarret i græsfolden var igen på besøgstidspunktet tomt.

Dyr skal beskyttes bedst muligt mod smerte, lidelse, angst, varigt mén og væsentlig ulempe og skal behandles omsorgsfuldt, herunder fodres, vandes og passes under hensyntagen til deres fysiologiske og sundhedsmæssige behov. Dette indebærer, at alle dyr, når det under det daglige tilsyn konstateres, at de er syge eller tilskadekomne, omgående skal have en passende behandling. Kommer de sig ikke umiddelbart af denne behandling skal de straks aflives eller tilses af en dyrlæge.

Lægges ovennævnte til grund, finder Rådet, at ko A ved at have befundet sig i besætningen med de ovennævnte lidelser uden behandling af en dyrlæge og ved herudover ikke at have haft permanent adgang til friskt drikkevand har været udsat for en høj grad af smerte, lidelse, angst, varigt mén og væsentlig ulempe og ikke er blevet passet omsorgsfuldt.

Rådet vil karakterisere forholdet for ko A som groft uforsvarlig behandling af koen, jf. dyreværnslovens §§ 1 og 2 samt bekendtgørelse nr. 707 af 18. juli 2000 om mindstekrav til beskyttelse af landbrugsdyr, § 5.

Rådet vil karakterisere det forhold, at de øvrige 4 køer ikke på et tidligere tidspunkt er blevet behandlet for deres lidelser af en dyrlæge samt at de ikke har haft permanent adgang til friskt drikkevand som uforsvarlig behandling af køerne, jf. dyreværnslovens §§ 1 og 2 samt bekendtgørelse nr. 707 af 18. juli 2000 om mindstekrav til beskyttelse af landbrugsdyr, § 5.

Afgørelse:

Tiltalte blev i byretten straffet med en bøde på 15.000 kr.

Forvandlingsstraffen var fængsel i 10 dage.

Tiltalte betalte sagens omkostninger.

Tiltalte ankede sagen til landsretten.

Landsretten stadfæstede byrettens dom med den ændring, at bøden blev fastsat til 20.000 kr. med forvandlingsstraf af fængsel i 14 dage.

Tiltalte betalte sagens omkostninger for landsretten.

2005-20-052-00128

Skrivelse af 22. februar 2006 til politimesteren i Thisted

Fødevareregionen fandt under et kontrolbesøg hos en landmand, der 5 år tidligere var dømt for overtrædelse af dyreværnsloven og herunder fradømt retten til at eje, bruge, passe, slagte eller beskæftige sig med dyr i 3 år, flere kritisable forhold. Det konstateredes under 3 besøg, at dyrene blev holdt under forhold, der betegnedes som uforsvarlige eller groft uforsvarlige vedrørende dels fysiske rammer og hvad angik kvaliteten af fodringen. Et større antal kreaturer var forsvundet fra ejendommen uden at ejeren kunne redegøre herfor. Ejeren anmeldtes for forholdene.

Rådet udtalte:

Spørgsmål 1:

Jeg skal herved til brug for min videre behandling af sagen anmode Det Veterinære Sundhedsråd om at udtale sig om, hvorvidt den behandling af dyrene, der er beskrevet i erklæringerne fra Fødevarerregionen, indebærer en uforsvarlig behandling af dyr eller eventuelt en mishandling eller grovere uforsvarlig behandling, jf. dyreværnslovens § 1, § 28, stk. 1 og § 29, stk. 1?

Svar ad 1:

Vedrørende tilstandene ved besøget den 30. november 2004:

Det fremgår af bilag 1/5, at pasningen af dyrene var utilstrækkelig og specielt dyrenes nærmiljø fandtes kritisabel. Der stod gylle over ristene, der var belagt med en gødningsbræmme så båsene var fugtige af urin og vand. Køerne var belagt med kager af indtørret gødning. Der var ikke strøet under køerne. Mindst 61 køer var på denne måde behandlet uforsvarligt. For 26 udegående kreaturer var der tale om, at de for at komme til suppleringsfoder og bygningen med strøet leje skulle passere området med dyb søle eller dybt vand. To udegående kvier havde diarré. De 12 kvier i to bokse havde ikke adgang til friskt drikkevand. Ca. 30 kalve havde adgang til gødningsforurenede vand og foder i krybben. 5 spædkalve gik ubeskyttet rundt i hele stalden og lå i den fugtige ensilage foran køerne. De fleste kalve og kvier samt en del af køerne var magre. Dette formentlig på grund af den valgte fodring med mangel på kvalitetsensilage og stråfoder resulterende i en dårlig fordøjelse.

Vedrørende tilstandene ved besøget den 26. januar 2005:

Det fremgår af bilag 2/2, at fodringen siden sidste besøg var blevet ændret og forbedret. Ud af 28 magre kvier på gødningsbelagte fugtige spalter var 8 kvier kritisk afmagrede. Der var på de fugtige spalter ikke adgang til tørt leje.

I kostalden var 8 køer meget magre uden tegn på anden sygdom, hvilket tyder på længere tids utilstrækkelig fodring.

Af de 20 udegående kvier, der havde fået bedre forhold, skønnedes de 10 ikke i så godt et huld, at de var egnede til at gå ude.

Det skønnedes, at pasningen og herunder specielt fodringen ikke var forsvarlig bedømt på det tiltagende antal magre dyr. Dyrenes nærmiljø var ikke tilgodeset, da 28 kvier gik i søle uden tørt leje og spædkalvene stadig gik løs i stalden uden adgang til tørt strøet leje.

Vedrørende tilstandene ved besøget den 22. februar 2005:

Dyrene var generelt for magre men vurderedes at have taget lidt på i huld siden sidste besøg. Ensilagen foran kvierne var af en meget dårlig kvalitet, idet det var muggent eller forrådet og uegnet som foder. Køerne var urene og våde. En mager ko lå lammet i sin våde bås med trykninger og sår på ryggen. Mindst 9 spædkalve gik løs i stalden med diarré. I foderladen fandtes en død kviekalv, der sendtes til obduktion. Ejer angav drukning i vandingstruget som dødsårsag.

Det konkluderedes, at fodringen stadigvæk ikke var optimal. Udegående kreaturer havde ikke tilstrækkelig læ. En halt ko havde betændelse ved knæet uden at være behandlet eller tilset af en dyrlæge. Døde dyr var ikke fjernet til destruktion, men var nedgravet på marken.

Det fremgår af obduktionsrapporten fra Laboratorium for Veterinær Patologi, Den Kgl. Veterinær- og Landbohøjskole, at den dødfundne kviekalv var sygeligt afmagret, led af blodmangel og havde hungerødem. Det kunne udelukkes, at kalven var død som følge af drukning. Det konkluder-

deredes, at kalven med overvejende sandsynlighed var død som følge af manglende foder og/eller fejlnæring.

Ved gennemgang af udmeldinger af dyr i CHR-registret var knapt 100 dyr anført som døde uden, at det kunne dokumenteres, hvor de var havnede. Ved inspektionerne fandtes der skeletdele på marken og ved en anmeldelse fra ultimo marts 2005 fandtes der på marken 2 voksne kreaturer, der havde været døde i en længere periode.

Alle dyr skal beskyttes bedst muligt mod smerte, lidelse, angst, varigt mén og væsentlig ulempe og skal behandles omsorgsfuldt, herunder fodres, vandes og passes under hensyntagen til deres fysiologiske og sundhedsmæssige behov. Dette indebærer, at alle dyr, når det under det daglige tilsyn konstateres, at de er syge eller tilskadekomne, omgående skal have en passende behandling og om fornødent isoleres i et passende rum med tør bekvem strøelse. Kommer de sig ikke umiddelbart af denne behandling skal de straks aflives eller tilses af en dyrlæge.

Lægges ovenstående oplysninger til grund, finder Rådet, at adskillige af dyrene i besætningen har været udsat for den højeste grad af smerte, lidelse, angst, varigt mén og væsentlig ulempe og ikke er fodret, vandet og passet under hensyntagen til deres behov ligesom de ikke, når de blev syge heraf, er blevet behandlet for deres lidelser.

Rådet vil karakterisere forholdet som groft uforsvarlig behandling af kreaturbesætningen, jf. dyreværnslovens §§ 1, 2 og 3, stk. 1 samt Bekendtgørelse nr. 707 af 18. juli 2000 om mindstekrav til beskyttelse af landbrugsdyr, § 5.

Hvad angår de kreaturer, der er døde som følge af sult og /eller ubehandlet sygdom, vil Rådet karakterisere forholdet som groft uforsvarlig behandling med karakter af mishandling, jf. dyreværnslovens §§ 1, 2 og 3, stk. 1 samt Bekendtgørelse nr. 707 af 18. juli 2000 om mindstekrav til beskyttelse af landbrugsdyr, § 5.

Spørgsmål 2:

Jeg skal endvidere forespørge, om sagen i øvrigt giver Rådet anledning til bemærkninger?

Svar ad 2:

Oplysningerne i sagsakterne peger på, at sigtede gennem længere tid ikke har vist evne eller vilje til at tilvejebringe dyreværns-mæssigt forsvarlige forhold i sit dyrehold. Dette bør efter Rådets opfattelse føre til overvejelser om, hvorvidt der skal ske helt eller delvis frakendelse af retten til dyrehold, jvf. dyreværnslovens. Dette beror imidlertid på en juridisk vurdering, der alene foretages af domstolene.

Afgørelse:

Tiltalte blev straffet med fængsel i 30 dage.

Tiltalte blev for bestandigt frakendt retten til at eje, bruge, passe, slagte, eller i det hele beskæftige sig personligt med dyr.

Tiltalte betalte sagens omkostninger.

2005-20-052-00131

Skrivelse af 18. november 2005 til politimesteren i Randers

Sagen drejer sig om en besætning med 9 kreaturer, hvoraf 6 var udegående og 3 opstaldet i båse. Seks kreaturer på en mark havde pjusket hårlag og gødningskager på forknæ, doglap og lår. Flere steder på kroppen manglede hårlaget helt, og den nøgne hud var skorpet og skællende. Hårløsheden skyldes antagelig en infektion med skabmider. Kreaturerne med hårløse områder har ikke været tilset af dyrlæge. Det manglende hårlag har givet dyrene vanskeligheder med at holde varmen i vinterperioden. Kreaturerne var afmagrede, de yngste kreaturer var sygeligt afmagrede og alle var apatiske (sløve). Kreaturerne trængte til klovbeskæring. I stalden med 3 kreaturer var der en stærkt afmagret ko med tydelig knoglefremspring skarpt aftegnet under huden. Båsene, hvori kreaturerne stod bundet, var så korte, at kreaturerne måtte stå på skrå for at undgå at stå med bagbenene i grebningen. Som følge af de korte båse gødede kreaturerne i lejearealet og måtte derfor stå eller hvile på gødningsrester.

Rådet udtalte:

Spørgsmål 1:

Er der tale om produktionsdyr?

Svar ad 1:

Det fremgår af sagsakterne, at besætningen bestod af 8 kreaturer af kødkvægsrace og 1 kreatur af malke race. Disse dyr er omfattet af begrebet produktionsdyr.

Spørgsmål 2:

Har der været tale om uforsvarlig, grovere uforsvarlig behandling eller mishandling af dyrene, jf. dyreværnslovens § 28, stk. 1?

Svar ad 2:

Det fremgår af sagsakterne, at 6 kreaturer på en mark havde pjusket hårlag og gødningskager på forknæ, doglap og lår. Flere steder på kroppen manglede hårlaget helt, og den nøgne hud var skorpet og skællende. Kreaturerne med hårløse områder har ikke været tilset af dyrlæge. Det manglende hårlag har givet dyrene vanskeligheder med at holde varmen i vinterperioden. Kreaturerne var afmagrede, de yngste kreaturer var sygeligt afmagrede og alle var apatiske (sløve). Kreaturerne trængte til klovbeskæring.

Det fremgår tillige af sagsakterne, at der i en stald med 3 kreaturer var en stærkt afmagret ko med tydelig knoglefremspring skarpt aftegnet under huden. Båsene, hvori kreaturerne stod bundet, var så korte, at kreaturerne måtte stå på skrå for at undgå at stå med bagbenene i grebningen. Som følge af de korte båse gødede kreaturerne i lejearealet og måtte derfor stå eller hvile på gødningsrester.

Dyr skal behandles forsvarligt og beskyttes bedst muligt mod smerte, lidelse, angst, varigt mén og væsentlig ulempe. Desuden skal enhver, der holder dyr, sørge for, at de behandles omsorgsfuldt, herunder at de fodres, vandes og passes under hensyntagen til deres fysiologiske, adfærdsmæssige og sundhedsmæssige behov. Rum eller arealer, hvor dyr holdes, skal indrettes på en sådan måde, at dyrets behov tilgodeses. Kreaturer, der går ude om vinteren skal have udviklet et kraftigt og tæt hårlag, de skal være i godt huld og de skal tilføres supplerende foder, så deres gode huld opretholdes.

Lægges ovennævnte til grund, finder Rådet, at kreaturerne ikke har været fodret og passet efter deres behov, samt at kreaturerne ikke har været beskyttet bedst muligt mod smerte, lidelse, angst, varigt mén og væsentlig ulempe. Desuden har båsene ikke været indrettet på en sådan

måde, at dyrenes behov er tilgodeset. Rådet finder, at kreaturerne har været genstand for groft uforsvarlig behandling, jf. dyreværnslovens §§ 1 og 2 samt § 3, stk. 1 samt Rådets udtalelse om udendørs hold af dyr i vinterperioden og i perioder med vinterlignende vejr.

Afgørelse:

Tiltalte blev straffet med fængsel i 7 dage.

Tiltalte blev frataget retten til at eje produktionsdyr i 10 år fra dommen.

Tiltalte betalte sagens omkostninger.

2005-20-052-00140

Skrivelse af 24. april 2006 til politimesteren i Nyborg

Ejeren af 2 køer anmeldtes for misrøgt, idet køerne opholdt sig i en ældre staldbygning, hvor der ikke var muget ud under køerne gennem længere tid. Den ene ko lå på en tyk måtte af gødning medens den anden stod med bagbenene i gødning til hasen, hvorfor den havde vanskeligt ved at rejse og lægge sig og ingen af køerne havde dermed adgang til et tørt leje.

Køerne fodredes dagligt med halm og kraftfoder og fik vand 2 gange dagligt.

Køerne var magre uden liggesår eller trykninger.

Køerne blev efter anmeldelsen solgt til en handelsmand.

Rådet udtalte:

Spørgsmål 1:

Dersom det lægges til grund, at to køer er placeret således, at de står i egen gødning, den ene på en måtte af gødning, og den anden med bagbenene i gødning op til hasen (gødningshøjde ca. 60 cm.), således at denne ko har vanskeligt ved at rejse og lægge sig, vil en sådan adfærd så indelbære en uforsvarlig behandling af dyr, en grovere uforsvarlig behandling af dyr eller mishandling af dyr?

Svar ad 1:

Det fremgår af sagsakterne, herunder fotos samt erklæring fra tilkaldt dyrlæge, at de 2 køer stod bundet i en ældre dårligt vedligeholdt og rodet staldbygning. Der var ikke rensset gødning ud fra stalden i den sidste måned. Den ene ko stod på en måtte af gødning, medens den anden stod med bagbenene i gødning op til hasen, hvorfor den havde vanskeligt ved at rejse og lægge sig. Gødningshøjden blev anslået til ca. 60 cm.

Køerne var magre, uden liggesår eller trykninger. Der var intet tegn på, at der var strøet ved dem. Køerne blev fodret med halm og kraftfoder hver dag og de fik vand to gange daglig.

Dyr skal beskyttes bedst muligt mod smerte, lidelse, angst, varigt mén og væsentlig ulempe og skal behandles omsorgsfuldt, herunder fodres, vandes og passes under hensyntagen til deres fysiologiske og sundhedsmæssige behov.

Rum eller arealer, hvor dyr holdes, skal indrettes på en sådan måde, at dyrets behov tilgodeses. Det skal herunder sikres, at dyret har den fornødne bevægelsesfrihed også under optagelse af foder og drikke og ved hvile.

Lægges ovennævnte til grund, finder Rådet, at køerne ved ikke at have haft mulighed for at finde hvile på et rengjort eller tørt leje samt ved ikke at have haft permanent adgang til friskt drikkevand har været udsat for smerte, lidelse, angst, varigt mén og væsentlig ulempe og at de således ikke er passet omsorgsfuldt.

Rådet vil karakterisere forholdet som uforsvarlig behandling af køerne, jf. dyreværnslovens §§ 1, 2 og 3, stk.1.

Spørgsmål 2:

Giver sagen i øvrigt Det Veterinære Sundhedsråd anledning til bemærkninger?

Svar ad 2:

Nej

Afgørelse:

Tiltalte blev straffet med en bøde på 2.000 kr.

Forvandlingsstraffen var fængsel i 6 dage.

Tiltalte betalte sagens omkostninger med 1.018,75 kr.

2005-20-052-00146

Skrivelse af 24. april 2006 til politimesteren i Odder

En leverandør blev sigtet for 2 forhold.

Forhold 1:

En kalv fandtes, ved aflæsning på et slagteri, at have en voldsom læsion på halen. Midt på halen sad en fast ring af gødning omkring halen. Gødningsringen havde kompromiteret blodkredsløbet til den nederste del af halen, således at halen var iskold og der var begyndende vævsdød af halespidsen. Ovenfor gødningsringen kunne ses et stort væskende sår. Ved den efterfølgende kødkontrol kunne det konstateres, at gødningsknolden var ca. 20 cm lang og nedenfor denne fandtes halen fortykket, ødematøs og halespidsens yderste 3 cm bestod af dødt væv. Ovenfor gødningsknolden kunne ses et dybt sår, som var betændt, lugtende og gående igennem hud, muskel og knoglevæv, således at halen kun hang fast i hud og muskelvæv i den ene side. Leverandøren oplyste, at hun var uforstående overfor det forekomne, men kunne ikke afvise, at det kunne ske.

Forhold 2:

Et kreatur, som kun kunne tage let støtte på højre bagben, blev transporteret levende til slagting. På underbenet af højre bagben sås en stor hævelse. Ved den efterfølgende kødkontrol fandtes hævelsen at være sæde for knogledannelse. Det blev vurderet, at de var opstået efter et brud. På knogleoverfladen udmundede en kanal fra en dybereliggende byld, som fandtes centralt i knoglen. Leverandøren oplyste, at hun var bekendt med, at kalven havde haft brækket benet, idet den havde haft benet i klemme i en spalte. Efterfølgende havde kalven været i behandling ved hendes dyrlæge. Hun oplyste endvidere, at dyrlægen havde anmodet hende om at sende kalven til nærmeste slagtehus, for at skåne den for en længere transport. Dyrlægen oplyste, at han havde behandlet kalven for et sår, som helede og lukkede sig fint. Kalven havde under hele forløbet været i stand til at gå og træde på benet. Efterfølgende var såret sprunget op, hvorefter kalven begyndte at gå dårligt på benet, hvilket han havde betragtet, som en ikke nærmere bestemt betændelsestilstand. Han havde derfor anmodet leverandøren om, at sende kalven til slagting snarest. Han mente ikke, der var tale om et benbrud.

Rådet udtalte:

Spørgsmål:

Der anmodes om Rådets udtalelse om, hvorvidt forholdene skal karakteriseres som:

- Uforsvarlig behandling?

- Grovere uforsvarlig behandling?
- Mishandling?

Svar:

Forhold 1:

Rådet har rekvireret materiale fra den i sagen omtalte kalv og ladet det obducere på Laboratorium for Patologi, Den Kgl. Veterinær- og Landbohøjskole. Ved undersøgelse af halen fandtes halestykket over gødningsringen at være 6 cm i diameter, halestykket under gødningsringen 2 cm i diameter, og halestykket nedenfor gødningsringen 4 cm i diameter. På overgangen mellem den øverste del af halen og den gødningsbeklædte del af halen fandtes et uregelmæssigt granulationsvævsbeklædt sår, ca. 6 cm i diameter. Den del af læsionen, som lå under gødningsringen, fandtes uden granulationsvævsdannelse, men i bunden af såret sås dødt knoglevæv, der kunne identificeres som hørende til 11. halehvirvel. I øvrigt fandtes 11. halehvirvel at være sæde for et tværbrud. I et andet område under gødningsringen fandtes et 3 x 1½ cm overfladisk sår. På halestykket nedenfor gødningsringen fandtes diffust udbredt ødem og bindevævsdannelse. På hale-spidsen fandtes et uregelmæssigt sår præget af granulationsvævsdannelse, hvis overflade var nekrotisk (dødt). Bruddet vurderedes til at have en alder på ikke under 3 uger. Der kan være tale om et primært brud med efterfølgende gødningsaflejring, mere sandsynligt er dog, at der er tale om en primær akkumulation af gødning på halen med sekundært åbent brud på halen. Kalvens situation burde for længst ved de daglige tilsyn have været erkendt og behandlet. De påviste læsioner har medført betydelig grad af smerte, lidelse og angst samt væsentlig ulempe.

Lægges ovennævnte til grund, finder Rådet, at kalven i besætningen har været udsat for uforsvarlig behandling af dyr, jf. dyreværnslovens §§ 1, 2 og 3, stk.3.

Forhold 2:

Rådet har rekvireret materiale fra den i sagen omtalte kalv og ladet det obducere på Laboratorium for Patologi, Den Kgl. Veterinær- og Landbohøjskole. Ved undersøgelse af det afhudede højre bagben fandtes midterste del af underbenet at være sæde for et kronisk sammenvokset brud med kontraktion. Der var massiv nydannet knoglevævsdannelse med knoglesekestre i en pusfyldt hule, der gennem en kanal havde adgang til knogleoverfladen. Det konkluderedes, at der var tale om et kronisk sekestreende brud med massiv knoglenydannelse og purulent knoglemarvsbetændelse. Frakturforandringerne havde en alder på adskillige uger.

Der er ikke i sagen oplysninger om, hvilken behandling dyrlægen har givet kalven, ligesom det ikke er angivet, under hvilke omstændigheder kalven har været opstaldet. Det fremgår af sagsakterne, at dyrlægen ikke har diagnosticeret et knoglebrud hos kalven medens ejeren var klar over, at kalven havde et brud.

Ved ankomsten til slagteriet kunne kalven kun tage let støtte på benet.

Lægges dette til grund, finder Rådet, at kalven på et tidligt tidspunkt straks efter, at benet var brækket skulle have været aflivet/nødslagt.

Rådet finder, at kalven under såvel ophold i besætning som under transporten til slagteriet har været udsat for en høj grad af smerte lidelse, angst, varigt mén og væsentlig ulempe.

Rådet vil karakterisere forholdet som groft uforsvarlig behandling af kalven, jf. dyreværnslovens § 1 og 2.

Afgørelse:

Tiltalte vedtog udenretlig bøde på 10.000 kr.

2005-20-052-00137

Skrivelse af 17. februar 2006 til politimesteren i Tønder

Ved det levende syn på et kreaturslagteri konstaterede den tilsynsførende dyrlæge en ko med delvis afhorning af begge horn. De resterende ender af hornene var 6-8 cm lange. Enderne af hornene var flade og plane med indvækst af nyt hornlag over enderne. Forholdet blev af en dyrlæge ved slagteriet meldt til politiet. Efter slagtning blev det afskårne hoved sendt til KVL med henblik på obduktion. Af obduktionsattesten fremgår det, at der blev konstateret status efter fjernelse af den yderste del af såvel højre som venstre horn med et skærende instrument, og at helingen var fremskreden i begge sider og omfattede bl.a. gendannelse af forhornet epithel.

Rådet udtalte:

Spørgsmål 1:

Jeg skal anmode Det Veterinære Sundhedsråds udtalelse om den ved obduktionsattesten – bilag 4 til anmeldelsen – beskrevne fremgangsmåde ved afhorning er anerkendt og forsvarlig?

Svar ad 1:

Det fremgår af sagsakterne, at den tilsynsførende dyrlæge ved det levende syn på et kreaturslagteri konstaterede en ko med delvis afhorning af begge horn. De resterende ender af hornene var 6-8 cm lange. Af obduktionsattesten fremgår det, at der blev konstateret status efter fjernelse af den yderste del af såvel højre som venstre horn med et skærende instrument, og at helingen var fremskreden i begge sider og omfattede bl. a. gendannelse af forhornet epithel.

En delvis afhorning, som gennemført på koen i sagen, må kun foretages af en dyrlæge og på grundlag af en passende indikation. Desuden skal der under afhorningen anvendes bedøvelse, og koen skal underkastes en passende behandling efter afhorningen. En sådan delvis afhorning udført på den beskrevne måde, vil Rådet vurdere som anerkendt og forsvarlig.

Ejeren af koen har til sagen oplyst, at koen var blevet afhornet af en dyrlæge. Af en erklæring i sagen fra dyrlægen fremgår det, at dyrlægen hos koens ejer på dagen for den delvise afhorning blev præsenteret for tre ældre køer, som var blevet dårligt afhornet som kalve. De havde alle tre en enkelt deform hornrest, der var begyndt at bøje mod tindingen. Et par cm blev savet af spidsen af hornet med savtråd. Denne beskrivelse svarer ikke til den i sagen foretagne delvise afhorning.

Det fremgår yderligere af erklæringen fra dyrlægen, at denne ikke ligger inde med dokumentation for behandlingen, og endelig fremgår det, at dyrlægen ikke kan garantere, at han har afhornet den pågældende ko.

Spørgsmål 2:

Jeg skal anmode Det Veterinære Sundhedsråds udtalelse om det foretagne indgreb indebærer en uforsvarlig behandling af dyr eller evt. en grovere uforsvarlig behandling eller en mishandling af dyr, jfr. Dyreværnslovens § 1, jfr. § 28, stk. 1 og § 29, stk. 1?

Svar ad 2:

Det fremgår af sagsakterne som beskrevet under svar ad 1, at det er uklart, hvem der har foretaget den delvise afhorning af koen samt hvorledes den delvise afhorning er gennemført.

Lægges det til grund, at koen er blevet delvist afhornet af ejeren uden anvendelse af bedøvelse, finder Rådet, at koen har været genstand for groft uforsvarlig behandling, jf. dyreværnslovens § 1 og § 14. Dyr skal behandles forsvarligt og beskyttes bedst muligt mod smerte, lidelse, angst, varigt mén og væsentlig ulempe. Operative indgreb, der kan påføre dyret lidelse bortset fra uvæsentlig smerte af forbigående beskaffenhed, må kun foretages af en dyrlæge, medmindre indgrebet er uopsætteligt.

Lægges det til grund, at koen er blevet delvist afhornet af dyrlægen uden anvendelse af bedøvelse, finder Rådet, at koen har været genstand for groft uforsvarlig behandling, jf. dyreværnslovens § 1 og § 14. Dyr skal behandles forsvarligt og beskyttes bedst muligt mod smerte, lidelse, angst, varigt mén og væsentlig ulempe. Ved operative indgreb skal lidelse og smerte begrænses i videst muligt omfang. Rådet finder tillige, at dyrlægen ved at undlade bedøvelse ikke har udvist omhu og samvittighedsfuldhed, jf. dyrlægelovens § 8.

Lægges det til grund, at koen på grundlag af en passende indikation er blevet delvist afhornet af dyrlæge under anvendelse af bedøvelse og med en passende behandling efter afhorningen, nærer Rådet betænkelighed ved at erklære, at koen har været uforsvarligt behandlet.

Afgørelse:

Efterforskningen mod tiltalte blev indstillet efter retsplejelovens § 749, stk. 2. Begrundelsen for afgørelsen var, at der ikke var rimelig formodning om, at tiltalte havde begået et strafbart forhold, som forfølges af det offentlige.

2005-20-052-00145

Skrivelse af 21. juli 2006 til politimesteren i Esbjerg

24 ikke-afhørnede kvier/køer af racen Limousine blev i weekenden d. 25/26. september 2004 drevet sammen og placeret i en uopdelt hal på ca. 360 kvadratmeter, med henblik på afhentning og transport til slagteri tirsdag d. 28. september. Grundet strejke på slagteriet udsættes afhentningen. 17 dyr (de i sagen omtalte) afhentes torsdag d. 28 kl. ca. 6. Ved ankomst til slagteriet bemærkes intet unormalt ved aflæsning kl. ca. 12, men ved slagtingen kl. 13 må et dyr kasseres og 9 andre udrenses betydeligt grundet skader, der efterfølgende af dyrehospitalet beskrives som sandsynligvis forårsaget af stangning. Ejer har ikke observeret uro og fremfører, at de sidste 7 dyr leveres til slagting uden skader.

Rådet udtalte:

Spørgsmål 1:

Indebærer det at lade 24 ikke-afhørnede køer, af racen Limousine, opholde sig uopdelt i ladebygning på 360 kvm i 4-5 døgn, en uforsvarlig behandling af dyr eller eventuelt en mishandling eller grovere uforsvarlig behandling, jf. dyreværnslovens § 1, § 28, stk.1, og § 29, stk. 1?

Svar ad 1:

Det beskrives i sagsakterne, at 24 ikke-afhørnede Limousine kvier blev drevet sammen i en uopdelt hal på 360 kvadratmeter med henblik på afhentning til slagting 2 dage senere. 17 dyr afhentes efter ca. 4 døgn ophold i hallen og transporteres til slagteriet. Ved ankomst til slagteriet virker dyrene rolige og der iagttages ingen synlige skader ved aflæsningen. Ved slagtingen ob-

serveres imidlertid adskillige læsioner, 1 dyr totalkasseres og 9 andre udrenses. Materiale sendes til Veterinær Patologi, dyrlægehospitalet, hvor det på grundlag af forandringerne findes sandsynligt, at skaderne skyldes stangning. Skaderne har varierende alder fra få timer og op til 16 – 24 timer.

Dyr skal behandles forsvarligt og beskyttes bedst muligt mod smerte, lidelse, angst, varigt men og væsentlig ulempe. Enhver der holder dyr, skal sørge for, at de behandles omsorgsfuldt, herunder at de huses, fodres, vandes og passes under hensyntagen til deres fysiologiske, adfærdsmæssige og sundhedsmæssige behov i overensstemmelse med anerkendte praktiske og videnskabelige erfaringer. Rum eller arealer, hvor dyr holdes, skal indrettes på en sådan måde, at dyrets behov tilgodeses.

Ved husning af hornet kødkvæg skal der således tages hensyn til, at aggressioner hos kvæg, som direkte aggressive kropslige kontakter (stangning), væsentligst opstår grundet begrænset plads og under etablering af rangorden i flokken. Ved opstaldning af hornet kødkvæg i løsdriftsanlæg er der således også andre hensyn end opstaldningsarealet, der skal tilgodeses, eksempelvis bør der også være undvigemuligheder for de dyr, der kan udsættes for aggressioner fra den øvrige flok.

Lægges det til grund, at skaderne er sket under opstaldning i den 360 kvadratmeter store uopdelte lade, har ejeren ved at lade dyrene gå under de beskrevne forhold udsat dyrene for betydelig grad af smerte, lidelse, angst, varigt men og væsentlig ulempe. Rådet vil betragte forholdet som uforsvarlig behandling af dyr, jf. dyreværnslovens § 1, 2 og 3. stk. 1.

Spørgsmål 2:

Giver sagen i øvrigt Det Veterinære Sundhedsråd anledning til bemærkninger?

Svar ad 2:

Nej.

Afgørelse:

Det blev besluttet at opgive påtale mod tiltalte, idet viderefølgning ikke kunne ventes at føre til straf.

2005-20-052-00123

Skrivelse af 18. november 2005 til politimesteren i Odense

Fødevarerregionen fandt ved et besøg i en kødkvægsbesætning, at mange af besætningens handyr var kastrerede. Ejeren kunne ikke dokumentere, at handyrerne var kastrerede af en dyrlæge og indrømmede, at kastrationerne var foretaget af ham selv indenfor kalvenes første levedøgn. Han var først for et par år siden blevet klar over, at dette var ulovligt, men var fortsat også i år 2004. Der gik i hans besætning ca. 35 stude.

Ejeren anmeldtes for forholdet.

Rådet udtalte:

Spørgsmål 1:

Hvorvidt den foretagne kastrering uden forudgående bedøvelse indebærer en uforsvarlig behandling, grovere uforsvarlig behandling eller mishandling af dyr, jfr. dyreværnslovens §§ 1, 2 og 29, stk. 1 og justitsministeriets bekendtgørelse om halekupering og kastration af dyr, § 9?

Svar ad 1:

Enhver, der holder dyr, skal behandle dem omsorgsfuldt og forsvarligt og beskytte dem bedst muligt mod smerte, lidelse, angst, varigt mén og væsentlig ulempe.

Kastration af tyre er et smertevoldende indgreb. Det kan foretages ved klemning med burdizzo-tang, hvis det foretages inden for kalvens første 4 leveuger under forudsætning af, at en dyrlæge har lagt en lokalbedøvelse på dyret og dyret gives længerevarende smertebehandling. Foretages det efter kalvens første 4 leveuger, skal det foretages kirurgisk af en dyrlæge.

Rådet finder, at besætningsejeren ved at kastre de 35 tyre uden forudgående bedøvelse af en dyrlæge og efterfølgende indgivelse af længerevarende smertebehandling har udsat tyrekalvene for høj grad af smerte, lidelse, angst og væsentlig ulempe og ikke passet dem omsorgsfuldt.

Rådet vil karakterisere forholdet som groft uforsvarlig behandling af tyrekalvene, jf. dyreværnslovens §§ 1 og 2 samt bekendtgørelse nr. 324 af 6. maj 2003 om halekupering og kastration af dyr. §§ 5, 6 og 9.

Spørgsmål 2:

Hvorvidt den foretagne behandling har påført dyrene smerte, lidelse, angst eller væsentlig ulempe?

Svar ad 2:

Se Svar ad 1.

Spørgsmål 3:

Giver sagen i øvrigt Rådet anledning til bemærkninger?

Svar ad 3:

Nej.

Afgørelse:

Tiltalte vedtog en udenretlig bøde på 40.000kr.

2005-20-052-00141

Skrivelse af 30. juni 2006 til politimesteren i Næstved

En dyrlæge anmeldtes for at have undladt at udvise omhu og samvittighedsfuldhed, idet han i forbindelse med et dyrlægebesøg hos en ko med mælkefeber samt uterusprolaps forlod koen for at tilse en akut syg hest. Koen døde efterfølgende efter at være behandlet af en anden dyrlæge omkring 4½ time senere.

Rådet udtalte:

Spørgsmål 1:

Der anmodes om en udtalelse om, hvorvidt sigtede – ved sin handlemåde – har udvist fornøden omhu og samvittighedsfuldhed?

Svar ad 1:

Det fremgår af sagsakterne, at sigtede dyrlæge efter ankomsten konstaterede, at koen lå ude af stand til at rejse sig med nedsat kredsløbsfunktion og med delvist udskudt bør. Der stilledes diagnosen magnesium-/kalkmangel og uterusprolaps. Koen behandlede ved intravenøs infusion af en magnesium- og kalkopløsning. Sigtede vurderede, at han ikke kunne reponere uterus, så læn-

ge koen lå ned. Ejeren rekvirerede hjælp, for at de skulle forsøge at få koen op at stå. Hjælpen indvilgede, men kunne ikke præcist oplyse, hvornår de kunne være fremme på ejendommen.

Den sigtede dyrlæge modtog nu et opkald på vagttelefonen om en hest, der var ved at forbløde. Han forlod den liggende ko, der nu havde en total uterusprolaps. Han ville så senere vende tilbage for at reponere uterus, når koen var kommet op at stå.

Koen rejste sig spontant, da Falck ankom. Nu kontaktedes sigtede igen, men han kunne ikke komme umiddelbart, hvorfor en anden dyrlæge blev tilkaldt. Ved dennes ankomst flere timer efter sigtedes besøg løb koen omkring med total udkrænget uterus og var vanskelig at fange. Den udkrængede bør blev reponeret, men koen døde kort efter, at dyrlægen havde forladt ejendommen. Dødsårsagen skønnedes at være forblødning til bughulen fra overrevne blodkar.

Lægges dette forløb til grund, finder Rådet, at dyrlægen, da han erkendte, at han ikke selv kunne reponere børen, straks enten burde have sørget for at tilkalde assistance eller have aflivet koen. Rådet finder, at sigtede handlede faglig ukorrekt og i strid med god praksis ved at forlade en patient med prolaberet uterus, idet en sådan lidelse hurtigt kan udvikle sig til en livstruende tilstand.

Ved dyrlægens handlemåde har koen været udsat for smerte, lidelse, angst, varigt mén og væsentlig ulempe. Dyrlægen burde enten have aflivet koen eller have draget omsorg for, at den prolaberede uterus var blevet reponeret.

Det er Rådets vurdering, at sigtede ved at forlade den nødstedte ko ikke har vist omhu og samvittighedsfuldhed under udøvelse af dyrlægegerningen, jf. dyrlægelovens § 8, stk. 1 og § 9, 1. punktum.

Spørgsmål 2:

Der anmodes om en udtalelse om, hvorvidt koen på grund af dyrlægens handlemåde er påført unødigt lidelse?

Svar ad 2:

Rådet finder, at koen ved dyrlægens handlemåde er blevet påført unødigt lidelse.

Spørgsmål 3:

Der anmodes om en udtalelse om, hvorvidt sagen i øvrigt giver Rådet anledning til bemærkninger?

Svar ad 3:

Nej.

Afgørelse:

Tiltalte vedtog en udenretlig bøde på 6.000 kr.

5.3 Dyreværnssager vedrørende svin

2005-20-04-00042

Skrivelse af 24. april 2006 til statsadvokaten i Viborg

Ejeren af en svinebesætning blev dømt for overtrædelse af bekendtgørelse nr. 323 af 6. maj 2003 om beskyttelse af svin, efter at Fødevareregionens dyrlæge under et velfærdskontrolbesøg i besætningen havde fundet mangler vedrørende tildeling af beskæftigelses- og rodemateriale hos slagtesvinene og hos de fravænnede grise. Materialet fandtes tildelt i for ringe grad, ligesom der hos de fravænnede kun var ophængt én trækævla i hver fravænningssti med 20 – 25 grise. Ejeren havde tidligere modtaget indskærpelser for lignende forhold. Ejeren ankede dommen.

Rådet udtalte:

Spørgsmål 1:

Har svin en døgnrytme med hensyn til hvile, spisning og andre aktiviteter? I bekræftende fald bedes en sædvanlig døgnrytme beskrevet?

Svar ad 1:

Svins døgnrytme afhænger af opstaldningsforhold og fodring. Under produktionsforhold fodres svin normalt med et højkoncentreret foder med et relativt lavt fiberindhold modsat under naturlige forhold. Dette indvirker på deres døgnrytme, idet de under naturlige forhold tilbringer lange perioder med at opsøge og indtage føde, der er relativ næringsfattig og fyldende set i forhold til forholdet under produktionsforhold. Det angives, at vildsvin bruger ca. 40 % af døgnet på aktivitet og 60 % på hvile. Aktivitetsperioden er primært i dagtimerne med en hvileperiode midt på dagen.

Hos tamsvin udgør aktivitetsperioden omkring 20 % af døgnet. Denne aktivitetsperiode ligger udpræget om dagen med en hvileperiode midt på dagen.

Døgnrytmen afhænger under produktionsforhold af foderets karakter og tildelingsmåde og svinene indretter deres rytme herefter. Ud over decideret indtagelse af føde bruger de en del tid på at udføre, hvad man kalder deres naturlige rodeadfærd. Her undersøger de omgivelserne og roder med trynen hvad enten der er noget at rode med eller ej.

Spørgsmål 2:

Såfremt spørgsmål 1 besvares bekræftende, bedes det oplyst, hvornår i svinets døgnrytme, svinet har behov for beskæftigelses- og rodemateriale, herunder om der er behov for beskæftigelses- og rodemateriale, når svinet spiser, henholdsvis sover?

Svar ad 2:

Det angives ud fra forskellige studier, at svinets trang til beskæftigelses- og rodeadfærd oftest ligger i forlængelse af deres optagelse af foder, hvor de roder og manipulerer med trynen mod gulvet eller med hvad der måtte befinde sig af materialer i stien.

Rådet finder ikke, at et svin, mens det æder eller sover, har behov for beskæftigelses- og rodemateriale. Da der i en sti trods en vis døgnrytme i svineflokkene er svin, der hviler, æder eller roder på skift, afhængig af om der er samtidig eller kontinuerlig fodring, har man i lovgivningen taget højde for dette ved at stille krav om, at der permanent skal være adgang til beskæftigelses- og rodemateriale.

Spørgsmål 3:

Er det sædvanligt, at kravene til permanent adgang til en tilstrækkelig mængde halm eller andet manipulerbart materiale opfyldes (alene) gennem tildeling af halm én gang i døgnnet, f. eks. i løbet af formiddagen efter, at svinene er færdige med at æde?

Svar ad 3:

Det fremgår af lovgivningen, (bekendtgørelse nr. 323 af 6. maj 2003 om beskyttelse af svin, § 20), at alle svin skal have permanent adgang til en tilstrækkelig mængde halm eller andet manipulerbart materiale, der kan opfylde deres behov for beskæftigelses- og rodemateriale. Det er således åbent for fortolkning, hvad der udgør en tilstrækkelig mængde og hvornår svinenes behov anses for opfyldt.

Rådet finder, at kravene til permanent adgang til en tilstrækkelig mængde af halm eller andet manipulerbart materiale er opfyldt gennem tildeling af halm én gang i døgnnet, såfremt den tildelte mængde er så stor, at materialet til enhver tid er tydelig erkendelig i stien og dermed reelt er tilgængelig for svinene.

Spørgsmål 4:

Såfremt spørgsmål 3 besvares bekræftende, bedes det oplyst, hvor meget halm det er sædvanligt at tildele, såfremt kravene til permanent adgang til en tilstrækkelig mængde halm eller andet manipulerbart materiale (alene) skal opfyldes gennem tildeling af halm én gang i døgnnet i løbet af formiddagen, efter at svinene er færdige med at æde?

Svar ad 4:

Med henvisning til Svar ad 3 kan Rådet ikke angive, hvor meget halm, der skal tildeles, da dette afhænger af faktorer som udformning af bunden i stien, måden halmen tildeles på, typen af halm og grisenes behov afhængig af den øvrige fodring.

Spørgsmål 5:

Er det sædvanligt/hensigtsmæssigt at tilpasse tildelingen af halm, således at der kun er en beskedne mængde halm tilbage, inden der renses ud i stien og tildeles halm på ny?

Svar ad 5:

Ja, under forudsætning af, at den beskedne mængde skønnes så tilstrækkelig, at grisenes behov for permanent adgang til beskæftigelses- og rodemateriale skønnes opfyldt.

Spørgsmål 6:

Hvor meget halm er det nødvendigt, at der er tilbage i stien, lige inden der i løbet af formiddagen tildeles halm på ny, såfremt kravene til permanent adgang til beskæftigelses- og rodemateriale skal opfyldes gennem tildeling af halm alene?

Svar ad 6:

Se Svar ad 4 og 5.

Spørgsmål 7:

Kan det, såfremt der kun er en ringe mængde halm tilbage lige inden, der foretages tildeling af halm på ny, konstateres, hvor meget halm, der har været til stede i stien, siden der sidst blev tildelt halm?

Svar ad 7:

Rådet har ikke kendskab til metoder, der skulle kunne danne grundlag for den adspurgte konstatering.

Spørgsmål 8:

Kan det altid sikres, at der er rent strøelse i den aktuelle stitype forud for rengøring?

Svar ad 8:

Rådet er ikke via de tilsendte sagsakter blevet gjort bekendt med, hvilken stitype og hvilken belægningsgrad, der her er tale om.

Generelt skal Rådet anføre, at alle svin til enhver tid skal have adgang til et tørt og behageligt leje, hvor de alle kan søge hvile samtidigt.

Spørgsmål 9:

Kan dyrenes behov for beskæftigelses- og rodemateriale i fravænningsstier, hvor der er ca. 20-25 svin, opfyldes gennem ophængning af en trækævla, som berører jorden i en vinkel på ca. 45°? Svaret bedes venligst begrundet.

Svar ad 9:

En tilstrækkelig mængde af ophængte trækævlere findes ikke defineret nærmere.

Rådet finder, at 1 ophængt kævla pr. 10 – 15 grise vil udgøre en tilstrækkelig mængde.

En ophængning, hvor trækævlere berører gulvet i en vinkel på 45° finder Rådet i orden, idet kævlere således delvist ligger på gulvet og således er manipulerbare.

Spørgsmål 10:

Hvilke adfærdsmønstre udviser svin som symptom på, at deres behov for beskæftigelses- og rodemateriale ikke er opfyldt?

Svar ad 10:

Symptomer på manglende opfyldelse af behovet for beskæftigelses- og rodemateriale kan være aggressiv adfærd overfor stifæller i form af halebid og ørebid samt øget behov for at tygge på inventar og en adfærd, hvor svinene i højere grad end normalt roder med trynen mod det bare gulv.

Afgørelse:

Tiltalte blev i landsretten frifundet.

Statskassen betalte sagens omkostninger for begge retter.

2005-20-053-00161

Skrivelse af 28. oktober 2005 til politimesteren i Aalborg

Ved veterinærkontrollens kontrol af slagtekroppe fandtes 3 grise fra samme leverandør at være tatoveret hhv. 5, 9 og 9 gange på skinke/bagpart og over ryggen med leverandørens tatoveringshammer. Leverandøren oplyste, at grisene blev tatoveret af chaufføren ved læsningen. Chaufføren oplyste, at det skete, at grisene ikke ville ind på lastbilens læssesæk, og derfor vendte han somme tider tatovørhammeren og prikkede til dem. Han kunne ikke udelukke, at han ”kom til” at slå nogle af grisene mere end en gang.

Rådet udtalte:

Spørgsmål:

Hvorvidt den beskrevne adfærd indebærer en uforsvarlig behandling af dyrene, en grovere uforsvarlig behandling af dyrene eller mishandling, jf. dyreværnslovens §§ 1, 28, stk. 1 og § 29, stk. 1?

Svar:

Rådet har rekvireret materiale fra de i sagen omtalte grise og ladet det obducere på Laboratorium for Patologi, Den Kgl. Veterinær- og Landbohøjskole. Ved undersøgelse af hudstykkerne fra de 3 grise fandtes bl.a. rødme og let blødning i huden. Der blev udtaget væv fra flere af læsionerne til histologisk undersøgelse, hvor der fandtes let granulocytær infiltration. Konklusivt kan det udtales, at de tilstedeværende nåletatoveringer er påsat dyrene timer før aflivningen. Ved at blive drevet frem ved at blive slået med tatoveringshammeren hhv. 5, 9 og 9 gange finder Rådet, at de 3 grise har været udsat for en betydelig grad af smerte, lidelse og angst og væsentlig ulempe.

Lægges ovennævnte til grund, finder Rådet, at de 3 grise, ved at blive slået med tatoveringshammeren hhv. 5, 9 og 9 gange, har været udsat for uforsvarlig behandling, jf. dyreværnslovens § 1 og 2.

Afgørelse:

Tiltalte vedtog en udenretlig bøde på 5.000 kr.

2005-20-053-00205

Skrivelse af 18. november 2005 til politimesteren i Horsens

På slagteriet blev der i et tilfælde efter den slagtemæssige behandling på 8 slagtesvin fra samme leverandør observeret fra 5 til 10 rødbrunlige mærker på huden med en længde på 15 til 25 cm og en bredde på ca. 3 cm. I et andet tilfælde konstateredes fra samme leverandør et lignende billede, idet der her hos 17 slagtesvin blev observeret fra 2 til 15 meget kraftige mørke røde mærker på huden med en længde af 15 til 25 cm og en dybde på op til 5 cm.

Der konstateredes kraftige blødninger i underhud, spæk og muskulatur langs ryggen og over ryggraden. Da det formodedes, at skaderne var påført dyrene ved kraftige slag med et langt hårdt instrument, blev begge forhold anmeldt.

Rådet udtalte:

Forhold 1:

Spørgsmål 1:

Rådet bedes vurdere, hvornår svinene har pådraget sig skaderne?

Svar ad 1:

Rådet har rekvireret materiale i form af 5 hudstykker fra nogle af de i sagen omhandlede grise og ladet det obducere på Laboratorium for Veterinær Patologi, Den Kgl. Veterinær- og Landbohøjskole. Ved undersøgelse af hudstykkerne fandtes på samtlige flere aflange blødninger, 1 cm brede og op til 30 cm lange. Blødningerne var velafgrænsede, og de havde tit en central opklaring. De var især talrige på rygstykkerne, hvor flere konfluerede. Gennemskæring af blødningerne viste, at de gik i dybden ind i spæklaget. Det konkluderedes, at blødningerne skyldtes ydre trauma (slag med en lang, smal genstand) og var opstået mindre end et døgn før slagtetidspunktet.

Spørgsmål 2:

Rådet bedes vurdere, hvordan skaderne er opstået, herunder om de kan stamme fra slag med en drivplade af plastic på ca. 1,2 m x 1,5 m og en plaststang på ca. 1,25 m påmonteret en plastplade i den ene ende?

Svar ad 2:

Med henvisning til obduktionsresultatet og oplysningerne i anmeldelserne finder Rådet, at skaderne er opstået ved slag med en lang, smal genstand. Rådet finder det sandsynligt, at skaderne kan stamme fra slag påført med kanten af omtalte drivplade eller slag påført med kanten af omtalte plaststang med plade.

Spørgsmål 3:

Rådet bedes lægge til grund, at svinene har pådraget sig skaderne ved slag under læsningen til slagteriet og vurdere, om der herved er tale om en uforsvarlig behandling af dyr eller eventuelt en mishandling eller grovere uforsvarlig behandling, jf. dyreværnslovens § 1, § 28, stk.1 og § 29, stk. 1?

Svar ad 3:

Dyr skal beskyttes bedst muligt mod smerte, lidelse, angst, varigt mén og væsentlig ulempe og skal behandles omsorgsfuldt, herunder passes under hensyntagen til deres fysiologiske og sundhedsmæssige behov. Ved under uddrivningen til transportvognen at være blevet påført op til 15 kraftige slagmærker med dybtgående blødninger har grisene været udsat for en høj grad af smerte, lidelse, angst, varigt mén og væsentlig ulempe og er ikke passet omsorgsfuldt.

Rådet vil karakterisere behandlingen af grisene som groft uforsvarlig behandling, jf. dyreværnslovens §§ 1 og 2.

Forhold 2:

Spørgsmål 4:

Rådet bedes vurdere, hvornår svinene har pådraget sig skaderne?

Svar ad 4:

Se Svar ad 1.

Spørgsmål 5:

Rådet bedes vurdere, hvordan skaderne er opstået, herunder om de kan stamme fra slag med en drivplade af plastic på ca. 1,2 m x 1,5 m og en plaststang på ca. 1,25 m påmonteret en plastplade i den ene ende?

Svar ad 5:

Se Svar ad 2.

Spørgsmål 6:

Rådet bedes lægge til grund, at svinene har pådraget sig skaderne ved slag under læsningen til slagteriet og vurdere, om der herved er tale om en uforsvarlig behandling af dyr eller eventuelt en mishandling eller grovere uforsvarlig behandling, jf. dyreværnslovens § 1, § 28, stk.1 og § 29, stk. 1?

Svar ad 6:

Se Svar ad 3.

Spørgsmål 7:

Giver sagen i øvrigt Rådet anledning til bemærkninger?

Svar ad 7:

Nej.

Afgørelse:

Tiltalte vedtog udenretlig bøde på 20.000 kr.

2005-20-053-00209

Skrivelse af 18. november 2005 til politimesteren i Fredericia

En transport midt i april 2005 af slagtesvin til slagteriet blev kontrolleret af politiet. Transporten foregik på lastbil med påhængsvogn, der var belæsset med 70 slagtesvin, heraf 48 på lastbilen. Transporten påbegyndtes kl. 06.15, og vogntoget blev kl. 09.58 standset af politiet på motorvejen.

Ved kontrollen blev det konstateret, at de tre på lastbilen monterede mekaniske ventilatorer ikke virkede.

Rådet udtalte:

Spørgsmål 1:

Baggrunden for sagen er en transport den 14. april 2005 af slagtesvin fra leverandøren til slagteriet foretaget af transportørens chauffør. Transporten foregik på lastbil med påhængsvogn, der var belæsset med 70 slagtesvin, heraf 48 på lastbilen. Transporten påbegyndtes kl. 06.15, og vogntoget blev kl. 09.58 standset af politiet på motorvejen. Ved kontrollen blev det konstateret, at de tre på lastbilen monterede mekaniske ventilatorer ikke virkede.

På baggrund af disse oplysninger sammenholdt med oplysningerne i anmeldelsesrapporten vedrørende lastbilen skal jeg anmode om en udtalelse om, hvorvidt ventilation og luftmængde under den beskrevne transport har været afpasset efter transportforholdene og den transporterede dyreart?

Svar ad 1:

Det fremgår af politirapporten, at det ved kontrollen blev konstateret, at de tre på lastbilen monterede mekaniske ventilatorer ikke virkede. Sagsakterne ses ikke at indeholde detaljerede oplysninger til støtte for en præcis vurdering af forholdene for slagtesvinene ombord på vogntoget såsom vognens areal, temperatur udvendig og hos svinene. Det anføres på politiets kontrolblanket, at lastetæthed, pladsforhold, tilstrækkelig indvendig højde, ventilationsåbninger i vognkassen, gulv, strøelse samt overdækning af køretøjet er kontrolleret og fundet uden anmærkninger.

Rådet bygger sin vurdering på, at det lovbestemte krav om tilstedeværelse af mekaniske ventilatorer er begrundet i, at ventilationsmulighederne skal være således indrettede, at der til enhver tid og under alle vejr- og temperaturforhold skal kunne tilvejebringes en for dyrene acceptabel temperatur og luftmængde. Rådet er vidende om, at aktivering af de foreskrevne mekaniske ventilatorer i praksis under danske vejrforhold under transport normalt kun finder sted få dage om året på dage med ekstremt høje temperaturer. Den nødvendige ventilation under transport sker således oftest gennem de åbninger, der til samme formål er foreskrevet installeret i vognkassens

sider. Under længerevarende stop under transporten og ved ventetid på slagteriet i den varme årstid, hvor der kan være risiko for en utilstrækkelig ventilationskapacitet via de passive ventilationsåbninger, aktiveres de mekaniske ventilatorer.

Lægges ovennævnte til grund, kan Rådet udtale, at ventilation og luftmængde under den aktuelle beskrevne transport højst sandsynlig har været fuldt forsvarlig, når det tages i betragtning, at transporten foregik i april måned og således ikke har indebåret en uforsvarlig behandling af slagtesvinene.

Spørgsmål 2:

Endvidere anmodes om en udtalelse om, hvorvidt den beskrevne transport må anses som udgørende en uforsvarlig behandling af dyrene, en grovere uforsvarlig behandling af dyrene eller mishandling af dyrene?

Svar ad 2:

Se svar ad 1.

Spørgsmål 3:

Sluttelig skal jeg forespørge, om sagen i øvrigt giver Rådet anledning til bemærkninger?

Svar ad 3:

Nej.

Afgørelse:

Det blev besluttet at opgive påtale mod tiltalte selskab, idet videre forfølgning ikke kan ventes at føre til straf.

2005-20-053-00195

En svinetransport med 600 svin blev anmeldt for at have for mange svin på lastbilen.

Rådet udtalte:

Spørgsmål 1.

Vognmanden ankom den 28. januar 2005 ca. kl. 8.30 om morgenen til Eksportcenteret med 600 svin fra besætningsejeren.

Svinene blev transporteret i lastbil med lad i 3 etager (3 dæk). De 600 svin blev vejet til 18980 kg, jf. vedlagte vejeseddel, hvilket vil sige en gennemsnitsvægt på 31,6 kg pr. svin. Lastbilens samlede areal opmålt til 87,93 kvadratmeter.

Hvert svin havde således 0,147 kvadratmeter til rådighed; efter arealkravene burde det have været 0,194 kvadratmeter eller sagt på en anden måde kunne der lovligt kun læsses 453 grise á 31,6 kg på lastbilen.

Svinene gik således meget tæt og et svin var død under transporten.

Svinene skulle eksporteres til Tyskland via eksportcentret. Turen var beregnet til ca. 17 timer fra pålæsning kl. 4.00 om morgenen samme dag.

Har svinene under transporten været udsat for væsentlig ulempe, uforsvarlig behandling eller evt. grovere uforsvarlig behandling?

Svar ad 1:

Dyr skal behandles forsvarligt og beskyttes bedst muligt mod smerte, lidelse, angst, varigt men og væsentlig ulempe. Ved at transportere grise med en gennemsnitsvægt på 31,6 kg på en lastbil

med kun 0,147 kvadratmeter til rådighed i stedet for 0,194 kvadratmeter har grisene været udsat for lidelse, angst og væsentlig ulempe, jf. dyreværnslovens § 1 og Justitsministeriets bekendtgørelse nr. 201 af 16. april 1993 om beskyttelse af dyr under transport med senere ændringer, § 5a.

Spørgsmål 2.

Giver sagen i øvrigt Rådet anledning til bemærkninger?

Svar ad 2.

Nej.

Afgørelse:

Tiltalte vedtog en udenretlig bøde på 5.000 kr.

2005-20-053-00211

Skrivelse af 17. februar 2006 til politimesteren i Sønderborg

En vognmand fandtes af Fødevarerregionens dyrlæge ved ankomsten til et eksportcenter at have for mange grise på vognen. Der fandtes på bilen, der var med dobbelt dæk, 410 grise, hvilket ud fra beregninger af ladstørrelse sammenholdt med grisenes vægt udregnedes til en overbelægning på ca. 26 %. Det blev ved ankomsten observeret, at der lød voldsom larm fra grisene på bilen, hvilket var usædvanligt. Især grisene på det øverste lad var tydeligt påvirkede af opholdet på den trange plads. En gris havde udskudt endetarm. Vognmand og chauffør anmeldtes for forholdet.

Rådet udtalte:

Spørgsmål 1:

Kan udskudt endetarm hos en gris opstå som følge af en overbelæsning på 26 %?

Svar ad 1:

Ja.

Spørgsmål 2:

Hvis der svares ja til spørgsmål 1, har grisen så været udsat for uforsvarlig eller grovere uforsvarlig behandling eller evt. mishandling?

Svar ad 2:

Dyr skal beskyttes bedst muligt mod smerte, lidelse, angst, varigt mén og væsentlig ulempe og skal behandles omsorgsfuldt, herunder passes under hensyntagen til deres fysiologiske og sundhedsmæssige behov.

Lægges dette til grund, finder Rådet, at grisen ved at være transporteret under så trange pladsforhold som angivet og muligvis herved har pådraget sig udskudt endetarm har været udsat for smerte, lidelse, angst, varigt mén og væsentlig ulempe.

Rådet vil karakterisere forholdet som uforsvarlig behandling af grisen, jf. dyreværnslovens §§ 1 og 2, samt bekendtgørelse nr. 201 af 16. april 1993 om beskyttelse af dyr under transport, Bilag 2.

Spørgsmål 3:

Kan grise, der har været transporteret med en overbelægning på 26 %, have været udsat for smerte, lidelse, angst, varigt mén og væsentlig ulempe?

Svar ad 3:

Med henvisning til Svar ad 2 finder Rådet, at grisene ved at være transporteret under så trange pladsforhold som angivet har været udsat for smerte, lidelse, angst, varigt mén og væsentlig ulempe.

Spørgsmål 4:

Hvis der svares ja til spørgsmål 3, har grisene så været udsat for uforsvarlig eller grovere uforsvarlig behandling eller evt. mishandling?

Svar ad 4:

Rådet vil karakterisere forholdet som uforsvarlig behandling af grisene, jf. dyreværnslovens §§ 1, 2 og 3 samt bekendtgørelse nr. 201 af 16. april 1993 om beskyttelse af dyr under transport, Bilag 2.

Spørgsmål 5:

Giver sagen i øvrigt Råddet anledning til bemærkninger?

Svar ad 5:

Nej

Afgørelse:

Tiltalte chauffør vedtog udenretlig bøde på 5.000 kr.

Påtalen mod transportøren blev opgivet i medfør af retsplejelovens § 721, stk. 1, nr. 2 idet viderefølgning ikke kunne ventes at føre til straf.

2005-20-053-00159

Skrivelse af 27. maj 2005 til politimesteren i Nykøbing F

Efter et kontrolbesøg i en sobesætning anmeldte Fødevareregionen ejeren for overtrædelse af dyreværnsloven, idet der under kontrolbesøget blev fundet mindst 10 søer med skuldarsår, der vurderedes til grad 3. Der var blevet optaget fotos af skuldarsårene. Ejeren erkendte, at 4 af skuldarsårene var grad 3, men mente, at de øvrige var grad 2.

Rådet udtalte:

Spørgsmål 1:

Jeg ønsker en udtalelse om, om sårene skal kategoriseres i grad 3 og om søerne er blevet behandlet uforsvarligt eller groft uforsvarligt?

Svar ad 1:

Det fremgår af anmeldelsen, at der ved flere af sårene var tydelige hud-adherencer (sammenvoksninger mellem hud og underliggende væv) til underliggende strukturer som tegn på, at huden havde været helt gennembrudt. Der sås flere sår med voldsom granulationsvævsdannelse (arvæv) i og omkring såret som tydeligt tegn på, at huden havde været gennembrudt. På flere af sårene kunne hudrandene føles som tegn på gennembrydning af huden.

Vedrørende Rådets bedømmelse af det medsendte fotomateriale bestående af 13 fotos, skal det indledningsvis anføres, at der ikke er angivet nogen nummerering af disse eller angivelse

af, hvorvidt flere fotos omhandler samme skuldersår eller samme sø. Herudover finder Rådet det forbundet med en vis grad af usikkerhed at foretage en sikker vurdering af grænsetilfælde mellem de 4 forskellige grader af skuldersår ud fra et foto, hvorfor nedenfor anførte bedømmelse er foretaget ud fra et forsigtighedsprincip, således at forstå, at Rådet har vurderet graden som minimumsgrad.

Fotomappe 1 indeholder 4 fotos. Rådet vurderer, at skuldersårene på alle fotos er af grad 3.

Fotomappe 2 indeholder 9 fotos. Rådet vurderer, at skuldersårene på minimum 5 af disse fotos er af grad 3.

Lægges ovennævnte til grund, finder Rådet, at flere af de præsenterede skuldersår er grad 3 skuldersår.

Rådet vil karakterisere det forhold, at ejeren ikke har afhjulpet søernes situation straks, sår-dannelsen begyndte, altså inden tilstanden udviklede sig til grad 3 skuldersår, som mangel på omsorg for søerne. Søerne burde straks, da det ved det daglige tilsyn observeredes, at tilstanden begyndte som et grad 1 skuldersår, have været behandlet, hvilket bedst kunne være sket ved, at man havde tilbudt søerne et blødere underlag samt lokal behandling af såret. Under sygdomsforløbet i besætningen har søerne været udsat for smerte, lidelse, angst og væsentlig ulempe.

Lægges ovennævnte til grund, vil Rådet karakterisere forholdet som uforsvarlig behandling af søerne, jf. dyreværnslovens §§ 1, 2 og 3, stk. 1.

I øvrigt henvises til Rådets udtalelse af 18. november 2003 vedrørende skuldersår.

Spørgsmål 2:

Giver sagen Rådet anledning til yderligere kommentarer?

Svar ad 2:

Nej.

Afgørelse:

Tiltalte vedtog udenretlig bøde på 10.000 kr.

2005-20-053-00167

Skrivelse af 12. december 2005 til politimesteren i Aalborg

To søer med skuldersår blev ved to leverancer transporteret levende til slagtning. Begge søer havde skuldersår af 3. grad. Besætningsdyrlægen havde den 5. december 2003, hvor søerne blev slagtet hhv. den 11. og 17. december 2005, tilset begge søer og havde fundet begge sår afhelede og søerne transportegnede. Leverandøren kunne ikke erkende forholdet og var indstillet på, at sagen skulle i retten. Chaufføren var ikke afhørt.

Rådet udtalte:

Spørgsmål :

Der anmodes om en udtalelse om, hvorvidt den manglende behandling/afhjælpning af søernes skuldersår samt transporten af søerne har indebåret en uforsvarlig eller en grovere uforsvarlig

behandling af søerne, jf. herved dyreværnslovens § 1, § 2, § 3, stk. 1, jf. § 28, stk. 1 og § 29, stk. 1?

Svar:

Rådet anser udvikling af kroniske skuldersår hos søer for en tilstand, der kan forebygges eller afhjælpes tidligt i forløbet ved tilstrækkelig opmærksomhed og rettidig indgriben fra staldpersonalets side. Skuldersår kan herved undgås eller afheles ved, at søerne får et blødere underlag at ligge på, inden tilstanden udvikler sig til et forhold af dyreværnsmæssigt betænkelig karakter.

Rådet har rekvireret materiale fra de i sagen omtalte søer og ladet det obducere på Laboratorium for Patologi, Den Kgl. Veterinær- og Landbohøjskole.

Forhold 1:

Ved undersøgelse af præparatet fandtes et kronisk sår, hvor der i bunden fandtes vævsnydannelse af 1 cm tykkelse. Såret blev vurderet til at være grad 3 med en alder på ikke under 10 dage.

Forhold 2:

Ved undersøgelse af præparatet fandtes et kronisk sår med vævsnydannelse. Såret blev vurderet til at være grad 3 med en alder på ikke under 2-4 uger.

Vedrørende forhold 1 og 2:

Søernes situation burde på et langt tidligere tidspunkt ved de daglige tilsyn have været erkendt og afhjulpet, inden sårene udviklede sig til grad 3. Under udviklingen af sårene har søerne i besætningen været udsat for betydelig grad af smerte, lidelse, angst, varigt mén og væsentlig ulempe. Søerne er således ikke blevet behandlet omsorgsfuldt og passet under hensyntagen til deres sundhedsmæssige behov, og rum og arealer, hvor søerne har været holdt, har således ikke været indrettet på en sådan måde, at deres behov har været tilgodeset.

Rådet finder, at søerne i besætningen har været udsat for uforsvarlig behandling, jf. dyreværnslovens §§ 1, 2 og 3, stk. 1 og 3.

Det fremgår, at begge søer ved ankomsten til slagteriet ikke var alment påvirket af lidelsen.

Såfremt søerne var adskilt fra de andre dyr under transporten til slagteriet på et blødt underlag, finder Rådet, at søerne var beskyttet bedst muligt mod smerte, lidelse, angst og væsentlig ulempe.

Såfremt søerne ikke blev transporteret adskilt fra de andre dyr under transporten til slagteriet på et blødt underlag, således at de ikke blev beskyttet bedst muligt mod smerte lidelse, angst og væsentlig ulempe, finder Rådet, at søerne under transporten har været udsat for uforsvarlig behandling, jf. dyreværnslovens §1.

Rådet skal henvise til Rådets udtalelse af 18. november 2003 om skuldersår hos søer.

Afgørelse:

Tiltalte blev fundet skyldig efter anklageskriftet, men straffen bortfaldt efter straffelovens § 83, idet det bl.a. blev lagt til grund, at der efter Det Veterinære Sundhedsråds udtalelse af 18. november 2003 blev sat øget fokus på skuldersår, og at en skade, som den i sagen omhandlede, ikke ville have givet anledning til bemærkninger forud for den 18. november 2003.

Statskassen betalte sagens omkostninger.

2005-20-053-00170

Skrivelse af 6. januar 2006 til politimesteren i Svendborg

Ved kontrol af slagtekroppene på et slagteri fandtes en so at have et sår ud for højre skulder. Såret blev vurderet til at være et 3. grads skuldarsår. Driftslederen på gården oplyste, at han fra de ansatte havde hørt, at der var en so som skulle have problemer med skuldarsår. Dette skulle dog ikke være noget alvorligt og han havde sendt soen til slagting.

Rådet udtalte:

Spørgsmål 1:

Der anmodes om en udtalelse, hvorvidt driftslederen har udsat soen for smerte, lidelse, varigt mén og væsentlig ulempe, ligesom det bedes vurderet, om soen er blevet behandlet omsorgsfuldt og passet under hensyntagen til dens sundhedsmæssige behov, samt om rum og arealer, hvor soen har været holdt, har været indrettet på en sådan måde, at soens behov har været tilgodeset?

Svar ad 1:

Rådet anser udvikling af kroniske skuldarsår hos søer for en tilstand, der kan forebygges eller afhjælpes tidligt i forløbet ved tilstrækkelig opmærksomhed og rettidig indgriben fra staldpersonalets side. Skuldarsår kan herved undgås eller afheles ved, at søerne får et blødere underlag at ligge på, inden tilstanden udvikler sig til et forhold af dyreværnmæssigt betænkelig karakter.

Rådet har rekvireret materiale fra den i sagen omtalte so og ladet det obducere på Laboratorium for Patologi, Den Kgl. Veterinær- og Landbohøjskole. Ved undersøgelse af huden og det underliggende væv fra højre skulder og halsregion fandtes i huden over skulderbladskammen et 5 x 6 cm stort sår. Fra såret udgik et fliget prominente sårhelingsvæv (granulationsvæv) med en tykkelse på ca. 15 mm, som dækkede bunden af såret i hele dens udbredelse. Dette granulationsvæv udgik dels fra randen af såret og dels fra overfladen af skulderbladskammen. Siderne af skulderbladskammen var dækket af uregelmæssige knoglevævsnudannelser med en tykkelse på 1-2 mm. I randen af såret fandtes stedvis tydelig bindevævsdannelse med en tykkelse på ca. 1 cm. Læsionen vurderes til at være grad 3. Tilstanden vurderes til at være af ugers varighed. Soens situation burde for længst have været erkendt og afhjulpet, inden læsionen udviklede sig til grad 3. Under udviklingen af såret har soen i besætningen været udsat for betydelig grad af smerte, lidelse, angst, varigt mén og væsentlig ulempe. Soen er således ikke blevet behandlet omsorgsfuldt og passet under hensyntagen til dens sundhedsmæssige behov, og rum og arealer, hvor soen har været holdt, har således ikke været indrettet på en sådan måde, at soens behov har været tilgodeset.

Spørgsmål 2:

Der anmodes om en udtalelse om, hvorvidt der foreligger en uforsvarlig eller grovere uforsvarlig behandling af soen, samt om sagen i øvrigt giver anledning til bemærkninger?

Svar ad 2:

Lægges svar ad 1 til grund, finder Rådet, at soen i besætningen har været udsat for uforsvarlig behandling, jf. dyreværnslovens §§ 1, 2 og 3, stk. 1 og 3.

Spørgsmål 3:

Giver sagen i øvrigt anledning til bemærkninger?

Svar ad 3:

Rådet skal henvise til Rådets udtalelse af 18. november 2003 om skuldarsår hos søer.

Afgørelse:

Tiltalte vedtog en udenretlig bøde på 5.000 kr.

2005-20-053-00171

Skrivelse af 23. december 2005 til politimesteren i Svendborg

Ved kontrol af slagtekroppene på et slagteri fandtes en so at have et sår ud for højre skulder. Såret blev vurderet til at være et 3. grads skuldarsår. Leverandøren oplyste, at han var bekendt med, at soen havde skuldarsår, idet han havde behandlet den for dette og mente, den var rask, da han sendte den til slagteriet.

Rådet udtalte:

Spørgsmål 1:

Der anmodes om en udtalelse, hvorvidt leverandør har udsat soen for smerte, lidelse, varigt mén og væsentlig ulempe, ligesom det bedes vurderet, om soen er blevet behandlet omsorgsfuldt og passet under hensyntagen til dens sundhedsmæssige behov, samt om rum og arealer, hvor soen har været holdt, har været indrettet på en sådan måde, at soens behov har været tilgodeset?

Svar ad 1:

Rådet anser udvikling af kroniske skuldarsår hos søer for en tilstand, der kan forebygges eller afhjælpes tidligt i forløbet ved tilstrækkelig opmærksomhed og rettidig indgriben fra staldpersonalets side. Skuldarsår kan herved undgås eller afheles ved, at søerne får et blødere underlag at ligge på, inden tilstanden udvikler sig til et forhold af dyreværnsmæssigt betænkelig karakter.

Rådet har rekvireret materiale fra den i sagen omtalte so og ladet det obducere på Laboratorium for Patologi, Den Kgl. Veterinær- og Landbohøjskole. Ved undersøgelse af huden over skulderbladskammen fandtes et afrundet sår med en størrelse på ca. 5 x 7 cm. Randen af såret fremstod fliget og hvælvet. Såret var i hele sin udstrækning dækket af fliget sårhelingsvæv (granulationsvæv). I randen af såret sås stedvis bindevævsdannelse med en tykkelse på op til 1 cm. Randen af skulderbladskammen var uregelmæssig og dækket af et ca. 5 mm tykt lag af granulationsvæv. På siderne af skulderbladskammen sås knoglevævsnydannelse med en tykkelse på op til 5 mm. Læsionen vurderedes til at være et grad 3 skuldarsår. Tilstanden vurderedes til at være af ugers varighed.

Soens situation burde for længst ved de daglige tilsyn have været erkendt og afhjulpet, inden læsionen udviklede sig til et skuldarsår af grad 3. Under udviklingen af såret har soen i besætningen været udsat for betydelig grad af smerte, lidelse, angst, varigt mén og væsentlig ulempe. Soen er således ikke blevet behandlet omsorgsfuldt og passet under hensyntagen til dens sundhedsmæssige behov og rum og arealer, hvor soen har været holdt, har således ikke været indrettet på en sådan måde, at soens behov har været tilgodeset.

Spørgsmål 2:

Der anmodes om en udtalelse om, hvorvidt der foreligger en uforsvarlig eller grovere uforsvarlig behandling af soen, samt om sagen i øvrigt giver anledning til bemærkninger?

Svar ad 2:

Lægges svar ad 1 til grund, finder Rådet, at soen i besætningen har været udsat for uforsvarlig behandling, jf. dyreværnslovens §§ 1, 2 og 3, stk. 1 og 3.

Rådet skal henviser til Rådets udtalelse af 18. november 2003 om skuldarsår hos søer.

Afgørelse:

Tiltalte vedtog en udenretlig bøde på 5.000 kr.

2005-20-053-00174

Skrivelse af 23. december 2005 til politimesteren i Hobro

En so med sår på højre skulder blev transporteret levende til en samlestad. Soen var ikke adskilt fra de andre dyr under transporten. Skuldarsåret havde en diameter på 4-5 cm, blodigt og skummende væske sivede ud af såret. I sårhulen sås rester af en sårskorpe, som antagelig var brudt op i forbindelse med transporten. I en udstrækning af 3-4 cm omkring såret sås en tydelig hævelse, som bestod af arvæv. Det blev vurderet, at såret var et 3. grads skuldarsår og soen blev ikke godkendt til videre transport, men aflivet. Ved palpation og inspektion efterfølgende fandtes et stort hulrum på ca. 10 cm i diameter under huden omkring såret. Leverandøren oplyste, at soen havde gået alene i sygeboks i ca. 3 uger og i dette tidsrum var såret helet. Han skønnede derfor, at det var forsvarligt at levere soen.

Rådet udtalte:

Spørgsmål 1:

Hvorvidt den omhandlede so, med hensyn til skuldarsåret på højre skulder, anses at have været behandlet forsvarligt og beskyttet bedst muligt mod smerte, lidelse, angst, varigt mén og væsentlig ulempe, medens den var hos sin ejer?

Svar ad 1:

Rådet har rekvireret materiale fra den i sagen omtalte so og ladet det obducere på Laboratorium for Patologi, Den Kgl. Veterinær- og Landbohøjskole. Ved modtagelsen af præparatet var endvidere et øre med gult plastikøremærke vedlagt. Ved undersøgelse af huden og det underliggende væv fra skulderregionen fandtes i huden over skulderbladskammen et nærmest ovalt sår med en størrelse på ca. 4 x 3 cm omgivet af et hævet hårløst parti med en bredde på ca. 3 cm. Såret havde afrundede rande og i selve såret fandtes rødtligt sårhelingsvæv. Fra randen af såret udgik en spalte med en dybde på op til 4,5 cm, som adskilte huden fra det øvrige væv. Ved gennemsavning af præparatet fandtes skulderbladskammen dækket af et veludviklet sårhelingsvæv med en tykkelse på op til 1½ cm. I bunden af såret fandtes døde stumper knoglevæv hvorfra der var opbrud via en kanal til sårhelingsvævet overflade. Den øverste kant af skulderbladskammen manglede, skønsmæssigt ca. 5 mm, og overfladen fremstod uregelmæssig. På siderne af skulderbladskammen fandtes knogledannelser med en bredde på op til ca. 11 mm samt bindevævsvæv. Læsionen vurderedes til grad 3. Tilstanden vurderedes til at være af ugers varighed.

Rådet anser udvikling af kroniske skuldarsår hos søer for en tilstand, der kan forebygges eller afhjælpes tidligt i forløbet ved tilstrækkelig opmærksomhed og rettidig indgriben fra staldpersonalets side. Skuldarsår kan herved undgås eller afheles ved, at søerne får et blødere underlag at ligge på, inden tilstanden udvikler sig til et forhold af dyreværnmæssigt betænkelig karakter. Soens situation burde således på et langt tidligere tidspunkt ved de daglige tilsyn have været erkendt og afhjulpel, således at skuldarsåret ikke havde udviklet sig til et sår af 3. grad. Under sygdomsforløbet i besætningen har soen været udsat for betydelig grad af smerte, lidelse, angst, varigt mén og væsentlig ulempe.

Lægges ovennævnte til grund, finder Rådet, at soen i besætningen har været udsat for uforsvarlig behandling, jf. dyreværnslovens §§ 1, 2 og 3, stk. 1 og 3.

Spørgsmål 2:

Hvorvidt samme so med samme lidelse anses at have været behandlet forsvarligt og beskyttet bedst muligt mod smerte lidelse, angst, varigt mén, og væsentlig ulempe under transporten til samlestad, især henset til, at den ikke blev transporteret adskilt fra de andre dyr på lastbilen?

Svar ad 2:

Det fremgår af sagens akter, at soen ikke var halt, men at såret formodentlig var brudt op under transporten. Rådet finder, at soen burde have været transporteret adskilt fra de andre dyr under transporten på et blødt underlag, således at den havde været beskyttet bedst muligt mod smerte, lidelse, angst og væsentlig ulempe.

Rådet finder, at soen under transporten har været udsat for uforsvarlig behandling, jf. dyreværnslovens § 1.

Spørgsmål 3:

Hvorvidt sagens fakta giver Det Veterinære Sundhedsråd anledning til yderligere bemærkninger?

Svar ad 3:

Rådet skal henvide til Rådets udtalelse af 18. november 2003 om skuldarsår hos søer.

Afgørelse:

Tiltalte vedtog udenretlig bøde på 10.000 kr.

2005-20-053-00177

Skrivelse af 26. august 2005 til politimesteren i Skive

En griseproducent og en vognmand blev anmeldt for overtrædelse af dyreværnsloven ved til slagteriet henholdsvis at have leveret og transporteret en so sammen med andre søer, selvom den led af skuldarsår. Ved det levende syn på slagteriet konstaterede veterinærkontrollen sår på skulderbladet med rigelig vævsnydannelse. Soen var ikke alment påvirket af lidelsen. Efter slagtingen blev skulderbladet undersøgt og på højre skulderblad fandtes et sår på 6 x 6 cm med rigelig granulationsvæv. Såret vurderedes til et grad 3 skuldarsår. Det vurderedes på den baggrund, at soen burde have været transporteret adskilt fra de øvrige dyr på et velstrøet leje.

Rådet udtalte:

Spørgsmål:

Det bedes oplyst, om det i sigtelsen beskrevne indebærer, at sigtede har behandlet soen grovere uforsvarligt?

Svar:

Af sagsakterne fremgår, at veterinærkontrollen på slagteriet ved det levende syn af soen konstaterede et sår på højre skulderblad med rigelig vævsnydannelse. Soen var ikke alment påvirket af lidelsen. Efter slagtingen blev skulderbladet undersøgt og på højre skulderblad fandtes et sår på ca. 6 x 6 cm med rigelig granulationsvæv. Såret vurderedes som et grad 3 skuldarsår.

Af fotomaterialet fremgår ligeledes, at såret inddrager subcutis med rigelig arvævsdannelse som tegn på, at lidelsen har stået på gennem en længere periode.

Rådet har rekvireret materiale fra den i sagen omtalte so og har ladet det obducere på Laboratorium for Veterinær Patologi, Den Kgl. Veterinær- og Landbohøjskole. Af obduktionsrap-

porten fremgår, at der fandtes et cirkulært ulcus med en diameter på 5,5 cm. Ulcus havde en dybde på 1,5 cm og inddrog såvel dermis som subcutis. Ulcus sås at være udklædt med granulationsvæv og i subcutis opnåede dette væv en tykkelse på 1 cm. I dybden af ulcus sås skulderbladsknoglen, som på overfladen var beklædt med trevlet, 2-4 mm tyk granulationsvæv. Det konkluderedes, at der var tale om et grad 3 skuldarsår med en alder på ikke under 10 dage bedømt på tykkelsen af det dannede granulationsvæv.

Vedrørende soens ophold i besætningen:

Lægges ovenstående til grund, finder Rådet, at soen i besætningen under udviklingen af det kroniske skuldarsår med rigelig granulationsvævdannelse har været udsat for en ikke ubetydelig grad af smerte, lidelse, angst, varigt mén og væsentlig ulempe og derved ikke er passet omsorgsfuldt.

Rådet anser udvikling af kroniske skuldarsår hos søer for en tilstand, der kan og skal forebygges og afhjælpes tidligt i forløbet, straks det ved de daglige tilsyn observeres, at sygdommen starter. Dette kan gøres ved, at soen behandles og tilbydes et blødere leje inden tilstanden udvikler sig til et forhold af dyreværns-mæssigt betænkelig karakter. På den baggrund vil Rådet betegne skuldarsår, der får lov til at inddrage dybere liggende strukturer under huden som dyreværns-mæssigt kritisabelt.

Rådet vil karakterisere forholdet for soen i besætningen som værende en uforsvarlig behandling af soen, jf. dyreværnslovens §§ 1, 2 og 3, stk. 1, 1. punktum.

Vedrørende soens transport til slagteriet:

Rådet finder, at soen, uagtet at den ved ankomsten til slagteriet vurderedes som ikke alment påvirket af lidelsen, med sin sår-dannelse på skulderen ved transport sammen med andre dyr har været udsat for en stor risiko for, at såret gennem slagsmål med de andre søer på vognen enten direkte gennem bid, puf og stød eller indirekte gennem kontakt med inventaret forværedes med yderligere smerte, lidelse, angst, varigt mén eller væsentlig ulempe til følge.

Rådet vil karakterisere transporten til slagteriet uden at soen var adskilt fra de øvrige dyr på vognen som værende en uforsvarlig behandling af soen, jf. dyreværnslovens §§ 1 og 2 samt bekendtgørelse nr. 201 af 16. april 1993 om beskyttelse af dyr under transport, § 13, stk. 1.

Afgørelse:

Tiltalte leverandør blev frifundet.

Tiltalte chauffør blev straffet med en tillægsgbøde på 2.500 kr.

Forvandlingsstraffen var fængsel i 6 dage.

2005-20-053-00180

Skrivelse af 11. august 2005 til politimesteren i Nakskov

Ved et velfærdskontrolbesøg i en sobesætning fandt Fødevarerregionens dyrlæge 2 søer med skuldarsår, der vurderedes til grad 3. På den ene var der tydelige hudadhærencer til underliggende strukturer samt kraftig granulationsvævsdannelse, som tegn på, at huden havde været gennembrudt. På den anden so kunne hudrandene føles som tegn på gennembrydning af huden. Begge søer blev efterfølgende aflivet.

Sobesætningens ejer anmeldtes for forholdet. Ejeren erkendte forholdet.

Rådet udtalte:

Spørgsmål 1:

Har grisene været udsat for unødigt smerte, lidelse, angst, varigt mén og væsentlig ulempe?

Svar ad 1:

Det fremgår af anmeldelsen, at der under velfærdsbesøget i besætningen konstateredes 2 søer med skulderrår. På den ene var der tydelige adhærencer mellem huden og de underliggende strukturer samt kraftig granulationsvævsdannelse, som tegn på, at huden havde været gennembrudt. På den anden so kunne hudrandene føles som tegn på gennembrydning af huden. Begge skulderrår vurderedes til at være grad 3.

Lægges dette til grund, vil Rådet karakterisere det forhold, at ejeren ikke har afhjulpet søernes situation, straks sårdannelsen begyndte, altså inden tilstanden udviklede sig til et grad 3 skulderrår, som mangel på omsorg for søerne. De burde straks, det ved det daglige tilsyn observeredes, at tilstanden begyndte som et grad 1 skulderrår, have været behandlet, hvilket bedst kunne være sket ved, at man havde tilbudt dem et blødere underlag samt lokal behandling af såret.

Dyr skal beskyttes bedst muligt mod smerte, lidelse, angst, varigt mén og væsentlig ulempe ligesom de skal behandles omsorgsfuldt og huses og passes under hensyntagen til deres fysiologiske, adfærdsmæssige og sundhedsmæssige behov. Rum og arealer, hvor dyr holdes, skal være indrettet på en sådan måde, at dyrets behov tilgodeses. Alvorlige skulderrår kan forebygges og afhjælpes tidligt i forløbet ved rettidig indgriben fra staldpersonalets side inden forholdet udvikler sig til et forhold af dyreværnsmæssigt betænkelig karakter.

Under sygdomsforløbet i besætningen har søerne været udsat for unødigt smerte, lidelse, angst, varigt mén og væsentlig ulempe.

Rådet vil karakterisere forholdet som uforsvarlig behandling af søerne, jf. dyreværnslovens §§ 1, 2 og 3, stk. 1 samt bkg. nr. 707 af 18. juli 2000 om mindstekrav til beskyttelse af landbrugsdyr, § 5.

Spørgsmål 2:

Giver sagens fakta i øvrigt Rådet anledning til yderligere bemærkninger?

Svar ad 2:

Rådet skal henviser til Rådets udtalelse af 18. november 2003 om skulderrår hos søer.

Afgørelse:

Tiltalte vedtog udenretlig bøde på 7.500 kr.

2005-20-053-00184

Skrivelse af 6. januar 2006 til politimesteren i Hobro

En so med sår ud for begge skuldre blev transporteret levende til slagting. Embedsdyrlægen vurderede sårene til at være grad 3 og 4. Leverandøren oplyste, at han var klar over, at soen havde et mindre sår, men det var tørt og ikke i den størrelse som på fotooptagelserne og han konkluderede, at sårene måtte være blusset op under transporten. Chaufføren oplyste, at han ikke havde set åbne sår på soen og var overbevist om at skaden var sket på slagteriet, hvor dyrene sandsynligvis har gået sammen i længere tid inden de blev kontrolleret af dyrlægen.

Rådet udtalte:

Spørgsmål 1:

Hvorvidt omhandlede so, med hensyn til et ca. 6 x 6 cm stort skuldersår på højre skulder med rigelig vævsnydannelse og med hensyn til et ca. 7 x 7 cm stort skuldersår på venstre skulder, hvor der tillige var blotlagt knoglevæv, anses at have været behandlet forsvarligt og beskyttet bedst muligt mod smerte, lidelse, angst, varigt mén og væsentlig ulempe medens den var hos sin ejer?

Svar ad 1:

Rådet har rekvireret materiale fra den i sagen omtalte so og ladet det obducere på Laboratorium for Patologi, Den Kgl. Veterinær- og Landbohøjskole. Ved undersøgelse af to hudstykker fandtes på begge hudstykker krateragtige sår ud for skulderbladet. Den patoanatomiske undersøgelse af sårene var vanskelig dels på grund af den slagtemæssige behandling, dels som følge af de mange snit og gennemsavninger, foretaget i forbindelse med undersøgelsen på slagteriet. På det ene stykke målte såråbningen ca. 4 x 5 cm og var omgivet af en 1 til 2 cm tyk bræmme af fortykket hud og sårhelingsvæv (granulationsvæv). Granulationsvævet var mindst 12 mm tykt på det tykkeste sted (det så ud til at noget af granulationsvævet var skåret af i forbindelse med afhudningen). I bunden af såret fandtes et lag bindevæv, der dækkede det underliggende stykke af skulderbladet, der var sæde for knoglenydannelser. Det andet sår målte 5 x 6 cm, men lignede ellers det første sår med hensyn til forekomsten af granulationsvæv og knoglenydannelser. Skuldersårene vurderedes til at være af 3. grad. Sårene vurderedes at have en udviklingstid, der var mindst fire uger.

Rådet anser udvikling af kroniske skuldersår hos søer for en tilstand, der kan forebygges eller afhjælpes tidligt i forløbet ved tilstrækkelig opmærksomhed og rettidig indgriben fra staldpersonalets side. Skuldersår kan herved undgås eller afheles ved, at søerne får et blødere underlag at ligge på, inden tilstanden udvikler sig til et forhold af dyreværnsmæssig kritisabel karakter. Soen situation skulle således for længst ved de daglige tilsyn have været erkendt og afhjulpet, inden sårene udviklede sig til skuldersår af 3. grad. Under sygdomsforløbet i besætningen har soen været udsat for betydelig grad af smerte, lidelse og angst samt væsentlig ulempe.

Lægges ovennævnte til grund, finder Rådet, at soen i besætningen har været udsat for uforsvarlig behandling, jf. dyreværnslovens §§ 1, 2 og 3 stk. 1 og 3.

Spørgsmål 2:

Hvorvidt samme so, med hensyn til de samme lidelser, anses at have været behandlet forsvarligt og beskyttet bedst muligt mod smerte, lidelse, angst, varigt mén og væsentlig ulempe under transporten til slagteri, også og især henset til, at den ikke blev transporteret adskilt fra de andre dyr på velstrøet leje i lastbilen?

Svar ad 2:

Det fremgår af sagens akter, at soen ikke var alment påvirket af lidelsen, men at sårene formodentlig var brudt op under transporten. Rådet finder, at soen burde have været transporteret adskilt fra de andre dyr under transporten på et blødt underlag, således at den havde været beskyttet bedst muligt mod smerte, lidelse, angst og væsentlig ulempe.

Rådet finder, at soen under transporten har været udsat for uforsvarlig behandling, jf. dyreværnslovens § 1.

Spørgsmål 3:

Hvorvidt sagens fakta giver Det Veterinære Sundhedsråd anledning til yderligere bemærkninger?

Svar ad 3:

Rådet skal henvisse til Rådets udtalelse af 18. november 2003 om skuldarsår hos søer.

Afgørelse:

Tiltalte blev straffet med en bøde på 5.000 kr.

Forvandlingsstraffen var fængsel i 8 dage.

Tiltalte betalte sagens omkostninger.

2005-20-053-00185

Skrivelse af 16. december 2005 til politimesteren i Randers

En so med sår på venstre skulder blev transporteret levende til slagtning. Den var ikke adskilt fra de andre dyr under transporten. Soen var ikke alment påvirket af lidelsen. Der sås rigelig med arvævsdannelse. Efter slagtning blev såret vurderet til grad 3. Leverandøren kunne ikke erkende forholdet. Han kunne ikke afvise, at omhandlede so havde haft et gammelt helet sår. Han oplyste endvidere, at såfremt de havde en so, hvor der blev konstateret skuldarsår, blev den isoleret i en sti med halmstrøelse. Vognmanden oplyste, at han ud fra det til ham oplyste af chaufføren ikke kunne erkende forseelsen.

Rådet udtalte:

Spørgsmål 1:

Der ønskes en udtalelse om, hvorvidt soen forinden transporten har været i en sådan tilstand på grund af skuldarsåret, at det indebar en uforsvarlig behandling eller en grovere uforsvarlig behandling af soen eller evt. en mishandling jf. dyreværnslovens § 1, jf. § 28, stk. 1?

Det ønskes tillige oplyst, om soen har befundet sig i en sådan tilstand, at den var udsat for smerte, lidelse, angst eller væsentlig ulempe.

Svar ad 1:

Rådet anser udvikling af kroniske skuldarsår hos søer for en tilstand, der kan forebygges eller afhjælpes tidligt i forløbet ved tilstrækkelig opmærksomhed og rettidig indgriben fra staldpersonalets side. Skuldarsår kan herved undgås eller afheles ved, at søerne får et blødere underlag at ligge på, inden tilstanden udvikler sig til et forhold af dyreværnsmæssigt betænkelig karakter.

Rådet har rekvireret materiale fra den i sagen omtalte so og ladet det obducere på Laboratorium for Patologi, Den Kgl. Veterinær- og Landbohøjskole. Ved undersøgelse af præparatet, som omfattede hudstykket fra venstre side strækkende sig fra skulderregionen, inklusive en del af underliggende skulderbladsknogle, til skinkeområdet, hvor nåletatovering med nummeret 61405 forekom, fandtes kronisk skuldarsår involverende underhuden, som var sæde for betydelig arvævsdannelse. Såret blev vurderet til at have en alder på ikke under 10 dage og at være grad 3. Soens situation burde således på et langt tidligere tidspunkt ved de daglige tilsyn have været erkendt og afhjulpet, inden såret udviklede sig som her beskrevet. Under udviklingen af såret har soen i besætningen været udsat for betydelig grad af smerte, lidelse, angst, varigt mén og væsentlig ulempe. Soen er således ikke blevet behandlet omsorgsfuldt og passet under hensyntagen

til dens sundhedsmæssige behov og rum og arealer, hvor soen har været holdt, har således ikke været indrettet på en sådan måde, at soens behov har været tilgodeset.

Lægges ovennævnte til grund, finder Rådet, at soen i besætningen har været udsat for uforsvarlig behandling, jf. dyreværnslovens §§ 1 og 2.

Spørgsmål 2:

Endvidere ønskes der en udtalelse om, hvorvidt transporten af soen, der således ikke havde været adskilt fra de øvrige søer, indebærer en uforsvarlig behandling eller grovere uforsvarlig behandling eller eventuelt en mishandling jf. dyreværnslovens § 1, §28, stk.1?

Det ønskes tillige oplyst, om soen under transporten har befundet sig i en sådan tilstand, at den var udsat for smerte, lidelse, angst eller væsentlig ulempe?

Svar ad 2:

Rådet finder, at soen under transporten burde have været transporteret adskilt fra de andre dyr på et blødt underlag, således at den blev beskyttet bedst muligt mod smerte, lidelse, angst og væsentlig ulempe.

Rådet finder, at soen under transporten har været udsat for uforsvarlig behandling, jf. dyreværnslovens §1.

Afgørelse:

Påtalen mod tiltalte transportør blev opgivet efter retsplejelovens § 721, stk. 1, nr. 2, idet videre forfølgning ikke kunne ventes at føre til straf.

Tiltalte fodermester blev straffet med bøde på 10.000 kr.

Forvandlingsstraffen var fængsel i 10 dage.

Tiltalte chauffør blev straffet med bøde på 5.000 kr.

Forvandlingsstraffen var fængsel i 8 dage.

Tiltalte leverandør blev straffet med bøde på 10.000 kr.

Forvandlingsstraffen var fængsel i 10 dage.

De tiltalte betalte sagens omkostninger.

2005-20-053-00194

Skrivelse af 6. december 2005 til politimesteren i Nakskov

Ejeren af en sobesætning anmeldtes af Fødevareregionens dyrlæge efter at der i besætningen under et velfærdskontrolbesøg fandtes mindst 6 søer med skuldarsår, der vurderedes til grad 3. Besætningsdyrlægen havde efter et rådgivningsbesøg foretaget 7 dage tidligere i farestalden bemærket en enkelt so i farestalden med et skuldarsår, der vurderedes som grad 1 samt en enkelt so i løbeafdelingen med et skuldarsår, der karakteriseredes som slemt. Denne so aflivedes omgående.

Efter anmeldelsen gav ejeren af sobesætningen udtryk for stor forundring over, at der kan være så stor forskel på de to dyrlægers vurderinger af sårene selvom disse selvfølgelig på en uge godt kunne blive værre.

Rådet udtalte:

Spørgsmål 1:

Finder Rådet, at skuldarsår kan udvikles fra grad 1 til grad 3 på en uge?

Svar ad 1:

Det fremgår af anmeldelsen, at der ved flere af skuldarsårene var tydelige hud-adhærencer (sammenvoksninger mellem hud og underliggende væv) til underliggende strukturer, som tegn på, at huden havde været gennembrudt. Der sås herudover flere sår med voldsom granulationsvævsdannelser (arvæv) i og omkring såret.

På fotomaterialet fremstår skuldarsåret på so 765 som cirkulært, ca. 9 cm i diameter med hævede rødlige sårrende med en del arvævsdannelse, der får såret til at fremstå hævet 1-2 cm i forhold til det omgivende hudområde. På so nr. 701 fremstår skuldarsåret ligeledes med en del arvævsdannelse både i sårets periferi og centralt med deraf følgende 1-2 cm hævelse i forhold til omgivelserne. Centralt i skuldarsårene ses mørkfarvet sårskorpe.

Generelt finder Rådet, at skuldarsår hos søer uden indgriben fra staldpersonalets side i form af behandling og/eller aflastning på blødere underlag kan udvikle sig fra grad 1 til grad 3 på en uge.

Lægges oplysningerne i sagen til grund, finder Rådet det bedømt på den kolossale arvævsdannelse meget lidt sandsynligt, at de i sagen beskrevne skuldarsår har udviklet sig fra grad 1 til grad 3 på en uge.

Spørgsmål 2:

Giver sagens fakta i øvrigt Rådet anledning til øvrige bemærkninger?

Svar ad 2:

Rådet skal henviser til Rådets udtalelse af 18. november 2003 om skuldarsår hos søer.

Supplerende skrivelse af 25. september 2006 til politimesteren i Nakskov

Rådet afgav den 6. december 2005 en udtalelse i denne sag vedrørende en anmeldelse af ejeren af en sobesætning. Fødevareregionens dyrlæge fandt under et velfærdsbesøg i besætningen mindst 6 søer med skuldarsår, der vurderedes som værende af grad 3.

Rådet blev nu efterfølgende anmodet om at besvare yderligere spørgsmål til sagen.

Rådet udtalte:

Spørgsmål 1:

Har driftleders og ejers adfærd vedrørende de seks søer med skuldarsår af grad 3 indebåret en uforsvarlig behandling af dyr eller eventuelt mishandling eller grovere uforsvarlig behandling, jf. dyreværnslovens § 1, § 28, stk. 1 og § 29, stk. 1?

Svar ad 1:

Dyr skal beskyttes bedst muligt mod smerte, lidelse, angst, varigt mén og væsentlig ulempe ligesom de skal behandles omsorgsfuldt og huses og passes under hensyntagen til deres fysiologiske, adfærdsmæssige og sundhedsmæssige behov. Rum og arealer, hvor dyr holdes, skal være indrettet på en sådan måde, at dyrets behov tilgodeses.

Rådet vil karakterisere det forhold, at ejer eller driftsleder ikke har afhjulpet søernes situation straks sårdannelsen begyndte, altså inden tilstanden udviklede sig til grad 3 skuldarsår, som mangel på omsorg for søerne. Søerne burde straks, det ved det daglige tilsyn observeredes, at

tilstanden begyndte som grad 1 skuldarsår, have været behandlet, hvilket bedst kunne være sket ved, at man havde tilbudt dem et blødere underlag samt lokal behandling af såret.

Alvorlige skuldarsår kan forebygges og afhjælpes tidligt i forløbet ved rettidig indgriben fra staldpersonalets side, inden forholdet udvikler sig til et forhold af dyreværnsmessigt uacceptabel karakter.

Under sygdomsforløbet i besætningen har søerne været udsat for unødigt smerte, lidelse, angst, varigt mén og væsentlig ulempe.

Rådet vil karakterisere det forhold, at sårene er udviklet til grad 3 skuldarsår hos de seks søer uden indgriben fra personalets side, som uforsvarlig behandling af søerne, jf. dyreværnslovens §§ 1, 2 og 3, stk. 1 samt Bekendtgørelse nr. 707 af 18. juli 2000 om mindstekrav til beskyttelse af landbrugsdyr, § 5.

Spørgsmål 2:

Har driftleder og ejer haft mulighed for at forebygge eller afhjælpe de seks søers tilstand langt tidligere i forløbet? Og i givet fald hvordan?

Svar ad 2:

Ja. Se Svar ad 1.

Spørgsmål 3:

Giver sagen i øvrigt anledning til bemærkninger?

Svar ad 3:

Nej.

Afgørelse:

Efterforskningen blev indstillet mod besætningsejeren, da der ikke ville kunne føres det til domfældelses fornødne bevis.

Der blev lagt vægt på udtalelsen fra Det Veterinære Sundhedsråd.

2005-20-053-00197

Skrivelse af 13. oktober 2005 til politimesteren i Vordingborg

Ved et uanmeldt kontrolbesøg i en sobesætning fandt Fødevareregionens dyrlæge en so med et skuldarsår, der blev vurderet til grad 3. Driftslederen informeredes om sårets alvorlige tilstand og om, at soen skulle forsynes med en måtte i farestien eller sættes i sygesti med blødt leje, indtil grisene kunne fravænes. Driftslederen valgte at aflive soen. Sårets beskaffenhed blev derefter gennemgået med driftslederen.

Ejeren af besætningen anmeldtes for forholdet og fik et bødeforlæg på 10.000 kr. Han ville ikke anerkende et bødeforlæg af denne størrelse, ligesom han ud fra dyrlægens anvisninger vedrørende soen fandt det tvivlsomt, at der kunne være tale om et grad 3 skuldarsår.

Rådet udtalte:

Spørgsmål 1:

Er der i den konkrete sag tale om et skuldarsår af graden 1, 2, 3 eller 4, jf. Fødevareregionens meddelelse vedrørende skuldarsår hos søer?

Svar ad 1:

Det fremgår af anmeldelse og besøgsrapport, at der på højre skulder på soen var et sår på ca. 10 cm i diameter. Huden var gennembrudt, underhuden var medinddraget og der var kraftig arvævsvævsdannelse. Såret var uden egentlig sårskorpe. Der var nekrotisk (dødt) væv langs sårrande. Vævet i såret var sortfarvet.

Af medsendte fotos fremgår, at soen på højre skulder havde et cirkulært skuldarsår, der var ca. 10 cm i diameter. Rådet kan ikke ud fra fotomaterialet vurdere skuldarsårets grad.

Lægges oplysningerne i anmeldelsen til grund, finder Rådet, at såret var et grad 3 skuldarsår.

Spørgsmål 2:

Har sigtede handlet uforsvarligt eller groft uforsvarligt vedrørende dyrets tilstand?

Svar ad 2:

Rådet finder, at udvikling af et grad 3 skuldarsår påfører en so en betydelig grad af smerte, lidelse, angst, varigt mén og væsentlig ulempe og er udtryk for manglende omsorg for soens situation. Soen burde straks, det ved de daglige tilsyn observeredes, at der var et skuldarsår under udvikling, have været tilbudt et blødere underlag samt behandling af såret.

Rådet vil karakterisere det forhold, at en so uden indgriben fra staldpersonalets side får lov at udvikle et skuldarsår, der inddrager underhuden (grad 3), som en uforsvarlig behandling af soen, jf. dyreværnslovens §§ 1, 2 og 3, stk. 1.

Afgørelse:

Tiltalte vedtog udenretlig bøde på 5.000 kr.

2005-20-053-00200

Skrivelse af 2. december 2005 til politimesteren i Holbæk

Under et uanmeldt velfærdsbesøg i en sobesætning fandt Fødevarerregionens dyrlæge 6 søer med skuldarsår af grad 3 og 4 samt 3 søer med skuldarsår af grad 2. Tre af søerne med grad 4 skuldarsår aflivedes umiddelbart medens 2 af søerne med henholdsvis grad 3 og grad 2 måtte sættes i blød boks, da de stod umiddelbart foran faring. Efter faringen skulle de aflives, da de ikke bedømtes egnede til at gennemføre en 4 ugers diegivnings periode. De fleste angrebne søer stod i farestald, men 4 af søerne stod i løbestald og drægtighedsstald. Der anvendtes skulderpuder til de værst angrebne, men det skønnedes, at skulderpuderne først påsattes søerne, når skuldarsårene var alvorlige. Der blev ikke i stierne anvendt strøelse eller andet blødt underlag.

Besætningsejeren anmeldtes for forholdet.

Rådet udtalte:

Vedr. so nr. 1922:

På so nr. 1922 opstaldet i farestald konstateredes på venstre skulder et sår, der beskrives som 2 cm i diameter, under opheling, med moderat sårskorpe, moderat granulationsvævsvævsdannelse, subcutis involveret, grad 3. Soen var ved kontrolbesøget påsat skulderbeskytter. Da skuldarsåret var under opheling konkluderede den kontrollerende dyrlæge, at skulderbeskytteren var påsat efter at der var opstået et åbent sår. Den kontrollerende dyrlæge besluttede, at soen straks skulle sættes i boks med blødt underlag til opheling. Der henvises i øvrigt til Fødevarerregionens anmeldelse af 5. november 2004, vedlagt som bilag 1 samt de som bilag 2 vedlagte fotos.

Spørgsmål 1:

- a) Kan den ovenfor beskrevne behandling af so nr. 1922 efter Rådets opfattelse karakteriseres som uforsvarlig eller grovere uforsvarlig behandling af dyr?
- b) Giver oplysningerne vedr. so nr. 1922 i øvrigt Rådet anledning til bemærkninger?

Svar ad 1:

- a) Dyr skal behandles forsvarligt og beskyttes bedst muligt imod smerte, lidelse, angst, varigt mén og væsentlig ulempe. Rådet finder derfor, at en so, straks det ved de daglige tilsyn konstateres, at et skuldersår er under udvikling, skal have behandling dels ved lokal behandling af såret og ved dels at blive tilbudt en anden opstaldningsform med et blødt underlag. Rådet vil karakterisere behandlingen af soen, der havde udviklet et grad 3 skuldersår, som uforsvarlig behandling af soen, jf. dyreværnslovens §§ 1, 2 og 3, 1. punktum samt bekendtgørelse nr. 707 af 18. juli 2000 om mindstekrav til beskyttelse af landbrugsdyr, § 5.
- b) Rådet finder, at anvendelse af skulderbeskyttere bør foregå således, at disse skal påsættes straks, der ses tegn på skuldersår, og inden disse sår gennembryder huden.

Vedr. so nr. 1867:

På so nr. 1867 opstaldet i farestald konstateredes på venstre skulder et sår, der beskrives som 6 cm i diameter, med voldsom sårskorpe, moderat granulationsvævsdannelse, subcutis involveret, grad 3 samt på højre skulder et sår, der beskrives som 6 cm i diameter, fugtigt uden sårskorpe, vurderet til at være knoglenydannelse, grad 4. Soen måtte aflives. Der henvises i øvrigt til Fødevareregions anmeldelse af 5. november 2004, vedlagt som bilag 1 samt de som bilag 2 vedlagte fotos.

Spørgsmål 2:

- a) Kan den ovenfor beskrevne behandling af so nr. 1867 efter Rådets opfattelse karakteriseres som uforsvarlig eller grovere uforsvarlig behandling af dyr?
- b) Giver oplysningerne vedr. so nr. 1867 i øvrigt Rådet anledning til bemærkninger?

Svar ad 2:

- a) Rådet finder med henvisning til Svar ad 1a, at soen på et tidligt tidspunkt skulle have haft lokal behandling og være tilbudt en anden opstaldningsform med et blødt underlag. Rådet vil karakterisere behandlingen af soen, der havde udviklet et grad 3 og grad 4 skuldersår, som groft uforsvarlig behandling af soen, jf. dyreværnslovens §§ 1, 2 og 3, 1. punktum samt bekendtgørelse nr. 707 af 18. juli 2000 om mindstekrav til beskyttelse af landbrugsdyr, § 5.
- b) Nej.

Vedr. so nr. 1270:

På so nr. 1270 opstaldet i farestald konstateredes på venstre skulder et sår, der beskrives som 3 cm i diameter, med voldsom granulationsvævsdannelse, subcutis involveret, knoglenydannelse, grad 4. Den kontrollerende dyrlæge besluttede, at soen måtte fare i blød boks, men derefter skulle aflives. Der henvises til Fødevareregions anmeldelse af 5. november 2004, vedlagt som bilag 1 samt de som bilag 2 vedlagte fotos.

Spørgsmål 3:

- a) Kan den ovenfor beskrevne behandling af so nr. 1270 efter Rådets opfattelse karakteriseres som uforsvarlig eller grovere uforsvarlig behandling af dyr?
- b) Giver oplysningerne vedr. so nr. 1270 i øvrigt Rådet anledning til bemærkninger?

Svar ad 3:

- a) Rådet finder med henvisning til Svar ad 1a, at soen på et tidligt tidspunkt skulle have haft lokal behandling og være tilbudt en anden opstaldningsform med et blødt underlag. Rådet vil karakterisere behandlingen af soen, der havde udviklet et grad 4 skuldersår, som groft uforsvarlig behandling af soen, jf. dyreværnslovens §§ 1, 2 og 3, 1. punktum samt bekendtgørelse nr. 707 af 18. juli 2000 om mindstekrav til beskyttelse af landbrugsdyr, § 5.
- b) Nej.

Vedr. so nr. 1408:

På so nr. 1408, der netop var sat i faresti, konstateredes på venstre skulder et sår, der beskrives som 5 cm i diameter med moderat sårskorpe, moderat granulationsvævsvæddannelse, under ophe-ling, grad 3. Den kontrollerende dyrlæge besluttede, at soen måtte fare i blød boks, men derefter skulle aflives. Der henvises til Fødevarerregionens anmeldelse af 5. november 2004, vedlagt som bilag 1 samt de som bilag 2 vedlagte fotos.

Spørgsmål 4:

- a) Kan den ovenfor beskrevne behandling af so nr. 1408 efter Rådets opfattelse karakteriseres som uforsvarlig eller grovere uforsvarlig behandling af dyr?
- b) Giver oplysningerne vedr. so nr. 1408 i øvrigt Rådet anledning til bemærkninger?

Svar ad 4:

- a) Rådet finder med henvisning til Svar ad 1a, at soen på et tidligt tidspunkt skulle have haft lokal behandling og være tilbudt en anden opstaldningsform med et blødt underlag. Rådet vil karakterisere behandlingen af soen, der havde udviklet et grad 3 skuldersår, som uforsvarlig behandling af soen, jf. dyreværnslovens §§ 1, 2 og 3, 1. punktum samt bekendtgørelse nr. 707 af 18. juli 2000 om mindstekrav til beskyttelse af landbrugsdyr, § 5.
- b) Nej.

Vedr. so nr. 2271:

På so nr. 2271, der netop var sat i faresti, konstateredes på højre skulder et sår, der beskrives som 7 cm i diameter, med fugtig sårskorpe, grad 2 på besøgsdagen, men den kontrollerende dyrlæge vurderede, at knoglen havde været involveret tidligere. Den kontrollerende dyrlæge besluttede, at soen måtte fare i blød boks, men derefter skulle aflives. Der henvises til Fødevarerregionens anmeldelse af 5. november 2004, vedlagt som bilag 1.

Spørgsmål 5:

- a) Kan den ovenfor beskrevne behandling af so nr. 2271 efter Rådets opfattelse karakteriseres som uforsvarlig eller grovere uforsvarlig behandling af dyr?
- b) Giver oplysningerne vedr. so nr. 2271 i øvrigt Rådet anledning til bemærkninger?

Svar ad 5:

- a) Rådet finder med henvisning til Svar ad 1a, at soen på et tidligt tidspunkt skulle have haft lokal behandling og være tilbudt en anden opstaldningsform med et blødt underlag.

Rådet vil karakterisere den manglende behandling af soen, der havde udviklet et grad 2 skuldersår, som uforsvarlig behandling af soen, jf. dyreværnslovens §§ 1, 2 og 3, 1. punktum samt bekendtgørelse nr. 707 af 18. juli 2000 om mindstekrav til beskyttelse af landbrugsdyr, § 5.

b) Nej.

Vedr. so nr. 2074:

På so nr. 2074 opstaldet i løbestald konstateredes på venstre skulder et sår, der beskrives som 1½ cm i diameter, med moderat granulationsvævsdannelse, subcutis involveret, under opheling, grad 3. Soen var ved kontrolbesøget påsat skulderbeskytter. Da skuldersåret var under opheling konkluderede den kontrollerende dyrlæge, at skulderbeskytteren var påsat efter at der var opstået et åbent sår. Den kontrollerende dyrlæge besluttede, at soen skulle sættes i boks med blødt underlag til opheling. Der henvises til Fødevareregionens anmeldelse af 5. november 2004, vedlagt som bilag 1.

Spørgsmål 6:

- a) Kan den ovenfor beskrevne behandling af so nr. 2074 efter Rådets opfattelse karakteriseres som uforsvarlig eller grovere uforsvarlig behandling af dyr?
- b) Giver oplysningerne vedr. so nr. 2074 i øvrigt Rådet anledning til bemærkninger?

Svar ad 6:

- a) Rådet finder med henvisning til Svar ad 1a, at soen på et tidligt tidspunkt skulle have haft lokal behandling og være tilbudt en anden opstaldningsform med et blødt underlag. Rådet vil karakterisere behandlingen af soen, der havde udviklet et grad 3 skuldersår, som uforsvarlig behandling af soen, jf. dyreværnslovens §§ 1, 2 og 3, 1. punktum samt bekendtgørelse nr. 707 af 18. juli 2000 om mindstekrav til beskyttelse af landbrugsdyr, § 5.

b) Se Svar ad 1b.

Vedr. so nr. 1178:

På so nr. 1178 konstateredes på venstre skulder et sår, der beskrives som 4 cm i diameter, subcutis involveret, knogledannelse, grad 4, støtthalt på venstre forben. Soen måtte aflives. Der henvises til Fødevareregionens anmeldelse af 5. november 2004, vedlagt som bilag 1 samt de som bilag 2 vedlagte fotos.

Spørgsmål 7:

- a) Kan den ovenfor beskrevne behandling af so nr. 1178 efter Rådets opfattelse karakteriseres som uforsvarlig eller grovere uforsvarlig behandling af dyr?
- b) Giver oplysningerne vedr. so nr. 1178 i øvrigt Rådet anledning til bemærkninger?

Svar ad 7:

- a) Rådet finder med henvisning til Svar ad 1a, at soen på et tidligt tidspunkt skulle have haft lokal behandling og være tilbudt en anden opstaldningsform med et blødt underlag. Rådet vil karakterisere behandlingen af soen, der havde udviklet et grad 4 skuldersår og var støtthalt på venstre forben, som groft uforsvarlig behandling af soen, jf. dyreværnslovens §§ 1, 2 og 3, 1. punktum samt bekendtgørelse nr. 707 af 18. juli 2000 om mindstekrav til beskyttelse af landbrugsdyr, § 5.

b) Nej.

Vedr. so nr. 2017:

På so nr. 2017 konstateredes på højre skulder et sår, der beskrives som 4 cm i diameter, dermis involveret, sår øm ved palpation, grad 2. Den kontrollerende dyrlæge besluttede, at soen skulle sættes i boks med blødt underlag til opheling. Der henvises til Fødevarerregionens anmeldelse af 5. november 2004, vedlagt som bilag 1.

Spørgsmål 8:

- a) Kan den ovenfor beskrevne behandling af so nr. 2017 efter Rådets opfattelse karakteriseres som uforsvarlig eller grovere uforsvarlig behandling af dyr?
- b) Giver oplysningerne vedr. so nr. 2017 i øvrigt Rådet anledning til bemærkninger?

Svar ad 8:

- a) Rådet finder med henvisning til Svar ad 1a, at soen på et tidligt tidspunkt skulle have haft lokal behandling og være tilbudt en anden opstaldningsform med et blødt underlag. Rådet vil karakterisere den manglende behandling af soen, der havde udviklet et grad 2 skuldarsår der var ømt ved palpation, som uforsvarlig behandling af soen, jf. dyreværnslovens §§ 1, 2 og 3, 1. punktum samt bekendtgørelse nr. 707 af 18. juli 2000 om mindstekrav til beskyttelse af landbrugsdyr, § 5.

b) Nej.

Vedr. so nr. 2188:

På so nr. 2188 konstateredes på højre skulder et sår, der beskrives som 4 cm i diameter, dermis involveret, sår ømt ved palpation, grad 2. Den kontrollerende dyrlæge besluttede, at soen skulle sættes i boks med blødt underlag til opheling. Der henvises til Fødevarerregionens anmeldelse af 5. november 2004, vedlagt som bilag 1.

Spørgsmål 9:

- a) Kan den ovenfor beskrevne behandling af so nr. 2188 efter Rådets opfattelse karakteriseres som uforsvarlig eller grovere uforsvarlig behandling af dyr?
- b) Giver oplysningerne vedr. so nr. 2188 i øvrigt Rådet anledning til bemærkninger?

Svar ad 9:

- a) Rådet finder med henvisning til Svar ad 1a, at soen på et tidligt tidspunkt skulle have haft lokal behandling og være tilbudt en anden opstaldningsform med et blødt underlag. Rådet vil karakterisere den manglende behandling af soen, der havde udviklet et grad 2 skuldarsår der var ømt ved palpation, som uforsvarlig behandling af soen, jf. dyreværnslovens §§ 1, 2 og 3, 1. punktum samt bekendtgørelse nr. 707 af 18. juli 2000 om mindstekrav til beskyttelse af landbrugsdyr, § 5.

b) Nej.

Spørgsmål 10:

- a) Indebærer de ovenfor anførte oplysninger vedrørende søerne, at behandlingen af dem samlet set kan karakteriseres som uforsvarlig eller grovere uforsvarlig behandling af dyr?

- b) Giver de ovenfor anførte oplysninger vedrørende søerne i øvrigt Rådet anledning til bemærkninger?

Svar ad 10:

- a) Rådet finder med henvisning til Svar ad 1-9, at behandlingen af søerne samlet set har været udsat for en høj grad af smerte lidelse, angst, varigt mén og væsentlig ulempe og at søerne derfor ikke er passet omsorgsfuldt, herunder huset og passet under hensyntagen til deres fysiologiske og sundhedsmæssige behov i overensstemmelse med anerkendte praktiske og videnskabelige erfaringer. Rådet vil samlet set karakterisere behandlingen af søerne som groft uforsvarlig behandling, jf. dyreværnslovens §§ 1, 2 og 3, 1. punktum samt bekendtgørelse nr. 707 af 18. juli 2000 om mindstekrav til beskyttelse af landbrugsdyr, § 5.
- b) Rådet skal henvise til Rådets udtalelse af 18. november 2003 om skuldarsår hos søer.

Afgørelse:

Tiltalte blev straffet med en tillægsbøde på 23.000 kr.

Forvandlingsstraffen var fængsel i 14 dage.

Tiltalte betalte sagens omkostninger.

Anklagemyndigheden har anket afgørelsen til landsretten.

2005-20-053-00219

Skrivelse af 24. april 2006 til politimesteren i Thisted

Under et opfølgende kontrolbesøg konstaterede Fødevarerregionens dyrlæge utilfredsstillende forhold i en sobesætning, idet der fandtes 2 søer med grad 3 skuldarsår, 13 søer med grad 2 skuldarsår samt 4 søer med grad 1 skuldarsår.

Under et tidligere foretaget kontrolbesøg var det konstateret, at ca. 4 % af søerne havde grad 1 og grad 2 skuldarsår, hvilket havde affødt en indskærpelse om, at der rettidigt skulle iværksættes afhjælpende foranstaltninger i form af anbringelse af angrebne søer på et blødt leje.

Ejerne anmeldtes for forholdet.

Rådet udtalte:

Spørgsmål 1:

Foreligger der efter Det Veterinære Sundhedsråds opfattelse uforsvarlig eller groft uforsvarlig behandling af nedennævnte søer eller nogle af de nedennævnte søer tilhørende besætningen, såfremt følgende lægges til grund?:

- at der i svinebesætningen den 21. december 2004 forefandtes ca. 4 % af søerne med skuldarsår grad 1 og grad 2, og at der ikke i den forbindelse overfor disse søer var iværksat aflastende foranstaltninger ved blødt leje.
- at det af Fødevarerregionens skrivelse af 25. januar 2005 til ejeren var indskærpet, at der rettidigt skulle iværksættes afhjælpende foranstaltninger til at bremse udviklingen af skuldarsår i besætningen.
- at der i svinebesætningen den 18. maj 2005 forefandtes 2 søer med skuldarsår grad 3, 13 søer med skuldarsår grad 2 og 4 søer med skuldarsår grad 1, og at der alene i én sti var iværksat aflastende foranstaltninger ved udlægning af en gummimåtte på ca. 3 kvadratmeter.

Svar ad 1:

Alle dyr skal beskyttes bedst muligt mod smerte, lidelse, angst, varigt mén og væsentlig ulempe ligesom de skal behandles omsorgsfuldt og huses og passes under hensyntagen til deres fysiologiske, adfærdsmæssige og sundhedsmæssige behov. Rum og arealer, hvor dyr holdes, skal være indrettet på en sådan måde, at dyrets behov tilgodeses.

Alvorlige skuldersår kan forebygges og afhjælpes tidligt i forløbet ved rettidig indgriben fra staldpersonalets side inden forholdet udvikler sig til et forhold af dyreværnsmæssigt betænkelig karakter. Søerne burde straks, det ved det daglige tilsyn observeredes, at tilstanden begyndte som et grad 1 skuldersår, have været behandlet, hvilket bedst kunne være sket ved, at man havde tilbudt dem et blødere underlag samt lokal behandling af såret.

Lægges dette samt oplysningerne i sagen til grund, vil Rådet karakterisere det forhold, at ejeren ikke har afhjulpet søernes situation straks sårdannelsen begyndte, altså inden tilstanden udviklede sig til grad 2 eller 3 skuldersår, som mangel på omsorg for søerne.

Under udviklingen af sårene har søerne været udsat for unødigt smerte, lidelse, angst, varigt mén og væsentlig ulempe.

Rådet vil karakterisere forholdet som uforsvarlig behandling af søerne, jf. dyreværnslovens §§ 1, 2 og 3, stk. 1 samt Bekendtgørelse nr. 707 af 18. juli 2000 om mindstekrav til beskyttelse af landbrugsdyr, § 5.

Spørgsmål 2:

Det Veterinære Sundhedsråd bedes endvidere oplyse, hvor lang tid der går for at et skuldersår grad 2 – uden at der iværksættes afhjælpende foranstaltninger eller alternativt alene behandles med sårpray – udvikler sig til et skuldersår grad 3?

Svar ad 2:

Rådet kan ikke besvare spørgsmålet, idet en sådan eventuel forværret udvikling afhænger af mange faktorer.

Sådanne faktorer vedrører såvel udformning af farestien (hårdhed, ruhed og fugtighed af stiebund, pladsforhold i farebøjlen), som forhold ved den enkelte so (liggetid, liggeadfærd, huld, tidligere sårdannelser) ligesom graden og typen af en evt. lokal sårbehandling i høj grad vil påvirke det adspurgte forhold.

Spørgsmål 3:

Giver sagen i øvrigt Det Veterinære Sundhedsråd anledning til bemærkninger?

Svar ad 3:

Nej.

Afgørelse:

Afgørelsen forelå ikke på tidspunktet for årsberetningens afslutning.

2005-20-053-00221

Skrivelse af 30. juni 2006 til politimesteren i Horsens

En so blev leveret til en samlestald med sår på begge skuldre. Soen havde ikke været adskilt fra de andre søer under transporten. Såret på venstre skulder havde en diameter på 7-8 cm og der sivede blodig væske fra såret. Der var hævelse i en udstrækning på ca. 10 cm omkring såret og der sås dødt væv i dybden af såret. Skuldresåret på højre side havde en diameter på ca. 5 cm med blodig væske fra såret. Soen var ikke synligt halt. Soen blev aflivet og begge skuldre sendt til obduktion på Laboratorium for Veterinær Patologi, Den Kgl. Veterinær- og Landbohøjskole. Ved obduktionen vurderedes begge sår som grad 3 skuldresår og med en alder på over 6 uger. Leverandøren anmeldtes for forholdet.

Rådet udtalte:

Såfremt det lægges til grund, at de på sagens bilag 6 afbillede sår var til stede på soens henholdsvis højre og venstre skulder, da soen efter endt transport blev afleveret til slagting den 1. juni 2004, og såfremt det lægges til grund, at der var tale om læsioner af grad 3, anmodes Det Veterinære Sundhedsråd om at svare på nedennævnte spørgsmål:

Spørgsmål 1:

Kan soens skulderlæsioner af grad 3 være udviklet, mens den har gået i sygesti, såfremt soen blev overført hertil, mens læsionerne var af grad 1 eller grad 2?

Svar ad 1:

Nej. Rådet finder et sådant udviklingsforløb meget lidt sandsynligt, idet skuldresår hos søer stort set altid opstår i farestalden i den første tid efter, at soen har faret. Sårene afheler relativt hurtigt, når soen bliver fravænnede grisene. Ved indsættelse i sygesti med forbedret miljø og blød bund fremmes afhelingsprocessen yderligere, og en forværring på dette tidspunkt finder næppe sted.

Spørgsmål 2:

Kan soens læsioner af grad 3 have udviklet sig "skjult", således, at det udefra ser ud som en læsion af grad 1, mens der under huden er tale om læsioner af grad 3?

Svar ad 2:

Nej.

Skuldresår hos søer opstår alene udefra, idet vævsbeskadigelsen består i, at skulderbladskammen trykker den overliggende hud mod det faste underlag, så der i huden opstår en nedsat eller manglende blodcirkulation, hvilket bevirker vævsdød, der hos søer, modsat liggesår hos mennesker, altid starter udefra, idet huden bliver læderet. Hvis der på dette tidspunkt ikke gribes ind med behandling eller aflastning på et blødere leje, arbejder læsionen sig i dybden til de underliggende væv. Dette sker dels på grund af yderligere manglende blodcirkulation ved tryk fra skulderbladskam og hårdt underlag og dels på grund af, at skuldresår hos søer stort set altid er inficeret.

Spørgsmål 3 og 4:

- og i bekræftende fald:

Hvor længe kan læsioner udvikle sig "skjult", før de bryder gennem huden?

Svar ad 3 og 4:

Bortfalder.

Spørgsmål 5:

Kan de afbillede læsioner have været ophelet forinden transport samme dag?

Svar ad 5:

Nej.

Det fremgår af såvel fotomateriale, anmeldelse og obduktionserklæringen fra Laboratorium for Veterinær Patologi, Den Kgl. Veterinær- og Landbohøjskole, at begge sår var af grad 3. Sårene havde en udbredelse på henholdsvis 3 og 5 cm. Bunden af sårene bestod af et ca. 10 mm tykt lag af arvæv på den underliggende knogle, der var sæde for omfattende knoglenydannelser op til en tykkelse på ca. 6 cm. Læsionerne vurderedes at have en alder på over 6 uger. Der sivede blodig væske fra sårene og i det ene sår sås i dybden dødt væv. I huden omkring begge sår sås en omfattende bindevævsnydannelse.

Lægges dette til grund, finder Rådet ikke, at læsionerne har været afhelede inden transporten, selv om de godt kan have haft et tørt udseende og uden blødning, idet denne blødning kan være opstået under transporten.

Spørgsmål 6:

I bekræftende fald: Kan læsionerne stamme fra ophelede sår eller ”skjulte” læsioner af grad 3, der som følge af transporten er brudt op?

Svar ad 6:

Bortfalder.

Spørgsmål 7:

Kan læsionerne i sig selv stamme fra transport?

Svar ad 7:

Nej.

Afgørelse:

Tiltalte vedtog en udenretlig bøde på 5.000 kr.

2005-20-053-00163

Skrivelse af 4. oktober 2005 til politimesteren i Aalborg

Ved det levende syn blev det den 1. december 2003 på et slagteri konstateret, at en so havde et sår på det ene skulderblad med voldsom vævsnydannelse. Soen var ikke alment påvirket af lidelsen. Efter slagting blev det vurderet, at såret var et 4. grads skuldersår. Leverandøren oplyste, at dyrlægen ved besætningsbesøget den 26. november 2003 havde vurderet såret til at være til kategori 1½, samt at dyrlægen ingen betænkeligheder havde ved at sende soen til slagting. Leverandøren havde endvidere fået oplyst fra chaufføren, at der ingen anmærkninger havde været på slagteriet ved indleveringen. Leverandøren kunne ikke erkende at have overtrådt dyreværnsloven. Dyrlægen kunne bekræfte at have tilset besætningen den 26. november og at han havde tilset en so med et skuldersår som han havde graderet til 1½, samt at han havde fundet, at soen kunne sendes til slagting. Chaufføren oplyste, at soen ikke havde et åbent skuldersår, da den blev afhentet og at der ingen bemærkninger havde været til soen på slagteriet. Han oplyste endvidere, at den store presseomtale måneden forinden havde medført, at dyrene blev ekstra tilset, inden han tog dem med på vognen.

Rådet udtalte:

Spørgsmål:

Der anmodes om en udtalelse om, hvorvidt den manglende behandling/afhjælpning af soens skulderrår har indebåret en uforsvarlig eller grovere uforsvarlig behandling af soen, jf. herved dyreværnslovens §§ 1, 2 og 3, stk. 1, jf. § 28, stk. 1 og § 29, stk. 1?

Svar:

Rådet har rekvireret materiale fra den i sagen omtalte so og ladet det obducere på Laboratorium for Patologi, Den Kgl. Veterinær- og Landbohøjskole. Ved undersøgelsen fandtes en kronisk granulerende ulceration over skulderbladskammen med blottelse af denne. Læsionen vurderedes til at være grad 4 samt at være af ugers varighed. Soens situation burde for længst ved de daglige tilsyn have været erkendt og afhjulpet, således at læsionen ikke havde udviklet sig som det fremgår. Under udviklingen af læsionen har soen været udsat for høj grad af smerte, lidelse, angst, varigt mén og væsentlig ulempe.

Lægges ovennævnte til grund, finder Rådet, at soen under udviklingen af læsionen har været udsat for groft uforsvarlig behandling, jf. dyreværnslovens §§ 1, 2 og 3, stk. 3.

Afgørelse:

Tiltalte blev frifundet, da retten ikke fandte det godtgjort at tiltalte var eller skulle have været opmærksom på et sår af den i tiltalen anførte karakter
Det offentlige betalte sagens omkostninger.

2005-20-053-00172

Skrivelse af 23. december 2005 til politimesteren i Svendborg

Ved kontrol af slagtekroppene på et slagteri fandtes en so at have sår ud for højre og venstre skulder. Sårene blev vurderet til at være 4. grads skulderrår. Leverandøren oplyste, at han ved fravæning havde konstateret, at soen havde et skulderrår. Han havde vurderet, at såret ikke var større end at det kunne hele, og havde anbragt soen i en sygesti for sig selv. Han havde givet soen penicillin tre på hinanden følgende dage og såret var begyndt at hele. Behandlingen var foretaget ca. 2 måneder forud for levering til slagteriet. Ved leveringen var skulderråret helet så meget op, at det kun var på størrelse med en 25 øre. Han var af den opfattelse, at da soen blev sendt af sted, var såret 1. eller 2. grad og fastholdt, at den på billederne voldsomme sår- og ardannelse var opstået i forbindelse med, at dyret på slagteriet var blevet skoldet og raspet af for hår. Dyrlægen på slagteriet oplyste, at omhandlede so ikke var blevet besigtiget i levende live i forbindelse med afleveringen, idet det var normal praksis først at besigtige søerne med skulderrår, efter de var blevet slagtet. Dyrlægen oplyste, at hun var overbevist om, at såret var større end 25 øre, da den blev hentet i stalden. Hun var sikker på, at såret havde været åbent ind til knoglen.

Rådet udtalte:

Spørgsmål 1:

Der anmodes om en udtalelse, hvorvidt leverandør har udsat soen for smerte, lidelse, varigt mén og væsentlig ulempe, ligesom det bedes vurderet, om soen er blevet behandlet omsorgsfuldt og passeret under hensyntagen til dens sundhedsmæssige behov, samt om rum og arealer, hvor soen har været holdt, har været indrettet på en sådan måde, at soens behov har været tilgodeset? Herved bedes det taget i betragtning at soen angiveligt har været anbragt i sygeboks og efter ca. 2 måneder blev afhentet til slagtning

Svar ad 1:

Rådet anser udvikling af kroniske skulderrår hos søer for en tilstand, der kan forebygges eller afhjælpes tidligt i forløbet ved tilstrækkelig opmærksomhed og rettidig indgriben fra staldpersonalets side. Skulderrår kan herved undgås eller afheles ved, at søerne får et blødere underlag at ligge på, inden tilstanden udvikler sig til et forhold af dyreværnsmæssigt betænkelig karakter.

Rådet har rekvireret materiale fra den i sagen omtalte so og ladet det obducere på Laboratorium for Patologi, Den Kgl. Veterinær- og Landbohøjskole. Ved undersøgelse af huden på den ene skulderegion fandtes et ovalt sår på ca. 6 x 5 cm med fligede rande og blødning i kanten. Der fandtes betydeligt tab af væv i såret, i hvis bund skulderbladskammen var frilagt i hele læsionens udbredelse. Overfladen af knoglevævet var stærkt uregelmæssig og stedvist dækket af et tyndt, < 1 mm, lag af nydannet væv. Ved gennemsnævning af skulderbladskammen fandtes en knoglevævsnydannelse på flere centimers bredde resulterende i en paddehattelignende form af skulderbladskammen. I det andet præparat fra den anden skulderregion sås en analog læsion, dog af en lidt mindre størrelse, ca. 5 x 3½ cm, ligesom knoglevævet i bunden af såret var fuldstændig dækket af et 1-2 mm tykt lag nydannet væv. Læsionerne vurderedes begge til at være grad 4. Tilstanden vurderedes til at være af flere ugers varighed.

Under udviklingen af såret har soen i besætningen været udsat for høj grad af smerte, lidelse, angst, varigt mén og væsentlig ulempe. Soen er således ikke blevet behandlet omsorgsfuldt og passet under hensyntagen til dens sundhedsmæssige behov, og rum og arealer, hvor soen har været holdt, har således ikke været indrettet på en sådan måde, at soens behov har været tilgodeset.

Spørgsmål 2:

Der anmodes om en udtalelse om, hvorvidt der foreligger en uforsvarlig eller grovere uforsvarlig behandling af soen, samt om sagen i øvrigt giver anledning til bemærkninger?

Svar ad 2:

Lægges svar ad 1 til grund, finder Rådet, at soen i besætningen har været udsat for groft uforsvarlig behandling, jf. dyreværnslovens §§ 1, 2 og 3, stk. 1 og 3.

Rådet skal henvises til Rådets udtalelse af 18. november 2003 om skulderrår hos søer.

Afgørelse:

Tiltalte vedtog en udenretlig bøde på 10.000 kr.

2005-20-053-00175

Skrivelse af 11. august 2005 til politimesteren i Horsens

En landmand leverede til slagteriet en so med skulderrår. Soen havde ikke været adskilt fra de andre dyr under transporten og der blev ikke bemærket noget ved det levende syn. Ved kontrollen efter slagtingen bemærkedes et skulderrår på 5 x 4 cm, stærkt granulerende med kraftig betændelse i underhuden. Soens ejer var af den opfattelse, at såret ved leveringen kun havde været lille og overfladisk og hverken grad 3 eller 4. Han anmeldtes for forholdet.

Rådet udtalte:

Det Veterinære Sundhedsråd anmodes om at iværksætte en undersøgelse af skulderen på soen på Den Kongelige Veterinær- og Landbohøjskole, patologisk afdeling. Skulderen kan rekvireres på Fødevareregionen.

Undersøgelsen bedes omfatte en vurdering af:

Spørgsmål 1:

Hvor lang tid, det pågældende sår har været under udvikling?

Svar ad 1:

Rådet har rekvireret materiale i form af skulderregionen med underliggende strukturer fra den i sagen omtalte so og ladet det obducere på Laboratorium for Veterinær Patologi, Den Kgl. Veterinær- og Landbohøjskole. Ved undersøgelse af materialet fandtes i huden over skulderbladskammen en sår dannelse med uregelmæssig form og en diameter på omkring 4 cm. Læsionens rande var fligede som et resultat af betydelig fremvækst af sårhelingsvæv (2-3 cm lange flige), og læsionen var i øvrigt omgivet af blødning i underhuden. Centralt i sår-dannelsen fandtes substansstab, og knoglevæv kunne tydeligt palperes. Ved gennemsnævning af præparatet fandtes skulderbladskammen dækket af sårhelingsvæv med en tykkelse fra 1 til 4 mm. Randen af skulderbladskammen fandtes uregelmæssig og på siderne af skulderbladskammen sås knoglenydannelser med en tykkelse på 1-2 mm. Det konkluderedes, at der var tale om en kronisk granulerende sår dannelse over skulderbladskammen med blottelse af denne. Læsionerne vurderedes til grad 4, jf. Fødevarestyrelsens hjemmeside. Tilstanden vurderedes til at være af ugers varighed.

Lægges dette til grund, finder Rådet, at det pågældende sår har været under udvikling over flere uger.

Spørgsmål 2:

Hvornår udviklingen af såret har været så fremskreden, at huden er blevet gennembrudt?

Svar ad 2:

Udviklingen af skuldarsår starter oftest i de første uger efter at soen er kommet i farestalden og har født sine grise, hvis soen hviler på et hårdt underlag og pådrager sig liggesår. Det starter som en moderat sår skorpe i overhuden (grad 1) udviklende sig til et dybere sår i huden (grad 2). Får såret lov at udvikle sig videre gennembrudes huden så underhuden inddrages (grad 3). Udvikles tilstanden yderligere uden indgriben kan det underliggende knoglevæv inddrages med blotlægning af knoglen og knoglenydannelse til følge.

Hvor hurtigt denne fremadskridende proces forløber afhænger dels af kropsbygning og liggevaner hos den aktuelle so og af underlagets beskaffenhed og Rådet kan derfor ikke angive et eksakt tidsforløb frem til gennembrud af huden.

Spørgsmål 3:

Graden af såret? (0-4, jf. Meddelelse vedr. skuldarsår af 21. november 2003).

Svar ad 3:

Ifølge obduktionsrapporten vurderedes skuldarsåret til grad 4.

Spørgsmål 4:

Har såret påført soen betydelig smerte, lidelse, og væsentlig ulempe?

Svar ad 4:

Udvikler et skuldarsår, der er et liggesår, sig til grad 4 med afslidning af skulderbladskammens knoglevæv, finder Rådet, at soen under forløbet har været udsat for en høj grad af smerte, lidelse, angst, varigt mén og væsentlig ulempe og ikke er passet omsorgsfuldt.

Spørgsmål 5:

Indebærer såret, at soen har været behandlet groft uforsvarligt?

Svar ad 5:

Rådet vil karakterisere forhold, hvor skuldarsår får lov til uden indgriben fra staldpersonalets side at udvikle sig til grad 4, som groft uforsvarlig behandling, jf. dyreværnslovens §§ 1, 2 og 3, stk.1, første punktum.

Afgørelse:

Tiltalte blev ved retten i Horsens straffet med en bøde på 10.000 kr.

Forvandlingsstraffen fastsattes til fængsel i 10 dage.

Tiltalte betalte sagens omkostninger.

2005-20-053-00176

Skrivelse af 16. december 2005 til politimesteren i Aalborg

Ved indsyningen af nogle søer på en samlestald fandtes en so at have sår på højre skulder. Det blev vurderet, at soen havde et grad 4 skuldarsår og at soen ikke var egnet til videre transport til Tyskland og den blev derfor aflivet på stedet. Soen var ikke synlig halt og var i normal foderstand. Den var ikke adskilt fra de andre dyr under transporten. Leverandøren oplyste, at han havde skønnet, at soen, der var blevet behandlet med sårpray, kunne klare transporten. Chaufføren oplyste, at han ikke var bekendt med soens tilstand, idet han ikke af leverandøren var blevet gjort opmærksom på denne og ikke havde bemærket den ved læsningen, idet han havde stået på modsatte side af, hvor såret var.

Rådet udtalte:

Spørgsmål:

Rådet anmodes om en udtalelse om, hvorvidt den manglende behandling/afhjælpning af soens skuldarsår, og senere transport af soen, har indebåret en uforsvarlig eller grovere uforsvarlig behandling af soen, jf. herved dyreværnslovens §§ 1, 2, og 3, stk. 1, jf. § 28, stk. 1, jf. til dels § 13, stk. 1 i justitsministeriets bekendtgørelse nr. 201 af 16. april 1993?

Svar:

Rådet skal indledningsvis bemærke, at anmelder ikke har lagt materiale til side, hvorfor en nærmere undersøgelse ikke har været mulig.

Rådet anser udvikling af kroniske skuldarsår hos søer for en tilstand, der kan forebygges eller afhjælpes tidligt i forløbet ved tilstrækkelig opmærksomhed og rettidig indgriben fra staldpersonalets side. Skuldarsår kan herved undgås eller afheles ved, at søerne får et blødere underlag at ligge på, inden tilstanden udvikler sig til et forhold af dyreværnsmæssigt betænkelig karakter.

Det fremgår af anmeldelsen, at soen på højre skulder havde et stort dybt skuldarsår på 9 cm i diameter. Hud, underhud, muskulatur og muligvis knoglevæv var medinddraget. Området omkring skuldarsåret var fortykket. Såret var højrodt med gråbrunt, dødt væv hængende i trævler i sårets centrum. Ved palpation kunne det konstateres, at det var ca. 2 cm dybt og at der kunne føles noget hårdt i bunden, muligvis knoglevæv. Ca. 2 cm ovenfor skuldarsåret var der en byld ca. 1 cm i diameter, hvorfra der flød pus. Ca. 3 cm nedenfor skuldarsåret var et mindre højrodt sår ca. 1 cm i diameter. Soen var ikke synlig halt og var i normal foderstand. Det blev vurderet at lidelsen var af mindst 3 ugers varighed.

Soens situation burde således på et langt tidligere tidspunkt ved de daglige tilsyn have været erkendt og afhjulpet inden såret udviklede sig som her beskrevet. Under udviklingen af såret har soen i besætningen været udsat for betydelig grad af smerte, lidelse, angst, varigt mén og væsentlig ulempe. Soen er således ikke blevet behandlet omsorgsfuldt og passet under hensyntagen til dens sundhedsmæssige behov og rum og arealer, hvor soen har været holdt, har således ikke været indrettet på en sådan måde, at soens behov har været tilgodeset.

Rådet kan på det foreliggende ikke vurdere, hvorvidt skuldersåret var grad 3 eller 4.

Såfremt skuldersåret var et grad 3 skuldarsår, finder Rådet, at soen i besætningen har været udsat for uforsvarlig behandling, jf. dyreværnslovens §§ 1 og 2.

Såfremt skuldersåret var et grad 4 skuldarsår, finder Rådet, at soen i besætningen har været udsat for groft uforsvarlig behandling, jf. dyreværnslovens §§ 1 og 2.

Rådet finder, at soen under transporten burde have været transporteret adskilt fra de andre dyr på et blødt underlag, således at den blev beskyttet bedst muligt mod smerte, lidelse, angst og væsentlig ulempe.

Rådet finder, at soen under transporten har været udsat for uforsvarlig behandling, jf. dyreværnslovens §1.

Rådet skal henvise til Rådets udtalelse af 18. november 2003 om skuldarsår hos søer.

Afgørelse:

Tiltalte leverandør blev straffet med en bøde på 5.000 kr.

Forvandlingsstraffen var fængsel i 8 dage.

Tiltalte betalte sagens omkostninger.

Tiltalte transportør blev straffet med en bøde på 5.000 kr.

Forvandlingsstraffen var fængsel i 8 dage.

Tiltalte betalte sagens omkostninger.

2005-20-053-00207

Skrivelse af 17. februar 2006 til politimesteren i Randers

Under et uanmeldt kontrolbesøg i en svinebesætning fandt Fødevarerregionens dyrlæger flere kritisable forhold. Ejeren anmeldtes for, at 2 søer havde dybe skuldarsår, der vurderedes til grad 3. Et slagtesvin fandtes med et formodet lårbensbrud og blev umiddelbart aflivet. Herudover fandtes blandt slagtesvinene ca. 15 slagtesvin med så alvorlige sår efter halebid, at flere af halerne havde dobbelt tykkelse og andre var totalt bidt af med store betændte sår til følge og blotlagt knogle. Disse svin var ikke i medicinsk behandling ligesom ingen af dem var opstaldet i sygestier med forbedret miljø.

Rådet udtalte:

Spørgsmål 1:

Fødevarerregionens dyrlæger foretog d. 18. maj 2004 uanmeldt kontrolbesøg på sigtedes ejendom. Man fandt under gennemgang af staldene:

1. 2 søer med dybe skuldarsår; tilstanden betegnes som kronisk og af mindst 3 ugers varighed.

2. Et svin på 33 kg som ikke kunne støtte på højre bagben. Benet vurderedes at være brækket.
3. Ca. 15 svin med alvorlige bidsår i halen; svær betændelse, hævelse til dobbelt halestørrelse og helt afbidte haler konstateredes.

Nærmere beskrivelse af punkterne 1-3 findes i sagens bilag 1/7 s. 2 til 4, skrivelse af 1. marts 2005 fra fødevarestyrelsen til politimesteren i Randers.

Jeg skal herefter forespørge Rådet, om det under henholdsvis punkt 1, punkt 2 og punkt 3 beskrevne, såfremt oplysningerne i ovennævnte bilag 1/7, der nærmere beskriver dyrenes tilstand, lægges til grund, må betegnes som uforsvarlig behandling af dyr, grovere uforsvarlig behandling af dyr eller mishandling?

Svar ad 1:

Vedr. punkt 1:

Det fremgår af anmeldelsen, at en so, der var afmagret og havde diende pattegrise ca. 1 måned gamle, på begge skuldre havde dybe sår med en diameter på 8-10 cm. Underhuden var væk og ligeledes dele af den underliggende muskulatur. Den underliggende knogle var således blotlagt. Området omkring sårene var fortykkede og betændte.

En goldso, der ligeledes var afmagret, havde 3 store bylder udfør ryggens torntappe og havde skuldresår på begge skuldre, dog værst på højre skulder, hvor underhud og muskulatur var væk og knoglen medinddraget. Såret væskede med tykt materie og området omkring såret var fortykket og betændt.

Tilstandene hos begge søer var kroniske og vurderedes til at være af mindst 3 ugers varighed. Søerne var ikke behandlet medicinsk for tilstandene og der var ikke draget omsorg for dem i form af et blødt boksleje. Søerne stod opstaldet på hårdt betonunderlag.

Lægges dette til grund, finder Rådet, at søerne har været udsat for smerte, lidelse, angst, varigt mén og væsentlig ulempe ved uden indgriben fra staldpersonalets side i form af behandling og anbringelse på et blødt underlag på et tidligt tidspunkt inden tilstanden udviklede sig til grad 3 skuldresår.

Rådet vil karakterisere forholdet som groft uforsvarlig behandling af søerne, jf. dyreværnslovens §§ 1, 2 og 3.

Vedr. punkt 2:

Det fremgår af anmeldelsen, at et svin på ca. 33 kg ikke kunne tage støtte på det højre bagben. Svinet gik i en sti med spalter med 3-4 andre svin og der var ikke strøelse på gulvet. Det højre bagben var bøjet i en skæv vinkel og det vurderedes, at lårbenet var brækket. Grisen blev straks aflivet. Der er i anmeldelsen ingen oplysninger, der forsøger at angive, hvor længe det formodede lårbensbrud har været til stede.

Såfremt det kan eftervises, at det formodede brud har været til stede i så lang tid, at staldpersonalet ved de daglige tilsyn burde have opdaget det, finder Rådet, at grisen har været udsat for en høj grad af smerte, lidelse, angst, varigt mén og væsentlig ulempe.

Rådet vil i så fald karakterisere forholdet som groft uforsvarlig behandling af grisen, jf. dyreværnslovens §§ 1 og 2.

Såfremt det formodede brud er opstået akut efter det seneste daglige tilsyn i stalden, vil Rådet karakterisere forholdet som en uheldig tilskadekomst, som staldpersonalet ikke har haft mulighed for at gribe ind overfor.

Vedr. punkt 3:

Det fremgår af anmeldelsen, at ca. 15 slagtesvin havde bidsår i halen af alvorlig karakter med svær betændelse. Flere af halerne var hævet til dobbelt størrelse og hos nogle svin var halerne helt bidt af med store betændte sår til følge og blotlagt knogle. Disse svin var ikke i medicinsk behandling ligesom ingen af dem var opstaldet i sygestier med forbedret miljø.

Lægges dette til grund, finder Rådet, at de ca. 15 slagtesvin straks det blev observeret, at de var udsat for stifællers bid, så der var sår dannelse på halerne, burde have været sat i syge- eller aflastningssti med et forbedret miljø og en meget lav belægning og straks være behandlet for deres sår. Ved at forblive blandt deres aggressive stifæller og uden nogen form for behandling har svinene været udsat for en meget høj grad af smerte, lidelse, angst, varigt mén og væsentlig ulempe.

Rådet vil karakterisere forholdet som groft uforsvarlig behandling af svinene, jf. dyreværnslovens §§ 1, 2 og 3, Bekendtgørelse nr. 323 af 6. maj 2003 om beskyttelse af svin, § 10, stk. 1 samt Bekendtgørelse nr. 707 af 18. juli 2000 om mindstekrav til beskyttelse af landbrugsdyr, § 5.

Spørgsmål 2:

Jeg skal derudover forespørge, om sagen i øvrigt giver Rådet anledning til bemærkninger?

Svar ad 2:

Nej.

Spørgsmål 3:

Rådet bedes beskrive, hvorledes dyrlægerne, der udførte det uanmeldte kontrolbesøg, bør reagere, når der konstateres forhold som beskrevet ovenfor under punkt 1 til 3?

Svar ad 3:

Rådet finder, at dyrlæger på kontrolbesøg skal anmelde dyreværnsmæssigt uforsvarlige forhold, som de vurderer som værende grove. Herudover skal forhold, der vurderes dyreværnsmæssigt uforsvarlige uden at være grove påtales og umiddelbart rettes. Hvis dette ikke er muligt skal også sådanne forhold anmeldes, jf. § 20 i dyrlægeloven.

Observeres der under kontrolbesøget forhold, der er af så alvorlig og smertefuld karakter, at det vil være dyreværnsmæssigt uforsvarligt, at lade dyret leve, skal dyret umiddelbart foranlediges aflivet.

Supplerende skrivelse af 23. januar 2007 til Statsadvokaten

Dom er blevet afsagt og herefter påanket. I anledning af ankesagen forelagde Statsadvokaten yderligere to spørgsmål for Rådet efter henvendelse fra forsvareren.

Rådet udtalte:

Spørgsmål 1:

Er det muligt at vurdere, gradinddele, graduere et skuldarsår på en levende so uden at foretage en fysisk undersøgelse af såret, herunder palpation og sondering?

Svar ad 1:

Rådet finder det muligt, i tydelige tilfælde, groft at vurdere og gradinddele skuldarsår på en levende so uden en tæt fysisk kontakt og undersøgelse, herunder palpation og sondering af sårene.

Spørgsmål 2:

Er det muligt at vurdere, gradinddele, graduere et halesår på et levende slagtesvin uden at foretage en fysisk undersøgelse af såret, herunder palpation og sondering?

Svar ad 2:

Rådet finder, at det i alvorlige tilfælde af halebid og følger heraf vil være muligt at vurdere og beskrive karakteren uden nærmere fysisk kontakt og undersøgelse, herunder palpation eller sondering.

Afgørelse:

Byretten: Tiltalte selskab blev ved ejeren straffet med en bøde på 15.000 kr.

Tiltalte fodermester blev straffet med en bøde på 15.000 kr.

Forvandlingsstraffen var fængsel i 10 dage.

De tiltalte betalte in solidum sagens omkostninger.

Landsretten: Afgørelsen forelå ikke på tidspunktet for årsberetningens afslutning.

2005-20-053-00215

Skrivelse af 12. juni 2006 til politimesteren i Frederikshavn

Fødevareregionen anmeldte efter et uanmeldt velfærdbesøg i en sobesætning på 300 søer ejeren for flere kritisable forhold, idet der under gennemgangen blev observeret 11 søer med skuldarsår, 3 svin i slagtesvinestalden med halebid, manglende rode- og beskæftigelsesmateriale i fravænnings- og slagtesvinestald, manglende sygestier i fravænningsstalden samt manglende blødt underlag i slagtesvinestaldens sygestier. Der er vedlagt dokumentation for at ejer tidligere (marts samt oktober 2004) har leveret 2 søer til slagtning med skuldarsår samt kopi af Rådets udtalelse fra denne sag, men dette henvises der ikke direkte til i Politimesterens brev.

Rådet udtalte:

Spørgsmål:

Rådet er i skrivelse fra Politimesteren anmodet om, under henvisning til de anførte observationer i forbindelse med inspektionen af besætningen, at udtale sig om, hvorvidt der er tale om uforsvarlig eller grovere uforsvarlig behandling af dyr eller eventuelt mishandling af dyr, jf. dyreværnslovens § 28 stk.1, 1.pkt jf. 2. pkt?

Svar:

Følgende kritisable forhold fremgår af anmeldelsen:

1. I fare og drægtighedsstalden blev der observeret i alt 11 søer med skuldarsår i varierende grad fra grad 1-4. Syv af søerne havde skuldarsår grad 4. Ejeren oplyste, at søer med skuldarsår blev behandlet med sårpray, samt at der i øvrigt ikke var nogen handlingsplan for søer med skuldarsår. Ejer oplyste til politirapporten, at søerne var påtænkt aflivet ca. 5 dage senere.
2. I slagtesvinestalden observeredes 3 svin med store halebid og friske sår. Grisene gik blandt øvrige grise og var ikke taget fra i aflastningsstier. De var ubehandlede.
3. I fare-, fravænnings- og slagtesvinestalden observeredes flere steder manglende rode- og beskæftigelsesmateriale. Der manglede rode- og beskæftigelsesmateriale hos ornerne.

4. I slagtesvinestalden var syge grise opstaldet i sygesti, der ikke var forsynet med blødt underlag.
5. I fravænningsstalden fandtes ikke sygestier.

Alle dyr skal beskyttes bedst muligt mod smerte, lidelse, angst, varigt mén og væsentlig ulempe og skal behandles omsorgsfuldt, herunder fodres, vandes og passes under hensynstagen til deres fysiologiske og sundhedsmæssige behov. Dette indebærer at alle dyr, når det under det daglige tilsyn konstateres, at de er syge eller tilskadekomne, omgående skal have en passende behandling og om fornødent isoleres i et passende rum med tør bekvem strøelse. Kommer de sig ikke umiddelbart af denne behandling skal de straks tilses af en dyrlæge eller aflives. Søer, orner og polte skal have adgang til strøelse eller anden form for rode- og beskæftigelsesmateriale.

Rådet finder, at ejeren ved ikke at sørge for, at syge dyr blev behandlet, tilset af dyrlæge eller aflivet og ved ikke at anbringe syge dyr i velindrettet sygesti har udsat dyrene for høj grad af smerte, lidelse, angst, varigt mén og væsentlig ulempe og ikke har passet dem omsorgsfuldt.

Rådet vil samlet karakterisere forholdet som groft uforsvarlig behandling, jf. dyreværnslovens §§ 1, 2 og 3, 1. punktum, bekendtgørelse nr. 707 af 18. juli 2000 om mindstekrav til beskyttelse af landbrugsdyr, § 5 samt bekendtgørelse nr. 323 af 6. maj 2003 om beskyttelse af svin, §§ 11, 11a, og 20.

Afgørelse:

Tiltalte vedtog udenretlig bøde på 15.000 kr.

2005-20-053-00165

Skrivelse af 21. juni 2005 til politimesteren i Hobro

Under et uanmeldt velfærdsbesøg i en sobesætning fandt en dyrlæge fra fødevareregionen, at nogle 7 dage gamle grise i farestalden endnu ikke var halekuperet. Herudover fandtes, at 2 orner hver var opstaldet i en boks på 3 m². Driftslederen forklarede, at de normalt kuperede grisenes haler på 4. levedøgn, men at man i dette tilfælde enten ikke havde nået det eller havde glemt det. Vedrørende ornerne forklarede driftslederen, at man var ved at nedskære antallet af orner og at der næste dag ville blive slagtet orner, så der ville være den krævede plads overalt. Ved et opfølgende kontrolbesøg 9 dage senere fandtes halerne på de tidligere omtalte grise kuperede og der var tydelige sår på halestumperne medens alle orner nu havde den lovbestemte plads i stierne.

Ejeren anmeldtes for at have kuperet halerne efter 4. levedøgn i strid med bekendtgørelse om halekupering og kastration og for at have opstaldet de 2 orner uden den fornødne plads i henhold til bekendtgørelse om beskyttelse af svin.

Sigtede erkendte forholdet og indrømmede, at han ikke var klar over, at halekupering skulle foretages inden for grisens 2.-4. levedøgn.

Rådet udtalte:

Følgende faktiske omstændigheder er af politimesteren lagt til grund:

- a) 2 orner var den 30. november 2004 opstaldet i en boks på 3 m².
- b) Et antal grise er blevet halekuperet, da de var mellem 7 og 16 dage gamle.

Spørgsmål 1:

Har ornerne ved at være opstaldet i en boks på 3 m² været udsat for væsentlig ulempe og/eller er de ikke behandlet forsvarligt og omsorgsfuldt?

Svar ad 1:

Det fremgår af bekendtgørelse nr. 323 af 6. maj 2003 om beskyttelse af svin, § 22, stk. 2, at avlsorner skal have et frit gulvareal på mindst 6 m². Denne angivelse af krav til mindste areal af bokse og stier er indført for at tilgodese ornernes velbefindende og bevægelsesfrihed.

Dyr skal beskyttes bedst muligt imod smerte, lidelse, angst, varigt mén og væsentlig ulempe og passes omsorgsfuldt, herunder huses under hensyntagen til anerkendte videnskabelige, fysiologiske og sundhedsmæssige principper.

Såfremt ornerne permanent havde ophold i stierne på 3 m², finder Rådet, at ornerne har været udsat for væsentlig ulempe og ikke er behandlet omsorgsfuldt.

Spørgsmål 2:

Hvis spørgsmål 1 besvares bekræftende: Har dette indebåret en uforsvarlig behandling, en grovere uforsvarlig behandling eller eventuelt en mishandling af ornerne?

Svar ad 2:

Rådet vil karakterisere forholdet som uforsvarlig behandling, jf. dyreværnslovens §§ 1 og 2 samt bekendtgørelse nr. 323 af 6. maj 2003 om beskyttelse af svin, § 22, stk. 2.

Spørgsmål 3:

Har grisene ved at være blevet halekuperet i deres 7.-16. levedøgn været udsat for smerte, lidelse og/eller væsentlig ulempe og/eller er de ikke blevet behandlet forsvarligt og omsorgsfuldt?

Svar ad 3:

Rådet skal anføre, at bestemmelserne i bekendtgørelsen om halekupering af grise med krav om, at en eventuel kupering skal foretages indenfor grisenes 2.-4. levedøgn, er indført på det grundlag, at kuperingen på dette tidlige tidspunkt udelukkende påfører grisene en kortvarig smerte af forbigående karakter. Det vurderes, at jo ældre grisen er, jo større smerte og ulempe vil en halekupering påføre grisen.

Lægges dette til grund, finder Rådet, at grisene ved at have fået deres haler kuperet i deres 7.-16. levedøgn har været udsat for smerte, lidelse, angst og væsentlig ulempe og ikke er behandlet omsorgsfuldt.

Spørgsmål 4:

Hvis spørgsmål 3 besvares bekræftende: Har dette indebåret en uforsvarlig behandling, en grovere uforsvarlig behandling eller eventuelt en mishandling af grisene?

Svar ad 4:

Rådet vil karakterisere forholdet som uforsvarlig behandling af grisene, jf. dyreværnslovens §§ 1 og 2 samt bekendtgørelse nr. 324 af 6. maj 2003 om halekupering og kastration af dyr, § 4, stk. 2.

Spørgsmål 5:

Giver sagen i øvrigt Rådet anledning til bemærkninger?

Svar ad 5:

Nej.

Afgørelse:

Tiltalte vedtog en udenretlig bøde på 10.000 kr.

2005-20-053-00188

Skrivelse af 6. december 2005 til politimesteren i Grenaa

En slagtesvineproducent anmeldtes for til slagteriet at have sendt 99 slagtesvin, hvoraf 86 havde halebid. De 26 af disse havde halebid i så voldsom en grad, at de dannede grundlag for en anmeldelse af besætningsejeren.

Denne oplyste, at han fik leveret et hold med ca. 850 grise i vægtintervallet 22-45 kg. Ved leveringen lå der 16 grise døde i lastbilen og umiddelbart efter aflivedes 3-4 grise. Han reklamerede ved modtagelsen over grisene, idet mange så utrivelige ud. Grisene udviste en unormal adfærd, idet de sloges og bed halerne af hinanden, hvilket ikke var normalt hos producenten. Der blev forsøgt afbødning af forholdet ved ophængning af bidereb og oversprøjtning af grisene med hjortetaksolie.

Besætningsdyrlægen blev kontaktet for at tilse de problematiske grise og der blev ordineret mere halm ligesom der blev iværksat antibiotikabehandling af de angrebne grise. Da ca. halvdelen af grisene var angrebne, mente besætningsdyrlægen, at det var umuligt at anbringe de angrebne grise i sygesti, men tilrådede, at der i stierne strøedes med noget mere halm.

Rådet udtalte:

Spørgsmål 1:

Har alle dyrene i tiden 6. august til 1. september 2004 været behandlet forsvarligt og beskyttet bedst muligt mod smerte, lidelse, angst, varigt mén og væsentlig ulempe?

Svar ad 1:

Det fremgår af sagsakterne, at slagtesvineproducenten den 6. august 2004 fik leveret ca. 850 grise i vægtintervallet 22-45 kg. Ved leveringen lå der 16 grise døde i lastbilen og umiddelbart efter aflivedes 3-4 grise. Producenten reklamerede ved modtagelsen over grisene, idet mange så utrivelige ud. Grisene udviste en unormal adfærd, idet de sloges og bed halerne af hinanden, hvilket ikke var normalt hos producenten. Der blev forsøgt afbødning af forholdet ved ophængning af bidereb og oversprøjtning af grisene med hjortetaksolie.

Den 1. september blev besætningsdyrlægen kontaktet for at tilse de problematiske grise. Der blev ordineret mere halm ligesom der blev iværksat antibiotikabehandling af de angrebne grise.

Der blev i perioden fra ankomst til den 1. september aflivet omkring 50 grise og senere langt flere. Samlet blev det anslået, at ca. 200 grise var leveret til destruktion på grund af halebid.

Det oplyses, at grisene havde 2 til 3 gange mere plads i stierne, end lovgivningen kræver, på det tidspunkt, hvor halebiddene startede og noget mindre, da grisene blev større, men hele tiden mere end det lovbefalede.

Besætningsdyrlægen oplyser, at problemet var alvorligt, idet ca. halvdelen af grisene ved besøget havde halebid i alle grader. Der var betændelse i halerne, hvorfor der blev ordineret antibio-

tikabehandling af de angrebne grise. Da ca. halvdelen af grisene var angrebne, mente besætningsdyrlægen, at det var umuligt at anbringe de angrebne grise i sygesti, men tilrådede, at der i stierne strøedes med noget mere halm. Han oplyste, at grise med halebid, der fik problemer med at gå, skulle aflives, men da der ikke var grise, der havde problemer med bevægelsen, mente han ikke ejeren havde haft mulighed for at vurdere, hvilke af de leverede grise, der eventuelt burde have været aflivet. Han havde ikke nogen forklaring på, hvorfor dette hold grise havde haft så aggressiv en adfærd.

Dyr skal beskyttes bedst muligt mod smerte, lidelse, angst, varigt mén og væsentlig ulempe ligesom de skal behandles omsorgsfuldt og huses og passes under hensyntagen til deres fysiologiske, adfærdsmæssige og sundhedsmæssige behov. Rum og arealer, hvor dyr holdes, skal være indrettet på en sådan måde, at dyrets behov tilgodeses. Syge eller tilskadekomne dyr skal straks have behandling og om nødvendigt isoleres i sygestier.

Lægges dette til grund, finder Rådet, at ejeren, straks det observeredes, at grisene angreb hinanden i halerne, burde have behandlet grisene og isoleret de værst angrebne grise i små grupper i sygestier, så yderligere halebid blev undgået. Hvis dette ikke skønnedes muligt på grund af det store antal angrebne grise, burde grisene straks have været aflivet eller have været sendt til slagteri.

Lægges dette til grund, finder Rådet ikke, at grisene i tiden 6. august til 1. september 2004 er behandlet forsvarligt og beskyttet bedst muligt mod smerte, lidelse, angst, varigt mén og væsentlig ulempe.

Rådet vil karakterisere forholdet som uforsvarlig behandling af grisene, jf. dyreværnslovens §§ 1, 2 og 3, stk. 1, 1. punktum samt Bekendtgørelse nr. 707 af 18. juli 2000 om mindstekrav til beskyttelse af landbrugsdyr, § 5.

Spørgsmål 2:

Er alle dyrene i tiden 6. august til 1. september 2004 behandlet omsorgsfuldt, herunder huset og passet under hensyntagen til deres fysiologiske, adfærdsmæssige og sundhedsmæssige behov i overensstemmelse med anerkendte praktiske og videnskabelige erfaringer?

Svar ad 2:

Lægges oplysningerne i Svar ad 1 til grund, finder Rådet ikke, at grisene i tiden 6. august - 1. september 2004 er behandlet omsorgsfuldt, herunder huset og passet under hensyntagen til deres fysiologiske, adfærdsmæssige og sundhedsmæssige behov i overensstemmelse med anerkendte praktiske og videnskabelige erfaringer.

Spørgsmål 3:

Hvis spørgsmål 1 og 2 besvares benægtende, bedes det oplyst, hvad gårdejeren burde have foretaget sig?

Svar ad 3:

Se Svar ad 1.

Spørgsmål 4:

Hvis spørgsmål 1 og 2 besvares benægtende, bedes det tillige oplyst, om dette indebærer en uforsvarlig behandling af dyrene eller nogle deraf eller eventuelt en mishandling eller grovere uforsvarlig behandling?

Svar ad 4:

Se svar ad 1.

Spørgsmål 5:

Er dyrlægens vejledning af og anvisninger til gårdejeren den 1. september 2004 dyreværns­mæs­sig korrekt?

Svar ad 5:

Rådet finder, at dyrlægens anvisninger er korrekte. Dyrlægen burde derudover efter Rådets vur­dering have vejledt ejeren om, at de værst angrebne grise skulle isoleres i små grupper i sy­gestier, så yderligere halebid blev undgået.

Spørgsmål 6:

Hvis spørgsmål 5 besvares benægtende ønskes det oplyst, hvilken vejledning og hvilke anvis­ninger dyrlægen burde have givet?

Svar ad 6:

Se svar ad 5.

Spørgsmål 7:

Hvis spørgsmål 5 besvares benægtende ønskes tillige oplyst, hvorvidt dyrlægen har udvist omhu og samvittighedsfuldhed?

Svar ad 7:

Rådet finder ikke ud fra oplysningerne i sagen grundlag for at vurdere, hvorvidt dyrlægen har udvist omhu og samvittighedsfuldhed.

Spørgsmål 8:

Spørgsmål som anført under 1 – 4 bedes tillige besvaret for tiden 1. september til 9. november 2004.

Svar ad 8:

Rådet finder ud over iværksættelsen af antibiotikabehandling af angrebne grise og mere halm i stierne ingen forskel i opstaldningsforholdene for grisene, hvorfor Rådet ikke finder grundlag for en ændret besvarelse af spørgsmål 1 – 4 vedrørende perioden 1. september til 9. november 2004.

Spørgsmål 9

Giver sagen i øvrigt anledning til bemærkninger?

Svar ad 9:

Rådet erkender, at pludselige og voldsomme angreb af aggressivitet og deraf følgende halebid hos så mange grise i en besætning kan forekomme, således at staldsystemets kapacitet vedrøren­de faciliteter til aflastning og isolering af syge og tilskadekomne grise overstiges. Rådet finder ikke, at et sådant tilfælde friholder en besætningsejer for enten at skaffe alternative muligheder eller sende grise til slagtning før normal slagtevægt.

Afgørelse:

Tiltalte vedtog en udenretlig bøde på 5.000 kr.

2005-20-053-00216

Skrivelse af 30. juni 2006 til politimesteren i Løgstør

Ved det levende syn af en gris på et slagteri fandtes grisen at have et cirkulært sår i haleregionen og halen manglede helt. I lyskeregenen havde den et åbent sår med sorte rande og rådden lugt. Grisen var i normal foderstand og bevægede sig uhindret. Grisen blev afvist til slagtning. Leverandøren kunne ikke erindre grisen og mente, det kunne være svært at bevise, at grisen var hans, idet tatoveringsnummeret ikke fremgik af billedmaterialet. Chaufføren kunne ikke erindre grisen.

Rådet udtalte:

Spørgsmål 1:

Har svinet ud fra de foreliggende oplysninger/fotos været udsat for uforsvarlig behandling eller evt. groft uforsvarlig behandling?

Svar ad 1:

Det fremgår af Fødevarerregionens anmeldelse af 11. januar 2005, at slagtesvinet bevægede sig uhindret og var i normal foderstand. Ved inspektion af slagtesvinet sås et cirkulært sort sår i haleregionen og halen manglede helt. Yderligere sås et åbent sår i lyskeregenen, med sorte rande og rådden lugt. Det blev vurderet, at grisen ikke var egnet til konsum, og grisen blev efterfølgende aflivet. Grisen vejede 80 kg inklusive organer.

Ved undersøgelse af den aflivede gris (49310) fandtes i haleregionen et cirkulært sort sår, diameter 6 cm, strækkende sig ind i den øvre del af endetarmsåbningen. Såret bestod af sort dødt væv. Halen kunne ikke erkendes. Lidelsens alder blev skønnet til at være ikke under 2 uger.

Ved undersøgelse i lyskeregenen fandtes et åbent sår, 21 x 7 cm, med sort dødt væv i sårrandene og i bunden. Såret havde en udpræget rådden lugt. Lidelsens alder skønnedes til at være ikke under 2 uger.

Grisens situation burde for længst ved de daglige tilsyn have været erkendt og afhjulpet, hvilket ud fra det foreliggende bedst ville være sket ved at aflive den. Grisen burde ikke have været transporteret levende til slagtning. Under sygdomsforløbet i besætningen samt under læsning og transport har den været udsat for betydelig grad af smerte, lidelse, angst, varigt mén og væsentlig ulempe.

Lægges ovennævnte samt de fremsendte sagsakter til grund, finder Rådet, at grisen i besætningen samt ved at blive sendt levende til slagtning har været udsat for uforsvarlig behandling, jf. dyreværnslovens §§ 1, 2 og 3, stk. 3, 1. punktum.

Spørgsmål 2:

Giver sagen i øvrigt Rådet anledning til bemærkninger?

Svar ad 2:

Nej.

Afgørelse:

Tiltalte blev frifundet.

Det offentlige betalte sagens omkostninger.

2005-20-053-00160

Skrivelse af 13. oktober 2005 til politimesteren i Århus

En gris med et stort navlebrok, 40 x 50 cm, blev, uden at være adskilt fra de andre grise, transporteret levende til slagtning. På undersiden af brokket var et 15 x 15 cm sår, brokket var her læderet således, at der var direkte indgang til broksækken. Leverandøren kunne erkende forholdet.

Rådet udtalte:

Spørgsmål:

1. Har den pågældende gris været udsat for unødigt lidelse eller smerte?
2. Burde grisen have været slagtet?
3. Var grisen transportegnet eller burde den have været aflivet på stedet?
4. Burde grisen have været transporteret adskilt under transporten til slagteriet?
5. Giver sagen i øvrigt Rådet anledning til bemærkninger?

Svar:

Det fremgår af skrivelse af 5. november 2004 fra Fødevareregionen, at grisen havde et stort navlebrok på 40 x 50 cm. På undersiden af brokket var et 15 x 15 cm sår, som strakte sig i dybden ind til broksækken. Efter slagtning fandtes broksækkens indhold at være 50 x 70 cm og være sæde for infektion af kronisk karakter.

Grisens situation burde for længst ved de daglige tilsyn have været erkendt og have været afhjulpet, hvilket ud fra det foreliggende bedst ville være sket ved at aflive den. Grisen burde ikke have været transporteret levende til slagtning. Under sygdomsforløbet i besætningen samt under læsning og transport har den været udsat for betydelig grad af smerte, lidelse og angst samt væsentlig ulempe.

Lægges ovennævnte til grund, finder Rådet, at grisen i besætningen samt under læsning og transport har været udsat for uforsvarlig behandling af dyr, jf. dyreværnslovens §§ 1, 2 og 3, stk. 3, 1. punktum.

I øvrigt henvises til Rådets udtalelse af 2. juni 2004 om levering af svin med store navle- eller lyskebrok til slagtning samt Rådets redegørelse af 20. december 1991 om transport af syge eller tilskadekomne dyr.

Afgørelse:

Tiltalte vedtog en udenretlig bøde på 5.000 kr.

2005-20-053-00164

Skrivelse af 4. oktober 2005 til politimesteren i Hjørring

2 grise med brok blev transporteret levende til slagteri. Den ene gris med et stort inficeret brok, var adskilt fra de andre grise under transporten. Leverandøren erkendte, at han ikke havde set, at der var gået hul på brokket. Chaufføren erkendte, at grisen ikke burde have været transporteret.

Rådet udtalte:

Spørgsmål 1:

Vedr. hvorvidt leverandør den 24. september 2004 leverede 2 grise med brok til slagteriet, selv om grisene havde brok og den ene et meget stort brok, der næsten rørte underlaget, når grisen stod op og slæbte mod underlaget, når grisen gik. Dyret virkede trykket, skød ryg for at løfte

brokket fra underlaget og bevægede sig nødigt og besværet. På undersiden/forsiden af brokket var et stort sår (15-20 cm i diameter), hvor brokket var stærkt læderet. Huden langs sårranden var en trevlet betændt masse – er omfattet af dyreværnslovens § 1 og 2 – herunder eventuelt grovere uforsvarlig behandling af dyr.

Svar ad 1:

Rådet skal bemærke, at Rådet ikke har kompetence til at udtale sig om, hvorvidt et forhold er omfattet af lovgivningen, idet dette udelukkende er en juridisk afgørelse, som henhører under domstolene. Rådet kan udelukkende udtale sig om veterinærfaglige spørgsmål.

Det har ikke været muligt at indhente materiale til patologisk vurdering.

Det fremgår af Fødevarerregionens anmeldelse af 6. december 2004, at 2 grise med brok blev transporteret adskilt fra de andre grise til slagteriet. Af anmeldelsen samt fotos fremgår det, at den ene gris havde et meget stort brok, der næsten rørte underlaget, når grisen stod op, og slæbte mod underlagte, når grisen gik. Dyret virkede trykket, skød ofte ryg og bevægede sig nødigt og besværet. På undersiden/forsiden af brokket var et stort sår, 15-20 cm i diameter, hvor brokket var stærkt læderet. Huden langs sårrandene var blodig, inficeret og stærkt fortykket som tegn på længere tids irritation. Resten af såret var en trevlet betændt masse, som det fremgår af billederne. Grisen blev skudt og efterfølgende kasseret på grund af det store inficerede hudområde, kronisk tarmbetændelse og bylder i bugmuskulaturen.

Grisens situation burde for længst ved de daglige tilsyn have været erkendt og afhjulpet, hvilket ud fra det foreliggende bedst ville være sket ved at aflive den. Grisen burde ikke have været transporteret levende til slagting. Under sygdomsforløbet i besætningen samt under læsning og transport har den været udsat for en betydelig grad af smerte, lidelse, angst, varigt mén og væsentlig ulempe.

Lægges ovennævnte til grund, finder Rådet, at grisen i besætningen, samt ved at blive sendt levende til slagting, har været udsat for uforsvarlig behandling, jf. dyreværnslovens §§ 1 og 2.

Spørgsmål 2:

Vedr. vognmanden og chaufføren: Om hvorvidt dette – at vognmanden er ansvarlig for, at chaufføren transporterede de under (1) anførte grise og dette – at chaufføren transporterede de under (1) anførte grise – er omfattet af bekendtgørelse nr. 208 af 17. juni 1964 – om transport af dyr (med senere ændringer)?

Svar ad 2:

Rådet har ikke kompetence til at udtale sig om, hvorvidt et forhold er omfattet af lovgivningen, idet dette udelukkende er en juridisk afgørelse, som hidrører under domstolene. Rådet kan udelukkende udtale sig om veterinærfaglige spørgsmål.

Afgørelse:

Tiltalte leverandør vedtog udenretlig bøde på 7.500 kr.

Tiltalte transportør vedtog udenretlig bøde på 3.000 kr.

2005-20-053-00166

Skrivelse af 6. januar 2006 til politimesteren i Nykøbing F

En gris med et stort navlebrok med omfattende ydre læsioner blev transporteret levende til slagtning. Grisen var ikke adskilt fra de andre grise under transporten. Grisen fremstod mager og bleg. Overladt til sig selv virkede grisen urolig, krummede ryg, trippede på benene og havde svært ved at lægge sig. Ved den efterfølgende kontrol af slagtekroppen, fandtes broksækken at have en diameter på 20 cm og en brokport på 7 cm i diameter. Brokket indeholdt en tarmslynge og bestod herudover af en meget tyk bindevævskapsel på 3-4 cm i tykkelse. I bunden af såret var bindevævskapslen eroderet til en tykkelse på 3 mm. På indersiden af broksækken sås blødninger under bughinden. Tarmslyngen fremstod upåfaldende. De ydre læsioner på broksækken havde karakter af omfattende sårddannelser med vævsdød, flosset bindevæv omgivet af en tydelige grænse mellem dødt og levende væv. Området med sår havde en størrelse på ca. 17 cm i diameter. Grisen var bleg og anæmisk. Chaufføren oplyste, at havde han vidst, at det var så slemt, havde han ikke taget grisen med. Leverandøren oplyste, at han ikke havde været opmærksom på omhandlede gris, selvom den burde have skilt sig ud fra flokken.

Rådet udtalte:

Spørgsmål:

1. hvor lang tid kan det antages, at grisen har haft brok.?
2. har grisen haft smerter før, under og efter transporten?
3. var grisen transportegnet?
4. er grisen blevet behandlet forsvarligt, uforsvarligt, groft uforsvarligt eller er der tale om mishandling?

Giver sagen i øvrigt Rådet anledning til bemærkninger?

Svar:

Rådet har rekvireret materiale fra den i sagen omtalte gris og ladet det obducere på Laboratorium for Patologi, Den Kgl. Veterinær- og Landbohøjskole. Ved undersøgelse af broksækken fandtes ydre diameter at være ca. 21 cm. I bunden af broksækken fandtes stedvis rødlig misfarvning foreneligt med blødning. I huden over broksækken fandtes et rundt sår med en diameter på ca. 12½ cm, placeringen svarende til bunden af et navlebrok. I randen af såret fandtes en bræmme på 3-5 cm af stærkt fliget væv med en sortbrun tør overflade med dødt væv og et centralt område med betydeligt tab af væv, dækket af et lysere mere plant væv. Tykkelsen af broksækens væg varierede fra 35 mm til 5 mm. Brokket kan være medfødt. Såret er erhvervet og en komplikation til navlebrok. Sår med denne lokalisering er typisk af traumatisk karakter og opstår som slid mod underlaget. Såret vurderes til at være af ugers varighed. Det fremgår tillige af anmeldelsen, at grisen fremstod mager og bleg. Overladt til sig selv virkede grisen urolig, krummede ryg, trippede på benene og havde svært ved at lægge sig. Grisen havde en slagtevægt på 46 kg svarende til en levendevægt på ca. 68 kg.

Grisens situation burde for længst ved de daglige tilsyn have været erkendt og afhjulpet, hvilket ud fra det foreliggende bedst ville være sket ved at aflive den. Grisen burde ud fra det foreliggende ikke have været transporteret levende til slagtning. Under sygdomsforløbet i besætningen samt under læsning og transport har den været udsat for betydelig grad af smerte, lidelse og angst samt væsentlig ulempe.

Lægges ovennævnte til grund, finder Rådet, at grisen i besætningen samt ved at blive sendt levende til slagtning har været udsat for uforsvarlig behandling, jf. dyreværnslovens §§ 1 og 2.

Lægges ovennævnte til grund, finder Rådet, at grisen under læsning samt transport har været udsat for uforsvarlig behandling af dyr, jf. dyreværnslovens § 1.

Rådet skal endvidere henvise til Rådets udtalelse af 2. juni 2004 om levering af svin med store navle- eller lyskebrok til slagtning.

Rådet har ikke yderligere bemærkninger til sagen.

Afgørelse:

Tiltalte vedtog udenretlig bøde på 5.000 kr.

2005-20-053-00168

Skrivelse af 28. oktober 2005 til politimesteren i Haderslev

En gris, med et meget stort brok, blev transporteret levende til slagtning. Grisen var adskilt fra de andre dyr under transporten på et velstrøet leje. Brokket var ca. 25 x 25 x 30 cm og nåede gulvet, når grisen slappede af i ryggen. Under gang stødte bagbenene på brokket, hvilket medførte besværet gang. På hele underfladen af brokket sås sår dannelse. Leverandøren erkendte de faktiske forhold og at dyret skulle have været aflivet noget før. Vognmanden kunne ikke erkende forholdet.

Rådet udtalte:

Spørgsmål:

1. Kan Rådet ud fra vedlagte beskrivelse og fotos udtale sig om, hvor længe grisen kan antages at have haft brok?
2. Kan grisen antages at have fungeret normalt med det beskrevne brok?
3. Hvorledes anbefaler Rådet en brok som her beskrevet behandlet?
4. Indebærer undladelse af at behandle pågældende gris, en uforsvarlig, en grovere uforsvarlig behandling eller en mishandling af grisen, jf. dyreværnslovens §§ 1 og 28, stk. 1?
5. Samme spørgsmål som under pkt. 3 når det antages, at grisen har været isoleret i sygesti med tykt lag strøelse?
6. Var grisen efter det oplyste egnet til transport, når det antages at grisen var adskilt i velstrøet sti under transporten?
7. Kan grisen være påført lidelse som følge af transporten?
8. Indebærer en transport af pågældende gris adskilt i velstrøet aflukke/sti en uforsvarlig behandling af dyret eller evt. en grovere uforsvarlig behandling eller mishandling?
9. Giver sagen i øvrigt anledning til bemærkninger?

Svar ad spørgsmål:

Ad 1:

Det er Rådets vurdering, at grisen med stor sandsynlighed siden fødslen har haft brok, som hvad angår størrelse har udviklet sig med tiden.

Ad 2:

Det fremgår af sagens akter, at brokket havde en størrelse på ca. 25 x 25 x 30 cm. og nåede gulvet, når grisen slappede af i ryggen. Grisen var motorisk påvirket, og på hele brokkets underflade sås sår dannelse. Endvidere fremgår det, at grisen havde kronisk bughinde- og tarmbetændelse. Grisen var således påvirket og fungerede ikke normalt.

Ad 3:

Rådet finder, at en gris med et brok som her beskrevet, for længst skulle have været aflivet, jf. Rådets udtalelse af 2. juni 2004 om levering af svin med store navle- eller lyskebrok til slagting.

Ad 4:

Grisen burde på et langt tidligere tidspunkt have været slagtet subsidiært aflivet. Rådet finder, at grisen i en længere periode i besætningen har været udsat for en betydelig grad af smerte, lidelse, varigt mén, angst og væsentlig ulempe.

Rådet finder, at grisen har været udsat for uforsvarlig behandling, jf. dyreværnslovens §§ 1 og 2.

Ad 5:

Se svar ad 3.

Ad 6:

Det fremgår af sagens akter, at brokket havde en størrelse på ca. 25 x 25 x 30 cm og nåede gulvet når grisen slappede af i ryggen. Grisen var motorisk påvirket, og på hele brokkets underflade sås sår dannelse. Lægges dette til grund, finder Rådet ikke, at grisen var egnet til transport. Se endvidere Rådets udtalelse af 2. juni 2004 om levering af svin med store navle- eller lyskebrok til slagting.

Ad 7:

Ja.

Ad 8:

Rådet finder, at grisen under læsning og transport har været udsat for en betydelig grad af smerte, lidelse, angst og væsentlig ulempe.

Rådet finder, at grisen under læsning og transport har været udsat for uforsvarlig behandling, jf. dyreværnslovens § 1.

Ad 9:

Nej.

Afgørelse:

Tiltalte blev straffet med en bøde på 5.000 kr.

Forvandlingsstraffen var fængsel i 8 dage.

Tiltalte betalte sagens omkostninger.

2005-20-053-00173

Skrivelse af 16. december 2005 til politimesteren i Hobro

En gris med et ca. håndboldstort navlebrok blev transporteret levende til slagting. Grisen var ikke adskilt fra de andre grise under transporten. Grisen bevægede sig med krum ryg og havde på broksækkens underside et ca. 15 x 15 cm stort sår strækkende sig gennem hele huden og med begyndende arvævsdannelse af blodig karakter (granulationsvæv). Det blev vurderet at såret, som følge af forandringerne kroniske karakter, var opstået flere dage/uger inden transporten. Leverandøren oplyste, at han ikke havde opdaget at grisen var syg, ellers havde han aflivet den.

Rådet udtalte:

Spørgsmål 1:

Hvorvidt omhandlede gris, med hensyn til den ca. håndboldstore navlebrok med et ca. 15 x 15 cm stort sår på broksækkens underste flade, strækkende sig gennem hele huden og med begyndende arvævsdannelse af blodig karakter, anses at have været behandlet forsvarligt og beskyttet bedst muligt mod smerte, lidelse, angst, varigt mén og væsentlig ulempe, mens den var hos sin ejer?

Svar ad 1:

Grise med store brok skal ofres stor opmærksomhed og påpasselighed fra ejerens side ved de daglige tilsyn. Grise med tydeligt besværet bevægelse og/ eller omfattende hudlæsioner på broksækken skal aflives eller slagtes, før de når sædvanlig slagtevægt og sådanne grise er ikke egnede til transport. Grisens situation burde således for længst have været afhjulpet, hvilket bedst ville være sket ved at den på et tidligere tidspunkt blev slagtet/aflivet, straks det ved de daglige tilsyn blev klart, at der var sår dannelse på broksækken. Rådet finder således ikke, at grisen er behandlet omsorgsfuldt og passet under hensyntagen til dens sundhedsmæssige behov. Grisen burde således ikke have været transporteret levende til slagtning. Under sygdomsforløbet i besætningen samt under læsning og transport har den været udsat for betydelig grad af smerte, lidelse, angst, varigt mén og væsentlig ulempe

Rådet finder, at grisen i besætningen samt ved at blive sendt levende til slagtning, har været udsat for uforsvarlig behandling, jf. dyreværnslovens §§ 1 og 2.

Spørgsmål 2:

Hvorvidt samme gris med samme lidelse anses at have været behandlet forsvarligt og beskyttet bedst muligt mod smerte, lidelse, angst, varigt mén og væsentlig ulempe under transport til slagteri, også og især henset til, at den ikke blev transporteret adskilt fra de andre dyr på lastbilen?

Svar ad 2:

Lægges svar ad 1 til grund, finder Rådet således ikke at grisen burde have været transporteret levende til slagtning.

Rådet finder, at grisen under læsning samt transport har været udsat for uforsvarlig behandling, jf. dyreværnslovens § 1.

Spørgsmål 3:

Hvorvidt sagens fakta giver Det Veterinære Sundhedsråd anledning til yderligere bemærkninger?

Svar ad 3:

Rådet skal henviser til Rådets udtalelse af 2. juni 2004 om levering af svin med store navle- eller lyskebrok til slagtning.

Afgørelse:

Sagen blev henlagt, da tiltalte afgik ved døden.

2005-20-053-00189

Skrivelse af 4. oktober 2005 til politimesteren i Frederikshavn

En gris med et stort brok blev transporteret adskilt fra de andre grise til slagteriet. Grisen havde et ca. 25 x 30 cm stort brok med et 15 x 20 cm stort væskedrivende sår med fibrosering og vævsdød i midten. Såret var betændt og dybt og der var hul ind i broksækken. Leverandøren erkendte at have leveret grisen.

Rådet udtalte:

Spørgsmål 1:

Om den anførte behandling af grisen indebærer en uforsvarlig behandling eller eventuelt en mishandling eller grovere uforsvarlig behandling af dyr?

Svar ad 1:

Rådet har rekvireret materiale fra den i sagen omtalte gris og ladet det obducere på Laboratorium for Patologi, Den Kgl. Veterinær- og Landbohøjskole. Ved undersøgelsen fandtes bugvæggen at være sæde for et brok, der målte 15 cm i højden. Nederst på broksvulsten fandtes et 20 x 18 cm stort sår med en 2 x 2 cm stor åbning i midten. Såret var dækket af dødt væv. Ved gennemskæring af broksvulsten fandtes, at åbningen i såret førte ind til en hulrum, der var dækket af granulationsvæv og bindevæv. Bindevævslaget var ca. 12 mm tykt på det tykkeste sted. Mængden af granulationsvæv tyder på en udviklingstid, der er mindst 4 uger. Grisens situation burde for længst ved de daglige tilsyn have været erkendt og afhjulpet, hvilket ud fra det foreliggende bedst ville være sket ved at aflive den. Under sygdomsforløbet i besætningen samt under læsning og transport har grisen været udsat for betydelig grad af smerte, lidelse, angst, varigt mén og væsentligt ulempe.

Lægges ovennævnte samt fremsendte sagsakter til grund, finder Rådet, at grisen har været udsat for uforsvarlig behandling, jf. dyreværnslovens §§ 1, 2 og 3, stk. 3.

Spørgsmål 2:

Om grisen burde have været aflivet i besætningen?

Svar ad 2:

Ja. Lægges fremsendte sagsakter samt svar ad 1 til grund, finder Rådet, at grisens situation for længst ved de daglige tilsyn burde have været erkendt og afhjulpet, hvilket ud fra det foreliggende bedst ville være sket ved at aflive den.

Afgørelse:

Tiltalte vedtog en udenretlig bøde på 5.000 kr.

2005-20-053-00191

Skrivelse af 18. november 2005 til politimesteren i Horsens

Ved det levende syn på et slagteri blev der observeret en gris med et stort pendulerende brok på størrelse med en basketball. Grisen var pustende som tegn på en stress tilstand. Grisen søgte hvile og var uvillig til at rejse sig. Der fandtes bylde dannelser på broksækken, og på den nederste del fandtes hudafskrabninger og en hudfortykkelse i et område på ca. 10 x 5 cm. Grisen var ikke transporteret adskilt fra de andre dyr og chaufføren havde ikke bemærket grisens lidelse ved pålæsningen. Ved efterkontrollen fandtes brokket at være et enterocystom med afslidning og hudfortykkelse af den nederste del af huden.

Rådet udtalte:

Spørgsmål 1:

Kan det forhold, at landmanden ikke tilkalder dyrlæge eller træffer andre foranstaltninger i anledning af det konstaterede brok, betegnes som uforsvarlig eller grovere uforsvarlig behandling af grisen eller er der tale om mishandling?

Svar ad 1:

Det fremgår af anmeldelsen og fotomaterialet, at grisens brok var på størrelse med en basketball. Der var bylledannelser på broksækken, og på den nederste del fandtes hudafskrabninger og hudfortykkelse. Brokket var ikke langt fra at berøre gulvet. Grisen var pustende som tegn på en stress tilstand. Den søgte hvile og var uvillig til at rejse sig.

Dyr skal behandles forsvarligt og beskyttes bedst muligt mod smerte, lidelse, angst, varigt mén og væsentlig ulempe og enhver, der holder dyr, skal sørge for, at de passes omsorgsfuldt, herunder passes under hensyntagen til deres fysiologiske og sundhedsmæssige behov.

Lægges dette til grund, finder Rådet, at grisen i besætningen har været udsat for smerte, lidelse, angst, varigt mén og væsentlig ulempe ved at gå med det store brok. Grisen burde straks, det stod klart, at der var tale om et større brok, have været anbragt i sygesti på et blødt underlag. Herudover skulle den, inden brokket udviklede sig så voldsomt som i dette tilfælde, have været undersøgt af en dyrlæge, slagtet eller aflivet.

Rådet vil karakterisere forholdet for grisen i besætningen som uforsvarlig behandling af grisen, jf. dyreværnslovens §§ 1 og 2 samt Bekendtgørelse nr. 707 af 18. juli 2000 om mindstekrav til beskyttelse af landbrugsdyr, § 5.

Spørgsmål 2:

Kan det, at grisen sendes til slagtning sammen med andre dyr uden, at der bliver truffet foranstaltninger i anledning af dens brok, betegnes som uforsvarlig eller grovere uforsvarlig behandling af grisen eller er der tale om mishandling?

Svar ad 2:

Rådet finder, at grisen ved at blive transporteret med sit store sårbelagte brok har været udsat for smerte, lidelse, angst, varigt mén og væsentlig ulempe. Det er Rådets vurdering, at grisen på ingen måde var transportegnet.

Da det kan være vanskeligt for vognmanden at opdage brokhævelsen under læsningen, finder Rådet, at leverandøren skal give vognmanden meddelelse om, at der er en gris med brok, så vognmanden kan træffe sine foranstaltninger i form af enten at afvise transporten eller anbringe grisen adskilt fra de andre dyr på vognen.

Rådet vil karakterisere transporten som uforsvarlig behandling af grisen, jf. dyreværnslovens §§ 1 og 2, bekendtgørelse nr. 707 af 18. juli 2000 om mindstekrav til beskyttelse af landbrugsdyr, § 5 samt bekendtgørelse nr. 208 af 17. juni 1964 om transport af dyr, § 2,1. punktum og § 4a, stk. 1.

Spørgsmål 3:

Hvor lang tid skønner Rådet, at dette brok har udviklet sig over?

Svar ad 3:

Rådet har rekvireret materiale fra den i sagen omtalte gris og ladet det obducere på Laboratorium for Veterinær Patologi, Den Kgl. Veterinær- og Landbohøjskole. Ved undersøgelse af det nederste hudstykke fra broksækken fandtes hudoverfladen sæde for mange afskrabninger og sår-

dannelser, og der fandtes en stærk fremvækst af væv på overfladen som tegn på længerevarende regenerative forandringer. Der var en omfattende og udbredt bindevævsdannelse, der var op til 2 cm tyk. Det konkluderedes, at forandringerne skyldes gentagen traumatisering af huden gennem længere tid og graden af bindevævsdannelse tyder på en udviklingstid, der er mindst 6 uger.

Spørgsmål 4:

Har brokket hæmmet grisens bevægelighed eller udsat grisen for smerte, unødigt lidelse eller væsentlig ulempe?

Svar ad 4:

Rådet skal vedrørende smerte, unødigt lidelse og væsentlig ulempe henvise til Svar ad 1.

Rådet finder, at et så stort brok, som dette, altid vil medføre en hæmning af grisens bevægelse.

Det fremgår af anmeldelsen, at grisen ved ankomsten til slagteriet var pustende, søgte hvile og var uvillig til at rejse sig. Rådet kan ikke udelukke, at denne stærkt alment påvirkede tilstand skyldes transporten, og at grisen i besætningen kan have været mere normal.

Spørgsmål 5:

Hvornår skønner Rådet, at den hudafskrabning, der konstateres ved dyrets indlevering til slagtning den 27. april 2004, som det fremgår af billeder og anmeldelse (bilag 2), er opstået?

Svar ad 5:

Det fremgår af obduktionen, at der over en periode på mindst 6 uger har været gentagne traumatiseringer af huden.

Spørgsmål 6:

Giver sagen anledning til yderligere bemærkninger?

Svar ad 6:

Rådet skal henvise til Rådets udtalelse af 2. juni 2004 om levering af svin med store navle- eller lyskebrok til slagtning.

Afgørelse:

Tiltalte blev frifundet.

Statskassen betalte sagens omkostninger.

2005-20-053-00169

Skrivelse af 23. december 2005 til politimesteren i Svendborg

Tre grise, 2 med stort navlebrok og 1 med stort pungbrok, blev transporteret levende til slagteriet. De tre grise havde tydeligt gangbesvær på grund af de ca. fodboldestore brok. De to af grisene havde så store navlebrok, at de slæbte hen ad gulvet under gang, endvidere havde de sår på brokkets underside. Leverandøren oplyste, at han havde haft grisene gående i en aflastningssti med rigelig halmstrøelse. Han havde ikke vurderet brokkene så store. Chaufføren oplyste, at grisene havde gået udmærket, men på grund af de store brok, havde han adskilt dem fra de andre grise under transporten.

Rådet udtalte:

Spørgsmål:

Der anmodes om en udtalelse, hvorvidt besætningsejerne efter Det Veterinære Sundhedsråds opfattelse har udsat de tre grise for smerte, lidelse og væsentlig ulempe, ligesom det bedes vurderet, om grisene er blevet behandlet omsorgsfuldt og passet under hensyntagen til deres sundhedsmæssige behov, samt om rum og arealer, hvor grisene har været holdt, efter Rådets opfattelse har været indrettet på en sådan måde, at grisenes behov har været tilgodeset, idet de angiveligt har haft ophold i en aflastningssti sammen med 7 andre grise, ligesom besætningsejerne har foranlediget grisene transporteret til slagting?

Endeligt anmodes om en vurdering af, hvorvidt der ved de beskrevne fund sammenholdt med den anførte behandling af grisene foreligger en uforsvarlig eller en grovere uforsvarlig behandling af grisene.

Svar:

Det fremgår af fødevareregionens anmeldelse af 4. juni 2004, j.nr. 2004-08-781-00264, at de to største slagtesvin på ca. 100 kg havde navlebrok af et sådant omfang, at bunden af brokket slæbte hen ad jorden. Dimensionerne var ca. 30 cm i længderetning, 20 cm i bredden og ca. 30 cm højt. I bunden af brokket var huden slidt af på et område af ca. 20 x 30 cm, hvor underhuden var blottet med arvævsdannelse som et udtryk for, at tilstanden havde stået på i længere tid. Den mindste gris på ca. 80 kg havde et pungbrok af en dimension på ca. 30 cm i længderetning, ca. 20 cm i bredden og ca. 20 cm i højden. Brokket medførte, at grisen gik med en skrævende, besværet gang på bagbenene. Overladt til sig selv satte svinet sig straks. Huden i bunden af brokket var slidt på et mindre område. Her var der ligeledes arvævsdannelse som udtryk for, at tilstanden havde bestået igennem længere tid. Grisen var lidt under middel i foderstand.

Det fremgår endvidere af sagsakterne, at de tre grise havde tydeligt gangbesvær, og at der var indrettet en særskilt aflastningssti med halmstrøelse hos leverandøren, hvor de tre grise havde gået sammen med 7 andre grise.

Grise, hvor broklidelsen medfører dårligt almenbefindende og/eller væksthæmning, skal aflives/slagtes. Også grise med tydeligt besværet bevægelse og/eller omfattende hudlæsioner på broksækken skal aflives eller slagtes, før de når sædvanlig slagtevægt. Grisenes situation burde således for længst have været afhjulpet, hvilket bedst ville være sket ved, at de på et tidligere tidspunkt var blevet slagtet/aflivet. Rådet finder således, at grisene ikke er behandlet omsorgsfuldt og passet under hensyntagen til deres sundhedsmæssige behov, samt at rum og arealer ikke er indrettet på en sådan måde at grisenes behov har været tilgodeset. Grisene burde ikke have været transporteret levende til slagting. Under sygdomsforløbet i besætningen samt under læsning og transport har de været udsat for betydelig grad af smerte, lidelse, angst, varigt mén og væsentlig ulempe.

Lægges ovennævnte til grund, finder Rådet, at de 3 grise i besætningen samt ved at blive sendt levende til slagting har været udsat for uforsvarlig behandling, jf. dyreværnslovens §§ 1 og 2.

I øvrigt henvises til Rådets udtalelse af 2. juni 2004 om levering af svin med store navle- eller lyskebrok til slagting.

Afgørelse:

Tiltalte vedtog en udenretlig bøde på 5.000 kr.

2005-20-053-00186

Skrivelse af 11. august 2005 til politimesteren i Svendborg

Leverandøren og transportøren af 5 slagtesvin til et privatslagteri anmeldtes af embedsdyrlægen, idet grisene havde følgende lidelser: stort navlebrok med gennemslidning, store lyskebrok forårsagende besværet bevægelse, kronisk ledbetændelse med sammenvoksning af albueled og større inficeret sår på has med stærkt besværet bevægelse. De 5 slagtesvin blev transporteret sammen med 3 andre fordelt i 3 rum på lastbilen. Transportøren havde ikke haft betænkeligheder ved at transportere grisene, idet han mente, at alle grisene gik ubesværede på bilen. Ejeren betegnede grisenes lidelser som mindre skavanker, men tog dyrlægens konklusion til efterretning og ville straks iværksætte foranstaltninger, så lignende tilfælde ikke fremover ville forekomme.

Rådet udtalte:

I Fødevareregionens anmeldelse angives følgende beskrivelse af de 5 grise:

Gris nr. 1: Slagtesvin, ca. 85-90 kg. Navlebrok, ca. 25 cm i diameter. Gennemslidning af huden i bunden af brokket med arvævsdannelse i randen som udtryk for, at tilstanden havde stået på gennem nogen tid. Grisen virkede forpint og lagde sig straks, den blev ladet alene.

Gris nr. 2: Slagtesvin ca. 70-75 kg. Lyskebrok, ca. 40 x 30 x 30 cm. Grisen havde svært ved at bevæge sig på bagbenene, idet brokket forårsagede en meget skrævendende gang. Grisen var tydeligt besværet af brokket og lagde sig straks, den blev ladet alene. Efter slagting kunne der konstateres kronisk bughindebetændelse.

Gris nr. 3: Slagtesvin ca. 70-75 kg. Lyskebrok, ca. 30 x 30 x 40 cm. Stort brok, som forårsagede en besværet gang. Dog ikke så udtalt som for gris nr. 2.

Gris nr. 4: Slagtesvin ca. 65-75 kg. Kronisk ledbetændelse højre albueled. Leddet var ankylose-ret (sammenvokset), og grisen var ude af stand til at bruge benet. Grisen var forpint og lagde sig straks, den blev ladet alene.

Gris nr. 5: Slagtesvin ca. 65-70 kg. Inficeret sår på højre has. Arvævsdannelse og suppuration (betændelsesflåd). Grisen var stærkt besværet i bevægelsen og understillede baglemmer. Slidmærker på venstre bagben indikerede, at tilstanden havde haft et længerevarende forløb.

Spørgsmål 1:

Under henvisning til det anførte – samt sagens akter i øvrigt – anmodes om en udtalelse om, hvorvidt Rådet finder, at de anmeldte personer har handlet uden tilstrækkelig omsorg for grisene, herunder om grisene har været beskyttet bedst muligt mod smerte, lidelse, angst og væsentlig ulempe, samt om der er tale om uforsvarlig eller grovere uforsvarlig behandling af grisene?

Svar ad 1:

Vedrørende opholdet i besætningen og leveringen:

Rådet finder, at de 5 grise med de ovenfor beskrevne lidelser under opholdet i besætningen og ved leveringen har været udsat for smerte, lidelse, angst, varigt mén og væsentlig ulempe og ikke er behandlet omsorgsfuldt, herunder ikke passet under hensyntagen til deres sundhedsmæssige behov. Grise med tydeligt besværet bevægelse, større broklidelser evt. med omfattende hudlæsioner på broksækken, grise med smertefulde betændelsestilstande i ledde- ne samt dyr med større inficerede sår skal aflives eller slagtes på et tidligt tidspunkt i besætningen for ikke at udsætte dem for unødigt lidelse.

Rådet vil karakterisere forholdet som uforsvarlig behandling af grisene, jf. dyreværnslovens §§ 1 og 2 samt Bekendtgørelse nr. 208 af 17. juni 1964 om transport af dyr, § 4a, stk. 1.

Vedrørende transporten til slagteriet:

Rådet finder, at de 5 grise med de ovenfor beskrevne lidelser under læsning og transport til slagteriet har været udsat for smerte, lidelse, angst, varigt mén og væsentlig ulempe og ikke er behandlet omsorgsfuldt, herunder ikke passet under hensyntagen til deres sundhedsmæssige behov. Grise med tydeligt besværet bevægelse, større broklidelser evt. med omfattende hudlæsioner på broksækken, grise med smertefulde betændelsestilstande i leddene samt dyr med større inficerede sår er ikke transportegnede og skal aflives i besætningen.

Rådet vil karakterisere transporten som uforsvarlig behandling af grisene, jf. dyreværnslovens § 1 samt Bekendtgørelse nr. 208 af 17. juni 1964 om transport af dyr, § 4a, stk. 1.

Spørgsmål 2:

Endelig bedes det oplyst, om sagen i øvrigt giver anledning til bemærkninger?

Svar ad 2:

Rådet skal henviser til Rådets udtalelse af 2. juni 2004 om levering af svin med store navle- eller lyskebrok til slagtning. Rådet skal endvidere henviser til Rådets redegørelse af 20. december 1991 om transport af syge eller tilskadekomne dyr.

Afgørelse:

Tiltalte leverandør vedtog en udenretlig bøde på 10.000 kr.

Tiltalte transportør vedtog en udenretlig bøde på 5.000 kr.

2005-20-053-00178

Skrivelse af 6. januar 2006 til politimesteren i Hobro

En gris med et stort inficeret sår i lysken blev transporteret levende til slagtning. Grisen var ikke adskilt fra de andre grise under transporten. Grisen bevægede sig normalt. Ved inspektion af grisen i sygefolden sås et åbent inficeret sår med ildelugtende dødt væv. Embedsdyrlægen vurderede, at grisen ikke var egnet til konsum, og grisen blev efterfølgende aflivet. Grisen vejede 92 kg inklusiv organer og foderstanden vurderedes til at være normal. Ved undersøgelse af den aflivede gris fandtes et åbent sår med sort dødt væv i randene og i bunden af såret. Såret havde en stærk rådden lugt. Via lyskekanalen var der i sårets højre side åbent for 4 fingre ind mod bughulen. Såret skønnedes til at være ikke under to uger gammelt. Det blev formodet, at såret var opstået som følge af kannibalisme i et sår som formodentlig var opstået på grund af lyskebrok. I huden frem mod navlen fandtes en 16 x 21 cm stor hævelse, der sandsynligvis skyldtes væskeansamling som følge af cirkulationsforstyrrelse. På bugens venstre side fandtes et 3 x 3 cm stort sår af nyere dato. Leverandøren oplyste, at han ikke var bekendt med, at den omhandlede gris havde sår.

Rådet udtalte:

Spørgsmål 1:

Hvorvidt omhandlede slagtesvin, med hensyn til det ca. 25 x 11 cm åbne, inficerede sår med sort ildelugtende dødt væv i randene og i bunden og fra bunden af såret åben ind mod bughulen, anses at have været behandlet forsvarlig og beskyttet bedst muligt mod smerte, lidelse, angst, varigt mén og væsentlig ulempe medens det var hos sin ejer?

Svar ad 1:

Det fremgår af Fødevareregionens anmeldelse af 11. januar 2005, at grisen bevægede sig normalt. Ved inspektion af grisen i sygefolden sås et åbent inficeret sår med ildelugtende dødt væv. Det blev vurderet, at grisen ikke var egnet til konsum, og grisen blev efterfølgende aflivet. Grisen vejede 92 kg inklusive organer og foderstanden vurderedes til at være normal. Ved undersøgelse af den aflivede gris fandtes et åbent sår med sort dødt væv i randene og i bunden af såret. Såret havde en stærk rådden lugt. Via lyskekanalen var der i sårets højre side åbent for 4 fingre ind mod bughulen. Såret skønnedes til at være ikke under to uger gammelt. I huden frem mod navlen fandtes en 16 x 21 cm stor hævelse, der sandsynligvis skyldtes væskeansamling som følge af cirkulationsforstyrrelse. På bugens venstre side fandtes et 3 x 3 cm stort sår af nyere dato.

Grisens situation burde for længst ved de daglige tilsyn have været erkendt og afhjulpet, hvilket ud fra det foreliggende bedst ville være sket ved at aflive den. Grisen burde ikke have været transporteret levende til slagting. Under sygdomsforløbet i besætningen samt under læsning og transport har den været udsat for betydelig grad af smerte, lidelse, angst, varigt mén og væsentlig ulempe.

Lægges ovennævnte samt fremsendte sagsakter til grund, finder Rådet, at grisen i besætningen samt ved at blive sendt levende til slagting har været udsat for uforsvarlig behandling, jf. dyreværnslovens §§ 1, 2 og 3, stk. 3.

Spørgsmål 2:

Hvorvidt omhandlede slagtesvin, med hensyn til samme lidelse anses at have været behandlet forsvarligt og beskyttet bedst muligt mod smerte, lidelse, angst, varigt mén og væsentlig ulempe, under transporten til slagteriet?

Svar ad 2:

Lægges svar ad 1 samt fremsendte sagsakter til grund, finder Rådet, at grisen under læsning samt transport har været udsat for uforsvarlig behandling, jf. dyreværnslovens § 1.

Spørgsmål 3:

Hvorvidt sagens fakta giver Det Veterinære Sundhedsråd anledning til yderligere bemærkninger?

Svar ad 3:

Nej.

Afgørelse:

Tiltalte vedtog udenretlig bøde på 5.000 kr.

2005-20-053-00162

Skrivelse af 13. oktober 2005 til politimesteren i Frederikshavn

En so, som var svært støtthalt på højre forben og tydeligt smertepåvirket, blev transporteret levende til slagteriet. Soen var ikke adskilt fra de andre dyr under transporten. Soen holdt højre forben let bøjet op under sig og støttede nødigt på benet. Albueleddet på højre forben var synligt hævet med sår og fisteldannelser. Endvidere sås en trykning på venstre forben. Ved undersøgelse af slagtekroppen fandtes soen at have en kronisk purulent ledbetændelse med knoglenydanelse så mt fisteldannelse på højre forben. Leverandøren oplyste, at han ikke vidste, at soen

havde været så dårlig og derved led unødigt. Der havde ikke været dyrlæge til soen. Chaufføren erkendte forholdet og oplyste, at han ikke havde bemærket soen ved læsningen, ellers var den ikke kommet med.

Rådet udtalte:

Spørgsmål:

Der ønskes en udtalelse om, hvorvidt der er tale om uforsvarlig eller grovere uforsvarlig behandling af soen, jf. dyreværnslovens § 28, stk. 1? Både i relation til landmandens adfærd, der foranstaltede at soen blev transporteret til slagteriet, og i relation til vognmandens adfærd, der forestod transporten, der strakte sig under 50 km.

Endvidere anmodes om en udtalelse om, hvorvidt den foretagne transport i det hele taget burde have fundet sted henset til soens tilstand – og i bekræftende fald, om soen burde have været adskilt fra de øvrige grise?

Svar:

Rådet har rekvireret materiale fra den i sagen omtalte so og ladet det obducere på Laboratorium for Patologi, Den Kgl. Veterinær- og Landbohøjskole. Ved undersøgelse af højre forben fandtes området omkring albueleddet, der var stift, at være fast fortykket, og i huden fandtes flere pusholdige kanaler. Omkring albueleddet fandtes betydelig bindevævsdannelse med en tykkelse på mellem 0,8 og 1,5 cm. Umiddelbart op mod knoglens benhinde af de omkringliggende knogler fandtes knoglenydannelse med tykkelser varierende mellem 0,1 og 0,3 cm. I albueleddet fandtes ledhulen udfyldt af bindevæv med centralt lejret ca. 0,5 ml pus. Der var ingen ledbrusk tilbage. Der fandtes forbindelse mellem pushulrummet og kanalerne på overfladen. På venstre forben ud for albueleddet fandtes et sår med sårhelingsvæv med en diameter på ca. 3,5-4,0 cm. Sårhelingsvævet havde en tykkelse på ca. 0,2-0,3 cm. Højre forbens muskulatur var svundet i moderat omfang. Højre forbens albueled var sæde for en kronisk, pusholdig, sårdannende og sammenvoksende ledbetændelse med massiv bindevævsdannelse i og omkring leddet og kanaldannelse med opbrud til overfladen. Venstre forben var sæde for et kronisk granulerende (sårhelingsvæv) sår ud for albueleddet. Forandringerne i begge ben har en alder på flere uger, hvor der endvidere har udviklet sig svind af muskulaturen. Soens situation burde for længst ved de daglige tilsyn have været erkendt og afhjulpet, hvilket ud fra det foreliggende bedst ville være sket ved at aflive den. De påviste læsioner har medført tydelig og let erkendelig halthed, således som det også fremgår af anmeldelsen. Soen burde ikke have været transporteret levende til slagtning. Under sygdomsforløbet i besætningen samt under læsning og transport har den været udsat for betydelig grad af smerte, lidelse, angst, varigt mén og væsentlig ulempe.

Lægges ovennævnte til grund, finder Rådet, at soen under sygdomsforløbet samt ved at blive sendt levende til slagtning har været udsat for uforsvarlig behandling af dyr, jf. dyreværnslovens §§ 1, 2 og 3, stk. 3, 1. punktum.

Lægges ovennævnte til grund, finder Rådet, at soen under læsning og transport har været udsat for uforsvarlig behandling, jf. dyreværnslovens § 1.

I øvrigt henvises til Rådets redegørelse af 20. december 1991 om transport af syge eller tilskadede dyr.

Afgørelse:

Tiltalte leverandør vedtog udenretlig bøde på 5.000 kr.
Tiltalte transportør vedtog udenretlig bøde på 7.500 kr.

2005-20-053-00181

Skrivelse af 23. december 2005 til politimesteren i Svendborg

En gris, som var svært støtتهalt på højre forben, blev transporteret levende til slagting. Grisen var ikke adskilt fra de andre grise under transporten. Embedsdyrlægen fandt, at grisen var tydelig halt og mindre af vækst end de andre grise. Højre forknæ fandtes kraftigt hævet og med sår på overfladen på ca. 3 cm i diameter. Benstillingen på højre forben var unormal, idet benet drejede ud ad fra knæet og ned efter. Ved den efterfølgende kontrol af slagtekroppen blev det vurderet, at grisen havde et gammelt brud på højre forbens skulder med tydelig knogleadskillelse på nederste del af skulderbladet med dannelse af dødt væv. Der fandtes brusk og bindevævsdannelse. Omkring bruddet var dannet et falsk led med en bindevævskapsel på 2,5-3 cm i diameter. Endvidere fandtes 2 bylder på højre og venstre side af forknæet. Der fandtes svind af højre skuldres muskulatur som tegn på, at grisen i længere tid ikke havde brugt benet. Leverandøren oplyste, at han ikke havde kendskab til grisen. Chaufføren oplyste, at han ikke havde observeret grisen ved pålæsningen, men at dyrlægen på slagteriet havde gjort ham opmærksom på grisen ved aflæsningen.

Rådet udtalte:

Spørgsmål :

Der anmodes om en udtalelse om, hvorvidt det efter Rådets opfattelse er sandsynligt, at det gamle skulderbrud kan have givet synlige bevægelsesindskrænkninger for grisen, således at såvel leverandør som chauffør burde have bemærket dette, da de henholdsvis satte grisen i sti til levering og læssede grisen på lastbilen for transport til slagteriet?

Findes det sandsynligt at grisen har haft bevægelsesindskrænkninger, der må have været synlige ved almindelig iagttagelse af grisen, bedes det i tilbagesvaret præciseret, om Rådet finder, at de anmeldte personer har handlet uden tilstrækkelig omsorg for grisen, herunder om grisen har været beskyttet bedst muligt mod smerte, lidelse, angst og væsentlig ulempe, samt om der er tale om uforsvarlig eller grovere uforsvarlig behandling af grisen? Endelig bedes det oplyst, om sagen i øvrigt giver anledning til bemærkninger?

Svar:

Rådet har rekvireret materiale fra den i sagen omtalte gris og ladet det obducere på Laboratorium for Patologi, Den Kgl. Veterinær- og Landbohøjskole. Ved undersøgelse af højre forben fandtes kronisk knoglemarvsbetændelse med vævsdød i øverste del af overarmen med pusholddigt opbrud og lokal dannelse af bylder og bindevæv. Sammenvoksning af skulderleddet ved hjælp af bindevæv. Kronisk sår i huden med sårhelingsvæv. Kronisk lokal knoglemarvsbetændelse i relation til underarmens nederste vækstlinie med knoglenydannelse. Tilstanden i knoglerne vurderes til at være mindst af ugers varighed. Den kroniske fraktur nederst på skulderbladet kunne hverken be- eller afkræftes, idet dette område var gennemsavet i en skrå tværgående retning ved undersøgelsen på slagteriet, og det herefter ikke var muligt at rekonstruere området. Det er ikke usandsynligt, at der kan opstå en fraktur af skulderbladet på dette område sekundært til en sammenvoksning af skulderleddet, som beskrevet ovenfor.

Lægges ovennævnte til grund samt Fødevareregionens anmeldelse, finder Rådet, at de påviste læsioner har medført tydelig og let erkendelig halthed, således som det også fremgår af anmeldelsen.

Grisens situation burde for længst ved de daglige tilsyn have været erkendt og afhjulpet, hvilket ud fra det foreliggende bedst ville være sket ved at aflive den. Grisen burde således ikke have været transporteret levende til slagtning. Under sygdomsforløbet i besætningen samt under læsning og transport har den været udsat for betydelig grad af smerte, lidelse, angst, varigt mén, væsentlig ulempe og manglende omsorg.

Lægges ovennævnte til grund, finder Rådet, at grisen i besætningen samt ved at blive sendt levende til slagteriet har været udsat for uforsvarlig behandling, jf. dyreværnslovens §§ 1, 2 og 3, stk. 3.

Lægges ovennævnte til grund, finder Rådet, at grisen under læsning samt transport har været udsat for uforsvarlig behandling, jf. dyreværnslovens § 1.

I øvrigt henvises til Rådets redegørelse af 20. december 1991 om transport af syge eller tilskadede dyr.

Afgørelse:

Tiltalte leverandør vedtog en udenretlig bøde på 5000 kr.

Tiltalte transportør vedtog en udenretlig bøde på 3000 kr.

2005-20-053-00182

Skrivelse af 16. december 2005 til politimesteren i Hjørring

En gris, som var svært støttehalt på højre bagben, blev transporteret levende til slagteriet. Ved ankomsten lå grisen ned og kunne ikke rejse sig ved egen hjælp. Ved kontrol af slagtekroppen konstateredes det, at grisen havde et brud på højre lårbensknogle. Det blev vurderet, at bruddet var af ældre dato. Leverandøren kunne ikke præcist huske den i sagen omhandlede transport, men kunne oplyse, at såfremt den pågældende gris blev transporteret adskilt, så havde den også opholdt sig i sygesti på gården. Chaufføren oplyste, at ved pålæsningen havde grisen været en smule halt, men den havde selv gået på vognen uden besvær, hvor den blev adskilt fra de andre grise. Under transporten var der tilsyneladende sket en forværring af grisens tilstand. Han oplyste endvidere, at grisen egenhændigt var gået fra vognen, hvor den umiddelbart herefter var blevet aflivet. Han kunne ikke erkende forseelsen, idet grisen ved læsningen hos leverandøren ikke var i en tilstand, der gjorde, at han som lægmand skulle kunne vurdere, at transporten ikke var forsvarlig.

Rådet udtalte:

Rådet skal indledningsvis bemærke, at Rådet ikke udtaler sig om, hvorvidt et forhold er omfattet af de pågældende bestemmelser, idet dette udelukkende beror på en juridisk vurdering, som udelukkende foretages af domstolene, men alene udtaler sig om veterinærfaglige forhold.

Spørgsmål 1:

Vedr. firmaet: Om hvorvidt dette - at firmaet den 12. januar 2005 leverede en gris til slagteriet, med et brud på højre lårben, idet lårbenshovedet, der griber ind i hofteskålen, var adskilt fuldstændigt fra resten af lårbensknoglen, brudfladerne var i nogen grad afrundede, ligesom der ikke observeredes omfattende blødning i den omgivende muskulatur, grisen var svært støttehalt – er omfattet af dyreværnslovens §§ 1 og 2 – herunder – eventuelt grovere uforsvarlig behandling af dyr?

Svar ad 1:

Rådet har rekvireret materiale fra den i sagen omtalte gris og ladet det obducere på Laboratorium for Patologi, Den Kgl. Veterinær- og Landbohøjskole. Ved undersøgelse af øverste del af lårbensknoglen og en del af bækkenet med hofteskålen fandtes lårbenshovedet at være frasprenget ved vækstlinien fra resten af lårbensknoglen og hæftede i hofteskålen via ligamentum capitis ossis femoris. Brudenderne var glatte, og der sås ingen blødninger i forbindelse med frakturen. Der blev udtaget vævsprøver fra området til histologisk undersøgelse. Resultatet af disse prøver sammenholdt med fraværet af blødning og akutte inflammatoriske tegn tyder på en udviklingstid, der er mindst 10 dage.

Grisens situation burde for længst ved de daglige tilsyn have været erkendt og afhjulpet, hvilket ud fra det foreliggende bedst ville være sket ved at aflive den. De påviste læsioner har medført tydelig og let erkendelig halthed, således som det også fremgår af anmeldelsen. Grisen burde således ikke have været transporteret levende til slagtning. Under sygdomsforløbet i besætningen samt under læsning og transport har den været udsat for høj grad af smerte, lidelse, angst, varigt men og væsentlig ulempe.

Lægges ovennævnte til grund, finder Rådet, at grisen i besætningen samt ved at blive sendt levende til slagtning har været udsat for groft uforsvarlig behandling, jf. dyreværnslovens §§ 1, 2 og 3, stk. 3.

Lægges ovennævnte til grund, finder Rådet, at grisen under læsning og transport har været udsat for uforsvarlig behandling, jf. dyreværnslovens § 1.

Spørgsmål 2:

Vedr. vognmand og chauffør: om hvorvidt dette – om vognmand er ansvarlig for at chauffør transporterede den under (1.) anførte gris og dette – at chauffør transporterede den under (1.) anførte gris – er omfattet af bekendtgørelse nr. 208 af 17. juni 1964 – om transport af dyr, med senere ændringer?

Svar ad 2:

Udgår. Der henvises til Rådets indledende bemærkning.

Afgørelse:

Tiltalte vedtog en udenretlig bøde på 10.000 kr.

2005-20-053-00183

Skrivelse af 23. december 2005 til politimesteren i Herning

En gris, som var svært støtتهhalt på højre bagben, blev transporteret levende til slagtning. Grisen var ikke adskilt fra de andre grise under transporten. Grisen havde tydelig muskelsvind af højre bagbens muskulatur. I hvile aflastede grisen højre bagben og drejede tåen udad. Højre knæled fandtes hævet. Ved kontrol af slagtekroppen fandtes ledbetændelse i højre bagbens knæled med forandring af ledbrusk samt kun et korsbånd. Endvidere fandtes grisen at have kronisk lungebetændelse, kronisk ledbetændelse i flere led samt svækkelse af kredsløbet. Leverandøren oplyste, at han ikke havde bemærket, at grisen var syg. Den havde ædt og var vokset normalt. Han kunne ikke erkende forseelsen og ville have sagen forelagt for retten. Chaufføren oplyste, at han først havde lagt mærke til grisen ved aflæsningen på slagteriet.

Rådet udtalte:

Spørgsmål 1:

Kan det antages, at den sygelige tilstand er opstået/eller er blevet forværret under transporten fra besætningen til slagteriet?

Svar ad 1:

Nej, den sygelige tilstand kan ikke ud fra det forelagte være opstået under transporten. Det kan ikke udelukkes, at symptomet halthed kan være forværret under transporten.

Spørgsmål 2:

Såfremt spørgsmål 1 må besvares benægtende, bedes oplyst:

- a) den sygelige tilstands alder og karakter?
- b) om den sygelige tilstand må antages at have været erkendbar for gårdejeren og chaufføren?
- c) om der foreligger uforsvarlig eller grovere uforsvarlig behandling af svinet ved, at gårdejeren har undladt at afhjælpe dets tilstand i besætningen?
- d) om der foreligger uforsvarlig eller grovere uforsvarlig behandling af svinet ved at lade det transportere levende til slagting uden at have det adskilt fra øvrige dyr?

Svar ad 2:

Rådet har rekvireret materiale fra den i sagen omtalte gris og ladet det obducere på Laboratorium for Patologi, Den Kgl. Veterinær- og Landbohøjskole. Ved undersøgelse af grisens højre bagben fandtes knæleddet at være sæde for en kronisk, deformerende ledbetændelse med sår-dannelse på brusken med sekundær fortykkelse af ledkapslen. Imellem lårbensknoglen og skinnebensknoglen fandtes kun det ene korsbånd at være intakt, idet der kun fandtes reminiscenser af det andet korsbånd. Forandringerne, der havde en alder på flere uger, kan meget vel skyldes en kronisk sublaxation af knæleddet grundet en primær ruptur af det ene korsbånd.

Grisens situation burde for længst ved de daglige tilsyn have været erkendt og afhjulpet, hvilket ud fra det foreliggende bedst ville være sket ved at aflive den. De påviste læsioner har medført tydelig og let erkendelig halthed, således som det også fremgår af anmeldelsen. Grisen burde således ikke have været transporteret levende til slagting. Under sygdomsforløbet i besætningen samt under læsning og transport har den været udsat for betydelig grad af smerte, lidelse, angst, varigt mén og væsentlig ulempe.

Lægges ovennævnte til grund, finder Rådet, at grisen i besætningen under sygdomsforløbet samt ved at blive sendt levende til slagting har været udsat for uforsvarlig behandling, jf. dyreværnslovens §§ 1, 2 og 3, stk.3.

Lægges ovennævnte til grund, finder Rådet, at grisen under læsning og transport har været udsat for uforsvarlig behandling, jf. dyreværnslovens § 1.

Spørgsmål 3:

Giver sagen Rådet anledning til yderligere bemærkninger?

Rådet skal henvisse til Rådets redegørelse af 20. december 1991 om transport af syge eller tilskadede dyr.

Afgørelse:

Tiltalte transportør blev straffet med en bøde på 2.000 kr.

Forvandlingsstraffen var fængsel i 4 dage.

Tiltalte leverandør blev straffet med en bøde på 5.000 kr.

Forvandlingsstraffen var fængsel i 8 dage.

2005-20-053-00192

Skrivelse af 2. december 2005 til politimesteren i Fredericia

En slagtesvineproducent leverede til slagteriet en gris, der ved det levende syn bevægede sig ved at hoppe på 3 ben og kun nødigt støttede på højre forben. Der sås en stor knudedannelse ud for højre forbens skulderled. Grisen havde ikke under transporten været adskilt fra de øvrige grise på vognen. Ved kødkontrollen konstateredes en ældre inficeret ledbetændelse i skulderleddet. Der fandtes bindevævs- og knoglenydannelse omkring leddet, ca. 4-5 cm i tykkelse. Vævet omkring leddet var stærkt forøget og forhærdet og der sås svind af muskulaturen på benet. Ejer og vognmand anmeldtes for forholdet.

Rådet udtalte:

Spørgsmål 1:

På baggrund af oplysningerne i sagen anmodes Rådet om en vurdering af, hvorvidt leveringen af den omhandlede gris til slagtning den 17. december 2004, frem for at have ladet grisen aflive i besætningen på et tidligere tidspunkt, må anses for en uforsvarlig behandling af grisen, en grovere uforsvarlig behandling af grisen eller mishandling af grisen, jf. dyreværnslovens § 1, § 28, stk. 1 og § 29, stk. 1?

Svar ad 1:

Rådet har rekvireret materiale fra den i sagen omtalte gris og ladet det obducere på Laboratorium for Veterinær Patologi, Den Kgl. Veterinær- og Landbohøjskole. Ved undersøgelse af materialet fandtes skulderleddet omgivet af en 15 x 15 x 15 cm stor fast hævelse, der bestod af nydannet knoglevæv og bindevæv og strakte sig fra midten af skulderbladet til midten af overarmsbenet. Spredt i bindevævet fandtes mindre bylder. Knoglenydannelejerne var omkring 4 cm tykke. Skulderleddet var stærkt deformt og sæde for stærk fremvækst af ledtrævler. Der diagnosticeredes en kronisk deformerende ledbetændelse i skulderleddet med højgradig kronisk betændelse omkring leddet med knoglenydannelse, bindevævsnydannelse og bylde dannelse. Ud fra de omfattende knoglenydannelejerne bedømtes udviklingstiden til at være mindst 2 måneder. Dyr skal beskyttes bedst muligt mod smerte, lidelse, angst, varigt mén og væsentlig ulempe og skal behandles omsorgsfuldt, herunder passes under hensyntagen til deres fysiologiske og sundhedsmæssige behov.

Lægges dette til grund, finder Rådet, at grisens situation for længst burde have været erkendt og afhjulpet, hvilket bedst ville være sket ved at anbringe grisen i sygeboks, lade den behandle og hvis den ikke umiddelbart blev rask, lade den aflive eller tilse af en dyrlæge. Grisen burde ikke ud fra det foreliggende have været transporteret levende til slagtning. Under sygdomsforløbet i besætningen samt under læsning og transport har den været udsat for en betydelig grad af smerte, lidelse, angst, varigt mén og væsentlig ulempe.

Rådet vil karakterisere såvel opholdet i besætningen som læsningen og transporten som uforsvarlig behandling af grisen, jf. dyreværnslovens §§ 1 og 2, bekendtgørelse nr. 707 af 18. juli 2000 om mindstekrav til beskyttelse af landbrugsdyr, § 5, samt bekendtgørelse nr. 201 af 16. april 1993 om beskyttelse af dyr under transport, § 13.

Spørgsmål 2:

Jeg skal anmode om, at der tages stilling til

1. forsvarligheden af leveringen, hvis grisen antages *ikke* at have været behandlet og tilbageholdt i 15-30 dage forud for leveringen, alternativt
2. forsvarligheden af leveringen, hvis grisen *har* været behandlet og tilbageholdt i 15-30 dage forud for leveringen samt
3. på baggrund af grisens ovenfor beskrevne tilstand den 17. december sandsynligheden for, at den har været behandlet og tilbageholdt i 15-30 dage forud herfor?

Svar ad 2:

Da udviklingstiden har været mindst 2 måneder ifølge obduktionen, finder Rådet med henvisning til Svar ad 1, at leveringen af grisen har været uforsvarlig, hvad enten den har været behandlet eller ej og tilbageholdt i 15-30 dage.

Rådet finder ikke i sagsakterne oplysninger, der kan danne baggrund for en bedømmelse af den adspurgte sandsynlighed for, at grisen har været behandlet.

Spørgsmål 3:

Giver sagen i øvrigt Rådet anledning til bemærkninger?

Svar ad 3:

Nej

Afgørelse:

Begge tiltalte vedtog en udenretlig bøde på hver 5.000 kr.

2005-20-053-00196

Skrivelse af 23. december 2005 til politimesteren i Herning

En gris lagde sig i indsyningsfolden ved ankomsten til slagteriet og ville ikke rejse sig og var forpustet. Grisen blev straks aflivet. Grisen var ikke adskilt fra de andre grise under transporten. Ved den efterfølgende kontrol af slagtekroppen fandtes brud af venstre bagbens lårbensknogle. Leverandøren oplyste, at han ikke havde opdaget at grisen havde brud på lårbensknoglen, idet han da straks ville have aflivet den. Chaufføren oplyste, at han var helt sikker på at der ikke havde været nogle af grisene som var gangbesværede og kunne derfor ikke erkende forseelsen.

Rådet udtalte:

Spørgsmål 1:

Kan det ud fra sagens oplysninger vurderes, om svinet er påført smerte, lidelse, angst eller væsentlig ulempe? Såfremt spørgsmålet besvares bekræftende: Kan Rådet vurdere hvor længe tilstanden har været?

Spørgsmål 2:

Kan der siges noget om den eventuelle smertegrad?

Spørgsmål 3:

Har de objektive fund været tydelig og let erkendelige for leverandøren og chaufføren?

Spørgsmål 4:

Kunne skaderne have været afhjulpet?

Spørgsmål 5:

Skønner Rådet det forsvarligt, at svinet blev transporteret til slagteriet den 11. december 2004?

Spørgsmål 6:

Giver sagen i øvrigt Rådet anledning til bemærkninger?

Svar ad 1-6:

Det fremgår, at grisen havde et uafhelet brud på venstre bagbens lårbensknogle. Brudenderne var tydeligt afrundede med massiv bindevævsdannelse omkring brudstedet. Lægges dette til grund finder Rådet, at bruddet ikke er under 1 uges varighed. Endvidere fremgår det, at grisen ved ankomsten til slagteriet lagde sig i indsyningsfolden og ikke ville/var ude af stand til at rejse sig samt at grisen var forpustet.

Grisens situation burde for længst ved de daglige tilsyn have været erkendt og afhjulpet, hvilket ud fra det foreliggende bedst ville være sket ved at aflive den. De påviste læsioner har medført tydelig og let erkendelig halthed. Grisen burde således ikke have været transporteret levende til slagtning. Under sygdomsforløbet i besætningen samt under læsning og transport har den været udsat for høj grad af smerte, lidelse, angst, varigt mén og væsentlig ulempe og er således ikke passet omsorgsfuldt.

Lægges ovennævnte til grund, finder Rådet, at grisen i besætningen samt ved at blive sendt levende til slagtning har været udsat for groft uforsvarlig behandling, jf. dyreværnslovens §§ 1 og 2

Lægges ovennævnte til grund, finder Rådet, at grisen under læsning samt transport har været udsat for groft uforsvarlig behandling, jf. dyreværnslovens § 1.

I øvrigt henvises til Rådets redegørelse af 20. december 1991 om transport af syge eller tilskadede dyr.

Afgørelse:

Tiltalte vedtog en udenretlig bøde på 15.000 kr.

2005-20-053-00220

Skrivelse af 30. juni 2006 til politimesteren i Hjørring

En gris, som gik stift og besværet, blev transporteret levende til slagtning. Grisen var ikke adskilt fra de andre grise under transporten. Grisen blev skudt på rampen. Ved den efterfølgende kontrol af slagtekroppen fandtes ældre brud på begge lårbensknogler med voldsom knoglevævsnydannelse, pseudoarthrose i den ene lårbensknogle samt svind af begge baglårs muskulatur. Embedsdyrlægen vurderede, at bruddene var opstået mindst 3-4 uger før. Leverandøren oplyste, at grisen havde været i aflastningssti, men han havde ikke haft mistanke om, at den havde brud, i så fald var den blevet aflivet. Chaufføren oplyste, at han ikke havde bemærket grisen.

Rådet udtalte:

Spørgsmål 1:

Vedr. gårdejer: Om hvorvidt dette - at han den 14. juli 2005 leverede én gris til slagteriet, med brud på begge lårben, af ældre dato, delvis afhelet, med voldsom knoglenyddannelse og atrofi af muskulaturen på baglårerne - er uforsvarlig, grovere uforsvarlig eller mishandling af dyr, jfr. dyreværnslovens §§ 1 og 2?

Svar ad 1:

Rådet har rekvireret materiale fra den i sagen omtalte gris og ladet det obducere på Laboratorium for Patologi, Den Kgl. Veterinær- og Landbohøjskole. Ved undersøgelse af begge lårbensknogler fandtes bilaterale symmetriske komplette brud af lårbensknoglerne med knoglenydan- nelser omkring benhinden blandet med granulationsvæv foreneligt med forsøg på callusdannelse (knoglebrudshelingsvæv), som ikke har været stabiliseret. Indvendigt var der dannet hulrum mellem knogleenderne dækket af granulationsvæv, falsk led. Læsionerne skønnes at være mindst 4 uger gamle.

Grisens situation burde for længst ved de daglige tilsyn have været erkendt og afhjulpet, hvilket ud fra det foreliggende bedst ville være sket ved at aflive den. De påviste læsioner har medført tydelig og let erkendelig halthed. Grisen burde således ikke have været transporteret levende til slagtning. Under sygdomsforløbet i besætningen samt under læsning og transport har den været udsat for høj grad af smerte, lidelse, angst, varigt mén og væsentlig ulempe.

Lægges ovennævnte til grund, finder Rådet, at grisen under sygdomsforløbet samt ved at blive sendt levende til slagtning har været udsat for groft uforsvarlig behandling, jf. dyreværnslovens §§ 1, 2 og 3, stk. 3, 1. punktum.

Spørgsmål 2:

Vedr. chauffør: Om hvorvidt dette – at han den 14. juli 2005 transporterede den under 1) anførte gris fra leverandør til slagteriet – er uforsvarlig, grovere uforsvarlig eller mishandling af dyr, jfr. dyreværnslovens § 1 og 2?

Svar ad 2:

Lægges svar ad 1 til grund, finder Rådet, at grisen under læsning og transport har været udsat for uforsvarlig behandling af dyr, jf. dyreværnslovens § 1.

I øvrigt henvises til Rådets redegørelse af 20. december 1991 om transport af syge eller tilskadekomne dyr.

Afgørelse:

Tiltalte gårdejer blev straffet med en bøde på 10.000 kr. Forvandlingsstraffen er fængsel i 10 dage.

Tiltalte Chauffør blev straffet med en bøde på 5.000 kr, der er en tillægsstraf. Forvandlingsstraffen er fængsel i 8 dage.

De tiltalte skal i fællesskab betale sagens omkostninger.

2005-20-053-00223

Skrivelse af 24. april 2006 til politimesteren i Odense

En vognmand greb under aflæsning på slagteriet en gris med formodet brud af det ene bagbens lårbensknogle i halen og førte den løftet i halen fra vognladet og ud på aflæsserampen.

Dyrlægen, der så episoden henstillede straks, at vognmanden skulle lade grisen ligge på vognen, men vognmanden førte grisen videre til det faste gulv på aflæsserampen. Dyrlægen anmeldte vognmanden for forholdet.

Vognmanden oplyste til sagen, at han ikke vidste, at benet var brækket, at han udelukkende havde taget fat i grisens hale for at støtte den og ikke havde løftet den op i halen, men udelukkende havde hævet bagkroppen op for at aflaste det tilsyneladende dårlige ben ligesom han havde sluppet grisen straks dyrlægen havde gjort indsigelse mod, at grisen førtes ved løft i halen.

Ved kødkontrollen fandtes et friskt skråbrud midt på højre lårbensknogle. Bruddet vurderedes at være opstået under transporten ved et hændeligt uheld på en ellers transportegnet gris.

Rådet udtalte:

Spørgsmål 1:

Lægges anmelderens forklaring til grund, har grisen så været påført unødigt smerte eller lidelse, jf. § 23 (24 ?) i bekendtgørelse om slagtning og aflivning af dyr?

Svar ad 1:

Det fremgår af anmeldelsen, at sigtede vognmand under aflæsning greb en gris med sandsynligt brud i højre bagben i halen og førte den løftet i halen fra bilens lad til aflæsserampen. Anmelderen henstillede til vognmanden, at han skulle lade grisen ligge på bilen. Vognmanden havde svaret, at det ikke var sikkert, at benet var brækket og havde ført grisen videre til det faste gulv ved staldindgangen. Her blev grisen aflivet straks.

Ved kødkontrollen fandtes et friskt brud af højre lårben. Bruddet vurderedes at være opstået under transporten.

Ved en efterfølgende forklaring til politiet har anmelder fastholdt, at sigtede vognmand blev beordret til at slippe grisen, men at han fortsatte med at føre den ud til fast gulv, hvor han slap den. Sigtede havde løftet grisen, så bagbenene ikke kunne nå underlaget.

Dyr skal beskyttes bedst muligt mod smerte, lidelse, angst, varigt mén og væsentlig ulempe og skal behandles omsorgsfuldt, herunder passes under hensyntagen til deres fysiologiske og sundhedsmæssige behov.

Dyr må ikke løftes i halen på en sådan måde, at de påføres unødigt smerte eller lidelse, ligesom dyr, der ikke kan gå eller stå ved egen hjælp eller er springhalte eller udpræget gangbesværede, skal aflives på stedet.

Lægges ovenstående til grund, finder Rådet, at grisen har været påført en betydelig høj grad af unødigt smerte og lidelse, jf. dyreværnslovens §§ 1 og 2 samt bekendtgørelse nr. 1037 af 14. december 1994 om slagtning og aflivning af dyr, §§ 3 og 24.

Spørgsmål 1a:

Er der tale om uforsvarlig behandling og da i hvilken grad, jf. dyreværnslovens § 1 og 28, stk. 1?

Svar ad 1a:

Rådet vil karakterisere forholdet som groft uforsvarlig behandling af grisen, jf. dyreværnslovens §§ 1 og 2.

Spørgsmål 2:

Lægges vognmandens forklaring til grund, har grisen så været påført unødigt smerte eller lidelse, jf. § 23 (24 ?) i bekendtgørelse om slagtning og aflivning af dyr?

Svar ad 2:

Vognmanden forklarede, at grisen, der vejede ca. 90 kg, ved aflæsningen havde lidt besvær med at støtte på bagbenet. Den slæbte sig lidt. Der var ikke herudover noget unormalt at se på den, og under læsningen var der ikke bemærket noget. Den stod midt på vognladet.

For at hjælpe den ud, så alle de øvrige også kunne komme videre, ville han støtte den. For at kunne give denne hjælp, havde han taget fat i halen. Han løftede på ingen måde grisen op, så den ikke kunne støtte, men hævede bagenden, så det tilsyneladende dårlige ben blev aflastet. Da han var nået ud til enden af læsserampen, havde anmelderen råbt som en gal, at han skulle slippe den. Vognmanden slap med det samme og havde overhovedet ikke fat i den mere. Han var helt bekendt med, at en gris ikke skal løftes i halen og det blev denne heller ikke.

Vognmanden mener, det ligger helt fast, at grisen ikke blev ført videre efter anmelders vredesudbrud.

Vognmanden vidste ikke, at grisen havde et brud på benet, hvilket først efterfølgende blev konstateret.

Dyr skal beskyttes bedst muligt mod smerte, lidelse, angst, varigt mén og væsentlig ulempe og skal behandles omsorgsfuldt, herunder passes under hensyntagen til deres fysiologiske og sundhedsmæssige behov.

Dyr må ikke løftes i halen på en sådan måde, at de påføres unødigt smerte eller lidelse.

Lægges ovenstående til grund, finder Rådet, at grisen har været påført unødigt smerte og lidelse, jf. dyreværnslovens §§ 1 og 2 samt bekendtgørelse nr. 1037 af 14. december 1994 om slagtning og aflivning af dyr, §§ 3 og 24.

Spørgsmål 2a:

Er der tale om uforsvarlig behandling og da i hvilken grad, jf. dyreværnslovens § 1 og 28, stk. 1?

Svar ad 2a:

Rådet vil karakterisere forholdet som uforsvarlig behandling af grisen, jf. dyreværnslovens §§ 1 og 2.

Spørgsmål 3:

Giver sagen i øvrigt Rådet anledning til bemærkninger?

Svar ad 3:

Nej.

Afgørelse:

Afgørelsen forelå ikke på tidspunktet for årsberetningens afslutning.

2005-20-053-00198

Skrivelse af 2. december 2005 til politimesteren i Aalborg

En svineproducent leverede en stærkt afmagret so til slagteriet. Soen havde en stor fast hævelse på højre side af hovedet. Hævelsen omfattede kæben og den øverste del af halsen. Ved efterkontrollen fandtes soen stærkt afmagret. Der var en voldsom forstørrelse af spytkirtlerne på hovedets højre side og bindevævsindlejring og muskeltrykninger i tyggemuskulaturen. Afmagringen tolkedes som forårsaget af en længerevarende sulttilstand forårsaget af hævelsen af spytkirtlerne, resulterende i besvær med tygning og synkning af foderet. Det vurderedes, at afmagringen

i en så høj grad havde været flere uger om at udvikle sig. Tilstanden anmeldtes som formodet overtrædelse af dyreværnsloven.

Rådet udtalte:

Politimesteren forelagde i forbindelse med anmeldelsen sagen for Rådet og anmodede om besvarelse af spørgsmål på baggrund af følgende:

Ved modtagelsen på slagteriet fandtes soen stærkt afmagret, med en stor fast hævelse på højre side af hovedet, omfattende kæben og øverste del af halsen. Fotos vedlagt i sagen.

Embedsdyrlægen har i erklæring af 25. februar 2005 beskrevet soens tilstand således: Soen var stærkt afmagret (kakektisk), idet der var et meget lille lag underhudsfedt og svind af fedtvæv omkring hjertet (serøs fedt-atrofi), hvilket er tegn på en længerevarende suldtilstand. Desuden findes en voldsom forstørrelse af spytkirtlerne på hovedets højre side. Der ses rigelig med bindevævsindlejring i området og muskeltrykninger (muskelnekrose) af tyggemuskulaturen. Disse fund tyder på en tilstand, der har stået på i længere tid og uden tvivl voldt soen smerte og besvær ved tygning og synkning af foder.

Dyrlægen konkluderer, at afmagring af en grad som den beskrevne er flere uger om at udvikle sig.

Spørgsmål 1:

Jeg skal på denne baggrund anmode om en udtalelse om, hvorvidt den manglende reaktion på soens afmagring og hævelsen på hovedpartiet, har indebåret en uforsvarlig eller grovere uforsvarlig behandling af soen, jf. herved dyreværnslovens §§ 1 og 2, jf. § 28, stk. 1?

Svar ad 1:

Dyr skal behandles forsvarligt og beskyttes bedst muligt mod smerte, lidelse, angst, varigt mén og væsentlig ulempe og enhver, der holder dyr, skal sørge for, at de behandles omsorgsfuldt, herunder at de huses, fodres, vandes og passes under hensyntagen til deres fysiologiske, adfærdsmæssige og sundhedsmæssige behov.

Ved ikke at sørge for, at soen, da det ved de daglige tilsyn blev opdaget, at den magrede af, blev behandlet, tilset af en dyrlæge eller aflivet inden tilstanden udviklede sig til en sygelig afmagret tilstand, har ejeren udsat soen for smerte, lidelse, angst, varigt mén og væsentlig ulempe og har således ikke passet den omsorgsfuldt.

Rådet vil karakterisere forholdet som uforsvarlig behandling af soen, jf. dyreværnslovens §§ 1 og 2 samt bekendtgørelse nr. 707 af 18. juli 2000 om mindstekrav til beskyttelse af landbrugsdyr, § 5.

Spørgsmål 2:

Jeg skal endvidere anmode om en udtalelse om, hvorvidt sagen i øvrigt giver Rådet anledning til bemærkninger?

Svar ad 2:

Nej

Afgørelse:

Tiltalte vedtog udenretlig bøde på 5.000 kr.

2005-20-053-00179

Skrivelse af 11. august 2005 til politimesteren i Middelfart

Ejeren af en mindre svinebesætning henvendte sig til politiet og meddelte, at han på grund af psykiske problemer ikke længere så sig i stand til at passe sin svinebesætning, der ikke var tilset de sidste 3-4 dage. En tilkaldt dyrlæge konstaterede i besætningen, der bestod af 60 dyr, at der var 12 døde grise og at yderligere 8 grise måtte aflives. Der var ingen vandforsyning til en del af grisene, da der var lukket af til rensesgangen, hvor vandventilerne befandt sig. Der var rigelig med foder. Der var ikke muget ud hos grisene og afløbene var tilstoppede og på fodergangen, hvortil grisene ikke havde adgang, stod der vand/gylle over ankelhøjde.

De overlevende grise blev genhuset på en anden ejendom og ejeren indlagt til lægelig behandling.

Rådet udtalte:

Spørgsmål 1:

Kan de fysiske rammer, grisene har opholdt sig under, karakteriseres som forsvarlige?
- kan det i benægtende fald beskrives, hvori manglerne bestod?

Svar ad 1

Det fremgår af sagsakterne, at grisene havde foder men ingen adgang til vand. Der havde ikke været muget ud i mange dage og visse steder i stalden gik man i gylle til over ankelhøjde. Af fottomaterialet fremgår, at stierne, hvor grisene opholdt sig, var beskidte af svinenes ekskrementer og urin.

I første sti fandtes 4 døde og 4 levende utrivelige grise. I næste sti fandtes der 3 døde grise og 4, som skulle aflives i henhold til dyreværnsloven. Tre af disse var så afkræftede, at de ikke kunne rejse sig. I en fodervogn på gangen var der under en varmelampe anbragt 9 spædgrise, hvoraf de 5 var døde og de resterende så afkræftede, at de straks blev aflivet. Hos 2 søer med smågrise var grisene utrivelige og søerne havde ingen adgang til vand. Det anføres, at grisene formentlig er døde af mangel på vand.

Dyr skal behandles forsvarligt og beskyttes bedst muligt mod smerte, lidelse, angst varigt mén og væsentlig ulempe og enhver, der holder dyr skal sørge for, at de behandles omsorgsfuldt, herunder huses, fodres, vandes og passes under hensyntagen til deres fysiologiske, adfærdsmæssige og sundhedsmæssige behov og de rum eller arealer, hvor dyr holdes, skal indrettes på en sådan måde, at dyrenes behov tilgodeses.

Lægges ovenstående til grund, finder Rådet ikke, at de fysiske rammer, grisene har opholdt sig i, kan karakteriseres som forsvarlige.

Spørgsmål 2:

Kan pleje, pasning og omsorg antages at have været tilstrækkelig?
- i benægtende fald beskrives, hvori manglerne bestod?

Svar ad 2:

Rådet finder ikke, at plejen, pasningen og omsorgen for svinene i besætningen har været tilstrækkelig.

Rådet finder følgende mangelfulde forhold kritisable:

Svin over 2 uger skal have permanent adgang til frisk drikkevand i tilstrækkelig mængde.

Alle dyr skal tilses mindst én gang dagligt af den ansvarlige for dyrene.

Alle dyr, der synes at være syge, skal omgående have en passende behandling.

Alle dyr skal have adgang til et tørt og velstrøet leje.

Spørgsmål 3:

Kan der siges at foreligge vanrøgt eller uforsvarlig behandling i strid med dyreværnsloven?

Svar ad 3:

Rådet skal bemærke, at Rådet alene afgiver udtalelser af veterinærfaglig karakter. Hvorvidt den pågældende behandling er i strid med dyreværnsloven beror udelukkende på en juridisk vurdering.

Spørgsmål 4:

Kan forholdene siges at have karakter af mishandling eller grovere uforsvarlig behandling af dyr?

Svar ad 4:

På baggrund af beskrivelsen af forholdene i sagsakterne finder Rådet, at grisene højst sandsynligt er døde på grund af vandmangel, hvilket har påført dem en meget høj grad af smerte, lidelse, angst, varigt mén og væsentlig ulempe.

Rådet vil karakterisere forholdet som groft uforsvarlig behandling af grisene med karakter af mishandling, jf. dyreværnslovens §§ 1, 2 og 3, 1. punktum og Bekendtgørelse nr. 323 af 6. maj 2003 om beskyttelse af svin, §§ 9 og 19.

Spørgsmål 5:

Giver sagen i øvrigt Det Veterinære Sundhedsråd anledning til bemærkninger?

Svar ad 5:

Nej.

Afgørelse:

Tiltalte blev straffet med fængsel i 50 dage.

Fuldbyrdelsen af straffen blev dog udsat og ville bortfalde efter en prøvetid på 1 år på betingelse af, at tiltalte ikke ville begå strafbart forhold i prøvetiden.

Tiltalte blev frakendt retten til at eje, bruge, passe, slagte eller i det hele taget beskæftige sig personligt med dyr i 3 år fra landsrettens dom.

Statskassen betalte sagens omkostninger for landsretten.

2005-20-053-00187

Skrivelse af 6. december 2005 til politimesteren i Frederikshavn

Ejeren A af en frilandsbesætning bestående af ca. 450 søer med produktion dels af ca. 30 kg grise samt opfødning af slagtesvin anmeldtes for overtrædelse af dyreværnsloven, da der var observeret en større mængde døde grise liggende i hobe i udkanten af en stor udendørs fold, der husede ca. 1300 grise. Folden var på ca. 15 hektar og anvendtes til grise, der ikke kunne afsættes eller som var blevet øre- og/eller flankebidte. Ejeren oplyste, at der ikke blev anvendt medicinsk behandling i denne fold.

Ved gennemgang af besætningen af politiet og Fødevarerregionens dyrlæge fandtes der stærkt kritisable forhold, herunder ophobning af døde grise på arealet, 3 syge grise, der straks aflivedes, en stor procentdel af syge utrivelige afmagrede grise, diarré, ikke fungerende vandtrug, for få fodertrug, manglende mulighed for overdækning og tørt leje til alle grisene og manglende aflastning og behandling af syge grise..

Svineavleren B indrømmede forholdene og undskyldte sig med, at disse skyldtes afsætningsvanskeligheder, pladsproblemer, øgede sygdomsproblemer og travlhed. Han blev ved besøget pålagt diverse påbud, der skulle afhjælpe situationen.

Rådet udtalte:

Politimesteren forelagde i forbindelse med anmeldelsen sagen for Rådet og anmodede om en udtalelse baseret på følgende faktiske omstændigheder i sagen:

Ved gennemgangen af besætningen af politiet og Fødevareregionens dyrlæge den 7. september 2004 fandtes følgende:

1. På en ca. 15 ha stor mark/fold gik der ca. 1300 grise. Folden betegnedes af den bedriftsansvarlige som "endestationen" og blev brugt til grise, som ikke kunne afsættes eller som var blevet øre- og/eller flankebidte. Der var senest udsat grise i folden for 4 uger siden.

I folden konstateredes mange syge grise (ørebid, sår, bylder, diverse defekte lemmer, kraftig diarré, hjernebetændelse, kraftig hoste, kronisk ledbetændelse, navlebrok, utrivelige grise mv.), jf. dyrlægens rapport med tilhørende fotos. Dyrlægens generelle indtryk var, at en stor procentdel af grisene var syge og/eller utrivelige og/eller afmagrede og mange grise havde behov for behandling eller aflivning. Tre grise blev skudt på stedet, idet disse var så medtaget, at aflivning var nødvendig. Endvidere sås 10 kadavere af forskellig alder og rester af endnu flere døde grise, jf. dyrlægens rapport med tilhørende fotos.

På området var der ikke adgang til frisk vand for grisene, idet drikkekarrenes ventilsystem ikke virkede (mængden af vand, der kom ned i karrene var meget sparsom) og idet der var en del jord i alle kar (ca. 5-7 cm mudder). Flere blev observeret drikkende i et mudderhul i det vestlige hjørne af folden, ligesom flere grise blev observeret søgende efter vand i karrene, jf. dyrlægens rapport.

Fodringen foregik fra 2 containere, hvoraf alene den ene var overdækket. Grisene stod i foderet og åd, hvorfor der var stor risiko for forurening af foderet, jf. dyrlægens rapport og fotos.

En del af de hytter, som grisene skulle kunne gå ind i var lukkede, hvorfor der således var manglende sikring mod vejr og vind for en stor del af grisenes vedkommende, jf. dyrlægens rapport.

2. I en såkaldt "verandastald" blev der observeret 5 grise med ørerne helt bidt af og flere med større ørebid. Der var flere friske ørebid, hvilket ifølge dyrlægen tydede på, at det stadig var et problem i besætningen.

3. I en såkaldt "dybstrøelsesstald" blev der observeret 2 mindre grise med større navlebrok.

Der blev udstedt påbud om:

- Gennemgang af samtlige dyr i folden sydvest for ejendommen i samarbejde med en dyrlæge med henblik på behandling eller aflivning af syge/tilskadekomne dyr
- Tildeling af frisk drikkevand
- Opstilling af fodertrug, således at flere grise kunne æde samtidigt med mindst mulig risiko for forurening af foderet
- At sørge for overdækkede områder med tørt leje, således at samtlige grise kunne ligge ned på et tørt leje samtidigt
- At samtlige kadavere skulle opsamles og meldes til afhentning af DAKA
- Etablering af dobbelthejn omkring folden sydvest for ejendommen.

Efter besøget aflivede den bedriftsansvarlige 53 grise i samråd med sin dyrlæge.

I perioden fra 7. september 2004 til 10. oktober 2004 aflagde politiet 4 opfølgende besøg hvorunder det konstateredes, at påbuddene efterhånden, bortset fra påbuddet om dobbelt omfangshegn, blev efterlevet og besætningen på folden sydvest for ejendommen blev efterhånden reduceret.

Ved besøg i besætningen den 21. oktober 2004 af politiet og fødevareregionens dyrlæge fandtes følgende:

1. I folden sydvest for ejendommen var antallet af grise væsentligt reduceret (ca. 400 grise). Der var blevet opstillet fodertrug på marken, men der var ingen foder i dem. Stadig ikke etableret dobbelt hegn. Der blev observeret én gris, der var støttehalt på det ene bagben.

2. I ”verandastalden” sås de fleste foderkasser tomme pga. svigt i det automatiske foderanlæg. Dette blev straks udbedret og grisene flokkedes om det tildelte foder. Det var ikke muligt at vurdere, i hvor lang tid fodersvigtet havde stået på.

I flere stier sås grise med ørebid, såvel friske som lægte. Ingen af grisene med ørebid var isolerede fra de andre grise.

Der blev endvidere observeret flere grise med lægte halebid og én utrivelig gris, der straks blev udtaget til behandling.

I én af stierne sås ligeledes én gris med meget kraftige bidsår i bagpartiet - en del af bagpartiet var opødt ind til ryghvirvlen. Størrelsen på det manglende område var i omfang som en håndbold, og urinrøret var blotlagt og området fremstod som rødt muskelvæv. Grisen kunne ikke rejse sig og den blev af dyrlægen beordret aflivet på stedet.

Den bedriftsansvarlige oplyste, at der kort forinden havde været tilsyn af samtlige stier i denne stald.

3. I ”dybstrøelsesstalden” var der anbragt grise, som tidligere havde gået i folden sydvest for ejendommen. De fleste fodertrug var tomme for foder men fyldt med gødningstilsudset halm, der gjorde det umuligt for foderet at falde ned i trugene.

I denne stald fandtes en utrivelig og gangbesværet gris (muligt med benbrud), som havde rødme på begge lår, hvilket ifølge dyrlægen tydede på, at grisen havde siddet i dybstrøelsesmatten i længere tid. Endvidere sås en syg, slagtefærdig gris, som havde svært ved at rejse sig. Denne gris blev af dyrlægen beordret aflivet på stedet.

Der blev udstedt påbud om:

- At det indvendige hegn om folden sydvest for ejendommen straks blev etableret
- At den utrivelige slagtefærdige gris i dybstrøelsesstalden straks blev isoleret og sat i behandling
- At aktuelt syge og/eller ørebidte grise straks skulle isoleres og sættes i behandling
- At der straks skulle indrettes særlige stier, hvor syge og/eller ørebidte grise kunne isoleres under behandling.

Den 1. december foretog politiet opfølgende kontrol på farmen. Folden sydvest for ejendommen var næsten tømt for dyr.

I ”verandastalden” sås der blandt de større grise ét tilfælde af frisk ørebid. I ”dybstrøelsesstaldens” ene halvdel (ca. 150 kvm.) gik ca. 400 slagtefærdige grise samlet til afsætning. Dyrene stod så tæt, at det ikke var muligt at gå gennem stalden.

Der sås ingen tomme stier eller stier med dyr til aflastning.

Spørgsmål 1:

På baggrund af ovenfor beskrevne hændelsesforløb i sagen skal jeg anmode om en udtalelse om, hvorvidt der er tale om uforsvarlig behandling eller eventuelt en mishandling eller grovere uforsvarlig behandling af svinefarmens besætning, jf. dyreværnslovens § 28, stk. 1, 2. og 3. punktum?

Udtalelsen bedes venligst rette sig mod det beskrevne forløb i sin helhed, såvel som en vurdering af de enkelte tilfælde selvstændigt (f.eks. vurdering af en adfærd, hvor man undlader at tage ørebidte grise fra den almindelige sti og placere dem i aflastningsstier og/eller behandle dem).

Svar ad 1:

Der blev udtaget materiale fra de 3 aflivede grise under besøget den 7. september 2004. Materialet blev sendt til obduktion på Laboratorium for Patologi, Den Kgl. Veterinær- og Landbohøjskole, København. Af obduktionsrapporten fremgår, at der i højre forben fra gris nr. 1 fandtes en kronisk diffus fibrinopurulent ledbetændelse med bindevævsdannelse omkring leddet. Tilstanden vurderedes til at være af ugers varighed. I tærne fra gris nr. 2 fandtes en kronisk purulent knoglemarvsbetændelse i klovbenet og mellemfodsbenet med bylde dannelse og fisteldannelse omkring knoglen. Tilstandene vurderedes til at være af ugers varighed. I kadaveret af gris nr. 3, der var lam i bagparten, fandtes en kronisk nekrotiserende og sekvestrerende discospondylitis med osseøs ankylosering og let kompression af rygmarven. Tilstanden vurderedes til at være af ugers varighed. Fraværet af hudafskrabninger tydede på, at svinet ikke har været decideret lam gennem længere tid.

Dyr skal behandles forsvarligt og beskyttes bedst muligt mod smerte, lidelse, angst, varigt mén og væsentlig ulempe og enhver, der holder dyr, skal sørge for, at de behandles omsorgsfuldt, herunder at de huses, fodres, vandes og passes under hensyntagen til deres fysiologiske, adfærdsmæssige og sundhedsmæssige behov i overensstemmelse med anerkendte praktiske og videnskabelige principper. Rum eller arealer, hvor dyr holdes, skal indrettes på en sådan måde, at dyrenes behov tilgodeses.

Rådet finder, at de 1300 grise på marken ved ikke, når de var syge, at være blevet isoleret og behandlet eller aflivet, men har fået lov at gå ubehandlede indtil de døde af deres sygdom, har været udsat for en højeste grad af smerte, lidelse, angst, varigt mén og væsentlig ulempe og ikke er passet omsorgsfuldt. Rådet betragter det forhold, at ejeren bevidst har valgt at lade de syge grise gå i indhegningen og passe sig selv, uagtet at mange var syge og ikke har tilbudt dem nogen form for behandling, isolering eller aflivning, som særligt graverende.

Rådet vil karakterisere forholdet som groft uforsvarlig behandling af dyrene med karakter af mishandling, jf. dyreværnslovens §§ 1, 2 og 3, stk. 1 samt bekendtgørelse nr. 707 af 18. juli 2000 om mindstekrav til beskyttelse af landbrugsdyr, § 5.

Rådet finder herudover, at grisene ved ikke at være tilbudt rent drikkevand, ved ikke at være tilbudt rent foder, ved ikke at isolere aggressive eller angrebne syge grise, ved ikke at give grisene adgang til et tørt leje, ved ikke at tilkalde dyrlæge til oplagt syge grise og ved ikke straks at efterkomme politiets påbud har udsat grisene for smerte, lidelse, angst, varigt mén og væsentlig ulempe.

Rådet vil karakterisere forholdet som uforsvarlig behandling af dyrene, jf. dyreværnslovens §§ 1 og 2 samt bekendtgørelse nr. 707 af 18. juli 2000 om mindstekrav til beskyttelse af landbrugsdyr, § 5 samt bekendtgørelse nr. 323 af 6. maj 2003 om beskyttelse af svin, § 10, stk. 2.

Spørgsmål 2:

Om situationen samlet set kan anses som mishandling af dyr?

Svar ad 2:

Med henvisning til Svar ad 1 finder Rådet, at forholdene for grisene i den store fold på marken kan karakteriseres som groft uforsvarlig behandling med karakter af mishandling, jf. dyreværnslovens §§ 1, 2 og 3, stk. 1 samt bekendtgørelse nr. 707 af 18. juli 2000 om mindstekrav til beskyttelse af landbrugsdyr, § 5.

Spørgsmål 3:

Om de i skrivelsen af 15. marts 2005 fremsendte spørgsmål i øvrigt giver Rådet anledning til bemærkninger?

Svar ad 3:

Rådet finder det uforståeligt, at besætningsdyrlægen i sin besøgsrapport fra besøget den 11. september 2004 efter anmeldelsen og besætningsgennemgangen af Fødevarerregionens dyrlæge ikke beskæftiger sig med at rette op på de kritisable forhold for grisene i besætningen men nærmest accepterer forholdene med henvisning til, at det er mere besværligt at tilse alle grisene i en fri-landsbesætning. Besætningsdyrlægen opfordrer tværtimod ejeren til at koncentrere sig om sit byggeri og holde focus der.

Afgørelse:

Begge tiltalte A og B straffes med en bøde på 30.000 kr.

Fastsættelsen af den straf, tiltalte havde forskyldt, vil udsættes og bortfalde efter forløbet af en prøvetid på 1 år på betingelse af:

- 1) at de ikke begår strafbart forhold i prøvetiden.
- 2) at de inden for en afviklingstid på 6 måneder begge udfører samfundstjeneste i 50 timer.
- 3) at de, indtil de hver for sig har udført de 50 timers samfundstjeneste, skal være under tilsyn af kriminalforsorgen.

Begge tiltalte straffes med en tillæggsbøde på 10.000 kr.

Forvandlingsstraffen for tillæggsbøden er for begge fængsel i 10 dage.

Begge tiltalte skal hver betale $\frac{1}{4}$ og svinefarm A/S v/ tiltalte A sammen med tiltalte B skal betale $\frac{1}{2}$ af sagens omkostninger.

2005-20-053-00190

Skrivelse af 6. december 2005 til politimesteren i Randers

Fødevarerregionen konstaterede under et kontrolbesøg i en kombineret so- og slagtesvinebesætning flere kritisable forhold. Der fandtes flere syge og tilskadekomne dyr, der ikke var anbragt i sygestier men opholdt sig blandt de raske grise, selvom de havde alvorlige kroniske lidelser.

Der fandtes ikke i besætningen stier med forbedret miljø til aflastning af grise med sygdomme som haltheder og andre invaliderende lidelser. Der kunne ikke oplyses, hvorvidt de under besøget konstaterede syge grise havde været under behandling.

Ejeren af besætningen anmeldtes for forholdet.

Rådet udtalte:

Fødevarerregionen konstaterede ved kontrolbesøg i en svinebesætning den 14. juni 2004 følgende:

1. Et slagtesvin på ca. 60 kg lå i en almindelig sti med spaltegulv uden strøelse eller anden blød gulvbelægning. Svinet lå på siden og kunne ikke rejse sig. Begge haseled var hævet til dobbelt tykkelse. På de hævede led sås dybe sårddannelser. Imellem bagbenene konsta-

- teredes to knuder af ca. 10-12 cm i diameter. Fødevareregionen vurderede, at tilstanden var kronisk og af mindst 3 ugers varighed
2. Et svin opstaldet i en almindelig sti med spaltegulv sammen med øvrige raske svin var stærkt slinger. Fødevareregionen vurderede tilstanden til minimum 14 dage.
 3. Et svin opstaldet i en almindelig sti med spaltegulv sammen med øvrige raske svin var springhalt på det venstre forben. Fødevareregionen vurderede tilstanden til minimum 14 dage.
 4. Et svin opstaldet i en almindelig sti med spaltegulv sammen med øvrige raske svin havde en håndboldstor hævelse på halsen med sår dannelse. Fødevareregionen vurderede tilstanden til en varighed på mindst 1 måned.
 5. En so stod med en hævelse over højre forbens yderklov. Der var bylddannelse i området med opbrud/dyb sår dannelse, hvorfra det væskede. Soen tog ikke spontant støtte på forbenet. Soen var ikke aflastet med blød måtte eller andet blødt underlag. Fødevareregionen vurderede tilstanden til en varighed på minimum 14 dage.
 6. En so havde på højre forbens albue et dybt sår med en ydre diameter på ca. 3 cm. Benet var hævet. Soen støttede ikke på benet, men havde tydelig smertereaktion ved undersøgelse af benet. Soen var ikke aflastet med blød måtte eller andet blødt underlag.
 7. En so havde en byld på ca. 15 cm i diameter udfør højre skinke. Soen var støtthalt på højre bagben. Soen var ikke aflastet med blød måtte eller andet blødt underlag.

Rådet anmodedes på denne baggrund om for hvert af de under punkt 1-7 nævnte grise at oplyse, hvorvidt:

Spørgsmål

1. Grisen har været udsat for smerte, lidelse, angst eller væsentlig ulempe?
2. I bekræftende fald bedes det oplyst. Om der er tale om uforsvarlig behandling?
3. Giver sagen i øvrigt Rådet anledning til bemærkninger?

Svar ad 1:

Af anmeldelsen fremgår, ud over hvad ovenfor er oplyst, følgende:

Vedr. slagtesvin punkt 1:

Stien, hvor svinet opholdt sig, var normalt belagt med øvrige, raske slagtesvin. Det kunne ikke oplyses om dyret var blevet behandlet.

Vedr. slagtesvinene punkt 2, 3 og 4:

Ingen af svinene var registreret som behandlet for deres sygdomme.

Vedr. søerne punkt 5 og 7:

Der var ikke registreret medicinsk behandling af søerne.

Dyr skal beskyttes bedst muligt mod smerte, lidelse, angst, varigt mén og væsentlig ulempe og skal behandles omsorgsfuldt, herunder fodres, vandes og passes under hensyntagen til deres fysiologiske og sundhedsmæssige behov. Dette indebærer, at alle dyr, når det under det daglige tilsyn konstateres, at de er syge eller tilskadekomne, omgående skal have en passende behandling og om fornødent isoleres i et passende rum med tør bekvem strøelse. Kommer de sig ikke umiddelbart af denne behandling skal de straks aflives eller tilses af en dyrlæge.

Lægges ovenstående til grund, finder Rådet at grisene under punkterne 1-7 ved ikke at have været anbragt i sygesti isoleret fra deres raske stifælder og ved formentlig ikke under deres lange

sygdomsforløb at være blevet behandlet for deres sygdomme, har været udsat for en høj grad af smerte, lidelse, angst, varigt mén og væsentlig ulempe og ikke er passet omsorgsfuldt, jf. dyreværnslovens §§ 1 og 2 samt bekendtgørelse nr. 707 af 18. juli 2000 om mindstekrav til beskyttelse af landbrugsdyr, § 5.

Svar ad 2:

Rådet vil karakterisere forholdene som groft uforsvarlig behandling af dyr, jf. dyreværnslovens §§ 1 og 2 samt bekendtgørelse nr. 707 af 18. juli 2000 om mindstekrav til beskyttelse af landbrugsdyr, § 5.

Svar ad 3:

Rådet skal henvise til Rådets udtalelse af 4. marts 2004 om sygeafdeling til produktionsdyr.

Afgørelse:

Tiltalte vedtog en udenretlig bøde på 10.000 kr.

2005-20-053-00199

Skrivelse af 2. december 2005 til politimesteren i Løgstør

En montør konstaterede under besøg i en slagtesvinebesætning indtil flere døde dyr i stalden og de levende grise gik i gylle til langt op på benene. Der lugtede stærkt af råddenskab i stalden. Tilfældet anmeldtes til politiet.

Under politiets og Fødevareregionens efterfølgende gennemgang af besætningen fandtes der 8 døde grise i stalden. Nogle lå i stierne, andre på gangene. Nogle var mumificerede, andre halv-rådne eller delvis rådne. Der fandtes på gangen herudover knoglerester fra en gris. Der fandtes i en sti gylleoversvømmelse så grisene var stærkt tilsølede af gylle og ikke kunne finde tørt leje. Der fandtes i en sti 3 meget magre grise og i to andre stier fandtes 2 grise, der var lammede i bagparten. Alle disse grise aflivedes efter aftale med ejeren. Der var ikke i stalden sygestier til aflastning og behandling af syge grise. Ingen af grisene var blevet tilset af en dyrlæge. Der var ikke ordineret medicin til besætningen i de sidste 9 måneder og der var ikke indgået sundhedsrådgivningsaftale for svin på ejendommen.

Ejeren fik påbud om at fjerne døde grise, pumpe gyllen væk, aflive syge grise og give adgang til rodemateriale for grisene. Påbuddene blev efterfølgende fulgt.

Rådet udtalte:

Under besøget i besætningen blev af Fødevareregionens dyrlæge konstateret følgende forhold:

Der var vand og foder i alle stier, og alle svin var i god foderstand – dog var der i én af stierne tre grise, der var meget magre og havde svært ved at klare sig blandt de større grise – grisene blev efter aftale med ejeren aflivet.

I to stier var der en gris med lammet bagparti – også disse to grise blev efter aftale med ejeren aflivet. Ingen af grisene havde været tilset af dyrlæge.

Grisene i en enkelt sti var tilsølede af gylle, da gyllen i en del af stien stod op over spaltegulvet – alle grise i stien kunne således ikke samtidigt finde tørt leje.

I stalden blev der fundet 8 døde grise, der angivelig er døde i perioden fra den 26. november 2004 til kontroldatoen den 21. januar 2005. Grisene havde ikke jf. ejerens oplysninger været til-

set af dyrlæge. Ejeren angav, at det var sløseri, at de døde grise ikke var trukket ud af stalden og leveret til destruktions.

Spørgsmål 1:

Indebærer de konstaterede forhold, at grisene har været udsat for væsentlig ulempe, uforsvarlig behandling eller groft uforsvarlig behandling?

Svar ad 1:

Alle dyr skal behandles forsvarligt og beskyttes bedst muligt mod smerte, lidelse, angst, varigt mén og væsentlig ulempe og enhver, der holder dyr, skal sørge for, at de behandles omsorgsfuldt, herunder at de huses, fodres, vandes og passes under hensyntagen til deres fysiologiske, adfærdsmæssige og sundhedsmæssige behov.

Ved ikke at sørge for, at syge dyr blev behandlet, tilset af en dyrlæge eller aflivet og ved ikke at anbringe syge dyr i sygesti samt ved ikke at sikre, at grisene havde adgang til et tørt leje har ejeren udsat grisene for en høj grad af smerte, lidelse, angst, varigt mén og væsentlig ulempe og ikke passet dem omsorgsfuldt.

Rådet vil karakterisere forholdet som groft uforsvarlig behandling af grisene, jf. dyreværnslovens §§ 1, 2 og 3, 1. punktum samt bekendtgørelse nr. 707 af 18. juli 2000 om mindstekrav til beskyttelse af landbrugsdyr, § 5.

Spørgsmål 2:

Giver sagen i øvrigt Rådet anledning til bemærkninger?

Svar ad 2:

Nej.

Afgørelse:

Tiltalte vedtog en udenretlig bøde på 10.000 kr.

2005-20-053-00204

Skrivelse af 17. februar 2006 til politimesteren i Randers

Under et uanmeldt kontrolbesøg i en sobesætning med 820 søer, 7 orner og 3400 smågrise fandt fødevareregionens dyrlæger flere kritisable forhold. Ejeren anmeldtes for 11 forhold. I farestalden var der problematiske halekuperinger og kastrationer, problemer med skuldarsår på mange søer, fistler fra endetarmen på en so og sår på en anden. I løbeafdelingen var der en del søer med klovsproblemer, én var stærkt halt, en anden tydeligt øm og med bylder og 2 orner gik i for små bokse. I drægtighedsstalden blev der ikke tildelt halm eller andet, der kunne tilfredsstille dyrenes trang til at tygge, ligesom boksene var for små til de store søer. Der fandtes ikke i nogen af staldafsnittene klargjorte sygestier.

Rådet udtalte:

Spørgsmål 1:

Jeg skal forespørge, om dyrene har været udsat for uforsvarlig eller grovere uforsvarlig behandling eller for mishandling, jf. dyreværnslovens § 28?

Svar ad 1:

Dyr skal beskyttes bedst muligt mod smerte, lidelse, angst, varigt mén og væsentlig ulempe og skal behandles omsorgsfuldt, herunder fodres, vandes og passes under hensyntagen til deres fysiologiske og sundhedsmæssige behov. Dette indebærer, at alle dyr, når det under det daglige

tilsyn konstateres, at de er syge eller tilskadekomne, omgående skal have en passende behandling og om fornødent isoleres i et passende rum med tør bekvem strøelse. Kommer de sig ikke umiddelbart af denne behandling, skal de straks tilses af en dyrlæge eller aflives.

Lægges ovennævnte oplysninger samt øvrige sagsakter til grund, finder Rådet, at dyrene nævnt under de 11 forhold ikke er passet omsorgsfuldt og beskyttet bedst muligt mod smerte lidelse, angst, varigt mén og væsentlig ulempe.

Rådet vil karakterisere forholdene 3.2 og 4 som groft uforsvarlig behandling af dyr, jf. dyreværnslovens §§ 1 og 2 og bekendtgørelse nr. 707 af 18. juli 2000 om mindstekrav til beskyttelse af landbrugsdyr, § 5.

Rådet vil karakterisere forholdene 1, 2, 3.1, 5, 6, 6.1, 7, 8, 9, 10 og 11 som uforsvarlig behandling af dyr, jf. dyreværnslovens §§ 1 og 2 og bekendtgørelse nr. 707 af 18. juli 2000 om mindstekrav til beskyttelse af landbrugsdyr, § 5.

Spørgsmål 2:

Giver sagen Rådet anledning til yderligere bemærkninger?

Svar ad 2:

Nej.

Afgørelse:

Tiltalte vedtog en udenretlig bøde på 20.000 kr.

2005-20-053-00206

Skrivelse af 4. oktober 2005 til politimesteren i Frederikshavn

Ved et velfærdskontrolbesøg i en svinebesætning konstaterede en dyrlæge fra fødevareregionen følgende:

I en østlig sti var underlaget meget gødningsforurenet og fugtigt, og der var ikke muligheder for, at alle grise (ca. 125 fedesvin) samtidigt kunne hvile på et tørt leje. I stien var der en gris, der var støttehalt på højre bagben og ikke behandlet af ejer eller dyrlæge. Grisene blev ikke observeret dagligt.

I en vestlig sti med ca. 125 fedesvin var der flere syge grise. En gris var døende; den lå fladt på siden ude af stand til at rejse sig. Grisen havde været tilset to dage tidligere, men var ikke blevet behandlet. Ejeren hev meget brutalt grisen ud af stien, skød den med en riffel og afblødte den. Grisens højre forknæ og has var hævede, og venstre bagben var hævet i haseleddet med en fast hævelse af kronisk karakter. Tærne på højre forben var kraftigt fortykkede. Højre forben blev afskåret i albueleddet og sendt til Den Kgl. Veterinær- og Landbohøjskole med henblik på obduktion. Det fremgår af obduktionsrapporten, at grisen havde kronisk, nekrotiserende og purulent knoglebetændelse i den distale epiphyse på radius, samt kronisk ulcerativ, purulent ledbetændelse i det proximale carpalled med fortykkelse af ledkapslen og periartikulær fibrosering. I kodeleddet var der kronisk purulent ledbetændelse med fortykkelse af ledkapslen. I det 4. mellemfodsben fandtes kronisk, fokal, purulent knogle- og knoglemarvsbetændelse. I kronleddet på 5. tå var der kronisk, purulent ledbetændelse med nedbrydning af ledbrusken og purulent knogle- og knoglemarvsbetændelse i kronbenet. Læsionerne skønnedes at være ikke under 4 uger gamle. En anden gris i den vestlige sti var springhalt på venstre bagben. Den var utrivelig, alment påvirket og overladt til sig selv lagde den sig ned. Venstre haseled var kraftigt fortykket med fistelåbninger, hvorfra der flød ildelugtende pus. Grisen kravlede hen til fodertruget slæ-

bende venstre bagben efter sig. Grisen blev aflivet og venstre bagben blev indsendt til Den Kgl. Veterinær- og Landbohøjskole med henblik på obduktion. Det fremgår af obduktionsrapporten, at grisen havde kronisk purulent ledbetændelse i haseleddet og i et af leddene fandtes fibrøs ankylose, som har gjort leddet stift. Der var fistuløse opbrud til huden med sår dannelse og flere periartikulære abscesser, og en klovkapsel var løsnet med underliggende dybere inflammation. Læsionerne i og omkring haseleddet skønnedes at være ikke under 4 uger gamle.

Rådet udtalte:

Spørgsmål 1:

Hvorvidt en adfærd, hvor en besætningsejer ikke afliver grise med slet prognose og med smertevoldende lidelser, men blot lader dem gå blandt deres stifæller, indebærer en uforsvarlig eller grovere uforsvarlig eller eventuelt mishandling af dyr?

Svar ad 1:

Det fremgår af sagsakterne, at en gris var døende; den lå fladt på siden ude af stand til at rejse sig. Grisens højre forknæ og has var hævede, og venstre bagben var hævet i haseleddet med en fast hævelse af kronisk karakter. Tærne på højre forben var kraftigt fortykkede. Ved obduktion af højre forben fandtes, at grisen havde kronisk, nekrotiserende og purulent knogle- og knoglemarvsbetændelse i den distale epiphyse på radius, samt kronisk ulcerativ, purulent ledbetændelse i det proximale carpalled med fortykkelse af ledkapslen og periartikulær fibrosering. I kodelleddet var der kronisk, purulent ledbetændelse med fortykkelse af ledkapslen. I det 4. mellemfodsben fandtes kronisk, fokal, purulent knogle- og knoglemarvsbetændelse. I kronleddet på 5. tå var der kronisk, purulent ledbetændelse med nedbrydning af ledbrusken og purulent knogle- og knoglemarvsbetændelse i kronbenet. Læsionerne skønnedes at være ikke under 4 uger gamle.

Det fremgår af sagsakterne, at en anden gris var springhalt på venstre bagben. Den var utrivelig, alment påvirket og overladt til sig selv lagde den sig ned. Venstre haseled var kraftigt fortykket med fistelåbninger, hvorfra der flød ildelugtende pus. Grisen kravlede hen til fodertruget slæbende venstre bagben efter sig. Ved obduktion af venstre bagben fandtes, at grisen havde kronisk purulent ledbetændelse i haseleddet, og i et af leddene fandtes fibrøs ankylose, som gjorde leddet stift. Der var fistuløse opbrud til huden med sår dannelse og flere periartikulære abscesser, og en klovkapsel var løsnet med underliggende dybere inflammation. Læsionerne i og omkring haseleddet skønnedes at være ikke under 4 uger gamle.

De beskrevne læsioner på grisene har forårsaget højeste grad af smerte, lidelse, angst, varigt mén og væsentlig ulempe

Dyr skal behandles forsvarligt og beskyttes bedst muligt mod smerte, lidelse, angst, varigt mén og væsentlig ulempe. Desuden skal enhver, der holder dyr, sørge for, at de behandles omsorgsfuldt og passes under hensyntagen til deres fysiologiske og sundhedsmæssige behov. Dette ville have været efterlevet ved at lade de syge grise behandle tidligt i sygdomsforløbet med husning i en sygesti eller ved at aflive grisene.

Lægges ovennævnte og sagsakterne til grund, finder Rådet, at grisene har været udsat for groft uforsvarlig behandling, jf. dyreværnslovens §§ 1 og 2.

Spørgsmål 2:

Hvorvidt en adfærd, hvor en besætningsejer ikke behandler grise med slet prognose og med smertevoldende lidelser, men blot lader dem gå blandt deres stifæller, indebærer en uforsvarlig eller grovere uforsvarlig eller eventuelt mishandling af dyr?

Svar ad 2:

Se svar ad 1.

Spørgsmål 3:

Hvorvidt en adfærd, hvor en besætningsejer ikke tager grise med slet prognose og med smertevoldende lidelser fra i sygesti, men blot lader dem gå blandt deres stifæller, indebærer en uforsvarlig eller grovere uforsvarlig eller eventuelt mishandling af dyr?

Svar ad 3:

Se svar ad 1.

Spørgsmål 4:

Er der tale om uforsvarlig eller grovere uforsvarlig behandling af dyr, hvis en besætningsejer ikke sørger for at alle grise samtidig har mulighed for at ligge på tørt leje?

Svar ad 4:

Det fremgår af sagsakterne, at underlaget i en sti med ca. 125 grise var meget gødningsforurennet og fugtigt, og der var ikke muligheder for, at alle grise samtidigt kunne hvile på et tørt leje.

Dyr skal behandles forsvarligt og beskyttes bedst muligt mod smerte, lidelse, angst, varigt mén og væsentlig ulempe. Desuden skal enhver, der holder dyr, sørge for, at de behandles omsorgsfuldt, herunder at de passes under hensyntagen til deres fysiologiske og sundhedsmæssige behov.

Lægges ovennævnte og sagsakterne til grund, finder Rådet, at grisene har været udsat for uforsvarlig behandling, jf. dyreværnslovens §§ 1 og 2.

Spørgsmål 5:

Er der tale om uforsvarlig eller grovere uforsvarlig behandling af dyr, hvis en besætningsejer ikke fører tilsyn med sine dyr dagligt?

Svar ad 5:

Der henvises til svar ad 1.

Spørgsmål 6:

Er der tale om uforsvarlig eller grovere uforsvarlig behandling eller eventuel mishandling af dyr, hvis man trækker en gris hårdt ned fra et rækværk med deraf følgende hårdt, smertevoldende slag mod betonunderlag?

Svar ad 6:

Det fremgår af sagsakterne, at ejeren af grisen meget brutalt hev grisen ud af stien, hvorunder den blev hevet ned fra et rækværk med deraf følgende hårdt, smertevoldende slag mod betonunderlaget.

Dyr skal behandles forsvarligt og beskyttes bedst muligt mod smerte, lidelse, angst, varigt mén og væsentlig ulempe. Desuden skal enhver, der holder dyr, sørge for, at de behandles omsorgsfuldt, herunder at passes under hensyntagen til deres fysiologiske og sundhedsmæssige behov.

Lægges ovennævnte og sagsakterne til grund, finder Rådet, at grisen har været udsat for ufor-svarlig behandling, jf. dyreværnslovens §§ 1 og 2.

Spørgsmål 7:

Kan situationen i besætningen samlet set anses som mishandling af dyr?

Svar ad 7:

Nej. Sagen drejer sig især om forhold vedrørende enkelte dyr.

Spørgsmål 8:

Måtte det ovenfor beskrevne hændelsesforløb eller de ovenfor angivne spørgsmål ellers give Rådet anledning til bemærkninger?

Svar ad 8:

Nej.

Supplerende spørgsmål 1:

I tilslutning til spørgsmål 2) og 3) samt de optagne fotos ønskes det supplerende besvaret, hvorvidt grise med det huld, som grisen på foto 1-4 og huld som grisen på foto 4-7 er i, skal fratages til sygesti, hvis det kan lægges til grund, at grisene kan gå rundt i stien med stifællerne til fodertrug, vand osv. i haltende tilstand?

Svar ad supplerende spørgsmål 1:

Af sagsakterne fremgår følgende:

Højre forknæ og has på den ene gris var hævede og venstre bagben var hævet i haseleddet med en fast hævelse af kronisk karakter. Tærne på højre forben var kraftigt fortykkede. Af obduktionsrapporten fremgår det, at grisen havde kronisk, nekrotiserende og purulent knoglebetændelse i den distale epiphyse på radius, samt kronisk ulcerativ, purulent ledbetændelse i det proximale carpalled med fortykkelse af ledkapslen og periartikulær fibrosering. I kodeleddet var der kronisk purulent ledbetændelse med fortykkelse af ledkapslen. I det 4. mellemfodsben fandtes kronisk, fokal, purulent knogle- og knoglemarvsbetændelse. I kronleddet på 5. tå var der kronisk, purulent ledbetændelse med nedbrydning af ledbrusken og purulent knogle- og knoglemarvsbetændelse i kronbenet. Læsionerne skønnedes at være ikke under 4 uger gamle.

Den anden gris var springhalt på venstre bagben, og den var utrivelig, alment påvirket og overladt til sig selv lagde den sig ned. Venstre haseled var kraftigt fortykket med fistelåbninger, hvorfra der flød ildelugtende pus. Grisen kravlede hen til fodertruget slæbende venstre bagben efter sig. Grisen blev aflivet. Af obduktionsrapporten fremgår det, at grisen havde kronisk purulent ledbetændelse i haseleddet og i et af leddene fandtes fibrøs ankylose, som har gjort leddet stift. Der var fistuløse opbrud til huden med sårdannelse og flere periartikulære abscesser, og en klovkapsel var løsnet med underliggende dybere inflammation. Læsionerne skønnedes at være ikke under 4 uger gamle.

Lægges ovennævnte til grund, finder Rådet, at de to grise straks sygdommene i deres lemmer var konstateret, burde have været flyttet til sygesti og tilset af dyrlæge med henblik på behand-

ling, samt at de to grise på et langt tidligere tidspunkt i sygdomsforløbet burde have været aflivet, idet der ikke var udsigt til helbredelse.

Supplerende spørgsmål 2:

I tilknytning til spørgsmål 1 bedes det venligst besvaret/beskrevet, hvornår en gris har en så slet prognose, at den skal fratages i 1) sygesti og 2) aflives?

Svar ad supplerende spørgsmål 2:

Det fremgår af sagsakterne, at der i en østlig sti var en gris, der var støttehalt på højre bagben, samt at der i en vestlig sti var en døende gris, der lå fladt på siden ude af stand til at rejse sig. Det fremgår ligeledes af sagsakterne, at læsionerne beskrevet i obduktionsrapporterne skønnedes at være ikke under 4 uger gamle.

Dyr skal behandles forsvarligt og beskyttes bedst muligt mod smerte, lidelse, angst, varigt mén og væsentlig ulempe. Desuden skal enhver, der holder dyr, sørge for, at de behandles omsorgsfuldt, herunder at de fodres, vandes og passes under hensyntagen til deres fysiologiske og sundhedsmæssige behov.

Lægges ovennævnte til grund, finder Rådet, at de to grise straks efter konstateringen af, at de var syge på deres lemmer, burde være flyttet til en sygesti og tilset af en dyrlæge, eller alternativt var blevet aflivet. Når der efter behandling af en syg gris ikke er udsigt til, at grisen vil komme sig af sygdommen, bør grisen aflives.

Supplerende spørgsmål 3:

I tilknytning til spørgsmål 4) bedes det oplyst, hvor meget plads angivet i m² tørt leje, ca. 121 grise i størrelsesordenen 25-30 kg stiller krav om.

Svar ad supplerende spørgsmål 3:

Det fremgår af sagsakterne, at underlaget i en østlig sti var meget gødningsforurenede og fugtigt, og at der ikke var muligheder for, at alle grise (ca. 125 fedesvin) samtidigt kunne hvile på et tørt leje.

Lægges dette til grund, finder Rådet, at der ikke har været tilstrækkeligt med antal m² til, at samtlige grise i størrelsesordenen 25-30 kg på samme tid kunne hvile på et tørt leje.

Supplerende spørgsmål 4:

Hvis det lægges til grund, at der ved dyrlægeinspektion den 13. april 2005, det vil sige 2 dage forud for inspektionen fra dyrlægen fra Fødevareregionen – var tilstrækkelig med strøelse og tørt leje for samtlige grise – vil det da kunne lægges til grund, at der i den østlige sti den 15. april 2005 ved det uanmeldte besøg ikke har været tilstrækkeligt med strøelse/tørt leje?

Svar ad supplerende spørgsmål 4:

Det fremgår af sagsakterne, at underlaget i en østlig sti var meget gødningsforurenede og fugtigt, og at der ikke var muligheder for, at alle grise (ca. 125 fedesvin) samtidigt kunne hvile på et tørt leje.

Dyr skal behandles forsvarligt og beskyttes bedst muligt mod smerte, lidelse, angst, varigt mén og væsentlig ulempe. Desuden skal enhver, der holder dyr, sørge for, at de behandles omsorgsfuldt, herunder at de passes under hensyntagen til deres fysiologiske og sundhedsmæssige behov.

Lægges ovennævnte til grund, finder Rådet, at det til stadighed skal være muligt for samtlige grise på samme tid at kunne finde hvile på et tørt leje.

Supplerende spørgsmål 5:

I tilknytning til spørgsmål 7) bedes det oplyst, hvorvidt det efter Rådets opfattelse i sig selv er groft uforsvarligt eller evt. mishandling, hvis man trækker en gris, som vist i foto 1-4, over et rækværk og ned på det udendørs grusunderlag?

Svar ad supplerende spørgsmål 5:

Det fremgår af sagsakterne, at ejeren af grisen for at kunne slæbe den ud af stalden lagde et reb på grisens ene bagben, hvorefter den blev slæbt hen til et rækværk, som grisen blev svinget op på, så den lå på bugen på rækværket. Herefter blev grisen ved et hårdt træk i rebet trukket ned fra kanten af rækværket. Trækket i rebet var så kraftigt, at grisen bankede hoved og krop ned i betonunderlaget med et højt smæld.

Dyr skal behandles forsvarligt og beskyttes bedst muligt mod smerte, lidelse, angst, varigt mén og væsentlig ulempe. Desuden skal enhver, der holder dyr, sørge for, at de behandles omsorgsfuldt.

Lægges ovennævnte til grund, finder Rådet, at grisen er blevet behandlet uforsvarligt, jf. dyreværnsloven §§ 1 og 2.

Rådet skal undtagelsesvis henvise til Rigsadvokatens meddelelse nr. 3/2003 om Sager om overtrædelse af dyreværnslovgivningen, afsnit 3, punkt 3.2.2., hvoraf fremgår, at spørgsmål til Rådet skal formuleres konkret og de skal relatere sig til sagens akter.

Afgørelse:

Tiltalte blev straffet med bøde på 10.000 kr.
Forvandlingsstraffen var fængsel i 10 dage.
Tiltalte betalte sagens omkostninger.

2005-20-053-00210

Skrivelse af 17. februar 2006 til politimesteren i Randers

Under et uanmeldt kontrolbesøg i en svinebesætning fandt Fødevareregionens dyrlæger flere forhold der formodedes at være i strid med dyreværnsloven, bekendtgørelsen om mindstekrav til beskyttelse af landbrugsdyr samt bekendtgørelse om beskyttelse af svin. Under gennemgang af besætningen fandtes flere kritisable forhold i såvel klimastald, slagtesvinestald, farestald som løbestald. I klimastalden var der ikke tildelt rode- eller beskæftigelsesmateriale og 2 svin fremstod halebidte, mens et svin havde blodøre. I slagtesvinestalden beskrivedes dels et svin på ca. 40 kg med ledbetændelse af ca. 7 dages varighed som er opstaldet med andre svin, i en anden sti sås et afmagret svin med bugvattersot som vurderedes af 7-14 dages varighed. I farestalden sås 3 søer med skuldarsår samt en so med klovbrandbyld – disse 4 dyr gik på betongulv uden aflastning. I løbestalden fandtes en so med skuldarsår, en so lå med lammelse af bagpart og skedeprolaps og ingen af ungsøerne i dette staldafsnit var tildelt rode- eller beskæftigelsesmateriale. Det oplystes desuden at der ikke var indrettet stier for syge eller svækkede dyr, men at der var tomme stier i staldafsnittene.

Rådet udtalte:

Spørgsmål 1:

Har dyrene jf. forhold 1 -12 været udsat for smerte, lidelse, angst, varigt mén eller væsentlig ulempe eller mangel på omsorgsfuld behandling?

Svar ad 1:

Der er i sagen anført 12 forhold som Rådet forholder sig til som følger:

Dyr skal beskyttes bedst muligt mod smerte, lidelse, angst, varigt mén og væsentlig ulempe og skal behandles omsorgsfuldt, herunder fodres, vandes og passes under hensyntagen til deres fysiologiske og sundhedsmæssige behov. Dette indebærer at alle dyr, når det under det daglige tilsyn konstateres, at de er syge eller tilskadekomne, omgående skal have en passende behandling. Hvis dyret ikke kommer sig hurtigt af denne behandling, skal dyret enten aflives straks eller også skal en dyrlæge konsulteres hurtigst muligt. Om fornødent skal syge eller tilskadekomne dyr isoleres i et passende rum med tør og bekvem strøelse, når dette er hensigtsmæssigt.

Forhold 1:

Vedr. klimastalden: 2 svin fremstod halebidte af andre svin. Det ene svin, som efterfølgende blev aflivet, var helt uden hale og ved basis sås sår og hævelse som tegn på spredning af betændelse fra halebidet til ryggen. På det andet svin var yderste led af halen afgnavet og halen fremstod tyk, rød og øm. Tilstandene vurderedes at have været 1-2 dage. Begge svin vurderedes påvirket af smerter.

Rådet finder, at dyrene straks de ved det daglige tilsyn konstateredes syge, burde have været sat i syge- eller aflastningsti med forbedret miljø og meget lav belægning og straks have været behandlet for deres sår.

Lægges ovennævnte til grund, finder Rådet, at svinene ved at forblive blandt deres stifæller, uden nogen form for behandling, har været udsat for betydelig grad af smerte, lidelse, angst, varigt mén og væsentlig ulempe og ikke er passet omsorgsfuldt, jf. dyreværnslovens §§ 1, 2 og 3 samt bekendtgørelse nr. 707 af 18. juli 2000 om mindstekrav til beskyttelse af landbrugsdyr, §5.

Forhold 2:

Vedr. klimastalden: 1 svin fremstod med blodøre og smertepåvirket. Flere svin havde ørerifter. Skaderne vurderedes fremkommet ved kampe i stierne. Tilstandene vurderedes at have været i 1-2 dage.

Rådet finder, at dyret straks det ved det daglige tilsyn konstateredes sygt, burde have været sat i syge- eller aflastningsti med forbedret miljø og meget lav belægning og straks været behandlet for deres sår.

Ved at forblive blandt dens stifæller, uden nogen form for behandling, finder Rådet, at svinene har været udsat for smerte, lidelse, angst, varigt mén og væsentlig ulempe og ikke er passet omsorgsfuldt, jf. dyreværnslovens §§1, 2 og 3 samt bekendtgørelse nr. 707 af 18. juli 2000 om mindstekrav til beskyttelse af landbrugsdyr, §5.

Forhold 3:

Vedr. klimastalden: Ingen af svinene i klimastalden var tildelt rode- eller beskæftigelsesmateriale.

Smågrise, avls- og slagtesvin skal have adgang til halm eller andet, der kan tilgodese deres behov for beskæftigelses- og rodemateriale, idet svinene i modsat fald kan overføre deres adfærd til deres stifæller med eksempelvis rifter, halebid og blodører som resultat.

Ved ikke at være tildelt beskæftigelses- og rodemateriale finder Rådet, at svinene har været udsat for smerte, lidelse, angst, varigt mén og væsentlig ulempe og ikke er passet omsorgsfuldt, jf. dyreværnslovens §§ 1,2 og 3 samt bekendtgørelse nr. 707 af 18. juli 2000 om mindstekrav til beskyttelse af landbrugsdyr, §5.

Forhold 4:

Vedr. slagtesvinestalden: I en sti med betonunderlag gik sammen med andre grise et slagtesvin på 40 kg, som var springhalt på højre forben. Der konstateredes voldsom ledbetændelse i højre forbens albueled. Omkring højre albue konstateredes en voldsom stor og hård hævelse med fisteldannelse og udløb af betændelsesvæske. Forbenets muskulatur var atrofisk og svinet kunne ikke støtte på benet. Tilstanden vurderedes at være af ca. 7 dages varighed. Dyret var ikke tilset af en dyrlæge eller medicinbehandlet. Svinet blev aflivet.

Rådet finder, at svinet – straks det ved det daglige tilsyn konstateredes sygt, burde have været behandlet og isoleret i aflastningssti fra raske stifæller. Dersom svinet ikke bedredes burde det have været aflivet.

Ved at forblive blandt stifællerne, uden nogen form for behandling, finder Rådet, at svinet har været udsat for høj grad af smerte, lidelse, angst, varigt mén og væsentlig ulempe og er ikke passet omsorgsfuldt, jf. dyreværnslovens §§ 1, 2 og 3 samt bekendtgørelse nr. 707 af 18. juli 2000 om mindstekrav til beskyttelse af landbrugsdyr, §5.

Forhold 5:

Vedr. slagtesvinestalden: I en sti sås et slagtesvin med abnormt bugomfang. Lidelsen vurderedes som bugvattersot. Svinet var afmagret og alment påvirket af tilstanden, der vurderedes at være irreversibel og af 7-14 dages varighed.

Rådet finder, at svinets situation for længst burde have være erkendt og afhjulpet ved det daglige tilsyn, hvilket ud fra det foreliggende bedst var sket ved at aflive det.

Ved at forblive blandt stifællerne, uden nogen form for behandling, finder Rådet, at svinet har været udsat for betydelig grad af smerte, lidelse, angst, varigt mén og væsentlig ulempe og er ikke passet omsorgsfuldt, jf. dyreværnslovens §§ 1, 2 og 3 samt bekendtgørelse nr. 707 af 18. juli 2000 om mindstekrav til beskyttelse af landbrugsdyr, §5.

Forhold 6:

Vedr. farestalden: So A havde sår på begge skuldre. Såret på højre side blev vurderet til grad 4 og såret på venstre side blev vurderet til grad 3. Soen havde sine pattegrise, der var født den 7. maj 2005, hos sig. Soen var ikke aflastet og måtte lægge sig på betongulvet ved diegivning. Tilstanden vurderes at være af ca. 21 dages varighed.

Rådet finder, at en so, straks det ved det daglige tilsyn konstateres, at et skuldarsår er under udvikling, skal have behandling, dels ved lokal behandling af såret, dels ved at blive tilbudt en anden opstaldningsform med blødt underlag.

Soen var ikke behandlet medicinsk for tilstanden og der var heller ikke draget omsorg for den i form af blødt boksleje, idet den stod opstaldet på hårdt betonunderlag.

Lægges ovennævnte til grund, finder Rådet, at soen har været udsat for høj grad af smerte, lidelse, angst, varigt mén og væsentlig ulempe og ikke er passet omsorgsfuldt, jf. dyreværnslovens §§ 1, 2 og 3 samt bekendtgørelse nr. 707 af 18. juli 2000 om mindstekrav til beskyttelse af landbrugsdyr, §5.

Forhold 7:

Vedr. farestalden: So B og so C havde begge skuldarsår af grad 1 på venstre skulder. Søerne gik på hårdt betonunderlag uden aflastning. Lidelsen vurderedes at være af få dages varighed.

Se svar ad forhold 6.

Forhold 8:

Vedr. farestalden: So D havde en klovbyld på venstre bagben og kunne ikke støtte på grund af smerter. Området omkring kloven var rødt, hævet varmt og ømt. Soen stod på betongulv og var ikke medicinsk behandlet. Tilstanden vurderedes af 1-2 dages varighed.

Rådet finder, at soen – straks den ved det daglige tilsyn konstateredes syg, burde have været behandlet og aflastet ved at blive tilbudt opstaldning med blødt underlag.

Ved at forblive på betonunderlaget, uden nogen form for behandling, har soen været udsat for høj grad af smerte, lidelse, angst, varigt mén og væsentlig ulempe, jf. dyreværnslovens §§ 1, 2 og 3 samt bekendtgørelse nr. 707 af 18. juli 2000 om mindstekrav til beskyttelse af landbrugsdyr, §5.

Forhold 9:

Vedr. løbestalden: So E havde sår på højre skulder vurderet til grad 4. Soen stod i en enkeltboks med betongulv og var ikke aflastet med blødt underlag. Soen var ikke dyrlægebehandlet. Tilstanden vurderedes at være af ca. 14 dages varighed.

Se svar ad forhold 6.

Forhold 10:

Vedr. løbestalden: So F var lammet i bagparten og bagbenene var skredet ud under boksens sidestykker. Desuden var der fremfald af en del af skeden. Tilstanden vurderedes at være af mindre en et døgn varighed.

Rådet finder, at soen – straks den ved det daglige tilsyn konstateredes syg, burde have været behandlet og aflastet ved at blive tilbudt opstaldning med blødt underlag eller såfremt dette ikke blev iværksat burde soen være aflivet.

Rådet finder, at dersom soens skade er sket siden det sidste daglige tilsyn kan der være tale om en uheldig tilskadecomst, som staldpersonalet ikke har haft mulighed for at gribe ind overfor.

Såfremt soens skade har været observeret ved det daglige tilsyn, finder Rådet, at soen har været udsat for høj grad af smerte, lidelse, angst, varigt mén og væsentlig ulempe, jf. dyreværnslovens §§ 1, 2 og 3 samt bekendtgørelse nr. 707 af 18. juli 2000 om mindstekrav til beskyttelse af landbrugsdyr, §5.

Forhold 11:

Vedr. løbestalden: Ungsøerne i løbestalden var ikke tildelt rode- eller beskæftigelsesmateriale.

Drægtige søer og gylte skal have permanent adgang til en tilstrækkelig mængde halm eller andet manipulerbart materiale, der kan opfylde deres behov for beskæftigelses- og rodemateriale.

Se svar ad forhold 3.

Forhold 12:

Vedr. generelle forhold i besætningen: Der fandtes ikke stier indrettet til syge og svækkede dyr.

Der bør – når fornødent som i de her beskrevne forhold - kunne indrettes egnede opstaldningsforhold for syge og svækkede dyr. I en sygeafdeling vil der typisk være tale om lav belægningsgrad, et blødt gulvleje, mulighed for temperaturregulering samt et hyppigere tilsyn med dyrene for at give de syge dyr den mest skånsomme og effektive behandling.

Lægges ovennævnte til grund, finder Rådet, at syge og svækkede dyr i besætningen har været udsat for smerte, lidelse, angst, varigt men og væsentlig ulempe og ikke er passet omsorgsfuldt, jf. dyreværnslovens §§ 1, 2 og 3 samt bekendtgørelse nr. 707 af 18. juli 2000 om mindstekrav til beskyttelse af landbrugsdyr, §5.

Spørgsmål 2:

I bekræftende fald forespørges om der for nogen forholds vedkommende har været tale om uforsvarlig eller grovere uforsvarlig behandling af dyr eller mishandling af dyr?

Svar ad 2:

Rådet vil med henvisning til besvarelsen af spørgsmål 1 karakterisere forhold 2,3,7, 11,12 som uforsvarlig behandling af dyr, mens forhold 1, 4, 5, 6, 8, 9 karakteriseres som groft uforsvarlig behandling af dyr. Rådet vil samlet karakterisere de beskrevne forhold som groft uforsvarlig behandling af dyr, jf. dyreværnslovens §§ 1, 2 og 3 samt bekendtgørelse nr. 707 af 18. juli 2000 om mindstekrav til beskyttelse af landbrugsdyr, § 5.

Spørgsmål 3:

Giver sagen i øvrigt Rådet anledning til yderligere?

Svar ad 3:

Rådet skal henviser til Rådets udtalelse af 18. november 2003 om skuldarsår hos søer samt Rådets udtalelse af 4. marts 2004 om sygeafdeling til produktionsdyr.

Afgørelse:

Tiltalte vedtog en udenretlig bøde på 20.000 kr.

2005-20-053-00214

Skrivelse af 17. februar 2006 til Politimesteren i Grenaa

Under et velfærdskontrolbesøg i en svinebesætning fandt Fødevareregionens dyrlæge adskillige kritisable forhold og anmeldte såvel ejer, bestyrer og besætningsdyrlæge for formodet overtrædelse af dyreværnsloven. Under gennemgangen af besætningen, der bestod af ca. 600 søer, 8 orner, ca. 1300 pattegrise, ca. 2400 fravænnede grise og ca. 2000 slagtesvin, fandtes i løbeafdelin-

gen 5 søer med dybe skuldarsår uden at de var aflastet på blødt underlag. Der var intet beskæftigelses- eller rodemateriale. I drægtighedsstalden fandtes 1 so med et alvorligt skuldarsår. Denne var heller ikke aflastet på nogen måde. I farestalden fandtes 3 søer med dybe skuldarsår. Betonen i underlaget var nedslidt og fugtigt. Der var ikke sørget for aflastning eller blødt underlag. Der blev blandt søerne i besætningen herudover optalt 11 søer, der havde skuldarsår, hvor kun huden var inddraget. Sårene var betændte og der var ikke sørget for aflastning.

Hos fravænningsgrisene fandtes ca. 60 grise med halebid i varierende grader, hvor størsteparten havde fået afgnavet det meste af halerne. Disse halebidte grise havde også ørebid, hvor det hos nogle var så slemt, at hele øret manglede. Disse grise var alment påvirkede. Der fandtes en del grise med halthed som følge af ledbetændelse. Der var ikke foretaget flytning til syge- eller aflastningssti til disse angrebne grise. De gik i store flokke, hvor de ikke kunne komme i skjul for de aggressive grise og hvor der ikke var tilstrækkelig rodemateriale. Der kunne ikke redegøres for nogen behandling af disse grise og hvornår tilstanden var opstået.

Hos slagtesvinene fandtes flere syge svin, hvorom det oplystes, at de ventede på at blive aflivet. Ingen af disse var sat i syge- eller aflastningsstier. Der fandtes ca. 60 slagtesvin med halebid, hvoraf nogle med fuldstændig afbidte haler og dybe sår helt ind til bækkenknoglerne. Et svin var så svækket at det ikke modsatte sig, at dens stifæller stod og bed i halesåret. Der var ikke sørget for nedsat belægningsgrad for syge grise.

Der blev aflagt flere opfølgende besøg, hvor forholdene for dyrene var blevet bedre uden dog at være i orden.

Besætningsdyrlægen havde i perioden før kontroldagen, på selve kontroldagen og mellem kontrolbesøgene aflagt rådgivningsbesøg i besætningen uden, at det af hans rapporter fremgik, at der var opstillet en handlingsplan for de fundne alvorlige sygdomme og forholdene for dyrene. Det var fødevarerregionens opfattelse, at flere af de konstaterede forhold var af en så grov karakter, at besætningsdyrlægen havde pligt til at reagere herpå med en anmeldelse, jf. § 20 i dyreværnsloven og § 8 i dyrlægeloven. Dyrlægen anmeldtes for forholdet.

Rådet udtalte:

Spørgsmål 1:

Såfremt det lægges til grund, at der den 16. september 2004 var

- 5 søer i løbeafdelingen, der led af dybe skuldarsår med betændelse til følge, ligesom der hos nogle af søerne var hårde nydannelser ud for skulderbladet. Der var ikke sørget for nogen form for aflastning til søerne.
- 1 so led af dobbeltsidig skuldarsår på 10 cm i diameter og med store knuder af arvæv på ca. 5 cm. Der var ikke sørget for nogen form for aflastning for soen.
- 3 søer led af skuldarsår, hvor der på den ene eller begge skuldre var betændte sår med inddragelse af underliggende muskulatur og skulderblade. Der var ikke sørget for nogen form for aflastning.
- 11 søer led af skuldarsår, hvor huden var inddraget og med sår på den ene eller begge skuldre med varierende fra 1 cm i diameter til 6-7 cm i diameter og med betændelse til følge. Søerne var ikke aflastet.
- Ca. 60 fravænningsgrise led af halebid i varierende grad, størsteparten havde afgnavet det meste af halerne med store betændte sår til følge, ligesom de fleste af grisene med halebid havde beskadigede ører ved sutteri eller bid og led af ubehandlet ledbetændelse. Der var ikke sørget for aflastning for grisene.
- 6 slagtesvin led af alvorlig ledbetændelse, hvoraf den ene i sådan grad, at den ikke var i stand til at rejse sig op. Der var ikke sørget for aflastning for svinene.
- 1 svin med navlebrøk på ca. 25 cm i diameter, der var placeret i en sti med høj belægningsgrad.

- ca. 60 slagtesvin med halebid, hvoraf nogle af disse havde fuldstændig afbidte haler og deraf med dybe sårddannelser helt ind til bækkenknoglerne til følge. Der var ikke sørget for nogen form for aflastning.
- 1 svin var døende, mens andre svin var i gang med at æde det.

Finder Rådet, at forholdene, navnlig henset til, at de er begået i forbindelse med udøvelse af erhverv, er:

- uforsvarlig behandling af dyr?
- grovere uforsvarlig behandling af dyr?
- eller mishandling af dyr?

Svar ad 1:

Dyr skal beskyttes bedst muligt mod smerte, lidelse, angst, varigt mén og væsentlig ulempe og skal behandles omsorgsfuldt, herunder fodres, vandes og passes under hensyntagen til deres fysiologiske og sundhedsmæssige behov. Dette indebærer, at alle dyr, når det under det daglige tilsyn konstateres, at de er syge eller tilskadekomne, omgående skal have en passende behandling og om fornødent isoleres i et passende rum med tør bekvem strøelse. Kommer de sig ikke umiddelbart af denne behandling skal de straks aflives eller tilses af en dyrlæge.

Vedrørende søerne med skuldarsår:

Lægges sagsakterne til grund, vil Rådet karakterisere det forhold, at ejeren ikke har afhjulpet søernes situation straks sårddannelsen begyndte, altså inden tilstanden udviklede sig til alvorlige dybe skuldarsår, som mangel på omsorg for søerne. De burde straks, det ved det daglige tilsyn observeredes, at tilstanden begyndte som et grad 1 skuldarsår, have været behandlet, hvilket bedst kunne være sket ved, at man havde tilbudt dem et blødere underlag samt lokal behandling af såret.

Rum og arealer, hvor dyr holdes, skal være indrettet på en sådan måde, at dyrets behov tilgodeses.

Lægges ovenstående til grund, finder Rådet, at grisene ved ikke at have været anbragt i sygesti isoleret fra deres raske stifælder og ved ikke under deres sygdomsforløb at være blevet behandlet for deres sygdomme, har været udsat for en høj grad af smerte, lidelse, angst, varigt mén og væsentlig ulempe og ikke er passet omsorgsfuldt.

Rådet vil samlet karakterisere forholdene som groft uforsvarlig behandling af dyrene, jf. dyreværnslovens §§ 1, 2 og 3 samt bekendtgørelse nr. 707 af 18. juli 2000 om mindstekrav til beskyttelse af landbrugsdyr, § 5.

Spørgsmål 1 a:

Lægges det til grund, at der ved besøget den 16. september 2004 i staldfafsnettene med fravæningsgrise var ophængt mineralsten og stykker af vandslanger i kæder, der ikke var i berøring med gulvet samt sparsomt strøelse på gulvet, finder Rådet, at det er tilstrækkelig rode- og beskæftigelsesmateriale?

Svar ad 1 a:

Nej.

Spørgsmål 1 b:

Såfremt det lægges til grund, at forholdene ved besøget den 16. september 2004 var som beskrevet i spørgsmål 1 burde dyrene have været tilset af en dyrlæge mellem de månedlige rådgivningsbesøg?

Svar ad 1 b:

Ja.

Spørgsmål 2:

Såfremt det lægges til grund, at der ved det opfølgende besøg den 17. september 2004 fandtes

- en so med en stor byld i skinken, soen stod i en enkeltdyrsboks uden nogen form for aflastning og uden mulighed for at lægge sig ned uden at støde til inventaret med den ømme legemsdel.
- 15 søer med varierende grader af skuldarsår, der ikke var aflastet.
- et kadaver af en gris uden hale, med sortfarvet hud, der lå under de øvrige svin.
- 40 svin, der led af slemme grader af henholdsvis halebid, ørebid og ledbetændelse, der befandt sig i en klimastald med høj belægningsgrad, hvor der var varmt, fugtigt og ildelugtende, og med tilsmudsede spalter og uden strøelse på gulvet.
- et svin med endetarmsfremfald og et svin med en byld på venstre forben, som gik i en sti med andre svin.

finder Rådet, at forholdene, navnlig henset til, at de er begået i forbindelse med udøvelse af erhverv, er:

- uforsvarlig behandling af dyr?
- grovere uforsvarlig behandling af dyr?
- eller mishandling af dyr?

Svar ad 2:

Rådet vil med henvisning til Svar ad 1 samlet vurdere forholdene beskrevet efter besøget den 17. september 2004 som groft uforsvarlig behandling af dyr, jf. dyreværnslovens §§ 1, 2 og 3 samt bekendtgørelse nr. 707 af 18. juli 2000 om mindstekrav til beskyttelse af landbrugsdyr, § 5.

Spørgsmål 3:

Såfremt det lægges til grund, at der ved kontrolbesøget den 21. december 2004 var

- ca. 15 søer med skuldarsår, herunder med grad 3 – 4
- 2 grise med ledbetændelse, 2 grise med navlebrok, 1 gris med ørebid og ca. 20 grise med halebid i klimastalden
- 12 svin med halebid
- 1 svin med blodøre
- 9 svin med navlebrok
- 2 posesvin
- 3 springhalte svin, hvoraf den ene var så smertepåvirket, at den ikke var i stand til at rejse sig
- 1 ømbeinet svin
- 1 svin med brok
- 1 svin med ledbetændelse

finder Rådet, at forholdene, navnlig henset til, at de er begået i forbindelse med udøvelse af erhverv, er:

- uforsvarlig behandling af dyr?
- grovere uforsvarlig behandling af dyr?
- eller mishandling af dyr?

Svar ad 3:

Rådet vil med henvisning til Svar ad 1 samlet vurdere forholdene beskrevet efter besøget den 21. december 2004 som groft uforsvarlig behandling af dyr, jf. dyreværnslovens §§ 1, 2 og 3 samt bekendtgørelse nr. 707 af 18. juli 2000 om mindstekrav til beskyttelse af landbrugsdyr, § 5.

Spørgsmål 3 a:

Er gummimåtter på 1,5 cm påmonteret på søernes skuldre tilstrækkeligt til at aflaste søer med skuldarsår af 3. og 4. grad ?

Svar ad 3 a:

Rådet er ikke bekendt med, at der skulle findes gummimåtter til montering på søernes skuldre.

Der forhandles såkaldte ”skulderpuder” til montering på søernes skuldre. Disse er ikke fremstillet af gummi, men af nylonstof polstret med et indlæg af blødt materiale.

Herudover anvendes i stor udstrækning gummimåtter på ca. 1,5 cm tykkelse og med variende struktureret overflade. Disse monteres under soen på gulvet således, at det aflaster soens skulderparti, når hun ammer grisene.

Begge disse anordninger er ikke tilstrækkeligt til at aflaste søer med grad 3 og 4 skuldarsår, men kan benyttes straks, der observeres et begyndende skuldarsår. Kombination af gummimåtter og samtidig daglig lokal behandling kan ofte på dette tidspunkt få såret til at hele op.

Spørgsmål 4:

Såfremt det lægges til grund, at der ved besøget den 11. april 2005 fandtes:

- en so i drægtighedsstalden, lå med hovedet i krybben og ben og bagparti presset ud gennem inventaret, således at den ikke kunne rejse sig og lægge sig uden besvær
- en so i staldafsnittet med farende og diegivende søer, der når den lå ned havde presset panden op imod krybbens underkant og som ikke kunne trække sig baglæns, idet den bagtil var afgrænset af en farebøjle.
- 3 søer med skuldarsår af 2. grad uden aflastning
- i klimastalden med fravænningsgrise en afmagret utrivelig gris, et kadaver af en mager og halebidt gris, der havde været død imellem ½ til 1 døgn, en springhalt gris og en gris med halebid med begyndende arvævsdannelse.
- i de eleverede stier i klimastalden, der fungerede som sygestald, gik 17 svin med halebid, der i gennemsnit vejede 20 kg. Grisene var fordelt i stier med 3 til 4 svin. Stierne havde et gulvspalteareal på 0,96 m², således at der var henholdsvis 0,32 og 0,24 m² gulvplads pr. svin. Der var hverken strøelse eller gummimåtter på underlaget.

finder Rådet, at forholdene, navnlig henset til, at de er begået i forbindelse med udøvelse af erhverv, er:

- uforsvarlig behandling af dyr?

- grovere uforsvarlig behandling af dyr?
- eller mishandling af dyr?

Svar ad 4:

Rådet vil med henvisning til Svar ad 1 samlet vurdere forholdene beskrevet efter besøget den 11. april 2005 som uforsvarlig behandling af dyr, jf. dyreværnslovens §§ 1, 2 og 3 samt bekendtgørelse nr. 707 af 18. juli 2000 om mindstekrav til beskyttelse af landbrugsdyr, § 5.

Spørgsmål 5 (angivet som 4):

Såfremt det lægges til grund, at forholdene ved besøgene henholdsvis den 16. og 17. september 2004 er som beskrevet i spørgsmål 1, 2 og 3 samt at dyrlægen har været på kontrolbesøg den 18. august, den 8. september 2004, den 22. oktober 2004, den 5. november 2004 og 25. november 2004 har dyrlægen så udvist tilstrækkelig omhu og samvittighedsfuldhed ved de månedlige sundhedsrådgivningsbesøg i besætningen, herunder om der burde være iværksat handlingsplaner for at afhjælpe velfærdsproblemerne i besætningen?

Svar ad 5:

Der er ikke i dyrlægens materiale fra besøgene nogen angivelse af de af Fødevareregionens dyrlæge fundne problemer med skuldarsår, halebid og manglende aflivning eller aflastning og behandling af de syge og tilskadekomne dyr. Der er herudover ikke nogen beskrivelser, der indikerer, at de mange fundne tilfælde af halebid og skuldarsår skulle udgøre aktuelle besætningsproblemer. Der er således heller ikke ordineret medicin til disse sygdomme.

Først i besøgsrapporten dateret 5. november 2004 er der beskrevet en handlingsplan for halebid.

Lægges dette til grund, finder Rådet ikke, at dyrlægen har udvist tilstrækkelig omhu og samvittighedsfuldhed ved de månedlige sundhedsrådgivningsbesøg i besætningen, jf. § 8 i dyrlægeloven og § 20 i dyreværnsloven.

Rådet finder, at der på et tidligt tidspunkt burde have været iværksat handlingsplaner for at afhjælpe velfærdsproblemerne i besætningen, jf. Bekendtgørelse nr. 927 af 21. november 2003 om sundhedsrådgivningsaftaler for svinebesætninger, § 8, stk. 2.

Spørgsmål 5 a (angivet som 4 a):

Såfremt det lægges til grund, at forholdene ved besøgene henholdsvis den 16. og 17. september 2004 er som beskrevet i spørgsmål 1, 2 og 3 samt at dyrlægen har været på kontrolbesøg den 18. august, den 8. september 2004, den 22. oktober 2004, den 5. november 2004 og 25. november 2004 burde dyrlægen så have anmodet om, at de konstaterede syge og tilskadekomne dyr blev aflastet i sygestier og anført dette i de månedlige besøgsrapporter?

Svar ad 5 a:

Ja.

Spørgsmål 5 b (angivet som 4 b):

Såfremt det lægges til grund, at forholdene ved besøgene henholdsvis den 16. og 17. september 2004, den 21. december 2004 og den 11. april 2005 er som beskrevet i spørgsmål 1, 2, 3 og 4 samt at dyrlægen jf. dyreværnslovens § 20, stk. 1 var på kontrolbesøg henholdsvis den 16. juli 2004, den 18. august 2004, den 22. oktober 2004, den 5. november 2004 og 25. november 2004 samt tilkaldt til stedet den 8. september 2004 burde forholdene have været anmeldt til politiet af dyrlægen?

Svar ad 5 b:

Ja.

Spørgsmål 6 (angivet som 5):

Kan der gives medicin til grise ved at tilsætte det til drikkevandet og/eller foderet?

Svar ad 6:

Ja.

Spørgsmål 6 a (angivet som 5 a):

Skal de dyr, der behandles med injektionsmedicin mærkes? såfremt det er tilfældet, hvorledes skal de så mærkes?

Svar ad 6 a:

Rådet finder ikke, at der er direkte krav om en speciel mærkning af injektionsbehandlede grise.

Men en landmand skal ved sin registrering af de behandlede dyr angive deres identitet, så han kan identificere dyret og overholde en evt. tilbageholdelsestid før dyret må sendes til slagtning eller sælges. Dette gøres bedst ved en tydelig opmærkning af det behandlede enkelt dyr, men kan også gøres ved evt. at angive et stald-, sti- eller sokortnummer på det/de behandlede dyr.

Spørgsmål 7 (angivet som 6):

Giver sagens fakta anledning til yderligere bemærkninger?

Svar ad 7:

Nej

Afgørelse:

Afgørelsen forelå ikke på tidspunktet for årsberetningens afslutning.

2005-20-053-00217

Skrivelse af 24. marts 2006 til politimesteren i Randers

Under et velfærdsbesøg i en slagtesvine- og poltebesætning fandt Fødevarestyrelsens dyrlæge flere kritisable forhold og besætningsejeren anmeldtes for forholdene.

Der var tale om et ældre staldbyggeri, der ikke var løbende vedligeholdt, hvilket havde medført, at de faste gulvarealer var nedslidte med mange dybe huller, og flere steder, hvor der var riste som gulvbelægning, var der huller og skarpe metalstivere, hvorpå svinene kunne skade sig. Der fandtes i staldene generelt en dårlig hygiejne, og der fandtes flere syge og skadede svin.

Der fandtes ingen klargjorte sygestier ligesom der i ingen af stierne var beskæftigelses- og rodemateriale.

Rådet udtalte:

Spørgsmål 1:

Jeg skal anmode om Rådets udtalelse om, hvorvidt grisene enkeltvis har været udsat for uforsvarlig behandling, grovere uforsvarlig behandling eller mishandling ligesom der ønskes en udtalelse om hvorvidt forholdene i besætningen samlet kan betegnes som uforsvarlig, grovere uforsvarlig behandling eller mishandling af dyr?

Svar ad 1:

De kritisable forhold er i anmeldelsen opdelt i følgende forhold:

1. Det faste gulv var nedslidt og med store huller. Der var ikke adgang til tørt leje.
2. Spalter og afløb var defekte og der stak metalstivere ud.
3. Hygiejnen var under middel med et op til 20 cm tykt lag af gødning.
4. Syge og skadede grise:
 - a) Lamt svin med et meget hævet højre bagben og et stort halebid og begyndende liggesår.
 - b) Lamt svin med et meget hævet venstre bagben.
 - c) Svin med brok med sår på. 50- 60 kg tungt svin. Brok 10 x 15 cm stort.
 - d) Svin med håndbold-stort brok. Svinet utriveligt.
 - e) Svin med 20 x 30 cm stor varm og øm hævelse venstre halsside.
 - f) Svin med afbidte øreflipper og friske sår herpå.
 - g) Svin, hvor halen var bidt helt af og med et 5 x 8 cm stort kødsår.
 - h) Flere svin med lettere grader af halebid, både friske og mere kroniske.
 - i) To svin med besværet vejrtrækning. Heraf et svin dehydreret og ude af stand til at rejse sig. De havde ikke fået nogen behandling.
5. Ingen klargjorte sygestier.
6. Intet beskæftigelses- og rodemateriale.

Dyr skal beskyttes bedst muligt mod smerte, lidelse, angst, varigt mén og væsentlig ulempe og skal behandles omsorgsfuldt, herunder passes under hensyntagen til deres fysiologiske og sundhedsmæssige behov.

Efter gennemgang af sagsakterne finder Rådet, at der for samtlige anførte forhold gælder, at svinene har været udsat for smerte, lidelse, angst, varigt mén eller væsentlig ulempe og at de ikke er passet og huset omsorgsfuldt under hensyntagen til deres fysiologiske og sundhedsmæssige behov, jf. dyreværnslovens §§ 1, 2 og 3.

Rådet vil karakterisere forholdene 1, 2, 3, 4c, 4d, 4e, 4f, 4g, 4h, 4i, 5 og 6 som uforsvarlig behandling af dyr.

Herudover vil Rådet karakterisere forholdene 4a og 4b som groft uforsvarlig behandling af dyr.

Spørgsmål 2:

Jeg skal dernæst forespørge, hvorvidt sagen i øvrigt giver Rådet anledning til kommentarer?

Svar ad 2:

Nej.

Afgørelse:

Tiltalte vedtog udenretlig bøde på 10.000 kr.

2005-20-053-00218

Skrivelse af 21. juli 2006 til politimesteren i Vejle

Den 29. oktober 2004, 28. april 2005 og 4. maj 2005 anmeldte en fødevareregion en landmand for i sine leverancer af slagtesvin til slagteriet at have leveret flere grise med akutte og kroniske flænger, blødninger og brud. Ved inspektion af slagtesvineholdet fandtes flere syge dyr samt dårlige og nedslidte stalde, som tydede på, at dyrene, som var leveret til slagtning, havde pådraget sig skaderne i de nedslidte stalde. Landmanden havde tidligere i 2001 fået en indskærpelse,

hvor han havde oplyst, at skaderne på grisene var sket som følge af, at en bro i stalden var faldet sammen og grisene var faldet ned i udmugningskanalen med brud til følge.

Rådet udtalte:

Politimesteren har lagt følgende til grund i sin sigtelse:

1. Den 11. november 2004 anmeldte fødevareregionen, at der fra sigtedes ejendom den 29. oktober 2004 til slagteriet blev leveret 12 slagtesvin med friske brud af haleknoglerne samt friske blødninger i hale- og bækkenområdet muskulatur. Der blev også fundet 1 gris med udbredte friske blødninger i ca. 30 cm længde i endetarmsområdet.
2. Den 25. maj 2005 anmeldte fødevareregionen, at der fra sigtedes ejendom den 28. april 2005 til slagteriet blev leveret flere grise med voldsomme blødninger og halebrud. Der blev observeret 3 grise med friske halebrud, 7 grise med voldsomme blødninger under huden på ryg, skinker og bagben. Derudover fandt man grise med 2-3 cm dybe ar i hud/underhud, en gris med et 5 x 10 cm stort ar hen over ryggen og en med et 2 x 8 cm ophelende ar på lænden. Det var fødevareregionens vurdering, at brud og blødninger var opstået i tiden umiddelbart før læsning eller senest under læsningen. Man vurderede arrene til at være af ældre dato og at det kunne tyde på, at der var forhold i grisenes omgivelser, der var årsag til skaderne.
3. Den 25. maj 2005 anmeldte fødevareregionen, at der fra sigtedes ejendom den 4. maj 2005 blev leveret flere grise med voldsomme blødninger, flænger og halebrud. Fødevareregionen foretog en grundig gennemgang af 6 af de grise, der ikke havde halebrud.
 - Gris 1 havde på venstre bagben et 10 x 4 cm åbent sår med påbegyndte helingsprocesser og 1,5 cm flænge ved tåen. På højre bagben havde den flere små ar/skrammer.
 - Gris 2 havde på venstre bagben flere flænger ved tærne på 1-2 cm og en 5 x 2 cm flænge (dyb) ved hasen. På højre bagben en stor blødning og flere små ar.
 - Gris 3 havde på venstre skinke/lår 5 x 2 cm langt ar og på højre lænd flere små ar (1-1,5 cm) og dybe ca. 2 cm.
 - Gris 4 havde på venstre bagben 4 x 1 cm ophelende flænge (has, yderside). Blødning i lysken. På højre bagben 4 x 1 cm flænge (has, yderside).
 - Gris 5 havde på venstre forben 6 x 3 flænge på forknæ og på venstre bagben 3 x ½ cm flænge (has, yderside) og 1 cm flænge på tå samt et gammelt brud på ryggen.
 - Gris 6 havde blødninger i bækken og langs ryggen (spæk).

Det var Fødevarestyrelsens vurdering, at brud, blødninger og flænger var opstået i tiden umiddelbart før læsning eller senest under læsningen. Arrene var af ældre dato og det kunne efter Fødevarestyrelsens opfattelse tyde på, at der var noget i grisenes omgivelser, som kunne beskadige grisene.

4. Den 25. maj 2005 besigtigede fødevareregionen sammen med landbetjenten ejendommen.

Der var ca. 100 slagtesvin på ejendommen fordelt på ca. 20 stier i et staldafsnit (stald 1) samt 5 grise i 3 andre stier i et andet staldafsnit (stald 2). Belægningsprocenten var meget lav. Der var mellem 1 og 8 dyr pr. sti. Gulvene var glatte, da der ikke var nogen form for strøelse. Skillevægge og låger i stierne var ødelagte i stort set alle stierne. Flere låger

kunne dårligt åbnes og lukkes og måtte holdes sammen med snor. Metalstængerne var revet løs forneden og var flere steder bukket op, så grisene løb igennem med fare for at stikke sig selv eller rive sig på de spidse ender.

Gødningskanalen i midten mellem stierne var ca. 60-70 cm dyb og kun dækket af løse brædder eller træplader, hvor der var huller eller sprækker imellem. Nogle steder var disse brædder forsøgt spændt fast med skarpe metalbånd, der imidlertid kunne beskadige dyrene ved uddrivning.

Blandt de øvrige dyr gik de syge dyr. Der var ved besøget 3 såkaldte ballongrise. Disse var magre og langhårede som tegn på en længerevarende tilstand. En af disse grise havde desuden en byld på højre forben og var ømbenet. En anden gris lå med et meget hævet haseled på venstre bagben og haltede kraftigt efter opdrivning. I de øvrige stier var der desuden 3 andre meget dårligt gående grise med enten ledbetændelse eller kløvbylder. Ingen af de syge dyr var indsat i sygestier.

I stald 2, hvor der kun gik 5 dyr, var inventar og stiindretning, som beskrevet for stald 1 med løse metalstænger og våde beskidte stier. En sti var næsten sejlene af urin og gødning. Her lå 3 grise og klumpede sammen. En af disse grise var meget dårligt gående og lå i pløret. De to øvrige grise i stalden gik alene i hver sin sti. Alle 5 grise i dette stald-afsnit var langhårede og magre. Der var koldt ca. 10-12 grader og ingen form for strøelse.

Ved besigtigelsens afslutning blev 3 grise aflivet. Det var en stærkt haltende gris og to kronisk syge ballongrise. Dyrlægen konkluderede, at stald 1 var uegnet til hold af svin på grund af inventarets standard og gødningskanalernes dårlige afdækning.

Spørgsmål 1:

Med baggrund i ovennævnte beskrivelse (pkt. 4) af de faktiske omstændigheder vedr. staldforholdene på ejendommen, skal jeg anmode Dem om en udtalelse om, hvorvidt der foreligger uforsvarlig, grovere uforsvarlig behandling af dyr eller er tale om mishandling, når grisene var opstaldet under sådanne forhold, at de sigtede den 29. oktober 2004, den 28. april 2005 og den 25. maj 2005 som følge heraf leverede grise til slagting med de i pkt. 1-3 beskrevne skader?

Svar ad 1:

Rådet lægger følgende til grund for sin vurdering:

1. Den 11. november 2004 anmeldte fødevarerregionen, at der fra sigtedes ejendom den 29. oktober 2004 til slagteriet blev leveret 12 slagtesvin med friske brud af haleknoglerne samt friske blødninger i hale- og bækkenområdet muskulatur. Der blev også fundet 1 gris med udbredte friske blødninger i ca. 30 cm længde i endetarmsområdet.
2. Den 25. maj 2005 anmeldte fødevarerregionen, at der fra sigtedes ejendom den 28. april 2005 til slagteriet blev leveret flere grise med voldsomme blødninger og halebrud. Der blev observeret 3 grise med friske halebrud, 7 grise med voldsomme blødninger under huden på ryg, skinker og bagben. Derudover fandt man grise med 2-3 cm dybe ar i hud/underhud, en gris med et 5 x 10 cm stort ar hen over ryggen og en med et 2 x 8 cm ophelende ar på lænden. Det var fødevarerregionens vurdering, at brud og blødninger var opstået i tiden umiddelbart før læsning eller senest under læsningen. Man vurderede arrene til at være af ældre dato og at det kunne tyde på, at der var forhold i grisenes omgivelser, der var årsag til skaderne.

3. Den 25. maj 2005 anmeldte fødevareregionen, at der fra sigtedes ejendom den 4. maj 2005 blev leveret flere grise med voldsomme blødninger, flænger og halebrud. Fødevareregionen foretog en grundig gennemgang af 6 af de grise, der ikke havde halebrud.
- Gris 1 havde på venstre bagben et 10 x 4 cm åbent sår med påbegyndte helingsprocesser og 1,5 cm flænge ved tåen. På højre bagben havde den flere små ar/skrammer.
 - Gris 2 havde på venstre bagben flere flænger ved tærne på 1-2 cm og en 5 x 2 cm flænge (dyb) ved hasen. På højre bagben en stor blødning og flere små ar.
 - Gris 3 havde på venstre skinke /lår 5 x 2 cm langt ar og på højre lænd flere små ar (1-1,5 cm) og dybe ca. 2 cm.
 - Gris 4 havde på venstre bagben 4 x 1 cm ophelende flænge (has, yderside). Blødning i lysken. På højre bagben 4 x 1 cm flænge (has, yderside).
 - Gris 5 havde på venstre forben 6 x 3 flænge på forknæ og på venstre bagben 3 x ½ cm flænge (has, yderside) og 1 cm flænge på tå samt et gammelt brud på ryggen.
 - Gris 6 havde blødninger i bækken og langs ryggen (spæk).

Det var Fødevarestyrelsens vurdering, at brud, blødninger og flænger var opstået i tiden umiddelbart før læsning eller senest under læsningen. Arrene var af ældre dato og det kunne efter Fødevarestyrelsens opfattelse tyde på, at der var noget i grisenes omgivelser, som kunne beskadige grisene.

4. Den 25. maj 2005 besøgte Fødevareregionen sammen med landbetjenten ejendommen. Der var ca. 100 slagtesvin på ejendommen fordelt på ca. 20 stier i et staldafsnit (stald 1) samt 5 grise i 3 andre stier i et andet staldafsnit (stald 2). Belægningsprocenten var meget lav. Der var mellem 1 og 8 dyr pr. sti. Gulvene var glatte, da der ikke var nogen form for strøelse. Skillevægge og låger i stierne var ødelagte i stort set alle stierne. Flere låger kunne dårligt åbnes og lukkes og måtte holdes sammen med snor. Metalstængerne var revet løs forned og var flere steder bukket op, så grisene løb igennem med fare for at stikke sig selv eller rive sig på de spidse ender. Gødningskanalen i midten mellem stierne var ca. 60-70 cm dyb og kun dækket af løse brædder eller træplader, hvor der var huller eller sprækker imellem. Nogle steder var disse brædder forsøgt spændt fast med skarpe metalbånd, der imidlertid kunne beskadige dyrene ved uddrivning.

Blandt de øvrige dyr gik de syge dyr. Der var ved besøget 3 såkaldte ballongrise. Disse var magre og langhårede som tegn på en længerevarende tilstand. En af disse grise havde desuden en byld på højre forben og var ømbenet. En anden gris lå med et meget hævet haseled på venstre bagben og haltede kraftigt efter opdrivning. I de øvrige stier var der desuden 3 andre meget dårligt gående grise med enten ledbetændelse eller kløvbylder. Ingen af de syge dyr var indsat i sygestier.

I stald 2, hvor der kun gik 5 dyr, var inventar og stiindretning, som beskrevet for stald 1 med løse metalstænger og våde beskidte stier. En sti var næsten sejrende af urin og gødning. Her lå 3 grise og klumpede sammen. En af disse grise var meget dårligt gående og lå i pløret. De to øvrige grise i stalden gik alene i hver sin sti. Alle 5 grise i dette staldafsnit var langhårede og magre. Der var koldt ca. 10-12 grader og ingen form for strøelse.

Ved besigtigelsens afslutning blev 3 grise aflivet. Det var en stærkt haltende gris og to kronisk syge ballongrise. Dyrlægen konkluderede at stald 1 var uegnet til hold af svin på grund af inventarets standard og gødningskanalernes dårlige afdækning.

Rådet har rekvireret materiale fra de i sagen omtalte punkter 1 og 3 og ladet det obducere på Laboratorium for Patologi, Den Kgl. Veterinær- og Landbohøjskole.

Ved undersøgelse af materiale, som bestod af hale og halerod med omgivende hud og muskulatur samt noget hud fra lænderegionen i højre side, fra 2 grise under punkt 1 fandtes i begge præparater akut vævsknusning af hud og muskulatur på bagpartiet som følge af slag. Undersøgelserne tydede på at læsionerne var opstået mellem 6 og 24 timer før dødens indtræden.

Ved undersøgelse af præparaterne fra de 6 grise under punkt 3 fandtes akutte snitsår på gris nr. 1, 2, 3 og 5 opstået mellem 6 og 24 timer før dødens indtræden. Ved gris nr. 3, 4 og 5 fandtes kroniske sår, hvor graden af bindevævsdannelse tydede på, at sårene var opstået mindst 14 dage før. Ved gris nr. 6 fandtes akutte vævsknusninger i huden som skyldtes slag. Det blev vurderet at disse læsioner var opstået mindre end 48 timer før dødens indtræden.

Rådet finder de beskrevne opstaldningsforhold, pkt. 4, som dyrene har opholdt sig under dyreværnsmæssigt stærkt kritisable. Rådet finder, at dyrene ved at være opstaldet under disse forhold med de under punkt 1-3 beskrevne skader til følge har været udsat for en høj grad af smerte, lidelse, angst, varigt mén og væsentlig ulempe.

Lægges ovennævnte til grund, finder Rådet, at dyrene under opstaldningen har været udsat for groft uforsvarlig behandling, jf. dyreværnslovens §§ 1, 2 og 3, stk. 1.

Spørgsmål 2:

Endelig forespørges hvorvidt sagen i øvrigt giver anledning til bemærkninger?

Svar ad 2:

Rådet har ingen yderligere bemærkninger til sagen.

Afgørelse:

Afgørelsen forelå ikke på tidspunktet for årsberetningens afslutning.

2005-20-053-00224

Skrivelse af 30. juni 2006 til politimesteren i Nykøbing F

Fødevareregionen anmeldte under et opfølgende velfærdsbesøg i en sobesætning ejeren for flere kritisable forhold, idet der under gennemgangen af besætningen fandtes adskillige søer med skuldersår, mange staldafsnit, hvor der var gylleoversvømmelse og manglende strøelse, så søerne ikke kunne finde tørt leje. Der var store mangler vedrørende adgangen til rode- og beskæftigelsesmateriale ligesom der fandtes flere søer, der ikke havde fået en tilstrækkelig behandling for deres sygdomme eller var anbragt i passende sygestier.

Ejeren havde tidligere modtaget en indskærpelse fra fødevareregionen for 4 lignende kritisable forhold i besætningen.

Rådet udtalte:

Spørgsmål 1:

På baggrund af vurderingen fra fødevareregionen skal jeg anmode Det Veterinære Sundhedsråd om at vurdere, om behandlingen af dyrene på ejendommen må betegnes som groft uforsvarlig med karakter af mishandling? Der henvises til sagens bilag.

Svar ad 1:

Af anmeldelsen fremgår følgende kritisable forhold:

1. I farestalden fandtes en so med dobbeltsidig skuldarsår grad 3. Soen blev aflivet samme dag.
2. I tillægsstalden gik 100-120 polte og få orner uden adgang til strøelse eller anden form for rode- og beskæftigelsesmateriale.
3. I en tidligere farestald, hvor de tidligere farestier med farebøjler uden nogen form for strøelse eller blød bund nu anvendtes til syge dyr, fandtes en so liggende på venstre side ude af stand til at rejse sig. Soen havde et stift venstre forben og begyndende liggesår. Den var ikke i stand til at stå ved egen hjælp. Soen aflivedes.
4. I samme stald fandtes flere af de andre søer halte på bagbenene og kunne vanskeligt komme op at stå. Disse blev straks påbudt flyttet til egnede sygestier med blød bund.
5. I drægtighedsstalden, der var en løsdriftsstald opdelt i 5 stier med transponderfodring og dybstrøelse, var der ikke tørt leje i nogen af stierne, idet udmugningssystemet var brudt sammen og der var ikke tildelt tilstrækkeligt med halm i dybstrøelsesafsnittene til at sikre et tørt leje. Alle dyrene var meget tilsølede af afføring og urin.
6. I samme stald fandtes mindst 8 søer med skuldarsår grad 3-4, heraf en med en sår diameter på 10-12 cm. Denne so blev straks aflivet.
7. I samme stald fandtes en so med åbent sår på ydersiden af højre forbens "håndrod" (carpus).
8. I to stier gik 4 søer to og to uden adgang til rode- og beskæftigelsesmateriale.
9. I en mindre sti gik en orne uden tørt leje og uden rode- og beskæftigelsesmateriale. Den havde en ca. 15 cm for lang klov på venstre bagben (snabelsko) som tegn på mangelfuld klovpleje.

Alle dyr skal beskyttes bedst muligt mod smerte, lidelse, angst, varigt mén og væsentlig ulempe og skal behandles omsorgsfuldt, herunder fodres, vandes og passes under hensyntagen til deres fysiologiske og sundhedsmæssige behov. Dette indebærer, at alle dyr, når det under det daglige tilsyn konstateres, at de er syge eller tilskadekomne, omgående skal have en passende behandling og om fornødent isoleres i et passende rum med tør bekvem strøelse. Kommer de sig ikke umiddelbart af denne behandling skal de straks tilses af en dyrlæge eller aflives. Søer, orner og polte skal have adgang til strøelse eller anden form for rode- og beskæftigelsesmateriale. Hvis der udlægges strøelse, skal dette være rent, tørt og uskadeligt for svinene.

Vedrørende alle forhold:

Rådet finder, at ejeren ved ikke at sørge for, at syge dyr blev behandlet, tilset af en dyrlæge eller aflivet og ved ikke at anbringe syge dyr i en velindrettet sygesti samt ved ikke at sikre, at søerne havde adgang til et tørt leje, har udsat søerne for en høj grad af smerte, lidelse, angst, varigt mén og væsentlig ulempe og ikke passet dem omsorgsfuldt.

Rådet vil samlet karakterisere forholdet som groft uforsvarlig behandling af søerne, jf. dyreværnslovens §§ 1, 2 og 3, 1. punktum, bekendtgørelse nr. 707 af 18. juli 2000 om mindstekrav til beskyttelse af landbrugsdyr, §§ 5 og 12 samt bekendtgørelse nr. 323 af 6. maj 2003 om beskyttelse af svin, §§ 11, 11a, 16, stk. 2 og 20.

Vedrørende forholdet under punkt 3:

Såfremt det kan eftervises, at soen har ligget fast på venstre side uden at kunne rejse sig i flere dage og ikke i samme periode har fået hverken vand eller foder, vil Rådet karakterisere behandlingen af soen som groft uforsvarlig behandling med karakter af mishandling, jf. dyreværnslovens §§ 1 og 2.

Spørgsmål 2:

Såfremt sagen i øvrigt giver anledning til bemærkninger, skal jeg anmode om, at disse fremsættes?

Svar ad 2:

Rådet skal henvise til Rådets udtalelse af 18. november 2003 om skuldarsår hos søer.

Afgørelse:

Afgørelsen forelå ikke på tidspunktet for årsberetningens afslutning.

2005-20-053-00226

Skrivelse af 30. juni 2006 til politimesteren i Randers

Ejeren af en svinebesætning blev anmeldt af fødevarerregionens dyrlæge efter et uanmeldt velfærds- og medicinkontrolbesøg i besætningen. Der blev under besøget fundet flere kritisable forhold, idet der var fundet mangelfuldt rodemateriale, grise med halebid i en sti uden at grisene var sat i sygesti, der var ikke reserveret sygestier med blød bund, en so var springhalt, en stor so var anbragt i en for lille boks, to søer havde skuldarsår og der var hos nogle pattegrise foretaget tandklipning i stedet for slibning af tandspidserne. Herudover var der mistanke om, at der var foretaget total udtrækning af mælketænderne hos nogle pattegrise i stedet for slibning af tandspidserne.

Rådet udtalte:

Spørgsmål:

Jeg skal anmode om Rådets udtalelse om, hvorvidt nedennævnte konstaterede forhold enkeltvis eller samlet kan karakteriseres som uforsvarlig, grovere uforsvarlig behandling eller mishandling af dyr, jf. dyreværnslovens § 28, stk. 1?

Svar:

De kritisable forhold der lægges til grund er i anmeldelsen opdelt i følgende 8 forhold:

I slagtesvineafsnittet kunne konstateres følgende forhold:

1. Rodematerialet var mangelfuldt, idet der i visse stier slet ikke forefandt rodemateriale af naturlig oprindelse. I andre stier bestod rodematerialet af én træklods til ca. 13 svin. Træklodsens var ophængt i kæde, så træklodsens kun lige rørte underlaget.
2. Der sås halebid i én af de stier, som manglede rodemateriale. De halebidte dyr var ikke taget ud af stien.
3. Sygestier. Der var stier reserveret til syge dyr. Stierne var rigelig store, men der var intet sted blød bund i form af gummimåtte eller strøelse i en sådan mængde, at dyrene ikke var i kontakt med underlaget.

I drægtighedsafdelingen kunne konstateres følgende forhold:

4. Der var en enkelt so med begyndende skuldarsår (Grad 1), som der ikke var draget omsorg for i form af aflastning med anden opstaldningsform og et blødere underlag.

I løbeafdelingen kunne konstateres følgende forhold:

5. En so var for stor til, at den kunne hvile og rejse sig uden besvær i en enkeltboks, idet soen var så lang at den var nødsaget til at ligge med hovedet i krybben.
6. En so var springhalt på højre bagben og stod alene på tre ben. Den var øm ved berøring af knæledsregionen. Soen var ikke sat i aflastningssti. Lidelsen vurderedes at være af under en uges varighed.
7. En so havde et skuldersår (Grad 3) i højre side. Såret var ømt for berøring. Huden og underhuden var gennembrudt og betændt. Der var nekrotiske forandringer og begyndende granulationsvævsdannelse. Lidelsen vurderedes at være af mindst 2 ugers varighed. Samme so havde på venstre skulder et grad 2 skuldersår. Soen var ikke sat i aflastningssti med blødt underlag.

I farestalden konstateredes følgende forhold:

8. Ved forespørgsel om, hvorvidt der i besætningen blev foretaget slibning af pattegrisenes tænder oplyste ejeren, at han trak mælketænderne ud på grisene, hvis der var problemer med "Sortekzem" i kuldet. Der blev herefter fremvist en 2-3 dage gammel pattegris, hvis gummer havde huller i stedet for mælketænder, hvilket lod formode, at der på grisen var foretaget tandekstraktion og ikke slibning. Ejeren oplyste, at det ikke var noget, der blev foretaget rutinemæssigt.

Dyr skal beskyttes bedst muligt mod smerte, lidelse, angst, varigt mén og væsentlig ulempe og skal behandles omsorgsfuldt, herunder passes under hensyntagen til deres fysiologiske og sundhedsmæssige behov.

Efter gennemgang af sagsakterne finder Rådet, at der for forholdene 1, 2, 4, 5, 6 og 7 gælder, at grisene har været udsat for smerte, lidelse, angst, varigt mén eller væsentlig ulempe og at de ikke er passet og huset omsorgsfuldt under hensyntagen til deres fysiologiske og sundhedsmæssige behov, jf. dyreværnslovens §§ 1, 2 og 3, bekendtgørelse nr. 707 af 18. juli 2000 om mindstekrav til beskyttelse af landbrugsdyr, § 5, bekendtgørelse nr. 323 af 6. maj 2003 om beskyttelse af svin, §§ 11 og 20, stk. 1 eller lov nr. 104 af 14. februar 2000 om indendørs hold af smågrise, avls- og slagtesvin, § 5.

Rådet vil enkeltvis og samlet karakterisere *forholdene 1, 2, 4, 5, 6 og 7* som uforsvarlig behandling af dyr.

Det fremgår vedrørende *forhold 3*, at sygestierne intet sted havde blød bund i form af gummi-måtte eller strøelse i en sådan mængde, at dyrene ikke var i kontakt med underlaget. Lægges dette til grund, finder Rådet, at dyrene i sygestierne ikke er passet omsorgsfuldt under hensyntagen til deres behov og har været udsat for smerte, lidelse, angst og væsentlig ulempe. Rådet finder, at dyrene i sygestierne har været udsat for uforsvarlig behandling, jf. dyreværnslovens §§ 1, 2 og 3, stk. 1.

Det fremgår af oplysningerne i sagen vedrørende *forhold 8*, at der formodentlig i nogle tilfælde i besætningen har fundet udtrækning af pattegrisenes mælketænder sted i stedet for afslibning af tandspidserne.

I andre tilfælde fremgår det, at ejeren har foretaget afklipping af tandspidserne.

Rådet finder, at udtrækning af tænder er et operativt indgreb, der vil påføre grisene en høj grad af smerte, lidelse, angst og væsentlig ulempe.

Lægges dette til grund, finder Rådet, at en sådan operation er forbeholdt dyrlæger og skal foretages under bedøvelse.

Rådet vil karakterisere et forhold, hvor der af lægmand foretages udtrækning af mælketænder på dyr, som groft uforsvarlig behandling af dyrene, jf. dyreværnslovens §§ 1, 2 og 14, stk. 1.

Rådet finder, at afklipning af spidserne på pattegrisenes mælketænder i mange tilfælde vil flække eller knuse tilbageblevne dele af tænderne med en betydelig grad af smerte, lidelse, angst, varigt mén og væsentlig ulempe til følge. Herudover vil sådanne ødelagte tænder ofte danne indgangsport for dyberegående infektion og blodforgiftning.

Rådet vil karakterisere afklipning af mælketænder på dyr som uforsvarlig behandling af dyrene, jf. dyreværnslovens §§ 1 og 2 samt bekendtgørelse nr. 323 af 6. maj 2003 om beskyttelse af svin, § 13, stk.1 og 3 samt § 32, stk. 5.

Afgørelse:

Tiltalte blev straffet med bøde på 5.000 kr.

Forvandlingsstraffen var fængsel i 6 dage.

Tiltalte betalte sagens omkostninger.

2005-20-053-00228

Skrivelse af 30. juni 2006 til politimesteren i Svendborg

Efter afhentning af slagtegrise fra en udleveringsvogn påsatte en besætningsejer ifølge vidneudsagn en jernkæde på bagbenet af en uafhentet gris, der uden held forsøgte at rejse sig, men ikke kunne støtte på bagbenene. Herefter trak han med traktor grisen udover læsserampen, hvorved den faldt 1,2 meter ned på jorden. Med jernkæden påsat blev grisen trukket yderligere ca. 30 meter hen ad jorden og efterladt levende i denne tilstand.

Ved en efterfølgende gennemgang af besætningen, der var en sobesætning med ca. 625 søer og ca. 1150 svin i forskellige vægtklasser, fandt fødevareregionen kraftig overbelægning i visse stier. I en sti på 8 m² var der 48 svin i vægtklassen 10-20 kg, mens der i en anden sti på 12,2 m² var 40 svin i vægtklassen 20-30 kg. Ingen af svinene havde adgang til rodemateriale. Bag staldbygningerne lå 50 døde svin, som var døde indenfor den sidste uge.

Rådet udtalte:

Politimesteren forelagde i forbindelse med anmeldelsen sagen for Fødevarestyrelsen, der efter besvarelse af Spørgsmål 1 og 4 forelagde Spørgsmål 2 og 3 for Rådet, idet disse spørgsmål vurderedes som værende af mere principiel karakter.

Rådet skal vedrørende disse 2 spørgsmål udtale følgende:

Spørgsmål 2:

Såfremt det lægges til grund, at der i en sti på 8 m² er ca. 48 svin mellem 10-20 kg, samt i en sti på 12,2 m² er ca 40 svin mellem 20-30 kg, har dyrene i så fald været udsat for uforsvarlig behandling, grovere uforsvarlig behandling eller mishandling?

Svar ad 2:

Dyr skal behandles forsvarligt og beskyttes bedst muligt mod smerte, lidelse, angst, varigt mén og væsentlig ulempe. Enhver, der holder dyr, skal sørge for, at de behandles omsorgsfuldt, her-

under at de huses, fodres, vandes og passes under hensyntagen til deres fysiologiske, adfærdsmæssige og sundhedsmæssige behov. Rum eller arealer, hvor dyr holdes, skal indrettes på en sådan måde, at dyrets behov tilgodeses. Det skal herunder sikres, at dyret har den fornødne bevægelsesfrihed også under optagelse af foder og drikke og ved hvile.

Kravene til frit gulvareal til hver fravænnet gris, der opdrættes i flok, er mindst 0,2 m² pr. gris ved en gennemsnitsvægt i flokken på mellem 10 og 20 kg og mindst 0,3 m² pr. gris ved en gennemsnitsvægt i flokken på mellem 20 og 30 kg.

Lægges dette samt oplysningerne i sagsakterne til grund, finder Rådet, at der for grisene mellem 10 og 20 kg har været tale om en høj overbelægning i stien. Disse grise har ikke haft den fornødne bevægelsesfrihed og har herved været udsat for en betydelig grad af lidelse, angst, varigt mén og væsentlig ulempe.

Rådet vil karakterisere forholdet for grisene mellem 10-20 kg. som uforsvarlig behandling af grisene, jf. dyreværnslovens §§ 1, 2 og 3, stk. 1 samt bekendtgørelse nr. 323 af 6. maj 2003 om beskyttelse af svin, § 4.

Spørgsmål 3:

Er de ovenfor anførte forhold (spgs. 1 og 2) samlet set en grovere uforsvarlig behandling af dyr?

Svar ad 3:

Rådet vil samlet set karakterisere behandlingen af dyrene som groft uforsvarlig behandling, jf. dyreværnslovens §§ 1, 2 og 3, stk.1, bekendtgørelse nr. 707 af 18. juli 2000 om mindstekrav til beskyttelse af landbrugsdyr, §§ 3 og 5 samt bekendtgørelse nr. 323 af 6. maj 2003 om beskyttelse af svin, § 4.

Afgørelse:

Tiltalte blev frifundet for, i forbindelse med sit erhverv, at have trukket en gris ned fra en læserampe ved hjælp af en traktor, idet der ikke blev fundet fornødent bevis for tiltaltes skyld.

Tiltalte blev fundet skyldig i overtrædelsen af bkg. nr. 355 af 19. maj 2003 om bortskaffelse og forarbejdning af animalske biprodukter § 3, stk.1, ved at have undladt at bortskaffe ca. 48 døde grise.

Tiltalte blev yderligere fundet skyldig i overtrædelsen af dyreværnslovens § 28, stk.1, 1. pkt., samt overtrædelsen af bkg. nr. 323 af 6. maj 2003 om beskyttelse af dyr § 37, stk.1, ved at have undladt at give grisene den fornødne bevægelsesfrihed. Straffen blev fastsat til en bøde på 15.000kr..

Forvandlingsstraffen for bøden blev fængsel i 10 dage.

Tiltalte skulle endvidere betale sagens omkostninger; dog skulle tiltalte betale halvdelen af forvarssalæret, der blev bestemt til 12.000 kr. + moms, idet den resterende halvdel skulle betales af Statskassen.

5.4 Dyreværnssager vedrørende hunde og katte

2005-20-054-00045

Skrivelse af 1. april 2005 til politimesteren i Aalborg

En hundeejer blev sigtet efter dyreværnsloven, fordi hunden i længere tid havde lidt af svær grad af hudbetændelse pga. loppeangreb. Sagen er nærmere beskrevet i politiets spørgsmål.

Rådet udtalte:

Spørgsmål 1:

Har sigtedes hund været udsat for smerte, lidelse, angst, varigt men og væsentlig ulempe, såfremt det lægges til grund at forholdene har været som neden for beskrevet?

Aalborg politi traf den 17. september 2004 efter en forudgående anmeldelse sigtede med sin hund, en sort blandingshund, hvor politiets besigtigelse viste, at hunden ikke havde hår på bagkroppen, og den havde åbne sår på brystkasse, ryg og bagben, ligesom den hele tiden kløede sig, men den skønnedes i udmærket foderstand. Ved undersøgelse samme dag konstaterede en dyrlæge, 1) at hunden var hårløs på alle 4 ben, bagpart og hale, 2) at den havde et 5 x 5cm stort betændt sår på ryggen, 3) at der var lopper i stort antal (> 100) og 4) at der var generel hudfortykkelse og eksem over hele kroppen, dog mest udtalt på bagparten og dyrlægen konstaterede, at hunden led af udtalt loppeallergi med en voldsom kløe til følge (bilag 1/6). Der henvises endvidere til fotomappe (bilag 1/7).

Sigtede har forklaret, at han ikke var klar over, at hunden havde en lidelse men troede, at den bare var gammel. Han ønskede hunden aflivet, hvilket den efterfølgende er blevet.

Svar ad 1:

Det fremgår af sagsakterne med politirapporten med vedlagte fotos, at hunden var hårløs på bagkroppen og at den havde åbne sår på brystkasse, ryg og bagben, ligesom den hele tiden kløede sig. Det fremgår af attest dateret d. 30. september 2002 (*Red.: 30. september 2004*) fra dyrlægen, at:

- 1) hunden var hårløs på alle 4 ben, bagpart og hale
- 2) den havde et 5 x 5cm stort betændt sår på ryggen
- 3) der var lopper i stort antal (> 100) og
- 4) der var generel hudfortykkelse og eksem over hele kroppen, dog mest udtalt på bagparten.

Dyrlægen konstaterede, at hunden led af udtalt loppeallergi med en voldsom kløe til følge. Forandringerne vurderedes til at have en alder på mindst 3-4 uger.

Dyr skal behandles forsvarligt og beskyttes bedst muligt mod smerte, lidelse, angst, varigt men og væsentlig ulempe. Ligeledes skal de behandles omsorgsfuldt, herunder huses, fodres, vandes og passes under hensyntagen til deres fysiologiske, adfærdsmæssige og sundhedsmæssige behov.

Ved således at have haft ubehandlet stærkt kløende loppebetinget hudbetændelse med sårddannelser som beskrevet ovenfor er hunden ikke behandlet omsorgsfuldt eller under hensyntagen til dens fysiologiske, adfærdsmæssige og sundhedsmæssige behov. Hunden har under sygdomsforløbet været udsat for meget høj grad af smerte, lidelse, angst, varigt men og væsentlig ulempe.

Spørgsmål 2:

Er hunden behandlet omsorgsfuldt under hensyn til dens fysiologiske, adfærdsmæssige og sundhedsmæssige behov?

Svar ad 2:

Nej. Se svar ad 1.

Spørgsmål 3:

Finder Det Veterinære Sundhedsråd, at der foreligger uforsvarlig behandling af dyr, grovere uforsvarlig behandling af dyr eller mishandling af dyr, såfremt de ovenfor anførte omstændigheder lægges til grund?

Svar ad 3:

Såfremt de ovenfor anførte omstændigheder lægges til grund, finder Rådet, at der foreligger groft uforsvarlig behandling af dyr, jf. dyreværnslovens §§ 1 og 2.

Spørgsmål 4:

Giver sagen i øvrigt Det Veterinære Sundhedsråd anledning til bemærkninger?

Svar ad 4:

Nej.

Afgørelse:

Sagen blev sluttet efter princippet i straffelovens § 97 b, stk. 1, idet tiltalte afgik ved døden.

2005-20-054-00049

Skrivelse af 10. juni 2005 til politimesteren i Odense

Politiet modtog en anmeldelse om, at der i en have befandt sig en hund, der ikke kunne rejse sig. Ved patruljens ankomst fandt de hunden i haven. Ved politiets besigtigelse sås hunden af være afmagret med en svulst/byld på ca. 20 cm i diameter på højre forben/skulder. Den havde gullig betændelse i begge øjne og et slikkesår på venstre bagpote, der var helt sort. Hunden forsøgte flere gange at rejse sig, men kunne ikke bære sin egen vægt og måtte lægge sig igen.

Hunden havde tilsyneladende gået frit i en større indhegnet gård under i øvrigt ordnede forhold. Der blev med ejernes accept tilkaldt en dyrlæge, og hunden blev aflivet kort tid efter.

Dyrlægen afgav en erklæring, hvoraf det fremgik, at der var tale om en Rottweiler han på ca. 10 år. Den var:

"ekstremt afmagret (katektisk), og der var en svulst på højre forben udgående fra overarmen på størrelse med en fodbold. Der var et liggesår i alburegionen på 5x6 cm på samme ben. Hunden havde desuden meget blege slimhinder som tegn på dårligt kredsløb. Muskulaturen var stærkt atrofisk på ryg samt lår. Diagnose: Kræftsvulst i højre forben udgående fra knogle. Obs. dårlige nyrer pga. blege slimhinder og muskelatrofi. Tilstanden har stået på i flere måneder, hvor svulsten er vokset og har afkræftet hunden mere og mere."

Rådet udtalte:

Spørgsmål 1:

Indebærer den ovenfor beskrevne adfærd en uforsvarlig behandling af dyr, grovere uforsvarlig behandling af dyr eller eventuelt en mishandling jf. dyreværnslovens § 28, stk. 1?

Svar ad 1:

Det fremgår af sagsakterne med politirapporten med vedlagte fotos og erklæring af d. 11. juli 2004 fra dyrlægen, at hunden havde en meget stor svulst udgående fra højre overarm. Ved politiets ankomst på adressen fandt de hunden i haven. Ved politiets besigtigelse sås hunden at være afmagret med en svulst/byld på ca. 20 cm i diameter på højre forben/skulder. Den havde gullig betændelse i begge øjne og et slikkesår på venstre bagpote, der var helt sort. Hunden forsøgte flere gange at rejse sig, men kunne ikke bære sin egen vægt og måtte lægge sig igen.

Af erklæring af d. 11. juli 2004 fra dyrlægen fremgår det, at der var tale om en Rottweiler han på ca. 10 år.

Den var: "ekstremt afmagret (katektisk), og der var en svulst på højre forben udgående fra overarmen på størrelse med en fodbold. Der var et liggesår i albueregionen på 5 x 6 cm på samme ben. Hunden havde desuden meget blege slimhinder som tegn på dårligt kredsløb. Muskulaturen var stærkt atrofisk på ryg samt lår. Diagnose: Kræftsvulst i højre forben udgående fra knogle. Obs. dårlige nyrer pga. blege slimhinder og muskelatrofi. Tilstanden har stået på i flere måneder, hvor svulsten er vokset og har afkræftet hunden mere og mere."

Dyr skal behandles forsvarligt og beskyttes bedst muligt mod smerte, lidelse, angst, varigt men og væsentlig ulempe. De skal behandles omsorgsfuldt, herunder huses, fodres, vandes og passes under hensyntagen til deres fysiologiske, adfærdsmæssige og sundhedsmæssige behov.

Det burde tidligere i forløbet have været forsøgt at afhjælpe hundens situation ved at få hundens lidelser vurderet hos en dyrlæge med henblik på behandling eller aflivning. Ved at have liggesår, øjenbetændelse og en meget stor svulst med samtidig ekstrem afmagring har hunden været udsat for meget høj grad af smerte, lidelse, angst, varigt men og væsentlig ulempe.

Lægges ovennævnte til grund, vil Rådet, dersom det kan eftervises, at svulsten er vokset frem på en uge, anse forholdet for uforsvarlig behandling af dyr, jf. dyreværnslovens §§ 1 og 2.

Lægges ovennævnte til grund, vil Rådet, dersom det kan eftervises, at svulsten er vokset frem over mange uger, anse forholdet for groft uforsvarlig behandling af dyr, jf. dyreværnslovens §§ 1 og 2.

Spørgsmål 2:

Hvor gammel må svulsten antages at være ved politiets henvendelse den 10. juli 2004?

Svar ad 2:

Sagsakterne ses ikke at indeholde dokumentation i form af f. eks. en obduktion til støtte for en sikker vurdering af svulstens vævstype og alder. Rådet kan således ikke besvare spørgsmålet med nogen grad af sikkerhed.

Spørgsmål 3:

Giver sagen i øvrigt anledning til bemærkninger fra Rådet ?

Svar ad 3:

Nej.

Afgørelse:

Tiltalte ejer 1 blev straffet med en bøde på 2.800 kr.
Forvandlingsstraffen var fængsel i 6 dage.

Tiltalte ejer 2 blev straffet med en bøde på 2.800 kr.
Forvandlingsstraffen var fængsel i 6 dage.
De tiltalte betalte sagens omkostninger.

2005-20-054-00050

Skrivelse af 21. juli 2005 til politimesteren i Ribe

En hund blev i flere måneder holdt under uhumske forhold. Den var uplejet, ekstremt afmagret og led af hudbetændelse. Hunden blev ikke tilset hver dag.

Rådet udtalte:

Spørgsmål 1:

Vedlagt fremsendes akterne i sagen mod tiltalte, der sigtes for overtrædelse af dyreværnsloven, idet jeg til brug for sagens videre behandling skal anmode om en udtalelse om, hvorvidt en hund i en tilstand som beskrevet i udtalelse af 3. marts 2005 fra dyrlægen efter Rådets opfattelse er behandlet

- forsvarligt eller
- groft uforsvarligt eller
- har været udsat for vanrøgt

Det bedes ved udtalelsen lagt til grund, at sigtede har forklaret

- at hunden i efteråret 2003 fik eksem med hårtab og at en dyrlægeudleveret salve kun hjalp midlertidigt, samt at sigtede (efterfølgende/på et tidspunkt?) smurte eksemen med kopattesalve.
- at hunden i perioden november 2004 til aflivningen den 12. februar 2005 blev tilset/fodret/luftet af sigtede hver dag undtagen tirsdag og torsdag.
- at der sidst var rengjort og givet rent halm i det rum i et udhus hvor hunden opholdt sig i november 2004.
- at hundens negle sidst var blevet klippet for 2-3 år siden.

Svar ad 1:

Det fremgår af politirapporten med vedlagte fotos, at hunden, en langhåret schæferhund, var fuldstændig afmagret og slet ingen hår havde på bagkroppen.

Det fremgår af attest af d. 3. marts 2005 fra dyrlægen, at: "Ved undersøgelse af hunden fandtes den stort set hårløs fra midt på maven og bagud. Den var ekstremt afmagret. Kløerne var meget lange, og der var afføring i klumper, der sad fast i kløerne. Hunden var ildelugtende og bar præg af generaliseret svampeinfektion i huden og eksem. Hunden virkede svag i bagparten og var tydeligt smertepåvirket i ryg/hofter. Hunden var tillidsfuld."

Dyr skal behandles forsvarligt og beskyttes bedst muligt mod smerte, lidelse, angst, varigt men og væsentlig ulempe. Enhver, der holder dyr, skal sørge for, at de behandles omsorgsfuldt, herunder at de huses, fodres, vandes og passes under hensyntagen til deres fysiologiske, adfærdsmæssige og sundhedsmæssige behov. Enhver, der holder dyr, skal sørge for, at dyret tilses mindst en gang om dagen.

Ved at komme i en tilstand af ekstrem afmagring, ved i flere måneder ikke at blive behandlet effektivt for sin hudlidelse, ved ikke at blive behandlet for smerter i ryg/hofter, ved i flere måneder ikke at blive tilset/fodret/luftet hver dag, ved i flere måneder at gå i et lille rum, der ikke blev rengjort og ved ikke at få klippet og soigneret for lange kløer har hunden i meget lang tid været udsat for høj grad af smerte, lidelse, angst, varigt men og væsentlig ulempe.

Lægges ovennævnte samt beskrivelsen i spørgsmål 1 til grund, vil Rådet anse forholdet for groft uforsvarlig behandling af dyr, jf. dyreværnslovens §§ 1, 2 og 3, stk. 1, 1. punktum, og stk. 3, 1. punktum.

Spørgsmål 2:

Jeg skal endvidere anmode om en udtalelse om hvorvidt sagen giver Rådet anledning til yderligere bemærkninger.

Svar ad 2:

Nej.

Afgørelse:

Tiltalte vedtog udenretligt en bøde på 5.000 kr.

2005-20-054-00051

Skrivelse af 21. juli 2005 til politimesteren i Horsens

En hundeejer holdt 4 voksne hunde og 4 hvalpe på sin bopæl. Den 30. december kom politiet tilstede, hvor det blev konstateret,

- at hundene alle gik løst rundt i stueetagen i huset uden mulighed for at komme ud
- at hundenes afføring var overalt på gulvene
- at der ikke på det tidspunkt var adgang til mad og vand

Indehaveren af en dyrepension konstaterede samme dato, at hvalpenes maver var kraftigt udspilede og at de havde svært ved at spise, da de var kraftigt ramt af indvoldsorm, hvorfor dyrlæge blev tilkaldt.

Dyrlægen har den 30. december konstateret,

- at 3 af de 4 voksne hunde var "noget magre"
- at 3 af de 4 hvalpe var "magre"
- at alle hvalpene var fyldt med utøj og indvoldsorm.

Rådet udtalte:

Spørgsmål 1:

Har de voksne hunde været behandlet uforsvarligt og grovere uforsvarligt og i bekræftende fald som følge af hvad?

Svar ad 1:

Det fremgår af politirapporten med vedlagte fotos, at gulvene i hele stueetagen med bad, entre, stue samt køkken var overbegjort med hundeaafføring, så der var ikke en plet nogen steder, hvor hundene kunne lægge sig, uden at de lagde sig i deres egen afføring. Hundene gik alle løst rundt i stueetagen i huset uden mulighed for at komme ud. Der blev ikke fundet nogen skåle med vand eller foder til hundene, ligesom der ikke blev fundet noget foder i huset. Hundene bar ikke umiddelbart præg af at være underernærede.

Det fremgår af erklæring af d. 2. januar 2005 fra dyrlægen, at de fire voksne (hunde) var en ældre schæferlignende tæve, 3 yngre tæver, schæfer/retriever blanding, sorte med brunlige hår, en af tæverne havde 4 hvalpe. Hundene var venlige, men bortset fra schæferen noget magre.

Hvalpene var 2 gule hanner, 1 gul tæve og en sort han. Bortset fra den sorte han var hvalpene magre. Alle hvalpene var fyldt med utøj og indvoldsorm.

Hundene blev vaccineret og behandlet mod utøj og indvoldsorm.

Dyr skal behandles forsvarligt og beskyttes bedst muligt mod smerte, lidelse, angst, varigt men og væsentlig ulempe. Enhver, der holder dyr, skal sørge for, at de behandles omsorgsfuldt, herunder at de huses, fodres, vandes og passes under hensyntagen til deres fysiologiske, adfærdsmæssige og sundhedsmæssige behov. Rum eller arealer, hvor dyr holdes, skal indrettes på en sådan måde, at dyrets behov tilgodeses. Det skal herunder sikres, at dyret har den fornødne bevægelsesfrihed også under optagelse af foder og drikke og ved hvile.

Ved at gå under de beskrevne forhold uden tilstrækkelig fodring og uden konstant adgang til rent drikkevand har de voksne hunde ikke været passet omsorgsfuldt eller i overensstemmelse med deres behov. De har herved været udsat for lidelse og væsentlig ulempe.

Rådet vil anse forholdet for uforsvarlig behandling af dyr, jf. dyreværnslovens §§ 1, 2 og 3, stk. 1, 1. og 2. punktum.

Spørgsmål 2:

Har hvalpene (hunde) været behandlet uforsvarligt og grovere uforsvarligt og i bekræftende fald som følge af hvad?

Svar ad 2:

Ved at gå under de under svar ad 1 beskrevne forhold uden tilstrækkelig fodring og uden konstant adgang til rent drikkevand samt uden at blive behandlet for utøj og indvoldsorm har hvalpene ikke været passet omsorgsfuldt eller i overensstemmelse med deres behov. De har herved været udsat for lidelse og væsentlig ulempe.

Rådet vil anse forholdet for uforsvarlig behandling af dyr, jf. dyreværnslovens §§ 1, 2 og 3, stk. 1, 1. og 2. punktum.

Spørgsmål 3:

Giver sagen i øvrigt styrelsen anledning til bemærkninger ?

Svar ad 3:

Nej.

Afgørelse:

Tiltalte vedtog en udenretlig bøde på 3.000 kr.

2005-20-054-00053

Skrivelse af 21. juli 2005 til politimesteren i Gråsten

I forbindelse med en sag mod et større hundehold vedr. opfyldelse af kommunens miljøkrav stillede politiet spørgsmål om hundeholdets karakter og krav til hundenes pasning.

Rådet udtalte:

Spørgsmål.

På ejendommen, har der i mere end 5 år været holdt mange hunde.

Ejerne har oplyst følgende: Antallet har på et tidspunkt været oppe over 60 dyr, men p.t. er der 45 hunde på adressen. Bortset fra 2 hunde er alle af samme race, og de er mellem 6 og 14 år gamle.

Formålet med det store hundehold var oprindeligt adfærdsforskning, men der forskes ikke længere. Hundeholdet er ifølge ejerne nu under afvikling, idet hundene efterhånden dør som følge af alderdom.

Der har aldrig være avlet hvalpe og der er således derfor heller ikke sket salg af hunde.

Landpolitiassistenten i Rødekro har besøgt hundeholdet og konstateret, at hundene røgtes godt, samt at de holdes i hundegårde med tilhørende hundehuse. Der opholder sig op til 5 hunde i hver hundegård.

I Justitsministeriets cirkulæreskrivelse af 19. september 1969 henvises til en udtalelse fra Det Veterinære Sundhedsråd, "hvorefter der ved afgrænsningen ikke alene bør lægges vægt på antallet af avlsdyr, men tillige på opdrættets karakter, herunder om avlsdyrene med hensyn til opholdsrum og pleje har status som almindelige familiehunde, samt hvorvidt der i almindelighed finder anden omsætning sted end salg af de hvalpe, der er født i opdrættet."

Skal hundeholdet anses for at være et erhvervmæssigt hundehold omfattet af hundelovens § 7 ?

Hvilke krav er der, ud over husning, fodring og vanding, til hundenes pasning under hensyntagen til hundenes fysiologiske, adfærdsmæssige og sundhedsmæssige behov (motion, ophold uden for løbegårdene og lignende), jf. dyreværnslovens § 2 ?

Svar:

Det Veterinære Sundhedsråd besvarer alene veterinærfaglige spørgsmål og skal således henvise spørgsmål vedrørende et hundeholds opfyldelse af lovgivningens regler til Justitsministeriet.

Krav til hundenes pasning, ud over husning, fodring og vanding, udgøres af opfyldelse af hundenes behov for social adfærd ved samvær med andre hunde og/eller mennesker samt opfyldelse af hundenes behov for motion og motivering ved f. eks. lufteture, leg eller træning.

Afgørelse:

Afgørelsen forelå ikke på tidspunktet for årsberetningens afslutning.

2005-20-054-00064

Skrivelse af 30. januar 2006 til politimesteren i Randers

En hund blev passet af hundeejerens forældre under dennes ferie. Dagen efter afleveringen hos forældrene løb hunden væk efter at være lukket ud i haven. Ca. et døgn senere blev hunden indbragt til en dyreværnsforening, hvor en dyrlægeundersøgelse viste, at hunden var stærkt afmagret, dehydreret og uoplejet.

Rådet udtalte:

Spørgsmål 1:

Er årsagen til dehydrering opstået før den 26. juli 2005 kl. 10.00, eller er dehydreringen opstået som følge af hunden er løbet bort efter den 27. juli 2005 om morgenen og først er indbragt natten til den 29. juli 2005.

Svar ad 1:

Det fremgår af politirapporten, at hunden blev afleveret af ejeren til pasning for ferien den 26. juli 2005 kl. ca. 10.00. Den 27. juli 2005 om morgenen blev den af hundepasserne lukket ud i en have. Om aftenen konstateredes hunden væk. Den indbringes senere natten til den 29. juli 2005. Hunden bringes til en dyrlæge, der den 29. juli 2005 undersøger hunden og samme dag afgiver

erklæring. Af dyrlægens erklæring fremgår bl. a., at hunden fandtes stærkt afmagret med tydeligt fremstående rygrad, ribben, hoftehjørner, kranieknogler samt med tydeligt indfaldne øjne. Hunden var også dehydreret (i væskeunderskud) vurderet ved nedsat hudelasticitet samt indfaldne øjne. Hunden fremstod endvidere meget uplejet, med ekstremt lange kløer og en pels som trængte kraftigt til strigling.

Det fremgår ligeledes af politirapportens oplysninger, at hundens alder er fra ca. 11 – 12 år iflg. dyrlægens erklæring til 14 – 15 år iflg. sigtedes forklaring. Ligeledes iflg. sigtede havde hunden ikke vist tegn på sygdom. Den spiste og drak godt, var glad og legede ofte med sigtedes drenge på 3 og 8 år.

Lægges ovennævnte oplysninger til grund, kan Rådet ikke besvare spørgsmålet med nogen grad af sandsynlighed, idet nedsat hudelasticitet og indfaldne øjne både kan skyldes afmagring og væskeunderskud. Se endvidere svar ad 7.

Spørgsmål 2:

Har hunden som følge af dehydrering været udsat for uforsvarlig/groft uforsvarlig behandling eller mishandling jfr. dyreværnslovens § 28.

Svar ad 2:

Bortfalder. Jf. svar ad 1.

Spørgsmål 3:

Har hunden, som fremstår stærkt afmagret som følge heraf været udsat for uforsvarlig/groft uforsvarlig behandling eller mishandling jfr. dyreværnslovens § 28.

Svar ad 3:

Dyr skal behandles forsvarligt og beskyttes bedst muligt mod smerte, lidelse, angst, varigt men og væsentlig ulempe. Enhver, der holder dyr, skal sørge for, at de behandles omsorgsfuldt, herunder at de huses, fodres, vandes og passes under hensyntagen til deres fysiologiske, adfærdsmæssige og sundhedsmæssige behov i overensstemmelse med anerkendte praktiske og videnskabelige erfaringer.

Idet oplysningerne i svar ad 1 lægges til grund, er det Rådets opfattelse, at dersom det kan eftervises, at hundens afmagrede tilstand skyldtes utilstrækkelig fodring, har den været udsat for høj grad af smerte, lidelse, angst, varigt men og væsentlig ulempe. Rådet vil i så fald betragte forholdet som uforsvarlig behandling af dyr, jf. dyreværnslovens §§ 1 og 2.

Spørgsmål 4:

Skyldes det, at hunden fremstår som stærkt afmagret, forhold før eller efter den 26. juli 2005 kl. 10.00.

Svar ad 4:

Det er Rådets vurdering, at hundens afmagrede tilstand er opstået før d. 26. juli 2005 kl. 10.00, idet den beskrevne afmagring ikke kan nå at opstå på den korte tid fra d. 26. juli 2005 kl. 10.00 til natten til d. 29. juli 2005, hvor hunden blev indbragt. Se endvidere svar ad 3 og 7.

Spørgsmål 5:

Har hunden som fremstår meget uplejet og med ekstremt lange kløer været udsat for uforsvarlig/groft uforsvarlig behandling eller mishandling jfr. dyreværnslovens § 28.

Svar ad 5:

Dyr skal behandles forsvarligt og beskyttes bedst muligt mod smerte, lidelse, angst, varigt men og væsentlig ulempe. Enhver, der holder dyr, skal sørge for, at de behandles omsorgsfuldt, herunder at de huses, fodres, vandes og passes under hensyntagen til deres fysiologiske, adfærdsmæssige og sundhedsmæssige behov i overensstemmelse med anerkendte praktiske og videnskabelige erfaringer.

Det fremgår af erklæring af d. 29. juli 2005 fra dyrlægen, at hunden fremstod meget oplejet, med ekstremt lange kløer og en pels som trængte kraftigt til strigling. Ved at gå med ekstremt lange kløer og en pels som trængte kraftigt til strigling, har hunden ikke været behandlet omsorgsfuldt, men har været udsat for smerte, lidelse og væsentlig ulempe.

Lægges ovennævnte til grund, vil Rådet betragte forholdet som uforsvarlig behandling af dyr, jf. dyreværnslovens §§ 1 og 2.

Spørgsmål 6:

Skyldes det, at hunden fremstår som meget oplejet og med ekstremt lange kløer, forhold før eller efter den 26. juli 2005 kl. 10.00.

Svar ad 6:

Det er Rådets vurdering, at hundens ekstremt lange kløer og en pels, som trængte kraftigt til strigling, er opstået før d. 26. juli 2005 kl. 10.00, idet de beskrevne tilstande ikke kan nå at opstå på den korte tid fra d. 26. juli 2005 kl. 10.00 til natten til d. 29. juli 2005, hvor hunden blev indbragt.

Spørgsmål 7:

Giver sagen i øvrigt rådet anledning til bemærkninger.

Svar ad 7:

En del ældre hunde udvikler tydelig magerhed med nedsat hudelasticitet og indfaldne øjne trods manglende tegn på sygdom og trods god appetit og drikkelyst.

Afgørelse:

Tiltalte blev straffet med en bøde på 1.000 kr.

Forvandlingsstraffen var fængsel i 6 dage.

Tiltalte betalte sagens omkostninger.

2005-20-054-00048

Skrivelse af 23. september 2005 til politimesteren i Løgstør

To personer var begge sigtede i forhold vedrørende samme hund, en Amerikansk Staffordshire Terrier hanhund på 9 måneder. Det ene forhold drejede sig om manglende tilsyn, pasning, vanding og fodring i en 12 dages periode op til hunden død. Det andet forhold omhandlede påvisning af ribbensbrud ved obduktion; skader, som kunne være sket ved voldsom afstraffelse af hunden.

Rådet udtalte:

Spørgsmål 1:

Kan de fundne ribbensfrakturer hidrøre fra slag, spark eller lignende mod hunden?

Svar ad 1:

Ja, de fundne ribbensfrakturer kan hidrøre fra slag, spark eller lignende voldelig indvirkning mod hunden.

Spørgsmål 2:

Hvornår kan frakturerne antages at være sket?

Svar ad 2:

Det fremgår af obduktionsattest af d. 21. januar 2004 fra Institut for Farmakologi og Patobiologi, Den Kgl. Veterinær- og Landbohøjskole, at der blev påvist kroniske tværfrakturer af tre ribben, nr. 5, 6 og 9 i højre side. Frakturerne sås at ligge på overgangen mellem proximale 2/3 og distale 1/3 af ribbenenes corpora. Ved frakturstederne på ribben nr. 5 og 9 sås callus og stabilitet af kontinuitetsadskillelsen, men samtidig dannelse af et falsk led (pseudoarthrose). Det fremgår af udateret skrivelse fra Institut for Farmakologi og Patobiologi, med svar på spørgsmål til ovenstående obduktionsattest til dyrlæge A, at frakturerne i ribbenene havde en alder på flere uger.

Spørgsmål 3:

Indebærer knytnæveslag og spark mod en hund, der medfører ribbensfrakturer som de fundne, en uforsvarlig eller groft uforsvarlig behandling af dyr eller er der efter Rådets opfattelse tale om mishandling af dyr ?

Svar ad 3:

Dyr skal behandles forsvarligt og beskyttes bedst muligt mod smerte, lidelse, angst, varigt men og væsentlig ulempe. De skal behandles omsorgsfuldt, herunder huses, fodres, vandes og passes under hensyntagen til deres fysiologiske, adfærdsmæssige og sundhedsmæssige behov.

Knytnæveslag og spark mod en hund, der medfører ribbensfrakturer som de beskrevne i obduktionsrapporten refereret i svar ad 2, har udsat hunden for meget høj grad af smerte, lidelse, angst, varigt men og væsentlig ulempe. Rådet vil anse forholdet som groft uforsvarlig behandling af dyr med karakter af mishandling, jf. dyreværnslovens §§ 1 og 2.

Spørgsmål 4:

Kan hundens lidelser i anledning af ribbensfrakturerne antages at have været ikke-erkendbare for hundens ejer ?

Svar ad 4:

Nej. Ribbensbrud er almindeligvis stærkt smertefulde i flere dage til uger efter deres opståen. Rådet vil således vurdere, at det har været overvejende sandsynligt, at hunden har vist erkendbare symptomer på ribbensbrud i nær relation til deres opståen samt i flere uger efter.

Såfremt spørgsmål 4) besvares benægtende, anmodes der om besvarelse af spørgsmål 5).

Spørgsmål 5:

Indebærer manglende tilsyn eller behandling af hunden i anledning af dens lidelser efter ribbensfrakturerne en uforsvarlig eller groft uforsvarlig behandling af dyr eller er der efter Rådets opfattelse tale om mishandling af dyr ?

Svar ad 5:

Dyr skal behandles forsvarligt og beskyttes bedst muligt mod smerte, lidelse, angst, varigt men og væsentlig ulempe. De skal behandles omsorgsfuldt, herunder huses, fodres, vandes og passes under hensyntagen til deres fysiologiske, adfærdsmæssige og sundhedsmæssige behov.

Knytnæveslag og spark mod en hund, der medfører ribbensfrakturer som de fundne, har udsat hunden for meget høj grad af smerte, lidelse, angst, varigt men og væsentlig ulempe. Hunden burde hurtigt være bragt til dyrlæge for at få behandling og smertelindring for følgerne af ribbensbruddene. Undladelse heraf vil Rådet betragte som groft uforsvarlig behandling af dyr, jf. dyreværnslovens §§ 1 og 2.

Spørgsmål 6:

Indebærer husningen, fodringen, vandingen og pasningen af hunden i tiden op til dens død den 2. januar 2004 en uforsvarlig eller groft uforsvarlig behandling af dyr eller er der efter Rådets opfattelse tale om mishandling af dyr?

Svar ad 6:

Det fremgår af politirapporten med fotos, at hunden ikke blev tilset dagligt i perioden fra d. 21. december 2003 til 2. januar 2004, og at den ikke i denne periode havde fået mad og drikke. Hunden fremstår på de fremlagte fotos udtalt mager. Det fremgår af obduktionsattest af d. 21. januar 2004 fra Institut for Farmakologi og Patobiologi, Den Kgl. Veterinær- og Landbohøjskole, og af skrivelse af d. 3. maj 2004 fra dyrlæge A, Fødevareregion Nordjylland, at hunden var ekstremt mager, kakektisk, og at den virkede meget tør. Rådet finder det overvejende sandsynligt, at hunden er død d. 2. januar 2004 som følge af manglende fodring, vanding og pasning. Lægges ovennævnte til grund, vil Rådet ved en samlet betragtning anse forholdet som groft uforsvarlig behandling af dyr med karakter af mishandling, jf. dyreværnslovens §§ 1 og 2.

Spørgsmål 7:

Giver sagen i øvrigt Rådet anledning til bemærkninger?

Svar ad 7:

Nej.

Afgørelse:

Det blev besluttet at opgive påtale pga. bevismæssige årsager.

2005-20-054-00052

Skrivelse af 21. juli 2005 til politimesteren i Nyborg

En hundeejer blev anmeldt for at straffe sin hund ved 2 gange at løfte den op i luften og kaste den ned på jorden.

Rådet udtalte:

Spørgsmål:

Politimesteren i Nyborg anmodede Rådet om en udtalelse i anledning af sagen, hvor en hundeejer 2 gange løftede sin hund op i luften og kastede den ned mod jorden.

Jeg skal anmode om en udtalelse om, hvorvidt den ovenfor beskrevne adfærd indebærer en uforsvarlig behandling af dyr eller eventuelt en mishandling eller grovere uforsvarlig behandling, jfr. dyreværnslovens § 1, § 28, stk. 1, og § 29, stk. 1.

Det bedes ved afgivelse af udtalelsen lagt til grund, at ejeren har behandlet dyret som beskrevet ovenfor.

Svar:

Det fremgår af politirapporten med vidneudsagn fra anmelder, at hunden flere gange var blevet løftet højt op i luften og herefter kastet mod jorden.

Dyr skal behandles forsvarligt og beskyttes bedst muligt mod smerte, lidelse, angst, varigt men og væsentlig ulempe. Enhver, der holder dyr, skal sørge for, at de behandles omsorgsfuldt. Ved at blive løftet op i luften og kastet mod jorden på den i politirapporten beskrevne måde er hunden ikke blevet behandlet omsorgsfuldt. Ved den beskrevne handlemåde er hunden blevet udsat for smerte, lidelse, angst, varigt men og væsentlig ulempe.

Rådet vil betragte forholdet som uforsvarlig behandling af dyr, jf. dyreværnslovens §§ 1 og 2.

Afgørelse:

Tiltalte vedtog en udenretlig bøde på 2.000 kr.

2005-20-054-00056

Skrivelse af 28. oktober 2005 til politimesteren i Sønderborg

En hundeejer blev ifølge vidneforklaring set løfte sin hund ca. en halv meter op i nakkeskindet, hvorefter han smed hunden hen ad gulvet og derefter slog hunden mindst 1 gang på rygstykket med en trælægte. Den sigtede havde ifølge vidnet fat om trælægten med begge hænder.

Rådet udtalte:

Spørgsmål:

Hermed vedlægges dokumenterne i sagen mod tiltalte, som er sigtet for overtrædelse af dyreværnslovens § 1, idet denne tirsdag den 12. juli 2005 mellem kl. 22.00 og kl. 22.30, ifølge vidneforklaring, blev set løfte sin hund ca. en halv meter op i nakkeskindet, hvorefter denne smed hunden hen ad gulvet og derefter slog hunden mindst 1 gang på rygstykket med en trælægte. Den sigtede havde ifølge vidnet fat om trælægten med begge hænder.

Torsdag den 14. juli 2005 kl. ca. 19.30 traf politiet, under almindelig patruljering, den sigtede med hund. Den sigtede blev afhørt på stedet. Det fremgår af politirapporten, at sigtedes hund ikke så ud til at være hæmmet i sine bevægelser.

Hvis det må antages, at hændelsesforløbet har været som forklaret af vidnet, anmodes om en udtalelse om, hvorvidt den beskrevne adfærd indebærer en uforsvarlig behandling af dyr, en grovere uforsvarlig behandling af dyr eller eventuelt en mishandling, jf. dyreværnslovens § 1, jf. § 28, stk. 1.

Svar:

Dyr skal behandles forsvarligt og beskyttes bedst muligt mod smerte, lidelse, angst, varigt men og væsentlig ulempe. Enhver, der holder dyr, skal sørge for, at de behandles omsorgsfuldt, herunder at de huses, fodres, vandes og passes under hensyntagen til deres fysiologiske, adfærdsmæssige og sundhedsmæssige behov i overensstemmelse med anerkendte praktiske og videnskabelige erfaringer.

Hvis det lægges til grund, at hændelsesforløbet har været som forklaret af vidnet, har hunden ved det beskrevne løft i nakkeskindet, påfølgende kast hen ad gulvet og slag på ryggen med en trælægte ikke været behandlet omsorgsfuldt eller passet under hensyntagen til dens fysiologiske, adfærdsmæssige og sundhedsmæssige behov. Den har været udsat for smerte, lidelse, angst, varigt men og væsentlig ulempe.

Rådet vil anse forholdet for uforsvarlig behandling af dyr, jf. dyreværnslovens §§ 1 og 2.

Afgørelse:

Tiltalte blev straffet med en bøde på 2.000 kr.

Forvandlingsstraffen var fængsel i 6 dage.

Tiltalte betalte sagens omkostninger.

2005-20-054-00063/2006-20-054-00076

Skrivelse af 30. januar 2006 til politimesteren i Århus

En hundeejer blev af vidner set bære sin hund i ørene og ved at holde den i ørene kaste den op i luften, hvorpå han sparkede den i hovedet eller på kroppen med sine træsko. Hunden peb og hylede meget højt, mens det stod på.

Rådet udtalte:

Spørgsmål 1:

Såfremt det lægges til grund, at sigtede har løftet en Mexicansk Hårløs op i ørene, er der så tale om forsvarlig, uforsvarlig eller grovere uforsvarlig behandling af hunden?

Svar ad 1:

Som det fremgår af politirapporten har vidner set sigtede bære sin hund i ørene. Hunden peb og hylede meget højt, mens det stod på.

Dyr skal behandles forsvarligt og beskyttes bedst muligt mod smerte, lidelse, angst, varigt men og væsentlig ulempe. Enhver, der holder dyr, skal sørge for, at de behandles omsorgsfuldt, herunder at de huses, fodres, vandes og passes under hensyntagen til deres fysiologiske, adfærdsmæssige og sundhedsmæssige behov i overensstemmelse med anerkendte praktiske og videnskabelige erfaringer.

Ved at blive løftet op i ørene har hunden ikke været behandlet omsorgsfuldt eller i overensstemmelse med sine behov. Ved den beskrevne behandling har den været udsat for meget høj grad af smerte, lidelse, angst, varigt men og væsentlig ulempe. Rådet vil betragte forholdet som groft uforsvarlig behandling af dyr, jf. dyreværnslovens §§ 1 og 2.

Spørgsmål 2:

Såfremt det lægges til grund, at sigtede har løftet en Mexicansk Hårløs op i ørene, og derefter sparket den med en træsko i hovedet eller på kroppen, er der så tale om forsvarlig, uforsvarlig eller grovere uforsvarlig behandling af hunden?

Svar ad 2:

Som det fremgår af politirapporten har vidner set sigtede bære sin hund i ørene og ved at holde den i ørene kaste den op i luften, hvorpå han sparkede den i hovedet eller på kroppen med sine træsko. Hunden peb og hylede meget højt, mens det stod på.

Dyr skal behandles forsvarligt og beskyttes bedst muligt mod smerte, lidelse, angst, varigt men og væsentlig ulempe. Enhver, der holder dyr, skal sørge for, at de behandles omsorgsfuldt, herunder at de huses, fodres, vandes og passes under hensyntagen til deres fysiologiske, adfærdsmæssige og sundhedsmæssige behov i overensstemmelse med anerkendte praktiske og videnskabelige erfaringer.

Ved at blive løftet op i ørene, kastet op i luften og sparket med træskobeklædte fødder har hunden ikke været behandlet omsorgsfuldt eller i overensstemmelse med sine behov. Ved den beskrevne behandling har den været udsat for meget høj grad af smerte, lidelse, angst, varigt men og væsentlig ulempe. Rådet vil betragte forholdet som groft uforsvarlig behandling af dyr, jf. dyreværnslovens §§ 1 og 2.

Spørgsmål 3:

Giver sagen Fødevarestyrelsen anledning til yderligere bemærkninger?

Svar ad 3.

Nej.

Supplerende skrivelse af 10. oktober 2006 til politimesteren i Århus

Rådet udtalte:

Spørgsmål 1:

Må det antages at været umiddelbart konstaterbart i forbindelse med den gennemførte undersøgelse den 10. juni 2005, såfremt hunden inden for 36 timer forud for undersøgelsen var blevet

- løftet i ørene, hvorpå den blev kastet op i luften og/eller
- sparket på kroppen eller i hovedet med træsko.

Svar ad 1:

Rådet kan ikke besvare spørgsmålet med nogen grad af sandsynlighed, idet fremkomsten af synlige symptomer og forandringer afhænger af måden, hvorpå der er holdt fast i ørerne og kraften, hvormed der er sparket.

Spørgsmål 2:

Hvilke umiddelbart konstaterbare skader må der forventes at være til stede på den pågældende type hund, såfremt den ca. 36 timer forud for en gennemført undersøgelse har været

- løftet i ørene, hvorpå den blev kastet op i luften og/eller
- sparket på kroppen eller i hovedet med træsko.

Svar ad 2:

Rådet kan ikke besvare spørgsmålet om forventelige umiddelbart konstaterbare skader med nogen grad af sandsynlighed, idet fremkomsten af synlige symptomer og forandringer afhænger af måden, hvorpå der er holdt fast i ørerne og kraften, hvormed der er sparket.

Spørgsmål 3:

Det fremgår af udtalelsen af 15. august 2005 fra dyrlægen, at hunden er bragt til undersøgelse, fordi hunden i perioder har haft smerter fra ryggen og deraf følgende stiv gang og bevægelses hæmning. Kan de af ejeren konstaterede symptomer skyldes, at hunden inden for 36 timer forud for undersøgelsen var blevet

- løftet i ørene hvorpå, den blev kastet op i luften og/eller

- sparket på kroppen eller i hovedet med træsko.

Svar ad 3:

Det fremgår af udtalelse af d. 15. august 2005 fra dyrlægen, at hunden blev bragt til undersøgelse, fordi den i perioder havde haft smerter fra ryggen og deraf følgende stiv gang og bevægelseshæmning. Ved den kliniske undersøgelse kunne der ikke påvises smerter i ryg eller lænd. På baggrund af hundens sygehistorie var der dog mistanke om slidgigt i ryggen, hvorfor hundens ryg blev røntgenfotograferet. På baggrund af røntgenbillederne kunne diagnosen lumbosacral discospondylose stilles. Lidelsen er karakteriseret ved tilbagevendende perioder med smerter fra lænderegionen. Ofte ledsages smerter i ryggen af stivhed og bevægelseshæmning. De radiologiske fund er således fuldt forenelige med ejers observationer.

Lægges ovennævnte til grund, er det Rådets vurdering, at hundens periodevise smerter fra ryggen og deraf følgende stive gang skyldes den af dyrlægen stillede diagnose lumbosacral discospondylose. Det kan dog ikke udelukkes, at hunden ved at blive

- løftet i ørene hvorpå, den blev kastet op i luften og/eller
- sparket på kroppen eller i hovedet med træsko

kan have fået forværret sine smerter fra ryggen og deraf følgende stive gang og bevægelseshæmning.

Spørgsmål 4:

Giver sagen i øvrig anledning til bemærkninger.

Svar ad 4:

Nej.

Afgørelse:

Tiltalte blev frifundet.

Det offentlige betalte sagens omkostninger.

2005-20-054-00060

Skrivelse af 30. januar 2006 til politimesteren i Frederikssund

En hund blev afleveret i en hundepension. Ved afhentningen 3 uger senere havde hunden begge øjne og omgivelserne herom pakket med et tykt lag pus, ca. ½ cm. Ved nærmere undersøgelse fandtes det højre øje betændt, mens det venstre øje havde et meget dybt sår, der var trængt igennem hornhinden således, at øjet var punkteret og ikke kunne reddes. Hunden fik efterfølgende fjernet det venstre øje ved operation. Dyrlægen anmeldte hundepensionen for overtrædelse af dyreværnsloven.

Rådet udtalte:

Spørgsmål 1:

Vil der være tale om vanrøgt, såfremt den/de tilsynsførende på en hundepension ikke opdager en øjensskade, der er så alvorlig, at hunden efterfølgende må have øjet fjernet ved operation.

Svar ad 1:

Det fremgår af politirapporten, at hundens ejer straks efter afhentningen af hunden på pensionen bragte den til dyrlæge. Ved afhentningen på pensionen fik ejeren at vide, at hunden havde øjenbetændelse, og at den bare skulle behandles med kamillete.

Det fremgår af erklæring af d. 22. juni 2005 fra dyrlægen, at hunden ved undersøgelsen samme dag, som den var blevet afhentet, havde begge øjne og omgivelserne herom pakket med et tykt

lag pus, ca. ½ cm. Ved nærmere undersøgelse fandtes det højre øje betændt, mens det venstre øje havde et meget dybt sår, der var trængt igennem hornhinden således, at øjet var punkteret og ikke kunne reddes. Hunden fik efterfølgende fjernet det venstre øje ved operation.

Det fremgår af politirapporten med afhøringen af ejeren af pensionen, at denne først ved udleveringen af hunden fra pensionen havde bemærket øjenbetændelsen, og han havde selv forestået udleveringen.

Dyr skal behandles forsvarligt og beskyttes bedst muligt mod smerte, lidelse, angst, varigt men og væsentlig ulempe. Enhver, der holder dyr, skal sørge for, at de behandles omsorgsfuldt, herunder at de huses, fodres, vandes og passes under hensyntagen til deres fysiologiske, adfærdsmæssige og sundhedsmæssige behov i overensstemmelse med anerkendte praktiske og videnskabelige erfaringer. Enhver, der holder dyr, skal sørge for, at dyret tilses mindst en gang om dagen.

Lægges ovennævnte og sagens akter til grund, er det Rådets vurdering, at hundens øjenbetændelse burde have været opdaget tidligere ved dagligt tilsyn. Rådet finder, at hunden ikke har været behandlet omsorgsfuldt og i overensstemmelse med dens sundhedsmæssige behov. Rådet vil anse forholdet for uforsvarlig behandling af dyr, jf. dyreværnslovens §§ 1, 2 og 3, stk. 3, 1. punktum.

Spørgsmål 2:

Vil en øjenskade lettere kunne opstå på en 13-årig hund, end på en yngre hund.

Svar ad 2:

Rådet finder ikke, at spørgsmålet kan besvares generelt, da det afhænger af, hvilken type skade, der tænkes på og på en række varierende egenskaber hos hunde.

Spørgsmål 3:

Giver sagen i øvrigt Rådet anledning til bemærkninger.

Svar ad 3:

Nej.

Afgørelse:

Tiltalte vedtog en udenretlig bøde på 3.000 kr.

2005-20-054-00054

Skrivelse af 23. september 2005 til politimesteren i Svendborg

En labrador hanhund blev forsøgt aflivet ved gentagne slag i hovedet med en lægtehammer. Aflivningsforsøget blev udført af en mandlig bekendt som en vennetjeneste for en kvindelig hundeejer, vis mand lige var død, hvorefter hun ikke magtede at have deres to labradorhunde. Hunden blev slået i hovedet fire gange og derefter efterladt på en skråning bag nogle barakker i den tro, at den var død. Men senere var hunden vågnet op igen og løbet hjem til den kvindelige ejer. Efterfølgende blev hunden bragt til dyrlæge og aflivet der. Dyrlægen oplyste til politirapporten, at hunden havde hævelse af venstre side af issen, hvor der sås en ca. 1 cm frisk blødende flænge. Skaden stammede fra vold fra et redskab og skønnedes at svare nøje til slag med en lægtehammer eller redskab af samme type.

Rådet udtalte:

Spørgsmål:

Der anmodes om en udtalelse, hvorvidt ejers bekendte efter Rådets opfattelse har udsat hunden for smerte, lidelse og angst, samt om denne i forbindelse med aflivnings-forsøget har behandlet hunden uforsvarligt, grovere uforsvarligt eller om den behandling hunden har været udsat for har haft karakter af mishandling?

Svar:

Det fremgår af politirapporten med fotos, røntgenfotos og erklæring af den 24. maj 2005 fra dyrlægen, at en labrador hanhund blev forsøgt aflivet ved gentagne slag i hovedet med en lægteshammer. Hunden blev bragt til dyrlægen den 15. maj 2005 af to personer, der oplyste, at hundens ejer den 14. maj var afgået ved døden.

Hunden var efter det oplyste forsøgt aflivet ved flere slag med en mukkert. Efter slagene var hunden tilsyneladende død blevet lagt "op på skrænten / ud i skoven". Næste morgen vendte hunden imidlertid tilbage til ejerens bolig.

På dyrehospitalet meddelte de to personer, at de ønskede, at hunden skulle aflives ordentligt.

Ved dyrlægens undersøgelse før aflivning fandtes hunden bemærkelsesværdig normal. Den bevægede sig naturligt; den havde ingen centralnervøse forstyrrelser og havde en normal adfærd over for de tre tilstedeværende.

Hunden var i normal foderstand. Den havde loppeeksem af moderat omfang over lænd og hale-rod. Hunden havde en ½ - 1 cm diffus hævelse over hovedets øverste venstre halvdel: Over venstre isseben og tindingemuskel med let ødem over venstre øje.

Der var ingen følelige tegn på kraniebrud. Ved gennemgang af røntgenfotos sås hunden ikke at have knoglebrud i hovedregionen.

Efter dyrlægens vurdering havde tindingemusklen taget af for slagene og hindret kraniebrud således, at hunden kun var slået bevidstløs ved de udførte slag.

Hunden blev aflivet.

Dyr skal behandles forsvarligt og beskyttes bedst muligt mod smerte, lidelse, angst, varigt men og væsentlig ulempe. Enhver, der holder dyr, skal sørge for, at de behandles omsorgsfuldt, herunder at de huses, fodres, vandes og passes under hensyntagen til deres fysiologiske, adfærdsmæssige og sundhedsmæssige behov. Den, der vil aflive et dyr, skal sikre sig, at dyret aflives så hurtigt og smertefrit som muligt. Ved den beskrevne aflivningsmetode har det ikke været muligt at tilsikre, at hunden er blevet aflivet så hurtigt og smertefrit som muligt. Hunden er ved den beskrevne behandling blevet udsat for højeste grad af smerte, lidelse, angst, varigt men og væsentlig ulempe.

Lægges ovennævnte til grund, vil Rådet anse forholdet som groft uforsvarlig behandling af dyr med karakter af mishandling, jf. dyreværnslovens §§ 1, 2 og 13, stk. 1, 1. punktum.

Afgørelse:

Tiltalte blev straffet med fængsel i 14 dage.

Tiltalte blev frakendt retten til at eje, bruge, passe, slagte eller det hele beskæftige sig personligt med dyr i 5 år.

Tiltalte betalte sagens omkostninger.

2005-20-054-00047

Skrivelse af 21. juni 2005 til politimesteren i Ringkøbing

En dyreværns sag blev rejst pga. forholdene i et dyrehold før og efter en brand i den ejendom, hvor dyrene, 7 katte og 6 hunde, boede.

Rådet udtalte:

Spørgsmål 1:

Hvorledes vil Rådet vurdere den generelle behandling af dyrene?

Svar ad 1:

Rådet vil lægge følgende beskrivelser af forholdene for dyrene til grund:

A. Af skrivelse af d. 30. september 2004 fra kredsformanden i dyreværnsforeningen fremgår blandt andet:

At naboen havde stillet en aflukket garage til rådighed for brandlidtes kæledyr bestående af 6 mindre hunde af blandingsrace, 7 katte og 1 chinchilla med henblik på efterfølgende overførsel til dyreinternat. Dyrene var på naboen's foranledning blevet reddet ud af den brændende villa af røgdykkerne. De brandlidte havde ikke oplyst noget til brandvæsenet om dyrenes tilstedeværelse i ejendommen. Under gennemsøgning af villaen fandtes en kat død. Katten havde været tøjret til en stol med en kort snor, som var fastgjort om dyrets hals. Den blev sikret med henblik på nærmere undersøgelse af dyrlæge, der havde været tilkaldt for at tilse de bjergede dyr. I løbet af formiddagen havde brandlidte forlangt hundene tilbageleveret, idet han angav at have fundet plads til dem i et aflukke i sin delvist udbrændte bolig. Der forelå accept hertil fra politiet.

Naboen oplyste, at han tidligere flere gange har rettet henvendelse til kommunes tekniske og sociale forvaltninger og forgæves beklaget sig over de lossepladslignende forhold, som de pgl. naboer har etableret i såvel bolig som have. Specielt blev der gjort opmærksom på de uforsvarlige forhold, som hunde og katte havde levet under her samt på lugtgenerne fra den aldrig rengjorte hundegård beliggende op til villaens nordlige del. Tilsvarende havde der været rettet henvendelse til politiet med klage over hundenes hyl og gøen, hvilket havde affødt besøg på stedet, men ingen afhjælpning af forholdene. Naboen havde ved en enkelt lejlighed taget fotos af 3 bundne katte i haven. Afbindingen foretaget i ca. 1 m lange snore, hvorved der var skabt fare for kattens liv ved sammenfiltring af snorene, ligesom der var mulighed for sammensnøring til det omliggende skrammel.

Ved kredsformandens henvendelse på brandstedet hørtes fra husets indre konstant hundegøen og tuden. I såvel have som hundegård nord for huset lå lossepladsaffald overalt. Hundegården var et ælte af pløre og hundeeskrementer.

I det nordøstlige hjørne af haven fandtes en afbundet hvid kat, som i en ca. 1 m lang snor var tøjret til noget af affaldet. Katten var angst og sky og ikke til at komme i nærheden af. Den havde ikke adgang til vand / foder.

Ved fornyet tilkald af dyrlægen konkluderedes, at hundene straks skulle fjernes fra det indespærrede rum og overføres til dyreinternat som oprindeligt bestemt tillige med alle katte, idet der helt tydeligt ikke var noget egnet lokale i bygningen, hvor hundene kunne skaffes forsvarligt ophold.

Politiet tilkaldte Falck til fjernelse af dyrene til internering på internat.

Nogle af kattene udviste symptomer på enten fysiske eller psykiske skader, hvorfor det blev foranlediget at dyrene undersøgtes af dyrlæge.

B. Af erklæring af d. 19. januar 2005 fra dyrlægen fremgår blandt andet:

Dyrlægen blev af brandvæsenet tilkaldt til en brand i en beboelse natten mellem den 24. og 25. december. Brandvæsenet havde fundet dyr i ejendommen.

Ved ankomsten kl. 01 til brandstedet var dyrene reddet ud og anbragt i naboens garage. Der var fundet 6 hunde, ca. 6 katte og en chinchilla i bur. En kat var fundet død. Den døde kat bar halsbånd med en ca. ½ m lang sprængt snor (indsendt til forensisk undersøgelse).

Hundene, der var af puddel og langhårede terrier-typer, var uden tegn på brandskader (brandsår og tegn på røgforgiftning). De var i rimeligt huld og uden tegn på sygdom, dog var pelsen på hundene uplejede. De var som kattene sodsværtede. Kattene viste heller ikke tegn på brandskader, sygdom eller underernæring.

Det blev aftalt på brandnatten, at dyrene skulle interneres dagen efter, hvilket blev arrangeret med internatet, dette blev imidlertid aflyst af ejerne af dyrene. Dyrlægen blev tilkaldt den 25. om eftermiddagen af dyreværnsforeningens repræsentant. Efter at have vist, at hundene var indespærret i et mørkt rum på brandtomten uden tilsyn, kattene stadig var i naboens garage og yderligere en kat tøjret med snor i haven, effektuerede dyrlægen med politiets mellemkomst interneringen af dyrene.

Overordnet kan siges om hundenes tilstand, at de var usoignerede og uplejede.

Dyr skal behandles forsvarligt og beskyttes bedst muligt mod smerte, lidelse, angst, varigt men og væsentlig ulempe. De skal behandles omsorgsfuldt, herunder huses, fodres, vandes og passes under hensyntagen til deres fysiologiske, adfærdsmæssige og sundhedsmæssige behov.

Ved at have været spærret inde i det brændende hus uden at der tidligere blev gjort opmærksom på deres tilstedeværelse med derpå følgende bjærgningsforsøg har alle dyrene været udsat for meget høj grad af smerte, lidelse, angst, varigt men og væsentlig ulempe. Rådet vil anse dette forhold for groft uforsvarlig behandling af dyr, jf. dyreværnslovens §§ 1, 2 og 3, stk. 1, 1. og 2. punktum.

Det fremgår af obduktionsattest af d. 4. marts 2005 fra Institut for Veterinær Patologi, Den Kgl. Veterinær- og Landbohøjskole, at den dødfundne kat, som var tøjret til en stol med en kort snor, fastgjort om dyrets hals, sandsynligvis er død af lungeødem og den dermed forbundne manglende udveksling af gasarter. Lungeødemet er sandsynligvis forårsaget af påvirkning med røggasser. Katten har som følge af tøjring og påvirkning fra branden været udsat for højeste grad af smerte, lidelse, angst, varigt men og væsentlig ulempe. Lægges ovennævnte til grund, vil Rådet anse dette forhold for groft uforsvarlig behandling af dyr med karakter af mishandling, jf. dyreværnslovens §§ 1, 2 og 3, stk. 1, 1. og 2. punktum.

Ved igen at blive indespærret i et mørkt rum på brandtomten uden tilsyn efter at have været bjærget har hundene været udsat for lidelse, angst og væsentlig ulempe. Rådet vil anse dette forhold for uforsvarlig behandling af dyr, jf. dyreværnslovens §§ 1, 2 og 3, stk. 1, 1. og 2. punktum.

Generelt vil Rådet anse, at tøjring af katte i snor uden opsyn indebærer stor risiko for dyreværnsmæssigt betænkelige situationer med fastsiddende af snoren i omstående genstande. Foregår tøjringen uden opsyn udendørs, er katten ikke beskyttet mod vejr og vind og vil være stærkt hæmmet ved angreb fra andre dyr. Rådet vil betragte tøjring af en kat uden konstant opsyn som uforsvarlig behandling af dyr, jf. dyreværnslovens §§ 1, 2 og 3, stk. 1.

Spørgsmål 2:

Hvordan vil Rådet vurdere dyrenes sundhedstilstand på baggrund af rapport- og billedmateriale?

Svar ad 2:

Det fremgår af politirapporten med det fremlagte billedmateriale og med beskrivelser af forholdene fra Kredsformanden og dyrlægen, at dyrene var usoignerede og oplejede. Især billeder af flere af hundene viser stærkt oplejet pels med sammenkittet snavs i knoldede vedhæng i den alt for lange pels. Dyrlægen beskriver dyrene som ”i rimeligt huld og uden tegn på sygdom, dog var pelsen på hundene oplejede. De var som kattene sodsværtede. Kattene viste heller ikke tegn på brandskader, sygdom eller underernæring.”

Dyr skal behandles forsvarligt og beskyttes bedst muligt mod smerte, lidelse, angst, varigt men og væsentlig ulempe. De skal behandles omsorgsfuldt, herunder huses, fodres, vandes og passes under hensyntagen til deres fysiologiske, adfærdsmæssige og sundhedsmæssige behov.

Lægges ovennævnte til grund, vil Rådet således vurdere dyrenes generelle sundhedstilstand som opfaldende, men med stærkt mangelfuld pelspleje især for hundenes vedkommende. Den manglende pelspleje vil Rådet betragte som uforsvarlig behandling af dyr, jf. dyreværnslovens §§ 1 og 2.

Spørgsmål 3:

Hvordan vil Rådet vurdere det at tøjre en kat?

Svar ad 3:

Se svar ad 1.

Spørgsmål 4:

Hvordan vurderer Rådet forsvarligheden af at lade dyrene opholde sig på brandtomten?

Svar ad 4:

Se svar ad 1.

Spørgsmål 5:

Giver sagen i øvrigt Rådet anledning til bemærkninger?

Svar ad 5:

Oplysningerne i sagsakterne peger på, at sigtede gennem længere tid ikke har vist evne eller vilje til at tilvejebringe dyreværnsmæssigt forsvarlige forhold i sit dyrehold. Dette bør efter Rådets opfattelse føre til overvejelser om, hvorvidt der skal ske hel eller delvis frakendelse af retten til dyrehold, jf. dyreværnslovens. Dette beror imidlertid på en juridisk vurdering, der alene foretages af domstolene.

Afgørelse:

De to tiltalte vedtog hver en udenretlig bøde på 2.000 kr.

2005-20-054-00046

Skrivelse af 27. maj 2005 til politimesteren i Aalborg

En katteejer tilføjede sin kat knivstik, hvorved den afgik ved døden. Katten er efterfølgende blevet undersøgt af en dyrlæge, der fandt at katten var blevet tildelt mindst et stik med kniv eller skarpt redskab, mens den var i live.

Rådet udtalte:

Spørgsmål:

Jeg skal i anledning af anmeldelsen anmode om en udtalelse om, hvorvidt påførelse af de anførte læsioner har indebåret en uforsvarlig behandling af katten, en grovere uforsvarlig behandling af katten eller forholdet har haft karakter af mishandling jf. dyreværnslovens § 1, § 2, § 13 og § 28, stk. 1 og § 29, stk. 1.

Svar:

Det fremgår af politirapporten med vedlagt dyrlægeerklæring af 26. oktober 2004 fra dyrlægen, journaludskrift af 5. oktober 2004 fra Dyrehospitalet og obduktionsrapporter af 12. oktober 2004 fra

en professor ved Retsmedicinsk Institut og Universitet, og af 13. oktober 2004 fra Danmarks Fødevare- og Veterinærforskning, Afdeling for Fjerkræ, Fisk & Pelsdyr, at katten var tildelt 5 sår. Et af disse sår, i højre armhule, gik gennem hud, ribbensmuskulatur, brysthinde samt hjertesæk og hjerte. Af obduktionsrapporterne fremgår, at dette sår var forbundet med friske blødninger, og det blev heraf konkluderet, at dette sår blev tilføjet katten i levende live. Samme sår var antagelig årsag til kattens død. De andre sår frembød ikke makroskopiske tegn på blødning i vævet. Ved mikroskopisk undersøgelse af et lille snitsår på ryggen blev påvist en blodansamling ved den ene kant; dette kan være udtryk for en vital reaktion og altså være opstået, mens katten endnu var i live.

Dyr skal behandles forsvarligt og må ikke udsættes for smerte, lidelse, angst, varigt men og væsentlig ulempe. Dyr skal behandles omsorgsfuldt. Ved at blive tildelt såret i højre armhule og måske såret på ryggen i levende live er katten ikke behandlet omsorgsfuldt og den har været udsat for højeste grad af smerte, lidelse, angst, varigt men og væsentlig ulempe.

Rådet vil anse forholdet for groft uforsvarlig behandling af dyr med karakter af mishandling, jf. dyreværnslovens §§ 1, 2 og 13, stk. 1, 1. punktum og bekendtgørelse nr. 1037 af 14. december 1994 om slagtning og aflivning af dyr, § 13, stk. 2.

Afgørelse:

Tiltalte blev straffet med fængsel i 30 dage.

Straffen skulle ikke fuldbyrdes, hvis tiltalte ville overholde følgende betingelse: Tiltalte måtte ikke begå noget strafbart i 1 år.

Tiltalte blev straffet yderligere med en bøde på 6.500 kr.

Forvandlingsstraffen var fængsel i 10 dage.

Tiltalte blev frataget retten til at eje, bruge, passe eller i det hele beskæftige sig personligt med dyr i 2 år fra endelig dom.

Tiltalte betalte sagens omkostninger.

2005-20-054-00061

Skrivelse af 17. januar 2006 til politimesteren i Fredericia

To ca. 5 måneder gamle killinger blev aflivet ved, at der blev givet dem en løkke om halsen og så revet hårdt i snorene én gang, hvorefter de holdt op med at sprælle, hvorfor man gik ud fra, at halsen/nakken var brækket på dem.

Rådet udtalte:

Spørgsmål:

Vedlagt forelægges sagen, hvor tiltalte bl.a. er sigtet for overtrædelse af dyreværnslovens § 1, og § 13, stk. 1, jf. § 28, ved den 26. april 2005 at have aflivet to katte ved strangulering med snor.

Tiltalte, der har erkendt sig skyldig, har om selve stranguleringen i bilag 6 ad forhold 1, side 5, sidste afsnit, forklaret, at han havde givet kattene en løkke om halsen og så revet hårdt i snorene én gang, hvorefter de holdt op med at sprælle, hvorfor han gik ud fra, at han havde brækket halsen/nakken på dem. De led ikke, det er han sikker på.

Den anvendte snor samt fotos af de døde katte fremgår af sagens bilag 2 ad forhold 1.

Danmarks Fødevarerforskning, Afdelingen for Fjerkræ, Fisk og Pelsdyr, samt Retsmedicinsk Institut og Universitet, har afgivet udtalelse i sagen, jf. herved bilag 13 ad forhold 1.

Jeg skal anmode Det Veterinære Sundhedsråd om at oplyse, hvorvidt stranguleringen af de to katte må anses som en uforsvarlig behandling af kattene, en grovere uforsvarlig behandling af kattene eller mishandling af kattene, jf. herved dyreværnslovens § 28, stk. 1.

Svar:

Det fremgår af politirapporten om selve stranguleringen, at tiltalte om selve stranguleringen i bilag 6 ad forhold 1, side 5, sidste afsnit, har forklaret, at han havde givet kattene en løkke om halsen og så revet hårdt i snorene én gang, hvorefter de holdt op med at sprælle, hvorfor han gik ud fra, at han havde brækket halsen/nakken på dem. De led ikke, det er han sikker på. I bilag 12 ad forhold 1, side 2, næstsidste afsnit, fremgår, at han anslog, at det tog ca. 1 minut fra løkken blev lagt om halsen og strammet til, indtil kattene holdt op med at sprælle og var døde.

Det fremgår af konklusionen i obduktionsrapporten af 8. juli 2005 fra Danmarks Fødevarerforskning, Afdelingen for Fjerkræ, Fisk og Pelsdyr, Århus, Sektion for pelsdyr og vildt vedr. de to killinger:

”Konklusion”:

De beskrevne fund kan efter laboratoriets vurdering være forenelige med aflivning ved hængning eller strangulering, selvom dette ikke med sikkerhed kunne bekræftes (på grund af materialets tilstand/forrådelse). Vi har i denne vurdering lagt vægt på, at der ikke ved obduktionen er påvist andre dødsårsager, sygdomsforandringer eller traumer (f.eks. sår eller frakturer på hals, ryg), som kan forklare de to kattes død. Begge katte har snore placeret om halsen med rendeløkker (snorene vedlægges journalen sendt til Fredericia Politi). Man kan imidlertid ikke alene på baggrund af snorenes placering udlede at disse er anvendt i forbindelse med aflivningen. Hængning og strangulering er efter laboratoriets vurdering helt uegnede aflivningsmetoder til katte. Varigheden af en sådan aflivning er afhængig af, hvor hurtigt og hvor fuldstændigt afsnøringen af luftrør og blodkar foretages. Man kan formode, at det vil være vanskeligt at foretage strangulering eller anbringe en rendeløkke på en kat, med momentan

bevidstløshed til følge. Dette kan i værste fald have taget flere minutter og i den periode have medført en høj grad af unødigt lidelse, angst og smerte for kattene.

Statsobducent ved Retsmedicinsk Institut og Universitets Hospital, har studeret gennemsyn af obduktionsrapporten, billeder fra obduktionerne og histopatologiske vævssnit der blev udtaget ved obduktionen og kan bekræfte konklusionen.”

Det fremgår af samme obduktionsrapport, at killingerne vejede henh. 2,37 kg og 2,96 kg; sidstnævnte noteredes i tandskifte.

Dyr skal behandles forsvarligt og beskyttes bedst muligt mod smerte, lidelse, angst, varigt men og væsentlig ulempe. Enhver, der holder dyr, skal sørge for, at de behandles omsorgsfuldt, herunder at de huses, fodres, vandes og passes under hensyntagen til deres fysiologiske, adfærdsmæssige og sundhedsmæssige behov i overensstemmelse med anerkendte praktiske og videnskabelige erfaringer. Den, der vil aflive et dyr, skal sikre sig, at dyret aflives så hurtigt og så smertefrit som muligt.

Lægges ovennævnte og sagsakterne i øvrigt til grund, har killingerne ved den beskrevne handling måde ikke været behandlet omsorgsfuldt, idet det ved den beskrevne omsnøring af halsen med snor på en killing ikke er muligt at tilsikre, at aflivning sker så hurtigt og så smertefrit som muligt. De har ved at blive aflivet på den ovennævnte måde været udsat for højeste grad af smerte, lidelse, angst, varigt men og væsentlig ulempe.

Rådet vil betragte forholdet som groft uforsvarlig behandling af dyr med karakter af mishandling, jf. dyreværnslovens §§ 1, 2 og 13, stk. 1, 1. punktum samt Justitsministeriets bekendtgørelse nr. 1037 af 14. december 1994 om slagting og aflivning af dyr § 13, stk. 2.

Afgørelse:

Tiltalte blev straffet med fængsel i 40 dage.

Straffen skulle ikke fuldbyrdes, hvis tiltalte overholdte følgende betingelse: 1) Tiltalte måtte ikke begå noget strafbart i 2 år fra dommen. 2) Tiltalte skulle i 1 år fra dommen være undergivet tilsyn af Kriminalforsorgen.

Tiltalte betalte sagens omkostninger.

2005-20-054-00062

Skrivelse af 17. januar 2006 Politimesteren i Hjørring

To ca. en uge gamle katekillinger blev aflivet ved at få halsen skåret delvist over med en hobbykniv.

Rådet udtalte:

Spørgsmål:

Vedr. tiltalte: Om hvorvidt dette – at han den 3. september 2005 på ejendommen, aflivede to katekillinger, som formentlig er under en uge gamle, idet de endnu ikke havde fået øjne, ved at skære halsen delvist over med en hobbykniv – er uforsvarlig – grovere uforsvarlig – eller mishandling af dyr, jf. dyreværnslovens § 1 og 2.

Svar:

Det fremgår af politirapporten med afhøring af vidner og sigtede, og som også erkendt af sigtede, at killingerne blev dræbt ved, at han skar halsen delvist over på dem med en hobbykniv.

Dyr skal behandles forsvarligt og beskyttes bedst muligt mod smerte, lidelse, angst, varigt men og væsentlig ulempe. Enhver, der holder dyr, skal sørge for, at de behandles omsorgsfuldt. Den, der vil aflive et dyr, skal sikre sig, at dyret aflives så hurtigt og så smertefrit som muligt.

Lægges ovennævnte og sagsakterne til grund, er killingerne ved den beskrevne handlemåde ikke behandlet omsorgsfuldt. De har ved at få halsen skåret delvis over med en hobbykniv været udsat for meget høj grad af smerte, lidelse, angst, varigt men og væsentlig ulempe.

Rådet vil anse forholdet for groft uforsvarlig behandling af dyr, jf. dyreværnslovens §§ 1, 2 og 13, stk. 1, 1. punktum.

Afgørelse:

Tiltalte vedtog en udenretlig bøde på 2.500 kr.

2005-20-054-00055

Skrivelse af 23. september 2005 til politimesteren i Randers

En dyrehandler modtog en perserkat af en ikke identificeret person. Hun havde katten i sin dyrehandel i 6 dage, hvorefter katten solgtes til to kvinder. Disse indså hurtigt, at katten var i en meget dårlig forfatning og bragte katten til dyrlæge. Denne konstaterede, at katten var nedstemt, afmagret og dehydreret. Pelsen på kattens underside og mellem for- og bagben var filtret sammen i store klumper, der ikke kunne redes ud. På halens overside var der hudbetændelse i hele halens længde. Bughulen var kraftigt udspilet af en meget spændt blære. Penis var tør og der var ikke tegn på, at katten havde urineret gennem længere tid.

Rådet udtalte:

Spørgsmål 1:

Det kan lægges til grund, at dyrehandleren modtog en kat den 21. marts 2005 af en ikke identificeret person. Dyrehandleren havde katten i sin dyrehandel indtil den 27. marts 2005, hvor katten købes af dens to kvindelige ejere. Dyrehandleren har ikke tilkaldt dyrlæge til katten i den periode, hun har haft den i sin varetægt.

Den 28. marts 2005 kl. 01.00 henvender ejerne sig til en dyrlæge. Der henvises til udskrift af journalkort fra den 28. marts 2005, hvoraf det bl.a. fremgår, at katten var nedstemt, afmagret og dehydreret. Pelsen på kattens underside og mellem for- og bagben var filtret sammen i store klumper, der ikke kunne redes ud.

På halens overside var hudbetændelse i hele halens længde.

Bughulen var kraftig udspilet af en meget spændt blære. Penis var tør og der var ikke tegn på, at katten havde urineret gennem længere tid. Ved kateter gennem penis blev blæren tømt for ca. 250 ml blodigt urin. Efterfølgende undersøgelse af urin viste ingen krystaller, men kraftig vækst af stafylococcer.

Under behandlingen blev katten behandlet sideløbende med væske, men hjertet stoppede efter 3 timer, og det var ikke muligt at få det i gang igen.

Såfremt ovenstående lægges til grund skal jeg anmode om en udtalelse om, hvorvidt der fra dyrehandlerens side er tale om grov, grovere uforsvarlig behandling eller mishandling jfr. dyreværnslovens § 28 ved ikke at sørge for behandling af katten.

Svar ad 1:

Dyr skal behandles forsvarligt og beskyttes bedst muligt mod smerte, lidelse, angst, varigt men og væsentlig ulempe. Enhver, der holder dyr, skal sørge for, at de behandles omsorgsfuldt, herunder at de huses, fodres, vandes og passes under hensyntagen til deres fysiologiske, adfærdsmæssige og sundhedsmæssige behov. Det fremgår bl.a. af udskrift af journalkort af den 4. april 2005 fra dyrlægen vedr. undersøgelse og behandling af katten den 28. marts 2005 kl. 01.00, at katten var nedstemt, meget afmagret og dehydreret. Temp. 37.8, dvs. 1 grad for lav. Pelsen på kattens underside og mellem for og bagben var filtret sammen i store klumper, der ikke kunne redes ud. På halens overside var der hudbetændelse i hele halens længde. Bughulen var kraftigt udspilet af en meget spændt blære. Penis var helt tør og der var ingen tegn på, at katten havde urineret gennem længere tid. Der var dobbeltsidig øjenhindebetændelse, og det var ikke muligt at åbne munden på katten.

Det blev besluttet at give væsketerapi først og derefter berolige katten for at få tømt blæren og udtaget prøver. Der blev indført et kateter gennem penis og ca. 250 ml blodig urin blev tømt ud. Urin blev udtaget til bakteriologisk undersøgelse (BU) og undersøgelse for krystaller.

Hudskrab fra oversiden af halen blev udtaget til BU.

Pelsen blev klippet for at få de sammenfiltrede totter væk.

Under hele behandlingen blev katten behandlet med væske sideløbende, men hjertet stoppede efter 3 timer og det var ikke muligt at få det i gang igen.

Undersøgelse af urinen viste ingen krystaller, men BU viste kraftig vækst af Stafylococcer.

Dyrkning fra hudbetændelsen viste ligeledes kraftig vækst af Stafylococcer.

Ved ikke at være blevet behandlet for sin urinvejsinfektion og hudbetændelse og ved ikke at få udført nødvendig pelspleje er katten ikke behandlet omsorgsfuldt eller passet under hensyntagen til dens fysiologiske, adfærdsmæssige og sundhedsmæssige behov.

Ved de beskrevne undladelser har katten været udsat for meget høj grad af smerte, lidelse, angst, varigt men og væsentlig ulempe.

Lægges ovennævnte til grund, vil Rådet anse forholdet for groft uforsvarlig behandling af katten, jf. dyreværnslovens §§ 1 og 2.

Spørgsmål 2:

Jeg skal endvidere spørge, hvorvidt sagen i øvrigt giver Rådet anledning til yderligere bemærkninger.

Svar ad 2:

Nej.

Afgørelse:

Tiltalte blev straffet med en bøde på 5.000 kr.

Forvandlingsstraffen var fængsel i 8 dage.

Tiltalte betalte sagens omkostninger.

2005-20-054-00057

Skrivelse af 18. november 2005 til politimesteren i Herning

En katteejer blev anmeldt af en dyreværnorganisation til politiet for vanrøgt af en kat. Den blev bragt til dyrlæge, der fandt, at kattens pels var filtret meget voldsomt sammen, således at eneste fremgangsmåde for at ordne pelsen har været klipning. Dyrlægen vurderede, at kattens hud under denne klipning var blevet læderet, eller huden havde måske allerede været læderet inden klipningen. Den manglende soignering havde

medført en meget kraftig hudbetændelse, der fra nakkeregionen havde undermineret større hudpartier ned over begge skuldre. På højre skulder var der midt på et ca. 5 cm i diameter stort område, hvor huden var helt borteroderet. Huden i randene af dette sår var nekrotiseret (dødt). Overalt på kroppen var der mindre, betændte sår og bylder pga. klipningen. Overalt i hovedet var der punktformige sår. Højre øre var sæde for en kraftig betændelse i ydre øregang. Dyrlægen fandt, at behandling mhp. at bevare kattens liv ville være en klar overtrædelse af dyrlægeloven. Katten blev derfor aflivet.

Rådet udtalte:

Spørgsmål 1:

Kan Fødevarestyrelsen vurdere alderen af de i dyrlægeerklæring af 1. april 2005 beskrevne objektive fund?

Svar ad 1:

Det fremgår bl.a. af erklæring af d. 1. april 2005 fra dyrlægen, at:

” Klinisk findes katten af nogenlunde normal almenbefindende. Der fandtes ingen knoglebrud. Der var normale fund ved undersøgelse (stetoskopi) af lunger og hjerte. Der fandtes ingen unormale fund ved manipulation af bughulen.

Ved den kliniske undersøgelse fandtes katten ikke at have været i nogen form for behandling eller pleje.

En Norsk Skovkat har en lang pels, der kræver regelmæssig (næsten daglig) børstning og soignering. Dette fandtes ikke at være blevet overholdt, hvorfor pelsen var filtret meget voldsomt sammen, således at eneste fremgangsmåde for at ordne pelsen var klipning. Under denne klipning var kattens hud blevet læderet eller havde måske allerede været læderet inden klipningen. Den manglende soignering havde medført en meget kraftig hudbetændelse, der fra nakkeregionen havde undermineret større hudpartier ned over begge skuldre. På højre skulder var der midt på et ca. 5 cm i diameter stort område, hvor huden helt var borteroderet. Huden i randene af dette sår var nekrotiseret (dødt). Overalt på kroppen var der mindre, betændte sår og bylder pga. klipningen. Overalt i hovedet var der punktformige sår. Højre øre var sæde for en kraftig betændelse i ydre øregang. De omtalte punktformige sår opstår som følge af den kraftige Staphylococ hudbetændelse.”

Det fremgår af de vedlagte fotos, at katten havde udtalt røde og væskende forandringer i hovedet og på højre skulderparti. Det fremgår ligeledes af politirapporten, at kattens ejer lige før påske så, at katten havde nogle små sår i hovedet.

Lægges ovennævnte til grund, er det Rådets vurdering, at katten havde hudforandringer af forskellig alder. Rådet finder dog ikke på det foreliggende grundlag at kunne anlægge en mere præcis angivelse af alderen for de i dyrlægeerklæring af 1. april 2005 beskrevne objektive fund.

Spørgsmål 2:

Har de objektive fund været tydelige og let erkendtlige for dyrets ejer?

Svar ad 2.

Ja.

Spørgsmål 3.

Kan de i dyrlægeerklæringen beskrive objektive fund være fremkommet ved, at kattens pels har været sammenfiltret grundet manglende regelmæssig børstning og soignering?

Svar ad 3.

Ja.

Spørgsmål 4.

Såfremt spørgsmål 3 besvares bekræftende foreligger der da uforsvarlig behandling, grovere uforsvarlig behandling eller eventuel mishandling af katten?

Svar ad 4.

Lægges det til grund, at:

1. Pelsen var filtret meget voldsomt sammen,
2. Den manglende soignering havde medført en meget kraftig hudbetændelse, der fra nakkeregionen havde undermineret større hudpartier ned over begge skuldre. På højre skulder var der midt på et ca. 5 cm i diameter stort område, hvor huden var helt bort-eroderet. Huden i randene af dette sår var nekrotiseret (dødt),
3. Overalt på kroppen var der mindre, betændte sår og bylder og
4. Overalt i hovedet var der punktformige sår. Højre øre var sæde for en kraftig betændelse i ydre øregang,

har katten ikke været behandlet omsorgsfuldt og i overensstemmelse med dens fysiologiske og sundhedsmæssige behov. Ved at gå med de voldsomme hudforandringer har katten været udsat for meget høj grad af smerte, lidelse, angst, varigt men og væsentlig ulempe.

Rådet vil betragte forholdet som groft uforsvarlig behandling af dyr, jf. dyreværnslovens §§ 1 og 2.

Dersom det kan eftervises, at en eller flere af de beskrevne hudforandringer er resultat af vold fra en person, vil Rådet betragte forholdet som groft uforsvarlig behandling af dyr med karakter af mishandling, jf. dyreværnslovens §§ 1 og 2.

Spørgsmål 5.

Såfremt spørgsmål 3 besvares benægtende, hvad er da den mest sandsynlige forklaring på de objektive funds opståen og foreligger der uforsvarlig behandling, grovere uforsvarlig behandling eller eventuel mishandling af katten?

Svar ad 5.

Bortfalder.

Spørgsmål 6.

Giver sagen i øvrigt Fødevarestyrelsen anledning til bemærkninger?

Svar ad 6.

Nej.

Afgørelse:

Tiltalte vedtog en udenretlig bøde på 5.000 kr.

2005-20-054-00058

Skrivelse af 17. januar 2006 til politimesteren i Hvidovre

Hændelsesforløbet var, at en 82-årig mand omkring den 7. maj 2005 henstillede en papkasse med 5 levende kattekillinger på en kældertrappe til en ejendom med henblik på aflivning, idet han troede, at der stadig boede en dyrlægen på adressen. Dyrlægen var i imidlertid flyttet i december 2004. Hans reklameskilt var også fjernet. Da killingerne blev fundet lørdag den 7. maj 2005, var alle døde. Anmelderen optog vedlagte foto af kattekillingerne, som han fjernede. Killingerne har derfor ikke været undersøgt af en dyrlæge.

Rådet udtalte:

Spørgsmål 1:

Kan kattekillingerne have været udsat for smerte i forbindelse med opholdet i kassen uden mad?

Svar ad 1:

Det fremgår af sagsakterne med politirapport og fotos, at en 82-årig mand omkring den 7. maj 2005 henstillede en papkasse med 5 levende og ca. 6 dage gamle kattekillinger på en kældertrappe til en ejendom med henblik på aflivning, idet han troede, at der stadig boede en dyrlægen på adressen. Dyrlægen var i imidlertid flyttet i december 2004. Hans reklameskilt var også fjernet. Da killingerne blev fundet lørdag den 7. maj 2005, var alle døde. Killingerne har ikke været undersøgt af en dyrlæge.

Dyr skal behandles forsvarligt og beskyttes bedst muligt mod smerte, lidelse, angst, varigt men og væsentlig ulempe. Enhver, der holder dyr, skal sørge for, at de behandles omsorgsfuldt, herunder at de huses, fodres, vandes og passes under hensyntagen til deres fysiologiske, adfærdsmæssige og sundhedsmæssige behov i overensstemmelse med anerkendte praktiske og videnskabelige erfaringer. Rum eller arealer, hvor dyr holdes, skal indrettes på en sådan måde, at dyrets behov tilgodeses. Dyr skal endvidere sikres mod vejr og vind i overensstemmelse med deres behov.

Ved at blive hensat i en papkasse som ovenfor beskrevet uden tilsikret aftale om hurtig viderebehandling og/eller pasning har killingerne ikke været behandlet omsorgsfuldt eller i overensstemmelse med deres behov. De har ved opholdet i papkassen uden fodring og uden varme været udsat for meget høj grad af smerte, lidelse, angst, varigt men og væsentlig ulempe. Rådet vil betragte forholdet som groft uforsvarlig behandling af dyr, jf. dyreværnslovens §§ 1, 2 og 3, stk. 1.

Dersom det kan eftervises, at killingerne er døde som følge af sult, tørst og kulde, finder Rådet, at killingerne har været udsat for højeste grad af smerte, lidelse, angst, varigt men og væsentlig ulempe. Rådet vil betragte forholdet som groft uforsvarlig behandling af dyr med karakter af mishandling, jf. dyreværnslovens §§ 1, 2 og 3, stk. 1.

Spørgsmål 2:

I bekræftende fald i hvilken grad af smerte?

Svar ad 2:

Se svar ad 1.

Spørgsmål 3:

Kan det at henstille killingerne på sådan en måde betegnes som: vanrøgt eller uforsvarlig behandling?

Svar ad 3:

Se svar ad 1.

Spørgsmål 4:

Hvor længe ca. kan killingerne have været i live efter henstillingen af kassen?

Svar ad 4:

Rådet finder ikke i sagsakterne oplysninger til støtte for en vurdering af killingernes overlevelsessevner og -muligheder, da der bl. a. savnes oplysninger om killingernes helbredsstatus og om detaljerede fysiske forhold i papkassen. Rådet kan således ikke besvare spørgsmålet på det foreliggende grundlag.

Spørgsmål 5:

Giver sagen i øvrigt rådet anledning til yderligere bemærkninger?

Svar ad 5:

Nej.

Afgørelse:

Sagen blev henlagt, idet sigtede afgik ved døden.

2005-20-054-00065

Skrivelse af 30. januar 2006 til politimesteren i Slagelse

En husejer var generet af en nabos og en genbos katte, som færdedes på hans grund og bl.a. satte fodspor på hans bil. Han havde flere gange været i kontakt med naboen og genboen for at få dem til at holde deres katte fra hans grund. Da der efter en tid ingen ændring skete, satte husejeren sig for at fange kattene i en fælde og bringe dem til dyrlæge, hvor de så kunne hentes mod betaling.

Rådet udtalte:

Spørgsmål 1:

Jeg skal anmode om en udtalelse om, hvorvidt den omstændighed, at sigtede, der havde sat fælde op med henblik på indfangning af katte til aflevering hos dyrlægen for at komme de gener til livs, som han påstår at have ved kattenes færden på sin grund, eventuelt i kattefælden havde indfanget en kat (der dog blev befriet fra buret af en nabo) - betyder, at katten, der må antages at være gået i fælden på ukendt tidspunkt forud for kl. 10.00 og udtaget derfra ca. kl. 10.00 og i samme tidsrum har været uden mad og drikke bortset fra lokke(katte)mad,

1. har været udsat for en behandling, der kan karakteriseres som mishandling katten
2. hvis nej, har katten da været udsat for grovere uforsvarlig behandling
3. hvis nej, har katten da været udsat for uforsvarlig behandling

Samme spørgsmål bedes besvaret ud fra den antagelse, at katten var gået i fælden den foregående eftermiddag/aften og havde siddet i fælden uden mad og drikke bortset fra lokke(katte)mad til næste dag hhv. kl. 10.00 og kl. 18.00.

Svar ad 1:

Det fremgår af politirapporten, at anmelder d. 27. marts 2005 kl. ca. 10.00 hørte larm fra naboen. Han gik derover og fandt i carporten en kattefælde med en kat i. Han genkendte katten som genboens. Han hentede sit kamera og tilkaldte genboen, fotograferede fælden med katten, inden

genboen lukkede katten ud. Anmelder havde set sigtede/naboen køre hjemmefra d. 26. marts 2005 om eftermiddagen/aftenen. I fælden var der kun lokkemad i form af kattermad eller lignende i en dåse. Anmelderen så sigtede/naboen komme hjem igen d. 27. marts 2005 om aftenen kl. ca. 18.00.

Dyr skal behandles forsvarligt og beskyttes bedst muligt mod smerte, lidelse, angst, varigt men og væsentlig ulempe. Enhver, der holder dyr, skal sørge for, at de behandles omsorgsfuldt, herunder at de huses, fodres, vandes og passes under hensyntagen til deres fysiologiske, adfærdsmæssige og sundhedsmæssige behov i overensstemmelse med anerkendte praktiske og videnskabelige erfaringer.

Rum eller arealer, hvor dyr holdes, skal indrettes på en sådan måde, at dyrets behov tilgodeses. Det skal herunder sikres, at dyret har den fornødne bevægelsesfrihed også under optagelse af foder og drikke og ved hvile. Dyr skal endvidere sikres mod vejr og vind i overensstemmelse med deres behov.

Det fremgår af sagsakterne, at katten sad et tidsrum i fælden uden adgang til vand og kun med adgang til lokkemad.

Dersom det kan lægges til grund, at katten har befundet sig i fælden i mindre end ca. 3 timer, vil Rådet nære betænkelighed ved at anse forholdet for uforsvarlig behandling.

Dersom det kan lægges til grund, at katten har befundet sig i fælden i mere end ca. 3 timer, har katten ikke været behandlet omsorgsfuldt eller i overensstemmelse med sine behov. Den har i så fald været udsat for lidelse, angst og væsentlig ulempe, og Rådet vil betragte forholdet som uforsvarlig behandling af dyr, jf. dyreværnslovens §§ 1, 2 og 3, stk. 1.

Spørgsmål 2:

Giver sagen Rådet anledning til yderligere bemærkninger.

Svar ad 2:

Nej.

Afgørelse:

Det blev besluttet at opgive påtalen mod tiltalte, idet videre forfølgning ikke kunne ventes at føre til straf.

5.5 Dyreværnssager vedrørende får og geder

2005-20-055-00008

Skrivelse af 23. september 2005 til politimesteren i Kalundborg

Forekomsten af to syge geder i en mindre besætning bestående af 11 geder blev anmeldt til politiet. I besætningen fandtes en syg gedebuk, der lå døende, dehydreret med voldsom øjenbetændelse/øjenlidelse på det ene øje. Geden reagerede ikke på stimuli udefra og var uden for terapeutisk rækkevidde. Der fandtes også en døende ged med to kid. Den havde pusagtigt flåd fra skeden, ildelugtende diarré og øjenbetændelse/blindhed. Den tilkaldte dyrlæge aflivede straks begge geder.

Rådet udtalte:

Spørgsmål 1:

Hvorvidt undladelse af at tilkalde dyrlæge til behandling af en ged (buk), der lå døende, dehydreret med voldsom øjenbetændelse/øjenlidelse, som gjorde geden blind på det ene øje, og som vurderes at have ligget på samme side i dagevis, afmagret og uden adgang til vand eller foder, objektivt set kan beskrives som en egentlig mishandling/grov uforsvarlig behandling af geden?

Svar ad 1:

Det fremgår af sagsakterne, at en ged (en buk) lå døende, dehydreret med voldsom øjenbetændelse/øjenlidelse, der havde gjort geden blind på det ene øje. Geden reagerede ikke på stimuli udefra og var uden for terapeutisk rækkevidde. Den var meget stiv i muskulaturen og vurderedes at have ligget på samme side i dagevis. Geden var afmagret, og den havde ikke adgang til vand eller foder. Den tilkaldte dyrlæge aflivede straks geden.

Dyr skal behandles forsvarligt og beskyttes bedst muligt mod smerte, lidelse, angst, varigt mén og væsentlig ulempe. Desuden skal enhver, der holder dyr, sørge for, at de behandles omsorgsfuldt, herunder at de fodres, vandes og passes under hensyntagen til deres fysiologiske og sundhedsmæssige behov.

Lægges ovennævnte til grund, finder Rådet, at forholdet kan karakteriseres som groft uforsvarlig behandling af dyr, jf. dyreværnslovens §§ 1 og 2.

Spørgsmål 2:

Hvorvidt undladelse af at tilkalde en dyrlæge til behandling af en ged med to daggamle kid, hvilken geden lå døende og som vurderes at have ligget i samme stilling i minimum 24 timer med pusagtig flåd fra skeden samt ildelugtende diarré og øjenbetændelse/blindhed uden adgang til vand og foder med en foderstand under middel, objektivt set kan beskrives som en egentlig mishandling/ grov uforsvarlig behandling af geden?

Svar ad 2:

Det fremgår af sagsakterne, at en ged med to daggamle kid lå døende. Den tilkaldte dyrlæge vurderede, at den havde ligget i samme stilling i mindst et døgn. Den havde pusagtigt flåd fra skeden, ildelugtende diarré og øjenbetændelse/blindhed. Der var ingen adgang til vand eller foder, og gedens foderstand var under middel. Den tilkaldte dyrlæge aflivede straks geden.

Dyr skal behandles forsvarligt og beskyttes bedst muligt mod smerte, lidelse, angst, varigt mén og væsentlig ulempe. Desuden skal enhver, der holder dyr, sørge for, at de behandles omsorgsfuldt, herunder at de fodres, vandes og passes under hensyntagen til deres fysiologiske og sundhedsmæssige behov.

Lægges ovennævnte til grund, finder Rådet, at forholdet kan karakteriseres som groft ufor-
varlig behandling af dyr, jf. dyreværnslovens §§ 1 og 2.

Spørgsmål 3:

Hvorvidt det forhold, at to geder (bukke), der henstod bundet omkring hornene med et tov til
staldinventar (tovlængde 10-30 cm), hvoraf den ene ged ikke havde adgang til vand, men hvor
begge geder dog virkede friske ved dyrlægebesøget, objektivt set kan beskrives som grov ufor-
varlig behandling/mishandling af de nævnte geder?

Svar ad 3:

Det fremgår af sagsakterne, at to geder (bukke) stod bundet til inventar i stalden med et tov om-
kring hornene. Gedernes bevægelsesfrihed var stærkt begrænset med en tovlængde på 10 – 30
cm. Den ene ged havde ikke adgang til vand.

Dyr skal behandles forsvarligt og beskyttes bedst muligt mod smerte, lidelse, angst, varigt mén
og væsentlig ulempe. Desuden skal enhver, der holder dyr, sørge for, at de behandles omsorgs-
fuldt, herunder at de vandes og passes under hensyntagen til deres fysiologiske og sundheds-
mæssige behov. Rum eller arealer, hvor dyr holdes, skal indrettes på en sådan måde, at dyrets
behov tilgodeses. Det skal herunder sikres, at dyret har den fornødne bevægelsesfrihed også un-
der optagelse af foder og drikke.

Lægges ovennævnte til grund, finder Rådet, at forholdet kan karakteriseres som ufor-
varlig behandling af dyr, jf. dyreværnslovens § 1, § 2 og § 3, stk. 1.

Spørgsmål 4:

Hvorvidt sagen i øvrigt giver Rådet anledning til bemærkninger?

Svar ad 4:

Oplysningerne i sagsakterne peger på, at sigtede ikke viser vilje eller evne til at tilvejebringe
dyreværnmæssigt forsvarlige forhold i sit dyrehold. Dette bør efter Rådets opfattelse føre til
overvejelser om, hvorvidt der skal ske helt eller delvis frakendelse af retten til dyrehold, jf. dy-
reværnslovens § 29. Anvendelse af § 29 beror imidlertid på en juridisk vurdering, der alene fo-
retages af domstolene.

Afgørelse:

Tiltalte vedtog en udenretlig bøde på 10.000 kr.

2005-20-055-00009

Skrivelse af 23. september 2005 til politimesteren i Kalundborg

Et fårehold blev af Fødevarestyrelsen udtrukket til et uanmeldt dyrevelfærdstilsyn. Ved tilsynet
konstaterede dyrlægen, at der i en rodet stald fandtes fem afmagrede døde får samt seks ligele-
des stærkt afmagrede levende får. Nogle af de døde får havde været døde igennem længere tid.
Fårene blev alene fodret med hø, som af dyrlægen skønnedes at være af ringe kvalitet. Fårenes
uld var ikke klippet og meget filtret. Dyrlægen foranledigede, at to af de seks får straks blev af-
livet. Som følge af fårenes dårlige tilstand havde ejeren opgivet at passe dyrene regelmæssigt.
Da ejeren ikke ønskede de resterende fire får passet andet sted, foranledigede dyrlægen, at de
straks blev aflivet.

Rådet udtalte:

Spørgsmål 1:

Om forholdet kan karakteriseres som grovere uforsvarlig behandling.

Svar ad 1:

Det fremgår af sagsakterne, at der forelå uforsvarlige forhold i en besætning med får. Det fremgår af dyrlægeerklæring, at der i en rodet stald fandtes kadavere af fem afmagrede døde får samt seks levende får ligeledes stærkt afmagrede og nogle sygeligt afmagret. Nogle af de døde får havde været døde igennem længere tid. Fårene blev alene fodret med høg, som af dyrlægen skønnes at være af ringe kvalitet. Fårenes uld var ikke klippet og var meget filtret. Dyrlægen foranledigede, at to af de seks får straks blev aflivet på grund af deres tilstand bl.a. med sygelig afmagring og emfysem (luftansamling under huden) på bagparten. De fire øvrige får var meget magre med fremstående torntappe. Som følge af fårenes dårlige tilstand havde ejeren opgivet at passe dyrene regelmæssigt. Da ejeren ikke ønskede de resterende fire får passet andet sted som foreslået af dyrlægen, foranledigede dyrlægen, at de straks blev aflivet.

Dyr skal behandles forsvarligt og beskyttes bedst muligt mod smerte, lidelse, angst, varig men og væsentlig ulempe. Enhver, der holder dyr, skal sørge for, at de behandles omsorgsfuldt, herunder at de fodres og passes under hensyntagen til deres fysiologiske og sundhedsmæssige behov.

Lægges oplysningerne i sagsakterne til grund, finder Rådet, at her tale om groft uforsvarlig behandling af får med karakter af mishandling, jf. dyreværnslovens §§ 1 og 2.

Spørgsmål 2:

Om forholdet har en karakter, så der bør påstås rettighedsfrakendelse, og i givet fald i hvor langt et tidsrum.

Svar ad 2:

Rådet udtaler sig alene om veterinærfaglige spørgsmål. Rådet kan derfor ikke tage stilling til spørgsmålet om rettighedsfrakendelse og varigheden heraf. Rådet skal imidlertid udtale følgende: "Oplysningerne i sagsakterne peger på, at sigtede ikke viser vilje eller evne til at tilvejebringe dyreværns-mæssigt forsvarlige forhold i sit dyrehold. Dette bør efter Rådets opfattelse føre til overvejelser om, hvorvidt der skal ske hel eller delvis frakendelse af retten til dyrehold, jvf. dyreværnslovens § 29. Anvendelse af § 29 beror imidlertid på en juridisk vurdering, der alene foretages af domstolene".

Afgørelse:

Tiltalte ejer 1 blev straffet med fængsel i 30 dage.

Straffen skulle ikke fuldbyrdes, hvis tiltalte overholdte følgende betingelse: 1) Tiltalte måtte ikke begå noget strafbart i 1 år fra dommen.

Tiltalte ejer 2 blev straffet med en bøde på 5.000 kr.

Forvandlingsstraffen var fængsel i 8 dage.

De tiltalte betalte sagens omkostninger.

2005-20-055-00010

Skrivelse af 23. september 2005 til politimesteren i Lyngby

I februar måned blev der efter anmeldelse konstateret uforsvarlige forhold på en fold med ca. 70 får, der alle var i dårlig foderstand (huldkarakter 1-2 ud af 5). Der var ingen foder eller vand på folden til fårene. Folden var dækket med ca. 10 cm frostsne. På baggrund af en gennemgang af den foregående tidsperiodes indkøb af foder kunne det konstateres, at fårene kun havde fået dækket 20-25 % af deres daglige behov. Fårene havde ingen mulighed for at søge ly for vind og vejr på den åbne fold. På folden fandtes to magre døde får, angiveligt døde som følge af underernæring. Der fandtes tillige to andre magre får, der var aflivet ved knivstik bag bovbladet. Et femte får fandtes døende og blev straks aflivet af politiet. Politimesteren meddelte ved pålæg, at fårene skulle aflives hurtigst muligt. På baggrund af en gennemgang af samtlige får blev det tidligere meddelte pålæg ændret til, at de får, der ikke kunne helbredes ved forsvarlig pleje hos andre, blev aflivet. Efter gennemgang blev 24 får aflivet. De resterende 56 får blev afsat til anden side.

Rådet udtalte:

Spørgsmål 1:

Kan fårene med hensyn til fodringen anses for at være behandlet forsvarligt og beskyttet bedst muligt mod smerte, lidelse, angst, varigt men og væsentlig ulempe?

Svar ad 1:

Det fremgår af sagsakterne, at alle får i en fåreflok på ca. 70 får var i dårlig foderstand (huldkarakter 1-2 ud af 5). Der var ingen foder på folden til fårene. På baggrund af en gennemgang af den foregående tidsperiodes indkøb af foder kunne det konstateres, at fårene kun havde fået dækket 20-25 % af deres daglige behov. På folden fandtes to magre døde får, angiveligt døde som følge af sult. Der fandtes tillige to andre magre får, der var aflivet ved knivstik bag bovbladet. Et femte får fandtes døende og blev straks aflivet. Efter en dyrlægemæssig gennemgang af samtlige får blev 24 får aflivet som følge af ekstrem dårlig foderstand og/eller tegn på sygdom, høj alder, defekt tandsæt og stærkt forvoksede klove.

Dyr skal behandles forsvarligt og beskyttes bedst muligt mod smerte, lidelse, angst, varigt mén og væsentlig ulempe. Desuden skal enhver, der holder dyr, sørge for, at de behandles omsorgsfuldt, herunder at de fodres, vandes og passes under hensyntagen til deres fysiologiske og sundhedsmæssige behov. Arealer, hvor dyr holdes, skal indrettes på en sådan måde, at dyrenes behov tilgodeses. Dyr skal endvidere sikres mod vejr og vind i overensstemmelse med deres behov.

Lægges sagsakterne og ovennævnte til grund, finder Rådet, at fårene har været udsat for groft uforsvarlig behandling med karakter af mishandling, jf. dyreværnslovens § 1, § 2, § 3, stk. 1 samt Rådets udtalelse om udendørs hold af dyr i vinterperioden og i perioder med vinterlignende vejr af 14. december 2001.

Spørgsmål 2:

Kan fårene med hensyn til fodringen anses for at være behandlet omsorgsfuldt og under hensyntagen til deres fysiologiske, adfærdsmæssige og sundhedsmæssige behov?

Svar ad 2:

Se svar ad 1.

Spørgsmål 3:

Blev de to aflivede får, aflivet så hurtigt og smertefrit som muligt, ved den af sigtede valgte fremgangsmåde?

Svar ad 3:

Det fremgår af sagsakterne, at der i folden fandtes to magre får, der var aflivet ved knivstik bag bovbladet.

Den, der vil aflive et dyr, skal sikre sig, at dyret aflives så hurtigt og så smertefrit som muligt.

Lægges sagsakterne og ovennævnte til grund, finder Rådet, at de to får ved den valgte aflivningsmetode har været udsat for groft uforsvarlig behandling, jf. dyreværnslovens § 1 og § 13, stk. 1.

Spørgsmål 4:

Kan den af sigtede udviste adfærd i forhold til behandling af fårene anses for at have været uforsvarlig, groft uforsvarlig eller har der efter Rådets opfattelse været tale om mishandling af dyrene?

Svar ad 4:

Se svar ad 1.

Spørgsmål 5:

Endelig ønskes det oplyst, hvorvidt ovennævnte spørgsmål eller sagens fakta giver Rådet anledning til yderligere bemærkninger?

Svar ad 5:

Oplysningerne i sagsakterne peger på, at sigtede ikke viser vilje eller evne til at tilvejebringe dyreværnmæssigt forsvarlige forhold i sit dyrehold. Dette bør efter Rådets opfattelse føre til overvejelser om, hvorvidt der skal ske hel eller delvis frakendelse af retten til dyrehold, jf. dyreværnslovens § 29. Anvendelse af § 29 beror imidlertid på en juridisk vurdering, der alene foretages af domstolene.

Supplerende skrivelse af 17. februar 2006 til politimesteren i Lyngby

Rådet fik sagen forelagt på ny, med uddybende spørgsmål vedrørende de udendørs forhold.

Rådet udtalte:

Spørgsmål 1:

Finder Rådet, som vurderet af dyrlæge A og af dyrlæge B, ud fra det forelagte, at lavninger og beplantninger yder en så høj grad af både læ for vind og beskyttelse mod nedbør samt har en særlig veldrænet bund for dyrene, således at kravet om læskur kan fraviges.

Svar ad 1:

Krav om beskyttelse gælder både for vind og vejr, som regn, slud, sne, m.v. Efter Rådets vurdering kan dette ske ved, at de udegående dyr i vinterperioden og i perioder med vinterlignende vejr skal have adgang til læskur eller bygning, hvor alle dyr samtidigt kan hvile på et tørt, strøet leje. Hovedreglen kan dog i visse tilfælde fraviges.

Den mest optimale beskyttelse mod en kold vind er således bebyggelse, der samtidig giver et tørt leje. Hvis dette krav skal kunne fraviges, skal der på dyrenes areal være en naturlig beplantning, der i høj grad yder dyrene tilsvarende beskyttelse. Beplantningen skal være så tæt, at den yder beskyttelse mod vinden, at dyrene har mulighed for at gå i læ for regn, sne og slud, samt at beplantningen og/eller bundlaget giver dyrene et tørt leje.

Høje løvfældende træer giver oftest ikke den nødvendige beskyttelse, hverken for vinden eller vejret, idet dyrene ikke vil kunne finde læ ved træstammen for vinden eller ly under trækronen for regnen.

Skal dyrene finde et tørt strøet leje i naturen, skal bunden tillige være særligt veldrænet, f.eks. med et tykt lag grannåle eller hvor vandet automatisk løber væk/drænes. Området skal endvidere være så stort, at alle dyrene kan ligge der samtidig. I en lavning eller dal vil vandet ofte løbe ned i bunden, så selv om en dal umiddelbart kunne give læ for vind, vil det næppe kunne opfylde kravene om ly for regn m.v. eller om tørt strøet leje.

Lægges fremsendte sagsakter med fremsendte foto til grund, finder Rådet ikke, jf. ovenstående, at de pågældende lavninger og beplantninger har ydet en så høj grad af både læ for vind og beskyttelse mod nedbør samt har en særlig veldrænet bund for dyrene, således at kravet om læskur kan fraviges.

Spørgsmål 2:

Såfremt Rådet ikke finder at lavninger og beplantninger yder tilstrækkelig med beskyttelse, jf. spørgsmål 1, finder Rådet da, at dyrene har været udsat for uforsvarlig, groft uforsvarlig eller groft uforsvarlig behandling med karakter af mishandling?

Svar ad 2:

Rådet finder, at dyrene, ved ikke at være beskyttet tilstrækkelig mod vejr og vind i overensstemmelse med deres behov, har været udsat for uforsvarlig behandling, jf. dyreværnslovens §§ 1, 2 og 3 stk. 1 samt Rådets udtalelse af 14. december 2001 om udendørs hold af dyr i vinterperioden og i perioder med vinterlignende vejr.

Spørgsmål 3:

Endelig ønskes det oplyst, hvorvidt ovennævnte spørgsmål giver Rådet anledning til yderligere bemærkninger.

Svar ad 3.

Nej.

Afgørelse:

Tiltalte blev straffet med fængsel i 30 dage.

Fuldbyrdelsen af fængselsstraffen blev udsat og vil bortfalde hvis tiltalte ikke ville begå strafbart forhold i 1 år.

Tiltalte blev for bestandigt frakendt retten til at eje, bruge, passe, slagte eller i det hele beskæftige sig personligt med dyr.

Tiltalte betalte sagens omkostninger.

2005-20-055-00011

Skrivelse af 17. februar 2006 til politimesteren i Hillerød

Efter en anmeldelse i maj måned til en dyrlæge om formodede dyreværns-mæssige kritisable forhold i et fårehold aflagde dyrlægen besøg på ejendommen for fåreholdet. Dyrlægen fik af ejendommens ejer adgang til stalden, hvor der befandt sig 23 får, som alle fandtes at være stærkt afmagrede til kaketiske og præget af mangelfuld pasning. Pelsen var ikke klippet og ulden hang i tykke klumper ned ad siderne på fårene. Ryghvirvler og bækkenknogler kunne meget tydeligt føles gennem pelsklumperne. Der var ingen foder i stalden. I et vandtrug var der lidt vand med megen halm i. Sagen blev anmeldt til politiet, som foretog diverse afhøringer. Det fremgik heraf, at ejeren af fårene var ejeren af ejendommens ægtefælle, som var alderssvækket og syg. Alle får blev efterfølgende aflivet.

Rådet udtalte:

Spørgsmål 1:

I anledning af det ovenfor beskrevne forhold beder jeg Rådet om at bedømme, om den beskrevne behandling af dyrene anses for a) uforsvarlig behandling, b) grovere uforsvarlig behandling eller c) mishandling i den forstand disse begreber anvendes i dyreværnsloven.

Svar ad 1:

Det fremgår af sagsakterne, at der i en stald befandt sig 23 får, som alle efter undersøgelse af dyrlæge fandtes at være stærkt afmagrede til kaketiske og præget af mangelfuld pasning. Pelsen var ikke klippet og ulden hang i tykke klumper ned ad siderne på fårene. Ryghvirvler og bækkenknogler kunne meget tydeligt føles gennem pelsklumperne. Der var ingen foder i stalden. I et vandtrug var der lidt vand med megen halm i.

Dyr skal behandles forsvarligt og beskyttes bedst muligt mod smerte, lidelse, angst, varigt mén og væsentlig ulempe. Desuden skal enhver, der holder dyr, sørge for, at de behandles omsorgsfuldt, herunder at de fodres, vandes og passes under hensyntagen til deres fysiologiske og sundhedsmæssige behov.

Lægges ovennævnte til grund, finder Rådet, at fårene har været udsat for groft uforsvarlig behandling, jf. dyreværnslovens §§ 1 og 2.

Spørgsmål 2:

Om Rådets bedømmelse af, hvor lang tid den beskrevne behandling må antages at have fundet sted for at dyrenes tilstand bliver som beskrevet.

Svar ad 2:

Det fremgår af sagsakterne, at fårene var stærkt afmagrede til kaketiske, at pelsen ikke var klippet, og at ulden hang i tykke klumper ned ad siderne på fårene. Ryghvirvler og bækkenknogler kunne meget tydeligt føles gennem pelsklumperne.

Lægges pelsens tilstand til grund, finder Rådet, at fårene sandsynligvis ikke er blevet klippet i op til to år.

Lægges fårenes huld til grund, finder Rådet det vanskeligt at angive en varighed, idet det dårlige huld kan være betinget af længerevarende lettere underernæring, korterevarig betydelig underernæring eller af egentlig sygdom som eksempelvis parasitangreb. Set i sin helhed finder Rådet det sandsynligt, at der har været tale om længerevarende lettere underernæring.

Spørgsmål 3:

Om Rådets udtalelse om grundlaget for en påstand om rettighedsfrakendelse, hvorved særlig henvises til det nylige og nogenlunde tilsvarende fortilfælde.

Svar ad 3:

Oplysningerne i sagsakterne peger på, at sigtede ikke viser vilje eller evne til at tilvejebringe dyreværnmæssigt forsvarlige forhold i sit dyrehold. Dette bør efter Rådets opfattelse føre til overvejelser om, hvorvidt der skal ske hel eller delvis frakendelse af retten til dyrehold, jf. dyreværnslovens § 29. Anvendelse af § 29 beror imidlertid på en juridisk vurdering, der alene foretages af domstolene.

Spørgsmål 4:

Giver sagen i øvrigt Rådet anledning til nogen bemærkninger?

Svar ad 4:

I forbindelse med en sag i samme besætning i 2002 afgav Rådet en tilsvarende udtalelse som angivet her i svar ad 3.

Afgørelse:

Tiltalte blev straffet med en bøde på 7.500 kr.

Forvandlingsstraffen var fængsel i 10 dage.

Tiltalte blev frakendt retten til at eje, bruge, passe, slagte eller i det hele beskæftige sig personligt med dyr i 5 år.

Tiltalte betalte sagens omkostninger, herunder salær til den beskikkede forsvarer.

2005-20-055-00012

Skrivelse af 17. februar 2006 til politimesteren i Svendborg

På en vædder, som var leveret til slagtning, var hornene vokset henholdsvis ind i højre øje og ind i kraniet i venstre side. Den tilsynsførende dyrlæge på slagteriet anmeldte forholdet til politiet. Det var ikke muligt at se højre øje, som var trykket ind i øjehulen og helt dækket af hornet. Ulden under øjet var fugtig og helt sort som følge af vævsvæske. Venstre horn var groet ind i huden 3-4 cm under venstre øje. Efter oversavning af venstre horn på den slagtede vædder sad spidsen fast og måtte lirkes ud. Vædderen havde været på slagteriet i omkring ti dage.

Rådet udtalte:

Spørgsmål 1:

Der anmodes om en udtalelse, hvorvidt vædderen efter Rådets opfattelse har været behandlet omsorgsfuldt, og om den har været udsat for smerte, lidelse, angst, varigt mén og væsentlig ulempe i en sådan grad, at det indebærer uforsvarlig behandling af dyr, grovere uforsvarlig behandling af dyr eller om der er tale om mishandling – jf. dyreværnslovens §§ 1, 2, 28, stk. 1 og 29, stk. 1.

Svar ad 1:

Det fremgår af sagsakterne, at højre horn på en vædder var vokset ca. 1 cm ind i øjehulen, hvilket havde medført, at øjenlåget ikke kunne lukkes, hvorfor øjet var konstant blottet. Der var en kronisk hornhindebetændelse med et ca. 1 cm krater i øjet fyldt med pus. Vævet omkring øjet var hævet, og der forekom tåreflåd, som havde forårsaget kronisk betændelse i huden under øjet. Venstre horn var vokset ca. 2 cm ind i huden under venstre øje. Ved oversavning af hornet forblev hornspidsen fastsiddende i huden. Begge forhold har forårsaget høj grad af smerte, lidelse, angst, varigt mén og væsentlig ulempe.

Dyr skal behandles forsvarligt og beskyttes bedst muligt mod smerte, lidelse, angst, varigt mén og væsentlig ulempe. Desuden skal enhver, der holder dyr, sørge for, at de behandles omsorgsfuldt, herunder at de passes under hensyntagen til deres fysiologiske og sundhedsmæssige behov.

Lægges ovenstående til grund, finder Rådet, at vædderen hos opdrætteren har været genstand for groft uforsvarlig behandling, jf. dyreværnslovens §§ 1 og 2.

Spørgsmål 2:

Endvidere forespørges, hvorvidt sagen i øvrigt giver Rådet anledning til bemærkninger.

Svar ad 2:

Det fremgår af sagsakterne, at vædderen blev leveret til slagteriet d. 19. april 2005 og først slagtet d. 26. april 2005. Lægges dette til grund, finder Rådet, at vædderen på slagteriet har været genstand for uforsvarlig behandling, jf. dyreværnslovens §§ 1 og 2.

Afgørelse:

Tiltalte vedtog udenretligt bødeforlæg på 5.000 kr.

5.6 Dyreværnsager vedrørende andre dyr

2005-20-056-00033

Skrivelse af 23. september 2005 af politimesteren i Ringkøbing

Sagen drejede sig om gentagne tilfælde af overlæs af kyllinger ved transport til slagteri; op til omkring 15 % overvægt. I sagen var der 12 forhold med dyrlægeerklæring og anmeldelse til politiet af i alt 32 tilfælde af overlæs. Ved en del læs blev uro i kasserne observeret, fordi kyllingerne på skift hoppede oven på hinanden for at få plads og luft. I andre tilfælde sad kyllingerne med åbent næb og gispede efter vejret. Ved nogle overlæs blev der konstateret flere transportdødsfald end normalt. Nogle af disse dødsfald formodes at være forårsaget af kvælning. Den ansvarlige for transporterne blev afhørt af politiet i forbindelse med hver anmeldelse og lovede hver gang at sikre en forbedring af forholdene. Transporterne med overlæs fandt sted over en længere periode; 12. februar 2004 - 04. april 2005.

Rådet udtalte:

Spørgsmål 1:

Hvordan vil Rådet på baggrund af de foreliggende oplysninger vurdere dyrenes muligheder for at bevæge sig i overfyldte transportkasser?

Svar ad 1:

Det fremgår af sagsakterne, at der ved en del læs observeredes uro i kasserne, fordi kyllingerne på skift hoppede oven på hinanden for at få plads og luft. I andre tilfælde sad kyllingerne med åbent næb og gispede efter vejret. Ved nogle overlæs blev der konstateret flere transportdødsfald end normalt.

Dyr skal behandles forsvarligt og beskyttes bedst muligt mod smerte, lidelse, angst, varigt mén og væsentlig ulempe. Desuden skal enhver, der holder dyr, sørge for, at de behandles omsorgsfuldt, herunder at de passes under hensyntagen til deres fysiologiske og sundhedsmæssige behov. Dette gælder også under en transport.

Lægges dette til grund, finder Rådet, at kyllingerne i de overfyldte transportkasser har haft uforsvarlig lidt plads til at bevæge sig. Lægges sagsakterne med beskrivelse af op til 15 % overlæs og ovennævnte til grund, finder Rådet, at kyllingerne har været udsat for groft uforsvarlig behandling, jf. dyreværnslovens §§ 1 og 2.

Spørgsmål 2:

Hvilken betydning har det for dyrene, hvis de ikke under transport kan bevæge sig?

Svar ad 2:

Dyr skal behandles forsvarligt og beskyttes bedst muligt mod smerte, lidelse, angst, varigt mén og væsentlig ulempe. Desuden skal enhver, der holder dyr, sørge for, at de behandles omsorgsfuldt, herunder at de passes under hensyntagen til deres fysiologiske og sundhedsmæssige behov. Dette gælder også under en transport.

Dyr, som under en transport ikke kan bevæge sig normalt, vil opleve lidelse, angst og væsentlig ulempe. Lægges sagsakterne og ovennævnte til grund, finder Rådet, at kyllingerne har været udsat for uforsvarlig behandling, jf. dyreværnslovens §§ 1 og 2.

Spørgsmål 3:

Hvorledes vurderer Rådet oplysningerne om et større antal døde kyllinger i forbindelse med transporterne?

Svar ad 3:

Det fremgår af sagsakterne, at der ved nogle overlæs blev konstateret flere transportdødsfald end normalt og med op til 15 % overvægt. Denne overdødelighed beskrives af den iagttagende dyrlæge at være forårsaget af kvælning som følge af, at transportkasserne var overfyldte. Kyllinger, som under en transport ikke kan få tilstrækkelig med luft vil opleve høj grad af lidelse, angst og væsentlig ulempe. Lægges dette til grund, finder Rådet, at kyllingerne har været udsat for groft uforsvarlig behandling med karakter af mishandling, jf. dyreværnslovens §§ 1 og 2.

Spørgsmål 4:

Har det betydning for de levende dyr, at et større antal dyr dør under transport og forbliver i transportkasserne indtil ankomst til slagteriet?

Svar ad 4:

Når et større antal kyllinger dør under transport og de overlevende kyllinger sad med åbent næb og gispede efter vejret, viser dette, at de overlevende kyllinger har været udsat for uforsvarlige forhold under transporten. Det har i denne sammenhæng næppe større betydning, at de døde kyllinger forbliver i transportkasserne indtil ankomsten til slagteriet.

Spørgsmål 5:

Giver sagen i øvrigt Rådet anledning til bemærkninger?

Svar ad 5:

Oplysningerne i sagsakterne peger på, at sigtede ikke viser vilje eller evne til at tilvejebringe dyreværnsmæssigt forsvarlige forhold under transport af kyllinger til slagteri. Dette bør efter Rådets opfattelse føre til overvejelser om, hvorvidt der skal ske helt eller delvis frakendelse af retten til at transportere kyllinger, jvf. dyreværnslovens § 29. Anvendelse af § 29 beror imidlertid på en juridisk vurdering, der alene foretages af domstolene.

Supplerende skrivelse af 26. oktober 2006 til politimesteren i Ringkøbing

Rådet udtalte:

Spørgsmål 1:

Politimesteren skal til brug for sagens videre behandling anmode om, at der med udgangspunkt i dyreværnslovens § 28 stk. 1 i de enkelte forhold tages stilling til, om den af den veterinære tilsynsmyndighed beskrevne behandling af dyrene er 1) uforsvarlig, 2) grovere uforsvarlig, 3) karakter af mishandling. Politimesteren har med udgangspunkt i de allerede afgivne svar fra Det Veterinære Sundhedsråd indarbejdet en foreløbig vurdering i det vedlagte udkast til anklageskrift. Politimesteren har som kriterier for den foreløbige vurdering anvendt følgende formuleringer:

Dyrene kan ikke bevæge sig under transporten	= uforsvarlig behandling
Der var uro i kasserne, fordi dyrene på skift hoppede ovenpå hinanden for at få plads og luft	= grovere uforsvarlig behandling
Kyllingerne sad med åbent næb og gispede efter vejret	= grovere uforsvarlig behandling

Der blev konstateret flere transportdødsfald end normalt	= grovere uforsvarlig behandling
Der blev konstateret flere transportdødsfald end normalt og overdødeligheden vurderet at være en følge af kvælning	= karakter af mishandling

Politimesteren har af tidsmæssige grunde forelagt sagen for Rigsadvokaten via Statsadvokaten med henblik på nedlæggelse af påstand om rettighedsfrakendelse i medfør af dyreværnslovens § 29 og straffelovens § 79 samtidig med denne forelæggelse for Rådet, hvorfor politimesteren skal anmode om en snarlig besvarelse af de stillede spørgsmål.

Svar ad 1:

Rådet vil graduere de nævnte forhold således:

1. Dyrene kan ikke bevæge sig under transporten	= uforsvarlig behandling
2. Der var uro i kasserne, fordi dyrene på skift hoppede ovenpå hinanden for at få plads og luft	= uforsvarlig behandling
3. Kyllingerne sad med åbent næb og gispede efter vejret	= groft uforsvarlig behandling
4. Der blev konstateret flere transportdødsfald end normalt	= groft uforsvarlig behandling
5. Der blev konstateret flere transportdødsfald end normal og overdødeligheden vurderet at være en følge af kvælning	= groft uforsvarlig med karakter af mishandling.

Afgørelse:

Afgørelsen forelå ikke på tidspunktet for årsberetningens afslutning.

2005-20-056-00037

Skrivelse af 23. september 2005 til politimesteren i Horsens

I forbindelse med slagtning af konsumægshøner på et fjerkræslagteri konstateredes, at 25-30 % af hønerne havde blødninger som følge af brud på knogler og led i vinger og/eller ben. Skadernes og blødningernes karakter og alder pegede på, at skaderne var sket i forbindelse med indfangning af hønerne inden transporten til slagteriet. Slagteriet oplyste til sagen, at læsioner af denne type konstateres hos under 1 % af slagtedyrene.

Rådet udtalte:

Spørgsmål:

Hvorvidt forholdet beskrevet i anmeldelse af 28. januar 2005 vurderes som værende uforsvarlig eller eventuelt groft uforsvarlig behandling af dyr eller mishandling?

Svar:

Det fremgår af sagsakterne, at der i forbindelse med slagtning af konsumægshøner på et fjerkræslagteri konstateredes, at 25-30 % af hønerne havde blødninger som følge af brud på knogler og led i vinger og/eller ben. Skadernes og blødningernes karakter og alder pegede på, at skaderne var sket i forbindelse med indfangning af hønerne inden transporten til slagteriet.

Dyr skal behandles forsvarligt og beskyttes bedst muligt mod smerte, lidelse, angst, varigt mén og væsentlig ulempe. Desuden skal enhver, der holder dyr, sørge for, at de behandles omsorgsfuldt.

Lægges sagens akter og ovennævnte til grund, finder Rådet, at hønerne har været udsat for groft uforsvarlig behandling, jf. dyreværnslovens §§ 1 og 2.

Afgørelse:

Tiltalte blev straffet med en bøde på 10.000 kr.

Forvandlingsstraffen var fængsel i 10 dage.

Tiltalte betalte sagens omkostninger.

2005-20-056-00039

Skrivelse af 17. februar 2006 til politimesteren i Hobro

Ved et uanmeldt kontrolbesøg i staldene hos en producent af æg konstaterede en dyrlæge fra Fødevareregionen, at der i mere end 20 æglægningsbure var huset 5 æglæggende høner. Det indvendige gulvareal i burene var 2510 cm². Med et sådan gulvareal er burene godkendt til husning af op til 4 æglæggende høner. Forholdet blev anmeldt til politiet. Året før var et tilsvarende forhold blevet påtalt og efterfølgende konstateret rettet.

Rådet udtalte:

Spørgsmål 1:

Såfremt det lægges til grund, at der i mere end 20 bure, med et anvendeligt bundareal på 2510 cm², der var godkendt til 4 høner pr. bur, var 5 høner, skal jeg anmode om Rådets udtalelse om, hvorvidt hønerne har været behandlet forsvarligt og beskyttet bedst muligt mod smerte, lidelse, angst, varigt mén og væsentlig ulempe?

Svar ad 1:

Det fremgår af sagsakterne, at der i mere end 20 æglægningsbure var huset 5 æglæggende høner. Det indvendige gulvareal i burene var 2510 cm². Med et gulvareal af denne størrelse er burene godkendt til husning af op til 4 æglæggende høner. Der kan således konstateres en overbelægning i burene på 25 %.

Dyr skal behandles forsvarligt og beskyttes bedst muligt mod smerte, lidelse, angst, varigt mén og væsentlig ulempe. Desuden skal enhver, der holder dyr, sørge for, at de behandles omsorgsfuldt, herunder at de passes under hensyntagen til deres fysiologiske og sundhedsmæssige behov. Rum eller arealer, hvor dyr holdes, skal indrettes på en sådan måde, at dyrenes behov tilgodeses. Det skal herunder sikres, at dyrene har den fornødne bevægelsesfrihed også under optagelse af foder og drikke.

Ved at være huset i æglægningsbure med 25 % overbelægning har de æglæggende høner ikke været behandlet forsvarligt og beskyttet bedst muligt mod væsentlig ulempe. De æglæggende høner er tillige ikke behandlet omsorgsfuldt og passet under hensyntagen til deres behov, idet der ikke er sikret fornøden bevægelsesfrihed også under indtagelse af foder eller vand.

Lægges ovennævnte til grund, finder Rådet, at de æglæggende høner har været udsat for uforsvarlig behandling, jf. dyreværnslovens § 1, § 2 og § 3, stk. 1.

Spørgsmål 2:

Giver sagen i øvrigt Rådet anledning til yderligere bemærkninger?

Svar ad 2:

Nej.

Afgørelse:

Tiltalte vedtog en udenretlig bøde på 5.000 kr.

2005-20-056-00031

Skrivelse af 1. april 2005 til politimesteren i Frederikssund

To kaniner blev iflg. vidneforklaringer fundet ved nogle papkasser på en sti i en skov. Den ene død, den anden forkommen. Den forkommen kanin sad helt stille ved siden af og havde det, efter et vidnes opfattelse, dårligt. I papkassernes låg var der lavet lufthuller, og derudover indeholdt de et viskestykke. Kaninerne havde gnavet sig ud af kasserne.

To dage senere blev den levende kanin indbragt til en dyrlæge. Ifølge dennes erklæring var der tale om en rødbrun dværgkanin.

Endvidere fremgår det af dyrlægens erklæring, at:

"Kaninen var meget mager og i choktilstand på grund af dehydrering. Den lå på siden og var ikke i stand til at holde sig oprejst. Kaninen havde sandsynligvis været uden mad og drikke i mindst 3-4 dage. Kaninen blev aflivet, idet prognosen var meget dårlig. Der var efter dyrlægens skøn tale om alvorlig misrøgt af kaninen, og den har været udsat for unødigt lidelse. Det skønnedes, at kaninen før den blev efterladt i en papkasse ikke havde fået den optimale fodring, da den var meget mager."

Kaninernes ejer har til sagen forklaret, at kaninerne overhovedet ikke havde været passet i 2-3 uger, inden de blev efterladt i skoven. De havde intet mad fået i den periode, men der havde muligvis været vand i buret.

Rådet udtalte:

Spørgsmål 1:

Indebærer det ved besigtigelsen af 10. juli 2004 konstaterede en uforsvarlig eller groft uforsvarlig behandling af dyr, eller mishandling af dyr ?

Svar ad 1:

Det fremgår af politirapporten med vedlagt udateret erklæring om den ene kanin fra dyrlægen, at to kaniner iflg. vidneforklaringer blev fundet i en papkasse på en sti i en skov. Den ene død, den anden forkommen. Den ene lå død ved siden af to papkasser. Den anden sad helt stille ved siden af og havde det, efter et vidnes opfattelse, dårligt.

Af dyrlægens erklæring fremgår bl.a.: "Kaninen var meget mager og i choktilstand på grund af dehydrering. Den lå på siden og var ikke i stand til at holde sig oprejst. Kaninen havde sandsynligvis været uden mad og drikke i mindst 3-4 dage. Kaninen blev aflivet, idet prognosen var meget dårlig. Der er efter undertegnede skøn tale om alvorlig misrøgt af kaninen, og den har været udsat for unødigt lidelse. Det skønnes, at kaninen før den blev efterladt i en papkasse ikke har fået den optimale fodring, da den var meget mager.

Sigtede har til sagen forklaret, at kaninerne overhovedet ikke havde været passet i 2-3 uger, inden de blev efterladt i skoven. De havde intet mad fået i den periode, men der havde muligvis været vand i buret.

Dyr skal behandles forsvarligt og beskyttes bedst muligt mod smerte, lidelse, angst, varigt men og væsentlig ulempe. Ligeledes skal de behandles omsorgsfuldt, herunder huses, fodres, vandes og passes under hensyntagen til deres fysiologiske, adfærdsmæssige og sundhedsmæssige behov.

Ved ikke at have været passet i 2-3 uger og ved at blive sat ud i en skov i papkasser uden mad og drikke har kaninerne været udsat for den højeste grad af smerte, lidelse, angst, varigt men og væsentlig ulempe.

Lægges ovennævnte til grund, vil Rådet anse forholdet for groft uforsvarlig behandling af dyr med karakter af mishandling, jf. dyreværnslovens §§ 1, 2 og 3, stk. 1.

Spørgsmål 2:

Kan det af sigtede forklarede stemme overens med det ved besigtigelsen af 10. juli 2004 konstaterede?

Svar ad 2:

Ja. Se svar ad 1.

Spørgsmål 3:

Giver sagen i øvrigt Rådet anledning til bemærkninger?

Svar ad 3:

Nej.

Afgørelse:

Tiltalte blev straffet med en bøde på 5.000 kr.

Forvandlingsstraffen var fængsel i 8 dage.

Tiltalte betalte sagens omkostninger.

2005-20-056-00034

Skrivelse af 27. maj 2005 til politimesteren i Hjørring

Et kaninhold blev anmeldt for fundet af døde kaniner. Anmeldelsen gik på, at de var døde som følge af mangel på foder og vand.

Rådet udtalte:

Spørgsmål:

Under henvisning til indholdet af vedlagte politirapport med bilag, anmoder jeg herved Det Veterinære Sundhedsråd om en udtalelse om følgende:

Om hvorvidt dette:

At tiltalte - i tiden forud for den 11. januar 2005 holdt kaniner i sin have, hvor der var opstillet 10 bure. Burene befandt sig under åben himmel og dyrene var således nødtørftigt beskyttet mod vejrliget. Der manglede frisk strøelse, idet dyrene lå på en blanding af gødning og rådnende strøelse. I de fleste af burene var der ingen vandskåle, dem der var lå væltede eller var tømte. Kun i 3 bure med levende kaniner var der et franskrød, intet vand. Ellers var der intet tegn på foder i nogen af burene.

I de øvrige 7 bure var de 7 kaniner døde. Ved undersøgelsen af to viste disse sig stive og indtørrede, idet skindet lå fast ind til knoglerne og kaninerne var meget afmagrede og uden kød på kroppen. De øvrige døde kaniner havde lignende udseende. Alle kadavere bar således præg af at have været døde i længere tid, formentlig adskillige dage. I et bur med 2 døde kaniner, var der ædt en del af hovedet på den ene, således at knoglerne stak frem. Der kunne i dette tilfælde være

tale om kannibalisme, således at forstå at den længstlevende har forsøgt at stille sulten på den døde.

Er omfattet af Dyreværnslovens § 1 og § 2 - herunder eventuelt grovere uforsvarlig behandling af dyr?

Svar:

Rådet skal indledningsvis anføre, at Rådet kun besvarer spørgsmål af veterinærfaglig karakter. Hvorvidt forhold er omfattet af lovgivningen ligger uden for Rådets kompetence og overlades til juridiske overvejelser.

Det fremgår af politirapporten med erklæring af d. 12. januar 2005 fra dyrlægen, at denne på foranledning af politiet blev anmodet om at indfinde sig på tiltaltes ejendom. Politiet var på stedet på grund af nabo-anmeldelse af hundegøen.

Af dyrlægens erklæring fremgår bl.a.:

”Ved besøget sås to hunde, begge i god foderstand, stå bundet i baghaven, dog med mulighed for at gå ind under et halvtag i påkommende tilfælde. Hundene gik på den bare jord.

I øvrigt befandt der sig i haven 10 bure med kaniner. Disse bure befandt sig under åben himmel, og dyrene var således kun nødtørftigt beskyttet mod vejrliget (jf. orkanen i afvigte weekend). Ved inspektion af burene sås disse helt at mangle frisk strøelse - dyrene lå på en blanding af gødning og rådne strøelse. Frisk halm tildelt med jævne mellemrum vil kunne give dyrene et tørt og lunt leje.

I de fleste af burene var der ingen vandskåle - dem, der var, lå væltede eller var tømte. Fra ejers side meddeltes det, at kaninerne væltede skålene - det må anføres, at det er muligt at fastgøre vandbeholdere til f. eks. trådhegnet i burenes døre eller til væggen. Ligeledes anførte ejer, at vandet frøs i skålene, hvortil må indvendes, at der denne vinter ikke har været mange frostdage. Fryser det, må man skifte vand et tilstrækkeligt antal gange om dagen.

Kun i tre bure med levende kaniner var der et franskrød (der var intet vand), angiveligt anbragt efter politifolkens besøg tidligere på dagen. Ellers var der intet tegn på foder i nogen af burene, bortset fra nogle rådne, afgnavede kolber (majs?). I de øvrige syv bure var de syv kaniner døde. Ved undersøgelsen af to viste disse sig stive og indtørrede - skindet lå fast ind til knoglerne, og kaninerne var meget afmagrede og uden kød på kroppen. De øvrige døde kaniner havde et lignende udseende. Alle kadavere bar således præg af at have været døde i længere tid - forsigtigt anslået til adskillige dage. I et bur med to kaniner - begge døde - var der ædt en del af hovedet på den ene, således at knoglerne stak frem. Buret blev undersøgt for åbninger, som eksempelvis en rotte kunne trænge ind i, men buret var tilsyneladende intakt. Der må i dette tilfælde være tale om kannibalisme, således at forstå, at den længstlevende har forsøgt at stille sulten på den døde kammerat.

Konklusionen af undersøgelsen er, at kaninerne er døde af underernæring, både med hensyn til foder og vand.

Dyr skal behandles forsvarligt og må ikke udsættes for smerte, lidelse, angst, varigt men og væsentlig ulempe. De skal behandles omsorgsfuldt, herunder huses, fodres, vandes og passes under hensyntagen til deres fysiologiske, adfærdsmæssige og sundhedsmæssige behov. Dersom ovennævnte beskrivelser i spørgsmålet og i dyrlægens erklæring af forholdene for kaninerne kan lægges til grund, er kaninerne ikke behandlet omsorgsfuldt, herunder huset, fodret, vandet eller passet under hensyntagen til deres fysiologiske, adfærdsmæssige og sundhedsmæssige behov.

Under de beskrevne forhold har de været udsat for højeste grad af smerte, lidelse, angst, varigt mén og væsentlig ulempe.

Rådet vil anse forholdet for groft uforsvarlig behandling af dyr med karakter af mishandling, jf. dyreværnslovens §§ 1 og 2.

Afgørelse:

Tiltalte blev straffet med fængsel i 30 dage.

Tiltalte blev frakendt retten til at eje, bruge, passe, slagte eller i det hele taget beskæftige sig med dyr for bestandigt.

Tiltalte betalte sagens omkostninger i byretten.

I landsretten blev byrettens dom stadfæstet.

Tiltalte betalte sagens omkostninger for landsretten.

2005-20-056-00032

Skrivelse af 23. september 2005 til politimesteren i Assens

I en fraflyttet ejendom fandt politiet efter en anmeldelse d. 5. december 2004 en død kanin og et dødt marsvin i hvert af deres bure. De to dyr var meget magre, og der var intet foder og vandflaskerne var tomme. I haven var der 4 sultne høns. Desuden fandtes på ejendommen 3 døde høns. I haven gik der en sort-hvid kat, som var meget sulten. Ejeren af dyrene var flyttet fra ejendommen nogle dage i forvejen.

Rådet udtalte:

Spørgsmål 1:

Har dyrene været behandlet forsvarligt og herunder beskyttet mod smerte, lidelse, angst og væsentlig ulempe jfr. Dyreværnslovens regler herom?

Svar ad 1:

Det fremgår af sagsakterne, at politiet på en fraflyttet ejendom efter en anmeldelse d. 5. december 2004 fandt en død kanin og et dødt marsvin i hvert af deres bure. De to dyr var meget magre, og der var intet foder og vandflaskerne var tomme. I haven var der 4 sultne høns. Desuden fandtes på ejendommen 3 døde høns. Ejeren af dyrene var flyttet fra ejendommen nogle dage i forvejen.

Dyr skal behandles forsvarligt og beskyttes bedst muligt mod smerte, lidelse, angst, varigt mén og væsentlig ulempe. Desuden skal enhver, der holder dyr, sørge for, at de behandles omsorgsfuldt, herunder at de fodres og passes under hensyntagen til deres fysiologiske og sundhedsmæssige behov.

Lægges ovennævnte til grund, finder Rådet, at dyrene ikke har været behandlet forsvarligt og herunder beskyttet mod smerte, lidelse, angst og væsentlig ulempe. Rådet vil betegne forholdet som groft uforsvarlig behandling af dyr, jf. dyreværnslovens §§ 1 og 2. Kan det lægges til grund, at de døde dyr er døde som følge af sult og tørst, vil Rådet betegne forholdet som groft uforsvarlig behandling med karakter af mishandling, jf. dyreværnslovens §§ 1 og 2.

Spørgsmål 2:

Kan det i benægtende fald beskrives, hvori manglerne består?

Svar ad 2:

Se svar ad 1.

Spørgsmål 3:

Kan det bekræftes, at kaniner og marsvin let kan dø under ophold i baggang i træk via evt. utæt dør?

Svar ad 3:

Spørgsmålet må besvares med et nej, hvis der med spørgsmålet menes, at kaniner og marsvin kan dø under ophold i baggang i træk via evt. utæt dør. Kaniner og marsvin kan pådrage sig sygdom ved igennem længere tid at være udsat for stærk træk, og derefter kan de dø som følge af sygdommen, der typisk vil være lungebetændelse. Ved meget stærk træk med meget kold luft kan dyrene afkøles så stærkt, at de dør af underafkøling.

Spørgsmål 4:

Kan det ud fra beskrivelse og fotos oplyses, om adfærden har været uforsvarlig, eller grovere uforsvarlig behandling af dyrene?

Svar ad 4:

Se svar ad 1.

Spørgsmål 5:

Giver sagen i øvrigt Det Veterinære Sundhedsråd anledning til bemærkninger?

Svar ad 5:

Nej.

Afgørelse:

Påtalen blev opgivet efter retsplejelovens § 721, stk. 1, nr. 2, idet videre forfølgning ikke kunne ventes at føre til straf.

2005-20-056-00035

Skrivelse af 21. juli 2005 til politimesteren i Varde

I en dyreværns sag mod et større dyrehold forelå en rapport fra den lokale fødevareregions undersøgelse af forholdene, hvorfra det bl.a. fremgår:

At fødevareregionen den 21. oktober 2004 modtager en telefonisk anmodning om faglig assistance fra politiet i forbindelse med en anmeldelse om overtrædelse af dyreværnsloven på en ejendom.

Ejendommen blev besøgt samme dag af politi og dyrlæge fra fødevareregionen.

Ejendommen bar præg af at være stærkt forfalden og der lå store bunker af skrammel udendørs. Der blev holdt dyr indendørs i en staldbygning og i et tilstødende bryggers samt i et maskinhus. Desuden blev der holdt dyr udendørs i bure. Burene stod spredt mellem skrotbunker, og nogle stod ovenpå skrotbunkerne. Mange bure bestod kun af tråd og var enten ikke overdækket eller utilstrækkeligt overdækket med løse tagplader holdt på plads af sten eller bjælker, endvidere stod en del trådbure direkte på jorden. Der manglede strøelse i hovedparten af burene, og dyrenes bundmateriale bestod af et tykt lag ekskrementer. Der var vand i skålene i en del af burene udendørs, men dette skyldtes muligvis slagregn. Der var kun adgang til foder i ganske få bure. Der lå en del døde dyr i burene (primært kaniner), ligesom der lå mange døde kaniner under diverse skrammel (løse tagplader osv.). Mange af dyrene var synligt afmagrede.

Dyreholdet bestod af ca.

- 263 kaniner + et antal løse kaniner. Heraf var 43 døde.
- 45 marsvin heraf 4 døde
- 20 ænder heraf 1 død
- 50 smånavere (mus, rotter og deguer) heraf 15 døde mus
- 40-50 småfugle
- 100 høns
- 20-30 katte
- endvidere fandtes i et par bure resterne af fjerkræ som ikke kunne identificeres længere.

Fødevareregionens dyrlæge konkluderede bl.a. i rapporten:

- Ca. 200 dyr (kaniner, marsvin, høns, vagtler og ænder) som blev holdt i bure udendørs og havde ikke tilstrækkeligt læ og tørt leje.
- Ca. 150 dyr i bure indendørs havde ikke tørt leje.
- Ca. 450 dyr (kaniner, marsvin, smånavere, fjerkræ, fugle og katte) havde ikke adgang til vand og/eller foder. Mange af dyrene var synligt afmagrede.
- Ca. 75 dyr (73 høns og 2 ænder) havde for lidt plads.
- 1 and i træbur blev holdt i konstant mørke.
- 17 dyr var syge (10 deguer, 2 høns og 5 kaniner), men var ikke blevet tilset af dyrlæge.
- 63 dyr (43 kaniner, 4 marsvin, 1 and og 15 mus) fandtes døde .

Rådet udtalte:

Spørgsmål 1:

Såfremt følgende lægges til grund:

- at der ved politiets og Fødevareregionens besøg den 21. oktober 2004 både indenfor og udenfor blev fundet 263 kaniner + et ukendt antal løse kaniner, hvoraf 43 var døde og henlå henholdsvis i bure med andre levende kaniner og udenfor bure,
- at en overvejende del af kaninerne var i trådbure, som var overdækket af løse tagplader, der ikke ydede læ og ly,
- at mange af kaninerne var synligt afmagrede, uden adgang til hverken foder eller vand,
- at strøelsen var gennemblødt og bundmaterialet i hovedparten af burene bestod af et tykt lag ekskrementer.

Vil det oplyste efter Sundhedsrådets opfattelse da indebære en uforsvarlig behandling, grovere uforsvarlig behandling eller mishandling af dyr?

Svar ad 1:

Dyr skal behandles forsvarligt og beskyttes bedst muligt mod smerte, lidelse, angst, varigt men og væsentlig ulempe. Enhver, der holder dyr, skal sørge for, at de behandles omsorgsfuldt, herunder at de huses, fodres, vandes og passes under hensyntagen til deres fysiologiske, adfærdsmæssige og sundhedsmæssige behov. Rum eller arealer, hvor dyr holdes, skal indrettes på en sådan måde, at dyrets behov tilgodeses. Det skal herunder sikres, at dyret har den fornødne bevægelsesfrihed også under optagelse af foder og drikke og ved hvile. Dyr skal endvidere sikres mod vejr og vind i overensstemmelse med deres behov.

Lægges ovennævnte beskrivelse i spørgsmål 1 til grund, vil Rådet anse forholdet for groft uforsvarlig behandling af dyr, jf. dyreværnslovens §§ 1, 2 og 3, stk. 1. Hvis det kan eftervises, at de 43 døde dyr er døde som følge af mangelfuld fodring og vanding, vil Rådet anse forholdet for groft uforsvarlig behandling af dyr med karakter af mishandling, jf. dyreværnslovens §§ 1, 2 og 3, stk. 1.

Spørgsmål 2:

Såfremt følgende lægges til grund:

- at der ved besøget den 21. oktober 2004 blev fundet et bur udenfor, der målte 97 x 93 x 75 cm, med 19 høns og 1 berberianid i, og som stod direkte på jorden, uden at der var tilstrækkeligt med læ, samt uden vand, foder og strøelse
- at der blev fundet et bur indenfor, der målte 60 x 60 x 60 cm, med 5 høns uden foder og vand
- at der i stalden blev fundet et voliere med 30 - 50 høns, der gik meget tæt, og som havde adgang til foder i en stor foderautomat og beskidt drikkevand
- at der uden for burene i stalden lå en afmagret død høne, ligesom 2 magre og syge/døende høns blev aflivet på stedet.

Vil det oplyste efter Sundhedsrådets opfattelse da indebære en uforsvarlig behandling, grovere uforsvarlig behandling eller mishandling af dyr?

Svar ad 2:

Dyr skal behandles forsvarligt og beskyttes bedst muligt mod smerte, lidelse, angst, varigt men og væsentlig ulempe. Enhver, der holder dyr, skal sørge for, at de behandles omsorgsfuldt, herunder at de huses, fodres, vandes og passes under hensyntagen til deres fysiologiske, adfærdsmæssige og sundhedsmæssige behov. Rum eller arealer, hvor dyr holdes, skal indrettes på en sådan måde, at dyrets behov tilgodeses. Det skal herunder sikres, at dyret har den fornødne bevægelsesfrihed også under optagelse af foder og drikke og ved hvile. Dyr skal endvidere sikres mod vejr og vind i overensstemmelse med deres behov.

Lægges ovennævnte beskrivelse i spørgsmål 2 til grund, vil Rådet anse forholdet for groft uforsvarlig behandling af dyr, jf. dyreværnslovens §§ 1, 2 og 3, stk. 1. Hvis det kan eftervises, at den afmagrede døde høne og de syge/døende høns er henh. døde og syge/døende som følge af mangelfuld fodring og vanding, vil Rådet anse forholdet for groft uforsvarlig behandling af dyr med karakter af mishandling, jf. dyreværnslovens §§ 1, 2 og 3, stk. 1.

Spørgsmål 3:

Såfremt følgende lægges til grund:

- at der ved besøget den 21. oktober 2004 blev fundet beskidte småbure uden strøelse med minikalkuner, småhøns, vagtler, toppede høns, ænder og et guldfasanpar, og hvor enkelte af burene indeholdt en smule foder og nogle havde en smule snavset drikkevand
- at der i et bur, hvor der hverken var foder eller vand og kun lidt strøelse, lå en død and, der var afmagret
- at 1 voliere indeholdte 2 katte uden foder og vand

Vil det efter Sundhedsrådets opfattelse da indebære uforsvarlig behandling, grovere uforsvarlig behandling eller mishandling af dyr?

Svar ad 3:

Dyr skal behandles forsvarligt og beskyttes bedst muligt mod smerte, lidelse, angst, varigt men og væsentlig ulempe. Enhver, der holder dyr, skal sørge for, at de behandles omsorgsfuldt, herunder at de huses, fodres, vandes og passes under hensyntagen til deres fysiologiske, adfærdsmæssige og sundhedsmæssige behov. Rum eller arealer, hvor dyr holdes, skal indrettes på en sådan måde, at dyrets behov tilgodeses. Det skal herunder sikres, at dyret har den fornødne bevægelsesfrihed også under optagelse af foder og drikke og ved hvile. Dyr skal endvidere sikres mod vejr og vind i overensstemmelse med deres behov.

Lægges ovennævnte beskrivelse i spørgsmål 3 til grund, vil Rådet anse forholdet for uforsvarlig behandling af dyr, jf. dyreværnslovens §§ 1, 2 og 3, stk. 1, 1. og 2. punktum. Hvis det kan eftervises, at den afmagrede døde and er død som følge af mangelfuld fodring og vanding, vil Rådet anse forholdet for groft uforsvarlig behandling af dyr med karakter af mishandling, jf. dyreværnslovens §§ 1, 2 og 3, stk. 1, 1. og 2. punktum.

Spørgsmål 4:

Lægges til grund:

- at der ved besøget den 21. oktober 2004 i bryggerset blev fundet en mængde småbure med gnavere, hvor et akvarium uden foder, vand og strøelse indeholdte 7 døde mus, der så ud til at have været døde længe, da de var begyndende mumificerede
- et bur indeholdte mus uden foder og vand, men med strøelse
- et bur rotter uden foder og vand, men med strøelse
- flere bure deguer uden foder og vand, men med strøelse. Deguerne sad og klumpede sig sammen og havde strittende pels
- et bur med en nymfeparakit, der stod i mørke med lidt foder, snavset vand og lidt strøelse
- flere bure med vagtler uden foder, vand og strøelse, der gik i et bjerg af ekskrementer. Der lå i et af burene en død vagtel, som havde været død et stykke tid

Vil det efter Sundhedsrådets opfattelse da indebære uforsvarlig behandling, grovere uforsvarlig behandling eller mishandling af dyr?

Svar ad 4:

Dyr skal behandles forsvarligt og beskyttes bedst muligt mod smerte, lidelse, angst, varigt men og væsentlig ulempe. Enhver, der holder dyr, skal sørge for, at de behandles omsorgsfuldt, herunder at de huses, fodres, vandes og passes under hensyntagen til deres fysiologiske, adfærdsmæssige og sundhedsmæssige behov. Rum eller arealer, hvor dyr holdes, skal indrettes på en sådan måde, at dyrets behov tilgodeses. Det skal herunder sikres, at dyret har den fornødne bevægelsesfrihed også under optagelse af foder og drikke og ved hvile. Dyr skal endvidere sikres mod vejr og vind i overensstemmelse med deres behov.

Lægges ovennævnte beskrivelse i spørgsmål 4 til grund, vil Rådet anse forholdet for groft uforsvarlig behandling af dyr, jf. dyreværnslovens §§ 1, 2 og 3, stk. 1, 1. og 2. punktum. Hvis det kan eftervises, at de syv døde mus og den døde vagtel er døde som følge af mangelfuld fodring og vanding, vil Rådet anse forholdet for groft uforsvarlig behandling af dyr med karakter af mishandling, jf. dyreværnslovens §§ 1, 2 og 3, stk. 1, 1. og 2. punktum.

Spørgsmål 5:

Giver sagen i øvrigt anledning til bemærkninger?

Svar ad 5:

Oplysningerne i sagsakterne peger på, at sigtede gennem længere tid ikke har vist evne eller vilje til at tilvejebringe dyreværnsmæssigt forsvarlige forhold i sit dyrehold. Dette bør efter Rådets opfattelse føre til overvejelser om, hvorvidt der skal ske hel eller delvis frakendelse af retten til dyrehold, jf. dyreværnsloven. Dette beror imidlertid på en juridisk vurdering, der alene foretages af domstolene.

Afgørelse:

Hver af de to tiltalte blev straffet med fængsel i 30 dage.

Fuldbyrnelsen af straffene blev udsat og ville bortfalde efter forløbet af en prøvetid på 2 år på betingelse af, at de tiltalte i prøvetiden ikke begik strafbart forhold.

De tiltalte blev frakendt retten til at eje, bruge, passe, slagte eller i det hele beskæftige sig personligt med dyr i 5 år fra endelig dom at regne.

De tiltalte betalte sagens omkostninger.

Den ene tiltalte ankede dommen til landsretten, som stadfæstede byrettens dom.

Prøvetiden og frakendelsestiden skulle regnes fra denne dom.

Tiltalte betalte sagens omkostninger for landsretten.

2005-20-056-00036

Skrivelse af 21. juli 2005 til politimesteren i Aalborg

Et dyrehold i en dyrehandel blev anmeldt for ikke at behandle dyrene forsvarligt og beskyttet bedst muligt mod smerte, lidelse, angst, varigt men og væsentlig ulempe samt for ikke at behandle dyrene omsorgsfuldt, herunder at have undladt at give dyrene tilstrækkeligt foder og vand, samt ikke passet dyrene under hensyntagen til deres fysiologiske, adfærdsmæssige og sundhedsmæssige behov. De nærmere omstændigheder fremgår af spørgsmål 1.

Rådet udtalte:

Spørgsmål 1:

Det kan lægges til grund, at forretningens dyrehold omfattede små gnavere (mus og ørkenrotter), kaniner, slanger, sumpskildpadder, fugleedderkopper samt akvarier med fisk og krebsdyr.

3 kaniner opholdt sig i et bur, hvor der ikke var adgang til vand eller foder, ligesom en kanin opholdt sig i et bur anbragt direkte på flisegulvet. Den ene af kaninerne havde tydeligt fremstående ribben og skarp rygrad som tegn på afmagring.

3 mus blev opbevaret i en lukket plastkasse uden lufthuller og den ene af musene havde et stort sår på ryggen og var ikke adskilt fra de øvrige mus. Der var endvidere ikke sørget for passende buranlæg med ren og tør strøelse, foder og drikkevand til musene. 2 buranlæg med mus og ørkenrotter var anbragt ovenpå hinanden og der var uhygiejniske forhold i alle buranlæg med små gnavere. I en glasbowl med meget urent vand lå kadavere af 2 døde mus og der blev observeret 3-4 løsgående mus.

2 sumpskildpadder gik i et snavset plastkar under uhygiejniske forhold. Guldfisk lå i plastkar, hvor flere guldfisk var døde og flød rundt på vandoverfladen.

I et terrarium med en fugleedderkop, var der ingen vand. En anden fugleedderkop var anbragt i en bøtte på ca. 20 cm i diameter, hvor fugleedderkoppen vurderedes til at dække et areal på ca. 18 cm, og der var ingen vand i bøtten.

I et terrarium var der anbragt 2 slanger uden drikkevand.

Store akvarier var fyldt med vand og fisk. Forholdene virkede uhygiejniske, idet akvarierne fremstod med fedtede belægninger på indersiden af akvarieglassene og i flere af akvarierne var der døde fisk samt affaldslignende genstande.

Vedrørende forholdene for dyrene henvises i øvrigt til sagens dokumenter, herunder en udtalelse fra en dyrlæge og en fotomappe.

Jeg skal anmode om en udtalelse om, hvorvidt ovennævnte opbevaring og behandling af dyrene har indebåret en uforsvarlig eller grovere uforsvarlig behandling af de nævnte dyr, jf. herved dyreværnslovens § 28, stk. 1, 1. pkt., jf. 2. pkt. og § 28, stk. 2?

Svar ad 1:

Dyr skal behandles forsvarligt og beskyttes bedst muligt mod smerte, lidelse, angst, varigt men og væsentlig ulempe. Enhver, der holder dyr, skal sørge for, at de behandles omsorgsfuldt, herunder at de huses, fodres, vandes og passes under hensyntagen til deres fysiologiske, adfærdsmæssige og sundhedsmæssige behov. Rum eller arealer, hvor dyr holdes, skal indrettes på en sådan måde, at dyrets behov tilgodeses. Det skal herunder sikres, at dyret har den fornødne bevægelsesfrihed også under optagelse af foder og drikke og ved hvile.

Lægges den i spørgsmål 1 beskrevne opbevaring og behandling af dyrene til grund, vil Rådet vurdere, at dyrene samlet set under de beskrevne forhold har været udsat for høj grad af smerte, lidelse, angst, varigt men og væsentlig ulempe. Rådet vil anse forholdet for groft uforsvarlig behandling af dyr, jf. dyreværnslovens §§ 1, 2 og 3, stk. 1, 1. og 2. punktum.

Spørgsmål 2:

Jeg skal endvidere anmode om, hvorvidt forholdene samlet set er en grovere uforsvarlig behandling af dyreværnslovens § 28, stk. 1, 1. punktum, jf. 2. punktum?

Svar ad 2:

Rådet opfatter spørgsmålet som, hvorvidt forholdene samlet set er en grovere uforsvarlig behandling af dyrene. Se svar ad 1.

Spørgsmål 3:

Jeg skal sluttelig spørge, om spørgsmålene giver Rådet anledning til bemærkninger?

Svar ad 3:

Dersom det kan eftervises, at de døde mus er druknet og de døde fisk er døde af sult, vil Rådet for disse dyrs vedkommende betragte forholdet som groft uforsvarlig behandling af dyr med karakter af mishandling, jf. dyreværnslovens §§ 1, 2 og 3, stk. 1, 1. og 2. punktum.

Afgørelse:

Tiltalte indehaver af dyrehandlen blev straffet med en bøde 5.000 kr.

Forvandlingsstraffen var fængsel i 8 dage.

Tiltalte medhjælper i dyrehandlen blev frifundet.

2005-20-056-00038

Skrivelse af 13. oktober 2005 til politimesteren i Hjørring

Sagen drejede sig om kritisable forhold for mink og heste. Af politiets iagttagelser på ejendommen fremgik det, at der på et indhegnet græsareal gik 3 heste. De skønnedes i rimelig foderstand. Der fandtes i indhegningen en zinkbalje, der dog ved besigtigelsen var tom. Politiet skønnede ikke, at hestene havde mulighed for at finde læ/tørt leje, idet det af sigtede anviste rum efter det foreliggende ikke blev anvendt hertil.

Videre fremgik det af iagttagelserne, at der, i en på ejendommen værende minkfarm, blev holdt ca. 100 mink, hvoraf 10-15 blev holdt i bure opstillet i det fri og hvor burene var overdækket med stykker af gamle eternitplader/pandeplader. I et af burene gik 6 mink i samme bur ovenpå en sammentrædt kage af ekskrementer. Også i andre bure fandtes lag af ekskrementer. I andre bure gik 3 og 4 mink sammen. Der var ved flere af burene ingen kasser, hvor minkene kunne finde tørt leje, ligesom halvdelen af de redekasser, der var, ikke var forsynet med låg eller anden afskærmning. Endvidere var adskillige drikkeskåle i burene tomme eller frosne, ligesom drikkeskålen hos en af minkene var fyldt med en blanding af minkeksekrementer/halm. Ejendommens ejer var tidligere straffet for lignende forhold.

Rådet udtalte:

Spørgsmål 1:

Vedrørende hestene:

Finder Rådet, at sigtede, såfremt hestene ikke har haft adgang til læ/tørt leje, har sikret hestene mod vind og vejr i overensstemmelse med deres behov samt behandlet dem omsorgsfuldt, herunder huset og passet dem under hensyntagen til deres fysiologiske, adfærdsmæssige og sundhedsmæssige behov i overensstemmelse med anerkendte praktiske og videnskabelige erfaringer?

Svar ad 1:

Det fremgår af sagsakterne, at ejeren havde 3 heste gående i et hegn. Hestene gik ude hele døgnet, de var i normal foderstand. Hestene havde ikke adgang til læ og tørt leje i enden af den af ejeren anviste lade, idet samtlige trådhegn mellem græsgang og lade var lukket. Der var i laden, og i omgivelserne uden for laden, heller ikke tegn på, at hestene havde været derinde i lange tider.

Dyr skal behandles forsvarligt og beskyttes bedst muligt mod smerte, lidelse, angst, varigt men og væsentlig ulempe. Enhver, der holder dyr, skal sørge for, at de behandles omsorgsfuldt, herunder at de huses, fodres, vandes og passes under hensyntagen til deres fysiologiske, adfærdsmæssige og sundhedsmæssige behov i overensstemmelse med anerkendte praktiske og videnskabelige erfaringer. Rum eller arealer, hvor dyr holdes, skal indrettes på en sådan måde, at dyrets behov tilgodeses. Det skal herunder sikres, at dyret har den fornødne bevægelsesfrihed også under optagelse af foder og drikke og ved hvile. Dyr skal endvidere sikres mod vejr og vind i overensstemmelse med deres behov.

Ved at hestene gik ude hele døgnet uden adgang til læ og tørt leje som beskyttelse mod vind og vejr har de ikke været behandlet omsorgsfuldt, herunder huset eller passet under hensyntagen til deres fysiologiske, adfærdsmæssige og sundhedsmæssige behov.

Hestene har ved de beskrevne forsømmelser været udsat for lidelse, angst og væsentlig ulempe.

Rådet vil betragte forholdet som uforsvarlig behandling af dyr, jf. dyreværnslovens §§ 1, 2 og 3, stk. 1.

Spørgsmål 2:

Vedrørende minkene:

Finder Rådet, at sigtede ved at lade 5-6 voksne mink gå i et bur, at nogle mink har gået i bure uden rodekasser eller uden halm i rodekasserne og ladet minkene gå i bure med store mængder fugtigt halm og gødning, har sikret at disse dyr behandles omsorgsfuldt, herunder huses, fodres, vandes og passes under hensyntagen til deres fysiologiske, adfærdsmæssige og sundhedsmæssige behov og i overensstemmelse med anerkendte praktiske og videnskabelige erfaringer samt sikret, at dyrene har den fornødne bevægelsesfrihed samt, at rum og arealer er indrettet på en sådan måde at dyrenes behov tilgodeses?

Svar ad 2:

Det fremgår af sagsakterne, at ejeren havde ca. 100 mink i farmen fordelt i 50-60 bure. Minkene var i god foderstand. Der var ubeskriveligt rodet på farmen med blandt andet nedblæste bure og pandeplader fra hegnet. I 25 bure med mink var burene fyldt op med en fugtig blanding af halm og gødning i en højde af op til 20 cm. På nær en redekasse var der ikke halm i redekasserne. 2 mink gik i hvert deres nedblæste bur uden for hallerne uden adgang til redekasser, dvs. uden adgang til læ og tørt leje. I et bur gik 6 fuldvoksne mink og i 2 andre gik tilsvarende 5 mink. Der var mange tomme og rene bure. Det østvendte hegn i den bagerste del af farmen var delvist væk, så det kun havde en højde af 50-80 cm. Døren til farmen havde ikke automatisk lukkeanordning.

Dyr skal behandles forsvarligt og beskyttes bedst muligt mod smerte, lidelse, angst, varigt men og væsentlig ulempe. Enhver, der holder dyr, skal sørge for, at de behandles omsorgsfuldt, herunder at de huses, fodres, vandes og passes under hensyntagen til deres fysiologiske, adfærdsmæssige og sundhedsmæssige behov i overensstemmelse med anerkendte praktiske og videnskabelige erfaringer. Rum eller arealer, hvor dyr holdes, skal indrettes på en sådan måde, at dyrets behov tilgodeses. Det skal herunder sikres, at dyret har den fornødne bevægelsesfrihed også under optagelse af foder og drikke og ved hvile. Dyr skal endvidere sikres mod vejr og vind i overensstemmelse med deres behov.

Ved at gå i bure fyldt op med en fugtig blanding af halm og gødning i en højde af op til 20 cm, ved at mangle halm i de fleste redekasser, ved at 2 mink gik i hvert deres nedblæste bur uden for hallerne uden adgang til redekasser, dvs. uden adgang til læ og tørt leje, og ved at tre bure var overbelagt med henh. 5, 5 og 6 fuldvoksne mink, som ikke kunne finde læ og tørt leje i samme redekasse samtidigt, har minkene ikke været behandlet omsorgsfuldt eller i overensstemmelse med deres fysiologiske, adfærdsmæssige og sundhedsmæssige behov.

Ved at gå under de beskrevne forhold har minkene været udsat for meget høj grad af smerte, lidelse, angst og væsentlig ulempe. Rådet vil betragte forholdet som groft uforsvarlig behandling af dyr, jf. dyreværnslovens §§ 1, 2 og 3, stk. 1.

Spørgsmål 3:

Finder rådet vedrørende minkene, at sigtede ved overanstrengelse, vanrøgt eller på andre måde har behandlet sine dyr uforsvarligt?

Svar ad 3:

Se svar ad 2.

Spørgsmål 4:

Finder rådet vedrørende minkene, at der er tale om mishandling eller grovere uforsvarlig behandling af dyr?

Svar ad 4:

Se svar ad 2.

Spørgsmål 5:

Giver sagen i øvrigt Rådet anledning til bemærkninger?

Svar ad 5:

Oplysningerne i sagsakterne peger på, at sigtede gennem længere tid ikke har vist evne eller vilje til at tilvejebringe dyreværnsomt forsvarlige forhold i sit dyrehold. Dette bør efter Rådets opfattelse føre til overvejelser om, hvorvidt der skal ske hel eller delvis frakendelse af retten til

dyrehold, jf. dyreværnsloven. Dette beror imidlertid på en juridisk vurdering, der alene foretages af domstolene.

Afgørelse:

Tiltalte afgik ved døden, og der blev derfor ikke foretaget videre i sagen.

2005-20-056-00040

Skrivelse af 17. februar 2006 til landfogeden på Færøerne

I en avis på Færøerne har det været omtalt og vist på billeder, at en person spiste en levende jomfruhummer på følgende måde. Først blev haleskællene lirket af med en kniv på den levende hummer, således at halemuskulaturen blev blotlagt. Dernæst blev den blottede halemuskulatur på den stadig levende jomfruhummer krydret med salt og citronsaft. Endelig bed konsumenten den blottede og krydrede halemuskulatur af på den levende jomfruhummer og spiste halen.

Rådet udtalte:

Spørgsmål 1:

Vil aftagning af haleskællene, herunder ved at lirke dem af med en kniv, på en levende hummer, således at halemuskulaturen blottes, medføre lidelse, samt i givet fald af hvilken karakter og omfang?

Svar ad 1:

Det fremgår af sagsakterne, at sigtede lirkede haleskællene af en levende jomfruhummer med blotlægning af halemuskulaturen. Herefter blev jomfruhummeren lagt på en tallerken, og den blottede halemuskulatur blev krydret med salt og citronsaft, hvorefter den blev serveret til en konsument, som bed halen af med sine tænder.

Dyr skal behandles forsvarligt og må ikke udsættes for unødigt lidelse, og den, der vil aflive et dyr, skal sikre sig, at dyret aflives så hurtigt og så smertefrit som muligt.

Det fremgår af den videnskabelige litteratur, at hummere i halens bløddele har et veludviklet nervesystem, som kan reagere på skadevoldende stimuli med såkaldte nociceptive responsers så som afværge- eller flugtresponser. I den konkrete sag er der tale om fire forskellige skadevoldende stimuli: 1) fjernelse af haleskællene, 2) påførelse af salt, 3) påførelse af citronsaft og 4) afbidning af halen. Alle fire skadevoldende stimuli aktiverer nerveceller i halens bløddele. Fjernelse af haleskællene og afbidning af halen er udtalt skadevoldende. Påførelse af salt resulterer i dannelse af natriumioner, som aktiverer nervecellerne. Påførelse af citronsaft på blottet væv resulterer i forsuring af vævet, idet citronsaft har en surhedsgrad (pH-værdi) på ca. 2,5. Neutral surhedsgrad er 7,4. Forsuringen (den øgede koncentration af brintioner) aktiverer også nervecellerne.

Lægges ovennævnte til grund, finder Rådet, at jomfruhummeren ved fjernelse af haleskællene, på førelse af salt og citronsaft samt ved afbidning af halen har været genstand for groft uforsvarlig behandling, jf. den færøske dyreværnslovs § 1.

Lægges det yderligere til grund, at hummeren efter afbidning af halen var overladt til at dø som følge af de påførte læsioner, finder Rådet, at jomfruhummeren har været genstand for groft uforsvarlig behandling med karakter af mishandling, jf. den færøske dyreværnslovs § 1 og § 8.

Spørgsmål 2:

Vil krydring med salt og citronsaft af den blottede halemuskulatur på en levende hummer i sig selv medføre lidelser, samt i givet fald af hvilken karakter og omfang?

Svar ad 2:

Se svar ad 1.

Spørgsmål 3:

Vil afbidning af en blottet halemuskulatur på en levende hummer i sig selv medføre lidelse, samt i givet fald af hvilken karakter og omfang?

Svar ad 3:

Se svar ad 1.

Spørgsmål 4:

Kan Rådet udtale sig om, hvorvidt en hummer fortsat kan være i live efter hel og/eller delvis afbidning af sin blottede halemuskulatur efter et forløb, som beskrevet i spørgsmål 1-3, og i givet fald hvor længe?

Svar ad 4:

Rådet finder det sandsynligt, at jomfruhummeren har været levende i nogen tid efter afbidning af halen. Rådet kan ikke angive, hvor lang tid, der vil medgå, inden jomfruhummeren ville dø som følge af de påførte læsioner.

Spørgsmål 5:

Vil et samlet forløb som beskrevet i spørgsmål 1-3 medføre lidelse, samt i givet fald af hvilken karakter og omfang?

Svar ad 5:

Se svar ad 1.

Spørgsmål 6:

Såfremt spørgsmål 4 er besvaret bekræftende bedes det oplyst, om et samlet forløb som beskrevet i spørgsmål 1-4 vil medføre lidelse og i givet fald af hvilken karakter og omfang?

Svar ad 6:

Se svar ad 1.

Spørgsmål 7:

Er aflivning af en hummer ved det i spørgsmål 1-3 (og evt. 4) beskrevne forløb en anerkendt og forsvarlig aflivningsmetode?

Svar ad 7:

Nej. Se svar ad 1.

Spørgsmål 8:

Giver sagen Rådet anledning til yderligere bemærkninger af veterinær karakter?

Svar ad 8:

Nej.

Afgørelse:

Afgørelsen forelå ikke på tidspunktet for årsberetningens afslutning.

5.7 Dyreværnssager vedrørende blandede besætninger

2005-20-057-00032

Skrivelse af 23. september 2005 til politimesteren i Viborg

Ejeren af en mindre besætning bestående af 13 svin og 14 udegående jersey tyre blev anmeldt for over en længere periode frem til den 21. december at have passet sine dyr dyreværnsmæssigt uforsvarligt.

Han havde undladt at fodre, vande, rense og strø ved grisene. Flere var døde og var ikke fjernet, men lå i stierne blandt de overlevende. De overlevende gik i 10-50 cm gylle og var afmagrede. Tyrene gik udendørs uden adgang til tilstrækkeligt foder og rent drikkevand og uden adgang til læ og ly for vejr og vind samt uden adgang til et tørt leje.

En tyr fandtes liggende meget forkommen og nedkølet fastsiddende i et pilekrat. Efter at være skåret fri viste det sig, at tyren var så afkræftet, at den ikke var i stand til at rejse sig og den blev hurtigt efter aflivet af en tilkaldt dyrlæge.

Ejeren indrømmede, at han i perioder var så psykisk ude af balance, at han i længere perioder ikke kom i stalden.

Rådet udtalte:

Spørgsmål 1a:

Er en svinebesætning, hvor svinene var meget magre og ikke havde konstant adgang til frisk vand, og hvis opholdsareal var gødningstilsølet i en højde af 10 til 50 cm, og hvor flere syge og afkræftede dyr ikke blev behandlet eller aflivet, ligesom flere døde svin ikke var fjernet fra opholdsarealet, blevet behandlet omsorgsfuldt, fodret, vandet og huset under den fornødne hensyntagen til deres fysiologiske, adfærdsmæssige og sundhedsmæssige behov?

Svar ad 1a:

Nej.

Ud over de i spørgsmålet beskrevne forhold fremgår det af redegørelsen fra fødevareregionens dyrlæge, at fodringen af svinene havde været meget sparsom og at svinene havde været uden foder i mindst 24 timer og uden vand i nogen tid. Herudover havde ejeren undladt at behandle/isolere syge eller tilskadekomne dyr og undladt at lade syge dyr tilse af en dyrlæge. Dyrlægen finder det på den baggrund sandsynligt, at nogle af dyrene er døde som følge af sult og tørst.

Dyr skal beskyttes bedst muligt mod smerte, lidelse, angst, varigt mén og væsentlig ulempe og skal behandles omsorgsfuldt, herunder fodres, vandes og passes under hensyntagen til deres fysiologiske og sundhedsmæssige behov.

Rådet finder ikke, at svinebesætningen er blevet behandlet omsorgsfuldt, herunder fodret, vandet og huset under den fornødne hensyntagen til deres fysiologiske, adfærdsmæssige og sundhedsmæssige behov.

Spørgsmål 1b:

Såfremt spørgsmål 1a besvares benægtende bedes det oplyst, om forholdene indebærer en uforsvarlig, eller grovere uforsvarlig- eventuelt med karakter af mishandling, behandling af svinene.

Svar ad 1b:

Rådet vil karakterisere forholdene for svinene i besætningen som groft uforsvarlig behandling af svinene med karakter af mishandling, jf. dyreværnslovens §§ 1, 2 og 3, stk. 1 samt bekendtgørelse nr. 707 af 18. juli 2000 om mindstekrav til beskyttelse af landbrugsdyr, § 5.

Spørgsmål 2a:

Er i december måned udegående tyre, der var magre og hvis drikkevand bestod af stillestående mosevand, hvortil adgangen var vanskeliggjort af et pilekrat og et dybt søle, som tyrene måtte vade igennem, ligesom de ikke havde adgang til læ og ly med velstrøet leje, blevet behandlet omsorgsfuldt, fodret, vandet og huset under den fornødne hensyntagen til deres fysiologiske, adfærdsmæssige og sundhedsmæssige behov?

Svar ad 2a:

Nej.

Ud over de i spørgsmålet beskrevne forhold fremgår det af redegørelsen fra Fødevareregionens dyrlæge, at fodringen af tyrene ikke har været tilstrækkelig, specielt med hensyn til energiforsyning. De har forsøgt at skaffe sig næring ved at afgnave barken på træerne i et pilekrat. Tyrene gik sløve rundt i indhegningen og deres gødningsklatter var tørre og stive.

Dyr skal beskyttes bedst muligt mod smerte, lidelse, angst, varigt mén og væsentlig ulempe og skal behandles omsorgsfuldt, herunder fodres, vandes og passes under hensyntagen til deres fysiologiske og sundhedsmæssige behov.

Rådet finder ikke, at de magre tyre er blevet behandlet omsorgsfuldt, herunder fodret, vandet og huset under den fornødne hensyntagen til deres fysiologiske, adfærdsmæssige og sundhedsmæssige behov, idet de om vinteren gik ude uden tilstrækkelig foder, uden vand af god kvalitet og uden mulighed for læ og ly eller et tørt velstrøet leje.

Spørgsmål 2b:

Såfremt spørgsmål 2a besvares benægtende bedes det oplyst, om forholdene indebærer en uforsvarlig, eller grovere uforsvarlig- eventuelt med karakter af mishandling, behandling af tyrene.

Svar ad 2b:

Rådet vil karakterisere forholdene for tyrene på marken som uforsvarlig behandling af dyrene, jf. dyreværnslovens §§ 1, 2 og 3, stk. 1 samt Udtalelse fra Det Veterinære Sundhedsråd og Dyreværnsrådet af 14. december 2001 om udendørs hold af dyr i vinterperioden og i perioder med vinterlignende vejr.

Spørgsmål 3a:

Er en lammet og afkræftet tyr, der igennem nogen tid havde siddet fast i et pilekrat med søle, uden at den blev aflivet eller tilset af en dyrlæge, blevet behandlet omsorgsfuldt under den fornødne hensyntagen til dens sundhedsmæssige behov?

Svar ad 3a:

Nej.

Ud over de i spørgsmålet beskrevne forhold fremgår det af redegørelsen fra Fødevareregionens dyrlæge vedrørende den afkræftede tyr, at den var kold og med et dårligt blodkredsløb. Den reagerede ikke ved manipulation og forsøg på at hjælpe den fri. Det bar præg af, at den havde ligget der i lang tid.

Rådet finder, at ejeren straks under de daglige tilsyn burde have observeret tyrens nødstedte situation og have draget omsorg for, at tyren blev hjulpet, hvilket bedst kunne være sket ved at lade den tilse af en dyrlæge eller ved at aflive den.

Spørgsmål 3b:

Såfremt spørgsmål 3a besvares benægtende bedes det oplyst, om forholdet indebærer en uforsvarlig, eller grovere uforsvarlig- eventuelt med karakter af mishandling, behandling af tyren?

Svar ad 3b:

Rådet vil karakterisere forholdet som groft uforsvarlig behandling af tyren med karakter af mishandling, jf. dyreværnslovens §§ 1, 2 og 3, stk. 1 samt bekendtgørelse nr. 707 af 18. juli 2000 om mindstekrav til beskyttelse af landbrugsdyr, § 5.

Afgørelse:

Tiltalte blev idømt ambulant psykiatrisk behandling på psykiatrisk afdeling med tilsyn af Kriminalforsorgen. Der blev fastsat en længstetid for foranstaltningen på 5 år, og en længstetid for opholdet på 1 år.

Dommen blev anket af anklagemyndigheden til skærpelse af sanktionsfastsættelsen.

Tiltalte blev i landsretten frakendt retten til at eje, bruge, passe, slagte eller i det hele taget beskæftige sig med produktionsdyr i 5 år fra dommen.

Tiltalte betalte sagens omkostninger.

2005-20-057-00033

Skrivelse af 28. oktober 2005 til politimesteren i Løgstør

Efter en anmeldelse til politiet konstateredes en række kritisable forhold i et blandet dyrehold af kreaturer, grise, geder, kaniner og gæs, hvoraf kreaturer og grise var udegående i februar måned. Kreaturerne, i alt 9 stk. af malkekvægskrydsning, på to ikke sammenhørende marker havde ikke adgang til vand, og på den ene mark havde kreaturerne ikke adgang til foder. Nogle kreaturer havde ikke adgang til ly for vejr og vind, og ikke alle dyr havde mulighed for samtidigt at hvile på tørt og strøet leje. En ko havde forvoksede klove. Frilandsgrise, i alt 16 stk., gik på mudrede og optrådte arealer uden adgang til tørt strøet leje. Der var 8 grisehytter med hver sin optrådte og mudrede fold. Underlaget i de fleste hytter var optrådt og mudret. Der var intet vand eller foder i foldene. To geder var med kort reb bundet sammen ved en jernpæl. Syv kaniner var i et bur uden nogen form for lys. Fire gæs gik i et trådbur uden tilstrækkelige læforanstaltninger og uden tørt underlag. Ved et senere kontrolbesøg konstateredes stadig kritisable forhold.

Rådet udtalte:

Spørgsmål 1:

Indebærer de konstaterede forhold ved kontrolbesøget den 7. februar 2005 væsentlig ulempe, uforsvarlig behandling eller groft uforsvarlig behandling?

Svar ad 1:

Det fremgår af sagsakterne, at ni kreaturer af malkekvægskrydsning og seksten grise var udegående i februar måned. Kreaturerne på to ikke sammenhørende marker havde ikke adgang til vand, og på den ene mark havde kreaturerne ikke adgang til foder. Nogle kreaturer havde ikke adgang til ly for vejr og vind, og ikke alle dyr havde mulighed for samtidigt at hvile på tørt og strøet leje. En ko havde forvoksede klove. Frilandsgrisene gik på mudrede og optrådte arealer uden adgang til tørt strøet leje. Der var 8 grisehytter med hver sin optrådte og mudrede fold. Underlaget i de fleste hytter var optrådt og mudret. Der var intet vand eller foder i foldene. Flere af grisenes huld var under middel. To geder var med kort reb bundet sammen ved en jernpæl.

Syv kaniner var i et bur uden nogen form for lys. Fire gæs gik i et trådbur uden tilstrækkelige læforanstaltninger og uden tørt underlag.

Dyr skal behandles forsvarligt og beskyttes bedst muligt mod smerte, lidelse, angst, varigt mén og væsentlig ulempe. Desuden skal enhver, der holder dyr, sørge for, at de behandles omsorgsfuldt, herunder at de fodres, vandes og passes under hensyntagen til deres fysiologiske, adfærdsmæssige og sundhedsmæssige behov. Udegående dyr skal i vinterperioden have adgang til læskur eller bygning, hvor alle dyr samtidigt kan hvile på tørt og strøet leje. Dyrene skal være forberedt på at gå ude i vinterperioden bl.a. være ved godt huld og tilføres supplerende foder, så deres gode huld opretholdes, og der skal hele tiden være adgang til frisk drikkevand.

Lægges ovennævnte og sagsakterne til grund, finder Rådet, at dyrene i sagen har været udsat for uforsvarlig behandling, jf. dyreværnslovens §§ 1 og 2 samt Rådets udtalelse af 14. december 2001 om udendørs hold af dyr i vinterperioden og i perioder med vinterlignende vejr.

Spørgsmål 2:

Indebærer de konstaterede forhold ved kontrolbesøget den 2. marts 2005 væsentlig ulempe, uforsvarlig behandling eller groft uforsvarlig behandling?

Svar ad 2:

Det fremgår af sagsakterne, at der ikke var vand eller foder hos grisene. Hos kreaturerne på den ene mark var der ikke adgang til vand. Samtlige kreaturer havde ikke adgang til læskur med tørt leje.

Dyr skal behandles forsvarligt og beskyttes bedst muligt mod smerte, lidelse, angst, varigt mén og væsentlig ulempe. Desuden skal enhver, der holder dyr, sørge for, at de behandles omsorgsfuldt, herunder at de fodres, vandes og passes under hensyntagen til deres fysiologiske adfærdsmæssige og sundhedsmæssige behov.

Lægges ovennævnte og oplysningerne i sagsakterne til grund, finder Rådet, at dyrene i sagen har været udsat for uforsvarlig behandling, jf. dyreværnslovens §§ 1 og 2.

Spørgsmål 3:

Giver sagen i øvrigt Rådet anledning til bemærkninger?

Svar ad 3:

Nej

Afgørelse:

Tiltalte vedtog en udenretlig bøde på 4.500kr.

2005-20-057-00034

Skrivelse af 16. december 2005 til politimesteren i Randers

Ejeren af en mindre jersey besætning anmeldtes af Mejeriforeningen, idet man var bekymret over de urimelige produktionsforhold i besætningen og havde indstillet afhentning af mælk på ejendommen.

Ved gennemgang af forholdene fandt politi og fødevareregionsdyrlæge flere stærkt kritisable forhold. Dyrene havde ikke adgang til permanent drikkevand men blev vandet med vandslange og dyrene virkede særdeles tørstige, da de blev tilbudt vand. En kalv havde kronisk lungebetæn-

delse uden, at ejeren havde taget skridt til at få kalven behandlet. Kalven blev aflivet af en tilkaldt dyrlæge. Opstaldningsforholdene var stærkt kritisable, idet stort set alle dyr var stærkt tilsmudsede med kraftige lårkager af fastsiddende indtørret gødning og med større hårløse partier. Flere af dyrene var afmagrede og et enkelt dyr led af manglende klovpleje.

Ved et senere opfølgende kontrolbesøg fandtes forholdene for dyrene generelt forbedrede. Der blev dog ved besøget fundet en liggende afkræftet ko, der ikke var i stand til at rejse sig og havde sårddannelser under afheling på flere knoglefremspring samt flere læsioner i has og på skulderblad. Den blev efterfølgende aflivet af tilkaldt dyrlæge.

Ejeren var to år tidligere dømt for lignende overtrædelse af dyreværnsloven.

Rådet udtalte:

Følgende forhold kunne lægges til grund vedrørende besøget den 22. februar 2005:

1. At hele besætningen, bestående af 27 køer, 23 kvier, ca. 10 kalve samt en pony ikke havde konstant adgang til vand.
2. At køer, kvier og kalve fremstod gødningstilsmudsede med fastsiddende lårkager og for flere dyrs vedkommende med hårløse partier foreneligt med skab.
3. At køerne samt flere kvier og kalve ikke havde adgang til tørt leje.
4. At adskillige kvier og kalve havde mangelfuld strøelse.
5. At 1 ko havde forvoksede 10 – 12 cm lange klove.
6. At 8 køer og 2 kvier fremstod afmagrede, 1 kalv fremstod underernæret.
7. At 1 kalv havde tydeligt anstrengt og stødende respiration og diarré uden at være dyrlægetilset – ved efterfølgende dyrlægetilsyn fandtes dårligt hjerte, kronisk lungebetændelse og forhøjet temperatur.

Følgende forhold kunne lægges til grund vedrørende besøget den 3. juni 2005:

1. At 1 ko fandtes liggende i en dybstrøelsesboks ude af stand til at rejse sig, hårløs på større områder og stærkt afmagret med generel svind af muskulaturen – koen var ikke tilset af dyrlæge.
2. At koen blev aflivet efter dyrlægetilsyn og ved obduktion fandtes sårddannelser under afheling på flere knoglefremspring samt flere læsioner i baghas og skulderblad samt væskeudsvedning og muskelsvind i lår- og skuldermuskulatur.

Spørgsmål 1:

Jeg skal anmode om Rådets udtalelse om, hvorvidt dyrene har været udsat for uforsvarlig eller grovere uforsvarlig behandling eller mishandling, jf. dyreværnslovens § 28, stk. 1?

Svar ad 1:

Sagen rummer ud over oplysningerne i sagsdokumenterne et stort fotomateriale, der beskriver de stærkt dyreværnsmæssigt kritisable forhold for dyrene.

Dyr skal beskyttes bedst muligt mod smerte, lidelse, angst, varigt mén og væsentlig ulempe og skal behandles omsorgsfuldt, herunder fodres, vandes og passes under hensyntagen til deres fysiologiske og sundhedsmæssige behov.

Dette indebærer, at alle dyr, når det under det daglige tilsyn konstateres, at de er syge eller tilskadekomne, omgående skal have en passende behandling og kommer de sig ikke hurtigt af den iværksatte behandling, skal de aflives eller en dyrlæge skal tilkaldes.

Lægges dette til grund, finder Rådet, at kalven med kronisk lungebetændelse, hjertelidelse og feber samt den afmagrede og stærkt svækkede ko i dybstrøelsesboksen har været udsat for en høj grad af smerte, lidelse, angst, varigt mén og væsentlig ulempe og at dyrene ikke er passet omsorgsfuldt, herunder huset og passet under hensyntagen til deres fysiologiske og sundheds-

mæssige behov i overensstemmelse med anerkendte praktiske og videnskabelige erfaringer. Rådet finder, at disse dyr har været udsat for groft uforsvarlig behandling, jf. dyreværnslovens §§ 1, 2 og 3, 1. punktum samt bekendtgørelse nr. 707 af 18. juli 2000 om mindstekrav til beskyttelse af landbrugsdyr, § 5.

Kreaturer over 2 uger skal til enhver tid have adgang til frisk drikkevand i tilstrækkelig mængde. Lejearealet skal være bekvemt, rent og passende drænet eller strøet, så dyrene kan ligge tørt og holde sig rene.

Lægges dette til grund, finder Rådet, at dyrene hvad angår manglende tørt og rent leje samt manglende permanent adgang til drikkevand har været udsat for smerte, lidelse, angst, varigt mén og væsentlig ulempe og at dyrene ikke er passet omsorgsfuldt, herunder huset og passet under hensyntagen til deres fysiologiske og sundhedsmæssige behov i overensstemmelse med anerkendte praktiske og videnskabelige erfaringer. Rådet finder, at dyrene har været udsat for uforsvarlig behandling, jf. dyreværnslovens §§ 1, 2 og 3, 1. punktum.

Rådet finder tillige, at de 8 køer og 2 kvier der fremstod afmagrede, 1 kalv der fremstod underernæret, 1 ko der havde forvoksede 10 – 12 cm lange kløve og de køer, kvier og kalve som fremstod gødningstilsmudsede med fastsiddende lårkager og for flere dyrs vedkommende med hårløse partier foreneligt med skab, har været udsat for uforsvarlig behandling, jf. dyreværnslovens §§ 1, 2 og 3, stk. 1.

Spørgsmål 2:

Giver sagen i øvrigt Rådet anledning til bemærkninger?

Svar ad 2:

Nej.

Afgørelse:

Tiltalte blev straffet med fængsel i 30 dage. Straffen skulle ikke fuldbyrdes, hvis tiltalte overholdt følgende betingelse: 1) Tiltalte måtte ikke begå noget strafbart i 1 år fra dommen. Statskassen betalte sagens omkostninger.

2005-20-057-00035

Skrivelse af 28. oktober 2005 til politimesteren i Viborg

Efter en anmeldelse til politiet aflagde politiet og en dyrlæge fra fødevareregionen besøg d. 8. marts 2005 i en besætning med udegående kreaturer af racen Aberdeen-Angus bestående af ca. 10 køer, en foldtyr, ca. 10 ungdyr og 10 kalve. Kreaturerne havde et tykt og strittende hårlag, mindst 18 af kreaturerne var magre og deraf var mindst 4 ekstremt magre uden fedtlag under huden og ringe muskelfylde, så skelettet på kryds, ryg og bryst var meget tydelige. Kreaturerne gik sløvt og apatisk rundt. Kreaturerne havde ikke adgang til drikkevand. I folden fandtes et halvt begravet kar med gammelt, fugtigt stråfoder/halm. Under besøget drak kreaturerne gødningstilblandet smeltevand. Kreaturerne blev alene fodret med halm og hø, og høet blev betegnet som værende af stiv kvalitet med lavt energiindhold. I folden lå der et dødt kreatur A, der var ekstremt magert uden fedtlag under huden med meget ringe muskelfylde og meget tydelige knogler på kryds, ryg og bryst. Kadaveret blev sendt til obduktion på Den Kgl. Veterinær- og Landbohøjskole. Ved en indgangsdør til en bygning på folden fandtes et halvt begravet skelet og huddele af et yngre kreatur. Ved en inspektion nogle dage senere fandtes et nyligt dødt kreatur.

Det fremgår af obduktionsrapporterne, at kreaturer A og B var sygeligt afmagrede med nedsat muskelfylde, tydelige knoglefremspring, udtalt mangel på fedt og hungerødemer på karakteristiske steder.

Rådet udtalte:

Spørgsmål 1:

På baggrund af dyrlægens observationer og obduktionserklæringerne vedrørende de dødfundne dyr, har de to dyr været behandlet forsvarligt ud fra deres behov?

Svar ad 1:

Det fremgår af sagsakterne, at der i folden lå et dødt kreatur A, der var ekstremt magert uden fedtlag under huden med meget ringe muskelfylde og meget tydelige knogler på kryds, ryg og bryst. Af obduktionsrapporterne fremgår, at kreaturer A og B var sygeligt afmagrede med nedsat muskelfylde, tydelige knoglefremspring, udtalt mangel på fedt og hungerødemer på karakteristiske steder. Disse fund tyder stærkt på, at de to kreaturer er døde af sult og tørst. Som følge heraf har dyrene været udsat for højeste grad af smerte, lidelse, angst, varigt mén og væsentlig ulempe.

Lægges ovennævnte til grund, finder Rådet, at dyrene har været udsat for groft uforsvarlig behandling med karakter af mishandling, jf. dyreværnslovens §§ 1 og 2.

Spørgsmål 2:

Giver beskrivelsen af kreaturholdet på ejendommen grundlag for en vurdering af, hvorvidt dette dyrehold har været drevet dyreværnsmæssigt forsvarligt, navnlig set på baggrund af kreaturerne foderstand og adgang til foder, vand og leje?

Svar ad 2:

Det fremgår af sagsakterne, at mindst 18 af kreaturerne var magre og deraf var mindst 4 ekstremt magre uden fedtlag under huden og med ringe muskelfylde, så skelettet på kryds, ryg og bryst var meget tydelige. Kreaturerne gik sløvt og apatisk rundt. Kreaturerne havde ikke adgang til drikkevand. I folden fandtes et halvt begravet kar med gammelt, fugtigt stråfoder/halm. Under besøget drak kreaturerne gødningstilblandet smeltevand. Kreaturerne blev alene fodret med halm og hø, og høet blev betegnet som værende af stiv kvalitet med lavt energiindhold. Kreaturerne har således ikke været fodret og vandet efter behov.

Dyr skal behandles forsvarligt og beskyttes bedst muligt mod smerte, lidelse, angst, varigt mén og væsentlig ulempe. Desuden skal enhver, der holder dyr, sørge for, at de behandles omsorgsfuldt, herunder at de fodres, vandes og passes under hensyntagen til deres fysiologiske og sundhedsmæssige behov. Kreaturer, der går ude om vinteren og i perioder med vinterlignende vejr, skal tilføres supplerende foder, så det gode huld opretholdes, der skal hele tiden være adgang til frisk vand, og de skal have adgang til læskur eller bygning, hvor alle dyr samtidigt kan hvile på tørt strøet leje. For kvægracen Aberdeen-Angus kan kravet om læskur eller bygning fraviges under forudsætning af, at dyrene holdes på store arealer, hvorpå der er beplantning, som yder en høj grad af både læ og beskyttelse mod nedbør og har en særlig veldrænet bund.

Lægges ovennævnte og sagsakterne til grund, finder Rådet, at kreaturerne har været genstand for groft uforsvarlig behandling, jf. dyreværnslovens §§ 1 og 2 samt Rådets udtalelse af 14. december 2001 om udendørs hold af dyr i vinterperioden og i perioder med vinterlignende vejr.

Supplerende skrivelse af 7. marts 2007 til politimesteren i Viborg

Efter anmodning fra politiet deltog fødevarerregionens dyrlæge i et tilsyn på en ejendom, hvor der udover observation af en død kalv og en død vædder var tegn på ringe hygiejne, idet der ikke var muget ud i lang tid. Såvel den døde kalv som vædderen obduceredes og materiale undersøgte for tilstedeværelse af rottegift, idet der var mistanke om, at dyrene var døde efter indtagelse af dette. Undersøgelserne bekræftede, at dyrene havde optaget rottegift.

Rådet udtalte:

Spørgsmål 1:

På baggrund af navnlig obduktionserklæringen og de toksikologiske undersøgelser, kan dyrene siges at være behandlet forsvarligt, når de har haft adgang til rottegift i dødelige doser?

Svar ad 1:

Stalden beskrives som overalt dækket af en fedtet 10-15 cm tyk gødningsmåtte og der var en dårlig luft. Der fandtes 2 døde dyr i stalden, dels en tyrekalv, dels en vædder. Begge dyr beskrives som magre til afmagrede. Der var desuden et fritgående magert får samt et antal høns og ænder. Der fandtes ikke tørt leje i stalden, ej heller tørt strøelse, foder eller vand. Ved den efterfølgende obduktion af vædderen konstateredes at dødsårsagen var tarmslyng opstået sekundært til optagelse af rottegift. Den døde tyrekalv var afmagret og delvis hårløs på store dele af ryggen. Det konkluderedes, at tyren var død som følge af en kombination af en medfødt hjertelidelse samt indtagelse af rottegift.

Dyr skal beskyttes bedst muligt mod smerte, lidelse, angst, varigt mén og væsentlig ulempe og skal behandles omsorgsfuldt, herunder fodres, vandes og passes under hensyntagen til deres fysiologiske og sundhedsmæssige behov. Dette indebærer, at alle dyr, når det under det daglige tilsyn konstateres, at de er syge eller tilskadekomne, omgående skal have en passende behandling. Hvis dyret ikke kommer sig hurtigt af denne behandling, skal dyret enten aflives straks eller også skal en dyrlæge konsulteres hurtigst muligt.

Lægges ovenstående til grund, finder Rådet, at dyrenes situation burde have været afhjulpet. Ved ikke at have adgang til foder, vand og tørt leje samt ved at have adgang til optagelse af rottegift og efterfølgende have været unddraget passende behandling, har dyrene ikke været passet omsorgsfuldt eller i overensstemmelse med deres behov og beskyttet bedst muligt mod smerte, lidelse, angst, varigt mén og væsentlig ulempe. Rådet finder, der er tale om groft uforsvarlig behandling af dyrene, jf. dyreværnslovens §§ 1 og 2 samt bekendtgørelse 707 af 16. juli om mindstekrav til beskyttelse af landbrugsdyr, § 5.

Spørgsmål 2:

Giver beskrivelsen af forholdene i stalden i øvrigt grundlag for en vurdering af, hvorvidt dette dyrehold er drevet dyreværns-mæssigt forsvarligt, navnlig set i relation til adgang til foder, vand og tørt leje?

Svar ad 2:

Se svar ad 1.

Afgørelse:

Tiltalte blev straffet med fængsel i 30 dage.

Straffen skulle ikke fuldbyrdes, hvis tiltalte overholdte følgende betingelse: 1) Tiltalte måtte ikke begå noget strafbart i 1 år fra endelig dom.

Tiltalte blev frakendt retten til at eje, bruge, passe, slagte eller i det hele taget beskæftige sig personligt med dyr i 5 år.

Statskassen betalte sagens omkostninger.

2005-20-057-00036

Skrivelse af 28. oktober 2005 til politimesteren i Løgstør

Efter en anmeldelse konstaterede politiet og en tilkaldt dyrlæge kritisable forhold i et dyrehold bestående af udegående kreaturer og svin (vildsvin). Dyrene, der omfattede ca. 50 stk. vildsvin, ca. 50 stk. kvæg af racen Galloway og en enkelt ko af blandingsrace, var udegående på en stor mark i januar måned. Ca. midt på marken lå en mindre staldbygning, som på grund af store defekter i taget ikke kunne sikre kreaturerne et tørt leje. Kreaturerne havde adgang til bygningen, som var åben i begge ender. Inde i stalden havde kreaturerne adgang til et mindre stalddområde med et tykt lag gødning samt plastikposer og løse ledninger, som kreaturerne kunne komme til skade ved. Desuden var der et rummeligt læskur, hvor indgangen var spærret af en rende-graver, så kun grisene havde adgang hertil. Kreaturerne havde ikke adgang til vand. På marken var der en sø, som var tilfrosset. Samtlige kreaturer havde et tykt hårlag og deres huld var normal til under middel. I tre mindre folde gik der i alt 23 grise, hvoraf 8 havde store hårløse partier og områder med fortykket hud, som skønnedes at være forårsaget af skabmider. Der var intet vand eller foder i de tre folde. Grisene havde adgang til 5 grisehytter. Andre grise gik inde hos kreaturerne. Dyrlægen udstedte en række påbud. Ved et senere besøg fandtes stadig kritisable forhold, bl. a. havde både grise og kreaturer kun adgang til brunt og smudsigt vand fra søen gennem et hul slået i iskorpen. Grisene drak smeltevand i et traktorspor.

Rådet udtalte:

Spørgsmål 1

Indebærer de konstaterede forhold

- at kvæget har været udsat for væsentlig ulempe, uforsvarlig behandling eller groft uforsvarlig behandling?
- at svinene har været udsat for væsentlig ulempe, uforsvarlig behandling eller groft uforsvarlig behandling?

Svar ad 1:

Sagen omhandler ca. 50 stk. vildsvin, ca. 50 stk. kvæg af racen Galloway og en enkelt ko af blandingsrace. Det fremgår af sagsakterne, at kreaturerne havde adgang til en bygning, som var åben i begge ender og havde defekt tag. Inde i stalden havde kreaturerne adgang til et mindre areal med et tykt lag gødning samt plastikposer og løse ledninger. Desuden var der på marken et rummeligt læskur, men indgangen var spærret af en rende-graver, så kun grisene havde adgang hertil. Kreaturerne havde ikke adgang til vand. Samtlige kreaturer havde et tykt hårlag, og deres huld var normal til under middel. Der var intet foder hos kreaturerne. Det fremgår tillige af sagsakterne, at der i tre mindre folde gik i alt 23 grise, hvoraf 8 havde store hårløse partier og områder med fortykket hud, som skønnedes at være forårsaget af skabmider. Der var intet vand eller foder i de tre folde. Grisene havde adgang til 5 grisehytter. Andre grise gik inde hos kreaturerne.

Ved et senere besøg havde både grise og kreaturer kun adgang til brunt og smudsig vand fra en sø på marken gennem et hul slået i isskorpen.

Dyr skal behandles forsvarligt og beskyttes bedst muligt mod smerte, lidelse, angst, varigt mén og væsentlig ulempe. Desuden skal enhver, der holder dyr, sørge for, at de behandles omsorgsfuldt, herunder at de fodres, vandes og passes under hensyntagen til deres fysiologiske og sundhedsmæssige behov. Udegående dyr skal i vinterperioden have adgang til læskur eller bygning, hvor alle dyr samtidigt kan hvile på tørt og strøet leje. Dyrene skal være forberedt på at gå ude i vinterperioden, bl.a. være ved godt huld og tilføres supplerende foder, så deres gode huld oprettholdes, og der skal hele tiden være adgang til frisk drikkevand. Kravet om læskur eller bygning kan fraviges under forudsætning af, at dyrene holdes på store arealer, hvorpå der er beplantning, som yder en høj grad af både læ og beskyttelse mod nedbør og har en særlig veldrænet bund. Kravet om læskur eller bygning kan alene under disse forudsætninger fraviges for dyr af bl.a. Galloway racen.

Lægges ovennævnte og sagsakterne til grund, finder Rådet, at dyrene i sagen har været udsat for uforsvarlig behandling, jf. dyreværnslovens §§ 1 og 2 samt Rådets udtalelse af 14. december 2001 om udendørs hold af dyr i vinterperioden og i perioder med vinterlignende vejr.

Spørgsmål 2

Giver sagen i øvrigt Rådet anledning til bemærkninger?

Svar ad 2

Nej.

Afgørelse:

Tiltalte vedtog en udenretlig bøde på 7.000 kr.

2005-20-057-00037

Skrivelse af 22. februar 2006 til politimesteren i Randers

Ejeren af en mindre ejendom anmeldtes for stærkt kritisable forhold for et blandet dyrehold på ejendommen. Der var tale om køer, kalve, får, geder, frilandsgrise, kaniner og forskellige pryd-fugle. Der herskede overalt rodede forhold for dyrene og der var bunker af skrot, træ gamle landbrugsmaskiner og utætte bygninger. Ejendommen og forholdene for dyrene blev gennemgået af politi og fødevarerregionens dyrlæge hvilket mandede ud i forskellige påbud samt en sigtel-se for overtrædelse af diverse lovgivning vedrørende hold af dyr.

Rådet udtalte:

Spørgsmål:

Jeg skal anmode om Rådets udtalelse om, hvorvidt nedennævnte forhold kan karakteriseres som uforsvarlig, grovere uforsvarlig behandling eller mishandling af dyrene, jf. dyreværnslovens § 28?

Følgende faktiske forhold kan lægges til grund for Rådets behandling af sagen:

Ejendommen var en mindre landbrugsejendom af ældre dato. Ejendommen bestod af et stuehus og 3 omgivende nedslidte staldlænger. Desuden var der flere meget faldefærdige skure på ejendommen og volierer med fugle. Området på ejendommen var meget rodet, idet der stod utallige bure til fugle og smådyr rundt omkring, foruden affald, træ og skrot. I disse indhegninger sam-

men med dyrene lå flere bunker med træ og skrot og der stod gamle vogne og landbrugsmaskiner.

I et træskur ved siden af stuehuset var opstaldet 6 geder foruden et andehold bestående af 8-10 ænder. I træskuret var et stort hul i taget, hvor det kunne regne ind. Gederne var i normal foderstand, men var uden vand. Gederne havde mulighed for at hvile på halmstrøelse. Gederne kunne frit hoppe ind til ænderne.

I området, hvor ænderne gik, bestod gulvet af jord og fasttrampet gødning. Der var meget sparsomme rester af halmstrøelse. Igennem det omtalte hul i taget kunne det regne ind og derfor var store dele af gulvet vådt og oprådt. Udover det omtalte mudrede vand på gulvet var der ingen drikkevand til ænderne. De var dog netop blevet tildelt korn i et trug på gulvet.

I et andet skur var opstillet fugle- og kaninbure langs væggene. Gulvet var mudret, da det også her kunne regne ind igennem taget. I 4 bure kunne resterne af 4 døde kaniner samt 1 fjerkræ iagttages. Kadaverne bestod af knogler og pels eller fjer. De lå i tilsmudsede bure med store mængder af gødningsrester. Der var ingen tegn på foder eller vand i burene. I et fuglebur lå de indtørrede rester af 4 døde undulater. Ejeren fortalte, at det var rotter, der havde dræbt dyrene. I samme skur var opstaldet en kanin i et trådbur uden tegn på strøelse eller stråfoder. Kaninen var sygelig mager og apatisk. Der var netop blevet tildelt kaninen korn i et trug. Den havde også drikkevand. I et andet bur med snavset bund sad 2 zebrafinker, som var tildelt foder og vand.

På ejendommen var også en frilandsbesætning bestående af 15 svin fordelt i 3 indhegninger. Svinene var af blandingsrace med islæt af vildsvin. I en indhegning gik 10 svin sammen. Svinene var tildelt et skur på mellem 3 og 4 m². Dermed var der så lidt plads under tag, at svinene, for at kunne ligge der samtidig, var nødt til at ligge ovenpå hinanden. Underlaget i skuret bestod af mudder og der var ingen steder i indhegningen, hvor svinene kunne finde et tørt sted at lægge sig ned. Hele det fri areal i indhegningen bestod af mudder. Svinene havde hverken foder eller rent drikkevand. En del af svinene var magre og havde et utriveligt udseende med forholdsvis store hoveder. De øvrige frilandssvin blev holdt under lignende forhold, dog havde de bedre plads til at kunne hvile samtidig i læ og der sås sparsomme rester af halmstrøelse i deres skure.

I volierer kunne konstateres hold af ænder, høns, duer, nymfeparakitter og undulater. Fuglene var tildelt foder men intet vand. Gulvet i burene bestod af jord og gødningsrester. Der var ingen former for strøelse og hønsene havde ingen siddepinde.

I en staldbygning på ejendommen var opstaldet 8 kalve, 6 voksne kreaturer og 11 svin samt et kuld pattegrise.

- De 3 mindste af kalvene var opstaldet i bokse. De 2 kalve stod i samme boks. En anden stod alene i en boks. Kalvene var afmagrede, idet intet fedtlag dækkede ryg samt øvrige knoglestruktur. De havde forholdsvis store hoveder og et langt, tørt og strittende hårlag. Kalvenes hud virkede tør og uelastisk. Ingen af kalvene var tildelt vand.
- Foruden kalvene i boksene stod 5 ældre kalve opbundet. Disse kalve var magre, med strittende pjusket hårlag. Kalvene var tilsmudsede af gødningsrester på bug og lår. Hos 2 af kalvene var gødningen bag dem ophobet i så store mængder, at dyrene stod med bagparten lejret 15 cm over niveau med forbenene. Kalvene var ikke tildelt vand, men havde hø i krybben.
- Køerne i stalden var opbundet og iblandt disse kunne 2 karakteriseres som stærkt afmagrede. En ko havde karakter af at være sygelig afmagret. En anden ko karakteriseredes som mager medens resten kunne karakteriseres som i normal foderstand. Køerne var til-

smudsede med kager af gødning på lår og bug. Dyrenes hud virkede tør og uelastisk. Alle køerne stod eller lå i bunker af gødning. Ingen af køerne havde adgang til vand.

- Svinene i staldbygningen gik i bokse med store mængder af gødningsrester. Der var i nogle bokse slet ikke mulighed for svinene for at hvile på tørt eller rent leje. Der var ingen halm i flere af boksene og heller ingen vand. Samtidig var der meget mørkt hos svinene. En del af svinene var magre og havde et utriveligt udseende med forholdsvis store hoveder.
- I en boks gik en so med 10 nyfødte pattegrise. Soen var tildelt foder og i hendes trug var ca. ½ dl vand.

I et bur i et til stalden tilstødende rum sås 7 deguer (lille gnaver, der minder om en rotte). Dyrene var magre. Der var ikke adgang til drikkevand til deguerne og der var kun foderrester på bunden af buret.

I en indhegning udenfor stod en trailer med et hængebugsvin. Svinet var afmagret og det havde ikke adgang til vand. I samme indhegning sås 3 geder og 5 får, hvoraf 2 havde diende lam. Dyrene havde brædder, træstumper og skrot, der vurderedes at være til fare for dyrene, hvis de kom til at bevæge sig ind i det.

I en anden indhegning sås 2 væddere, 13 får og 2 lam. Indhegningen var meget mudret og fårene blev påbudt flyttet over til de andre får for at sikre dem et nogenlunde tørt og rent leje. Fodringen af får og geder foregik på en plade, der lå på jorden. Foderet var tilsmudset med jord, da dyrene bare kunne træde op på pladen og trampe rundt i foderet. Dette vurderedes til at være uhygiejnisk.

I en tønde i vejsiden udenfor indhegningerne sås 2 kadavere af døde får. Det var ikke muligt at fastslå dødsårsagen, men det kunne konstateres ved at føle gennem ulden, at fårene var afmagrede, idet ryggenes og ribbenenes strukturer kunne føles tydeligt gennem huden.

Svar:

Dyr skal beskyttes bedst muligt mod smerte, lidelse, angst, varigt mén og væsentlig ulempe og skal behandles omsorgsfuldt, herunder fodres, vandes og passes under hensyntagen til deres fysiologiske og sundhedsmæssige behov.

Lægges ovennævnte samt oplysningerne i sagen, herunder fotos, til grund, finder Rådet, at behandlingen af dyrene samlet set har udsat disse for en høj grad af smerte, lidelse, angst, varigt mén og væsentlig ulempe og at dyrene ikke er passet omsorgsfuldt, herunder huset og passet under hensyntagen til deres fysiologiske og sundhedsmæssige behov i overensstemmelse med anerkendte praktiske og videnskabelige erfaringer.

Rådet vil karakterisere behandlingen af dyrene som groft uforsvarlig behandling af dyr, jf. dyreværnslovens §§ 1, 2 og 3, stk. 1, 1. punktum, bekendtgørelse nr. 707 af 18. juli 2000 om mindstekrav til beskyttelse af landbrugsdyr, § 5, bekendtgørelse nr. 323 af 6. maj 2003 om beskyttelse af svin, §§ 12, stk. 1 og 2, 15, 18 og 19 samt lov nr. 173 af 19. marts 2001 om udendørs hold af svin, §§ 6, 8, 12 og 13.

Såfremt det kan eftervises, at de døde dyr er døde som følge af sult og/eller mangel på drikkevand, vil Rådet karakterisere forholdet som groft uforsvarlig behandling af dyrene med karakter af mishandling.

Afgørelse:

Tiltalte blev straffet med fængsel i 14 dage. Straffen skulle ikke fuldbyrdes, hvis tiltalte overholdte følgende betingelse: 1) Tiltalte måtte ikke begå noget strafbart i 2 år fra dommen.

Tiltalte betalte sagens omkostninger.

2005-20-057-00038

Skrivelse af 22. februar 2006 til politimesteren i Silkeborg

Under et besøg i anden anledning fandt politiet på gården fritgående grise og 2 døde kalve, hvorfor de gik ind i stalden, hvor de beskrev flere kritisable forhold: magre kreaturer, manglende tørt leje, manglende adgang til vand, manglende klovspleje m.m. En mager afkræftet ko lå i grebningen, ubehandlet gennem en uge. Den tilkaldte dyrlæge aflivede koen.

Rådet udtalte:

Forhold A:

Spørgsmål 1:

Indebærer det ovenfor beskrevne en uforsvarlig behandling af dyr eller eventuelt en mishandling eller grovere uforsvarlig behandling af dyr, jf. dyreværnslovens § 28, stk. 1?

Svar ad 1:

Dyr skal beskyttes bedst muligt mod smerte, lidelse, angst, varigt mén og væsentlig ulempe og skal behandles omsorgsfuldt, herunder fodres, vandes og passes under hensyntagen til deres fysiologiske og sundhedsmæssige behov. Dette indebærer at alle dyr, når det under det daglige tilsyn konstateres, at de er syge eller tilskadekomne, omgående skal have en passende behandling. Hvis dyret ikke kommer sig hurtigt af denne behandling, skal dyret enten aflives straks eller også skal en dyrlæge konsulteres hurtigst muligt. Om fornødent skal syge eller tilskadekomne dyr isoleres i et passende rum med tør og bekvem strøelse, når dette er hensigtsmæssigt.

Lægges sagsakterne til grund, finder Rådet, at koen ved at være efterladt syg, ude af stand til at rejse sig og uden at være anbragt i et passende rum med tør og bekvem strøelse igennem en uge har været udsat for en høj grad af smerte, lidelse, angst, varigt mén og væsentlig ulempe. Rådet finder, at koen har været udsat for groft uforsvarlig behandling, jf. dyreværnslovens §§ 1,2 og 3.

Spørgsmål 2:

Giver det beskrevne i øvrigt Rådet anledning til bemærkninger?

Svar ad 2:

Nej

Forhold B:

Der fandtes den 15. april 2005 på ejendommen ca. 15 kreaturer, 2 kalve, 1 hest og ca. 25 grise. Ingen af dyrene havde adgang til vand. Kreaturer og kalve gik i ca. 15 cm smattet underlag bestående af gammel strøelse og ekskrementer og havde ikke adgang til tørt leje. En enkelt so var sygeligt afmagret, idet knoglestrukturen fremstod meget tydeligt under huden. Dyrene havde generelt dårlige klove og en enkelt havde meget forvoksede klove.

Spørgsmål 3:

Indebærer det ovenfor beskrevne en uforsvarlig behandling af dyr eller eventuelt en mishandling eller grovere uforsvarlig behandling af dyr, jf. dyreværnslovens § 28, stk. 1?

Svar ad 3:

Dyr skal beskyttes bedst muligt mod smerte, lidelse, angst, varigt mén og væsentlig ulempe og skal behandles omsorgsfuldt, herunder fodres, vandes og passes under hensyntagen til deres fysiologiske og sundhedsmæssige behov. Dette indebærer, at alle dyr, når det under det daglige tilsyn konstateres, at de er syge eller tilskadekomne, omgående skal have en passende behandling. Hvis dyret ikke kommer sig hurtigt af denne behandling, skal dyret enten aflives straks eller også skal en dyrlæge konsulteres hurtigst muligt.

Lægges sagsakterne til grund, finder Rådet, at dyrene ved at være unddraget vand, tørt leje og klovpøje ikke er passet omsorgsfuldt og beskyttet bedst muligt mod smerte, lidelse, angst, varigt mén og væsentlig ulempe. Rådet finder, der er tale om groft uforsvarlig behandling af dyrene, jf. dyreværnslovens §§ 1, 2 og 3.

Spørgsmål 4:

Giver det beskrevne i øvrigt Rådet anledning til bemærkninger?

Svar ad 4:

Rådet finder det påfaldende, at der tillades så langvarigt et forløb, hvorunder dyr behandles og holdes uforsvarligt, jf. dyreværnslovens §§ 1, 2 og 3.

Spørgsmål 5:

Giver sigtedes dyrehold i øvrigt Rådet anledning til bemærkninger?

Svar ad 5:

Oplysningerne i sagsakterne peger på, at sigtede gennem længere tid ikke har vist evne eller vilje til at tilvejebringe dyreværnsmæssigt forsvarlige forhold i sit dyrehold. Dette bør efter Rådets opfattelse føre til overvejelser om, hvorvidt der skal ske hel eller delvis frakendelse af retten til dyrehold, jf. dyreværnsloven. Dette beror imidlertid på en juridisk vurdering, der alene foretages af domstolene.

Afgørelse:

Tiltalte blev straffet med en bøde på 15.000 kr.

Forvandlingsstraffen var fængsel i 10 dage.

Tiltalte blev frakendt retten til at eje, bruge, passe, slagte eller i det hele taget beskæftige sig personligt med dyr i 2 år. Tiltalte betalte sagens omkostninger.

2005-20-057-00039

Skrivelse af 17. februar 2006 til politimesteren i Thisted

På en ejendom med udegående kreaturer konstateredes ved to besøg i henholdsvis januar og april måned en række kritisable forhold vedrørende kreaturerne husning, pasning og fodring. Desuden fandtes i januar måned fire døde kalve, et voksent dødt kreatur og en død tyr. Ved besøget i april måned fandtes tre døde kreaturer. Ved begge besøg konstateredes kritisable forhold vedrørende husningen af en hund.

Rådet udtalte:

Spørgsmål 1:

Rådet bedes udtale sig om, hvorvidt de under pkt. 1-8 nævnte forhold – såfremt de lægges til grund – indebærer en uforsvarlig behandling, groft uforsvarlig behandling eller mishandling, jf. dyreværnslovens § 1-3 og § 29?

Svar ad 1:

Der er i sagen anført 8 forhold, som Rådet forholder sig til hver for sig. Forhold 1-4 er konstateret d. 21. januar 2005, mens forhold 5-8 er konstateret d. 12. april 2005.

Forhold 1-4 konstateret d. 21. januar 2005:

Forhold 1

Hunden:

Det fremgår af sagsakterne, at en hund af racen Sankt Bernhard blev huset i en tidligere grisesti med spaltegulv. Stien var mørk og uden belysning, og den var stærkt forurenset med gamle gødningsrester. Stien bar præg af ikke at være rengjort i flere uger, og der lå rester af bygningsmaterialer fra et sammenstyrtet loft. Hunden havde kun adgang til grumset vand i en spand, og der var intet foder i stien.

Dyr skal behandles forsvarligt og beskyttes bedst muligt mod smerte, lidelse, angst, varigt mén og væsentlig ulempe. Desuden skal enhver, der holder dyr, sørge for, at de behandles omsorgsfuldt, herunder at de fodres, vandes og passes under hensyntagen til deres fysiologiske og sundhedsmæssige behov. Rum eller arealer, hvor dyr holdes, skal tillige indrettes på en sådan måde, at dyrets behov tilgodeses.

Lægges ovenstående til grund, finder Rådet, at hunden har været behandlet uforsvarligt, jf. dyreværns lovens § 1, § 2 og § 3, stk.1.

Forhold 2

Udegående kreaturer:

Det fremgår af sagsakterne, at der i en fold gik 14 kreaturer, heraf en kalv på ca. 1½ måned samt 2 ungtyre på ca. 1 år. I folden lå der adskillige rester af inventar, gamle maskindele, tagplader og metalrester med spidse og skarpe kanter, som dyrene kunne beskadige sig på. De voksne kreaturer fandtes at være i huld under middel til mager. Nogle havde tydeligt synlige hoftehjørner, tværtappe, torntappe og ribben. Kalven var tydelig mager med fremstående hoftehjørner, tværtappe, torntappe og ribben. Den havde et vommet udseende, og hovedet syntes stort i forhold til kroppen, hvilket er karakteristisk ved underernæring. De to ungtyre fandtes ligeledes i huld under middel til mager.

De udegående dyr havde adgang til et rum i enden af en gammel staldbygning samt adgang til et rum i laden. Betongulvet i staldbygningen var fugtigt, uden strøelse og gødningsforurenset. På gulvet i stalden var der dybstrøelse, og lejet var fugtigt og gødningsforurenset. Kreaturerne kunne således i de to rum ikke finde hvile på tørt, strøet leje.

Dyr skal behandles forsvarligt og beskyttes bedst muligt mod smerte, lidelse, angst, varigt mén og væsentlig ulempe. Desuden skal enhver, der holder dyr, sørge for, at de behandles omsorgsfuldt, herunder at de fodres, vandes og passes under hensyntagen til deres fysiologiske og sundhedsmæssige behov. Rum eller arealer, hvor dyr holdes, skal indrettes på en sådan måde, at dyrenes behov tilgodeses.

Kreaturer, der holdes ude om vinteren, skal have udviklet et kraftigt og tæt hårlag, og de skal være ved godt huld. Udegående dyr skal i vinterperioden og i perioder med vinterlignende vejr have adgang til læskur eller bygning, hvor alle dyr samtidigt kan hvile på tørt, strøet leje.

Lægges ovenstående til grund, finder Rådet, at kreaturerne har været behandlet groft uforsvarligt, jf. dyreværnslovens § 1, § 2 og § 3, stk.1.

Forhold 3

Tyr i laden:

Det fremgår af sagsakterne, at en tyr, der gik i en lade, ikke havde adgang til foder eller vand, og at tyrens huld var under middel med tydelige hoftehjørner samt tydelige torntappe og tværtappe.

Dyr skal behandles forsvarligt og beskyttes bedst muligt mod smerte, lidelse, angst, varigt mén og væsentlig ulempe. Desuden skal enhver, der holder dyr, sørge for, at de behandles omsorgsfuldt, herunder at de fodres, vandes og passes under hensyntagen til deres fysiologiske og sundhedsmæssige behov.

Lægges ovenstående til grund, finder Rådet, at tyren har været behandlet uforsvarligt, jf. dyreværnslovens §§ 1 og 2.

Forhold 4

Døde dyr:

Det fremgår af sagsakterne, at der på ejendommen fandtes fire døde kalve, et dødt voksent kreatur og en død tyr. Ejeren af besætningen har til politiet redegjort for omstændighederne omkring dyrenes død. Sagsakterne giver ikke Rådet muligheder for at efterkontrollere rigtigheden af redegørelsen.

Forhold 5-8 konstateret d. 12. april 2005:

Forhold 5

Kvie i boks i stalden:

Det fremgår af sagsakterne, at en kvie huset i en spalteboks virkede nedstemt, havde langsomme bevægelser og var tydelig tilsmudset med gødning på bagparten. Den havde tynd grønlig afføring, et vommet udseende og var tydelig afmagret med tydelige hoftehjørner, skulderblade samt torn- og tværtappe.

Dyr skal behandles forsvarligt og beskyttes bedst muligt mod smerte, lidelse, angst, varigt mén og væsentlig ulempe. Desuden skal enhver, der holder dyr, sørge for, at de behandles omsorgsfuldt, herunder at de fodres, vandes og passes under hensyntagen til deres fysiologiske og sundhedsmæssige behov.

Lægges ovenstående til grund, finder Rådet, at kvien har været behandlet uforsvarligt, jf. dyreværnslovens §§ 1 og 2.

Forhold 6

Udegående kreaturer (2 ungdyr, 1 tyr og 18 kvier/køer):

Det fremgår af sagsakterne, at der i folden, hvor der gik 21 kreaturer (2 ungdyr, 1 tyr og 18 kvier/køer), lå diverse rester af inventar, affald, brædder og lignende med skarpe kanter og spidser.

Dyr skal behandles forsvarligt og beskyttes bedst muligt mod smerte, lidelse, angst, varigt mén og væsentlig ulempe.

Det fremgår tillige af sagsakterne, at adskillige af kreaturerne i huld var under middel til afmagrede med tydeligt synlige hoftehjørner, torn- og tværtappe og ribben, samt at deres huld var forringet siden det første besøg d. 21. januar 2005.

Dyr skal behandles forsvarligt og beskyttes bedst muligt mod smerte, lidelse, angst, varigt mén og væsentlig ulempe. Desuden skal enhver, der holder dyr, sørge for, at de behandles omsorgsfuldt, herunder at de fodres, vandes og passes under hensyntagen til deres fysiologiske og sundhedsmæssige behov. Rum eller arealer, hvor dyr holdes, skal indrettes på en sådan måde, at dyrets behov tilgodeses.

Lægges ovenstående til grund, finder Rådet, at kreaturerne har været behandlet groft uforsvarligt, jf. dyreværnslovens § 1, § 2 og § 3, stk. 1.

Forhold 7

Hund i boks i gammel staldbygning:

Det fremgår af sagsakterne, at den under forhold 1 anførte Sankt Bernhard hund fortsat blev huset i en tidligere grisesti med spaltegulv og under tilsvarende vilkår som beskrevet under forhold 1.

Dyr skal behandles forsvarligt og beskyttes bedst muligt mod smerte, lidelse, angst, varigt mén og væsentlig ulempe. Desuden skal enhver, der holder dyr, sørge for, at de behandles omsorgsfuldt, herunder at de fodres, vandes og passes under hensyntagen til deres fysiologiske og sundhedsmæssige behov. Rum eller arealer, hvor dyr holdes, skal indrettes på en sådan måde, at dyrets behov tilgodeses.

Lægges ovenstående til grund, finder Rådet, at hunden har været behandlet uforsvarligt, jf. dyreværnslovens § 1, § 2 og § 3, stk.1.

Forhold 8

Døde dyr:

Det fremgår af sagsakterne, at der under en presenning fandtes tre døde kreaturer, som alle var synligt afmagrede. Kreaturerne havde været døde i omkring en uge. Ejeren af kreaturerne oplyste til sagen, at to af kreaturerne døde som følge af forædning af korn stillet ind til kreaturerne, mens det tredje kreatur var død om natten efter at det var kommet i klemme mellem nogle stænger i stalden og efterfølgende frigjort.

Dyr skal behandles forsvarligt og beskyttes bedst muligt mod smerte, lidelse, angst, varigt mén og væsentlig ulempe. Desuden skal enhver, der holder dyr, sørge for, at de behandles omsorgsfuldt, herunder at de fodres, vandes og passes under hensyntagen til deres fysiologiske og sundhedsmæssige behov. Rum eller arealer, hvor dyr holdes, skal indrettes på en sådan måde, at dyrets behov tilgodeses.

Lægges ovenstående til grund, finder Rådet, at de tre kreaturer har været behandlet groft uforsvarligt, jf. dyreværnslovens § 1, § 2 og § 3, stk. 1.

Spørgsmål 2:

Det ønskes endvidere oplyst, om sagens fakta giver Rådet anledning til yderligere bemærkninger?

Svar ad 2:

Oplysningerne i sagsakterne peger på, at sigtede ikke viser vilje eller evne til at tilvejebringe dyreværnmæssigt forsvarlige forhold i sit dyrehold. Dette bør efter Rådets opfattelse føre til overvejelser om, hvorvidt der skal ske hel eller delvis frakendelse af retten til dyrehold, jf. dyreværnslovens § 29. Anvendelse af § 29 beror imidlertid på en juridisk vurdering, der alene foretages af domstolene.

Afgørelse:

Tiltalte vedtog udenretlig bøde på 12.000 kr.

2005-20-057-00040

Skrivelse af 16. marts 2006 til politimesteren i Ringkøbing

Ved en uanmeldt velfærdsinspektion foretaget af en fødevareregion konstaterede den inspicerende dyrlæge en række stærkt kritisable forhold i et større fårehold og kvæghold på to ejendomme med samme ejer. Der var også kritisable forhold blandt et mindre hold af geder. De kritisable forhold blev konstateret hos får, geder og kreaturer i staldene på de to ejendomme samt hos får, der var udegående på begge ejendomme. Sagen efterlader det indtryk, at ejeren og hans kone ikke har kunnet overkomme tilstrækkeligt tilsyn med besætningerne.

Rådet udtalte:

Spørgsmål 1:

Er det Rådets opfattelse, at undladelse af at behandle eller aflive de i anmeldelsen nævnte dyr med svær springhalthed, udskudt endetarm, hoste, klovproblemer og/eller samt døende dyr, indebærer en uforsvarlig behandling af et eller flere af dyrene eller eventuelt mishandling eller grovere uforsvarlig behandling, jfr. dyreværnslovens §§ 1, 2 og 3, jfr. § 28, stk. 1?

Svar ad 1:

Det fremgår af sagsakterne, at der ved gennemgang af fårene konstateredes en række forhold i et fårehold på to ejendomme med samme ejer. Der kunne høres voldsom hoste. Mange får haltede, og der sås ti får, der var springhalte. Mange får og geder havde forvoksede klove. Mange får kløede sig intensivt. Mange får havde uldtab og nogle i en sådan grad, at de var helt eller delvist nøgne. Nogle af fårene havde sår på ryg, kryds og sider. Fem får lå på ryggen uden at kunne rejse sig ved egen hjælp. Et får var springhalt og det dårlige ben var stærkt hævet ved albue- og skulderled. Fåret blev aflivet samme dag. Et får havde udskudt endetarm. Den udskudte endetarm havde sorte belægninger og var stærkt svulmet. Fåret havde vanskeligt ved at bevæge sig og krøb af sted med krummet ryg og bøjedede bagben. Fåret blev aflivet samme dag. Et får kunne ikke rejse sig. Dets foderstand var under middel og det var stærkt afkræftet. Fåret blev aflivet samme dag. På begge ejendomme var der i slutningen af december måned udegående får. I to folde kunne fårene ikke finde læ eller ly mod vejrliget. Flere får havde klovproblemer og haltede. Pelsen hang efter nogle af fårene i lange trevler, og nogle får havde ingen pels på ryggen og siden af kroppen samt sår på huden. Det fremgår tillige af sagsakterne, at der ved gennemgang af et kreaturhold konstateredes uforsvarlige forhold på to ejendomme med samme ejer. Opbundne kreaturer havde kager af gødning på bagparten og bugen. Dybstrøelsen i en stald var så våd, at kreaturerne ikke kunne finde tørt leje.

Dyr skal behandles forsvarligt og beskyttes bedst muligt mod smerte, lidelse, angst, varigt mén og væsentlig ulempe. Desuden skal enhver, der holder dyr, sørge for, at de behandles omsorgsfuldt, herunder at de fodres, vandes og passes under hensyntagen til deres fysiologiske og sundhedsmæssige behov. Syge dyr skal behandles af dyrlæge eller aflives.

Dyr der går ude i vinterperioden eller i perioder med vinterlignende vejr skal have udviklet et kraftigt og tæt hårlag. Krav om læskur eller bygning kan fraviges under forudsætning af, at fårene holdes på store arealer, hvorpå der er en beplantning, som yder en høj grad af både læ og beskyttelse mod nedbør og har en særligt veldrænet bund (f.eks. et tykt lag grannåle).

Lægges ovennævnte til grund, finder Rådet, at de omtalte dyr har været udsat for groft uforsvarlig behandling, jf. dyreværnslovens §§ 1 og 2 samt Rådets udtalelse af 14. december 2001 om udendørs hold af dyr i vinterperioden og i perioder med vinterlignende vejr.

Spørgsmål 2:

Giver sagen i øvrigt Rådet anledning til bemærkninger?

Svar ad 2:

Oplysningerne i sagsakterne peger på, at sigtede ikke viser vilje eller evne til at tilvejebringe dyreværns-mæssigt forsvarlige forhold i sit dyrehold. Dette bør efter Rådets opfattelse føre til overvejelser om, hvorvidt der skal ske reduktion i besætningernes størrelse, jvf. dyreværnslovens § 29. Anvendelse af § 29 beror imidlertid på en juridisk vurdering, der alene foretages af domstolene.

Afgørelse:

Afgørelsen forelå ikke på tidspunktet for årsberetningens afslutning.

6 Sager vedrørende dyrlægers virksomhed

2005-20-07-00019

Skrivelse af 27. april 2005 til Fødevareregion København og Nordøstsjælland

En fødevareregion modtog en klage fra to hundeejere vedrørende en dyrlæges undersøgelse af deres hund i en periode på 15 dage, idet klagerne ikke fandt, at dyrlægen havde vist tilstrækkelig omhu eller interesse i at hjælpe med at få deres tæve parret.

Rådet udtalte:

Spørgsmål 1:

Har dyrlægen har ud fra det forelagte i tilstrækkeligt omfang søgt at finde det optimale parringstidspunkt.

Svar ad 1.

Det fremgår af sagsakterne, at en Berner Sennenhund tæve, født d. 13-11-2000, blev bragt til en dyreklinik d. 22-8-2003 på den 6. dag i løbetiden for at få foretaget en progesteronmåling på en blodprøve for at bestemme det optimale parringstidspunkt. Der blev ligeledes udtaget blodprøver d. 25-8-2003 (9. dag), 27-8-2003 (11. dag), 29-8-2003 (13. dag) og 1-9-2003 (16. dag).

Blodprøverne undersøgtes og vurderedes, og ifølge sagsakterne var resultaterne efter henholdsvis hundeejernes notater og dyrlægens opgivelser:

22/8: tal 1	(dyrlægens tal: 0-1 ng/ml)
25/8: tal 3	(dyrlægens tal: 0-1 ng/ml)
27/8: tal 2½-3	(dyrlægens tal: 1-2,5 ng/ml)
29/8: ingen tal, men stadig for tidligt	(dyrlægens tal: 1-2,5 ng/ml)
1/9 : tal 4	(dyrlægens tal: 1-2,5 ng/ml)

Den 30-8-2003 tog hundeejerne tæven til hanhund; begge hunde viste stor parringsinteresse, men nogen parring lykkedes ikke.

Den 31-8-2003 forsøgte det igen at få en parring i stand, men nu havde hundene mistet interessen.

For at bestemme det optimale parringstidspunkt for tævehunde kan man i vurderingen af, hvornår ægløsningen finder sted undersøge karakteren af de ydre kønsorganer inklusive kønsåbnings og skedeslimhindens udseende og grad af hævelse og karakteren af udflåd. Der kan udtages en blodprøve til bestemmelse af progesteronindholdet i blodet. Og en celleprøve udtaget fra vaginalslimhinden kan vurderes i mikroskop. Disse undersøgelser kan give et billede af, hvornår ægløsningen finder sted med progesteronmålingen som den sikreste.

I følge brugsanvisningen for den test, der er brugt for at vurdere progesteronindholdet, anbefales det at blodprøve hver dag, når koncentrationen er over 1 ng/ml, dvs. efter d. 27-8 (efter dyrlægens tal). Ovennævnte tæve blev testet hver anden dag og nåede aldrig op på 5 ng/l. Det fremgår ikke af dyrlægens udtalelse, om hunden er blevet undersøgt på andre måder end ved blodprøver.

Lægges ovennævnte til grund, vil Rådet vurdere, at dyrlægen ud fra det forelagte i tilstrækkeligt omfang har søgt at finde det optimale parringstidspunkt.

Spørgsmål 2.

Såfremt Rådet finder at dyrlægen ikke har søgt at finde det optimale parringstidspunkt, finder Rådet da at dyrlægen har udvist manglende omhu og samvittighedsfuldhed jf. § 8, stk. 1, i lov om dyrlæger.

Svar ad 2.

Bortfalder.

Spørgsmål 3.

Endelig hvorvidt det Veterinære Sundhedsråd har yderligere at tilføje til sagens akter.

Svar ad 3.

Test af blodets progesteronindhold er normalt en meget sikker test til at afgøre, om en tævehund har haft ægløsning. I tilfælde af ægløsning stiger progesteronindholdet i tævehundens blod hurtigt til langt over 5 ng/l. Holder værdien sig lavt som i dette tilfælde, er der ikke sket ægløsning, og en evt. parring vil ikke føre til drægtighed.

Afgørelse:

Fødevareregionen henholdte sig til Det Veterinære Sundhedsråds udtalelse, og fandt derfor, at dyrlægen i tilstrækkeligt omfang havde søgt at finde det optimale parringstidspunkt og havde handlet i overensstemmelse med § 7, stk. 1 i love om dyrlægegerning mv., hvoraf det fremgår, at en autoriseret dyrlæge er forpligtet til at vise omhu og samvittighedsfuldhed under udøvelse af sin gerning.

2005-20-07-00020

Skrivelse af 28. oktober 2005 til Statsadvokaten i Sønderborg

En SDM-ko blev leveret til slagteriet ledsaget af en slagteattest for syge og nødslagtede dyr. Dyrlægen havde i attesten anvist, at koen kunne føres levende til slagteriet som sygetransport. Det blev i attesten angivet, at koen havde en kronisk deformerende hasebetændelse opstået for over et år siden, hvor den blev behandlet uden held. Koens almenbefindende vurderedes uforstyrret.

Ved ankomsten var koen støttehalt på benet ligesom den ved bevægelse var springhalt p. g. a. et stift og fast hævet venstre haseled.

Slagteriets embedsdyrlæge anmeldte besætningsdyrlægen, der havde tilladt transporten, for en mulig overtrædelse af såvel dyreværnsloven som dyrlægeloven og landmanden, der havde haft koen gående i besætningen i mere end et år, anmeldtes for en mulig overtrædelse af dyreværnsloven.

Rådet udtalte:

Spørgsmål 1:

Er SDM-koen blevet behandlet uforsvarligt, og har dyrlægen udvist manglende omhu og samvittighedsfuldhed ved på slagteattest at anføre: ”Temperatur: 38,7; Kronisk deformerende hasebetændelse venstre bagben opstået for over et år siden, hvor den blev behandlet uden held. Almenbefindendet uforstyrret.”, og godkende koen til skånetransport til slagteri, når koen ved ankomsten til slagteriet blev undersøgt (jf. nævnte udtalelse fra embedsdyrlægen), og det konstateredes, at koen ikke var i stand til at tage støtte på venstre bagben, ligesom den ved bevægelse helt undgik at benytte dette ben til fremdrift p. g. a. immobiliseret haseled, at koens huldværdi var 2,75, at rectaltemperatur var 37,8 grader og at haseledet på højre bagben var fast hævet, ikke

øm ved moderat fingertryk, uden forøget varme, og der var ikke tegn på ansamling af væske i leddet eller lednære seneskeder?

Svar ad 1:

Rådet skal indledningsvis anføre, at Rådet har rekvireret det venstre bagben fra den sagen omhandlede ko og ladet det obducere på Institut for Veterinær Patobiologi, Den Kgl. Veterinær- og Landbohøjskole. Af obduktionsattesten fremgår, at det distale haseled var sæde for en kronisk diffus ulcerativ ledbetændelse (alt ledbrusk var borte) med bindevævsdannelse i leddet. Omkring hele haseleddet fandtes massiv knoglenydannelse, hvorved hele haseledsområdet fremstod væsentlig fortykket. Diameteren af haseledsområdet var ca. 17-18 cm. Det konkluderedes på grundlag af de observerede forandringer, at haseleddet var sæde for en kronisk, ulcerativ arthritis med intraartikulær fibrosering og periartikulær ossifikation. Forandringerne vurderedes at have en alder på ikke under adskillige uger.

Rådet vurderer på den baggrund, at koen ved leveringen var ude af stand til ved bevægelse at tage normal støtte på venstre bagben med det immobiliserede haseled, hvorfor det er Rådets vurdering, at koen ikke var transportegnet. En sådan ko med et stift haseled, der udsættes for læsning og transport, udsættes for en stor fysisk krævende og stressende belastning, der ofte vil resultere i, at koens halthed bliver yderligere forværret. Rådet vurderer, at transport af en sådan ko indebærer, at koen risikerer at blive påført unødigt smerte, lidelse, angst, varigt mén og væsentlig ulempe. Koen burde således have været aflivet på ejendommen inden transporten.

Rådet vil karakterisere transporten som en uforsvarlig behandling af koen, jf. dyreværnslovens §§ 1 og 2, bekendtgørelse nr. 208 af 17. juni 1964 om transport af dyr §§ 2 og 4a, stk. 1 og Regdegørelse fra Det Veterinære Sundhedsråd om transport af syge eller tilskadekomne dyr af 20. december 1991.

Ved bedømmelsen af, hvorvidt dyrlægen ved at tillade, at koen blev transporteret til slagteriet som skånetransport, har udvist manglende omhu og samvittighedsfuldhed, kan Rådet ikke afvise, at koens halthed og bevægelsesevne er blevet væsentlig forværret under transporten.

Rådet vurderer på dette grundlag, at dyrlægen med sin tilladelse har foretaget et fejlskøn, idet han burde have ladet enhver tvivl om, hvorvidt koen kunne tåle transporten uden unødigt lidelse komme koen til gode og anvist aflivning på ejendommen inden transporten.

Spørgsmål 2:

Har koen ved at blive transporteret ved skånetransport i ovennævnte tilstand været udsat for unødigt smerte, lidelse, angst eller væsentlig ulempe?

Svar ad 2:

Ja. Se Svar ad 1.

Afgørelse:

Tiltalte blev straffet med en bøde på 5.000 kr.

2005-20-07-00022

Skrivelse af 24. marts 2006 til Retten i Herning

Den 16. marts undersøgte dyrlæge A fra praksis A en to-årig hoppe i anledning af, at der var opstået halthed på højre forben. Dyrlægen ordinerede smertestillende midler til hoppen, men stillede ikke nogen diagnose. Den 25. marts 2004 blev hesten tilset på ny af dyrlæge B fra praksis A. Denne dyrlæge stillede diagnosen "senestyltefod".

Den 29. marts blev hoppen indlagt til operation som blev foretaget den 30. marts 2004 af dyrlæge C fra dyreklinik B. Hesten blev hjemsendt den 2. april 2004. Efterfølgende blev hoppen aldrig rengående trods konsultation og behandling den 7. april, 13. april, 14. april, 26. april, 27. april og 12. maj 2004. Den 22. juni 2004 blev hoppen aflivet.

Rådet udtalte:

Spørgsmål 1:

Det bedes oplyst, hvad der definatorisk forstås ved "erhvervet senestyltefod"?

Hvor ofte er diagnosen forekommende i Danmark?

Svar ad 1:

Styltefod er en betegnelse for en tvunget fikseret stillingsanomali, ved hvilken tåaksen er brudt fortil. Klassisk defineres styltefod som enten led-styltefod eller senestyltefod. Sidstnævnte inddeles yderligere i en medfødt, som føllet udvikler i en ung alder, og en erhvervet, som hesten udvikler senere i livet typisk i 1-2 års alderen.

Nyere klassifikation af styltefod opererer med årsagsforhold snarere end hvorvidt tilstanden er erhvervet eller medfødt, idet der er et betydeligt sammenfald. Klassisk involverer den medfødte senestyltefod tredje tåled og især den dybe bøjesene, mens den erhvervede senestyltefod involverer første tåled og især den overfladiske bøjesene.

Som regel er det således, at denne enkelte beskrivelse nok kan være rigtig for så vidt angår den medfødte senestyltefod, men specielt ved karakteristikken af den erhvervede senestyltefod er det vigtigt, at man nøje palperer hvilke sener og eventuelt ligamenter, der er involveret.

Det Veterinære Sundhedsråd er ikke bekendt med, at der eksisterer undersøgelser, som angiver forekomsten af "erhvervet senestyltefod" i Danmark.

Spørgsmål 2:

Er det dyrlægefagligt korrekt, at en dyrlæge, der tilkaldes med oplysningen om at en hest er springhalt, dvs. ikke tager støtte på benet, ikke konsulterer hesten samme dag som opkaldet finder sted?

Svar ad 2:

Med mindre dyrlægen ved, hvad der er årsag til, at en hest er springhalt, finder Det Veterinære Sundhedsråd ikke, at det er dyrlægefagligt korrekt, at en dyrlæge, der tilkaldes med oplysning om, at en hest er springhalt, da ikke konsulterer hesten samme dag, som opkaldet finder sted.

Spørgsmål 3:

Under forudsætning af at dyrlægen, den 18. marts 2004, stillede diagnosen senestyltefod på hesten, spørges om det er dyrlægefagligt korrekt at lade hengå en uge før hesten på ny tilses?

Det Veterinære Sundhedsråd bedes ved besvarelsen lægge til grund, at dyrlægen i perioden fra 18. til 25. marts 2004 blev ringet op af hesteejeren 5 gange med oplysning om manglende effekt af den iværksatte smertestillende behandling.

Svar ad 3:

Henset til, at erhvervet senestyltefod udvikles gradvist over tid samt det forhold, at der var iværksat en behandling, finder Det Veterinære Sundhedsråd, at det kan være dyrlægefagligt korrekt at lade hengå en uge før hesten på ny tilses.

Spørgsmål 4:

Under forudsætning af, at dyrlægen, den 18. marts 2004 ikke stillede diagnosen senestyltefod på hesten, spørges om det er dyrlægefagligt korrekt, at ordinere smertestillende behandling og lade hengå en uge før dyrlægen vurderer om hesten bør undersøges yderligere i klinikken med henblik på at stille en diagnose?

Det Veterinære Sundhedsråd bedes ved besvarelsen lægge til grund, at dyrlægen i perioden fra 18. til 25. marts 2004 blev ringet op af hesteejeren 5 gange med oplysning om manglende effekt af den iværksatte smertestillende behandling.

Svar ad 4:

Lægges det til grund, at dyrlægen den 18. marts 2004 undersøgte hesten, herunder andre årsager til hestens symptomer, uden at stille den korrekte diagnose, finder Det Veterinære Sundhedsråd, at dyrlægen har handlet dyrlægefagligt korrekt ved at ordinere smertestillende behandling og afvente respons herpå, før der blev taget stilling til, hvilke eventuelt yderligere undersøgelser, der burde gennemføres med henblik på at sikre en diagnose.

Lægges det til grund, at dyrlægen i perioden 18. – 25. marts blev ringet op af hesteejeren 5 gange med oplysning om manglende effekt af den iværksatte smertestillende behandling, finder Det Veterinære Sundhedsråd det ikke dyrlægefagligt korrekt, at omtalte dyrlæge lod hengå en uge, før dyrlægen vurderede, om hesten burde undersøges på ny med henblik på at stille en diagnose

Spørgsmål 5:

Det bedes oplyst, om det er af betydning for evnen til at diagnosticere en erhvervet senestyltefod, hvilken erfaring og anciennitet dyrlægen har?

Svar ad 5:

Rådet finder, at evnen til at diagnosticere en erhvervet senestyltefod er bedre jo større erfaringer og kompetence dyrlægen har med den type af ortopædiske lidelser. Dette gælder her især forholdet vedrørende årsagsforholdene bag den erhvervede senestyltefod og den dermed forbundne behandlingsstrategi.

Spørgsmål 6:

Er det dyrlægefagligt korrekt når dyrlægen på klinikken d. 30. marts 2004 undlader at diagnosticere den smertevoldende halthed, der er årsagen til den diagnosticerede senestyltefod?

Svar ad 6:

Det Veterinære Sundhedsråd forstår ikke spørgsmålet.

Spørgsmål 7:

Er det dyrlægefagligt korrekt når dyrlægen forud for hesteejerens valg af hestens fremtid informerer hesteejeren om, at der er en prognose ”god som ridehest og meget god som avlshoppe” eller ”god prognose for fremtidig ridning samt god prognose for avl”, jf. henholdsvis stævningen opfordring 3 og bilag A, s. 1., 4. afsnit, når det af obducerende dyrlæge B i bilag 3, s. 1, sidste afsnit erklæres, at prognosen for operation for senestyltefod ”altid er reserveret og det er ikke ualmindeligt, at tilstanden ikke forbedres efter operation”?

Svar ad 7:

Det Veterinære Sundhedsråd finder ikke, at de to dyrlægers udtalelser kan vurderes mod hinanden således som det fremgår af spørgsmål 7, da præmisserne er forskellige; idet dyrlæge B alene har haft et præparat at udtale sig på baggrund af og dermed ikke har mulighed for at udtale sig på baggrund af de kliniske manifestationer herunder tensionen i de forskellige ligamenter.

Spørgsmål 8:

Kan det med baggrund i bilag 3 (obduktionserklæringen) og bilag A, 5. afsnit konstateres, om operationen er udført dyrlægefagligt korrekt?

Svar ad 8:

Det Veterinære Sundhedsråd kan ikke ved gennemgang af sagens akter konstatere, at operationen ikke er udført dyrlægefagligt korrekt.

Spørgsmål 9:

Burde hesten som sket være opereret på den dybe bøjesene, henset til at hesten præoperationelt stod på flad hov?

Svar ad 9:

Hvorvidt hesten i den aktuelle sag også skulle være opereret på den dybe bøjesene henset til at hesten præoperativt stod på flad hov beror alene på en klinisk vurdering i forbindelse med og før operationen, hvor operatøren og klinikeren vurderer, hvilke af disse sener, det er relevant at inkludere i operationen.

Spørgsmål 10:

Er det udtryk for dyrlægefaglig omhu og samvittighedsfuldhed eller har det forvoldt hesten unødigt lidelse, at hesten 30. marts 2005 blev opereret eller burde anden behandling være iværksat eller hesten slået ned?

Svar ad 10:

Det Veterinære Sundhedsråd finder, at hvis en dyrlæge ud fra sin bedste faglige evne fortager en vurdering, der indebærer, at dyret skal opereres, og der senere udvikles komplikationer i tilknytning hertil, må disse komplikationer betegnes som værende hændelige. Komplikationerne opstår i dette tilfælde ikke som følge af manglende omhu eller samvittighedsfuldhed. Rådet forstår ”sin bedste faglige evne” som en syntese af relevant videnskabelig baggrund balanceret i forhold til egen erfaring og formåen.

Spørgsmål 11:

Burde hesten postoperativt være kilet op på det raske ben svarende til den opkiling der fandt sted på det opererede ben, således at lemmerne ikke blev skævt belastet?

Svar ad 11:

Nej.

Spørgsmål 12:

Er det dyrlægefagligt korrekt at anlægge postoperativ bandage der medfører ”komplikationer med lymfangitis flere gange”, jf. bilag 2, 6. afsnit?

Svar ad 12:

Det Veterinære Sundhedsråd kan ikke ved gennemgang af det medsendte journalmateriale se, at der er anlagt en postoperativ bandage med henblik på at fremkalde lymfangitis.

Det Veterinære Sundhedsråd kan derimod se, at operationssåret er blevet bandageret, og at der i tilslutning hertil er opstået lymfangitis.

Spørgsmål 13:

Er det dyrlægefagligt korrekt at hesten ikke ordineres let motion i 14 dage efter operationen, henset til at der ikke forelå noget brud?

Svar ad 13:

Det Veterinære Sundhedsråd kan ikke give et entydigt svar herpå, idet det kan være dyrlægefagligt korrekt ikke at ordinere let motion i 14 dage efter operationen.

Spørgsmål 14:

Idet det lægges til grund, at hesten i perioden 14-18. april blev behandlet med antibiotika af hesteejeren, at hesten under behandlingen og ejerens øvrige daglige håndtering af hesten var fjern i blikket og udviste afværgereaktioner ved forsøg på vask af såret, at hesteejeren informerede dyrlægen herom ved telefonopkald 13. april, 14. april, 16. april, 19. april (2 gange), 24. april og 25 april 2004, jf. teleudskrifterne fremlagt som bilag 6, og at det opererede ben så ud som det fremgår af fotos fremlagt som bilag 4, bedes det oplyst om antallet af dyrlægens konsultationer i perioden frem til 25. april 2004 er udtryk for omhu og samvittighedsfuldhed og dyrlægefagligt korrekt?

Svar ad 14:

Det Veterinære Sundhedsråd kan ikke på det foreliggende grundlag besvare spørgsmålet med nogen grad af sikkerhed, idet der hverken foreligger brugbart journalmateriale fra dyrlægens besøg i perioden eller en redegørelse om indholdet af telefonopkaldene i perioden fra den 13. – 25. april .

Spørgsmål 15:

Kan det objektivt fastslås hvilken postoperativ medicinering hesten har fået, når der ikke foreligger journal over eventuel ordineret medicin samt tilbageholdelsessedler?

Er der krav i lovgivning eller andre forskrifter om at ordineret medicin skal journalføres og/eller tilbageholdelsessedler skal foreligge når hesten udleveres til ejeren efter behandlingen?

Ville det af korrekt udfyldte tilbageholdelsessedler fremgå i hvilket omfang hesten eventuelt var behandlet postoperativt med antibiotika?

Svar ad 15:

Nej. Det kan ikke ud fra det forelagte fastslås, hvilken postoperativ medicinering hesten har fået.

I henhold til bekendtgørelse nr. 134 af 6. marts 2003 om lægemidler til dyr, § 38 stk. 1 og 2, fremgår de regler, der gælder ved anvendelse, udlevering eller receptordinering af lægemidler, for hvilke der er fastsatte tilbageholdelses tider.

Ja, det ville af korrekt udfyldte tilbageholdelsessedler fremgå, i hvilket omfang hesten eventuelt var behandlet postoperativt med antibiotika.

Spørgsmål 16:

Såfremt det ved besvarelsen af spørgsmål 2-14 er lagt til grund, at der ikke (i) er foretaget korrekt og rettidig konsultation og/eller (ii) korrekt og rettidig diagnosticering og/eller (iii) korrekt information af hesteejeren om operationsprognosen og/eller (iiii) udført en korrekt operation og/eller (iiiii) handlet dyrlægefagligt korrekt i det postoperative forløb, spørges om disse forhold hver for sig og/eller samlet kan have medført at risikoen for hestens endelige aflivning er blevet forøget?

Svar ad 16:

Bortfalder.

Spørgetema fra sagsøgtes advokat:

Spørgsmål A:

Det Veterinære Sundhedsråd bedes ved gennemlæsning af sagen og de i sagen værende erklæringer oplyse. Om dyrehospitalet ved sin behandling af hesten har foretaget nogen dyrlægefaglige fejl?

Svar ad A:

Rådet finder det ikke muligt, ud fra det forelagte, at vurdere, hvorvidt dyrehospitalet ved sin behandling af hesten har handlet veterinærfagligt ukorrekt, idet der af dyrehospitalet ikke er udfærdiget journalmateriale, som beskriver resultatet af kliniske undersøgelser, behandlingen af hesten og udført gerning. Endvidere fremgår det ikke entydigt, hvilke medikamenter hesten er behandlet med samt dosering eller tidsrum. Rådet skal dog henvise til svar ad 4, sidste afsnit.

En dyrlæge skal i sin gerning handle med omhu og samvittighedsfuldhed, jf. dyrlægelovens § 8, stk. 1. Rådet finder, at dette krav også indebærer udførlig journalskrivning med henblik på bedst mulig behandling af det enkelte dyr samt dokumentation for udført gerning. Rådet finder dyrehospitalets journalskrivning uacceptabel.

Endvidere skal Rådet, vedrørende den manglende registrering af anvendte medikamenter, henvise til bekendtgørelse nr. 134 af 6. marts 2003.

Spørgsmål B:

Det Veterinære Sundhedsråd anmodes om at oplyse, om dyrlæge C's redegørelse i bilag A, 5. sidste afsnit, pag. 1 er i overensstemmelse med den forklaring som en kunde kan forvente at få ved en operation af den pågældende art og type?

Svar ad B:

I de sagsakter, som Rådet har modtaget, findes der ikke en redegørelse udfærdiget af dyrlæge C.

Spørgsmål C:

Er det en dyrlægefaglig fejl ved første besøg hvis den i sagen omhandlede hest ikke straks fik stillet den endelige diagnose?

Svar ad C:

Nej.

Spørgsmål D:

Har en dyrlæge ret (pligt) til i nærværende sag at overveje forskellige differential diagnoser?

Svar ad D:

Ja.

Spørgsmål E:

Anser Det Veterinære Sundhedsråd det for dyrlægefagligt korrekt at stille den endelige diagnose ved det første eller det andet besøg?

Svar ad E:

Det Veterinære Sundhedsråd finder, at antallet af besøg eller konsultationer, som er nødvendigt for at kunne stille en diagnose eller en sandsynlighedsdiagnose, vil være afhængig af ikke blot lidelsens kompleksitet, men også af undersøgerens ekspertise på området, samt hvilke diagnostiske hjælpemidler, der er til rådighed.

Spørgsmål F:

Vil en tidsramme af den størrelse, som der er tale om i nærværende sag (fra d. 18. marts henholdsvis d. 25. marts til d. 1. april 2004), kunne påvirke resultatet af en operation?

Svar ad F:

Rådet finder det ikke sandsynligt, at den tidsramme, der er tale om i nærværende sag har haft en afgørende indflydelse på resultatet af operationen.

Spørgsmål G:

Er der under hele forløbet benyttet den mængde antibiotika, som bør anvendes i tilfælde som det i sagen omhandlede?

Svar ad G:

Rådet er ikke i stand til at besvare dette spørgsmål på det foreliggende grundlag, idet journalmaterialet ikke indeholder entydige oplysninger herom.

Spørgsmål H:

Det Veterinære Sundhedsråd bedes oplyse, hvis det er muligt, om hesten såfremt der ikke var kommet infektion i såret ville være blevet fuldt restitueret?

Svar ad H:

Det Veterinære Sundhedsråd kan ikke udelukke, at hesten ville være blevet fuldt restitueret, hvis der ikke var indtrådt komplikationer.

Spørgsmål I:

Det Veterinære Sundhedsråd bedes oplyse, om man ved gennemlæsning af bilag 3 kan konstatere om operationen er gjort korrekt eller ikke?

Svar ad I:

Det Veterinære Sundhedsråd finder intet i bilag 3, der kan godtgøre, at operationen ikke er gjort korrekt.

Supplerende skrivelse af 15. februar 2007 til Retten i Herning

Rådet udtalte:

Spørgsmål 17:

Det Veterinære Sundhedsråds sammensætning i forbindelse med afgivelsen af udtalelsen den 24. marts 2006 og i forbindelse med afgivelse af supplerende udtalelse i denne sag bedes oplyst.

Endvidere bedes det oplyst, hvorvidt Sundhedsrådet har indhentet ekstern sagkyndig bistand til besvarelsenerne.

Svar ad 17:

Det Veterinære Sundhedsråds sammensætning i forbindelse med afgivelse af udtalelsen af d. 24. marts 2006 og i forbindelse med afgivelse af supplerende udtalelse i denne sag fremgår af Det Veterinære Sundhedsråds hjemmeside.

Det Veterinære Sundhedsråd har ikke indhentet ekstern sagkyndig bistand til besvarelsenerne.

Spørgsmål 18:

Med reference til svaret på spørgsmål 1, bedes det oplyst hvad årsagerne til en erhvervet senestyltefod kan være?

Svar ad 18:

Der er ikke påvist en entydig årsag, en række faktorer formodes at kunne spille en rolle, for uddybende information skal henvises til relevant litteratur. En række forskere mener, at erhvervet senestyltefod bør inkluderes i gruppen af DOD lidelser (Developmental Orthopaedic Diseases). Hvor det, som i nærværende tilfælde, når det drejer sig om fodledet, skyldes asynkron vækst af seneapparatet og knoglesystemet. De sener som påvirkes har foruden en muskelkrop, der kan trække sig sammen og bevirke en flexion eller extension af benet, også en direkte forankring ved et støttebånd til knoglen. Dette bevirker, at senen, ved en ikke harmonisk vækst af knoglen, kan komme til at virke som snoren på en flitsbue - en bremse. Dette vil, hvis knoglevæksten fortsætter, og man ikke gør noget for at hindre spændingen i senen f.eks. ved at overskære dens støttebånd til knoglen (det operative indgreb som blev udført i nærværende sag), kunne bevirke, at den normale tå-akse bliver brudt.

Spørgsmål 19:

Fremgår det af sagens akter noget steds, at dyrlægerne har udredt og fastslået årsagen til den erhvervede senestyltefod.

Mener Det Veterinære Sundhedsråd at det i forbindelse med behandlingen af erhvervet senestyltefod er af betydning at have udredt årsagen til senestyltefoden.

Er det en veterinær fejl ikke at udrede årsagen til en konstateret senestyltefod inden operation iværksættes.

Svar ad 19:

Det fremgår med sikkerhed af bilag 3 af 26. juli 2004 og endvidere af bilag A af 9. september 2004.

Det Veterinære Sundhedsråd forstår ikke de 2 sidste spørgsmål henset til den konkrete sag.

Spørgsmål 20:

Såfremt det lægges til grund at senestyltefoden ikke blev diagnosticeret den 18. marts 2004, men var fuldt udviklet den 25. marts 2004, bedes det oplyst om hurtig diagnosticering og behandling, må antages at have været afgørende for hestens udsigter til helbredelse?

Svar ad 20:

Det Veterinære Sundhedsråd antager med meget høj grad af sandsynlighed, at senestyltefoden var udviklet eller under udvikling allerede d. 18. marts 2004, jf. Bilag A af 9. september 2004. Den øvrige del af spørgsmålet henvises til Rådets indledende bemærkninger.

Spørgsmål 21:

Med reference til svaret på spørgsmål A, bedes det oplyst, om dyrlægens forpligtelse til at føre en retvisende journal også omfatter telefoniske konsultationer?

Svar ad 21:

Hvis telefonkonsultationer bidrager med information om patienten som ikke tidligere er registreret, giver anledning til ændret behandlingsstrategi og/eller giver grundlag for at ændre prognosen, da finder Det Veterinære Sundhedsråd, at disse observationer bør registreres i patientens/klientens journal.

Spørgsmål 22:

Hvad er generelt set prognosen for en operation af en erhvervet senestyltefod: dårlig, reserveret, god eller meget god?

Svar ad 22:

Spørgsmålet er ikke entydigt formuleret. Rådet skal henvise til indledningen til nærværende svarskrivelse. Rådet skal specifikt anføre at dette ikke er en livstruende lidelse, men alene en tilstand der giver anledning til funktionsnedsættelse i det eller de pågældende ben. Generelt udtrykkes prognosen som reserveret til god, for så vidt angår benfunktion.

Mere specifikt er prognosen som beskrevet i indledningen af daværende svarskrivelse, for den enkelte hest afhængig af, hvilke sener der er involveret og i hvilket omfang.

Spørgsmål 23:

Er der i den konkrete sags akter oplysninger, der indikerer at den generelle prognose for operation af en erhvervet senestyltefod kan fravises.

I så fald hvilke?

Svar ad 23:

Det Veterinære Sundhedsråd kan på det foreliggende grundlag ikke besvare spørgsmålet med nogen grad af sandsynlighed.

Spørgsmål 24:

I det omfang det er lagt til grund, jf. svar ad spørgsmål 2, 3, 4, 5, 14, 15, A, G, H, at dyrlægerne ikke har foretaget rettidig eller korrekt konsultation, diagnosticering, medicinering og, eller behandling af den 25. marts 2004 diagnosticerede erhvervet senestyltefod eller den til grund for lidelsen liggende årsag, bedes det oplyst om disse undladelser kan have medført, at risikoen for hestens manglende helbredelse er blevet forøget?

Svaret bedes begrundet.

Svar ad 24:

Det Veterinære Sundhedsråd kan ikke af sagens akter se, at dyrlægerne ikke har foretaget en rettidig eller korrekt konsultation, diagnosticering og behandling af den d. 25. marts 2004 diagnosticerede senestyltefod.

Det Veterinære Sundhedsråd skal i øvrigt henvise til svar ad spørgsmål F og H.

Afgørelse:

Afgørelsen forelå ikke på tidspunktet for årsberetningens afslutning.

2005-20-07-00024

Skrivelse af 18. november 2005 til Fødevareregion Nordjylland

Sagen drejer sig om en klage over behandlingen hos dyrlæge A i forbindelse med bedøvelse og vaccination af en 4 måneder gammel dansk/svensk gårdhund der havde navlebrok. Der var planlagt en operation, der ifølge dyrlægen var rutinemæssig og som kunne udføres, så hundeejerne kunne få hunden med hjem samme dag. Imidlertid var hunden uklar og havde fråde ud af munden, da hundeejeren hentede den, og den fik kramper og høj feber i løbet af aftenen. Senere på aftenen blev hunden indlagt på dyrehospital 1. Efterfølgende blev hunden aldrig sig selv igen, og hundeejerne valgte at få den aflivet efter ca. 4 uger, da den adfærdsmæssigt virkede, som om den havde fået en hjerneskode.

Hundeejerne undrede sig over, at hunden blev holdt bedøvet, mens dyrlægen tog ud til et akut besøg. De undrede sig desuden over, at hunden blev bedøvet og vaccineret samtidig.

Hundeejerne mente endvidere, at dyrlæge A skulle have reageret på deres 3 opringninger den samme aften mellem kl. ca. 17.30 og 22 ved f. eks. at have spurgt mere ind til symptomer eller at få hunden at se.

Rådet udtalte:

Spørgsmål 1.

Finder Rådet det forsvarligt, at dyrlægen forlod en bedøvet hund og overlod tilsynet til en veterinær sygeplejerske?

Svar ad 1:

Lægges oplysningerne i sagen til grund, finder Rådet ikke, at hunden var under konstant forsvarligt veterinært opsyn, idet begge dyrlæger var kørt fra klinikken og ikke kunne tilkaldes med meget kort varsel.

Spørgsmål 2:

Såfremt Rådet skulle finde ovenstående uforsvarligt, finder Rådet det formildende, at dyrlægen blev kaldt ud til en akut sag?

Svar ad 2:

Nej.

Spørgsmål 3:

Finder Rådet det forsvarligt, at dyrlægen lader en veterinær sygeplejerske supplere med immobilon?

Svar ad 3:

Nej. Behandling af dyr med anæstetika til inhalation eller injektion må kun foretages af dyrlægen personligt, jf. Bekendtgørelse nr. 134 af 6. marts 2003 om lægemidler til dyr, § 14, stk. 1, punkt 2.

Spørgsmål 4:

Finder Rådet det forsvarligt at bedøve og vaccinere en hundehvalp samtidigt?

Svar ad 4:

Såfremt bedøvelsesforløbet er ukompliceret, finder Rådet det forsvarligt under bedøvelse at vaccinere en rask hundehvalp på 4 måneder med de almindelige vacciner til hunde på det danske marked.

Spørgsmål 5:

Finder Rådet de symptomer ejer beskriver i sin klage af 12. august 2003 foreneligt med at hundens tilstand var udtryk for det entero-hepatiske kredsløb som følge af bedøvelse med immobilon, sådan som dyrlæge A svarer i sin skrivelse af 3. maj 2004?

Svar ad 5:

Nej. Ved enterohepatisk kredsløb forstås, at et lægemiddel efter optagelse i kroppen udskilles gennem leveren til galden, og at lægemidlet i galden efter galdens udtømmning til tarmen atter absorberes fra tarmen til kroppen. For et givet lægemiddel og en given dyreart er et enterohepatisk kredsløb en nogenlunde konstant faktor. Et enterohepatisk kredsløb kan derfor ikke ofte opstå ved bedøvelse med Immobilon. For det bedøvende stof (etorfin) i Immobilon er der et vist enterohepatisk kredsløb, hvilket bidrager til, at stoffet har en lidt længere effekt, end hvis der ikke var noget enterohepatisk kredsløb. Populært kan det siges, at stoffet genbruges som følge af det enterohepatiske kredsløb.

Spørgsmål 6:

Er de symptomer ejer beskriver i sin klage af 12. august 2003 foreneligt med at hunden var i excitationstadiet?

Svar ad 6:

Nej. I forbindelse med bedøvelser er der to faser i bedøvelsen, hvor der kan optræde excitation (kramper og krampelignende tilstande), henholdsvis mens den bedøvende virkning indtræder og igen under opvågningen. Det fremgår af sagsakterne, at krampe og krampelignende tilstande (excitation) blev konstateret omkring 18-tiden næsten en time efter afhentning af hunden og et ukendt antal timer efter forsøgene på at bedøve hunden. Det fremgår ligeledes af sagsakterne, at hunden var ved delvis bevidsthed ved afhentningen. Ved et klassisk excitationstadium er dyret normalt ikke ved bevidsthed.

Spørgsmål 7:

Hvis ja, er det stadig sandsynligt så lang tid efter indgiften af immobilonen?

Svar ad 7:

Se svar ad 6.

Spørgsmål 8:

Burde dyrelæge A have reageret på opringningerne fra ejer ved at opfordre til en undersøgelse af hunden?

Svar ad 8:

Lægges sagsakterne til grund, finder Rådet, at tilstedeværelsen af kramper kl. 22.00 hos hunden mere end 5 timer efter hjemsendelsen kl. 17.00, og hvor hunden tidligere på dagen var søgt bedøvet, burde have foranlediget dyrlæge A til at opfordre til en undersøgelse af hunden.

Afgørelse:

Sagen er forældet i forhold til § 92 i straffeloven, hvorfor der ikke sker en sanktionering af overtrædelsen af § 8, stk. 1 i lov om dyrlæger, men blot en præcisering af gældende regelsæt.

Fødevareregionens indskærpelse er ikke en afgørelse, men alene en præcisering af, at gældende regler skal overholdes. Derfor kan indskærpelsen ikke påklages. Fødevareregionens vurdering, der ligger til grund for indskærpelsen, kan imidlertid prøves i Fødevarestyrelsen.

2005-20-07-00023/2005-20-07-00025

Skrivelse af 24. marts 2006 til Retten i Køge

En hingsteplag blev kastreret stående den 29. marts 2004; cirka 10 dage senere tilkaldes dyrlæge, fordi hesten har fået infektion i operationssåret. Trods intensiv behandling breder infektionen sig og hesten indlægges 19. april 2004 på Den kgl. Veterinær- og Landbohøjskole til nærmere undersøgelse og behandling. Den 22. april aflives hesten og der foretages obduktion, hvor der findes en ensidig infektion i sædstreng og en absces i navleregionen; fra begge områder kunne påvises ren forekomst af hæmolytiske streptokokker.

Dyrlægen anmeldte forholdet til sit forsikringsselskab, hvor han har fremført, at han har gjort en fejl, idet han havde opereret uden anvendelse af sterile handsker, hvilket han ikke vil udelukke kan have været en medvirkende årsag til infektionen. Forsikringsselskabet har afslået at udbetale erstatning, hvorfor sagen nu verserer ved Retten. I den forbindelse er der udarbejdet spørgetema af 23. maj 2005 fra Advokatfirma A og yderligere et spørgetema udarbejdet af Advokatfirma B af 26. maj 2005 underskrevet af advokat A

Rådet udtalte:

Spørgsmål A:

Har en dyrlæge pligt til at bruge handsker ved kastration af heste.

Svar ad A:

Ved kastration af heste skal en dyrlæge under selve det operative indgreb være iført sterile handsker.

Spørgsmål B:

Har dyrlægen efter det i sagen foreliggende desinficeret sine hænder tilstrækkeligt og i øvrigt i overensstemmelse med den måde, hvorpå decinfektioner skal finde sted når operationen foretages uden handsker.

Svar ad B:

Det Veterinære Sundhedsråd kan ikke med nogen grad af sandsynlighed udtale sig på det foreliggende grundlag. Det Veterinære Sundhedsråd forstår ikke spørgsmålet, idet denne type af operationer ikke skal foretages uden handsker.

Spørgsmål C:

Skyldes betændelsen i såret det forhold at dyrlægen ikke bar handsker under operationen.

Svar ad C:

Det Veterinære Sundhedsråd kan ikke med nogen grad af sandsynlighed udtale sig om dette forhold på det foreliggende grundlag. Det Veterinære Sundhedsråd kan midlertid ikke udelukke, at den efterfølgende sårinfektion kan have forbindelse med, at operationen blev udført uden sterile handsker.

Spørgsmål D:

Det Veterinære Sundhedsråd anmodes om at oplyse såfremt det er muligt, at de bakterier (Hæmolytiske streptokokker) der forefindes i såret normalt forefindes på hænder.

Svar ad D:

Sagsakterne indeholder en journal, hvoraf det fremgår, at der er udført en bakteriologisk undersøgelse, hvor der er fundet en renkultur af hæmolytiske streptokokker. Desværre er der ikke foretaget en egentlig typebestemmelse af disse, hvilket kunne have bidraget til at afklare, hvorvidt dette er en infektion med hestens "egne" bakterier; som for eksempel *Streptococcus zooepidemicus*. Det Veterinære Sundhedsråd finder det dog lidet sandsynligt, at kontaminationen skulle stamme direkte fra dyrlægens hænder, idet hæmolytiske streptokokker hos mennesker normalt er slimhinderelateret.

Spørgsmål E:

Det Veterinære Sundhedsråd bedes vurdere om de ved obduktionen fundne Hæmolytiske streptokokker har været en medvirkende årsag eller årsagen til hestens svære betændelse.

Svar ad E:

Det Veterinære Sundhedsråd vurderer, at de ved obduktion fundne hæmolytiske streptokokker har været medvirkende årsag eller direkte årsag til hestens svære betændelse.

Spørgsmål F:

Det Veterinære Sundhedsråd bedes oplyse om dyrlægen har foretaget en dyrlægefaglig fejl som har været skyld i, at hesten blev inficeret.

Svar ad F:

Det Veterinære Sundhedsråd udtaler sig ikke om skyldsspørgsmål, men alene om veterinærfaglige forhold. I den konkrete situation finder Det Veterinære Sundhedsråd, at dyrlægen ved at undlade at operere med handsker har begået en dyrlægefaglig fejl under kastrationen af den pågældende hest.

Spørgsmål G:

Det Veterinære Sundhedsråd bedes oplyse om hesten hvis behandlingen på Landbohøjskolen var fortsat ville kunne forventes at blive rask.

Svar ad G:

Det Veterinære Sundhedsråd kan af det foreliggende journalmateriale ikke konkludere entydigt, på hvilket grundlag hesten blev aflivet. Det fremgår af journalmaterialet fra KVL, at sygdomsforløbet kunne forventes at blive langvarigt, men at hesten så sent som den 21. april havde et godt almenbefindende ud fra objektive observationer. Den 21. april og 22. april er det indført i journalen, at ejeren ønskede hesten aflivet.

Spørgsmål H:

Det Veterinære Sundhedsråd bedes oplyse om hesten selv kan være smittebærer af de Hæmolytisk streptokokker som er fundet i såret, således at bakterierne ikke er kommet udefra men er kommet indefra fra hesten selv.

Svar ad H:

Ja, jævnfør svar ad spørgsmål D. Streptococcus zooepidemicus er en normal beboer i hudfloraen hos heste.

Spørgetema fra advokat B.

Spørgsmål 1:

Det Veterinære Sundhedsråd bedes vurdere, om der er større risiko for infektion i kastrationssåret, når dyrlægen ikke bruger sterile handsker ved operationen.

Svar ad 1:

Det Veterinære Sundhedsråd vurderer, at der er en større risiko for sårinfektion, når dyrlægen ikke bruger sterile handsker ved en operation.

Spørgsmål 2:

Såfremt det lægges til grund, at dyrlægen vaskede hestens operationsområde af med Iobac-vand, der var hældt op i en spand og herefter skyllede sine hænder og de medbragte sterile utensiler (instrumenter) i det samme Iobac-vand, bedes Det Veterinære Sundhedsråd vurdere, om dette er korrekt adfærd i forbindelse med kastration i stald.

Svar ad 2:

Det Veterinære Sundhedsråd finder ikke, at dette er en korrekt adfærd i forbindelse med kastration i stald.

Spørgsmål 3:

Det Veterinære Sundhedsråd bedes vurdere, om det er forsvarlig, antiseptisk operationsmetode m.m., at pågældende dyrlæge – efter at have skyllet sin hænder i spanden med Iobac-vand, som også blev brugt til afvaskning m.m. af operationsområde – da uden at have steriliseret hænderne yderligere fjerner hingsteplagens sten i pungen uden brug af sterile handsker.

Svar ad 3:

Det Veterinære Sundhedsråd finder ikke, at dette er korrekte procedurer i forbindelse med operation.

Spørgsmål 4:

Det Veterinære Sundhedsråd bedes vurdere: Er der instrumenter til brug ved fjernelse af en hest's stene m.m. ved kastration, f.eks. Sand's tang og maskulator?

Svar ad 4:

Ja, Sand's tang og emaskulator er hyppigt anvendte instrumenter ved kastration af heste.

Spørgsmål 5:

Det Veterinære Sundhedsråd bedes vurdere: Hvis man anvender en spand til sterile instrumenter skal spanden så rengøres før brug. Hvis ja – hvordan bør spanden da rengøres.

Svar ad 5:

Det Veterinære Sundhedsråd skal henvise til lærebøger i almindelig kirurgi hvoraf det fremgår, at sterile instrumenter skal bevares sterile ved ophold i forseglede operationskasser, autoklaveringsposer og om muligt sikres at være sterile til operationens afslutning, f. eks. ved opbevaring på steril afdækning under operationen.

Spørgsmål 6:

Det Veterinære Sundhedsråd bedes vurdere: Håndtaget, som man bærer spanden i, er det sterilt, desinficeret eller er det urent?

Hvis dyrlægen tager i håndtaget efter, at dyrlægen har skyllet sine hænder i Iobac-vand, er hænderne så stadig rene/sterile?

Svar ad 6:

A: Nej, det er ikke sterilt.

B: Nej.

Spørgsmål 7:

Det Veterinære Sundhedsråd bedes vurdere: Er der mange eller få bakterier under f.eks. en viesring?

Hvis ja – bør denne tages af under operation, når der ikke bruges sterile handsker eller generelt tages af?

Svar ad 7:

A: Det Veterinære Sundhedsråd kan ikke med nogen grad af sandsynlighed udtale sig i den konkrete situation. Smykker, ure, ringe og lignende antages alle at kunne være inficerede, hvorfor de skal fjernes ved operation.

B.: Ja, den bør generelt tages af.

Spørgsmål 8:

Det Veterinære Sundhedsråd bedes vurdere: Kan en dyrlæge vaske hænder sterilt?

Svar ad 8:

Der henvises til lærebøger i almen kirurgi, hvor der angives nøje retningslinier for afvaskning i forbindelse med sterile operationer. Det Veterinære Sundhedsråd er opmærksom på, at sådanne faciliteter og en sådan afvasknings procedure ikke kan finde sted i fuldt omfang i staldmiljø eller i landpraksis; men at man nødvendigvis må tilpasse afvaskningen, således at man opererer så bakteriefrit som muligt, herunder er det især vigtigt, at man på korrekt vis ifører sig sterile operationshandsker før den egentlige operation påbegyndes.

Spørgsmål 9:

Det Veterinære Sundhedsråd bedes vurdere, om der "ikke kan forventes samme asepsis ved kastration i stalden som ved en tilsvarende kastration på klinik eller hospital", jfr. Højelse Dyre-

kliniks brev af 4. oktober 2004 til Klientklageudvalget, jfr. også Klientklageudvalgets brev af 8. januar 2005.

Svar ad 9:

Det Veterinære Sundhedsråd forventer ikke, at man kan påregne samme aseptik ved kastration i stald som ved en tilsvarende kastration på klinik eller hospital.

Spørgsmål 10:

Såfremt spørgsmål 8 besvares afkræftende, bedes Det Veterinære Sundhedsråd vurdere risiciene, herunder angivet i procent hvis muligt, ved kastration i stald.

Svar ad 10:

I cirka 22% opstår der behandlingskrævende sårinfektion i forbindelse med kastration af hest i praksis.

Spørgsmål 11:

Da der konstateres infektion hos hingsteplagen efter operationen, tilkaldes dyrlægen den 8. april 2004, og åbner – nu iført almindelige store, klare plastickhandsker (ses på tankstationer til brug for kunder ved tjek af oliebeholdning på bil), d.v.s. ikke sterile handsker – såret.

Det Veterinære Sundhedsråd bedes vurdere, om det i denne situation med et sygt dyr er forsvarlig adfærd at anvende almindelige store, klare plastickhandsker og ikke sterile handsker, som vil sikre optimale sterile forhold, så ikke yderligere tilføring af bakterier sker, f.eks. fra behandler.

Svar ad 11:

Det Veterinære Sundhedsråd finder, at dyrlægen burde have søgt at gennemføre en steril eksplosion af såret, det vil sige med sterile handsker og sterile utensilier.

Spørgsmål 12:

I forbindelse med behandlingen af infektionen gives der smalspektret penicillin, ligesom såret skylles. Dette sker over en periode fra den 8.-19. april 2004.

Det Veterinære Sundhedsråd bedes vurdere, om ikke den medicinske behandling burde have været bredspektret penicillin, idet der ikke var en væsentlig forbedring efter få dage på den smalspektrede medicin, og idet hingsteplagen var opereret i stald og efterfølgende stod i stald, perioden med penicillin taget i betragtning.

Svar ad 12:

Det Veterinære Sundhedsråd er af den opfattelse, at man ved behandling med antibiotika fra starten bør anvende et smalspekteret antibiotikum, som bakterierne er følsomme overfor. Ved den senere obduktion og dyrkning af bakterierne viste dette sig at være en ren kultur af streptokokker, hvorfor valg af et smalspekteret penicillin vil være den rigtigste behandlingsmetode. Det Veterinære Sundhedsråd finder dog, at man burde have sikret sig ved dyrkning og resistensundersøgelse, at bakterierne var følsomme overfor de valgte antibiotika.

Spørgsmål 13:

Det Veterinære Sundhedsråd bedes fremkomme med sine bemærkning til, om hvorvidt ordning af penicillin – det værende sig smalspektret eller bredspektret – nedsætter temperaturen hos den syge og ”skjuler” sygdomssymptomer.

Det Veterinære Sundhedsråd bedes endvidere fremkomme med sine bemærkninger til, hvorvidt det smertestillende præparat Finadyne, tillige nedsætter feberen og skjuler sygdomssymptomer.

Svar ad 13:

A: Når bakterier giver anledning til temperaturforøgelse, vil en bekæmpelse af infektionen antibiotika give anledning til en temperaturnedsættelse og dermed en bedring, det vil sige en mindskning af sygdomstegnene.

B.: Præparatet Finadyne er et non-steroidt antiinflammatorisk lægemiddel, der foruden at bekæmpe betændelsesreaktionen også sænker temperaturen og virker smertestillende. Alle tre effekter er særdeles ønskværdige, når det drejer sig om at bekæmpe en infektionstilstand som i det konkrete tilfælde.

Spørgsmål 14:

Hvis svaret er bekræftende i spørgsmål 12, bedes Det Veterinære Sundhedsråd vurdere, om der så ikke af dyrlægen burde have været vist større opmærksomhed ved vurdering og opfølgning i tide da hingsteplagen har hævelse og betændelse samt at bredspektret penicillin burde have været iværksat, jfr. spørgsmål 11.

Svar ad 14:

Se svar ad spørgsmål 12.

Spørgsmål 15:

Det Veterinære Sundhedsråd bedes vurdere, om der ikke ved skift til Aquacycline burde have været foretaget en dyrkning/resistensbestemmelse af infektionen.

Svar ad 15:

Hvorvidt og hvornår der bør udtages til dyrkning og resistensbestemmelse ved en infektionstilstand afhænger dels af symptomerne, disses udviklingshastighed samt forholdet mellem lokal og universel påvirkning af patienten. Det Veterinære Sundhedsråd kan ikke på baggrund af det medsendte materiale foretage denne vurdering.

Spørgsmål 16:

Det Veterinære Sundhedsråd bedes vurdere: Skal dyrlægen ved sygdom stille en diagnose før videre behandling?

Svar ad 16:

Ja, en dyrlæge skal stille en diagnose, før der ordineres behandling.

Spørgsmål 17:

Det Veterinære Sundhedsråd bedes vurdere, om der kan være en sammenhæng mellem den kroniske ensidige betændelsestilstand i sædstreng og byld under huden i navleregionen, jfr. også KVL's obduktionsrapport.

Af obduktionsrapporten fremgår videre, at der var betændelse i stortarmen og generelt store lymfeknuder i tarmophæng. Bakteriologi: Udstrykning fra begge infektionssteder. Hæmolytiske streptokokker.

Det Veterinære Sundhedsråd bedes vurdere, om de enslydende bakteriologiske fund kunne tyde på en kausal sammenhæng, så det ikke kan afvises, at der er sket en spredning (lymfogen) fra kastrationssåret til navleregionen, herunder stortarm m.m.

Det Veterinære Sundhedsråd bedes vurdere, om der er tale om blodforgiftning hos hingsteplagen, jfr. obduktionsrapporten m.m.

Det Veterinære Sundhedsråd bedes videre vurdere, om det etisk ville have været korrekt, at lade hingsteplagen fortsætte i en behandling, der ville have medført fortsat store smerter for ham, jfr. også at hinsteplogen 20.4.05 konstateres at have let anstrengt vejrtrækning. Ru vejrtrækning i h. side (unormalt) m.m., jfr. også 21.4.05 om evt. spredning til bughule/bughinde, jfr. også de øvrige betændelsestilstande m.m.

Svar ad 17:

Spørgsmål 17 indeholder mange delspørgsmål, som Det Veterinære Sundhedsråd vil besvare samlet. Det Veterinære Sundhedsråd kan ikke udelukke, at der kan være en sammenhæng mellem den kroniske ensidig betændelsestilstand i sædstrengen efter kastrationen samt bylden i huden under navleregionen og kan ikke afvise at der er sket en lymfogen spredning fra kastrationssåret til navleregionen. Sagens akter giver ikke grundlag for at besvare hvorvidt der er lymfogen spredning fra kastrationssåret til stortarmen. Det Veterinære Sundhedsråd kan ikke ved gennemgang af journalmaterialet fra KVL herunder obduktionsrapporten finde holdepunkter for, at der er tale om blodforgiftning hos hingsteplagen. Det Veterinære Sundhedsråd kan endvidere ikke af det medsendte journalmateriale se, at det skulle være etisk uforsvarligt at fortsætte behandlingen, idet patienten så sent som den 21. april 2004 havde god ædelyst og var alment upåvirket med normal temperatur og puls.

Spørgsmål 18:

Det Veterinære Sundhedsråd bedes vurdere: Hvordan skal en hesteejer gardere sig, hvis dyrlægen ikke følger egne manualer for, hvordan en kastration bør foretages.

Svar ad 18:

Det Veterinære Sundhedsråd har ingen baggrund for at besvare spørgsmålet.

Spørgsmål 19:

Ifølge lov om dyrlæger, skal dyrlægen i udøvelsen af sin gerning vise omhu og samvittighedsfuldhed. Dyreklinikkens egen manual foreskriver blandt andet anvendelse af sterile handsker ved kastration af hest.

Det Veterinære Sundhedsråd bedes vurdere, om dyrlægen har udvist den omhu og samvittighedsfuldhed, der gælder for dyrlæger i udøvelse af dyrlægegerningen, jfr. lov om dyrlæger.

Svar ad 19:

Det Veterinære Sundhedsråd finder ikke, at dyrlægen har udvist omhu og samvittighedsfuldhed ved at foretage kastration af stående hest uden at anvende sterile handsker, jf. § 8 i lov om dyrlæger.

Spørgsmål 20:

Det Veterinære Sundhedsråd bedes fremkomme med vurdering af, om vi ikke i dag, herunder særligt i Danmark, er så langt fremme i vort udviklingstrin, at det er operationer af denne art på en hest bør være således, at der bruges sterile handsker i alle indgreb, herunder særligt når der er tale om operation i stald for på denne måde at mindske risiciene for infektion samt efterfølgende gener/smerter for dyret.

Svar ad 20:

Hvis der i spørgsmål 20 med indgreb menes operative indgreb er Det Veterinære Sundhedsråd enig i betragtningerne.

Afgørelse:

Sagsøgte dyreklinik skulle inden 14 dage betale 25.000 kr. med procesrente til sagsøgeren, samt sagens omkostninger med 10.880 kr.

2005-20-07-00026

Skrivelse af 22. februar 2006 til advokaterne i sagen

En praktiserende dyrlæge besøgte den 5. april 2002 uanmeldt en minkfarm for at introducere tildeling af E-vitamin til tæverne i drægtigheds- og hvalpetiden. Ved afslutningen af dette besøg oplyste ejeren, at der i en hal med mink var nogle tæver, der ikke åd fuld ration af det tildelte foder. Ved undersøgelse af hallens mink fandtes der ingen mink med kliniske tegn på sygdom ligesom der ikke var tale om dødsfald blandt minkene. Ejeren forespurte om der kunne være tale om hvalpesyge, hvilket dyrlægen afviste på det foreliggende grundlag. Under et besøg 13 dage senere omtaltes problemet ikke.

Den 25. april 2002 obduceredes nogle døde minktæver og der fandtes fedtlever og store rådne fostre og der var ikke patologiske forandringer i luftvejene. Der stilledes diagnosen fødselsproblemer. De næste dage fortsatte det forhøjede antal døde tæver og den 29. april 2002 indsendtes tæver til laboratorium og der stilledes diagnosen: Hvalpesyge.

Ejeren af farmen anmeldte efterfølgende dyrlægen for ikke allerede den 5. april 2002 at have foranlediget dyr undersøgt på laboratorium og han krævede således dyrlægen gjort ansvarlig for en stor del af tabene i forbindelse med sygdommen.

Rådet udtalte:

Spørgsmål 1:

Det bedes oplyst af Det Veterinære Sundhedsråd, hvor mange udbrud af hvalpesyge, der har været i Danmark i årene fra 1999 til og med 2003.

Svar ad 1:

Baseret på statistiske oplysninger fra Danmarks Fødevare- og Veterinærforskning blev der i årene fra 1999 til og med 2003 på nedenfor anførte i alt 108 farme diagnosticeret hvalpesyge:

1999:	17 farme
2000:	15 farme
2001:	7 farme
2002:	20 farme
2003:	49 farme

Spørgsmål 2:

Det bedes oplyst, om det kan tiltrædes, at der forud for 2002 ikke er offentliggjort kendskab til udbrud af hvalpesyge i det pågældende lokalområde (defineret ved en radius på 25 km) i en betydelig årrække, formentlig mere end 20 år.

Svar ad 2:

Ja.

Spørgsmål 3:

Det bedes oplyst, om der i perioden 1. januar 2002 til den 5. april 2002 var konstateret udbrud af hvalpesyge i andre besætninger i lokalområdet.

Svar ad 3:

Nej.

Spørgsmål 4:

Såfremt spørgsmål 3 besvares bekræftende, bedes det oplyst, om der var sket offentliggørelse heraf.

Svar ad 4:
Bortfalder.

Spørgsmål 5:

Det bedes oplyst, hvilke symptomer der traditionelt, forud for 2002, blev forventet at være til stede i tilfælde af et hvalpesygeudbrud.

Svar ad 5:

Hvalpesyge er en virussygdom, der fortrinsvis angriber slimhinder (øjne, næse, læber, tarmkanal). Minkene får feber og nedsat appetit. Der ses først klart flåd fra øjne og næsehule, hvor flådet hurtigt tørrer ind til skorper. I mange tilfælde ses udsivning af serøs væske gennem huden og poterne, der bliver hævede og dækket af skorper. Undertiden angribes nervesystemet, og der ses krampeanfald. De ødelagte slimhinder bliver ofte sekundært angrebet af bakterier, og det kan medføre tarmbetændelse og lungebetændelse.

Hvor voldsomt et udbrud udvikler sig på en farm afhænger af dyrenes modtagelighed og naturlige resistens. Denne afhænger af blandt andet type, alder og status med hensyn til tilstedeværende antistoffer (vaccination, tidligere infektion).

Spørgsmål 6:

I tillæg til besvarelsen af spørgsmål 5 bedes det oplyst, hvorvidt det er Det Veterinære Sundhedsråds opfattelse, at symptombilledet i de senere år har ændret karakter. I givet fald bedes ændringerne beskrevet.

Svar ad 6:

Det er Rådets opfattelse, at symptombilledet i de senere år har ændret karakter i retning af et mindre akut forløb i den enkelte farm. Sygdommen kan antage et snigende forløb med kun få angrebne dyr og eneste symptom er en let forøget dødelighed og enkelte dyr med luftvejssymptomer.

Spørgsmål 7:

Det bedes oplyst, hvad der har været den traditionelle opfattelse, forud for 2002, vedrørende inkubationstiden (tiden der går fra infektion til dyrene visuelt viser sygdomstegn) ved hvalpesyge.

Svar ad 7:

Inkubationstiden angives typisk som varierende fra under 1 uge til flere uger afhængig af smittedosis og dyrenes alder.

Spørgsmål 8:

I tillæg til besvarelsen af spørgsmål 7 bedes det oplyst, hvorvidt det er Det Veterinære Sundhedsråds opfattelse, at inkubationstiden kan være varierende, og at symptomerne kan være af varierende tydelighed. I givet fald bedes de mulige variationer beskrevet.

Svar ad 8:

Som nævnt i Svar ad 7 angives inkubationstiden som meget varierende. I en enkelt angivelse opgives inkubationstiden at kunne være op til 12 uger. Den samme store variation gør sig gældende hvad angår symptomer og obduktionsfund, idet de typiske klassiske symptomer ofte er fraværende eller kun svagt tilstede.

Spørgsmål 9:

Det bedes oplyst, hvor lang tid der går fra et dyr er inficeret, til sygdommen kan konstateres ved obduktion.

Svar ad 9:

Med den store variation i såvel inkubationstid som udvikling af typiske kliniske symptomer og obduktionsfund kan Rådet ikke med nogen høj grad af sandsynlighed besvare spørgsmålet.

Spørgsmål 10:

Det bedes oplyst, hvor lang tid der går fra, at der kan konstateres symptomer, til der begynder at ske dødsfald blandt de smittede mink.

Svar ad 10:

Det angives, at dyr, der udvikler tydelige kliniske symptomer på hvalpesyge, næsten alle vil dø. Rådet er ikke i stand til præcist at angive, hvor lang tid der går inden dødsfaldene begynder, da dette afhænger af mange forhold, bl. a. dyrenes alder, smittedosis og minkracens følsomhed.

Spørgsmål 11:

Det bedes oplyst, om det på baggrund af det af seniorforsker, dyrlæge anførte i skrivelsen af 29. april 2002, jf. bilag 1, kan lægges til grund, at der var dyr i besætningen, der var smittet med hvalpesyge allerede den 5. april 2002.

Svar ad 11:

Rådet finder ikke ud fra oplysningerne i laboratoriesvaret (bilag 1), at svaret kan danne baggrund for en udtalelse om, hvorvidt der var dyr i besætningen, der var smittede med hvalpesyge allerede den 5. april 2002.

Spørgsmål 12:

Det bedes oplyst, om det kan afvises, at mink, der afgik ved døden den 25. april 2002, kunne være smittet den 5. april 2002 (med eller uden symptomer).

Svar ad 12:

Det kan ikke afvises.

Spørgsmål 13:

Det bedes oplyst, om det på baggrund af respektivt den beskrivelse fra dyrlægen, der forefindes i redegørelsen af 28. oktober 2003, jf. bilag A, og den beskrivelse fra minkavleren, der forefindes i notatet af 15. marts 2003, jf. bilag 10, kan lægges til grund, at dyrlægen ved besøget den 5. april 2002 begik en faglig fejl ved sin vurdering af, at der ikke forelå omstændigheder og et symptombillede, der indikerede hvalpesyge i besætningen. Besvarelsen bedes nærmere begrundet.

Svar ad 13:

Det overfor dyrlægen oplyste problem var, at der havde været problemer med ædelysten i en hal, idet der havde været 10 – 20 tæver, som ikke åd fuld ration. Ved gennemgang af hallens dyr

fandtes disse livlige og normalt interesserede og der blev ikke observeret synlige tegn på klinisk sygdom. Der var herudover ingen oplysninger om ekstraordinære dødsfald.

Lægges dette til grund, finder Rådet ikke ud fra oplysningerne i de nævnte bilag, at dyrlægen begik en faglig fejl ved sin vurdering af, at der ikke forelå symptomer på hvalpesyge.

Spørgsmål 14:

Det bedes oplyst, hvilke behandlingsmuligheder der er, og hvilke helbredelsesmuligheder der er på de forskellige stadier:

- A. Straks når dyret er smittet
- B. Når der konstateres synlige symptomer
- C. Få dage før dyret afgår ved døden.

Svar ad 14:

Der findes i ingen af de nævnte tilfælde effektive behandlingsmuligheder til enkeltdyr, da der er tale om en virusinfektion. De fleste dyr, der viser synlige symptomer dør af sygdommen. På farmniveau anbefales derfor hurtig aflivning af alle dyr, der viser symptomer på hvalpesyge for at nedsætte risikoen for yderligere smittespredning. Herudover anbefales omgående vaccination af farmens øvrige dyr.

Spørgsmål 15:

Det bedes oplyst, om der kan ske en forøgelse af antallet af dødsfald i en besætning, såfremt mink, der er inficerede med hvalpesyge, men efterfølgende vaccineret, ikke aflives, men derimod beholdes i en isoleret afdeling af minkfarmen.

Svar ad 15:

Se Svar ad 14.

I forlængelse af dette skal Rådet anføre, at det kan være hensigtsmæssigt, at isolere symptomløse dyr fra en angrebet hal fra farmens øvrige dyr forudsat, at alle dyr blandt disse, der efterfølgende udviser symptomer på sygdom, straks aflives.

Spørgsmål 16:

Giver sagen i øvrigt Det Veterinære Sundhedsråd anledning til bemærkninger?

Svar ad 16:

Nej.

Afgørelse:

Sagen blev hævet af sagsøger.

Sagsøger skal inden 14 dage, i sagsomkostninger til sagsøgte, betale 32.000 kr. til dækning af udgifter til advokatbistand.

2005-20-07-00027

Skrivelse af 24. marts 2006 til advokaterne i sagen

Dyrlæge A blev tilkaldt til en hest som havde kolik. Hesten var nedstemt, ville gerne lægge sig, men stod roligt under undersøgelsen. Den havde en temperatur på 38,3 ° C og en hjertefrekvens på ca. 50, som dyrlæge A vurderer som normal. Ved auskultation af bughulen hørtes svag peristaltik. Dyrlæge A skønnede, at symptomerne skyldtes uspecifikke smerter i bughulen og hesten

blev behandlet med 12 ml Finadyne i/v. Dyrlæge A foretog ingen rektalundersøgelse. Et par timer efter ringede ejeren igen, idet hesten ikke havde fået det bedre. Dyrlæge A fandt, at man skulle vente. Ejeren ringede til dyrlæge B, som kom og undersøgte hesten. Ved undersøgelsen fandt dyrlæge B moderat kolikuro, puls 50, kapillærfyldningstid 3 sekunder og lyserøde slimhinder. Ved auskultation af begge flanker fandtes ingen tarmperistaltik. Ved rektaleksplorationen fandtes intet unormalt og der var negativ ventrikelskylning. Hesten blev behandlet med 4 l paraffinolie, 25 ml Vetalgin, 0,1 ml Domosedan og 1 ml Torbugesic. Ca. 1½ time senere blev dyrlæge B tilkaldt igen, idet kolikuroen var tiltaget. Pulsen var da 40, respirationen 80. Der fandtes ved auskultation få peristaltiske lyde i begge flanker og lyserøde slimhinder, ventrikelskylningen var negativ. Hesten blev behandlet med 25 ml Vetalgin, 0,2 ml Domosedan og 1 ml Torbugesic samt sendt videre til et dyrehospital. Ved ankomsten til dyrehospitalet var hesten let urolig med forhøjet puls, begyndende shocksymptomer og uden tarmperistaltik i begge flanker. Rektalt fandtes udspilede tyndtarme og hesten havde positiv ventrikelskylning. Hesten blev opereret straks og der blev foretaget en resektion af 2,5 m tyndtarm. Dagen efter blev hesten igen urolig og tiltagende dårlig. Hesten blev opereret igen, hvor der fandtes nekrose og øget blodtilførsel af dele af tyndtarmen ved resektionsstedet. Man fandt, at yderligere behandling var udsigtsløs og aflivede hesten i samråd med ejeren. Ejeren sagsøgte dyrlæge A med krav om at få en erstatning på 600.000 kr. for hesten.

Rådet udtalte:

Spørgsmål 1:

Det bedes oplyst, om det er Rådets opfattelse, at det var en faglig fejl at undlade at hospitalisere hesten ved undersøgelsen den 25. april 2003 kl. 20.15, forudsat at omstændighederne var som angivet i 3. afsnit i det som bilag A fremlagte bilag til skadesanmeldelse af 5. maj 2003.

Svar ad 1:

Nej.

Spørgsmål 2:

I tillæg til besvarelsen af spørgsmål 1 bedes det oplyst, om det under de givne omstændigheder var en faglig fejl, at der ikke blev foretaget en rektalundersøgelse.

Svar ad 2:

Ja, under de givne omstændigheder var det en faglig fejl.

Spørgsmål 3:

Såfremt spørgsmål 2 besvares bekræftende, bedes det oplyst, med baggrund i de anførte omstændigheder i henholdsvis 6. afsnit i den som bilag 3 fremlagte erklæring fra ejer og 3. afsnit i den som bilag 4 fremlagte dyrlægeattest af 14. maj 2003 fra dyrlæge B og 2. afsnit i den som bilag 5 fremlagte skrivelse af 26. juni 2003 fra dyrlæge A om det kan lægges til grund, at der ved en rektalundersøgelse den 25. april 2003 kl. 20.15 burde være sket konstatering af tarmslyng.

Svar ad 3:

Nej. Det er velkendt, at det ikke altid er muligt at palpere tilstedeværende udspilede tyndtarms-slynger. Dels kan der ved tyndtarmsstrangulation gå flere timer før udspiling af tyndtarmen kan palperes rektalt, dels er det kun muligt at undersøge den bagerste tredjedel af hestens bughule ved rektalundersøgelse, og det er derfor ikke altid muligt at palpere tilstedeværende udspilede tyndtarms-slynger, hvorfor udspilede tarmafsnit i de forreste to tredjedele ikke ville kunne palperes direkte.

Spørgsmål 4:

Hvor sandsynligt er det, at den unladte rektalundersøgelse resulterede i det efterfølgende sygdomsforløb og hestens død?

Svaret bedes begrundet.

Svar ad 4:

Rådet kan ikke udtale sig om sandsynligheden for, at den unladte rektalundersøgelse resulterede i det efterfølgende sygdomsforløb og hestens død.

Spørgsmål 5:

Det bedes oplyst, om det var en faglig fejl, at behandle hesten med 12 ml Finadyne ved undersøgelsen kl. 20.15.

Svar ad 5:

Ja.

Spørgsmål 6:

Er 12 ml Finadyne en stor dosis at indgive?

Svaret bedes begrundet.

Svar ad 6:

Ja. Fuld dosis Finadyne (Flunixin meglumin 50 mg/ml) til hest angives i følge danske såvel som udenlandske referencer at være 1,1 mg/kg. Tolv ml Finadyne svarer til 600 mg, dvs. fuld dosis til en hest på 545 kg. Det fremgår af sagens akter, at der ikke kunne stilles en sikker diagnose på det tidspunkt, hvor der blev indgivet 12 ml Finadyne. Det er imidlertid god praksis at reducere dosis til $\frac{1}{4}$ - $\frac{1}{2}$ af fuld dosis i tilfælde, hvor en sikker diagnose ikke kan stilles. 12 ml Finadyne må derfor i det aktuelle tilfælde anses at være en stor dosis.

Spørgsmål 7:

Kan den anvendte dosis på 12 ml Finadyne have sløret hestens symptomer så meget, at diagnosen på tarmslyng og hospitalisering herfor er forsinket?

Svaret bedes begrundet.

Svar ad 7:

Fuld dosis Finadyne angives i dansk såvel som international litteratur at kunne sløre symptomerne på kolik, idet det er et godt smertestillende og betændelsesdæmpende farmakon. Der findes imidlertid ingen videnskabelig undersøgelse, der af- eller bekræfter de praktiske erfaringer.

Rådet kan derfor ikke udelukke, at den anvendte dosis Finadyne kan have sløret hestens symptomer og dermed forsinket hospitalisering.

Spørgsmål 8:

Hvor sandsynligt er det, at indgiften af Finadyne resulterede i det efterfølgende sygdomsforløb og hestens død?

Svaret bedes begrundet.

Svar ad 8:

Rådet kan ikke udtale sig om sandsynligheden for, at indgiften af Finadyne resulterede i det efterfølgende sygdomsforløb og hestens død.

Spørgsmål 9:

Det bedes oplyst, med baggrund i de omstændigheder der er angivet i 4. afsnit i det som bilag A fremlagte bilag til skadesanmeldelse af 5. maj 2003, om det var en faglig fejl, at undlade en ny undersøgelse på det pågældende tidspunkt.

Svar ad 9:

Ja. Eftersom hesten kort tid efter injektion af fuld dosis Finadyne viste kolik på ny, burde den have været undersøgt igen, eller alternativt hospitaliseret direkte.

Spørgsmål 10:

Såfremt spørgsmål 9 besvares bekræftende, bedes det oplyst, med baggrund i den som bilag 4 fremlagte erklæring af 14. maj 2003 fra dyrlæge B om det kan lægges til grund, at der efter en fornyet undersøgelse af hesten efter den telefoniske henvendelse kl. 21.38 burde være foretaget hospitalisering af hesten.

Svar ad 10:

Se svar ad 9.

Spørgsmål 11:

Begik dyrlæge A en faglig fejl ved ikke at foretage sig yderligere, da sagsøgers træner den 25/4 2003, kl. 21.38, på ny kontaktede dyrlægen telefonisk og oplyste, at hesten ikke havde det bedre?

I bekræftende fald bedes oplyst, hvad dyrlæge 1 så burde have foretaget sig, og om dyrlægen da burde have hospitaliseret hesten.

Såfremt dyrlæge A burde have hospitaliseret hesten, bedes oplyst, hvilken % overlevelseschance den da havde haft.

Svaret bedes begrundet.

Svar ad 11:

Ja – se svar ad 9.

Heste med klassisk tarmslyng har generelt større chance for overlevelse, hvis de opereres tidligt i sygdomsforløbet. Rådet kan imidlertid ikke udtale sig om den nøjagtige overlevelseschance for den enkelte hest.

Spørgsmål 12:

Det bedes oplyst, hvorvidt det er Rådets opfattelse, at travtræneren og/eller ejeren af hesten burde have kontaktet dyrlægen på ny, når der var symptomer på, at tilstanden var blevet forværret, frem for at kontakte en ny dyrlæge.

Svar ad 12:

Nej.

Spørgsmål 13:

Det bedes oplyst, hvorvidt det kan lægges til grund, at den skete indgivelse af Finadyne har påvirket den af dyrlæge B foretagne undersøgelse, når henses til at det fremgår af det første afsnit i den som bilag 4 fremlagte erklæring af 14. maj 2003, at dyrlæge B var orienteret om, at hesten vistnok havde fået Finadyne.

Svar ad 13:

Nej. Af dyrlæge B's udtalelse fremgår ikke, at hun vidste, hvilken Finadyne dosis hesten havde fået, men blot at den vistnok havde fået Finadyne.

Spørgsmål 14:

Har dyrlæge A's indgift af Finadyne haft indflydelse på dyrlæge B's mulighed for at diagnosticere tarmslyng og hospitalisere den herfor ved dyrlægens besøg den 25/4 2003, kl. 23.00?

I bekræftende fald bedes angivet, hvilken indflydelse Finadyne har haft, ligesom det bedes oplyst, hvilken % overlevelseschance hesten havde haft, dersom den da var blevet hospitaliseret. Svaret bedes begrundet.

Svar ad 14:

Rådet kan ikke udelukke, at den anvendte dosis Finadyne kan have sløret hestens kliniske symptomer og derved eventuelt forsinket hospitalisering. Se i øvrigt svar ad 7.

Rådet kan ikke udtale sig om nøjagtige overlevelseschancer for den enkelte hest.

Spørgsmål 15:

Er tidsfaktoren ved den hos hesten konstaterede strangulation af tyndtarmen afgørende for et godt resultat af den kirurgiske behandling?

I bekræftende fald bedes tidshorizonten herfor oplyst. Svaret bedes begrundet.

Svar ad 15:

Ja. Generelt set falder overlevelseschancerne markant i løbet af 6-10 timer. Enkelte heste med delvis indeklemning eller afsnøring af tyndtarmen (strangulations ileus) kan dog opereres med held efter denne tidshorizont. Det er derfor ikke muligt præcist at afgøre betydningen af tidsfaktoren hos den enkelte hest.

Spørgsmål 16:

Det bedes oplyst, hvorvidt Rådet kan tiltræde, at en praktiserende dyrlæge normalt kan afvente tilstandens udvikling i 2-3 timer efter et første besøg med symptomer på kolik, og normalt kan forudsætte et tidsrum på 6-8 timer, inden der behøves at blive taget stilling til indlæggelse og operation.

Svar ad 16:

Nej, Rådet kan ikke tilslutte sig den beskrevne fremgangsmåde. Tidsfaktoren for et kolikforløb kan ikke alene benyttes som en parameter for lidelsens sværhedsgrad men bør kombineres med resultaterne af fornyede kliniske undersøgelser samt effekten af smertestillende farmaka.

Spørgsmål 17 og 18:

Det bedes om muligt oplyst, i hvilken grad Rådet anser det for sandsynligt, at hesten kunne have været reddet, såfremt der var sket hospitalisering henholdsvis efter undersøgelsen kl. 20.15, den telefoniske henvendelse kl. 21.38 og undersøgelsen kl. 23.00.

Hvilken % overlevelseschance havde hesten ved ankomsten den 26/4 2003, kl. 2.30 til dyrehospitalet?

Svaret bedes begrundet.

Svar ad 17 og 18:

Se svar ad. 15.

Supplerende skrivelse af 22. marts 2007 til advokaterne i sagen

Rådet udtalte:

Spørgsmål 19:

Rådet bedes oplyse, hvorvidt diagnosen tyndtarmsstrangulation i nogen tilfælde kan være vanskelig at stille?

Svar ad 19:

Ja. Diagnosen tyndtarmsstrangulation kan i nogen tilfælde være vanskelig at stille.

Spørgsmål 20:

Idet der henvises til det som bilag F fremlagte uddrag af veterinærmedicinsk produktkatalog for Finadyne og det som bilag G fremlagte uddrag af lægemiddelstyrelsens produktresumé for Finadyne bedes Rådet oplyse, om der fremgår noget krav om reduceret dosis eller særlige forsigtighedsregler i forbindelse med kolik

Svar ad 20:

Nej, det fremgår ikke af de fremlagte bilag G og F, at der bør udvises særlige forsigtighedsregler i forbindelse med kolik. De anførte bilag kan imidlertid ikke betragtes som udtømmende.

Rådet fastholder, at det er almindelig udbredt viden, at Finadynes gode smertestillende og betændelsesdæmpende egenskaber kan sløre symptomerne på kolik, og at særlige forsigtighedsregler derfor bør iagttages, herunder reduktion af dosis. Denne viden stammer tilbage fra studier i 80'erne og er blevet formidlet gennem dyrlægeuddannelsen og ved efteruddannelses-kurser igennem mange år.

Se f.eks :

1992 (Kirurgi 1 tidligere Professor Michael Hesselholts kompendium i kirurgi for dyrlægestuderende fra II, Jordbrugsforlaget side 34-35).

Veterinary Drug Handbook af Donald C. Plumb (1999) Forlag: Iowa State University Press side 334-337.

Handbook of Equine Colic af White and Edwards (1999) Forlag: Butterworth-Heinemann side 42-43. (Bogen anvendes som lærebog ved Dyrlægeforeningens efteruddannelseskurser i mave-tarmsygdomme hos hest)

Spørgsmål 21:

Såfremt spørgsmål 20 besvares benægtende bedes det, under hensyn til den faglige repræsentation i redaktionsgruppen for Veterinærmedicinsk produktkatalog, oplyst, om en praktiserende dyrlæge bør kunne følge de anvisninger, der forefindes vedrørende medicinering i såvel Veterinærmedicinsk Produktkatalog som Lægemiddelstyrelsens Produktresumé.

Svar ad 21:

Ja. En praktiserende dyrlæge bør kunne følge de anvisninger der forefindes i Veterinærmedicinsk Produktkatalog såvel som Lægemiddelstyrelsens Produktresumé. Se i øvrigt svar ad 20.

Spørgsmål 22:

Såfremt spørgsmål 20 besvares benægtende bedes det, under henvisning til Rådets tidligere besvarelse af spørgsmål 6, oplyst, dels hvoraf den benævnte gode praksis om reduceret dosis fremgår, dels hvorfor denne praksis ikke er vedtaget i de som bilag F og G fremlagte medicineringsanvisninger?

Svar ad 22:

Rådet finder, at spørgsmål vedr. Det Veterinærmedicinske Produktkatalog og Lægemiddelstyrelsens produktresumé bør stilles de respektive institutioner.

Se i øvrigt svar ad 20.

Spørgsmål 23:

I fortsættelsen af besvarelsen af spørgsmålene 20-22 bedes det oplyst, om det var i overensstemmelse med de angivne doseringsvejledninger, når dyrlæge A gav 12 ml Finadyne til en hest, som blev vurderet til at veje mellem 400-500 kg?

Svar ad 23:

Nej. Rådet finder, at det i den givne situation ikke var i overensstemmelse med den almindelige veterinærfaglige viden om brug af Finadyne til kolikheste at indgive 12 ml. Se i øvrigt svar ad 6.

Spørgsmål 24:

Det bedes i fortsættelse af besvarelsen af spørgsmålene 20-23 oplyst, om dyrlæge A begik en faglig fejl ved at følge Veterinærmedicinsk Produktkatalogs og Lægemiddelstyrelsens anbefalinger, og give en doses på mellem 1-1,5 mg pr. kg. Lgv.?

Svar ad 24:

Ja. Fuld dosis Finadyne bør kun gives til kolikheste hvor spørgsmålet om diagnose og prognose er afklaret. Af sagens akter fremgår, at hesten ikke var blevet undersøgt tilstrækkeligt og at spørgsmålet om diagnose og prognose derfor ikke var afklaret på indgivelsestidspunktet.

Spørgsmål 25:

Under henvisning til Rådets tidligere besvarelse af spørgsmål 12 bedes det oplyst, om travtræneren og/eller ejeren burde orientere om indholdet af det tidligere dyrlægebesøg, når en ny dyrlæge blev kontaktet?

Svar ad 25:

Rådet finder det naturligt, at den person, der er ansvarlig for dyrlægetilkald til et akut sygt dyr giver den tilkaldte dyrlæge de bedst mulige oplysninger af betydning for optimal behandling af dyret, herunder oplysninger om tidligere dyrlægetilkald.

Spørgsmål 26:

Under henvisning til det af dyrlæge B anførte i den som bilag 4 fremlagte dyrlægeerklæring, hvorefter dyrlæge B var informeret om, at hesten vist nok havde fået Finadyne, bedes det oplyst, om dyrlæge B ved sin undersøgelse burde tage højde for en eventuel virkning, som indgivelsen af Finadyne kunne have på symptom billedet?

Spørgsmål 27:

På baggrund af det angivne symptombillede i den som bilag 4 fremlagte dyrlægeerklæring, bedes det oplyst, om det bør anses som en faglig fejl, at dyrlæge B efter sit fremmøde kl. 23.00 og med kendskab til det tidligere dyrlægebesøg om symptomernes varighed, foretog behandling med paraffinolie og medicinering, som angivet i bilag 4, frem for hospitalisering af hesten?

Svar ad 26 og 27:

Af dyrlæge B's erklæring fremgår det at beslutningsgrundlag var vanskeliggjort af manglende information om resultatet af den tidligere undersøgelse, men også af manglende viden om valg af præparat og anvendt dosis. Dyrlæge B udførte sin egen kliniske undersøgelse og har på denne baggrund foretaget sit bedste skøn. Pga. manglende behandlingsrespons blev dyrlæge B tilkaldt igen 1½ time senere og revurderede hesten hvorefter den blev henvist til behandling på hospital.

Rådet vurderer på denne baggrund at dyrlæge B har handlet samvittighedsfuldt og efter bedste evne. Dyrlæge B kan derfor ikke kritiseres for at have foretaget en veterinærfaglig fejl.

Spørgsmål 28:

På baggrund af det symptombillede, der er anført af dyrlæge A i den som bilag A fremlagte redegørelse vedrørende undersøgelsen 20:15, og det symptombillede, der er anført af dyrlæge B i den som bilag 4 fremlagte dyrlægeerklæring vedrørende undersøgelsen efter kl. 23:00, bedes det oplyst, om det kan lægges til grund, at dyrlæge A ved en eventuel undersøgelse af hesten omkring kl. 22:00 ville have begået en faglig fejl, såfremt hesten var blevet behandlet og ikke hospitaliseret?

Svaret bedes begrundet, og det bedes i den forbindelse oplyst, hvilken betydning Rådet tillægger symptombilledet og det forhold, at symptomerne ifølge det oplyste i bilag A havde været til stede siden 19:15.

Svar ad 28:

Danske og udenlandske undersøgelser har vist, at der er en overordnet sammenhæng mellem graden af smerte og alvorligheden af lesionen hos kolikheste. Endvidere er det påvist, at prognosen ved operationskrævende kolik forringes kraftigt jo længere tid der går før kirurgisk behandling iværksættes. I vurderingen af kolikheste er smertegraden samt responset på smertebehandlingen derfor en af de vigtigste diagnostiske og prognostiske oplysninger.

Hos en hest der umiddelbart er vurderet at kunne behandles medicinsk er tilbagevendende kolikuro kort tid efter indgift af potent smertestillende farmaka således i sig selv et fremtrædende tegn på læsionens alvorlighed, der bør føre til fornyet undersøgelse af hesten mhp. revurdering af diagnose og prognose.

Dyrlæge A indgav ifølge bilag A 12 ml Finadyne kl ca 20.15 . Kort tid efter (kl. 21.38) blev han pr. telefon orienteret om at hesten ikke var bedre og således med sikkerhed oplyst om at hestens kolikuro ikke kunne dæmpes på trods fuld dosis kraftig smertestillende og betændelseshæmmende farmaka. Hestens manglende respons på smertebehandlingen burde have resulteret i fornyet undersøgelse af hesten eller henvisning til hospital. At hesten på baggrund af udeblivende behandlingsrespons ikke undersøgte påny mhp. revurdering og eventuel hospitalshenvisning må derfor betegnes som en veterinærfaglig fejl.

Spørgsmål 29:

Det bedes oplyst, om Rådet kan tilslutte sig den i sidste afsnit i bilag 5 angivne opfattelse fra dyrlæge C om, at overlevelseschancen efter tyndtarmsresektion sædvanligvis er 30-40%?

Svar ad 29:

Ja. I international litteratur angives overlevelseschancerne kort tid efter kolikkirurgi at variere fra 35-80 % afhængig af læsionstype, længde af det påvirkede tarmsegment, tidsforløbet inden operation m.m. Langtidsprognosen angives at være en smule lavere.

Spørgsmål 30:

I fortsættelsen af besvarelsen af spørgsmål 29 bedes det oplyst, i hvilken grad man kan lægge til grund, at overlevelseschancerne for den i sagen omhandlede hest blev forringet i tidsrummet fra kl. 22:00 til kl. 23:00, når hesten ifølge det oplyste havde vist symptomer fra ca. 19:15.

Svaret bedes begrundet og den skønnede påvirkning af overlevelsesprocenten i forhold til udgangspunktet bedes om muligt angives.

Svar ad 30:

Spørgsmålet kan ikke besvares præcist. Se i øvrigt svar ad 15.

Spørgsmål 31:

Rådet bedes venligt oplyse den anslåede længde på hestens restitutionsperiode, såfremt hesten havde overlevet efter operationen den 26. april?

Svar ad 31:

Restitutionsperioden for heste efter tarmresektion der forløber ukompliceret er sædvanligvis 6-8 uger. Hertil skal tillægges en variabel genoptræningsperiode på 3-8 mdr. før det tidligere konkurrenceniveau opnås.

Spørgsmål 32:

Det bedes endvidere oplyst, om der ville være risiko for, at hesten efter en vellykket operation ikke ville opnå samme præstationsniveau som travhest, som før den 25. april 2003?

Svar ad 32:

Ja.

Spørgsmål 33:

Såfremt spørgsmål 32, besvares bekræftende bedes Rådet om muligt angive dels graden af risiko herfor, dels graden af sandsynlig præstationsnedsættelse i forhold til udgangspunktet.

Svar ad 33:

Spørgsmålet kan ikke besvares præcist. Prognosen for tilbagevenden til tidligere aktivitetsniveau er generelt god hvis den kirurgiske behandling lykkes. Hos en mindre % del af heste (anslået mindre end 10-15%) hvor operationen lykkes og hesten udskrives fra hospital vil der opstå gentagne koliktilfælde der hindrer tilbagevenden til tidligere niveau. Se i øvrigt svar ad. 29

Afgørelse:

Afgørelsen forelå ikke på tidspunktet for årsberetningens afslutning.

2005-20-07-00028

Skrivelse af 6. april 2006 til Fødevarestyrelsen

En 12 årig islænderhoppe drægtighedsundersøges af dyrlæge ved skanning per rektum. I den forbindelse er der "lidt blod" på rektalundersøgelseshandsken. Dagen efter opstaldes hoppen m.h.p. bedækning hos dyrlægen, der igen rektalundersøger hoppen sammen med en australsk kollega. I den forbindelse rumperer rektum og hoppen må aflives. Hoppens livsforsikring kommer til udbetaling, og forsikringsselskabet kræver efterfølgende erstatning af dyrlægen, som de mener har handlet culpøst.

Rådet udtalte:

Spørgsmål 1:

Bør en dyrlæge der konstaterer blod på rektalundersøgelseshandsken eller i øvrigt konstaterer blod fra rektum efter rektalundersøgelse på hest, snarest på ny undersøge hesten under sedation og med spasmolyticum, for at kortlægge læsionens omfang?

Svar ad 1:

Ja, blod på rektalundersøgelseshandsken vil normalt indikere en beskadigelse under undersøgelsen. Mindre mængder blod (let blodtilblanding af materialet på rektalhandsken) vil normalt indikere en mindre beskadigelse, mens tilstedeværelse af frisk blod eller pludselig opstået afslapning af rektum under undersøgelsen indikere mere alvorlig skade. Sådanne skader klassificeres fra grad 1 – grad 4. Grad 1 involverer mucosa og eventuelt også submucosa, grad 2 er en beskadigelse af muscularis, mens grad 3 involverer alle lag i rektum undtagen serosa. Grad 4 er den totale ruptur, med deraf følgende fri adgang til bughulen.

Såfremt der er mistanke om en udrykning bør hesten sederes og der bør foretages en forsigtig digital palpation ved den fornyede rektalundersøgelse eventuelt efter behandling med spasmolyticum eller efter anlæggelse af epidural analgesi. Ved undersøgelse bør undersøgerens handsker/hånd være vel indsmurt og fæces i rektum fjernes forsigtigt, mens slimhinden undersøges.

Spørgsmål 2:

I bekræftende fald: kan denne undersøgelse undlades ved mindre mængder blod?

Svar ad 2:

Nej.

Se svar ad 1.

Spørgsmål 3:

I bekræftende fald: bør dyrlæger undlade at foretage fornyet rektalundersøgelse i forbindelse med ikke livstruende tilstand på en hest i en periode efter tidligere rektalundersøgelse, hvor der er konstateret mindre mængder blod på rektalundersøgelseshandsken efter endt undersøgelse.

Svar ad 3:

Ja, heste med selv mindre traumer (Grad 1 udrykning, hvor kun slimhinden er beskadiget) bør ikke palperes rektalt de næste 3 – 4 uger med mindre det er absolut nødvendigt.

Spørgsmål 4:

I bekræftende fald: hvor længe bør en fornyet rektalundersøgelse i forbindelse med ikke livstruende tilstande undlades set i forholdet til fundet af mindre mængder blod.

Svar ad 4:

Se svar ad 3.

Afgørelse:

Fødevarerregionen fandt, at dyrlægen ikke havde handlet med omhu og samvittighedsfuldhed, jf. § 8 i lov om dyrlæger ved sin undersøgelse af hoppen den 1. august 2005, idet han havde undladt at undersøge omfanget af den skade på rektum, som blodet på undersøgelseshandsken indikerede, samt ved at have underkastet hoppen en fornyet rektalundersøgelse kun med henblik på reproduktionsundersøgelse en dag efter der er konstateret blod ved rektalundersøgelse.

7 Høringer

2005-20-08-00053

Skrivelse af 4. april 2005 til Justitsministeriet

Høring over udkast til bekendtgørelse om ændring af bekendtgørelse om beskyttelse af æglæggende høner.

Rådets kommentar:

Det Veterinære Sundhedsråd har ingen bemærkninger til ovenstående høring.

Afgørelse:

BEK nr. 1159 af 21/11/2006

Bekendtgørelse om ændring af bekendtgørelse om beskyttelse af æglæggende høner.

2005-20-08-00054

Skrivelse af 7. april 2005 til Justitsministeriet

Høring over udkast til bekendtgørelse om forbud mod anvendelse af bovin somatotropin (BST) på malkekøer.

Rådets kommentar:

Det Veterinære Sundhedsråd har ingen bemærkninger til ovenstående høring.

Afgørelse:

BEK nr. 263 af 13/04/2004

Bekendtgørelse om forbud mod anvendelse af bovin somatotropin (BST) på malkekøer.

2005-20-08-00055

Skrivelse af 15. april 2005 til Justitsministeriet

Høring over Det Dyreetiske Råds udtalelse om rituelle slagtninger.

Rådets kommentar:

Det Veterinære Sundhedsråd har ingen bemærkninger til ovenstående høring.

Afgørelse:

Det Dyreetiske Råds udtalelse af 16. marts 2005 om rituelle slagtninger.

2005-20-08-00056

Skrivelse af 29. april 2005 til Justitsministeriet

Høring over udkast til bekendtgørelse om ændring af bekendtgørelse om halekupering og kastration af dyr.

Rådets kommentar:

Det Veterinære Sundhedsråd er af den opfattelse, at der bør ske en præcision, således at der i teksten direkte står, at der ved en længerevarende behandling skal ske en behandling med non-

steorid anti-inflammatoriske lægemidler, som i sig selv er langtidsvarende for de pågældende dyrearter.

Afgørelse:

BEK nr. 823 af 24/08/2005

Bekendtgørelse om ændring af bekendtgørelse om halekupering og kastration af dyr

2005-20-08-00057

Skrivelse af 25. april 2005 til Ministeriet for Familie- og Forbrugeranliggender

Høring over vejledning til bekendtgørelse nr. 120 af 28. februar 2005 om forelæggelse af veterinærfaglige spørgsmål for Det Veterinære Sundhedsråd og Fødevarestyrelsen.

Rådets kommentar:

Det Veterinære Sundhedsråd har ingen bemærkninger til ovenstående høring.

Afgørelse:

BEK nr 120 af 28/02/2005

Bekendtgørelse om forelæggelse af veterinærfaglige spørgsmål for Det Veterinære Sundhedsråd og Fødevarestyrelsen

2005-20-08-00058

Skrivelse af 13. maj 2005 til Justitsministeriet

Høring over udkast til bekendtgørelse om ændring af bekendtgørelse om hold af slagtekyllinger og rugeægsproduktion.

Rådets kommentar:

Det Veterinære Sundhedsråd har ingen bemærkninger til ovenstående høring.

Afgørelse:

Der er ikke sket ændringer i bekendtgørelsen på baggrund af høringen.

Den sidste ændring:

BEK nr 697 af 29/06/2004

Bekendtgørelse om ændring af bekendtgørelse om hold af slagtekyllinger og rugeægsproduktion.

2005-20-08-00059

Skrivelse af 27. maj 2005 til Justitsministeriet

Høring over udkast til ændring af bekendtgørelse om slagtning og aflivning af dyr.

Rådets kommentar:

Det Veterinære Sundhedsråd har følgende bemærkning til udkast til ændringen: Rådet finder, at lakterende køer med spændt yver, straks skal malkes, idet disse dyr i den tilstand i modsat fald vil blive udsat for smerte og væsentlig ulempe.

Rådet foreslår derfor følgende sætning skudt ind mellem den næstsidste og den sidste i forslaget til § 31: "Lakterende dyr med spændte yvere skal malkes straks".

Afgørelse:

BEK nr 822 af 24/08/2005

Bekendtgørelse om ændring af bekendtgørelse om slagtning og aflivning af dyr.

2005-20-08-00060

Skrivelse af 27. juni 2005 til Justitsministeriet

Høring om forslag til direktiv om minimumsforskrifter for beskyttelse af slagtekyllinger.

KOM (2005) 221

Rådets kommentar:

Det Veterinære Sundhedsråd har ingen bemærkninger til ovenstående høring.

Afgørelse:

RÅDETS DIREKTIV 2007/43/EF af 28. juni 2007 om minimumsforskrifter for beskyttelse af slagtekyllinger.

2005-20-08-00061

Skrivelse af 20. juni 2005 fra Fødevarestyrelsen

Høring om udkast til bekendtgørelse om registrering af dyrlæger og om anvendelse af Dyrlæge-
registret.

Rådets kommentar:

Det Veterinære Sundhedsråd har ingen bemærkninger til ovenstående høring.

Afgørelse:

BEK nr 852 af 12/09/2005

Bekendtgørelse om registrering af dyrlæger og om anvendelse af Dyrlægeregistret.

2005-20-08-00062

Skrivelse af 15. juli 2005 fra Fødevarestyrelsen

Høring om udkast til ny bekendtgørelse samt tilhørende vejledning om vaccination af fjerkræ og
andre fugle mod Newcastle disease herunder paramyxovirus-1 hos duer.

Rådets kommentar:

Det Veterinære Sundhedsråd har ingen bemærkninger til ovenstående høring.

Afgørelse:

BEK nr 881 af 20/09/2005

Bekendtgørelse om vaccination af fjerkræ mod Newcastle disease, herunder paramyxovirus-1
hos duer.

VEJ nr 9606 af 20/09/2005

Vejledning om vaccination af fjerkræ mod Newcastle disease herunder paramyxovirus-1 hos du-
er.

2005-20-08-00065

Skrivelse af 27. september 2005 til Fødevarestyrelsen

Høring om udkast til rapport om dyrevelfærdskontrol og dyretransporter.

Rådets kommentar:

Rådet skal indledningsvis bemærke, at beskrivelserne af den udførte kontrol i besætningerne og i forbindelse med transport er oplysende og systematisk.

Rapporten har givet anledning til, at Rådet skal komme med følgende bemærkninger:

Afsnit 4. Besætninger.

Rådet finder det ønskeligt og gavnligt for dyrevelfærden, hvis der kunne skabes et styrket samarbejde mellem FVST og besætningsdyrlægerne på dyrevelfærdsområdet. I denne henseende finder Rådet, at det vil være hensigtsmæssigt at kontrolrapporten udveksles med besætningsdyrlægen. De opdaterede kontrolvejledninger, der anvendes af velfærdskontrollørerne, bør tillige være tilgængelige for de praktiserende dyrlæger.

Rådet finder ikke, at det udelukkende er besætningsstørrelse, stor medicinanvendelse eller fejl i øremærker, som udgør risikoparametre. Oplysninger fra besætningsdyrlægen, f. eks nedskrevet i den årlige statusrapport eller de månedlige besøgsrapporter, vil være nyttige i udvælgelsen af risikobesætninger. Indberetninger fra destruktionsanstalter, hvor antallet af dyr som destrueres fra besætningen samt en post mortem diagnose, finder Rådet vil styrke udvælgelsen af risikobesætninger.

4.1.4

Rådet finder, at der ligeledes bør stilles krav til, at staldpersonalet som minimum har gennemgået en nøjere fastlagt uddannelse i dyrs velfærd og adfærd.

4.1.1.5:

Rådet er ikke enig i tolkningen af ”væsentlig ulempe” og finder den misforstået. Af dyreværnslovens § 1 fremgår det, at dyr skal behandles forsvarligt og beskyttes bedst muligt mod smerte, lidelse, angst, varigt men og væsentlig ulempe. Forhold som har karakter af væsentlig ulempe er således omfattet af dyreværnsloven og dermed strafbelagt. Dyr skal således beskyttes mod forhold, som har karakter af væsentlig ulempe modsat uvæsentlig ulempe, som ikke er omfattet af dyreværnsloven. Rådet finder, at såfremt ulempen er væsentlig, skal ulempen, jf. dyreværnslovens §§ 28 og 29, kategoriseres enten som uforsvarlig, groft uforsvarlig eller groft uforsvarlig med karakter af mishandling. Dette afhænger af den konkrete sag.

Afsnit 5. Transport.

Rådet finder, at regelsættet generelt er i orden, men at det skal kontrolleres og måske sanktioneres noget kraftigere.

Afsnit 6.1 Besluttede initiativer i velfærdskontrollen.

6.1.3.1: Konkretiseringen af de specifikke forhold, der skal lægges til grund for transportegnetheds-vurderingen og de skærpede regler hilses velkommen.

6.1.3.2: Rådet finder opfattelsen af, at ”udsætterdyr” som gruppe skulle være generelt svage, for kategorisk. Det findes betænkeligt at flytte fokus fra det enkelte dyrs kliniske fremtoning til, hvilken kategori de tilhører (udsætterkøer og udsættersøer). Dyr i disse grupper kan både være absolut robuste og absolut nedslidte og bør bedømmes som sådanne.

6.1.3.4 Rådet skal gøre opmærksom på Rådets udtalelse af 25. marts 2004 vedrørende udleveringsrum og udleveringsvogne til svin.

Afsnit 6.2. Forslag til nye initiativer.

6.2.1: Øgede ressourcer til at øge frekvensen samt kvaliteten af velfærdsbesøg og opfølgende besøg, finder Rådet, vil højne dyrevelfærden, hvorfor øgede ressourcer hertil bør fremmes.

6.2.3: Det er Rådets opfattelse, at et ”Dyrevelfærdsrejsehold”, som skitseret, vil kunne styrke velfærdskontrollen og dyrevelfærden .

6.2.4: Egenkontrolprogram for dyrevelfærd.

Rådet finder det betænkeligt at indføre et så bureaukratisk element med indbyggede sanktioner, hvis ikke papirarbejdet skulle vise sig at være i orden. Rådet finder, at egenkontrolprogrammet som skitseret vil blive tungt og arbejdskrævende, og finder det tvivlsomt, om det vil have en positiv effekt på dyrevelfærden.

Rådet finder det hensigtsmæssigt at bruge ressourcerne på en øget kontrolindsats og en styrkelse af samarbejdet mellem kontrollerende myndighed og besætningsdyrlægerne i form af udveksling af retningslinjer, herunder de førnævnte kontrolvejledninger, besøgsrapporter, kontrolrapporter (6.2.4.4). m.m. Ved en sådan styrkelse af kontrolindsatsen finder Rådet, at den størst mulige præventive virkning opnås til gavn for dyrevelfærden.

6.2.7: Rådet finder, at uddannelse og med tiden kompetencebevis til transportører og chauffører vil kunne medvirke til, at dyrene bliver håndteret og transporteret forsvarlig, og finder tiltaget hensigtsmæssigt.

6.2.9: Inddragelse af information vedr. leverancer til destruktionsanstalter, både antallet af dyr og post mortem syn, bør indgå som væsentlige parametre til udpegning af risikobesætninger, der udpeges til kontrol. Rådet finder, at destruktionsanstalterne på nuværende tidspunkt, kan bruges til at sløre dyreværns-mæssigt kritisable forhold i besætningerne.

Afgørelse:

Beretning afgivet af Udvalget for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri den 4. november 2005
Beretning om skærpet dyrevelfærdskontrol og øget kontrol med dyretransporter

2005-20-08-00066

Skrivelse af 7. september 2005 til Fødevarestyrelsen

Høring om udkast til bekendtgørelse om ændring af bekendtgørelse om lægemidler til dyr.

Rådets kommentar:

Præciseringen af kaskadereglen i § 5 findes hensigtsmæssig.

Det henstilles, at der skabes muligheder for en løbende ajourføring af bilag 5 i henhold til konstaterede behov. Inden for den medicinske behandling af især de store husdyr og især for heste dukker der jævnligt nye behandlingsmetoder op, hvortil der ikke på markedet findes hensigtsmæssige formuleringer af det pågældende lægemiddel.

Bekendtgørelsen er planlagt til ikrafttræden d. 30. oktober 2005, men der savnes en overgangsordning for eksisterende lagre af magistrelle lægemidler på apoteker og hos dyrlæger.

Følgende supplerende magistrelle lægemidler foreslås medtaget i bilag 5. Der er taget udgangspunkt i, at de pågældende lægemidler enten ikke findes på markedet eller ikke er tilgængelig i en for dyrearten hensigtsmæssig formulering.

1. Acetylcystein klyasma, 40 mg/ml, 200 ml, til behandling af mekoniumsforstoppelse hos føl
2. Sulfadiazin med Trimethoprim (TMP), afdelte pulvere, henholdsvis 7,5 og 15 g, til behandling af infektioner hos heste.
3. Natriumdioctylsullosuccinat, mixtur, 50 mg/l, 100 ml, til behandling af forstoppelse hos hest.
4. Lægemidler til væsketerapi, elektrolytbalance behandling og syre-base balance behandling hos hest.
5. Neostigmin, inj. væske, 2,5 mg/ml, 10 ml, til behandling af ileus hos heste og kvæg samt vomatoni og løbedislokation hos kvæg.
6. Acepromacin, saft, 5 mg/ml, 200 ml, til sedation af heste.
7. Sulfapræparater, dermal applikation, til behandling af sår og infektioner i huden hos heste.
8. Thiaminhydrochlorid, inj. væske, 250 mg/ml, 10 ml, til behandling af CNS-forstyrrelser hos kalve.
9. Phytomenadion, inj. væske, 25 mg/ml, 10 ml, til behandling af forgiftninger med rottegift, alle dyrearter
10. Sulfacombin mikstur, 100 mg/ml, 40 ml, til behandling af infektioner hos små gnavere.
11. Megestrolacetat, tabletter, 5 mg, til behandling af endokrin alopecia hos kat.
12. L-lysinhydrochlorid, tabletter, 500 mg, til behandling af oculære virusinfektioner hos kat.
13. Kaliumcitrat, tabletter, 500 mg, forebyggelse af urinvejssten hos disponerede katte.

Da der er markedsført andre præparater til behandling af hårsækmider foreslås det, at Taktic (amitraz) udgår af bilag 5.

Afgørelse:

BEK nr 1042 af 26/10/2005

Bekendtgørelse om ændring af bekendtgørelse om lægemidler til dyr.

2005-20-08-00067

Skrivelse af 1. november 2005

Høring vedrørende oprettelse af en dansk ECOPA-platform om alternativer til dyreforsøg.

Rådets kommentar:

Det Veterinære Sundhedsråd skal indledningsvist nævne, at Rådet ser med stor sympati på dette tiltag.

Rådet har følgende kommentar vedrørende begrebet ”reduction”.

”Reduction” er ikke defineret som ”formindskelse af antallet af anvendte forsøgsdyr”, men derimod er ”reduction” som koncept defineret ved følgende: ”Reduction in the number of animals used to obtain information of given amount and precision”.

Med disse ord er ”reduction” defineret i den bog, hvori konceptet første gang blev præsenteret. Konceptet ”reduction” går altså på ved forskellige tiltag at lade færre dyr indgå i det enkelte forsøg.

Den af ministeriet anførte definition betyder en reduktion i det totale antal af anvendte forsøgsdyr. Men dersom antallet af forsøg i Danmark stiger, så stiger det totale anvendte forsøgsdyr, hvilket det gerne må jf. den korrekte definition af ”reduction”.

Afgørelse:

Regeringen har i 2006 oprettet et forum for alternative metoder til dyreforsøg på baggrund af anbefaling fra Rådet for Dyreforsøg, Det Dyreetiske Råd og Teknologirådet. Justitsministeren opfordredes til at etablere et forum, som kunne være medlem af *ECOPA*. Det nye forum, der kaldes *DACOPA* (Danish Consensus Platform for 3R Alternatives to Animal Experimentation), skal arbejde for udviklingen af nye metoder, der kan begrænse brugen af forsøgsdyr. *DACOPA* skal desuden sikre, at dyr, der indgår i forsøg, bliver udsat for mindst mulig belastning.

2005-20-08-00068

Skrivelse af 8. november 2005 til Fødevarestyrelsen

Høring om udkast til ændring af bilag 2 i økologibekendtgørelsen, om krav til transport til slagtning og slagtning af økologiske svin og kvæg i Danmark.

Rådets kommentar:

Det Veterinære Sundhedsråd har ingen bemærkninger til ovenstående høring.

Afgørelse:

BEK nr 80 af 09/02/2006

Bekendtgørelse om økologiske fødevarer mv.

2005-20-08-00069

Skrivelse af 2. december 2005 til Fødevarestyrelsen

Høring om udkast til ændring af bekendtgørelsen om salmonella hos kvæg og svin.

Rådets kommentar:

Det Veterinære Sundhedsråd har ingen bemærkninger til ovenstående høring.

Afgørelse:

BEK nr 1090 af 17/11/2005

Bekendtgørelse om ændring af bekendtgørelse om Salmonella hos kvæg og svin.

2005-20-08-00070

Skrivelse af 14. november 2005 til Fødevarestyrelsen

Høring om forslag til Lov om ændring af lov om hold af dyr og lov om dyrlæger (strafskærpelse).

Rådets kommentar:

Under pkt. 3.4.3. ”Dyreejeres overtrædelser” handler første afsnit om ”Behandling af dyr uden fornøden involvering af dyrlæge”.

Rådet finder, at dette hovedafsnit kunne indledes med et afsnit, der beskriver situationer, hvor dyreejeren har undladt at tilkalde dyrlæge til behandling af syge eller tilskadekomne dyr. Den situation oplever Rådet i et betydeligt antal sager, der behandles i årets løb.

I dokumentet gentages flere gange, at restriktionerne er begrundet med ”en ikke ubetydelig risiko for fødevarer sikkerheden og folkesundhed”. Denne sprogbrug giver efter Rådets opfattelse det indtryk, at der er tale om en voldsom risiko for fødevarer sikkerheden i Danmark og i den sidste ende for folkesundheden i Danmark.

Den valgte beskrivelse stemmer ikke overens med virkeligheden, idet reglerne er udviklet med det formål at beskytte fødevarer sikkerheden og folkesundheden mest muligt, og det er en helt anden sag.

Afgørelse:

LOV nr 105 af 20/02/2006

Lov om ændring af lov om hold af dyr og lov om dyrlæger.

8 Andre sager

2005-20-09-00060

Skrivelse af 23. september 2005 til Fødevarestyrelsen

Fødevarestyrelsens kontor for dyrevelfærd mv. havde fået en forespørgsel vedrørende lægmands udtagelse af blodprøver på egne fugle:

”Danske Fugleforeninger, der er en paraplyorganisation for ca. 50 danske fugleforeninger, har i en årrække tilbudt de tilsluttede foreninger og medlemmer at være behjælpelige med at få foretaget DNA kønstest på fugle på udenlandske laboratorier.

Testen sker ved indsendelse af fjer fra de pågældende fugle, hvorefter de udenlandske laboratorier foretager den omtalte test.

Der har nu åbnet sig en mulighed for også at få stillet enkelte specifikke sygdomsdiagnoser sammen med en kønstest, men disse kræver en bloddråbe, der overføres til et specielt trækpapir eller præparationsvæske.

En bloddråbe fra en fugl kan frembringes enten ved at beskære en negl eller udtrække en blodfyldt fjer, og vores spørgsmål drejer sig om hvorvidt dette er at sammenligne med en egentlig blodprøveudtagning, og hvordan er egentlig lægmands muligheder for selv at udtage en sådan prøve?”

Rådet udtalte:

Fødevarestyrelsens kontor for dyrevelfærd mv. stillede Rådet to spørgsmål i anledning af en forespørgsel fra Danske Fugleforeninger vedr. lægmands udtagelse af blodprøver på egne fugle:

Som det fremgår af henvendelsen overvejer Danske Fugleforeninger muligheden for, at lægmand udtager blodprøver af egne fugle med henblik på undersøgelse for visse sygdomme, idet blodprøven påtænkes udtaget ved afklipning af en negl eller udtrækning af en blodfyldt fjer. Fødevarestyrelsen har tidligere i forbindelse med blodprøveudtagning på mink vurderet, at det var forsvarligt at lade lægmand udtage blod ved afklipning af den yderste del af en klo, om nødvendigt efter instruktion fra en dyrlæge, jf. vedlagte skrivelse af 9. marts 1999 om blodprøveudtagning på mink.

Fødevarestyrelsen har imidlertid overvejet, om der i forbindelse med lægmands blodprøveudtagning på fugle - især mindre hobbyfugle - er en risiko for, at blødningen ikke stopper tilstrækkeligt hurtigt af sig selv, og at fuglen dermed lider skade eller eventuelt forbløder.

For så vidt angår den anden beskrevne metode: udtrækning af en blodfyldt fjer, er det Fødevarestyrelsens umiddelbare opfattelse, at dette er en smertevoldende metode, der ud fra et dyreværnsmæssigt synspunkt ikke er acceptabel.

Spørgsmål 1:

Fødevarestyrelsen skal anmode om Rådets vurdering af, om det set i forhold til bestemmelserne i Dyreværnsloven (lov nr. 386 af 6. juni 1991) kan anses for forsvarligt at lade lægmand udtage blodprøver af fugle ved afklipning af en negl.

Svar ad 1:

Fødevarestyrelsen har tidligere i forbindelse med blodprøveudtagning på mink vurderet, at det var forsvarligt at lade lægmand udtage blod ved afklipning af den yderste del af en klo, om nødvendigt efter instruktion fra en dyrlæge, jf. skrivelse af 9. marts 1999 om blodprøveudtagning på mink. Det fremgår af skrivelserne, at blodprøveudtagning på mink typisk foretages ved, at den

yderste del af en klo klippes af, hvorefter der i et kapillærrør opsamles et par dråber blod. Det er således en minimal mængde blod, der er behov for, og klipningen foretages ved, at man kun strejfer de yderste små blodkar, der forsyner de horndannende celler. Der kan efter klipningen være lidt blødning, der dog hurtigt standser af sig selv. Metoden vil, som al anden blodprøvetagning, betyde en uvæsentlig, kortvarig smerte, og det er direktoratets opfattelse, at metoden korrekt udført ikke er i strid med dyreværnslovens (lov nr. 386 af 6. juni 1991) bestemmelser om, hvordan dyr skal behandles. Blodprøven udtages typisk af den enkelte pelsdyravler, men hvis denne føler sig usikker overfor metoden, er det en mulighed at få instruktion af en dyrlæge eller lade denne udtage blodprøven.

Rådet finder, at et indgreb, som omfatter kort klipning af en negl på en fugl med det formål at opsamle blod fra den klippede negl, er i overensstemmelse med dyreværnslovens krav om, at indgrebet indebærer en uvæsentlig smerte af forbigående karakter. Rådet finder desuden, dersom der ønskes mulighed for lægmand at få adgang til at klippe en negl kort på en fugl for at opsamle blod fra den klippede negl, bør dette kun finde sted efter en omhyggelig instruktion i teknikken for hæmostase, så fuglen ikke lider overlast.

Lægges ovennævnte til grund, er det Rådets vurdering, at blodprøvetagning af fugle kan foretages dyreværnsmæssigt forsvarligt af lægmand ved afklipping af den yderste del af en klo, jf. dyreværnslovens §§ 1, 2 og 14, stk. 1. Det er en forudsætning herfor, at blodprøvetagningen foretages ved, at den yderste del af kloen klippes af således, at man kun strejfer de yderste små blodkar, der forsyner de horndannende celler og således, at der kun forårsages en minimal blødning. Det er Rådets opfattelse, at lægmand bør have modtaget en omhyggelig instruktion både i teknikken for selve klipningen af kloen og for udførelse af hæmostase.

Spørgsmål 2:

Rådet anmodes endvidere om at oplyse, at man er enig i Fødevarestyrelsens vurdering for så vidt angår metoden med udtrækning af en blodfyldt fjer.

Svar ad 2:

Rådet opfatter spørgsmålet således: ”Rådet anmodes endvidere om at oplyse, om man er enig i Fødevarestyrelsens vurdering.....”

Rådet finder, at det ikke er acceptabelt for lægmand på en fugl at rive en blodfjer ud af fjersækken med det formål at opnå en blodprøve, idet indgrebet efter Rådets opfattelse er forbundet med smerte i en sådan grad, at det ikke kan karakteriseres som en uvæsentlig smerte af forbigående karakter.

Lægges ovennævnte til grund, er det Rådets vurdering, at udtrækning af en blodfyldt fjer er en smertevoldende metode, der ud fra et dyreværnsmæssigt synspunkt ikke er acceptabel med det formål at opnå opsamling af en blodprøve.

Afgørelse:

Fødevarestyrelsen lagde rådets udtalelse til grund og fandt, at Fødevarestyrelsen ikke havde dyresundhedsmæssige betænkeligheder ved lægmands udtagning af blodprøver på fugle, dog forudsat at blodprøvetagningen og håndteringen af fuglene i øvrigt skete på en sådan måde, at hensynet til høj hygiejnestandard og smitteforebyggende foranstaltninger sikres.

2005-20-09-00061

Skrivelse af 19. november 2005 til Fødevarestyrelsen

På en temadag, hvor en ekspert fra KVL var inviteret blev det konkluderet at søer skulle have 85 FE/100 kg foder for at opnå mæthedsfornemmelse og dermed undgå aggressiv adfærd. Imidlertid var det vanskeligt for svineproducenterne at imødekomme denne anbefaling på grund af fodringssystemerne. Fødevarestyrelsen fik af en producent for et fiberkoncentrat tilsendt materiale hvor af det fremgik at fiberkoncentratet var et fyldigt og mættende alternativ til gylte og søer, idet produktet havde en høj og hurtig opsvulmende kapacitet. Dette skulle angiveligt bevirke, at dyret oplevede en hurtigvirkende og langvarig mæthedsfornemmelse. Fiberkoncentratet bestod udelukkende af uopløselige fibre, som gav en fysisk fyldning af mavetarm systemet og ikke en fysiologisk mæthedsfornemmelse. Fødevarestyrelsen ønskede Rådets vurdering af om fiberkoncentratet var et brugbart alternativ til ad libitum adgang til halm eller foder bestående af 85 FE/100 kg foder, hvad angik mæthedsfølelse på trods af, at det bestod af ufordøjelige fibre.

Rådet udtalte:

Spørgsmål:

I forbindelse med, at 5% af alle besætninger med mere end 10 landbrugsdyr eller heste, som ikke holdes med henblik på landbrugsmæssige formål, årligt kontrolleres for dyrevelfærd, skal dyreværnsloven samt bekendtgørelser afledt heraf kontrolleres. I svinebesætninger kontrolleres således lov om indendørs hold af drægtige søer og gylte. Ifølge § 9 a i denne lov kræves det, at "drægtige søer og gylte skal have adgang til en tilstrækkelig mængde halm, fyldigt foder eller foder med højt fiberindhold, der kan give mæthedsfølelse og opfylde deres behov for at tygge". Imidlertid kan det være vanskeligt i kontroløjemed at vurdere, hvorvidt det anvendte foder er tilstrækkeligt fyldigt og har et tilstrækkeligt højt fiberindhold til at efterkomme kravene om "mæthedsfølelse" og "behov for at tygge", især når dyrene ikke går i løsdrift. Fødevarestyrelsen har taget problematikken op på temadage i 2004, hvor der var inviteret en ekspert fra Den Kgl. Veterinær- og Landbohøjskole. Konklusionen blev, at for at opnå "mæthedsfornemmelse" og dermed undgå aggression anbefales det, at søerne skal have 85 Fe/100 kg. Imidlertid er det vanskeligt for de fleste svineproducenter at imødekomme denne anbefaling pga. fodringssystem.

Fra Fødevareregionen har Fødevarestyrelsen, fået tilsendt vedlagte materiale vedrørende fiberkoncentratet "ARBOCEL RC". Producenten forklarer, at fiberkoncentratet er et fyldigt og mættende alternativ til gylte og søer, idet produktet har en både høj og hurtig "opsvulmings kapacitet". Dette skulle angiveligt bevirke, at dyret oplever en hurtigvirkende og langvarig mæthedsfornemmelse. Fødevarestyrelsen ser dog et problem i, at produktet udelukkende består af uopløselige fibre, da disse kun giver en fysisk fyldning af mave-tarm systemet og ikke en tilsvarende fysiologisk mæthedsfornemmelse.

Fødevarestyrelsen ønsker, at Det Veterinære Sundhedsråd vurderer, om fiberkoncentratet "ARBOCEL RC" er et brugbart alternativ til ad libitum adgang til halm eller et foder bestående af 85 Fe/100 kg hvad angår mæthedsfølelse på trods af, at det består af ufordøjelige fibre.

Svar:

Rådet har haft forelagt sagen for ekstern bistand. Hvorfra følgende uddrag er taget: "ARBOCEL RC" er et lidt klumpet, fint formalet materiale. Det består af lignin og cellulose fra træer. Meningen er, at det skal blandes i foderet eller gives som drys på foderet og siden svulme op i søernes mave og dermed give mæthedsfølelse. Ifølge Lov om indendørs hold af drægtige søer og gylte § 9 a skal "drægtige søer og gylte have adgang til tilstrækkelig mængde halm, fyldigt foder eller foder med højt fiberindhold, der kan give mæthedsfølelse og opfylde deres behov for at tygge."

Nedenstående vurdering handler om § 9 a og ikke om § 9: "drægtige søer og gylte skal have permanent adgang til tilstrækkelig mængde halm eller andet manipulerbart materiale, der kan opfylde deres behov for beskæftigelses- og rodemateriale". Med andre ord, hvis man vælger at sige, at "ARBOCEL RC" kan erstatte halm som fyldende foder, er det ikke nødvendigvis det samme som, at det kan erstatte halm eller andet som rodemateriale.

Mæthedfølelse

Der er gennemført adfærdsstudier af søer fodret med hhv. højt og lavt fiberindhold. En undersøgelse viser, at højt fiberindhold i foderet kan reducere søernes motivation for at æde. Højt indhold af fibre kan ligeledes reducere anden oral adfærd, samt den tid søerne står op, hvilket kan være et udtryk for, at søerne er mere rolige (Ramonet et al., 1999). Der kan imidlertid være nogle uheldige bivirkninger, nemlig at søer vænner sig til at æde alt for meget, fordi det fyldende foder kun giver en fysisk mæthed og ikke en fysiologisk mæthed, det vil sige, at den mæthedsfremmende effekt muligvis kun er til stede i begyndelsen (Kyriazakis and Emmans, 1995). Et andet forsøg viser således også, at højt fiberindhold kun reducerer motivationen for at æde, hvis energiindholdet i foderet samtidig opfylder søernes behov (Robert et al., 1997). En dansk undersøgelse viser, at fibre tilsat foderet kun virker mættende over længere perioder, hvis det er opløselige fibre (Vestergaard, 2004).

Forudsat at søer og gylte rent faktisk æder produktet, dvs. ikke sorterer det fra, er det sandsynligt, at indtagelse af "ARBOCEL RC" på kort sigt giver mæthedfølelse, men da "ARBOCEL RC" består af uopløselige fibre, vil man på baggrund af den eksisterende viden ikke forvente, at produktet virker mæthedsfremmende over længere tid.

Behov for at tygge

Det er svært at forestille sig, at dette findelte materiale skal kunne tilfredsstille et behov for at tygge, idet produktet kan synkes uden at det tygges eller findeles.

Alternativ til halm

"ARBOCEL RC" og halm er to ikke umiddelbart sammenlignelige produkter. Halms funktion er i denne forbindelse (§9 a) primært at tilfredsstille søernes behov for at tygge, "ARBOCEL RC" kan som nævnt ikke tilfredsstille behovet for at tygge. Formålet med "ARBOCEL RC" er, at det skal fylde i søernes mave, dertil har det muligvis samme virkning som halm, som også består af ufordøjelige fibre.

Det skal understreges, at der ikke er gennemført nogen undersøgelse af "ARBOCEL RC"'s virkning på søer, så ovenstående vurdering beror alene på eksisterende grundviden. Produktets store vandbindende evne kan være problematisk, da søer ofte ikke drikker tilstrækkeligt vand, hvorfor ekstra "konkurrence" fra tarmindeholdet måske vil øge risikoen for dehydrering. Desuden kan en voldsom opsvulmning af tarmen medføre ubehag og derved forringe søernes velfærd. Uopløselige fibre fra halm er desuden påvist at øge tarmpassagehastigheden, hvorfor mave-tarmsundhed, foderudnyttelse og produktion bør undersøges for det konkrete produkt. Lægges ovennævnte til grund, finder Rådet ikke, at produktet kan opfylde kravet til, at drægtige søer og gylte skal have adgang til tilstrækkelig mængde halm, fyldigt foder eller foder med højt fiberindhold, der kan give mæthedfølelse og opfylde deres behov for at tygge.

Afgørelse:

Afgørelsen forelå ikke på tidspunktet for årsberetningens afslutning.

2005-20-02-00013

Krav til typegodkendelse af mekaniske fødselshjælpere til brug på kreaturer

I medfør af Sundhedsrådets brev til Justitsministeriet af 6. januar 2006, hvor Rådet har anført, at man gerne vil være ministeriet behjælpelig med afklaring af krav, der skal være opfyldt med henblik på typegodkendelse af mekaniske fødselshjælpere til brug på kreaturer, skal Rådet hermed fremkomme med følgende regler:

1. Trækraft og udløser

En mekanisk fødselshjælper skal være indrettet således, at den maksimalt kan udøve et træk på 150 kg, og det bør sikres, at den ikke kan indstilles til at frembringe et større træk. Om den indrettes således, at den ikke kan trække mere eller, at den er indrettet således, at den kun har et niveau for udløsning ved de 150 kg, må fabrikanten selv afgøre. Det er vigtigt, at det er afprøvet og dokumenteret.

2. Udformning og virkemåde

Bøjlen, der anbringes på koen, skal være udformet således, at den ikke frembringer smerte og trykninger på muskulatur og knoglefremspring, og det skal sikres, at den ikke skrider, dvs. er solidt fikseret på dyret under hele fremtrækningsprocessen. Dette er ikke tilfældet for alle af de typer, som Rådet er bekendt med. Den mekaniske fødselshjælper skal være udformet således, at den udøver et jævnt og ikke rykvist træk, og der skal være mulighed for periodevis at reducere trækket for at sikre, at den naturlige udvidelse af den bløde og benede fødselsvej kan finde sted uden at der opstår fødselslæsioner. Mulighed for at kunne udøve et såkaldt kiletræk (se senere) skal endvidere være til stede, idet netop dette kan sikre, at forløsning af relativt for store fostre beliggende i enten baglæns eller forlæns længdeleje kan finde sted på forsvarlig vis.

3. Vejledende anvendelse

Anvendelse af mekaniske fødselshjælpere kræver kendskab til koens normale fødselsforløb og viden om fosterets normale placering i fødselsvejen under uddrivningen. Det skal således altid inden anvendelse af mekanisk fødselshjælper sikres, at kalven ligger i enten normal forlæns længdeleje eller normal baglæns længdeleje. Hvis dette ikke er tilfældet, skal kalvens stilling korrigeres, inden fremtrækning påbegyndes. Hvis dette umiddelbart ikke kan lade sig gøre, skal sagkyndig assistance tilkaldes.

Påsætning af fremtrækningsnøre parvis omkring kalvens forben eller bagben må først ske, når disse er synlige udenfor skedeåbningen, og det ved eksploration gennem koens skede er sikret, at kalven er lejret normalt samt, at koens livmoderhals er opblokket.

Når der efter disse undersøgelser påbegyndes fremtrækning af kalven, skal der veksles mellem kortere perioder med træk i kalven og perioder uden træk, så den normale opblokkning af fødselsvejen finder sted uden, at hverken ko eller kalv påføres skade.

Under fremtrækningsprocessen er perioder med skiftevis træk i højre og venstre ben (kiletræk) en nyttig og skånsom metode til opblokkning af fødselsvejen.

Det skal under fremtrækningsprocessen sikres, at der hele tiden sker en langsom og fortsat udvidelse af fødselsvejen, og at kalven langsomt trækkes længere og længere ud. Sker dette ikke, skal fremtrækningen afbrydes og en dyrlæge tilkaldes for at vurdere om forløsning ad normal vej er muligt, eller hvorvidt koen skal forløses ved kejsersnit.

Der skal under fødselshjælpen anvendes afvaskning af såvel skedeåbning og hænder samt reb og andet, der kommer i forbindelse med fødselsvejen, med desinficerende midler for at minimere risikoen for gennem brugen at påføre koen en efterfølgende infektion i skede eller livmoder.

2005-20-09-00062

Skrivelse af 17. januar 2006 til Fødevareregion Nordjylland

En kat blev opereret for et brækket forben, en skråfraktur af både ulna og radius ca. 2 cm fra albueledet. Bruddet blev søgt stabiliseret med et marvsøm med diameter 2,5 mm svarende til diameteren på marvkanalen. Sømmet blev isat retrograd mod albuespidsen; under indsætningen af sømmet knækkede dette ca. 1 cm fra frakturstedet. Ejeren havde før operationen gentagne gange pointeret, at katten ikke skulle behandles, hvis der var udsigt til kronisk smerte eller funktionsnedsættelse af benet. Prognosen for fuldstændig restitution blev af dyrlægen på grund af komplikationen med det knækkede marvsøm vurderet væsentligt dårligere, hvilket blev forelagt for ejeren. Ejeren valgte herefter at lade katten aflive. Ejeren klagede senere over dyrlægens håndtering af sagen, bl.a. over ikke at blive holdt orienteret om resultater af dyrlægens henvendelse til sømmets leverandør.

Rådet udtalte:

Spørgsmål 1:

Finder Rådet den beskrevne operationsteknik korrekt?

Svar ad 1:

Lægges de fremlagte sagsakter til grund, finder Rådet den beskrevne operationsteknik korrekt. Der kan henvises til lærebøger i kirurgisk frakturbehandling, hvor marvsømning angives som en almindelig og anerkendt teknik.

Spørgsmål 2:

Har Rådet tidligere hørt om tilsvarende problemer med marvsøm?

Svar ad 2:

Rådet er bekendt med, at marvsøm kan knække.

Spørgsmål 3:

Finder Rådet, at dyrlægen er ansvarlig for bruddet på marvsømmet?

Svar ad 3:

Rådet kan ikke besvare spørgsmålet, idet der ikke for Rådet er fremlagt resultat af en teknisk undersøgelse af det aktuelle marvsøm til belysning af muligheden for fejl i sømmets materiale.

Spørgsmål 4:

Finder Rådet, at dyrlægen burde have kendt til risikoen for brud på marvsøm?

Svar ad 4:

Rådet kan ikke ud af de fremlagte sagsakter læse, at dyrlægen ikke kendte til risikoen for brud på marvsøm. Det er dog Rådets opfattelse, at man ved anvendelse af kirurgiske hjælpemidler bør have kendskab til de risici, der er forbundet med anvendelsen af dem.

Spørgsmål 5:

Finder Rådet, at dyrlægen burde have fulgt op på den manglende tilbagemelding fra leverandøren af marvsømmet.

Svar ad 5:

Det fremgår af sagsakterne, at katten blev opereret d. 11. oktober 2004. Dyrlægen kontaktede efterfølgende leverandøren af marvsømmet, som ikke svarede tilbage før efter fornyet henvendelse d. 14. februar 2005. Ejeren klagede over dyrlægens behandling af sagen, og dyrlægen modtog kopi af klagen d. 10. februar 2005.

Lægges ovennævnte og sagsakterne til grund, finder Rådet, at dyrlægen tidligere burde have fulgt op på den manglende tilbagemelding fra leverandøren af marvsømmet.

Spørgsmål 6:

Finder Rådet, at dyrlægen burde have taget kontakt til klienten uanset udvikling i sagen?

Svar ad 6:

Rådet finder, at dyrlægen tidligere burde have fulgt op på den manglende tilbagemelding fra leverandøren af marvsømmet og samtidig have holdt klienten orienteret herom.

Spørgsmål 7:

Kan Rådet, på baggrund af det fremsendte, udtale sig om det er forsvarligt fortsat at anvende de omtalte marvsøm?

Svar ad 7:

Nej. Se svar ad 3.

Spørgsmål 8:

Giver sagen i øvrigt anledning til bemærkninger?

Svar ad 8:

Nej.

Afgørelse:

Afgørelsen forelå ikke på tidspunktet for årsberetningens afslutning.

2005-20-09-00063

Skrivelse af 30. januar 2006 til Fødevareregion Nordjylland

En hundeejer klagede til fødevareregionen over dyrlæge 1's manglende ekspertise i behandlingen af en hund. Hunden blev over ca. 40 dage undersøgt og behandlet flere gange for et forløb med sløvhed, appetitløshed, hyppig urinering, feber, hævede led og forstørrede lymfeknuder. Hunden blev indledningsvis behandlet med tetracyklin i 5 dage på mistanke om borreliose. Feberen vendte tilbage, og ved næste besøg hos dyrlæge 1 blev der igen ordineret tetracyklin. Efter 24 dage konstaterede dyrlæge 1 alle palperbare lymfeknuder hævede, fik mistanke om leukæmi, men sagde ikke dette direkte til hundens ejer. Dyrlæge 1 havde netop læst om præparatet Immunocare, som i visse tilfælde havde haft en livsforlængende effekt. Hunden blev herefter sat i behandling i 7 dage med dette præparat og ligeledes sat på mere tetracyklin. Fem dage senere kontaktede hundens ejer dyrlæge 1 igen, da hunden var sløv, appetitløs og pustede. Hunden havde nu meget hævede lymfeknuder. Der blev taget en blodprøve, og dyrlæge 1 konstaterede ved mikroskopi af et farvet præparat bakterier i blodet; en differentialtælling viste et højt leukocytaltal med mange lymfoblaster. Der blev igen udleveret Immunocare og tetracyklin for at holde infektionen i ave. Hundens ejer fik ved denne lejlighed at vide, at hundens tilstand var meget alvorlig og livstruende. Ejeren behandlede videre i endnu 12 dage, hvorefter en anden dyrlæge, 2, blev konsulteret. Dyrlæge 2 undersøgte hunden, tog røntgenbilleder og blodprøver til indsendelse til laboratorium og stillede efterfølgende diagnosen blodkræft.

Hundeejeren klagede nu over dyrlæge 1's manglende ekspertise i forbindelse med undersøgelsen og behandlingen af hunden.

Rådet udtalte:

Spørgsmål 1:

Finder Rådet, at dyrlægen skulle have undersøgt for malignt lymfom tidligere i forløbet?

Svar ad 1:

Ja. Det fremgår af sagsakterne, at dyrlægen 24 dage efter det første besøg fik mistanke om leukæmi, fordi alle palperbare lymfeknuder var hævede. Lægges dette samt sagsakterne i øvrigt til grund, er det Rådets vurdering, at dyrlægen ved mistanken om leukæmi burde have orienteret ejeren om dette og foreslået ejeren en undersøgelse heraf.

Spørgsmål 2:

Finder Rådet, at dyrlægen burde have oplyst ejeren af hunden om den mulige diagnose "leukæmi", samt den slette prognose?

Svar ad 2:

Ja. Se svar ad 1.

Spørgsmål 3:

Finder Rådet, at dyrlægens behandling med tetracyclin og immunocare er tilstrækkelig?

Svar ad 3:

Indledningsvis finder Rådet, at behandling med tetracyclin af hundens feber på mistanke om borreliose var tilstrækkelig. Senere i forløbet burde dyrlægen ved første konstatering af de hævede lymfeknuder have foreslået en undersøgelse af disse i stedet for kun at behandle med tetracyclin. Se svar ad 1.

Det er ikke Rådet bekendt, at der foreligger en videnskabelig dokumentation for, at behandling med Immunocare er virksom og tilstrækkelig ved leukæmi.

Spørgsmål 4:

Giver sagen i øvrigt anledning til bemærkninger?

Svar ad 4:

Nej.

Afgørelse:

Kontrolafdelingen gav klageren medhold i klagen over dyrlægens behandling af hunden.

Det indskærpedes, at dyrlægen i udøvelsen af dyrlægegerning er forpligtiget til at udvise omhu og samvittighedsfuldhed jf. § 8, stk. 1 i lov om dyrlæger.

Fødevarerregion fandt, at dyrlægen ikke havde udvist omhu og samvittighedsfuldhed i udøvelse af dyrlægegerning, ved ikke at have orienteret hundens ejer om mistanken om leukæmi på et tidligere tidspunkt, orienteret om den dårlige prognose, samt ikke at have foreslået ejeren en undersøgelse af mistanken.

Sagen er forældet i forhold til § 92 i straffeloven, hvorfor der ikke sker en sanktionering af overtrædelsen af § 8, stk. 1 i lov om dyrlæger, men blot en præcisering af gældende regelsæt.

Fødevareregionens indskærpelse er ikke en afgørelse, men alene en præcisering af, at gældende regler skal overholdes. Derfor kan indskærpelsen ikke påklages. Fødevareregionens vurdering, der ligger til grund for indskærpelsen, kan imidlertid prøves i Fødevarestyrelsen.

2005-20-09-00064

Skrivelse af 24 . marts 2006 til Fødevareregion Nordjylland

En Grand Danois tæve fik foretaget kejsersnit og samtidig sterilisation ved ovariohysterectomi. Tæven og 13 hvalpe blev efter operationen sendt hjem, endnu mens tæven ikke var vågen efter bedøvelsen. Ifølge ejeren rystede den i et par timer, vågnede aldrig op og var død ca. 4 timer efter indledningen af bedøvelse og operation. En efterfølgende obduktion viste, at ligaturen på livmoderhalsen sad løs, og at der var en stor klump størknet blod vedhæftet livmoderhalsen. Obducenten konkluderede, at hunden døde af en massiv indre blødning og vurderede, at det var på grund af en utilstrækkelig ligaturteknik.

Rådet udtalte:

I forbindelse med behandling af klientklagesagen er der fremkommet oplysninger omkring behandlingen af en hunden.

Behandlingen er efter det oplyste udført af 2 dyrlæger A og B tilknyttet samme dyreklinik. Sagen er belyst overfor Fødevareregionen ved klageskrivelser fra sagsøger modtaget d. 12. november 2004 og 30. juni 2005, og dyrlæge A's og B's udtalelser i sagen modtaget d. 25. og 29. november 2004 samt 29. juli 2005. Disse skrivelser er vedlagt.

Rådet anmodes om udtalelse vedrørende nedenstående spørgsmål:

Spørgsmål 1:

Finder Rådet det forsvarligt, at sterilisere en tæve af denne størrelse i forbindelse med kejsersnit?

Svar ad 1:

Ja. Der henvises til lærebøger i kirurgisk operationsteknik.

Spørgsmål 2:

Finder Rådet, at den anvendte ligatur teknik var tilstrækkelig i forbindelse med sterilisation af en drægtig tæve?

Svar ad 2:

Nej. Det fremgår af obduktionsattest af 23. september 2004 fra dyrlæge C: "at slimhinden i mund og øjne var bleg. Ved åbning af bugen fandtes en stor mængde blod (ca. 1 liter). I den bageste del af bughulen fandtes en stor klump koaguleret (størknet) blod (ca. 12 x 15 cm).

Livmoderen var fjernet, og ligaturen (binding for at undgå blødning) af livmoderens hals (den resterende del af livmoderen) sad løs. Denne ligatur var en simpel bindings ligatur, hvilket jeg mener, er utilstrækkelig for så stor en masse af væv, der efterfølgende vil trække sig sammen. I ligaturen var der ligeledes inkluderet fedtvæv, hvilket giver en stor usikkerhed i forhold til ligaturens holdbarhed. Der var en stor klump størknet blod vedhæftet livmoderhalsen. Dette sammenholdt med den løse ligatur viser at blødningen stammer herfra.

Ligaturen var ligeledes af typen "catgut". Catgut er en gammel type sutur, som ikke er så stærk/god som nyere typer. Hvis det vælges catgut, giver det yderligere grund til at lave en stærkere (dobbelt) ligatur.

Konklusion:

Hunden døde af en massiv indre blødning, efter fjernelse af livmoderen i forbindelsen med kejsersnit, og efter min vurdering på grund af en utilstrækkelig ligatur teknik.”

Lægges ovennævnte og sagsakterne i øvrigt til grund, er det Rådets vurdering, at den anvendte ligatur teknik ikke var tilstrækkelig i forbindelse med sterilisation af den drægtige tæve.

Spørgsmål 3:

Finder Rådet, Catgut Chrom no. 3 som værende egnet til ligaturmateriale i forbindelse med sterilisation af en drægtig tæve?

Svar ad 3:

Ja. Rådet kan stadig henvise til lærebøger i kirurgisk operationsteknik, hvor også Chrom Catgut nævnes som egnet ligaturmateriale i forbindelse med sterilisation af en drægtig tæve. Rådet finder i øvrigt, at man i den givne situation burde have overvejet at bruge mere moderne suturmateriale, som specielt i ”vådt” miljø har betydelig bedre knudefasthed.

Spørgsmål 4:

Finder Rådet, ud fra det beskrevne, at hunden var tilstrækkelig vågen efter narkose til at blive sendt hjem?

Svar ad 4:

Nej. Det fremgår af sagsakterne med skrivelse af d. 1. november 2004 fra hundens ejer, at: ”Efter operationen blev jeg sendt hjem med en bedøvet hund, som aldrig vågnede op igen efter operationen”. Det fremgår af redegørelse af d. 23. november 2004 fra dyrlæge A, at det efter operationen og delvis opvågning blev skønnet tilrådeligt at sende tæven hjem. Det fremgår af supplerende redegørelse af d. 26. november 2004 fra dyrlægerne A og B, at hunden ved hjemsendelsen lå på brystet, men var træt; den blev løftet ud i bilen til hjemtransport. Det fremgår endelig af detaljeret redegørelse af d. 29. juni 2005 fra hundens ejer, at dyrlæge B på et tidspunkt efter operationens afslutning begynder at undre sig over, at hunden ikke vågnede. Dyrlægerne forsøger adskillige gange at vække hunden ved at slå den hårdt på ribbenene og kalde på den, uden at hunden derved reagerede; den forblev liggende fuldstændigt slap på gulvet.

Lægges ovennævnte samt de øvrige fremlagte sagsakter til grund, vil Rådet vurdere, at hunden ikke var tilstrækkelig vågen efter bedøvelsen til at blive sendt hjem.

Spørgsmål 5:

Har Rådet i øvrigt bemærkninger til sagen?

Svar ad 5:

Nej.

Afgørelse:

Kontrolafdelingen gav klager delvist medhold i klagen over dyrlægens behandling af hunden. Det indskærpedes, at dyrlægen i udøvelsen af dyrlægegerning var forpligtiget til at udvise omhu og samvittighedsfuldhed jf. § 8, stk. 1 i lov om dyrlæger.

Fødevareregion fandt, at dyrlægen ikke har udvist omhu og samvittighedsfuldhed i udøvelse af dyrlægegerning ved ikke at anvendt et mere moderne suturmateriale, som var mere knudefast i

et vådt område, ved ikke at have anvendt en tilstrækkelig ligatur teknik ved sterilisation af en drægtig tæve, samt ved at hemsende en hund, der ikke var tilstrækkelig vågen efter bedøvelse. Sagen var forældet i forhold til § 92 i straffeloven, hvorfor der ikke skete en sanktionering af overtrædelsen af § 8, stk. 1 i lov om dyrlæger, men blot en præcisering af gældende regelsæt.

Fødevareregionens indskærpelse er ikke en afgørelse, men alene en præcisering af, at gældende regler skal overholdes. Derfor kan indskærpelsen ikke påklages. Fødevareregionens vurdering, der ligger til grund for indskærpelsen, kan imidlertid prøves i Fødevarestyrelsen.

2005-20-09-00065

Skrivelse af 16. marts 2006 til Fødevarestyrelsen

På baggrund af, at der i visse dyrlægepraksis er udviklet en praksis ved behandling af lemme-frakturer hos kalve/unge kreaturer, ved hvilken dyrene behandles alene med smertestillende midler uden brug af immobilisering af bruddet, har Fødevarestyrelsen anmodet Rådet om en udtalelse.

Det er oplyst, at behandlingen af dyret med fraktur af f. eks. piben består i, at dyret opstaldes isoleret i en velstrøet boks og behandles med smertestillende lægemidler (NSAID). Behandlingen indledes af dyrlægen. Den opfølgende behandling varetages af besætningsejeren efter dyrlægens anvisninger. Dyrlægen tilser dyret regelmæssigt.

Det er endvidere oplyst, at dyrlægen ud fra det kliniske billede forud for behandlingen har skønnet, at frakturen er ukompliceret og tilsyneladende stabil. Dyrlægen beskriver prognosen god for dyret (quo ad vitam) og skønner, at det kan få sin normale forlighed tilbage, fordi det drejer sig om en fraktur, hvor knogleenderne sidder mod hinanden uden væsentlig deviation. Afdelingen af bruddet forventes i løbet af 5-6 uger.

Rådet udtalte:

Spørgsmål 1:

Kan det ud fra en klinisk faglig veterinær betragtning accepteres, at kreaturer med lemme-fraktur alene behandles med smertestillende lægemidler i en periode indtil dyret betegnes som helbredt eller kan slagtes?

Svar ad 1:

Det fremgår af Bekendtgørelse nr. 707 af 18. juli 2000 om beskyttelse af landbrugsdyr, § 5, at alle dyr, der synes at være syge eller tilskadekomne, omgående skal have en passende behandling. Hvis et dyr ikke kommer sig hurtigt af denne behandling, skal dyret enten aflives straks eller også skal en dyrlæge konsulteres hurtigst muligt.

Det fremgår af dyreværnslovens § 1, at dyr skal behandles forsvarligt og beskyttes bedst muligt mod smerte, lidelse, angst, varigt mén og væsentlig ulempe.

Det fremgår af dyreværnslovens § 20, stk. 2, at en dyrlæge, der tilser et tilskadekommet eller sygt dyr, skal opfordre den ansvarlige til at lade dyret aflive, hvis det ikke kan helbredes og det vil medføre unødigt lidelse at lade dyret leve.

Lægges dette til grund, finder Rådet generelt, at alle frakturer skal reponeres, fixeres og immobiliseres indtil der er klinisk stabilitet. Hos produktionsdyr er dette ofte ikke muligt, og man er henvist til om muligt at anlægge en stiv immobiliserende bandage kombineret med behandling med smertestillende lægemidler. Er en sådan immobilisering ikke mulig, finder Rådet, at dyret straks skal aflives.

Rådet kan således vanskeligt forestille sig nogen form for diagnosticeret lemme-fraktur hos kreaturer, hvor alene medicinsk behandling kan udgøre en dyreværns-mæssigt acceptabel behandling, jf. dyreværnslovens §§ 1 og 2.

Spørgsmål 2:

Hvis frakturbehandling i klinisk praksis alene kan omfatte smertebehandling, hvilke betingelser vil der være for at anse behandlingsformen for tilstrækkelig og dyrevelfærdsmæssigt forsvarlig? Det ønskes vurderet, om der er særlige hensyn at tage til dyrets alder, vægt, race, om der er fraktur af forben eller bagben, dyrets evne til at rejse og lægge sig.

Svar ad 2:

Bortfalder.

Spørgsmål 3:

Er der øvrige forhold i det beskrevne, der giver anledning til bemærkninger?

Svar ad 3:

Rådet finder den beskrevne foreslåede behandling for dyreværns-mæssigt stærkt kritisabel.

Afgørelse:

Afgørelsen forelå ikke på tidspunktet for årsberetningens afslutning.

9 Rådets generelle udtalelser

2004-20-09-00052

Det Veterinære Sundhedsråds udtalelse af 23. december 2005 om aflivning af ål.

Med skrivelse af 25. oktober 2004 gjorde Fødevarestyrelsen Rådet opmærksom på, at det er dokumenteret, at der er set reaktioner i afskårne hoveder af ål i op til 30 minutter efter dekapitation, og at der er målt elektroencefalografisk hjerneaktivitet i op til 13 minutter efter dekapitation. Rådet ønskede på den baggrund at trække Rådets udtalelse af 21. april 2004 om aflivning af ål tilbage og kom med følgende udtalelse:

Spørgsmål:

Der anmodes om en udtalelse om, hvorvidt aflivning af ål ved frysning kan anses som en dyreværnsmæssig forsvarlig metode?

Svar:

Det fremgår af dyreværnslovens § 13, at den, der vil aflive dyr, skal sikre sig, at dyret aflives så hurtigt og smertefrit som muligt. Aflivning af ål ved frysning er ikke en hurtig metode. Det kan desuden ikke afvises, at metoden er stressende for dyret. Aflivning ved dekapitering med et skarpt instrument efterfulgt af knusning af det afskårne hoved i for eksempel en kværn eller kødhakker er en hurtig metode, der tillige opfylder kravet om, at metoden er så smertefri som muligt. Knusning af det afskårne hoved findes nødvendig, idet der er vidnesbyrd om, at der er målt elektroencefalografisk hjerneaktivitet i op til 13 minutter efter dekapitation, og at der er set reaktioner i afskårne hoveder af ål i op til 30 minutter efter dekapitation.

2005-20-02-00014

Det Veterinære Sundhedsråds udtalelse af 20. april 2005 om forvoksede klove eller hove hos produktionsdyr.

Dyr skal behandles forsvarligt og beskyttes bedst muligt mod smerte, lidelse, angst, varigt mén og væsentlig ulempe og passes under hensyntagen til deres sundhedsmæssige behov, jf. dyreværnslovens §§ 1 og 2.

Det Veterinære Sundhedsråd oplever ofte i forbindelse med sit arbejde tilfælde, hvor forvoksede klove eller hove har resulteret i dyreværnsmæssigt kritisable forhold både under dyrenes ophold i besætningerne og i forbindelse med transport af dyrene.

På den baggrund finder Rådet anledning til at opfordre til en større opmærksomhed på dyrenes tilstand vedrørende dette, idet forekomst af forvoksede klove eller hove er tegn på manglende omsorg for dyrenes situation. Tilstanden giver ofte anledning til langvarig gangbesvær og halt-hed dels på grund af unormale belastninger i dyrenes bevægeapparatet og dels på grund af følgesygdomme i form af trykninger, senelidelser, betændelsestilstande m.v.

Vedrørende kvæg:

Alle dyr, der er ældre end 1 år, bør 2 gange årligt have efterset deres klove grundigt og evt. klovbeskæres for at sikre en normal balance mellem klovhornets vækst og slid. Herudover finder Rådet, at alle dyr, der ved det daglige tilsyn konstateres begyndende halte eller gangbesværede, hurtigt skal have kontrolleret og afhjulpet eventuelle begyndende problematiske forhold vedr. klovenes tilstand for at undgå yderligere forværring af den smertevoldende lidelse. Dette gælder ligeledes dyr med klove, der af arvelige grunde ikke vokser normalt, samt dyr, der på

grund af klovsygdomme har erhvervet en afvigende klovform. Dyr, der af den ene eller anden grund ikke vurderes at have udsigt til at kunne blive normalt gående, skal hurtigst muligt udsættes.

Rådet skal specielt henlede opmærksomheden på det forhold, at køer og kalve, der opholder sig i dybstrøelse, hvor der ikke foregår et normalt slid af klovene, er udsat for en større risiko for, at klovene vokser sig for lange. Sådanne klovproblemer bliver ofte først fremtrædende, så snart dyrene kommer på et fast underlag, hvad enten det drejer sig om transport til slagteriet eller flytning til staldafsnit med fast bund. Sådanne dyr bliver herved udsat for en uforsvarlig behandling og er ofte ikke transportegnede på grund af klovenes tilstand.

Vedrørende får og geder:

Rådet finder det nødvendigt, at får og geder som minimum får gennemgået og om nødvendigt beskåret deres klove 2 gange årligt. Dyr, der opholder sig på blød bund, er særligt udsatte og skal kontrolleres oftere. Dette gælder ligeledes dyr med klove, der af arvelige grunde ikke vokser normalt, samt dyr, der på grund af klovsygdomme har erhvervet en afvigende klovform.

Manglende klovpleje giver risiko for, at dyrene udvikler forvoksede klove, der ubehandlet kan udvikle sig til monstrøse former med udtalt gangbesvær og halthed til følge.

Vedrørende svin:

Det er ikke sædvane i sobesætninger at foretage rutinemæssig klovbeskæring på søerne. Rådet finder det på den baggrund påkrævet at påpege, at søer, der udvikler lange klove, spaltedannelser eller balleforrådnelse og deraf følgende smertefulde tilstande i bevægeapparatet med ømmende og besværet gang til følge, er udsat for en langvarig og betydelig grad af smerte. Rådet er vidende om, at en betragtelig andel af de søer, der aflives i sobesætningerne, aflives på grund af klovproblemer, hvoraf mange kan henføres til manglende klovpleje.

Rådet finder, at søer, der under det daglige tilsyn findes begyndende gangbesværede på grund af forvoksede klove, på et tidligt tidspunkt skal have deres klove beskåret eller straks udsættes.

Vedrørende heste:

Rådet møder i sit arbejde jævnligt dyreværnsager vedrørende heste, hvori indgår forvoksede hove som eneste eller som samvirkende årsag til anmeldelse. Det drejer sig oftest om heste, der hverken anvendes til ridning eller arbejde, men som udelukkende går på græs eller er i stalden.

Sådanne heste kan være udsat for en minimal opmærksomhed hvad angår hovslid og hovpleje, hvilket nemt kan resultere i dyreværnsmæssigt betænkelige situationer på grund af forvoksede hove. Hvis vækst af hoven ikke er i balance med sliddet kan der ses vekslende grader af gangbesvær på grund af hovdeformiteter i form af snabelhove, stærkt skæve hove, m.v.

Sådanne heste udsættes for en langvarig og betydelig grad af gangbesvær og er udsat for følgerelidelser i form af senelidelser, betændelsestilstande m.v.

Rådet finder, at heste, der under det daglige tilsyn findes begyndende gangbesværede på grund af forvoksede hove, på et tidligt tidspunkt skal hovbeskæres.

2005-20-09-00065

Udtalelse af 16. marts 2006 vedr. behandling af lemmefrakturer hos kalve/unge kreaturer

Udtalelse vedrørende behandling af lemmefrakturer hos kalve/unge kreaturer

Rådet blev af Fødevarestyrelsen ved skrivelse af 10. november 2005 anmodet om på baggrund af nedenstående oplysninger at fremkomme med en udtalelse til fremsendte spørgsmål.

Fødevarestyrelsen havde fra en fødevareregion modtaget oplysninger om, at der i visse dyrlægepraksis var udviklet en praksis ved behandling af lemmefrakturer hos kalve/unge kreaturer, ved hvilken dyrene behandlede alene med smertestillende midler uden brug af immobilisering af bruddet.

Det blev oplyst, at behandlingen af dyret med fraktur af f. eks. piben bestod i, at dyret opstaldedes isoleret i en velstrøet boks og behandlede med smertestillende lægemidler (NSAID). Behandlingen blev indledt af dyrlægen. Den opfølgende behandling blev varetaget af besætningsejeren efter dyrlægens anvisninger. Dyrlægen tilså dyret regelmæssigt.

Det blev endvidere oplyst, at dyrlægen ud fra det kliniske billede forud for behandlingen havde skønnet, at frakturen var ukompliceret og tilsyneladende stabil. Dyrlægen beskrev prognosen god for dyret (quo ad vitam) og skønnede, at det kunne få sin normale førlighed tilbage, fordi det drejede sig om en fraktur, hvor knogleenderne sad mod hinanden uden væsentlig deviation. Afhelingen af bruddet forventedes i løbet af 5-6 uger.

Rådet blev på baggrund af ovenstående oplysninger anmodet om en udtalelse i nedenstående spørgsmål:

Rådet kom med følgende udtalelse:

Spørgsmål 1:

Kan det ud fra en klinisk faglig veterinær betragtning accepteres, at kreaturer med lemme-fraktur alene behandles med smertestillende lægemidler i en periode indtil dyret betegnes som helbredt eller kan slagtes?

Svar ad 1:

Det fremgår af Bekendtgørelse nr. 707 af 18. juli 2000 om beskyttelse af landbrugsdyr, § 5, at alle dyr, der synes at være syge eller tilskadekomne, omgående skal have en passende behandling. Hvis et dyr ikke kommer sig hurtigt af denne behandling, skal dyret enten aflives straks eller også skal en dyrlæge konsulteres hurtigst muligt.

Det fremgår af dyreværnslovens § 1, at dyr skal behandles forsvarligt og beskyttes bedst muligt mod smerte, lidelse, angst, varigt mén og væsentlig ulempe.

Det fremgår af dyreværnslovens § 20, stk. 2, at en dyrlæge, der tilser et tilskadekommet eller sygt dyr, skal opfordre den ansvarlige til at lade dyret aflive, hvis det ikke kan helbredes og det vil medføre unødigt lidelse at lade dyret leve.

Lægges dette til grund, finder Rådet generelt, at alle frakturer skal reponeres, fixeres og immobiliseres indtil der er klinisk stabilitet. Hos produktionsdyr er dette ofte ikke muligt, og man er henvist til om muligt at anlægge en stiv immobiliserende bandage kombineret med behandling med smertestillende lægemidler. Er en sådan immobilisering ikke mulig, finder Rådet, at dyret straks skal aflives.

Rådet kan således vanskeligt forestille sig nogen form for diagnosticeret lemmefraktur hos kreaturer, hvor alene medicinsk behandling kan udgøre en dyreværns-mæssigt acceptabel behandling, jf. dyreværnslovens §§ 1 og 2.

Spørgsmål 2:

Hvis frakturbehandling i klinisk praksis alene kan omfatte smertebehandling, hvilke betingelser vil der være for at anse behandlingsformen for tilstrækkelig og dyrevelfærdsmæssigt forsvarlig? Det ønskes vurderet, om der er særlige hensyn at tage til dyrets alder, vægt, race, om der er fraktur af forben eller bagben, dyrets evne til at rejse og lægge sig.

Svar ad 2:

Bortfalder.

Spørgsmål 3:

Er der øvrige forhold i det beskrevne, der giver anledning til bemærkninger?

Svar ad 3:

Rådet finder den beskrevne foreslåede behandling for dyreværns-mæssigt stærkt kritisabel.

Fødevarestyrelsens sager

10 Fødevarestyrelsens sager

10.1 Fødevarestyrelsens sager vedrørende svin

2005-20-293-00248

Skrivelse af 22. november 2005 af politimesteren i Gråsten.

En besætningsejer leverede grise til slagteri med vognmand. Under inddrivning skilte en gris sig tydeligt ud fra de andre ved at være halt, men grisen blev ikke under transport adskilt fra de øvrige grise. Grisen blev umiddelbart ført til sygefald, skinketatoveret, aflivet og sendt til slagtning. Ved den tilsynsførende dyrlæges levende syn var en hævelse på venstre forben erkendelig. Grisen var støttehalt på venstre forben og bevægede sig nødigt og kun under smerteytring. Efter gennemsavning sås et gammelt knoglebrud omgivet af knogle- og bindevæv, hvilket karakteriserede en kronisk tilstand.

Fødevarestyrelsen udtalte:

Spørgsmål:

Findes det i sagen omhandlede forhold at være ”uforsvarlig” eller ”grovere uforsvarlig” behandling af dyr ?

Svar:

På baggrund af de fundne læsioner, graden af bindevævsdannelse samt knoglenyddannelser, kan det konkluderes, at lidelsen er kronisk. De påviste læsioner har medført tydelig og let erkendelig halthed, således som det også fremgår af anmeldelsen. Grisen burde således ikke have været transporteret levende til slagtning.

Under sygdomsforløbet i besætningen, samt under læsning og transport, har grisen været udsat for betydelig grad af smerte, lidelse og angst samt væsentlig ulempe. Grisens situation burde for længst have været erkendt og afhjulpet, hvilket ud fra det foreliggende bedst ville være sket ved straks at aflive den.

Ved at undlade dette samt ved at lade grisen transportere levende til slagtning, er det Fødevarestyrelsens opfattelse, at grisen har været udsat for ”uforsvarlig behandling”, jf. dyreværnslovens §§ 1-2. Fødevarestyrelsen anser det for en skærpende omstændighed, at grisen under transport ikke har været adskilt fra de andre grise.

Der henvises til sag nr. 0633-73.01 i Det Veterinære Sundhedsråds årsberetning for 2001, jf. p. 101.

I øvrigt henvises til Rådets redegørelse om transport af syge eller tilskadekomne dyr.

Afgørelse

Tiltalte vognmand blev straffet med en bøde på 5.000 kr.
Forvandlingsstraffen var fængsel i 8 dage.

Tiltalte besætningsejer blev straffet med en bøde på 5.000 kr.
De tiltalte betalte i fællesskab sagens omkostninger.

2005-20-293-00259

Skrivelse af 12. januar 2006 af politimesteren i Assens

En besætningsejer leverede grise til slagtning. Grisene blev transporteret til slagteri af en chauffør i besætningsejers egen vogn. Ved en kontrol konstaterede embedsdyrlægen, at en af grisene var tydeligt støtتهalt på venstre bagben, men slagtegrisen var ikke blevet adskilt fra de øvrige grise under transporten. Slagtegrisen blev mærket og henvist til sygesti. Ved den kødkontrolmæssige undersøgelse fandtes et brud på venstre lårbensknogle med blodkoageldannelse og begyndende bindevævsdannelse. Det vurderedes, at bruddet på venstre lårbensknogle havde en alder på mellem 3 og 5 dage. Adspurgt var besætningsejer ikke klar over grisens skade, idet grisen efter dennes opfattelse kunne støtte på alle fire ben inden transportens påbegyndelse.

Fødearestyrelsens udtalelse:

Spørgsmål 1:

Har slagtegrisen under den anførte transport til slagteriet været behandlet forsvarligt, herunder en vurdering af, om slagtegrisen på grund af tilskadekomst ikke kan betegnes som egnet til transport, eller om det har været udsat for unødigt lidelse, jf. bkg. 208 af 170664 om transport af dyr m. senere ændringer §§ 2 og 4 a. Det bedes anført, om slagtegrisen under transporten er blevet beskyttet bedst muligt mod smerte, lidelse, angst, varigt men og væsentlig ulempe, jf. dyreværnslovens regler herom ?

Svar ad 1:

Fødearestyrelsen har rekvireret materiale fra den i sagen omtalte gris og ladet det obducere på Laboratorium for Veterinær Patologi, Den Kgl. Veterinær- og Landbohøjskole. Ved undersøgelse af venstre bagben fandtes femur (lårbensknoglen) at være sæde for en kronisk, komplet og splintret tværfraktur omtrent midt på diafysen (knogleskaftet) med udvikling af pseudoarthrose (falsk led). De to brudender var forskudt i forhold til hinanden, således at de overlappede med ca. 5 cm, og således at den proximale (øvre) knogledel lå medialt (i.e. nærmere midtlinjen) end den distale (nedre) knogledel. Omkring brudenderne var dannet et granulationsvævsbegrænset hulrum med en diameter på ca. 10 cm. Granulationsvævet havde en maksimal tykkelse på 1 cm. Den omgivende muskulatur var fibroseret (i.e. bindevævsindlejret). Overfladen af brudenderne var nubrede, men glatte. Efter gennemsavning af lårbensknoglen fandtes endostale (indre) og periostale (ydre) knoglevævsnyddannelser med en maksimal tykkelse på henholdsvis 6 mm og 15 mm. På baggrund af de fundne læsioner, graden af granulations- og bindevævsdannelse samt knoglenyddannelser, kan det konkluderes, at lidelsen har haft en varighed af mindst 2-4 uger.

De påviste læsioner har medført tydelig og let erkendelig halthed, således som det også fremgår af anmeldelsen. Det er Fødearestyrelsens opfattelse, at grisen ikke har været egnet til transport og således ikke burde have været transporteret levende til slagtning, jf. §§ 2 og 4 a, stk. 1, i bekendtgørelse om transport af dyr.

Under transport har grisen været udsat for høj grad af smerte, lidelse og angst samt væsentlig ulempe. Ved at transportere grisen levende til slagtning, samt ved at undlade at adskille grisen fra de andre grise under transporten, er det på det foreliggende grundlag Fødearestyrelsens opfattelse, at den har været udsat for groft uforsvarlig behandling, jf. § 1 i dyreværnsloven og § 11, stk. 4, i bekendtgørelse om transport af dyr.

Spørgsmål 2:

Er slagtegrisen forud for transporten under ophold hos besætningsejeren blevet behandlet forsvarligt, og er den herunder blevet beskyttet bedst muligt mod smerte, lidelse, angst, varigt mén og væsentlig ulempe, jf. dyreværnslovens regler herom?

Svar ad 2:

Under sygdomsforløbet i besætningen har grisen været udsat for høj grad af smerte, lidelse og angst samt væsentlig ulempe. Grisens situation burde for længst have været erkendt og afhjulpet, hvilket ud fra det foreliggende bedst ville være sket ved straks at aflive den. Ved at unklade dette, samt ved at lade grisen transportere levende til slagtning, er det på det foreliggende grundlag Fødevarestyrelsens opfattelse, at grisen har været udsat for groft uforsvarlig behandling, jf. dyreværnslovens §§ 1-2 og § 3, stk. 3, 1. pkt., samt § 9 i bekendtgørelse om beskyttelse af svin.

Spørgsmål 3:

Kunne tilstanden evt. være blevet forebygget i et tidligere forløb, eller burde slagtegrisen have været aflivet?

Svar ad 3:

Se svar ad 2.

Spørgsmål 4:

Kan det i benægtende fald beskrives, hvori manglerne jf. punkt 1 og 2 består?

Svar ad 4:

Bortfalder.

Spørgsmål 5:

Kan det ud fra beskrivelse og fotos oplyses, om behandlingen af slagtegrisen kan betegnes som uforsvarlig eller grovere uforsvarlig? I benægtende fald ønskes det anført, om spørgsmålet kan belyses ved evt. supplerende undersøgelser og i givet fald hvilke.

Svar ad 5:

På det foreliggende grundlag er det Fødevarestyrelsens opfattelse, at grisen har været udsat for groft uforsvarlig behandling, jf. svar ad 1 og 2.

Spørgsmål 6:

Giver sagen i øvrigt Det Veterinære Sundhedsråd anledning til bemærkninger ?

Svar ad 6:

Fødevarestyrelsen skal henvise til Rådets redegørelse om transport af syge eller tilskadekomne dyr.

Der henvises til sag nr. 2002-20-053-00013 (p. 157) og sag nr. 2002-20-053-00020 (p. 162) i Det Veterinære Sundhedsråds årsberetning for 2002.

Afgørelse:

Tiltalte blev straffet med en bøde på 10.000 kr.

Forvandlingsstraffen var fængsel i 10 dage.

Tiltalte skulle betale sagens omkostninger.

2005-20-293-00260

Skrivelse af 30. november 2005 af politimesteren i Horsens.

En besætningsejer transporterede selv grise til slagting. Med i læsset var en gris med et meget stort lyskebrok. Grisen var ikke adskilt fra de andre grise under transporten. Ved kontrol skilte dyrlægen grisen fra, da den var opkneben i bugen og tydeligt gangbesværet og grisens ernæringstilstand var under middel. Adspurgt erklærede besætningsejer ikke at have observeret grisen, som derfor ikke var adskilt fra de øvrige. Brokket fandtes ved efterkontrol at være 40 x 50 cm og veje 15 kg. Grisen havde udover broksækken bylder i bughulen, var mager og bleg, ligesom kødet havde en abnorm lugt, og grisen blev herefter totalkasseret. Adspurgt erklærede besætningsejer, at han var vidende om, at grisen led af brok. Besætningsejer forklarede, at det var en fejl, at grisen blev sendt til slagteriet, idet den rettelig skulle have været slagtet af hjemmeslagteren.

Fødevestyrelsen udtalte:

Spørgsmål 1:

Har grisen som følge af det konstaterede brok været udsat for lidelse, smerte eller væsentlig ulempe? I bekræftende fald bedes det oplyst, hvor lang en periode dette skønnes at have været tilfældet.

Svar ad 1:

På det foreliggende grundlag er det Fødevestyrelsens opfattelse, at det store brok har givet anledning til bevægelsesbesvær og været til væsentlig ulempe for grisen.

Sammenholdes brokkets størrelse med graden af bindevævsdannelse omkring byldeerne i bughulen samt grisens dårlige ernæringstilstand, er det Fødevestyrelsens opfattelse, at lidelsen er kronisk med en varighed af flere uger.

Spørgsmål 2:

Har den manglende behandling eller aflivning af grisen i besætningen karakter af at være ”uforsvarlig” eller ”grovere uforsvarlig behandling” eller ”mishandling”?

Svar ad 2:

Besætningsejer burde for længst have taget skridt til at afhjælpe grisens situation, hvilket efter det foreliggende bedst ville være sket ved at aflive den. Ved at unnlade dette samt ved at lade grisen transportere levende til slagting, er det Fødevestyrelsens opfattelse, at grisen har været udsat for ”uforsvarlig behandling”, jf. §§ 1 og 2 i dyreværnsloven samt § 5 i bekendtgørelse om mindstekrav til beskyttelse af landbrugsdyr.

Spørgsmål 3:

Har transporten af grisen til slagteriet, uden særlig indretning af transporten og sammen med andre dyr, karakter af ”uforsvarlig” eller ”grovere uforsvarlig behandling” eller ”mishandling”?

Svar ad 3:

Ved at transportere grisen levende til slagting, samt ved at unnlade at adskille den fra de andre grise under transporten, har grisen været udsat for lidelse og væsentlig ulempe. Det er Fødevestyrelsens opfattelse, at grisen derved har været udsat for ”uforsvarlig behandling”, jf. § 1 i dyreværnsloven samt § 11, stk. 4, i bekendtgørelse om transport af dyr.

Spørgsmål 4:

Gør det nogen forskel for styrelsens besvarelse, om sigtede har opdaget, at grisen led af brok – i bekræftende fald hvilken ?

Svar ad 4:

Ja. Fødevarestyrelsen anser det for en skærpende omstændighed, at besætningsejer var vidende om, at grisen led af brok, idet denne burde have indset nødvendigheden af at gribe ind for at afhjælpe grisens situation, jf. svar ad 2.

Spørgsmål 5:

Giver sagen i øvrigt styrelsen anledning til bemærkninger ?

Svar ad 5:

Nej.

Der henvises til følgende af Det Veterinære Sundhedsråds sager: j.nr. 1633-300.99 (p. 121) og j.nr. 1633-281.99 (p. 125) i årsberetningen for 1999-2000, j.nr. 0633-67.01 (p. 95) i årsberetningen for 2001 samt j.nr. 2002-20-053-00001 (p. 145) og j.nr. 2002-20-053-00007 (p. 146) i årsberetningen for 2002.

Der henvises til redegørelse fra Det Veterinære Sundhedsråd om transport af syge eller tilskadekomne dyr og udtalelse fra Det Veterinære Sundhedsråd om levering af svin med store navle- eller lyskebrok til slagtning.

Afgørelse:

Afgørelsen forelå ikke på tidspunktet for årsberetningens afslutning.

2005-20-293-00263

Skrivelse af 5. august 2005 af politimesteren i Horsens.

En besætningsejer leverede grise til slagtning med vognmand. Ved ankomsten til slagteriet konstaterede embedsdyrlægen, at en af grisene var betydeligt gangbesværet (halt på højre bagben). Grisen var skæv i hoften med let formindsket lårmuskulatur, men grisen var ikke blevet adskilt fra de øvrige under transporten. Efter slagtning fandtes på efterkontrollen let atrofi af lårmuskulatur i højre side, gammelt ledeskred/gammelt brud ved højre hoftelid med knoglenydannelse omkring leddet, og et hele var omgivet af en ca. 4 cm tyk bindevævskapsel.

Fødevarestyrelsens udtalelse:

Spørgsmål 1:

Ud fra de konstaterede skader på grisen, skal jeg anmode rådet om at vurdere, hvor længe grisen havde været halt, samt om den omstændighed, at grisens situation ikke var søgt afhjulpet, indebærer en uforsvarlig behandling af dyr eller eventuelt en mishandling eller grovere uforsvarlig behandling, jf. dyreværnslovens § 1, § 28, stk. 1 og § 29, stk. 1.

Svar ad 1:

På baggrund af de fundne læsioner, graden af bindevævsdannelse samt knoglenydannelse, kan det konkluderes, at lidelsen har haft en varighed af mindst 3 uger. De påviste læsioner har medført tydelig og let erkendelig halthed, således som det også fremgår af anmeldelsen. Grisen burde således ikke have været transporteret levende til slagtning.

Under sygdomsforløbet i besætningen samt under læsning og transport har grisen været udsat for betydelig grad af smerte, lidelse og angst samt væsentlig ulempe. Grisens situation burde for længst have været erkendt og afhjulpet, hvilket ud fra det foreliggende bedst ville være sket ved straks at aflive den. Ved at undlade dette, samt ved at lade grisen transportere levende til slagting, er det Fødevarestyrelsens opfattelse, at grisen har været udsat for uforsvarlig behandling, jf. dyreværnslovens §§ 1-2.

I øvrigt henvises til Rådets redegørelse om transport af syge eller tilskadekomne dyr.

Der henvises til sag 0633-71.01 i Det Veterinære Sundhedsråds årsberetning for 2001, jf. p. 98. Hvad angår fastsættelse af lidelsens alder henvises til sag 1633-262.99 i Det Veterinære Sundhedsråd årsberetning for årene 1999-2000, jf. p. 111.

Spørgsmål 2:

Om den omstændighed, at grisen blev transporteret levende og ikke adskilt fra de andre grise til slagteriet, efter rådets vurdering indebærer en uforsvarlig behandling af dyr eller eventuelt en mishandling eller grovere uforsvarlig behandling, jf. dyreværnslovens § 1, § 28, stk. 1 og § 29, stk. 1.

Svar ad 2:

Det er Fødevarestyrelsens opfattelse, at den levende transport til slagting har udsat grisen for uforsvarlig behandling, mens det må anses for en skærpende omstændighed, at grisen under transporten tillige ikke har været adskilt fra de andre grise, jf. dyreværnslovens § 1.

Spørgsmål 3:

Om grisens tilstand efter rådets vurdering gjorde, at den ikke var egnet til transport, jf. § 13, stk. 1, i bekendtgørelse nr. 201/1993 om beskyttelse af dyr.

Svar ad 3:

Det er Fødevarestyrelsens opfattelse, at grisen ikke var egnet til transport, jf. § 13, stk. 1, i bekendtgørelse om beskyttelse af dyr under transport.

Spørgsmål 4:

Hvis rådet under spørgsmål 3 vurderer, at grisen var egnet til transport, skal jeg anmode rådet om at vurdere, om grisen blev påført unødigt lidelse på grund af den udførte transport, hvor den ikke blev holdt adskilt fra de øvrige grise, jf. § 13, stk. 2, nr. 1, i bekendtgørelse 201/1993.

Svar ad 4:

Bortfalder.

Sagen giver ikke i øvrigt Fødevarestyrelsen anledning til bemærkninger.

Afgørelse:

Tiltalte besætningsejer blev straffet med en bøde på 2.500kr, for overtrædelse af dyreværnslovens § 28 stk. 1,1. pkt, ved at have behandlet et svin uforsvarligt.

Forvandlingsstraffen var fængsel i 6 dage.

Tiltalte vognmand blev frifundet.

Tiltalte besætningsejer skulle betale de ham påhvilede sagsomkostninger.

Tiltalte vognmands sagsomkostninger skulle betales af statskassen.

2005-20-293-00264

Skrivelse af 5. december 2005 af politimesteren i Gråsten.

En besætningsejer leverede et svin til et slagtehus ved middagstid. Ved det levende syn kontrol den følgende morgen opdagede en dyrlæge en gris med et stort navlebrok (20 x 20 x 25 cm). Grisen gik i en sti sammen med en anden gris. På undersiden af broksækken sås et udbredt sår (15 x 18 cm). Såret var gammelt, men med friske sårrende. Brokket hang ned ca. 15-18 cm over gulvplanet, men grisen kunne bevæge sig uden besvær. Efter slagtingen fandtes ved den kød-kontrolmæssige undersøgelse, at tarmene var belagt med fibrinøs (akut/frisk) og fibrøs (kronisk/gammel) bughindebetændelse og i begge lunger fandtes mange små bylder, sandsynligvis stammende fra betændelsestilstande. Da grisen havde en akut bughindebetændelse og blodforgiftning (sepsis), var slagtekroppen uegnet til menneskeføde, hvorfor grisen blev totalkasseret. Dyrlægen mente, at svinet burde have været aflivet af besætningsejer. Adspurgt huskede besætningsejer at han var klar over, at grisen havde brok, men ikke at det var så grelt som anført af dyrlægen.

Fødevarestyrelsen udtalte:

Spørgsmål 1:

I hvilken grad har dyret lidt overlast. Er der tale om ingen væsentlig ulempe – væsentlig ulempe – uforsvarlig behandling – groft uforsvarlig behandling – mishandling.

Svar ad 1:

På det foreliggende grundlag er det Fødevarestyrelsens opfattelse, at det store navlebrok med udbredt sårdannelse samt akut bughindebetændelse har udsat grisen for smerte, lidelse, angst og væsentlig ulempe under sygdomsforløbet i besætningen.

Besætningsejer burde have taget skridt til at afhjælpe grisens situation, hvilket efter det foreliggende bedst ville være sket ved at aflive den. Ved at unnlade dette samt ved at lade grisen transportere levende til slagting, er det Fødevarestyrelsens opfattelse, at grisen har været udsat for ”uforsvarlig behandling”, jf. §§ 1 og 2 i dyreværnsloven samt § 5 i bekendtgørelse om mindstekrav til beskyttelse af landbrugsdyr.

I øvrigt anser Fødevarestyrelsen det for en skærpende omstændighed, at besætningsejer var vidende om, at grisen led af brok, idet denne burde have indset nødvendigheden af at gribe ind for at afhjælpe grisens situation.

Under transport til slagteri har det store navlebrok med udbredt sårdannelse samt akut bughindebetændelse udsat grisen for smerte, lidelse, angst og væsentlig ulempe. Det er Fødevarestyrelsens opfattelse, at grisen derved har været udsat for ”uforsvarlig behandling”, jf. § 1 i dyreværnsloven samt § 11, stk. 4, i bekendtgørelse om transport af dyr for transportere på ≤ 50 km og § 13, stk. 1, i bekendtgørelse om beskyttelse af dyr under transport for transportere på > 50 km.

Der henvises til følgende af Det Veterinære Sundhedsråds sager: j.nr. 0633-67.01 (p. 95) og j.nr. 0633-98.01 (p. 127) i årsberetningen for 2001 samt j.nr. 2002-20-053-00001 (p. 145), j.nr. 2002-20-053-00007 (p. 146), j.nr. 2002-20-053-00017 (p. 148) og j.nr. 2002-20-053-00010/VE 0633-98.02 (p. 150) i årsberetningen for 2002.

Der henvises til redegørelse fra Det Veterinære Sundhedsråd om transport af syge eller tilskadede dyr samt udtalelse fra Det Veterinære Sundhedsråd om levering af svin med store navle- eller lyskebrok til slagting.

Afgørelse:

Tiltalte vedtog en udenretlig bøde på 5.000kr.

2005-20-293-00271

Skrivelse af den 22. november 2005 til politimesteren i Svendborg.

Efter afhentning af slagtegrise fra en udleveringsvogn påsatte en besætningsejer ifølge vidneudsagn en jernkæde på bagbenet af en uafhentet gris, der uden held forsøgte at rejse sig, men ikke kunne støtte på bagbenene. Herefter trak han med en traktor grisen udover læsserampen, hvorved den faldt 1,2 meter ned på jorden. Med jernkæden påsat blev grisen trukket yderligere ca. 30 meter hen ad jorden og efterladt levende i denne tilstand.

Ved en efterfølgende gennemgang af besætningen, der var en sobesætning med ca. 625 søer og ca. 1150 svin i forskellige vægtklasser, fandt fødevareregionen kraftig overbelægning i visse stier. I en sti på 8 m² var der 48 svin i vægtklassen 10-20 kg, mens der i den anden sti var 40 svin i vægtklassen 20-30 kg. Ingen af svinene havde adgang til rodemateriale. Bag staldbygningerne lå 50 døde svin, som var døde inden for den sidste uge.

Fødevarestyrelsen udtalte:

Spørgsmål 1:

Såfremt det lægges til grund, at sigtede har spændt en jernkæde om bagbenene på en gris, og ved hjælp af en traktor trukket grisen ned af en læsserampe, ca. 1,2 meter over jorden samt herefter trukket grisen ca. 20-30 meter hen ad jorden, har dyret i så fald været udsat for ”uforsvarlig behandling”, ”grovere uforsvarlig behandling” eller ”mishandling” ?

Svar ad 1:

Det er Fødevarestyrelsens opfattelse, at grisen har været udsat for høj grad af smerte, lidelse, angst og væsentlig ulempe. Fødevarestyrelsen vil betegne forholdet som ”groft uforsvarlig behandling”, jf. dyreværnslovens §1.

Der henvises til sag nr. 1632-221/99 fra Det Veterinære Sundhedsråd.

Spørgsmål 2:

Såfremt det lægges til grund, at der i en sti på 8 m² er ca. 48 svin mellem 10-20 kg, samt i en sti på 12,2 m² er ca. 40 svin mellem 20-30 kg, har dyrene i så fald været udsat for ”uforsvarlig behandling”, ”grovere forsvarlig behandling” eller ”mishandling” ?

Svar ad 2

På det foreliggende grundlag kan Fødevarestyrelsen ikke udtale sig herom, jf. vedlagte oversendelsesskrivelse til Det Veterinære Sundhedsråd.

Spørgsmål 3:

Er de ovenfor anførte forhold (spgs. 1 og 2) samlet set en ”grovere uforsvarlig behandling” af dyr ?

Svar ad 3:

Bortfalder, jf. svar ad 2.

Spørgsmål 4:

Giver sagen i øvrigt Styrelsen anledning til bemærkninger ?

Svar ad 4:

Sagen giver i øvrigt ikke Fødevarestyrelsen anledning til bemærkninger.

Afgørelse:

Tiltalte blev frifundet for, i forbindelse med sit erhverv, at have trukket en gris ned fra en læserampe ved hjælp af en traktor, idet der ikke blev fundet fornødent bevis for tiltaltes skyld.

Tiltalte blev fundet skyldig i overtrædelsen af bkg. nr. 355 af 19. maj 2003 om bortskaffelse og forarbejdning af animalske biprodukter § 3, stk.1, ved at have undladt at bortskaffe ca. 48 døde grise.

Tiltalte blev yderligere fundet skyldig i overtrædelsen af dyreværnslovens § 28, stk.1, 1. pkt., samt overtrædelsen af bkg. nr. 323 af 6. maj 2003 om beskyttelse af dyr § 37, stk.1, ved at have undladt at give grisene den fornødne bevægelsesfrihed. Straffen blev fastsat til en bøde på 15.000kr..

Forvandlingsstraffen for bøden blev fængsel i 10 dage.

Tiltalte skulle endvidere betale sagens omkostninger; dog skulle tiltalte betale halvdelen af forsvarsalæret der bestemmes til 12.000 kr. + moms, idet den resterende halvdel skulle betales af Statskassen.

Der henvises i øvrigt til sag: j.nr.: 2005-20-053-00228.

2005-20-293-00280

Skrivelse af 18. januar 2006 af politimesteren i Gråsten

Fra en besætningsejer blev der i en hestetrailer leveret fire grise til et slagtehus. Ved en kontrol konstaterede dyrlægen, at en af grisene var tydeligt gangbesværet, var springhalt og havde et stift knæ. Grisen var ikke blevet adskilt fra de øvrige under transporten. Ved den kødkontrolmæssige undersøgelse fandtes kronisk knæledsbetændelse (i.e. gonitis) i højre bagben. Dyrlægen vurderede, at tilstanden havde haft en varighed af mindst 3-4 uger, formentlig længere. Besætningsejer kendte ikke noget til grisene, da han havde været indlagt på hospital de sidste 5 måneder, det var derfor hans bror, som havde forestået transporten af grisene til slagtning. Grisene havde gået ude på en mark, men transportøren havde ikke bemærket den halte gris i forbindelse med indfangning og transport.

Fødevarestyrelsen udtalte:

Spørgsmål:

De bedes venligst udtale Dem om grovhedsgraden af denne transport. Er der her tale om uforsvarlig behandling – groft uforsvarlig handling e.a.

Svar:

På baggrund af de fundne læsioner, den udbredte betændelse og bindevævsdannelse, som havde gjort knæet stift, er det Fødevarestyrelsens opfattelse, at lidelsen har haft en varighed på flere uger. De påviste læsioner har medført tydelig og let erkendelig halthed, som det også fremgår af anmeldelsen. Grisen burde således ikke have været transporteret levende til slagtning.

På grundlag af at grisen var støttehalt på højre bagben, og at der var betændelse i knæledet, er det Fødevarestyrelsens opfattelse, at grisen under sygdomsforløbet i besætningen har været udsat for betydelig grad af smerte, lidelse, angst og væsentlig ulempe. Grisens tilstand burde for

længst have været erkendt og afhjulpet, hvilket ud fra det foreliggende bedst ville være sket ved straks at aflive den eller ved på et tidligt tidspunkt i sygdomsforløbet at iværksætte intensiv medicinsk terapi. Ved at undlade dette, samt ved at lade grisen transportere levende til slagtning, er det Fødevarestyrelsens opfattelse, at grisen har været udsat for ”uforsvarlig behandling”, jf. dyreværnslovens §§ 1 og 2.

Ved at transportere den støttehalte gris med betændelse i knæleddet, samt ved at undlade at adskille den fra de øvrige grise, er den blevet udsat for betydelig grad af smerte, lidelse, angst og væsentlig ulempe. Det er Fødevarestyrelsens opfattelse, at grisen herved har været udsat for ”uforsvarlig behandling”, jf. dyreværnslovens § 1 samt § 11, stk. 4, i bekendtgørelse om transport af dyr for transportere på \leq 50 km og § 13, stk. 1, i bekendtgørelse om beskyttelse af dyr under transport for transportere på $>$ 50 km.

Der henvises til j.nr. 2002-20-053-00019 (p. 160) i Det Veterinære Sundhedsråds årsberetning for 2002.

Der henvises til Rådets redegørelse om transport af syge eller tilskadedkomne dyr.

Afgørelse:

Tiltalte vedtog en udenretlig bøde på 2.000 kr.

2005-20-293-00290

Skrivelse af 2. marts 2006 af politimesteren i Aalborg

En besætningsejer leverede slagtegris A og B til slagteri med vognmand. Ved en kontrol på slagteriet bemærkede embedsdyrlægen, at en gris A havde en meget stor hævelse på højre skinke og grisen var meget tydeligt støttehalt på højre bagben. Grisen blev transporteret til slagteri adskilt fra de øvrige grise. Ved den kødkontrolmæssige undersøgelse konstateredes det, at der var tale om kronisk ledbetændelse i højre hofteled med fraspængning af lårbensknoglen ledhoved. Desuden kunne det konstateres, at der var sket en voldsom bylddannelse i forbindelse med ledbetændelsen, men at grisen var i normal foderstand, og slagtekroppen blev godkendt efter lokal-kassation af skinken. Adspurgt oplyste besætningsejer, at han ikke var bekendt med, at der var noget galt med grisen.

Ved kontrollen bemærkede embedsdyrlægen, at en anden gris B havde en håndbold-stor, fluktuierende hævelse på højre side af hovedet. Hævelsen var af en sådan størrelse, at den slæbte hen ad jorden, når grisen udførte normal adfærd (æde-, drikke- og rodeadfærd). Grisen blev transporteret til slagteriet adskilt fra de andre grise. Ved den kødkontrolmæssige undersøgelse konstateredes det, at der var tale om en ældre byld udgående under øret med et vægtykkelse på 1-3 cm og blodigt stinkende indhold (ca. 1 liter). Adspurgt oplyste besætningsejer, at han i over en måned - måske flere - havde været bekendt med, at grisen havde en hævelse i hovedet, men at grisen på ingen måde var nødlidende, idet den som de øvrige gik rundt og hyggede sig

Fødevarestyrelsen udtalte:

Spørgsmål 1:

Har den manglende behandling/afhjælpning af skaderne på hhv. gris nr. 1 og gris nr. 2 samt transporten af grisene indebåret en uforsvarlig eller grovere uforsvarlig behandling af grisene, jf. herved dyreværnslovens § 1 og § 3, stk. 1, jf. § 28, stk. 1, og § 29, stk. 1 ?

Svar ad 1:

Gris A: På baggrund af de fundne læsioner, herunder graden af bindevævs- og bylddannelse, kan det konkluderes, at lidelsen er kronisk. De påviste læsioner har medført tydelig og let erkendelig halvhed, således som det også fremgår af anmeldelsen. Grisen burde således ikke have været transporteret levende til slagtning.

På grundlag af at grisen var meget tydeligt støtتهalt, og at der var kronisk betændelse i hofteleddet med fraspregning af lårbensknoglens ledhoved, er det Fødevarestyrelsens opfattelse, at grisen under sygdomsforløbet i besætningen har været udsat for betydelig grad af smerte, lidelse, og angst samt væsentlig ulempe. Grisens situation burde for længst have været erkendt og afhjulpet, hvilket ud fra det foreliggende bedst ville være sket ved straks at aflive den. Ved at undlade dette - samt ved at lade grisen transportere levende til slagtning - er det på det foreliggende grundlag Fødevarestyrelsens opfattelse, at grisen har været udsat for "uforsvarlig behandling", jf. §§ 1-2 og § 3, stk. 3, i dyreværnsloven, § 3 i bekendtgørelse om mindstekrav til beskyttelse af landbrugsdyr samt § 9 i bekendtgørelse om beskyttelse af svin.

Ved at transportere den støtتهalte gris, med kronisk betændelse i hofteleddet og fraspregning af lårbensknoglens ledhoved, levende til slagtning er den blevet udsat for betydelig grad af smerte, lidelse og angst samt væsentlig ulempe. Det er på det foreliggende grundlag Fødevarestyrelsens opfattelse, at grisen herved har været udsat for "uforsvarlig behandling", jf. dyreværnslovens § 1 samt § 4 a, stk. 1, i bekendtgørelse om transport af dyr for transportere på ≤ 50 km eller § 13, stk. 1, i bekendtgørelse om beskyttelse af dyr under transport for transportere på > 50 km.

Gris B: På baggrund af de fundne læsioner, herunder byldens vægtykkelse og størrelse samt sår-dannelser, kan det konkluderes, at lidelsen er kronisk. De påviste læsioner har tydeligt generet grisen, således som det også fremgår af anmeldelsen. Grisen burde således ikke have været transporteret levende til slagtning.

På grundlag af at der var udbredte sår-dannelser på hovedbylden, som i perioder slæbte hen ad jorden, hvorved grisens orienteringsevne og adfærdsmønster blev hæmmet, er det Fødevarestyrelsens opfattelse, at grisen under sygdomsforløbet i besætningen har grisen været udsat for betydelig grad af smerte, lidelse og angst samt væsentlig ulempe. Grisens situation burde for længst have været erkendt og afhjulpet, hvilket ud fra det foreliggende bedst ville være sket ved straks at aflive den eller ved på et tidligt tidspunkt i sygdomsforløbet at iværksætte intensiv medicinsk terapi. Ved at undlade dette - samt ved at lade grisen transportere levende til slagtning - er det på det foreliggende grundlag Fødevarestyrelsens opfattelse, at grisen har været udsat for "uforsvarlig behandling", jf. §§ 1-2 i dyreværnsloven samt § 5 i bekendtgørelse om mindstekrav til beskyttelse af landbrugsdyr.

Ved at transportere grisen - med en hovedbyld med udbredte sår-dannelser, der i perioder slæbte hen ad jorden, hvorved grisens orienteringsevne og adfærdsmønster blev hæmmet - levende til slagtning, er den blevet udsat for betydelig grad af smerte, lidelse og angst samt væsentlig ulempe. Det er på det foreliggende grundlag Fødevarestyrelsens opfattelse, at grisen herved har været udsat for "uforsvarlig behandling", jf. dyreværnslovens § 1 samt § 4 a, stk. 1, i bekendtgørelse om transport af dyr for transportere på ≤ 50 km eller § 13, stk. 1, i bekendtgørelse om beskyttelse af dyr under transport for transportere på > 50 km.

Der henvises til sag nr. 0633-101.01 i Det Veterinære Sundhedsråds årsberetning for 2001, jf. p. 131 og Rådets sag nr. 2004-20-053-00132 af 13. maj 2005 (vedlagt).

Fødevarestyrelsen skal henvide til Rådets redegørelse om transport af syge eller tilskadekomne dyr.

Afgørelse:

Tiltalte besætningsejer blev straffet med en bøde på 5.000kr .

Forvandlingsstraffen var fængsel i 8 dage.

Tiltalte skulle betale de ham vedrørende sagsomkostninger.

Tiltalte chauffør blev frifundet

Sagens omkostninger vedrørende denne blev betalt af det offentlige.

2005-20-293-00293

Skrivelse af 22. marts 2006 til politimesteren i Aalborg.

En besætningsejer leverede slagtegrise til slagteri med vognmand. Ved kontrol på slagteriet bemærkede embedsdyrlægen, at en gris var springhalt på venstre forben. Grisen havde desuden en mindre hævelse (bylder) ved venstre albue med sår. Desuden fandtes et voldsomt inficeret halebid med flere bylder med opbrud til hudoverfladen i haleområdet, men grisen blev ikke transporteret til slagteri adskilt fra de øvrige grise.

Ved den kødkontrolmæssige undersøgelse fandtes der bylder indeholdende pus i bækkenet og i ryggen, ligesom der var udbredt kronisk lungebetændelse med bylddannelser. Halen fandtes fortykket med flere bylder og sår, og grisen blev kasseret.

Besætningsejer var selv med til at læsse grisene men oplyste, at han ikke var bekendt med, at grisen var syg.

Dyrlægen mente, at lidelsen med de nævnte forandringer havde udviklet sig over længere tid (adskillige uger). Dyrlægen mente, at lidelsen gennem hele forløbet havde været yderst smertefuld for dyret, og at dyrets tilstand måtte have været meget tydeligt for de personer, der havde ført tilsyn med grisen.

Fødevarestyrelsen udtalte:

Spørgsmål 1:

Har den manglende behandling/afhjælpning af skaderne på grisen samt transporten af grisen indebåret en uforsvarlig eller grovere uforsvarlig behandling af grisen, jf. dyreværnslovens § 1, § 2, § 3, stk. 1, jf. § 28, stk. 1, og § 29, stk. 1 ?

Svar ad 1:

På baggrund af de fundne læsioner, herunder graden af bindevævs- og bylddannelse i hale, ryg, bækken og lunger samt kronisk ledbetændelse i forbenet med omfattende pusdannelse, kan det konkluderes, at lidelsen er kronisk. De påviste læsioner har medført tydelig og let erkendelig halthed, således som det også fremgår af anmeldelsen. Grisen burde således ikke have været transporteret levende til slagting.

På grundlag af at grisen var springhalt, og at der var et inficeret halesår, betændelse og bylder i hale, ryg, bækken og lunger samt kronisk ledbetændelse i forbenet med omfattende pusdannelse, er det Fødevarestyrelsens opfattelse, at grisen under sygdomsforløbet i besætningen har været udsat for betydelig grad af smerte, lidelse og angst samt væsentlig ulempe. Grisens situation burde for længst have været erkendt og afhjulpet, hvilket ud fra det foreliggende bedst ville være sket ved straks at aflive den. Ved at undlade dette - samt ved at lade grisen transportere levende til slagting - er det på det foreliggende grundlag Fødevarestyrelsens opfattelse, at grisen

har været udsat for ”uforsvarlig behandling”, jf. §§ 1-2 og § 3, stk. 3, i dyreværnsloven, § 3 i bekendtgørelse om mindstekrav til beskyttelse af landbrugsdyr samt § 9 i bekendtgørelse om beskyttelse af svin. Fødevarestyrelsen anser det voldsomme halebid for en skærpende omstændighed.

Ved at transportere den springhalte gris, med inficeret halesår, betændelse og bylder i hale, ryg, bækken og lunger samt kronisk ledbetændelse i forbenet med omfattende pusdannelse, levende til slagting, samt ved at undlade at adskille grisen fra de øvrige under transporten, er den blevet udsat for betydelig grad af smerte, lidelse og angst samt væsentlig ulempe. Det er på det foreliggende grundlag Fødevarestyrelsens opfattelse, at grisen herved har været udsat for ”uforsvarlig behandling”, jf. dyreværnslovens § 1 samt § 13, stk. 1, i bekendtgørelse om beskyttelse af dyr under transport.

Der henvises til sagerne j.nr. 2003-20-053-00036 (p. 195) og j.nr. 2003-20-053-00062 (p. 249) i Det Veterinære Sundhedsråds årsberetning for 2003 vedrørende ledbetændelse. I relation til halebid henvises der til Rådets sag j.nr. 2004-20-053-0018 (vedlagt).

Fødevarestyrelsen skal henvide til Rådets redegørelse om transport af syge eller tilskadekomne dyr.

Afgørelse:

Tiltalte besætningsejer blev straffet med en bøde på 10.000kr.

Forvandlingsstraffen var fængsel i 10 dage.

Tiltalte besætningsejer skulle betale des ham vedrørende sagsomkostninger.

Tiltalte chauffør blev frifundet.

Tiltalte vognmand blev frifundet.

Det offentlig skulle betale tiltalte chaufførs og tiltalte vognmands sagsomkostninger.

2005-20-293-00300

Skrivelse af 7. marts 2007 af politimesteren fra Midt- og Vestjyllands Politi

Sagen drejede sig om en so, der på venstre skulder havde et sår på 4x6 cm. Såret var åbent og blodigt med kraterdannelse, tydelig sår vold og granulationsvævsvdannelselse. Efter aflivningen var det muligt at føre en finger ind i dybden, hvor knoglen kunne erkendes. Skuldtersåret blev vurderet til graden IV.

Fødevarestyrelsen udtalte:

Fødevarestyrelsen anmodes om en udtalelse om, hvorvidt der er forskel i fødevareregionernes anmeldelsesprocedure når det gælder skuldtersår. Til dette oplyser Fødevarestyrelsen at fødevareregionerne skal følge samme procedure ved anmeldelse af skuldtersår baseret på udtalelse fra det veterinære sundhedsråd af d. 18. november 2003.

Afgørelse:

Retten fandt at tiltalte blev frifundet.

Statskassen skulle betale sagens omkostninger

2005-20-293-00318

Skrivelse af 20. juni 2006 til politimesteren i Fredericia

En besætningsejer leverede 43 slagtegrise til slagteri med vognmand. Ved en kontrol på slagteriet bemærkede embedsdyrlægen, at en gris bevægede sig ved at hoppe på 3 ben (springhalt). Der sås en stor knudedannelse ud for højre forbens skulderled med en tykkelse på ca. 15 cm, men grisen blev ikke transporteret til slagteri adskilt fra de øvrige grise. Ved den kødkontrolmæssige undersøgelse blev det konstateret, at der var tale om en ældre, inficeret ledbetændelse i skulderleddet på højre forben. Vævet omkring leddet var stærkt forøget og forhærdet, og der sås svind af muskulaturen (atrofi) på højre forben. Dyrlægen vurderede herefter, at grisen havde været udsat for betydelig smerte, lidelse, væsentlig ulempe og mén, og at grisen derfor burde have været aflivet for længe siden.

Fødevarestyrelsen udtalte

Spørgsmål:

På baggrund af disse oplysninger skal jeg anmode om en udtalelse om hvorvidt besætningsejers levering af den omhandlede gris til slagtning d. 17. december 2004, frem for at have ladet grisen aflive i besætningen på et tidligere tidspunkt, anses for en uforsvarlig behandling af grisen, en grovere uforsvarlig behandling af grisen eller mishandling af grisen, jf. dyreværnslovens § 1, § 28, stk. 1, og § 29, stk. 1 ?

Jeg skal anmode om, at der tages stilling til

- forsvarligheden af leveringen, hvis grisen antages *ikke* at have været behandlet og tilbageholdt i 15-30 dage forud for leveringen, alternativt
- forsvarligheden af leveringen, hvis grisen *har* været behandlet og tilbageholdt i 15-30 dage forud for leveringen samt
- på baggrund af grisens ovenfor beskrevne tilstand d. 17. december 2004 sandsynligheden for, at den har været behandlet og tilbageholdt i 15-30 dage forud herfor

Endvidere skal jeg forespørge om sagen i øvrigt giver Fødevarestyrelsen anledning til bemærkninger.

Svar:

På baggrund af de fundne læsioner, herunder graden af bindevævs-, byld- og knoglenydannelse, ledbetændelse i skulderleddet samt muskelatrofi, kan det konkluderes, at lidelsen er kronisk. De påviste læsioner har medført tydelig og let erkendelig halthed, således som det også fremgår af anmeldelsen. Grisen burde således ikke have været transporteret levende til slagtning.

På grundlag af at grisen var springhalt, og at der var kronisk ledbetændelse i skulderleddet med bindevævs-, byld- og knoglenydannelse omkring leddet samt muskelatrofi, er det Fødevarestyrelsens opfattelse, at grisen under sygdomsforløbet i besætningen har været udsat for betydelig grad af smerte, lidelse og angst samt væsentlig ulempe. Grisens situation burde for længst have været erkendt og afhjulpet, hvilket ud fra det foreliggende bedst ville være sket ved straks at aflive den. Ved at untlade dette - samt ved at lade grisen transportere levende til slagtning - er det på det foreliggende grundlag Fødevarestyrelsens opfattelse, at grisen har været udsat for "uforsvarlig behandling", jf. §§ 1-2 og § 3, stk. 3, i dyreværnsloven, § 3 i bekendtgørelse om mindstekrav til beskyttelse af landbrugsdyr samt § 9 i bekendtgørelse om beskyttelse af svin.

Ved at transportere den springhalte gris - med kronisk ledbetændelse i skulderleddet med bindevævs-, byld- og knoglenydannelse omkring leddet samt muskelatrofi - levende til slagtning,

samt ved at undlade at adskille grisen fra de øvrige under transporten, er den blevet udsat for betydelig grad af smerte, lidelse og angst samt væsentlig ulempe. Det er på det foreliggende grundlag Fødevarestyrelsens opfattelse, at grisen herved har været udsat for ”uforsvarlig behandling”, jf. dyreværnslovens § 1 samt § 4 a, stk. 1, og § 6, stk. 1, i bekendtgørelse om transport af dyr for transporter på ≤ 50 km eller § 13, stk. 1, i bekendtgørelse om beskyttelse af dyr under transport for transporter på > 50 km.

Fødevarestyrelsen har ikke mulighed for at udtale sig om, hvorvidt grisen er blevet behandlet med antibiotika eller ej. Imidlertid kan Fødevarestyrelsen konstatere, at selvom det antages, at grisen måtte være blevet behandlet med antibiotika, har dette tilsyneladende ikke kunnet hindre udviklingen i grisens tilstand som beskrevet ovenfor. Uanset om grisen er blevet behandlet med antibiotika eller ej, er det Fødevarestyrelsens opfattelse, at grisen på det foreliggende grundlag har været udsat for uforsvarlig behandling som beskrevet ovenfor.

I øvrigt giver sagen ikke Fødevarestyrelsen anledning til bemærkninger.

Der henvises til sagerne med j.nr. 2003-20-053-00036 (p. 195) og j.nr. 2003-20-053-00062 (p. 249) i Det Veterinære Sundhedsråds årsberetning for 2003.

Fødevarestyrelsen skal henvise til Rådets redegørelse om transport af syge eller tilskadekomne dyr.

Afgørelse:

Afgørelsen forelå ikke på tidspunktet for årsberetningens afslutning.

2005-20-293-000332

Skrivelse af 20. juli 2006 til politimesteren i Nykøbing F.

Ved et opfølgende velfærdskontrolbesøg på et landbrug blev der konstateret syv søer med skuldersår, der af den tilsynsførende dyrlæge blev kategoriseret som grad 3 (eventuelt grad 4). De to af søerne befandt sig i farestalden og de øvrige fem i løbestaldene. Vurderingen af skuldersårene bygger på, at der ved alle syv sår var blottede hudrande i såret således, at den tilsynsførende dyrlæge uden besvær kunne stikke en finger ned til underhud / underliggende væv. Ved flere sår var der voldsom arvævsdannelse. Det kan ikke afvises, at skulderbladet har været medinddraget i et par af skuldersårene. Der er ud over beskrivelsen vedlagt et antal billeder.

Fødevarestyrelsen udtalte:

Spørgsmål:

Er svinene blevet behandlet uforsvarligt, groft uforsvarligt eller er der tale om mishandling?

Svar:

På baggrund af beskrivelsen af skuldersårene og det vedlagte billedmateriale, er det Fødevarestyrelsens opfattelse, at i det mindste de skuldersår, hvor der er konstateret voldsom arvævsdannelse, har været af grad 3. Hvorvidt der har været tale om skuldersår af grad 4 har Fødevarestyrelsen ikke mulighed for at vurdere ud fra beskrivelsen og det vedlagte billedmateriale.

Søernes situation burde på et tidligt tidspunkt i forløbet have været afhjulpet ved tilstrækkelig opmærksomhed og rettidig indgriben, hvilket bedst kunne være sket ved at opstalde søerne på et blødere underlag, inden tilstanden havde udviklet sig til skuldersår af den beskrevne karakter.

Under forløbet har søerne været udsat for ikke ubetydelig smerte, lidelse, varigt mén og væsentlig ulempe.

Lægges ovennævnte til grund, finder Fødevarestyrelsen, at søerne har været udsat for uforsvarlig behandling, jf. dyreværnslovens §§ 1, 2 og 3, stk. 1.

Der henvises til Det Veterinære Sundhedsråds udtalelse af 18. november 2003 om skulderråd hos søer og til Det Veterinære Sundhedsråds sag nr. 2003-20-053-00063 og 2004-20-053-00067.

Afgørelse:

Afgørelsen forelå ikke på tidspunktet for årsberetningens afslutning.

2005-20-293-00348

Skrivelse af 20. juni 2006 til politimesteren i Gråsten

En besætningsejer leverede 137 slagtegrise til slagteri med vognmand. Ved den kødkontrolmæssige undersøgelse blev der fundet 3 overtatoverede grise. Grisene havde henholdsvis 7, 13 og 17 tatoveringer. Der sås tatoveringer, der var fejlplaceret midt på ryggen. Der fandtes områder med rødme (hyperæmi) i underhuden under tatoveringsstederne. Desuden blev der observeret blodudtrædninger (hæmorrhagier) i spæklaget under tatoveringerne. Under normale omstændigheder placeres kun 1 tatovering på hver skinke. Det skal nævnes at fødevareregionen tidligere havde givet besætningsejeren en indskærpelse for samme forhold.

Fødevarestyrelsen udtalte

Spørgsmål:

Hoslagt fremsendes sag vedr. overtrædelse af dyreværnsloven i forbindelse med tatovering af 3 stk. grise, som blev leveret til slagteri til slagtning, idet man skal anmode om en udtalelse til brug for tiltalerejsningen samt forslag til bødestørrelse.

Svar:

På grundlag af, at de 3 grise havde talrige tatoveringer på kroppen med rødme i underhuden og blodudtrædninger i spæklaget, er det Fødevarestyrelsens opfattelse, at grisene i besætningen har været udsat for betydelig grad af smerte, lidelse og angst samt væsentlig ulempe. På det foreliggende grundlag er det Fødevarestyrelsens opfattelse, at grisene har været udsat for ”groft uforsvarlig behandling”, jf. §§ 1-2 i dyreværnsloven samt § 3 i bekendtgørelse om mindstekrav til beskyttelse af landbrugsdyr.

Fødevarestyrelsen anser det for en skærpende omstændighed, at fødevareregionen tidligere har givet besætningsejer en indskærpelse for samme forhold.

For så vidt angår bødestørrelse skal Fødevarestyrelsen henvise til Rigsadvokatens meddelelse nr. 3/2003 af 12. august 2003 om sager om overtrædelse af dyreværnslovgivningen.

Der henvises til sagerne med j.nr. 0633-82.01 (p. 110) og j.nr. 0633.90.01 (p.117) i Det Veterinære Sundhedsråds årsberetning for 2001.

Fødevarestyrelsen skal venligst anmode om at blive holdt orienteret om sagens videre forløb.

Afgørelse:

Tiltalte vedtog en udenretlig bøde på 20.000kr.

10.2 Fødevarestyrelsens sager vedrørende kreaturer

2005-20-293-00265

Skrivelse af 23. februar 2006 af politimesteren i Aalborg

Der blev den 28. oktober 2004 leveret tre kreaturer med indgroede horn til et eksportslagteri.

Ved en undersøgelse blev følgende konstateret:

Venstre horn var på kvie A vokset ind i det supraorbitale fedtvæv bag øjet. Hornets tryk mod huden havde bevirket, at der var opstået en ildelugtende og purulent infektion i huden omkring hornspidsen.

Højre horn var vokset ind i det supraorbitale fedtvæv på kvie B. Huden var af hornet presset med ind. Huden var intakt, men der var hårtab, der hvor hornet berørte huden.

Højre horn var vokset ind i det supraorbitale fedtvæv på kvie C. Der var ildelugtende, purulent infektion i huden, hvor hornet trykkede mod huden.

Adspurgt forklarede ejeren, at han ikke havde haft noget med de pågældende dyr at gøre, idet det var hans far, som havde stået for opdræt og salg af kreaturerne. Ejerens far forklarede, at kreaturerne godt nok var registreret til hans søn, men at det var ham (faderen), der har opdrættet dem. Han havde ikke yderligere at forklare.

Fødevarestyrelsen udtalte:

Spørgsmål 1:

Hvorvidt de tre kreaturer har været udsat for smerte, lidelse, angst, varigt men og væsentlig ulempe, samt om kreaturerne har været behandlet omsorgsfuldt under hensyntagen til deres fysiologiske, adfærdsmæssige og sundhedsmæssige behov, som beskrevet i dyreværnslovens § 1 og § 2?

Svar ad 1:

Idet der henvises til beskrivelser af læsionerne post mortem og de medfølgende billedoptagelser finder Fødevarestyrelsen på det foreliggende grundlag, at kreaturerne i forbindelse med hornets nedvækst i det supraorbitale fedtvæv og hornets tryk mod huden, har været udsat for smerte, lidelse og væsentlig ulempe. Kreaturerne situation burde have været afhjulpet på et tidligere tidspunkt, og de er efter Fødevarestyrelsens opfattelse ikke behandlet omsorgsfuldt under hensyntagen til deres behov.

Spørgsmål 2:

Finder Fødevarestyrelsen, at der foreligger uforsvarlig eller grovere uforsvarlig behandling af dyr eller har forholdet haft karakter af mishandling, som anført i dyreværnslovens § 28, stk. 1?

Svar ad 2:

Fødevarestyrelsen finder på det foreliggende grundlag, at de tre kreaturer har været udsat for uforsvarlig behandling af dyr, jf. dyreværnslovens § 1 og § 2.

Der henvises til sag nr. 1632-184.99 i Årsberetning fra Det veterinære Sundhedsråd for årene 1999-2000, p. 86.

Spørgsmål 3:

Giver sagen i øvrigt Fødevarestyrelsen anledning til bemærkninger?

Svar ad 3:

Sagen giver ikke Fødevarestyrelsen anledning til yderligere bemærkninger.

Afgørelse:

Tiltalte opdrætter straffes med en bøde på 5.000kr.
Forvandlingsstraffen er fængsel i 8 dage.
Tiltalte besætningsejer straffes med en bøde på 5.000kr.
Forvandlingsstraffen er fængsel i 8 dage.
De tiltalte skal betale sagens omkostninger.

2005-20-293-00295

Skrivelse af 6. januar 2006 af politimesteren i Svendborg.

Fødevareregionen havde ved et kontrolbesøg i en malkekvægsbesætning den 24. maj 2005 konstateret, at der afhornedes kalve i besætningen. Der kunne ikke fremvises dokumentation for, at kalvene var bedøvet af en dyrlæge før de blev afhornet. Adspurgt forklarede besætningsejeren at han indtil Fødevarestyrelsens kontrolbesøg ikke var klar over, at det ikke var tilladt for landmanden selv, at foretage afhorning af unge kalve uden bedøvelse foretaget af en dyrlæge. Besætningsejeren udtalte at han efter kontrolbesøget 24. maj 2005 har efterlevet bekendtgørelsen om afhorning af dyr, men erkendte at han i en 2-årig periode fra 1. maj 2003 til 1. maj 2005 havde ansvaret for/ foretaget afhorning af 138 kalve uden dokumentation for bedøvelse.

Fødevarestyrelsen udtalte:

Spørgsmål 1:

Der anmodes om en udtalelse om, hvorvidt afhorning uden bedøvelse har udsat kalvene for smerte, lidelse, angst og væsentlig ulempe i en sådan grad, at det indebærer uforsvarlig behandling af dyr, grovere uforsvarlig behandling af dyr eller om der er efter Rådets opfattelse er tale om mishandling, jf. dyreværnslovens §§1, 2, 28, stk. 1 og 29, stk. 1, samt Justitsministeriets bekendtgørelse nr. 828 af 7. november 1997 om afhorning af dyr § 1?

Svar ad 1:

Af anmeldelsen og politirapporten fremgår at ejeren af en malkekvægsbesætning har foretaget afhorning af 138 kalve i besætningen uden bedøvelse i en 2-årig periode fra 1. maj 2003 til 1. maj 2005. Kalvene har derved været udsat for høj grad af smerte lidelse, angst og væsentlig ulempe.

Fødevarestyrelsen finder, at kalvene derved har været udsat for groft uforsvarlig behandling af dyr, jf. dyreværnslovens § 1 og § 2 samt § 1, stk. 2 i Justitsministeriets bekendtgørelse nr. 828 af 7. november 1997 om afhorning af dyr.

Spørgsmål 2:

Endvidere forespørges, hvorvidt sagen i øvrigt giver Rådet anledning til bemærkninger?

Svar ad 2:

Sagen giver ikke i øvrigt Fødevarestyrelsen anledning til bemærkninger.
Fødevarestyrelsen anmoder om orientering om sagens videre forløb.

Afgørelse:

Tiltalte vedtog en udenretlig bøde på 10.000kr.

Register

Afgørelser i tidligere refererede sager

2003-20-09-00045	Udbrud af Newcastle Disease i Danmark.	s. 6
0634-36.01	Flere hunde efterladt .	s. 6
2002-20-04-00001	Smitteoverførsel af actinobacillus pleuropneumoniae serotype 2 i et MS-X sohold.	s. 6
2003-20-04-00026	Levering af minkfoder inficeret med salmonella dublin	s. 6
2003-20-051-00013	4 heste transporteret i vogn der ikke var godkendt til hestetransport. Tre af hestene var fyldt med blødende sår.	s. 7
0632-80.02	Stærkt afmagrede køer samt 1 tyr aflivedes. Desuden fandtes kritisable dyreværnsmæssige forhold i resten af besætningen.	s. 7
0611-15.02	Hest med en stor ledmus godkendt af dyrlæge ved handelsundersøgelse	s. 9
2004-20-53-120	Levering af syge grise til slagteriet fra besætning med PRRS	s. 9
2004-20-052-00099	Dårlige forhold ved en kreaturtransport.	s. 10
2004-20-051-00027	En gammel sygeligt afmagret pony.	s. 10
2004-20-09-00052	Aflivning af ål.	s. 10
2004-20-052-00076	Misrøgt af en drægtig ko	s. 10
2004-20-056-00030	Tre kaniner druknet.	s. 10
2004-20-03-00039	Fejl fra dyrlæge i forbindelse med en handelsundersøgelse af hest.	s. 11
2004-20-03-00042	Klagesag vedr. køb af en hvalp der led under undervægt, udstående øjne, lungebetændelse og dårlige hofter	s. 11
2004-20-04-00029	Nedslagting af en dansk kvægbesætning efter, at der var påvist BSE hos en 39 måneder gammel ko, der som kvie varekporteret fra besætningen.	s. 11
2004-20-04-00030/ 2003-20-04-00022	Hest udviste ataksi/slingerhed efter handlens indgåelse	s. 11

2004-20-052-00097	Herefordko med stor rektalprolaps og vaginalprolaps	s. 11
2004-20-53-00107	Transport af springhalt svin, uden adskillelse fra de andre svin.	s. 11
2004-20-054-00025	Tre hunde i sølle forfatning blev fjernet fra ejerne.	s. 12
2004-20-056-00028	Transportkasser med kyllinger var overfyldte og fler af kyllinger lå døde i kasserne.	s. 12

Handelssager vedrørende heste

2005-20-03-00045	Handelsundersøgt hest led af OCD i venstre has og højre bagbens kode	s. 13
2005-20-03-00047	Hest handlet med spat.	s. 17
2005-20-03-00048	Hest uanvendelig til avl og havde mus i højre haseled	s. 17
2005-20-03-00049	Tvist vedr. hest der udfra et ridemæssigt synspunkt var uegnet til ridebrug.	s. 19
2005-20-03-00053	Tvist vedr. handlet hest, om hvorvidt hesten også før handelen var halt på højre bagben.	s. 23
2005-20-03-00054	Handel af hest med røntgenforandringer.	s. 26
2005-20-03-00055	Handlet hest med mulig diagnose patellafixation.	s. 29
2005-20-03-00056	Hest med respirationssvejslidelse.	s. 31
2005-20-03-00057	Hest med ostochondrose (OCD)og Kissing Spines.	s. 33
2005-20-03-00058	Hest med uregelmæssig kronbens kontur på venstre forben	s. 36

Handelssager vedrørende hunde og katte

2005-20-03-00046	Klagesag vedrørende køb af en hund, der kort tid efter købet blev aflivet på grund af hofteledsdysplasi.	s. 38
2005-20-03-00052	Labrador Retriever aflivet pga. diagnosen mus i haserne	s. 39

2005-20-03-00050	To magre killinger inficeret med kattesyge/katteinfluenza, felint coronavirus, dobbeltsidige øjenbetændelse, øremider og ørevokssamt næsehulebetændelsen hos den ene 1 killing	s. 42
------------------	--	-------

Handelssager vedrørende andre dyr

2005-20-03-00051	Købt papegøje døde 2,5 måned efter købet grundet en voldsom mavetarminfektion.	s. 46
------------------	--	-------

Ansvarssager vedrørende heste

2005-20-04-00033	Ikke bevist at hest døde af chok som følge af lynnedslag.	s. 49
2005-20-04-00034	Sparket hest blev behandlet på dyrehospital 3 gange. Ejer nægtede at betale for 2. behandling.	s. 50
2005-20-04-00036	Hest døde 9 dage efter kastration.	s. 52
2005-20-04-00040	Hest som var blevet kastreret fik samme dag tarmfremfald. Hesten blev aflivet.	s. 55

Ansvarssager vedrørende svin

2005-20-04-00039	Dyrlæger konstaterede nysesygge hos en slagtesvinebesætning. Dyrlægerne iværksatte ikke en specifik behandling.	s. 57
------------------	---	-------

Ansvarssager vedrørende hunde og katte

2005-20-04-00035	Hunkat var blevet steriliseret og dagen efter gik operationssåret op	s. 60
------------------	--	-------

Dyreværnssager vedrørende heste

2005-20-051-00032	Mand skød en hest to gange med et jagtgevær	s. 61
2005-20-051-00039	Yngre mand havde jævnligt haft sex med sine hopper	s. 62
2005-20-051-00031	Føl bar en for lille grime, som havde forårsaget dybe sår	s. 66
2005-20-051-00035	To heste opholdt sig i udendørsindhegning under kritiske forhold. Den ene hest var halt og den anden havde	s. 67

	forvoksede klove.	
2005-20-051-00033	Tre heste opbevaret under 3 forskellige kritisable forhold.	s. 70
2005-20-051-00036	Underernæret pony med store områder uden pels med sår.	s. 73
2005-20-051-00037	30 heste huset under kritisable forhold.	s. 74
2005-20-051-00034	Hest led af akut forfangenhed.	s. 75
2005-20-051-00038	Dyreværnsmæssige kritisable forhold i hestehold.	s. 76
2005-20-051-00040	Hest led af traumatisk forfangenhed grundet fejlagtig beskæring af hovene.	s. 78
2005-20-051-00041	Afmagret hoppe blev aflivet og der konstateredes efterfølgende forskellige sygelige tilstande.	s. 82

Dyreværnssager vedrørende kvæg

2005-20-052-00101	En højdrægtig ko blev transporteret til slagtning	s. 84
2005-20-052-00102	En højdrægtig ko blev transporteret til slagtning	s. 84
2005-20-052-00103	En højdrægtig ko blev transporteret til slagtning	s. 87
2005-20-052-00114	En højdrægtig ko transporteret levende til slagteriet	s. 88
2005-20-052-00120	En højdrægtig ko transporteret til slagtning	s. 89
2005-20-052-00124	En ko transporteret til slagtning var højdrægtig med et fuldbårent foster. Det kunne dog ikke klarlægges om koen havde været drægtig i sidste 10. del af drægtigheden.	s. 90
2005-20-52-130	To højdrægtige køer leveredes til slagtning. Køerne havde i en længere periode gået med en foldtyr	s. 91
2005-20-052-00133	Højdrægtig ko transporteret til slagtning	s. 92
2005-20-052-00138	To højdrægtige køer transporteret til slagtning	s. 93
2005-20-052-00142	Højdrægtig ko transporteret til slagtning	s. 94
2005-20-52-144	En højdrægtig kvie transporteret til slagtning var højdrægtig	s. 95

2005-20-052-00147	En højdrægtig ko blev transporteret til slagtning	s. 98
2005-20-052-00148	En højdrægtig ko blev transporteret til slagtning. Koen var forinden erklæret ikkedrægtig, men var drægtig i den sidste 10.-del af drægtighedsperioden.	s. 100
2005-20-052-00106	Kvie led af magnesium-mangel og dyrlægen iværksatte behandling. Under behandlingen afgik kvien ved døden, da den i mange timer forinden havde været lidende af magnesium-mangel uden at være blevet behandlet herfor.	s. 102
2005-20-052-00111	En mælkeproducent havde flere kritisable forhold vedr. medicin til køerne	s. 104
2005-20-052-00113	Afmagret springhalt tyr transporteret til slagtning	s. 107
2005-20-052-00105	Manglende omsorg og grov uforsvarlig behandling af kvægbesætning med karakter af mishandling	s. 108
2005-20-052-00110	I en kreaturtransport fandtes en død ko, en mager ko der ikke kunne rejse sig og en ko der kun kunne rejse sig med besvær	s. 110
2005-20-052-00115	Transport af afmagret ko. Koen fandtes efterfølgende uegnet til transport og aflivedes.	s. 113
2005-20-052-00116	Transport af ko med paratuberkulose	s. 115
2005-20-052-00117	Transport af mager syg ko	s. 117
2005-20-052-00134	Ko trukket i bagbenene ca. 6 m efter en bil. På ejendommen fandtes desuden 3 afkræftede kalve.	s. 119
2005-20-052-00108	En liggende ko havde krampeanfald samt betydelige læsioner omkring et øje og en stor hudafskrabning ved hoftehjørnet. En anden ko var meget halt på bagbenene.	s. 122
2005-20-052-00104	Dyreværnsmæssigt uacceptable forhold i kvægbesætning	s. 123
2005-20-052-00107	Transport af halt tyrekalv	s. 125
2005-20-052-00119	6 køer havde fået klovene beskåret for hårdt og måtte aflives	s. 127
2005-20-052-00112n	Ko med prominente svulst i øjenhulen	s. 132
2005-20-052-00135	Ko med en ondartet byld i øjet.	s. 134
2005-20-052-00126	Kritisable forhold i 2 kreaturbesætninger	s. 135

2005-20-052-00136	Kritisable forhold i et kreaturhold med udegående kreaturer	s. 136
2005-20-052-00109	Kritisable forhold i kvægbesætning	s. 139
2005-20-052-00118	Kalv med fortykket forben	s. 140
2005-20-052-00122	Kritisable forhold i en kvægbesætning.	s. 143
2005-20-052-00125	Kritisable forhold vedr. 5 kreaturer	s. 145
2005-20-052-00108	Et større antal kreaturer var forsvundet fra ejendommen uden at landmanden kunne redegøre herfor	s. 146
2005-20-052-00131	Kritisable forhold vedr. 9 kreaturer	s. 149
2005-20-052-00140	2 køer opholdt sig i en ældre staldbygning, hvor der ikke var muget ud under køerne gennem længere tid	s. 150
2005-20-052-00146	Kalv med voldsom læsion på halen og kreatur med knoglebrud.	s. 151
2005-20-052-00137	ko med delvis afhorning af begge horn	s. 153
2005-20-052-00145	10 kreaturer med skader på slagtekroppen som sandsynligvist er forårsaget af stangning	s. 154
2005-20-052-00123	Ejeren af en kødkvægsbesætning havde selv kastreret mange af besætningens handyr	s. 155
2005-20-052-00141	Dyrlæge forladt ko med mælkefeber samt uterusprolaps for at tilse en akut syg hest	s. 156

Dyreværnssager vedrørende svin

2005-20-04-00042	Mangler vedrørende tildeling af beskæftigelses- og rode-materiale hos slagtesvinene og hos de fravænnede grise	s. 158
2005-20-053-00161	3 grise tatoveret hhv. 5, 9 og 9 grundet tatoverings-hammer anvendtes som drivemiddel	s. 160
2005-20-053-00205	25 svin havde kraftige røde mærker på huden pga. kraftige slag	s. 161

2005-20-053-00209	Ved kontrol udført af politiet fandtes ventilatorerne på lastbil til svinetransport ude af drift	s. 163
2005-20-053-00195	En svinetransport, indeholdende 600 svin, havde overlæs	s. 164
2005-20-053-00211	En svinetransport, indeholdende 410 svin, havde overlæs	s. 165
2005-20-053-00159	10 søer med skuldarsår, hvoraf en del vurderedes til grad	s. 166
2005-20-053-00167	To søer med skuldarsår af grad 3	s. 167
2005-20-053-00170	So med skuldarsår af grad 3	s. 169
2005-20-053-00171	So med skuldarsår af grad 3	s. 170
2005-20-053-00174	So med skuldarsår af grad 3 transporteret levende til samlestad	s. 171
2005-20-053-00177	So med skuldarsår af grad 3 transporteret sammen med andre dyr	s. 172
2005-20-053-00180	To søer med skuldarsår af grad 3	s. 173
2005-20-053-00184	So med skuldarsår på begge skuldre, hvor begge sår var af grad 3	s. 174
2005-20-053-00185	So med skuldarsår af grad 3 transporteret sammen med andre dyr.	s. 176
2005-20-053-00194	6 søer med skuldarsår af grad 3	s. 177
2005-20-053-00197	So med skuldarsår af grad 3	s. 179
2005-20-053-00200	6 søer med skuldarsår af grad 3 og 4, samt 3 søer med skuldarsår af grad 2	s. 180
2005-20-053-00219	2 søer med grad 3 skuldarsår, 13 søer med grad 2 skuldarsår samt 4 søer med grad 1 skuldarsår	s. 185
2005-20-053-00221	So med skuldarsår af grad 3 på begge skuldre blev leveret levende til samlestad.	s. 187
2005-20-053-00163	So med skuldarsår af grad 4 transporteret levende til slagteri	s. 188
2005-20-053-00172	So med skuldarsår af grad 4 på begge skuldre	s. 189
2005-20-053-00175	So med skuldarsår af grad 4 transporteret til slagteri uden at have været adskilt fra de andre dyr	s. 190

2005-20-053-00176	So med skuldarsår af grad 4 transporteret sammen med andre dyr	s. 192
2005-20-053-00207	2 søer med skuldarsår af grad 3, et slagtesvin med lårbensbrud samt ca. 15 slagtesvin med alvorlige sår efter halebid	s. 193
2005-20-053-00215	Kritisable forhold i en sobesætning på 300 søer	s. 196
2005-20-053-00165	7 dage gamle grise i farestalden endnu ikke halekuperet samt 2 orner opstaldet i for lille boks	s. 197
2005-20-053-00188	86 slagtesvin havde halebid	s. 199
2005-20-053-00216	Gris med sår flere steder samt manglende hale	s. 202
2005-20-053-00160	Gris med navlebrok. Ikke holdt adskilt under transporten	s. 203
2005-20-053-00164	2 grise med brok	s. 203
2005-20-053-00166	Gris med stort navlebrok. Ikke holdt adskilt under transporten	s. 205
2005-20-053-00168	Gris med stort brok	s. 206
2005-20-053-00173	Gris med stort navlebrok. Ikke holdt adskilt under transporten	s. 207
2005-20-053-00189	Gris med stort brok	s. 209
2005-20-053-00191	Gris med stort pendulerende brok. Ikke holdt adskilt under transporten	s. 209
2005-20-053-00169	Brokgrise, 2 med stort navlebrok og 1 med stort pungbrok	s. 211
2005-20-053-00186	5 slagtesvin lidende af bl.a. navlebrok, lyskebrok og kronisk ledbetændelse	s. 213
2005-20-053-00178	Gris med et stort inficeret sår i lysken. Ikke holdt adskilt under transporten	s. 214
2005-20-053-00162	Svært støttehalt so. Ikke holdt adskilt under transporten	s. 215
2005-20-053-00181	Svært støttehalt gris. Ikke holdt adskilt under transporten	s. 217
2005-20-053-00182	Svært støttehalt gris	s. 218
2005-20-053-00183	Svært støttehalt gris. Ikke holdt adskilt under transporten	s. 219

2005-20-053-00192	Gris med stor knudedannelse ud for højre forbens skulderled. Ikke holdt adskilt under transporten.	s. 221
2005-20-053-00196	Gris med brud på lårbensknoglen. Ikke holdt adskilt under transporten	s. 222
2005-20-053-00220	Gris med ældre brud på lårbensknoglen. Ikke holdt adskilt under transporten	s. 223
2005-20-053-00223	Gris løftet i halen under aflæsning pga. formodet brud af det ene bagbens lårbensknogle	s. 224
2005-20-053-00198	Stærkt afmagret so med en stor hævelse på højre side af hovedet	s. 226
2005-20-053-00179	Svinebesætning ikke tilset i 3-4 dage grundet ejers problemer.	s. 228
2005-20-053-00187	Stærkt kritisable forhold i en frilandsbesætning	s. 229
2005-20-053-00190	Kritisable forhold i en kombineret so- og slagtesvinebesætning.	s. 233
2005-20-053-00199	Kritisable forhold i en slagtesvinebesætning	s. 235
2005-20-053-00204	Kritisable forhold i en sobesætning	s. 236
2005-20-053-00206	Kritisable forhold i en svinebesætning	s. 237
2005-20-053-00210	Kritisable forhold i en svinebesætning	s. 242
2005-20-053-00214	Kritisable forhold i en svinebesætning	s. 246
2005-20-053-00217	Kritisable forhold i en slagtesvine- og poltebesætning	s. 252
2005-20-053-00218	Levering af grise med flænger, blødninger og brud	s. 253
2005-20-053-00224	Kritisable forhold i sobesætning	s. 257
2005-20-053-00226	Kritisable forhold i svinebesætning	s. 259
2005-20-053-00228	Ejer havde undladt at bortskaffe ca. 48 døde grise samt undladt at give grisene den fornødne bevægelsesfrihed.	s. 261

Dyreværnssager vedrørende hunde og katte

2005-20-054-00045	Hund havde i længere tid lidt af svær grad af hudbetændelse.	s. 263
2005-20-054-00049	Rottweiler på ca. 10 år med kræftsvulst i forben og dårlige s. 264 nyrer.	
2005-20-054-00050	Hund holdt under uhumske forhold.	s. 266
2005-20-054-00051	8 hunde holdt under dårlige forhold. 6 af dem var magre	s. 267
2005-20-054-00053	Vdr. krav til hundeholds karakter og hundes pasning	s. 268
2005-20-054-00064	Bortløben hund stærkt afmagret, dehydreret og uplejet	s. 269
2005-20-054-00048	Amerikansk Staffordshire Terrier døde grundet manglende s. 271 tilsyn i en 12 dage. Herudover påvist et ribbensbrud ved obduktion	
2005-20-054-00052	Hund løftet op i luften og kastet ned på jorden 2 gange.	s. 273
2005-20-054-00056	Hund løftet ca. ½ m. op i nakkeskindet og smidt hen ad s. 274 gulvet og herefter slået mindst 1 gang på rygstykket med en trælægte.	
2005-20-054-00063/ 2006-20-054-00076	Hund båret ved ørene og kastet op i luften, hvorpå den s. 275 blev sparket i hovedet eller på kroppen med træsko.	
2005-20-054-00060	Hund havde efter ophold på hundepension betændelse i s. 277 øjet, om efterfølgende resulterede i en operation med fjernelse af øjet.	
2005-20-054-00054	Labrador blev forsøgt aflivet ved slag i hovedet med en s. 278 lægtehammer.	
2005-20-054-00047	Dårlige forhold i et dyrehold med 7 katte og 6 hunde.	s. 280
2005-20-054-00046	Kat stukket ihjel af katteejer	s. 283
2005-20-054-00061	To killinger aflivet med løkke om halsen.	s. 284
2005-20-054-00062	To killinger blev aflivet ved at få halsen skåret halvt over s. 285	
2005-20-054-00055	Perserkat nedstemt, afmagret, dehydreret og led af andre s. 286 lidelser.	
2005-20-054-00057	Vanrøgt af kat.	s. 287
2005-20-054-00058	Fem killinger efterladt i papkasse, hvor de døde.	s. 290

2005-20-054-00065 Kat fanget i en kattefælde. s. 291

Dyreværnssager vedrørende får og geder

2005-20-055-00008 Ged med øjenlidelse samt døende ged med to kid. s. 293

2005-20-055-00009 Kritisable forhold vedr. 11 får i fårehold, hvoraf 5 var døde. s. 294

2005-20-055-00010 Uforsvarlige forhold på en fold med ca. 70 får. s. 296

2005-20-055-00011 Kritisable forhold i et fårehold. s. 299

2005-20-055-00012 Vædder med indgroede horn. s. 300

Dyreværnssager vedrørende andre dyr

2005-20-056-00033 Gentagne tilfælde af overlæs af kyllinger ved transport til slagteri. s. 302

2005-20-056-00037 25-30 % af høner transporteret til slagting havde blødninger som følge af brud på knogler og led i vinger og/eller ben. s. 304

2005-20-056-00039 Overbelægning i 20 æglægningsbure hos en ægproducent s. 305

2005-20-056-00031 Groft uforsvarlig behandling af 2 kaniner. s. 306

2005-20-056-00034 Døde kaniner i et kaninhold. s. 307

2005-20-056-00032 Forskellige husdyr fundet på ejendom, hvor ejer var fraflyttet. s. 309

2005-20-056-00035 Stærkt kritisable forhold hos et større dyrehold. s. 310

2005-20-056-00036 Kritisable forhold hos et dyrehold i en dyrehandel. s.314

2005-20-056-00038 Kritisable forhold for mink og heste. s. 315

2005-20-056-00040 Person havde spist en levende jomfruhummers hale. s. 318

Dyreværnssager vedrørende blandede besætninger

2005-20-057-00032 Kritisable forhold i blandet dyrehold s. 321

2005-20-057-00033	Kritisable forhold i et blandet dyrehold.	s. 323
2005-20-057-00034	Stærkt kritisable forhold i en mindre jersey besætning.	s. 324
2005-20-057-00035	Kritisable forhold i en besætning med udegående kreaturer.	s. 326
2005-20-057-00036	Kritisable forhold i et dyrehold bestående af kreaturer og svin.	s. 329
2005-20-057-00037	Stærkt kritisable forhold i et blandet dyrehold.	s. 330
2005-20-057-00038	Kritisable forhold hos grise og køer.	s. 333
2005-20-057-00039	Kritisable forhold vedr. kreaturers husning, pasning og fodring samt kritisable forhold vedrørende husningen af en hund. Der fandtes flere døde dyr på ejendommen.	s. 334
2005-20-057-00040	Stærkt kritisable forhold i et større fårehold og kvæghold.	s. 338

Sager vedrørende dyrlægers virksomhed

2005-20-07-00019	Twist om hvorvidt en dyrlæge havde vist tilstrækkelig omhu eller interesse i at hjælpe med at få en tæve parret.	s. 340
2005-20-07-00020	Dyrlæge havde vurderet at en sy ko kunne transporteres levende til slagting, hvilket den ikke burde have været.	s. 341
2005-20-07-00022	3 forskellige dyrlæger tilså en hest med dages mellemrum og 2. dyrlæge stillede diagnosen ”senestyltefod”. Hesten aflivedes.	s. 343
2005-20-07-00024	Klage over behandlingen hos dyrlæge ifm. med bedøvelse og vaccination af en dansk/svensk gårdhund der havde navlebrok.	s. 351
2005-20-07-00023/ 2005-20-07-00025	Dyrlæge kastrerede en hest uden brug af sterile hænder, hvilket muligvis var skyld i infektion hos hesten.	s. 353
2005-20-07-00026	Dyrlæge anmeldt for ikke at have foranlediget mink undersøgt på laboratorium tidligere i forløbet end han gjorde.	s. 360
2005-20-07-00027	Dyrlæge anmeldt for ikke at have undersøgt en hest ordentligt samt at have givet den for meget smertestillende.	s. 363

2005-20-07-00028	Hoppe drægtighedsundersøgt af dyrlæge ved skanning per rektum, hvor en smule blod sad på handsken efter undersøgelsen. Dette fulgte dyrlægen ikke op på.	s. 372
------------------	--	--------

Høringer

2005-20-08-00053	Høring over udkast til bekendtgørelse om ændring af bekendtgørelse om beskyttelse af æglæggende høner.	s. 374
2005-20-08-00054	Høring over udkast til bekendtgørelse om forbud mod anvendelse af bovin somatotropin (BST) på malkekøer.	s. 374
2005-20-08-00055	Høring over Det Dyreetiske Råds udtalelse om rituelle slagtninger.	s. 374
2005-20-08-00056	Høring over udkast til bekendtgørelse om ændring af bekendtgørelse om halekupering og kastration af dyr.	s. 374
2005-20-08-00057	Høring over vejledning til bekendtgørelse om forelægelse af veterinærfaglige spørgsmål for Det Veterinære Sundhedsråd og Fødevarestyrelsen.	s. 375
2005-20-08-00058	Høring over udkast til bekendtgørelse om ændring af bekendtgørelse hold af slagtekyllinger og rugeægsproduktion.	s. 375
2005-20-08-00059	Høring over udkast til ændring af bekendtgørelse om slagtning og aflivning af dyr.	s. 375
2005-20-08-00060	Høring om forslag til direktiv om minimumsforskrifter for beskyttelse af slagtekyllinger.	s. 376
2005-20-08-00061	Høring om udkast til bekendtgørelse om registrering af dyrlæger og om anvendelse af Dyrlægeregistret.	s. 376
2005-20-08-00062	Høring om udkast til ny bekendtgørelse samt tilhørende vejledning om vaccination af fjerkræ og andre fugle mod Newcastle disease herunder paramyxovirus-1 hos duer.	s. 376
2005-20-08-00065	Høring om udkast til rapport om dyrevelfærdskontrol og dyretransporter.	s. 377
2005-20-08-00066	Høring om udkast til bekendtgørelse om ændring af bekendtgørelse om lægemidler til dyr.	s. 378
2005-20-08-00067	Høring vedr. oprettelse af en dansk ECOPA-plattform om alternativer til dyreforsøg.	s. 379

2005-20-08-00068	Høring om udkast til ændring af bilag 2 i økologi bekendtgørelsen, om krav til transport til slagtning og slagtning af økologiske svin og kvæg i Danmark.	s. 380
2005-20-08-00069	Høring om udkast til ændring af bekendtgørelsen om salmonella hos kvæg og svin.	s. 380
2005-20-08-00070	Høring om forslag til Lov om ændring af lov om hold af dyr og lov om dyrlæger	s. 380

Andre sager

2005-20-09-00060	Lægmands udtagelse af blodprøver på egne fugle.	s. 382
2005-20-09-00061	Vedr. om fiberkoncentratet er et brugbart alternativ til ad libitum adgang til halm eller foder.	s. 384
2005-20-02-00013	Krav til typegodkendelse af mekaniske fødselshjælpere til brug på kreaturer	s. 386
2005-20-09-00062	Kat opereret for et brækket forben og herefter aflivet, da der var udsigt til kronisk smerte eller funktionsnedsættelse af benet.	s. 387
2005-20-09-00063	Klage over dyrlæges manglende ekspertise i behandlingen af hund, ved ikke at have orienteret ejeren om mistanken om blodkræft.	s. 388
2005-20-09-00064	En Grand Danois tæve fik foretaget kejsersnit og samtidig sterilisation. Tæven døde kort efter pga. indre blødning.	s. 390
2005-20-09-00065	Behandling af lemmefrakturer hos kalve/unge kreaturer.	s. 392

Rådets generelle udtalelser

2004-20-09-00052	Udtalelse om aflivning af ål.	s. 394
2005-20-02-00014	Udtalelse om forvoksede klove eller hove hos produktionsdyr.	s. 394

Fødevarestyrelsens sager vedrørende svin

2005-20-293-00248	Halt gris. Ikke holdt adskilt under transporten.	s. 399
-------------------	--	--------

2005-20-293-00259	Halt gris. Ikke holdt adskilt under transporten.	s. 400
2005-20-293-00260	Gris med et meget stort. Ikke holdt adskilt under transporten.	s. 402
2005-20-293-00263	Halt gris. Ikke holdt adskilt under transporten.	s. 403
2005-20-293-00264	Gris med stort navlebrøk leveret til slagtehus.	s. 405
2005-20-293-00271	Ejer havde undladt at bortskaffe ca. 48 døde grise samt undladt at give grisene den fornødne bevægelsesfrihed.	s. 406
2005-20-293-00280	Springhalt gris. Ikke holdt adskilt under transporten.	s. 407
2005-20-293-00290	To grise, den ene med hævelse på højre skinke og den anden med en stor hævelse på højre side af hovedet, transporteret til slagteri.	s. 408
2005-20-293-00293	Halt gris havde halebid samt bylder flere steder. Ikke holdt adskilt under transporten.	s. 410
2005-20-293-00300	So med skuldarsår af grad 4.	s. 411
2005-20-293-00318	Springhalt gris transporteret til slagteri uden at have været holdt adskilt.	s. 412
2005-20-293-00332	Syv søer i en bobesætning med skuldarsår, kategoriseret som minimum grad 3.	s. 413
2005-20-293-00348	3 grise havde henholdsvis 7, 13 og 17 tatoveringer.	s. 414

Fødevarestyrelsens sager vedrørende andre kreaturer

2005-20-293-00265	Tre kreaturer med indgroede horn.	s. 415
2005-20-293-00295	Kalve afhornet uden bedøvelse af besætningsejer.	s. 416

Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri
Fødevarestyrelsen
Mørkhøj Bygade 19
2860 Søborg

ISBN (tryk)
ISBN (web) 978-87-92109-63-7

Tlf.: 3395 6000
Fax.: 3395 6001

E-mail: fvst@fvst.dk
<http://www.fvst.dk>